

SVÄTÉ PÍSMO NOVÉHO ZÁKONA

prepísané na disketu podľa vydania
Slovenského ústavu svätého Cyrila a Metoda
v Ríme 1995

V tomto stĺpci sú uvedené značky, ktorými sa cez Ctrl+F dostaneš na začiatok jednotlivého spisu Nového zákona.

EVANJELIUM PODĽA MATÚŠA -	Mt1
EVANJELIUM PODĽA MARKA -	Mk1
EVANJELIUM PODĽA LUKÁŠA -	Lk1
EVANJELIUM PODĽA JÁNA -	Jn1
SKUTKY APOŠTOLOV -	Sk1
LIST RIMANOM -	Rim1
PRVÝ LIST KORINŤANOM -	1Kor
DRUHÝ LIST KORINŤANOM -	2Kor
LIST GALAŤANOM -	Gal1
LIST EFEZANOM -	Ef1
LIST FILIPANOM -	Flp
LIST KOLOSANOM -	Kol1
PRVÝ LIST SOLÚNČANOM -	1Sol
DRUHÝ LIST SOLÚNČANOM -	2Sol
PRVÝ LIST TIMOTEJOVI -	1Tim
DRUHÝ LIST TIMOTEJOVI -	2Tim
LIST TÍTOVI -	Tit1
LIST FILEMONOVI -	Flm
LIST HEBREJOM -	Hebr1
JAKUBOV LIST -	Jak1
PRVÝ PETROV LIST -	1Pt
DRUHÝ PETROV LIST -	2Pt
PRVÝ JÁNOV LIST -	1Jn
DRUHÝ JÁNOV LIST -	2Jn
TRETÍ JÁNOV LIST -	3Jn
JÚDOV LIST -	Júd1
ZJAVENIE APOŠTOLA JÁNA -	Zjv

EVANJELIUM PODĽA MATÚŠA

1. Ježišovo narodenie a detstvo 1,1- 2,23

Mt1

I. Rodokmeň Ježiša Krista - ¹ Rodokmeň Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho. ² Abrahám mal syna Izáka, Izák Jakuba, Jakub Júdu a jeho bratov, ³ Júda Faresa a Záru z Tamary. Fares mal syna Ezroma, Ezrom Arama. ⁴ Aram mal syna Aminadaba, Aminadab Násona, Náson Salmona, ⁵ Salmon mal syna Bóza z Rachaby, Bóz Obeda z Rút. Obed Jesseho ⁶ a Jesse kráľa Dávida.

Dávid mal syna Šalamúna z Uriášovej ženy. ⁷ Šalamún mal syna Roboama, Roboam Abiáša, Abiáš Azu, ⁸ Aza Jozafata, Jozafat Jorama, Joram Oziáša. ⁹ Oziáš mal syna Joatama, Joatam Achaza, Achaz Ezechiáša. ¹⁰ Ezechiáš mal syna Manassesa, Manasses Amona, Amon Joziáša, ¹¹ Joziáš Jechoniáša a jeho bratov za babylonského zajatia.

¹² Po babylonskom zajatí Jechoniáš mal syna Salatiela, Salatiel Zorobábela, ¹³ Zorobábel Abiuda, Abiud Eliakima, Eliakim Azora. ¹⁴ Azor mal syna Sadoka, Sadok Achima, Achim Eliuda. ¹⁵ Eliud mal syna Eleazara, Eleazar Matana, Matan Jakuba. ¹⁶ Jakub mal syna Jozefa, manžela Márie z ktorej sa narodil Ježiš, nazývaný Kristus.

¹⁷ Všetkých pokolení od Abraháma po Dávida bolo štrnásť, od Dávida po babylonské zajatie štrnásť a štrnásť od babylonského zajatia po Krista.

Narodenie Ježiša Krista - ¹⁸ S narodením Ježiša Krista to bolo takto: Jeho matka Mária bola zasnúbená s Jozefom: Ale skôr, ako by boli začali spolu bývať, ukázalo sa, že počala z Ducha Svätého.

¹⁹ Jozef, jej manžel, bol človek spravodlivý a nechcel ju vystaviť potupe, preto ju zamýšľal potajomky prepustiť. ²⁰ Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel a povedal: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. ²¹ Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.“

²² To všetko sa stalo, aby sa splnilo, čo Pán povedal ústami proroka: „*Hľa, panna počne a porodí syna a dajú mu meno Emanuel*,“ čo v preklade znamená: Boh s nami.

²⁴ Keď sa Jozef prebudil, urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, a prijal svoju manželku.

²⁵ Ale nepoznal ju, kým neporodila syna; a dal mu meno Ježiš.

Mt2

II. Mudrci od východu - ¹ Keď sa za čias kráľa Herodesa v judejskom Betleheme narodil Ježiš, prišli do Jeruzalema mudrci od východu ² a pýtali sa: „Kde je ten novonarodený židovský kráľ“? Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu pokloniť.“ ³ Keď to počul kráľ Herodes, rozrušil sa a celý Jeruzalem s ním. ⁴ Zvolal všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu a vyzvedal sa od nich, kde sa má narodiť Mesiáš. ⁵ Oni mu povedali: „V judejskom Betleheme, lebo tak píše prorok:

⁶ - *A ty, Betlehem, v judejskej krajine, nijako nie si najmenší medzi poprednými mestami Judey, lebo z teba vyjde vojvoda, ktorý bude spravovať môj ľud, Izrael.*“

⁷ Tu si dal Herodes potajomky zavolať mudrcov a podrobne sa povypytoval, kedy sa im zjavila hviezda. ⁸ Potom ich poslal do Betlehema a povedal: „Chodte a dôkladne sa vypytujte na dieťa. Keď ho nájdete, oznámte mi, aby som sa mu aj ja šiel pokloniť.“

⁹ Oni kráľa vypočuli a odišli. A hľa; hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až sa zastavila nad miestom, kde bolo dieťa. ¹⁰ Ako zbadali hviezdu, nesmierne sa zaradovali. ¹¹ Vošli do domu a uvideli dieťa s Máriou, jeho matkou, padli na zem a klaňali sa mu. Potom otvorili svoje pokladnice a dali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. ¹² A keď vo sne dostali pokyn, aby sa nevracali k Herodesovi, inou cestou sa vrátili do svojej krajiny.

Útek do Egypta - ¹³ Po ich odchode sa Jozefovi vo sne zjavil Pánov anjel a povedal: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta a zostaň tam, kým ti nedám vedieť, lebo Herodes bude hľadať dieťa, aby ho zmařnil.“

¹⁴ On vstal, vzal za noci dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta. ¹⁵ Tam zostal až do Herodesovej smrti, aby sa splnilo, čo povedal Pán ústami proroka:

„Z Egypta som povolal svojho syna.“

Vraždenie detí v Betleheme - ¹⁶ Keď Herodes zbadal, že ho oklamali, veľmi sa rozhneval a dal povraždiť v Betleheme a na jeho okolí všetkých chlapcov od dvoch rokov nadol, podľa času, ktorý zvedel od mudrcov. ¹⁷ Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš:

¹⁸ *„V Ráme bolo počuť hlas,
nárek a veľké kvílenie:
Ráchel oplakáva svoje deti
a odmieta útechu, lebo ich niet.“*

Návrat z Egypta - ¹⁹ Po Herodesovej smrti sa Pánov anjel zjavil vo sne Jozefovi v Egypte ²⁰ a povedal mu: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku a chod' do izraelskej krajiny. Tí, čo striehli na život dieťaťa už pomreli.“ ²¹ On vstal, vzal dieťa i jeho matku a vrátil sa do izraelskej krajiny. ²² Ale keď sa dopyčul, že v Judei kraľuje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta ísť. Varovaný vo sne, odobral sa do Galilejského kraja. ²³ Keď ta prišiel, usadil sa v meste, ktoré sa volá Nazaret, aby sa splnilo, čo predpovedali proroci: „Budú ho volať Nazaretský.“

Ohlásenie nebeského kráľovstva 3,1- 7,29

A. Naratívna časť 3,1- 4,25

Mt3

III. Kázeň Jána Krstiteľa - ¹ V tých dňoch vystúpil Ján Krstiteľ a hlásal v Judejskej púšti: ² „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“

³ To ňom povedal prorok Izaiáš:

„Hlas volajúceho na púšti:

- Pripravte cestu Pánovi,
vyrovnajte mu chodníky!“

⁴ Ján nosil odev z ťavej srsti a okolo bedier kožený opasok. Potravou mu boli kobylinky a lesný med.

⁵ Vtedy prichádzal k nemu Jeruzalem a celá Judea i celé okolie Jordánu. ⁶ Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstiť v rieke Jordán.

⁷ Keď videl, že aj mnohí farizeji a saduceji prichádzajú k nemu na krst, povedal im: „Hadie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť budúcnému hnevu? ⁸ Prinášajte teda ovocie hodné pokánia! ⁹ Nenazdávajte sa, že si môžete povedať: - Naším otcom je Abrahám! - lebo vravím vám: Boh môže Abrahámovi vzbudiť deti aj z týchto kameňov. ¹⁰ Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. ¹¹ Ja vás krstím vodou na pokánie, ale ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden

nosiť mu obuv: On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. ¹² V ruke má vejačku, vyčistí si humno, pšenicu si zhromaždí do sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“

Pokrstenie Ježiša - ¹³ Vtedy Ježiš prišiel z Galiley k Jordánu za Jánom, aby sa mu dal pokrstiť. ¹⁴ Ale Ján mu odporoval a hovoril: „Ja by som sa mal dať tebe pokrstiť, a ty prichádzaš ku mne?“ ¹⁵ Ježiš mu však povedal: „Len to nechaj, lebo sa patrí, aby sme splnili všetko, čo je spravodlivé.“ Potom mu už neodporoval. ¹⁶ Keď bol Ježiš pokrstený, hneď vystúpil z vody. Vtom sa mu otvorilo nebo a on videl Božieho Ducha, ktorý ako holubica zostupoval a prichádzal nad neho. ¹⁷ A z neba zaznel hlas: Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie.“

Mt4

IV. Pokúšanie na púšti - ¹ Potom Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby ho diabol pokúšal. ² A keď sa štyridsať dní a štyridsať nocí postil, napokon vyhladol. ³ Tu pristúpil pokušiteľ a povedal mu: „Ak si Boží Syn, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby.“ ⁴ On odvetil: „Napísané je:

- *Nielen z chleba žije človek,
ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.*“

⁵ Potom ho diabol vzal do svätého mesta, postavil ho na vrchol chrámu ⁶ a vravel mu: „Ak si Boží Syn, vrhni sa dolu, veď je napísané:

- *Svojim anjelom dá príkaz o tebe
a vezmú ťa na ruky,
aby si si neuderil nohu o kameň.*“

⁷ Ježiš mu povedal: „Ale je aj napísané: - *Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha.*“

⁸ A zasa ho diabol vzal na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu ⁹ a vravel mu: „Toto všetko ti dám, ak padneš predomnou a budeš sa mi klaňať.“ ¹⁰ Vtedy mu Ježiš povedal: „Odíď satan, lebo je napísané:

- *Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať
a jedine jemu budeš slúžiť.*“

¹¹ Tu ho diabol opustil a prišli anjeli a posluhovali mu.

Návrat do Galiley - ¹² Keď sa Ježiš dopočul, že Jána uväznili, odobral sa do Galiley. ¹³ Opustil Nazaret a prišiel bývať do pobrežného mesta Kafarnaum, ¹⁴ v končinách Zabulon a Neftali, aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš:

- *Krajina Zabulon a krajina Neftali,
na ceste k moru, za Jordánom,
Galilea pohanov!*

¹⁶ *Lud bývajúci v temnotách
uvidel veľké svetlo.*

Svetlo zažiarilo tým, čo sedeli v temnom kraji smrti.“

¹⁷ Od tej chvíle začal Ježiš hlásať: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“

Povolanie prvých učeníkov - ¹⁸ Keď raz kráčal popri Galilejskom mori, videl dvoch bratov, Šimona, ktorý sa volá Peter, a jeho brata Ondreja, ako spúšťajú sieť do mora; boli totiž rybármi. ¹⁹ I povedal im: „Podťe za mnou a urobím z vás rybárov ľudí.“ ²⁰ Oni hneď zanechali siete a išli za ním.

²¹ Ako šiel odtiaľ ďalej, videl iných dvoch bratov, Jakuba Zebedejovho a jeho brata Jána, ako na lodi so svojím otcom Zebedejom opravujú siete, aj ich povolal. ²² Oni hneď zanechali loď i svojho otca a išli za ním.

Ježiš vyučuje a uzdravuje - ²³ A Ježiš chodil po celej Galilei, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu medzi ľuďom. ²⁴

Povešť o ňom sa rozniesla po celej Sýrii. Prinášali k nemu všetkých chorých, postihnutých rozličnými neduhmi a trápením, posadnutých zlými duchmi, námesačníkov a ochrnutých, a on ich uzdravoval. ²⁵ A šli za ním veľké zástupy z Galiley a Dekapola, z Jeruzalema, Judey a Zajordánska.

B. Ježišova reč na vrchu 5,1 - 7,29

Mt5

V5. Keď Ježiš videl veľké zástupy, vystúpil na vrch. A keď sa posadil pristúpili k nemu jeho učeníci. ² Otvoril ústa a učil ich:

Blahoslavenstvá - ³ Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

⁴ Blahoslavení plačúci, lebo oni budú potešení.

⁵ Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.

⁶ Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.

⁷ Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo.

⁸ Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.

⁹ Blahoslavení tí, čo šíria pokoj, lebo ich budú volať Božími synmi.

¹⁰ Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

¹¹ Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť; ¹² radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi. Tak prenasledovali aj prorokov, ktorí boli pred vami.

Sol' zeme a svetlo sveta - ¹³ Vy ste sol' zeme. Ak sol' stratí chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič, len ju vyhodiť von, aby ju Ľudia pošliapali. ¹⁴ Vy ste svetlo sveta. Mesto postavené na návrší sa nedá ukryť. ¹⁵ Ani lampu nezažnú a nepostavia pod mericu, ale na svietnik, aby svietila všetkým, čo sú v dome. ¹⁶ Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.

Naplnenie Zákona a Prorokov - ¹⁷ Nemyslite si, že som prišiel zrušiť Zákon alebo Prorokov; neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť. ¹⁸ Veru, hovorím vám: Kým sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani jediné písmeno, ani jediná čiarka zo Zákona, kým sa všetko nesplní. ¹⁹ Kto by teda zrušil jediné z týchto prikázaní, čo aj najmenšie, a tak by učil ľudí, bude v Nebeskom kráľovstve najmenší. Ale kto ich zachová a tak bude aj učiť, ten bude v nebeskom kráľovstve veľký.

²⁰ Preto vám hovorím: Ak vaša spravodlivosť nebude väčšia ako spravodlivosť zákonníkov a farizejov, nevojdete do nebeského kráľovstva.

Nezabiješ - ²¹ Počuli ste, že otcom bolo povedané: „*Nezabiješ!*“ Kto by teda zabil, pôjde pred súd. ²² No ja vám hovorím: Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá. Kto svojmu bratovi povie: „Hlupák,“ pôjde pred veľradu. A kto mu povie: „Ty bohapustý blázon,“ pôjde do pekelného ohňa. ²³ Keď teda prinášaš dar na oltár a tam si spomenieš, že tvoj brat má niečo proti tebe, ²⁴ nechaj svoj dar tam pred oltárom a choď sa najprv zmieriť so svojim bratom; až potom príď a obetuj svoj dar. ²⁵ Pokonaj sa včas so svojim protivníkom, kým si s ním na ceste, aby ťa protivník nevydal sudcovi a sudca strážnikovi a aby ťa neuvrhli do väzenia. ²⁶ Veru hovorím ti: Nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do ostatného haliera.

Nescudzoložíš - ²⁷ Počuli ste, že bolo povedané: „*Nescudzoložíš!*“ ²⁸ No ja vám hovorím: Každý, kto na ženu hľadá žiadostivo, už s ňou scudzoložil vo svojom srdci. ²⁹ Ak ťa zvádza na hriech tvoje pravé oko, vylúp ho a odhod' od seba, lebo je pre teba lepšie, ak zahynie jeden z tvojich údov, ako keby sa malo celé tvoje telo dostať do pekla. ³⁰ A ak ťa zvádza na hriech tvoja pravá ruka, odtni ju a odhod' od seba, lebo je pre teba lepšie, ak zahynie jeden z tvojich údov, ako keby malo ísť celé tvoje telo do pekla.

O rozluke - ³¹ Ďalej bolo povedané: „*Kto prepustí svoju manželku, nech jej dá priepustný list!*“ ³² No ja vám hovorím: „Každý, kto prepustí svoju manželku, okrem prípadu smilstva, vystavuje ju cudzoložstvu; a kto si vezme prepustenú ženu, cudzoloží.“

O prísaha - ³³ A zasa ste počuli, že otcom bolo povedané: „*Nebudeš krivo prisahať, ale splniš, čo si Pánovi prisahal.*“ ³⁴ No ja vám hovorím: „Vôbec neprisahajte - ani na *nebo*, lebo ono je *Božím trónom*, ³⁵ ani na *zem*, lebo ona je *podnožkou jeho nôh*, ani na Jeruzalem, pretože je *mestom veľkého Kráľa*, ³⁶ ani na svoju hlavu neprisahaj, lebo ani jediný vlas nemôžeš urobiť bielym alebo čiernym. ³⁷ Ale vaša reč nech je „áno - áno“, „nie - nie“. Čo je navyše, pochádza od Zlého.“

O Odplate - ³⁸ Počuli ste, že bolo povedané: „Oko za oko a zub za zub.“ ³⁹ No ja vám hovorím: Neodporujte zlému. Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nadstav mu aj druhý. ⁴⁰ Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti šaty nechaj aj plášť. ⁴¹ A keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním išiel jednu míľu, choď s ním dve. ⁴² Tomu, kto ťa prosí, daj, a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba niečo požičať.

O láske k nepriateľom - ⁴³ Počuli ste, že bolo povedané: „Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa.“ ⁴⁴ Ale ja vám hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, ⁴⁵ aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielá dážď na spravodlivých i nespravodlivých. ⁴⁶ Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mýtnici? ⁴⁷ A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania? ⁴⁸ Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.

Mt6

VI. O almužne - ¹ Dajte si pozor a nekonajte svoje dobré skutky pred ľuďmi, aby vás obdivovali, lebo nebudete mať odmenu u svojho Otca, ktorý je na nebesiach. ² Keď teda dávaš almužnu, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci v synagógach a po uliciach, aby ich ľudia chválili. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu.

³ Ale keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá, ⁴ aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.

O modlitbe - ⁵ A keď sa modlíte, nebuďte ako pokrytci, ktorí sa radi postojacky modlievajú v synagógach a na rohoch ulíc, aby ich ľudia videli. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu. ⁶ Ale keď sa ty ideš modliť, vojdí do svojej izby, zatvor za sebou dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti. ⁷ Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohania. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť. ⁸ Nenapodobňujte ich; veď váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili.

Modlitba Pána - ⁹ Vy sa budete modliť takto: Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa tvoje meno, ¹⁰ príd' tvoje kráľovstvo, buď tvoja vôľa, ako v nebi tak i na zemi. ¹¹ Chlieb náš každodenný daj nám dnes ¹² A odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom. ¹³ A neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého.

¹⁴ Lebo ak vy odpustíte ľuďom ich poklesky, aj váš nebeský Otec vám odpustí. ¹⁵ Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vaše hriechy.

Ako sa postiť - ¹⁶ A keď sa postíte, nebuďte zamračení ako pokrytci. Znetvorujú si tvár, aby ľudia videli, že sa postia. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu. ¹⁷ Keď sa ty postíš, pomaž si hlavu a umy si tvár, ¹⁸ aby nie ľudia zbadali, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.

Pravé poklady - ¹⁹ Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich mol' a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobývajú a kradnú. ²⁰ V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani mol'

ani hrdza a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú. ²¹ Lebo kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce.

Lampou tela je oko - ²² Lampou tela je oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle. ²³ Ale ak sa tvoje oko zakalí, bude celé tvoje telo vo tme. A keď už svetlo, čo je v tebe, je tmou, aká bude potom tma sama?!

Boh a mamona - ²⁴ Nik nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone.

Dôvera v Božiu prozreteľnosť - ²⁵ Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa zaodujete. Či život nie je viac ako jedlo a telo viac ako odev? ²⁶ Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú, ani nežnú, ani do stodôl nezhrmažďujú, a váš nebeský Otec ich živí. Nie ste vy oveľa viac ako ony? ²⁷ A kto z vás si môže starosťami pridať čo len lakeť k svojmu životu? A čo sa tak staráte o svoj odev? Pozrite sa na poľné ľalie, ako rastú: nepracujú, nepradú; ²⁹ a hovorím vám, že ani Šalamún v celej svojej sláve nebol oblečený tak ako jediná z nich. ³⁰ Keď teda Boh takto oblieka poľnú bylinu, ktorá dnes je tu a zajtra ju hodia do pece, o čo skôr vás, vy maloverní?! ³¹ Nebuďte teda ustarostení a nehovorte: „Čo budeme jesť?“ alebo: „Čo budeme piť?“ alebo: „Čo si oblečieme?“! ³² Veď po tomto všetkom sa zháňajú pohania. Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete. ³³ Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše. ³⁴ Preto nebuďte ustarostení o zajtrajšok; zajtrajší deň sa postará sám o seba. Každý deň má dosť svojho trápenia.

Mt7

VII. O posudzovaní - ¹ Nesúďte, aby ste neboli súdení. ² Lebo ako budete súdiť vy, tak budú súdiť aj vás, a akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám. ³ Prečo vidíš smietku v oku svojho brata, a vo vlastnom oku brvno nezbadáš? ⁴ Alebo ako môžeš povedať svojmu bratovi: „Dovoľ, vyberiem ti smietku z oka“ - a ty máš v oku brvno?! ⁵ Pokrytec, vyhoď najprv brvno zo svojho oka! Potom budeš vidieť a budeš môcť vybrať smietku z oka svojho brata.

Nezneuctiť sväté veci - ⁶ Nedávajte, čo je sväté, psom a nehádzte svoje perly pred svine, aby ich nohami nepošliapali, neobrátili sa proti vám a neroztrhali vás.

Modlitba s dôverou - ⁷ Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám! ⁸ Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria. ⁹ Alebo je medzi vami človek, čo by podal synovi kameň, keď ho prosí o chlieb? ¹⁰ Alebo keby pýtal rybu, čo by mu dal hada? ¹¹ Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom; o čo skôr dá váš Otec, ktorý je na nebesiach, dobré veci tým, čo ho prosia.

Zlaté pravidlo - ¹² Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im. Lebo to je Zákon i Proroci.

Výrok o dvoch cestách - ¹³ Vchádzajte tesnou bránou, lebo široká brána a priestranná cesta vedie do zatratenia a mnoho je tých čo cez ňu vchádzajú. ¹⁴ Aká tesná je brána a úzka cesta, čo vedie do života, a málo je tých, čo ju nachádzajú!

Výstraha pred falošnými prorokmi - ¹⁵ Chráňte sa falošných prorokov: prichádzajú k vám v ovčom rúchu, ale vnútri sú draví vlci. ¹⁶ Poznáte ich po ovocí. Veď či oberajú z tŕnia hrozná alebo z bodliakov figy? ¹⁷ Tak každý dobrý strom rodí dobré ovocie, kým zlý strom rodí zlé ovocie. ¹⁸ Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie a zlý strom nemôže rodiť dobré ovocie. ¹⁹ Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. ²⁰ Teda po ich ovocí ich poznáte.

Praví učeníci - ²¹ Nie každý, kto mi hovorí: „Pane, Pane,“ vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach. ²² Mnohí mi v onen

deň povedia: „Pane, Pane, či sme neprorokovali v tvojom mene? Nevyháňali sme, v tvojom mene zlých duchov a neurobili sme v tvojom mene veľa zázrakov?“²³ Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal; odídte odo mňa vy, čo páchate neprávosť!

Podobenstvo o dvoch staviteľoch - ²⁴ A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si postavil dom na skale. ²⁵ Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale.

²⁶ A každý, kto tieto moje slová počúva, ale ich neuskutočňuje, podobá sa hlúpemu mužovi, ktorý si postavil dom na piesku. ²⁷ Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica, oborili sa na ten dom a dom sa zrútil; zostalo z neho veľké rumovisko.

Úžas zástupov - ²⁸ Keď Ježiš skončil tieto reči, zástupy žasli nad jeho učením, ²⁹ lebo ich učil ako ten, čo má moc, a nie ako ich zákonníci.

3. Ohlasovanie nebeského kráľovstva 8,1 - 10,42

A. Naratívna časť: desať zázrakov 8,1 - 9,38

Mt8

VIII. Uzdravenie malomocného - ¹ Keď Ježiš zostúpil z Vrchu, išli za ním veľké zástupy. ² Tu prišiel k nemu istý malomocný, poklonil sa mu a vravel: „Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť.“ ³ On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: „Chcem, buď čistý!“ A hneď bol očistený od malomocenstva. Potom mu Ježiš povedal: „Daj si pozor a nikomu o tom nehovor, ale choď, ukáž sa kňazovi a prines obetný dar, ako predpísal Mojžiš - im na svedectvo.“

Uzdravenie stotníkovho sluhy - ⁵ Keď potom vošiel do Kafarnauma, pristúpil k nemu stotník s prosbou: ⁶ „Pane, sluha mi leží doma ochrnutý a hrozne trpí.“ ⁷ On mu povedal: „Pridem a uzdravím ho.“ ⁸ Stotník mu odpovedal: „Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie.“ ⁹ Ved' aj ja som podriadený človek a mám pod sebou vojakov. Ak daktorému poviem: „Choď!“ - ide; inému: „Poď sem!“ - tak príde; a svojmu sluho: „Urob toto!“ - on to urobí.“

¹⁰ Keď to Ježiš počul, zadivil sa a tým, čo ho sprevádzali, povedal: „Veru, hovorím vám: Takú vieru som nenašiel u nikoho v Izraeli.“ ¹¹ Hovorím vám, že prídu mnohí od východu i západu a budú stolovať s Abrahámom, Izákom a Jakubom v nebeskom kráľovstve, ¹² a synovia kráľovstva budú vyhodení von do tmy; tam bude plač a škripanie zubami.“ ¹³ A stotníkovi Ježiš povedal: „Choď a nech sa ti stane, ako si uveril.“ A v tú hodinu jeho sluha ozdravel.

Uzdravenie Petrovej testinej - ¹⁴ Keď potom Ježiš vošiel do Petrovho domu, videl, že jeho testiná leží v horúčke. ¹⁵ Dotkol sa jej ruky a horúčka ju opustila. Hneď vstala a obsluhovala ho.

Ďalšie uzdravenia - ¹⁶ Keď sa zvečeralo, priniesli k nemu mnohých posadnutých zlými duchmi a on slovom vyhánal duchov a uzdravoval všetkých chorých, ¹⁷ aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš:

*„On vzal na seba naše slabosti
a niesol naše choroby.“*

Náročnosť apoštolského povolania - ¹⁸ Keď Ježiš videl okolo seba veľké zástupy, rozkázal preplaviť sa na druhý breh. ¹⁹ Tu k nemu pristúpil istý zákonník a povedal mu: „Učiteľ, pôjdem za tebou všade, kam pôjdeš.“ ²⁰ Ježiš mu odvetil: „Líšky majú svoje skrýše a nebeské vtáky hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť.“

²¹ Iný, jeden z jeho učeníkov, mu povedal: „Pane, dovol' mi najprv odísť a pochovať si otca.“ ²² Ale Ježiš mu povedal: „Poď za mnou a nechaj, nech si mŕtvi pochovávajú mŕtvych.“

Utíšenie búrky na mori - ²³ Potom nastúpil na loďku a jeho učeníci ho nasledovali. ²⁴ Na mori sa zrazu strhla taká búrka, že sa vlny prevarovali cez loďku; a on spal. ²⁵ Pristúpili k

nemu a zobudili ho slovami: „Pane, zachráň nás, hynieme!“²⁶ On im povedal: „Čo sa bojíte, vy maloverní?!“ Potom vstal, pohrozil vetru i moru a nastalo veľké ticho.²⁷ Ľudia žasli a hovorili: „Ktože je to, že ho i vietor i more poslúchajú?“

Uzdravenie posadnutých v gadarskom kraji -²⁸ Keď prišiel na druhý breh do gadarského kraja, vybehli oproti nemu dvaja posadnutí zlými duchmi; vyšli z hrobov a boli takí zúrivi, že sa nik neodvážil chodiť tou cestou.²⁹ Zrazu skríkli: „Čo ťa do nás, Syn Boží?! Prišiel si sem predčasne nás mučiť?“

³⁰ Neďaleko nich sa pásla veľká črieda svíň.³¹ Zlí duchovia ho prosili: „Ak nás už vyháňaš, pošli nás do čriedy svíň!“³² On im povedal: „Choďte.“ A oni vyšli a vošli do svíň. Vtom sa celá črieda prudko hnala dolu svahom do mora a zahynula vo vodách.³³ Pastieri ušli a keď prišli do mesta, vyrozprávali všetko, aj o tých, čo boli posadnutí zlými duchmi.³⁴ Tu celé mesto vyšlo oproti Ježišovi a keď ho uvideli, prosili ho, aby odišiel z ich kraja.

Mt9

IX. Uzdravenie ochrnutého -¹ On nastúpil na loďku preplavil sa na druhý breh a prišiel do svojho mesta.² Tu mu priniesli ochrnutého človeka, ktorý ležal na lôžku. Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Dúfaj, synu, odpúšťajú sa ti hriechy.“³ Vtedy si niektorí zákonníci povedali: „Tento sa rúha.“⁴ Keďže Ježiš poznal ich myšlienky, povedal: „Prečo myslíte zlé vo svojich srdciach?“⁵ Čo je ľahšie - povedať: „Odpúšťajú sa ti hriechy,“ alebo povedať: „Vstaň a choď?“⁶ Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy“ - povedal ochrnutému: „Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov!“⁷ A on vstal a odišiel domov.⁸ Keď to zástupy videli, s bážňou oslavovali Boha, ktorý dal takú moc ľuďom.

Povolanie Matúša -⁹ Keď odtiaľ Ježiš odišiel, videl na mýtnici sedieť človeka menom Matúša a povedal mu: „Pod' za mnou!“ On vstal a išiel za ním.

¹⁰ Keď potom Ježiš sedel v dome za stolom, prišli mnohí mýtnici a hriešnici a stolovali s ním a s jeho učeníkmi.¹¹ Keď to videli farizeji, hovorili jeho učeníkom: „Prečo váš učiteľ jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi?“¹² On to začul a povedal: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí.“¹³ Choďte a naučte sa, čo to znamená: „*Milosrdenstvo chcem, a nie obeť.*“ Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.“

Spor o pôste -¹⁴ Vtedy k nemu prišli Jánovi učeníci a hovorili: „Prečo sa my a farizeji často postíme, a tvoji učeníci sa nepostia?“¹⁵ Ježiš im povedal: „Vari môžu svadobní hostia smútiť, kým je ženích s nimi? No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom sa budú postiť.“¹⁶ Nik predsa neprišáva na starý odev záplatu z novej látky, lebo záplata sa z odevu vytrhne a diera bude ešte väčšia.¹⁷ Ani nové víno nevlievajú do starých mechov, lebo mechy sa roztrhnú a aj víno vytečie, aj mechy sa zničia. Ale nové víno vlievajú do nových mechov, a tak sa oboje zachová.“

Uzdravenie ženy trpiacej na krvotok a vzkriesenie Jairovej dcéry -¹⁸ Ako im toto hovoril, pristúpil k nemu istý popredný muž, poklonil sa mu a povedal: „Pred chvíľkou mi zomrela dcéra; ale pod', vlož na ňu ruku a ožije.“¹⁹ Ježiš vstal a šiel za ním i so svojimi učeníkmi.

²⁰ Vtedy k nemu odzadu pristúpila istá žena, ktorá dvanásť rokov trpela na krvotok, a dotkla sa obruby jeho odevu.²¹ Povedala si totiž v duchu: „Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdraviem.“²² Ježiš sa obrátil a keď ju zazrel, povedal: „Dúfaj, dcéra, tvoja viera ťa uzdravila.“ A žena bola od tej hodiny zdravá.

²³ Keď potom Ježiš prišiel do domu popredného muža a videl pískajúcich na píšťalách a rozrušený dav,²⁴ povedal: „Odíd'te! Dievča neumrelo, ale spí.“ Oni ho vysmiali.²⁵ Ale keď dav rozohnali, vošiel dnu, chytil dievča za ruku a ono vstalo.²⁶ A chýr o tom sa rozniesol po celej Krajine.

Uzdravenie dvoch slepcov - ²⁷ Keď Ježiš odtiaľ odchádzal, išli za ním dvaja slepci a kričali: „Syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!“ ²⁸ Keď potom vošiel do domu, slepci prišli k nemu. Ježiš sa ich opýtal: „Veríte, že to môžem urobiť?“ Oni mu odpovedali: „Áno, Pane.“ ²⁹ Tu sa dotkol ich očí a povedal: „Nech sa vám stane, ako ste uverili.“ ³⁰ A oči sa im otvorili. Ježiš im pohrozil: „Ale nech sa to nik nedozvie!“ ³¹ No oni šli a rozprávali o ňom po celom kraji.

Uzdravenie nemého - ³² Keď odchádzali, priviedli mu nemého človeka, posadnutého zlým duchom. ³³ On zlého ducha vyhnal a nemý prehovoril. Zástupy žasli a vraveli: „Také niečo sa ešte nikdy v Izraeli nestalo.“ ³⁴ Ale farizeji hovorili: „Mocou kniežaťa zlých duchov vyháňa zlých duchov.“

Žatva je veľká, ale robotníkov málo - ³⁵ A Ježiš chodil po všetkých mestách a dedinách, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu. ³⁶ Keď videl zástupy, zľutoval sa nad nimi, lebo boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera. ³⁷ Vtedy povedal svojim učeníkom: „Žatva je veľká, ale robotníkov málo.“ ³⁸ Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu.“

B. Poučanie apoštolov 10,1- 42

Mt10

X. Vyvolenie Dvanástich - ¹ Zvolal svojich dvanástich učeníkov a dal im moc nad nečistými duchmi, aby ich vyhánali a uzdravovali každý neduh a každú chorobu. ² A toto sú mená dvanástich apoštolov: prvý Šimon, zvaný Peter, a jeho brat Ondrej, Jakub Zebedejov a jeho brat Ján, ³ Filip a Bartolomej, Tomáš a mytník Matúš, Jakub Alfejev a Tadeáš, ⁴ Šimon Kananejský a Judáš Iškariotský, ktorý ho potom zradil.

Vyslanie Dvanástich - ⁵ Týchto dvanástich Ježiš vyslal a prikázal im: „K pohanom nezabočujte a do samarijských miest nevchádzajte; ⁶ choďte radšej k ovciam strateným z domu Izraela! ⁷ Choďte a hlásajte: „Priblížilo sa nebeské kráľovstvo.“ ⁸ Chorých uzdravujte, mŕtvych krieste; malomocných očisťujte, zlých duchov vyhánajte. Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte. ⁹ Neberte si do opaskov ani zlato ani striebro ani peniaze; ¹⁰ ani kapsu na cestu si neberte ani dvojce šiat ani obuv ani palicu, lebo robotník si zaslúži svoj pokrm.

¹¹ Keď prídete do niektorého mesta alebo dediny, vypyťte sa, kto je vás tam hoden. Tam potom ostaňte, kým nepôjdete ďalej. ¹² Keď vojdete do domu, pozdravte ho! ¹³ Ak ten dom bude toho hoden, nech naň zostúpi váš pokoj; ale ak toho hoden nebude, nech sa váš pokoj vráti k vám. ¹⁴ A keby vás niekto neprijal, ani vaše slová nevypočul, z takého domu alebo aj mesta odíďte a straste si prach z nôh. ¹⁵ Veru, hovorím vám: Krajine Sodomčanov a Gomorčanov bude v deň súdu ľahšie ako takému mestu.

Budú vás prenasledovať - ¹⁶ Hľa posiadam vás ako ovce medzi vlkov. Buďte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice. ¹⁷ Chráňte sa ľudí; lebo vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach ¹⁸ a pre mňa vás budú vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. ¹⁹ Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. ²⁰ Veď to už nie vy budete hovoriť; ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás.

²¹ Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. ²² Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený. ²³ Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do druhého. Veru, hovorím vám: Nebudete hotoví s izraelskými mestami, kým nepríde Syn človeka.

²⁴ Žiak nie je nad učiteľa ani sluha nad svojho pána. ²⁵ Stačí, keď je žiak ako jeho učiteľ a sluha ako jeho pán. Keď pána domu nazvali Belzebulom, o čo skôr jeho domácich?!

Odvaha pri vyznávaní Krista - ²⁶ Nebojte sa ich teda. Lebo nič nie je skryté, čo by sa neodhalilo, a nič utajené, čo by sa neprezvedelo. Čo vám hovorím vo tme, ²⁷ hovorte na svetle,

a čo počujete do ucha, rozhlasujte zo striech. ²⁸ Nebojte sa tých; čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. Skôr sa bojte toho, ktorý môže i dušu i telo zahubiť v pekle. ²⁹ Nepredávajú sa dva vrabce za halier? A predsa ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca.

³⁰ Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané. ³¹ Nebojte sa teda, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov.

³² Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi; aj ja vyznám pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach. ³³ Ale toho, kto mňa zaprie pred ľuďmi; aj ja zapriem pred svojim Otcom, ktorý je na nebesiach.

Triedenie duchov - ³⁴ Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem: Nie pokoj som priniesol, ale meč. ³⁵ Prišiel som postaviť

syna proti jeho otcovi,

dcéru proti matke,

nevestu proti svokre.

³⁶ *A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi.*

Zrieknuť sa seba pre Ježiša - ³⁷ Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. ³⁸ Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. ³⁹ Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.

Záver poučania - dôstojnosť učeníkov - ⁴⁰ Kto vás prijíma, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal. ⁴¹ Kto prijme proroka ako proroka, dostane odmenu proroka. Kto prijme spravodlivého ako spravodlivého, dostane odmenu spravodlivého. ⁴² A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár studenej vody ako učeníkovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu.“

4. Tajomstvo nebeského kráľovstva 11,1 - 13,52

A. Naratívna časť 11,1 - 12,50

Mt11

XI. ¹ Keď Ježiš prestal poučovať svojich dvanástich učeníkov; odišiel odtiaľ učiť a kázať po ich mestách.

Otázka Jána, Krstiteľa a Ježišovo svedectvo o ňom - ² Ján bol v žalári. Keď počul o Kristových skutkoch, poslal k nemu svojich učeníkov ³ opýtať sa: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo, máme čakať iného?“ ⁴ Ježiš im odpovedal: „Choďte a oznámte Jánovi, čo počujete a čo vidíte: ⁵ *Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium.* ⁶ A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší.“ ⁷ Keď odchádzali, začal Ježiš hovoriť zástupom o Jánovi: „Čo ste vyšli na púšť vidieť? Trstinu zmietanú vetrom? ⁸ Alebo čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného do jemných šiat? Veď tí, čo nosia jemné šaty, bývajú v kráľovských domoch. ⁹ Teda čo ste vyšli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, viac ako proroka! ¹⁰ Lebo to o ňom je napísané:

*„Hľa, ja posielam svojho posla pred tvojou tvárou
a on pripraví cestu pred tebou.“*

¹¹ Veru, hovorím vám: Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ. Ale ten, kto je v nebeskom kráľovstve menší, je väčší ako on. ¹² Od dňa Jána Krstiteľa podnes trpí nebeské kráľovstvo násilie a násilníci sa ho zmocňujú. ¹³ Lebo všetci Proroci i Zákon prorokovali až po Jána: ¹⁴ A on sám - ak to chcete prijať - je Eliáš, ktorý má prísť. ¹⁵ Kto má uši, nech počúva!

Ježišov súd nad hriešnym pokolením - ¹⁶ Komuže prirovnám toto pokolenie? Podobá sa deťom, čo vysedávajú na námestí a pokrikujú na: svojich druhov:

¹⁷ „Pískali sme vám, a netancovali ste;

nariekali sme, a neplakali ste.“

¹⁸ Prišiel Ján, nejedol a nepil, a hovoria: „Je posadnutý zlým duchom.“ ¹⁹ Prišiel Syn človeka, je a pije, a hovoria: „Hľa, pažravec a pijan, priateľ mýtnikov a hriešnikov!“ No múdrosť ospravedlňuje jej skutky.“

Beda nekajúcim mestám - ²⁰ Potom začal robiť výčitky mestám, v ktorých urobil najviac zázrakov, pretože sa nekajali: ²¹ „Beda ti, Korozain! Beda ti, Betsaida! Lebo keby sa v Týre a Sidone boli stali zázraky, ktoré sa stali u vás, dávno by boli robili pokánie v kajúcom ruchu a popole. ²² Preto vám hovorím: Týru a Sidonu bude v deň súdu ľahšie ako vám. ²³ A ty, Kafarnaum, vari *sa budeš vyvyšovať až do neba? Do pekla zostúpiš!* Lebo keby sa boli v Sodome diali zázraky, ktoré sa diali v tebe, bola by zostala po tento deň. ²⁴ Preto vám hovorím: Krajine Sodomčanov bude v deň súdu ľahšie ako tebe.“

Evanjelium sa zjavuje maličkým - ²⁵ V tom čase Ježiš povedal: „Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. ²⁶ Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. ²⁷ Môj Otec mi odovzdal všetko: A nik nepozná Syna, iba Otec, ani Otca nepozná nik, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť.“

Ježiš volá k sebe preťažených - ²⁸ Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. ²⁹ Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. ³⁰ Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.

Mt12

XII. Spor o sobote - ¹ V tom čase išiel Ježiš v sobotu cez obilné pole. Jeho učeníci boli hladní a začali trhať klasy a jesť. ² Keď to videli farizeji, povedali mu: „Pozri, tvoji učeníci robia, čo neslobodno robiť v sobotu.“ ³ On im povedal: „Nečítali ste, čo urobil Dávid, keď bol hladný on i jeho družina. Ako vošiel do Božieho domu a jedol obetované chleby, ktoré nesmel jesť ani on ani tí, čo boli s ním ale iba kňazi?“ ⁵ A v Zákone ste nečítali, že kňazi v sobotu porušujú v chráme sobotu, a predsa sú bez viny? ⁶ No hovorím vám: Tu je niekto väčší než chrám. ⁷ Keby ste vedeli, čo to znamená: „*Milosrdenstvo chcem, a nie obetu,*“ neboli by ste odsúdili nevinných. ⁸ Syn človeka je pánom aj nad sobotou.“

Uzdravenie v sobotu - ⁹ Keď odtiaľ odišiel, vošiel do ich synagógy. ¹⁰ Tam bol človek s vyschnutou rukou. Oni sa ho pýtali: „Slobodno v sobotu uzdraviť?“ Chceli ho totiž obžalovať. ¹¹ On im povedal: „Nájde sa medzi vami človek, ktorý by svoju jedinou ovcu nechtyl a nevytiahol z jamy, keby mu do nej padla, hoc aj v sobotu?“ ¹² A o koľko viac je človek ako ovca! Teda v sobotu slobodno dobre robiť.“ ¹³ Potom povedal človekovi: „Vystri ruku!“ On ju vystrel a bola zasa zdravá ako druhá. ¹⁴ Farizeji vyšli von a radili sa o ňom, ako ho zahubiť.

Splnenie proroctva o Božom služobníkovi - ¹⁵ Ježiš to vedel, preto odtiaľ odišiel. Mnohí šli za ním a on ich všetkých uzdravil, ¹⁶ len im pohrozil, aby ho neprezradili. ¹⁷ Tak sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš:

¹⁸ „*Hľa, môj služobník, ktorého som si vyvolil,
môj miláčik, v ktorom mám zaľúbenie.*

*Vložím na neho svojho Ducha
a oznámi právo národom.*

¹⁹ *Nebude sa škriepiť, nebude kričať,
nik nebude počuť na ulici jeho hlas.*

²⁰ *Nalomenú trsť nedolomí,
hasnúci knôtik nedohasí,
kým neprivedie právo k víťazstvu.*

²¹ *V jeho meno budú dúfať národy.*“

Zlomyseľné prekrúcanie Ježišovej moci - ²² Vtedy k nemu priviedli posadnutého zlým duchom, ktorý bol slepý a nemý. On ho uzdravil a nemý rozprával a videl. ²³ Zástupy žasli a vraveli: „Nie je toto syn Dávidov?“ ²⁴ Ale počuli to farizeji a hovorili: „Tento len mocou Belzebula, kniežaťa zlých duchov, vyháňa zlých duchov.“

²⁵ Ale on poznal ich myšlienky a povedal im: „Každé kráľovstvo vnútorne rozdelené spustne a nijaké mesto ani dom vnútorne rozdelené neobstojí. ²⁶ Ak satan vyháňa satana, je vnútorne rozdelený - akože potom obstojí jeho kráľovstvo? ²⁷ Ak ja vyhánam zlých duchov mocou Belzebula, čou mocou ich vyhánajú vaši synovia? Preto oni budú vašimi sudcami. ²⁸ Ale ak ja Božím Duchom vyhánam zlých duchov, potom k vám prišlo Božie kráľovstvo. ²⁹ Alebo ako môže niekto vniknúť do domu silného človeka a ulúpiť mu veci, kým toho silného nezviaže? Až potom mu vyplieni dom. ³⁰ Kto nie je so mnou je proti mne, a kto nezhrmaždíuje so mnou, rozhadzuje.

Hriech proti Duchu Svätému - ³¹ Preto vám hovorím: Ľuďom sa odpustí každý hriech i rúhanie, ale rúhanie proti Duchu sa neodpustí. ³² Ak niekto povie niečo proti Synovi človeka, odpustí sa mu to. Kto by však povedal niečo proti Duchu Svätému, tomu sa neodpustí ani v tomto veku ani v budúcom.

Z plnosti srdca hovoria ústa - ³³ Vypestujte dobrý strom a bude dobré aj jeho ovocie, alebo zasadíte zlý strom a bude zlé aj jeho ovocie. Lebo strom možno poznať po ovocí. ³⁴ Hadie plemeno, ako môžete hovoriť dobre, keď ste zlí? Veď z plnosti srdca hovoria ústa. ³⁵ Dobrý človek vynáša z dobrého pokladu dobré veci a zlý človek vynáša zo zlého pokladu zlé. ³⁶ No hovorím vám: Ľudia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia. ³⁷ Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený.“

Jonášovo znamenie - ³⁸ Vtedy mu povedali niektorí zákonníci a farizeji: „Učiteľ, chceme vidieť nejaké, znamenie od teba.“ ³⁹ On im povedal: „Zlé a cudzoložné pokolenie žiada znamenie. Ale znamenie nedostane, iba ak znamenie proroka Jonáša. ⁴⁰ Lebo ako bol Jonáš tri dni a tri noci v bruchu veľkej ryby, tak bude Syn človeka tri dni a tri noci v lone zeme. ⁴¹ Mužovia z Ninive vystúpia na súde proti tomuto pokoleniu a odsúdia ho, lebo oni sa kajali na Jonášovo kázanie - a tu je niekto väčší ako Jonáš! ⁴² Kráľovná z juhu vystúpi na súde proti tomuto pokoleniu a odsúdi ho; lebo ona z končín zeme prišla počúvať Šalamúnovu múdrosť - a tu je predsa niekto väčší ako Šalamún!

O návrate nečistého ducha - ⁴³ Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach a hľadá odpočinok, ale nenájde. ⁴⁴ Vtedy si povie: „Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.“ Keď ta príde, nájde ho prázdny, vymetený a vyzdobený. ⁴⁵ Tu odíde, vezme so sebou sedem iných duchov horších, ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. A stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým. Tak to bude aj s týmto zlým pokolením.“

Pravá Ježišova rodina - ⁴⁶ Kým ešte hovoril zástupom, vonku stála jeho matka a bratia a chceli sa s ním rozprávať. ⁴⁷ Ktosi mu povedal: „Vonku stojí tvoja matka a tvoji bratia a chcú sa s tebou rozprávať.“ ⁴⁸ On však odvetil tomu, čo mu to vravel: „Kto je moja matka a kto sú moji bratia?“ ⁴⁹ Vystrel ruku nad svojich učeníkov a povedal: „Hľa, moja matka a moji bratia. ⁵⁰ Lebo každý, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach je môj brat i sestra i matka.“

B. Ježišove podobenstvá 13,1-52

Mt13

XIII. ¹ V ten deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori. ² Okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy. Preto nastúpil na loďku a sadol si; a celý zástup stál na brehu.

Podobenstvo o rozsievачovi - ³ Hovoril im veľa v podobenstvách: „Rozsievач vyšiel rozsievat. ⁴ Ako sial, niektoré zrná padli na kraj cesty; prileteli vtáky a pozobali ich. ⁵ Iné padli

na skalnatú pôdu, kde nemali veľa zeme, a hneď vzišli, lebo neboli hlboko v zemi; ⁶ ale keď vyšlo slnko, zahoreli, a pretože nemali koreňa, uschli. ⁷ Zasa iné padli do tŕnia, ale tŕnie vyrástlo a udusilo ich. ⁸ Iné zrná padli do dobrej zeme a priniesli úrodu: jedno stonásobnú, iné šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú. ⁹ Kto má uši, nech počúva!“

Prečo hovorí v podobenstvách - ¹⁰ Tu pristúpili k nemu učeníci a spýtali sa ho: „Prečo im hovoríš v podobenstvách?“ ¹¹ On im odpovedal: „Preto, že vám je dané poznať tajomstvá nebeského kráľovstva, ale im nie je dané. ¹² Lebo kto má, tomu sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. ¹³ Im hovorím v podobenstvách, lebo hľadia, a nevidia, počúvajú, a nepočujú, ani nechápu. ¹⁴ Tak sa na nich spĺňa Izaiášovo proroctvo:

*„Budete počúvať; a nepochopíte,
budete hľadiť; a neuvidíte.*

¹⁵ *Lebo otupelo srdce tohoto ľudu:*

ušami ťažko počujú

a oči si zavreli,

aby očami nevideli

a ušami nepočuli,

aby srdcom nechápali a neobrátili sa -

aby som ich nemohol uzdraviť.“

Šťastie Ježišových učeníkov - ¹⁶ Ale blahoslavené sú vaše oči, že vidia, aj vaše uši, že počujú. ¹⁷ Veru, hovorím vám: Mnohí proroci a spravodliví túžili vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli.

Vysvetlenie podobenstva o rozsievачovi - ¹⁸ Vy teda počujte podobenstvo o rozsievачovi: ¹⁹ Keď niekto počúva slovo o kráľovstve a nechápe ho, prichádza Zlý a uchytí, čo bolo zasiaté do jeho srdca. To je ten, u koho bolo zasiaté na kraji cesty. ²⁰ U koho bolo zasiaté do skalnatej pôdy, to je ten, kto počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma, ²¹ ale nemá v sebe koreňa, je chvíľkový. Keď nastane pre slovo súženie alebo prenasledovanie, hneď odpadne. ²² U koho bolo zasiaté do tŕnia, to je ten, kto počúva slovo, ale svetské starosti a klam bohatstva slovo udusia a ostane bez úžitku. ²³ A u koho bolo zasiaté do dobrej zeme, to je ten, kto počúva slovo a chápe ho a ono prináša úrodu: jedno stonásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú.“

Podobenstvo o kúkoli medzi pšenicom - ²⁴ Predniesol im aj iné podobenstvo: „Nebeské kráľovstvo sa podobá človekovi, ktorý zasial na svojej roli dobré semeno. ²⁵ Ale kým ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, prisial medzi pšenicu kúkol' a odišiel. ²⁶ Keď vyrástlo steblo a vyháňalo do klasu, ukázal sa aj kúkol'. ²⁷ K hospodárovi prišli sluhovia a povedali mu: „Pane, nezasial si na svojej roli dobré semeno? Kde sa teda vzal kúkol'? ²⁸ On im vravel: „To urobil nepriateľ.“ Sluhovia mu povedali: „Chceš, aby sme šli a vyzbierali ho?“ ²⁹ On odpovedal: „Nie, lebo pri zbieraní kúkol'a by ste mohli vytrhnúť aj pšenicu. ³⁰ Nechajte oboje rásť až do žatvy. V čase žatvy poviem žencom: Pozbierajte najprv kúkol' a poviažte ho do snopov na spálenie, ale pšenicu zhromaždite do mojej stodoly.“

Podobenstvo o horčičnom zrnku - ³¹ Predniesol im ešte iné podobenstvo: „Nebeské kráľovstvo sa podobá horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial na svojej roli. ³² Ono je síce najmenšie zo všetkých semien, ale keď vyrastie, je väčšie než ostatné byliny a je z neho strom, takže prilietajú nebeské vtáky a hniezdia na jeho konároch.“

Podobenstvo o kvase - ³³ Ďalšie podobenstvo im povedal: „Nebeské kráľovstvo sa podobá kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí.“

Vysvetlenie podobenstva o kúkoli - ³⁴ Toto všetko hovoril Ježiš zástupom v podobenstvách. Bez podobenstva im nehovoril nič, ³⁵ aby sa splnilo, čo predpovedal prorok:

*„Otvorím svoje ústa v podobenstvách,
vyrozprávam, čo bolo skryté od stvorenia sveta.“*

³⁶ Potom rozpustil zástupy a vošiel do domu. Tu k nemu pristúpili jeho učeníci a vraveli mu: „Vysvetli nám podobenstvo o kúkoli na roli.“ ³⁷ On im povedal: „Rozsievač dobrého semena je Syn človeka. ³⁸ Roľa je svet. Dobré semeno sú synovia kráľovstva, kúkol' sú synovia Zlého. ³⁹ Nepriateľ, ktorý ho zasial, je diabol. Žatva je koniec sveta a ženci sú anjeli. ⁴⁰ Ako teda zbierajú kúkol' a pália v ohni, tak bude aj na konci sveta: ⁴¹ Syn človeka pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, čo pášu nepravosť, ⁴² a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami. ⁴³ Vtedy sa spravodliví zaskvejú ako slnko v kráľovstve svojho Otca. Kto má uši, nech počúva!

Podobenstvo o poklade v poli - ⁴⁴ Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi.

Podobenstvo o perle - ⁴⁵ Nebeské kráľovstvo sa podobá aj kupcovi, ktorý hľadá vzácne perly. ⁴⁶ Keď nájde veľmi cennú perlu, ide, predá všetko, čo má, a kúpi ju.

Podobenstvo o rybárskej sieti - ⁴⁷ A zasa nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. ⁴⁸ Keď je plná, vytiahnu ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodia von. ⁴⁹ Tak bude aj na konci sveta: vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých ⁵⁰ a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubami.

Zakončenie - ⁵¹ Pochopili ste to všetko? „Áno,“ odpovedali. ⁵² A on im povedal: „Preto sa každý zákonník, ktorý sa stal učeníkom nebeského kráľovstva, podobá hospodárovi, ktorý vynáša zo svojej pokladnice veci nové i staré.“

5. Cirkev, prvotiny nebeského kráľovstva 13,53 - 18,35

A. Naratívna časť 13,53 - 17,27

Ježiš v Nazarete - ⁵³ Keď Ježiš skončil tieto podobenstvá, odišiel odtiaľ. ⁵⁴ Prišiel do svojej vlasti a učil ich v synagóge. Oni sa divili a hovorili: „Skade má tento takú múdrosť a zázračnú moc? ⁵⁵ Vari to nie je tesárov syn? Nevolá sa jeho matka Mária a jeho bratia Jakub a Jozef, Šimon a Júda? ⁵⁶ A nie sú u nás všetky jeho sestry? Skadeže má toto všetko?“ ⁵⁷ A pohoršovali sa na ňom. Ale Ježiš im povedal: „Proroka si všade uctia, len nie v jeho vlasti a v jeho dome.“ ⁵⁸ A pre ich neveru tam neurobil veľa zázrakov.

Mt14

XIV. Herodes a Ján Krstiteľ - ¹ V tom čase tetrarcha Herodes počul o Ježišovi ² a hovoril svojim dvoranom: „To je Ján Krstiteľ. Vstal z mŕtvych, a preto v ňom pôsobí zázračná moc.“ ³ Herodes totiž Jána chytil, sputnal ho a vrhol do väzenia pre Herodiadu, manželku svojho brata Filipa, ⁴ lebo mu Ján hovoril: „Nesmieš s ňou žiť!“ ⁵ A chcel ho zabiť, bál sa však ľudu; lebo ho pokladali za proroka.

⁶ No v deň Herodesových narodenín tancovala dcéra Herodiady v kruhu hostí a Herodesovi sa tak zapáčila, ⁷ že jej pod prisahou sľúbil dať všetko, čo si bude žiadať. ⁸ Ona na návod svojej matky povedala: „Daj mi tu na mise hlavu Jána Krstiteľa.“ ⁹ Kráľ sa zarmútil, ale pre prisahu a kvôli spolustolujúcim rozkázal, aby jej ju dali. ¹⁰ A tak dal Jána vo väzení sťat'. ¹¹ I priniesli na mise jeho hlavu, odovzdali ju dievčaťu a ono ju zaneslo svojej matke. ¹² Tu prišli jeho učeníci, vzali jeho telo a pochovali ho; potom išli a oznámili to Ježišovi.

Prvé rozmnoženie chleba - ¹³ Keď to Ježiš počul, odobral sa odtiaľ loďou na pusté miesto do samoty. Ale zástupy sa o tom dopyčovali a pešo išli z miest za ním. ¹⁴ Keď vystúpil a videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi a uzdravoval im chorých. ¹⁵ A keď sa zvečeralo, pristúpili k nemu učeníci a hovorili: „Toto miesto je pusté a čas už pokročil. Rozpusť zástupy, nech sa rozídu do dedín kúpiť si jedlo.“ ¹⁶ Ale Ježiš im povedal: „Nemusia nikam chodiť; vy im dajte jesť!“ ¹⁷ Oni mu vraveli: „Nemáme tu nič, iba päť chlebov a dve ryby.“ ¹⁸ On povedal:

„Prineste mi ich sem!“¹⁹ Potom rozkázal, aby si zástupy posadali na trávnu. Vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal chleby a dával učenikom a učenici zástupom.²⁰ Všetci jedli a nasýtili sa, ba ešte nazbierali dvanásť plných košov zvyšných odrobín.²¹ A tých, čo jedli, bolo asi päťtisíc mužov okrem žien a detí.

Ježiš kráča po mori - ²² A hneď rozkázal učenikom, aby nastúpili na loďku a išli pred ním na druhý breh, kým on rozpustí zástupy.²³ Keď rozpustil zástupy, vystúpil sám na vrch modliť sa. Zvečerilo sa a on tam bol sám.

²⁴ Loďka bola už mnoho stadií od zeme a zmietali ňou vlny, lebo vietor dul proti nim.²⁵ Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš.²⁶ Keď ho učenici videli kráčať po mori, vzrušení vraveli: „Mátoha!“ A od strachu vykriekli.²⁷ Ale Ježiš sa im hneď prihovril: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“²⁸ Peter mu povedal: „Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode.“²⁹ On povedal: „Pod!“ Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi.³⁰ Ale keď videl silný vietor, naľakal sa. Začal sa topiť a vykrikol: „Pane, zachráň ma!“³¹ Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho a povedal mu: „Maloverný, prečo si pochyboval?“³² A keď vstúpili do loďky, vietor utíchol.³³ Tí, čo boli na loďke, klaňali sa mu a vraveli: „Naozaj si Boží Syn!“

Ježiš uzdravuje v Genezarete - ³⁴ Preplavili sa na druhý breh a došli do kraja Genezalet.³⁵ Len čo ho obyvatelia toho kraja spoznali, vyslali poslov do celého okolia. I prinášali k nemu všetkých chorých³⁶ a prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho odevu. A všetci, čo sa ho dotkli, ozdraveli.

Mt15

XV. Tradície otcov - ¹ Vtedy prišli k Ježišovi farizeji a zákonníci z Jeruzalema a opýtali sa ho:² „Prečo tvoji učenici prestupujú obyčaje otcov? Ved' si neumývajú ruky, keď jedia chlieb.“³ On im odvetil: „A vy prečo prestupujete Božie prikázanie pre svoje obyčaje?“⁴ Lebo Boh povedal: „*Cti svojho otca i matku*“ a: „*Kto by zlorečil otcovi alebo matke, musí zomrieť.*“⁵ Vy však hovoríte: „Keď niekto povie otcovi alebo matke: Všetko, čím by som ti mal pomáhať, je obetný dar,“ ten už nemusí čtiť svojho otca.“ A zrušili ste Božie slovo pre svoje obyčaje.⁷ Pokrytci! Dobré o vás prorokoval Izaiáš, keď povedal:

⁸ „*Tento ľud ma uctieva perami,
ale ich srdce je ďaleko odo mňa.*“

⁹ „*No darmo si ma ctia,
lebo náuky, čo učia, sú iba ľudské príkazy.*“

Čo poškvŕňuje človeka - ¹⁰ Potom zavolať k sebe zástup a povedal im: „Počúvajte a pochopte!“¹¹ Človeka nepoškvŕňuje to, čo vchádza do úst, ale čo vychádza z úst, to poškvŕňuje človeka.“

¹² Tu pristúpili učenici a povedali mu: „Vieš, že sa farizeji pohoršili, keď počuli, čo si povedal?“¹³ On im odpovedal: „Každú rastlinu, ktorú nezasadil môj nebeský Otec, vytrhnú aj s koreňom.“¹⁴ Nechajte ich. Sú slepými vodcami slepých. A keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy.“¹⁵ Peter mu na to povedal: „Vysvetli nám toto podobenstvo.“¹⁶ On odvetil: „Ešte ani vy nechápate?“¹⁷ Nerozumiete, že všetko, čo vchádza do úst, ide do brucha a vylučuje sa do stoky?“¹⁸ Ale to, čo vychádza z úst, pochádza zo srdca a poškvŕňuje človeka.“¹⁹ Lebo zo srdca vychádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhanie.²⁰ Toto poškvŕňuje človeka; ale jest' neumytými rukami, to človeka nepoškvŕňuje.“

Uzdravenie Kanaánčanky - ²¹ Ježiš odtiaľ odišiel a odobral sa do okolia Týru a Sidonu.²² Tu prišla k nemu istá kanaánska žena z tých končín a kričala: „Zmiluj sa nado mnou, Pane, syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápi zlý duch.“²³ Ale on jej neodpovedal ani slovo.

Jeho učenici pristúpili k nemu a prosili ho: „Pošli ju preč, lebo kričí za nami.“²⁴ Ale on odvetil: „Ja som poslaný iba k ovciam strateným z domu Izraela.“²⁵ No ona prišla k nemu,

poklonila sa mu a povedala: „Pane, pomôž mi!“²⁶ On jej odpovedal: „Nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“²⁷ „Áno, Pane,“ vravela ona, „ale aj šteňatá jedia odrobinky, čo padajú zo stola ich pánov.“²⁸ Vtedy jej Ježiš povedal: „Žena, veľká je tvoja viera! Nech sa ti stane, ako chceš.“ A od tej hodiny bola jej dcéra zdravá.

Uzdravenia pri Galilejskom mori -²⁹ Keď odtiaľ Ježiš odišiel, prišiel ku Galilejskému moru, vystúpil na vrch a tam si sadol.³⁰ Prichádzali k nemu celé zástupy, ktoré mali so sebou chromých, slepých, mrzákov, nemých a mnohých iných. Kládli mu ich k nohám a on ich uzdravoval.³¹ A zástupy žasli, keď videli, že nemá hovoria, mrzáci sú zdraví, chromí chodia a slepí vidia, a velebili Boha Izraela.

Druhé rozmnoženie chleba -³² Ježiš zvolal svojich učeníkov a povedal: „Lúto mi je zástupu, lebo už tri dni sa zdržiavajú pri mne a nemajú čo jesť. A nechcem ich prepustiť hladných, aby nepoomdlievali na ceste.“³³ Učeníci mu povedali: „Kdeže vezmeme na púšti toľko chleba, aby sme nasýtili takýto zástup?“³⁴ Ježiš sa ich opýtal: „Koľko máte chlebov?“ Oni odpovedali: „Sedem a zopár rybiek.“³⁵ Tu rozkázal zástupu, aby si posadal na zem.³⁶ Vzal sedem chlebov a ryby, vzdával vďaky, lámal a dával učeníkom a učeníci zástupom.³⁷ Všetci jedli a nasýtili sa. A nazbierali sedem plných košov zvyšných odrobín.³⁸ Tých čo jedli, bolo štyritisíc mužov okrem žien a detí.³⁹ Potom zástupy rozpustil, nastúpil na loďku a prišiel do magadanského kraja.

Mt16

XVI. Spor o znamenie -¹ Tu prišli k nemu farizeji a saduceji a pokúšali ho. Žiadali ho, aby im ukázal znamenie z neba.² Ale on im povedal: „Keď sa zvečeri, hovorievate: „Bude pekne, lebo sa červenie nebo;“³ a ráno: „Nebo je zachmúrené a červené, dnes bude búrka.“ Vzhľad oblohy viete posúdiť, a znamenia časov neviete?!⁴ Zlé a cudzoložné pokolenie žiada znamenie, ale znamenie nedostane, iba ak znamenie Jonášovo.“ Nechal ich tam a odišiel.

Varovanie pred kvasom farizejov -⁵ Učeníci prišli na druhý breh. Zabudli si vziať chlieb⁶ a Ježiš im povedal: „Dajte si pozor a chráňte sa kvasu farizejov a saducejov!“⁷ Oni však rozmýšľali a hovorili si: „Nevzali sme si chlieb!“⁸ Ale Ježiš to vedel a povedal: „Maloverní, prečo premýšľate, že nemáte chlieb?“⁹ Ešte nerozumiete, ani sa nepamätáte na päť chlebov pre päťtisíc ľudí a koľko košov ste nazbierali?¹⁰ Ani na sedem chlebov pre štyritisíc ľudí a koľko košov ste nazbierali?¹¹ Ako to, že nechápete, že som vám nehovoril o chlebe?! Ale chráňte sa kvasu farizejov a saducejov!“¹² Vtedy pochopili, že im nehovoril, aby sa chránili chlebového kvasu, ale náuky farizejov a saducejov.

Petrovo vyznanie a jeho primát -¹³ Keď potom Ježiš prišiel do okolia Cézarey Filipovej, pýtal sa svojich učeníkov: „Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?“¹⁴ Oni vraveli: „Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov.“¹⁵ „A za koho ma pokladáte vy?“ opýtal sa ich.¹⁶ Odpovedal Šimon Peter: „Ty si Mesiáš, Syn živého Boha.“¹⁷ Ježiš mu povedal: „Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach.“¹⁸ A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu.¹⁹ Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi.“²⁰ Potom prikázal učeníkom, aby nikomu nehovorili, že on je Mesiáš.

Prvá predpoveď utrpenia -²¹ Od tej chvíle začal Ježiš svojim učeníkom vyjavovať, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starších, veľkňazov a zákonníkov, že ho zabijú, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych.²² Peter si ho vzal nabok a začal mu dohovárať: „Nech ti je milostivý Boh, Pane! To sa ti nesmie stať!“²³ On sa obrátil a povedal Petrovi: „Chod' mi z cesty, satan! Na pohoršenie si mi, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!“

Ako nasledovať Ježiša -²⁴ Potom Ježiš povedal svojim učeníkom: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“²⁵ Lebo kto by si chcel život

zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. ²⁶ Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?! ²⁷ Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov. ²⁸ Veru, hovorím vám: Niektorí z tých, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia Syna človeka, ako prichádza vo svojom kráľovstve.“

Mt17

XVII. Ježišovo premenenie - ¹ O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. ² Tam sa pred nimi premenil: tvár mu zažiarila sť'a slnko a odev mu zbelel ako svetlo. ³ Vtom sa im zjavil Mojžiš a Eliáš a rozprávali sa s ním. ⁴ Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ ⁵ Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.“ ⁶ Keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. ⁷ No pristúpil k nim Ježiš, dotkol sa ich a povedal im: „Vstaňte a nebojte sa!“ ⁸ A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša.

⁹ Keď zostupovali z vrchu, Ježiš im prikázal: „Nikomuhovorte o tomto videní, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.“

¹⁰ Učeníci sa ho pýtali: „Prečo teda zákonníci hovoria, že najprv musí prísť Eliáš?“ ¹¹ On odpovedal: „Áno Eliáš príde a všetko obnoví. ¹² Ba hovorím vám, že Eliáš už prišiel, no nespoznali ho a urobili s ním, čo chceli. Takisto bude od nich trpieť aj Syn človeka.“ ¹³ Vtedy učeníci pochopili, že im hovoril o Jánovi Krstiteľovi.

Uzdravenie posadnutého chlapca - ¹⁴ Keď prišli k zástupu, pristúpil k nemu istý človek, padol pred ním na kolená ¹⁵ a hovoril: „Pane, zmiluj sa nad mojím synom: je námesačný a veľmi trpí, lebo často padne do ohňa a často do vody. ¹⁶ Priviedol som ho k твоjim učeníkom no nemohli ho uzdraviť.“ ¹⁷ Ježiš povedal: „Neveriace a skazené pokolenie, dokiaľ budem s vami? Dokedy vás mám ešte trpieť? Priveďte ho sem ku mne.“ ¹⁸ Ježiš zlému duchu pohrozil, ten z neho vyšiel a chlapec bol od tej hodiny zdravý. ¹⁹ Keď boli učeníci s Ježišom sami, pristúpili k nemu a spýtali sa ho: „Prečo sme ho nemohli vyhnať my?“ ²⁰ On im povedal: „Pre svoju malú vieru. Veru, hovorím vám: Ak budete mať vieru ako horčičné zrnko a poviete tomuto vrchu: „Prejdi odtiaľto ta!“ - prejde. A nič vám nebude nemožné.“ (²¹ Tento druh sa nedá vyhnať ináč, iba modlitbou a pôstom.)

Druhá predpoveď utrpenia - ²² Keď boli spolu v Galilei, Ježiš im povedal: „Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí; ²³ zabijú ho, ale tretieho dňa vstane z mŕtvych. A oni sa veľmi zarmútili.

Chrámová daň - ²⁴ Keď prišli do Kafarnauma, pristúpili k Petrovi vyberači dvojdrachmy a povedali: „Váš učiteľ neplatí dvojdrachmu?“ ²⁵ On vrazil: „Platí.“ Keď potom vošiel do domu, Ježiš ho predišiel otázkou: „Šimon, čo myslíš? Od koho vyberajú pozemskí králi poplatky a dane? Od svojich synov, či od cudzích?“ ²⁶ On odpovedal: „Od cudzích.“ A Ježiš mu povedal: „Synovia sú teda oslobodení. ²⁷ Ale aby sme ich nepohoršili, chod k moru, hod' udicu a rybu, ktorá sa chytí prvá, vezmi, otvor jej ústa a nájdeš statér. Vezmi ho a daj im za mňa i za seba.“

B. Spoločenské ponaučenia 18,1-35

Mt18

XVIII. Spor o prvenstvo - ¹ V tú hodinu pristúpili k Ježišovi učeníci a pýtali sa: „Kto je podľa teba najväčší v nebeskom kráľovstve?“ ² On zavolať k sebe dieťa, postavil ho medzi nich ³ a povedal: „Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátime a nebudete ako deti, nevojdete do

nebeského kráľovstva. ⁴ Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. ⁵ A kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma.

O pohoršení - ⁶ Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a ponorili ho do morskej hlbiny. ⁷ Beda svetu pre pohoršenie! Pohoršenia síce musia prísť, ale beda človekovi, skrze ktorého pohoršenie prichádza!

⁸ Ak ťa zvädza na hriech tvoja ruka alebo noha, odtni ju a odhod' od seba: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života zmrzačený alebo krivý, ako keby ťa mali s obidvoma rukami a s obidvoma nohami hodiť do večného ohňa. ⁹ A ak ťa zvädza na hriech tvoje oko, vylúp ho a odhod' od seba: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života s jedným okom, ako keby ťa mali s obidvoma očami vrhnúť do ohnivého pekla.

¹⁰ Dajte si pozor, aby ste neopovrhli ani jedným z týchto maličkých. Lebo vám hovorím, že ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach. (¹¹ Syn človeka totiž prišiel zachrániť, čo sa stratilo.)

Podobenstvo o stratenej ovci - ¹² Čo myslíte? Keby mal niekto sto oviec a jedna z nich by zabúdila, nenechá tých deväťdesiatdeväť na vrchoch a nepôjde hľadať tú, čo zabúdila? ¹³ A keď sa mu ju podarí nájsť, veru, hovorím vám: Bude mať z nej väčšiu radosť ako z tých deväťdesiatich deviatich, čo nezabúdili. ¹⁴ Tak ani váš Otec, ktorý je na nebesiach, nechce, aby zahynul čo len jediný z týchto maličkých.

O bratskom napomenutí - ¹⁵ Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata. ¹⁶ Ak ťa nepočúvne, priber si ešte jedného alebo dvoch, *aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov*. ¹⁷ Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik. ¹⁸ Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi.

Spoločná modlitba - ¹⁹ A zasa vám hovorím: Ak budú dvaja z vás na zemi jednomyselne prosiť o čokoľvek, dostanú to od môjho Otca, ktorý je na nebesiach. ²⁰ Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“

O odpúšťaní - ²¹ Vtedy k nemu pristúpil Peter a povedal mu: „Pane, koľko ráz mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehreší? Azda sedem ráz?“ ²² Ježiš mu odpovedal: „Hovorím ti: Nie sedem ráz, ale sedemdesiatsedem ráz.“

Podobenstvo o nemilosrdnom sluhovi - ³ Preto sa nebeské kráľovstvo podobá kráľovi, ktorý sa rozhodol vyúčtovať so svojimi sluhami. ²⁴ Keď začal účtovať, priviedli mu jedného, ktorý bol dlžen desaťtisíc talentov. ²⁵ Ale pretože nemal skadiaľ vrátiť, pán rozkázal predať jeho aj jeho ženu aj deti i všetko, čo mal, a dlh splatiť. ²⁶ Vtedy mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: „Pozhovej mi a všetko ti vrátim.“ ²⁷ A pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a odpustil mu aj dlžobu. ²⁸ No len čo ten sluha vyšiel, stretol sa so svojím spolusluhom, ktorý mu dlhoval sto denárov. Chytil ho pod krk a kričal: „Vráť, čo mi dlhuješ!“ ²⁹ Jeho spolusluha mu padol k nohám a prosil ho: „Pozhovej mi a dlžobu ti splatím.“ ³⁰ On však nechcel, ale odišiel a vrhol ho do žalára, kým dlh nesplatí.

³¹ Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a rozpovedali svojmu pánovi všetko, čo sa stalo. ³² A tak si ho pán predvolal a povedal mu: „Zlý sluha, ja som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. ³³ Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?“ ³⁴ A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu. ³⁵ Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi.“

6. Blízko je čas ustanovenia nebeského kráľovstva 19,1 - 25,46

A. Naratívna časť 19,1 - 23,39

XIX. Nerozlučnosť manželstva - ¹ Keď Ježiš skončil tieto reči, odišiel z Galiley a prešiel do judejského kraja za Jordán. ² Išli za ním veľké zástupy a on ich tam uzdravoval.

³ Tu k nemu pristúpili farizeji a pokúšali ho: „Smie človek prepustiť svoju manželku z akejkol'vek príčiny?“ ⁴ On odpovedal: „Nečítali ste, že Stvoriteľ *ich* od počiatku *ako muža a ženu stvoril*“ ⁵ a povedal: „*Preto muž opustí otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele*“? ⁶ A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo. Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje.“ ⁷ Povedali mu: „Prečo potom Mojžiš rozkázal *dať priepustný list a prepustiť*?“ ⁸ g Odpovedal im: „Mojžiš vám pre tvrdosť vášho srdca dovolil prepustiť vaše manželky; ale od počiatku to nebolo tak. ⁹ A hovorím vám: Každý, kto prepustí svoju manželku pre iné ako pre smilstvo a vezme si inú, cudzoloží.“

Dobrovoľná zdržanlivosť - ¹⁰ Jeho učeníci mu povedali: „Keď je to takto medzi mužom a ženou, potom je lepšie neženit' sa.“ ¹¹ On im povedal: „Nie všetci pochopia toto slovo, iba tí, ktorým je to dané. ¹² Lebo sú ľudia neschopní manželstva, pretože sa takí narodili zo života matky, iných takými urobili ľudia a iní sa takými urobili sami pre nebeské kráľovstvo. Kto to môže pochopiť, nech pochopí.“

Ježiš a deti - ¹³ Vtedy mu priniesli deti, aby na ne položil ruky a pomodlil sa. Ale učeníci ich okrikovali. ¹⁴ Ježiš im povedal: „Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo.“ ¹⁵ Potom na ne kládol ruky a odišiel odtiaľ.

Bohatý mladík - ¹⁶ Tu k nemu ktosi pristúpil a pýtal sa ho: „Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život?“ On mu povedal: ¹⁷ „Prečo sa ma pýtaš na dobré? Len jeden je dobrý. Ale ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania!“

¹⁸ On sa ho opýtal: „Ktoré?“ Ježiš odpovedal: „*Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť!*“ ¹⁹ *Cti otca i matku a milovať budeš svojho bližného ako seba samého!*“ ²⁰ Mladík mu povedal: „Toto všetko som zachovával. Čo mi ešte chýba?“ ²¹ Ježiš mu vravel: „Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ ²² Keď mladík počul toto slovo, odišiel smutný, lebo mal veľký majetok.

Nebezpečenstvo bohatstva - ²³ A Ježiš povedal svojim učeníkom: „Veru, hovorím vám: Bohatý ťažko vojde do nebeského kráľovstva. ²⁴ Ba hovorím vám: Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva.“ ²⁵ Keď to učeníci počuli, veľmi sa divili a hovorili: „Kto potom môže byť spasený?“ ²⁶ Ježiš sa na nich zahľadel a povedal im: „Ľuďom je to nemožné, ale Bohu je všetko možné.“

Odmena tým, čo opustili všetko - ²⁷ Vtedy mu Peter povedal: „Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou. Čo z toho teda budeme mať?“ ²⁸ Ježiš im povedal: „Veru, hovorím vám: Pri obnovení sveta, keď Syn človeka zasadne na trón svojej slávy, aj vy, čo ste išli za mnou, zasadnete na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov Izraela. ²⁹ A každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry alebo otca a matku alebo deti alebo polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života.“

³⁰ A mnohí prví budú poslednými a poslední prvými.

XX. Podobenstvo o robotníkoch vo vinici - ¹ Lebo nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel skoro ráno najat' robotníkov do svojej vinice. ² Zjednal sa s robotníkmi na denári za deň a poslal ich do svojej vinice. ³ Keď vyšiel okolo deviatej hodiny, videl iných, ako stoja záhaľčivo na námestí. ⁴ I povedal im: „Chod'te aj vy do mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé.“ ⁵ A oni šli. Vyšiel znova okolo dvanástej aj okolo tretej hodiny popoludní a urobil podobne. ⁶ Keď vyšiel okolo piatej popoludní a našiel iných postávať,

povedal im: „Čo tu nečinne stojíte celý deň?“ ⁷ Vraveli mu: „Nik nás nenajal.“ Povedal im: „Chod'te aj vy do mojej vinice!“

⁸ Keď sa zvečerilo, povedal pán vinice svojmu správcovi: „Zavolaj robotníkov a vyplat' im mzdu, počnúc poslednými až po prvých!“ ⁹ Tak prišli tí, čo nastúpili okolo piatej hodiny popoludní, a každý dostal denár. ¹⁰ Keď prišli tí prví, mysleli si, že dostanú viac. Ale aj oni dostali po denári. ¹¹ Vzali ho a šomrali na hospodára: ¹² „Títo poslední pracovali jedinu hodinu, a ty si ich postavil na roveň nám, čo sme znášali bremeno dňa a horúčosť.“ ¹³ Ale on jednému z nich odpovedal: „Priateľu, nekrivdím ti. Nejednal si sa so mnou za denár?“ ¹⁴ Vezmi, čo je tvoje, a chod'! Ja chcem aj tomuto poslednému dať toľko, koľko tebe. ¹⁵ Alebo nesmiem so svojím robiť, čo chcem? Či na mňa zazeráš preto, že som dobrý. ¹⁶ Tak budú poslední prvými a prví poslednými.“

Tretia predpoveď utrpenia - ¹⁷ Keď Ježiš vystupoval do Jeruzalema, vzal si osve dvanástich učeníkov a cestou im hovoril: ¹⁸ „Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia ho na smrť ¹⁹ a vydajú pohanom, aby ho vysmiali, zbičovali a ukrižovali, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.“

Žiadosť matky Zebedejových synov - ²⁰ Vtedy k nemu pristúpila matka Zebedejových synov so svojimi synmi, poklonila sa a o čosi ho prosila. ²¹ On sa jej opýtal: „Čo chceš?“ Vravela mu: „Povedz, aby títo moji dvaja synovia sedeli v tvojom kráľovstve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici.“ ²² Ježiš odpovedal: „Neviete, čo žiadate. Môžete piť kalich, ktorý mám ja piť?“ Oni mu vraveli: „Môžeme.“ ²³ On im povedal: „Môj kalich budete piť, ale dať niekomu sedieť po mojej pravici alebo ľavici nepatrí mne; to dostanú tí, ktorým to pripravil môj Otec.“

Predstavení majú slúžiť - ²⁴ Keď to počuli ostatní desiati, namrzeli sa na oboch bratov. ²⁵ Ježiš ich zavolať k sebe a povedal: „Viete, že vládovia národov panujú nad nimi a mocníci im dávajú cítiť svoju moc. ²⁶ Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vaším služobníkom. ²⁷ A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vaším sluhom. ²⁸ Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých.“

Uzdravenie slepých pri Jerichu - ²⁹ Keď vychádzali z Jericha, išiel za ním veľký zástup. ³⁰ A hľa, pri ceste sedeli dvaja slepci. Ako počuli, že tadiaľ ide Ježiš, vykriekli: „Pane, syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!“ ³¹ Zástup ich okríkal, aby mlčali; ale oni tým väčšmi kričali: „Pane, syn Dávidov, zmiluj sa nad nami!“ ³² Ježiš zastal, zavolať si ich a povedal: „Čo chcete, aby som vám urobil?“ ³³ Odpovedali mu: „Pane, nech sa nám otvoria oči.“ ³⁴ Ježiš sa zľutoval nad nimi, dotkol sa ich očí a hneď videli a išli za ním.

Mt21

XXI. Slávnostný vstup do Jeruzalema - ¹ Keď sa priblížili k Jeruzalemu a prišli do Betfage pri Olivovej hore, Ježiš poslal dvoch učeníkov ² a povedal im: „Chod'te do dediny, čo je pred vami, a hneď nájdete priviazanú oslicu a s ňou osliatko! Odviažte ich a prived'te ku mne! ³ A keby vám niekto niečo hovoril, povedzte: „Pán ich potrebuje.“ A hneď ich prepustí.“

⁴ Toto sa stalo, aby sa splnilo, čo predpovedal prorok:

⁵ „Povedzte dcére sionskej:

Hľa, tvoj Kráľ prichádza k tebe,

tichý, sediaci na oslici,

na osliatku, mlád'ati ľahného zvieraťa.“

⁶ Učeníci šli a urobili, ako im Ježiš rozkázal. ⁷ Priviedli oslicu a osliatko, pokládli na ne svoje plášte a on si na ne sadol. ⁸ Veľké zástupy prestierali na cestu svoje plášte, iní odtínali zo stromov ratolesti a stlali ich na cestu. ⁹ A zástupy, čo išli pred ním, i tie, čo šli za ním, volali:

„Hosanna synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach!“

¹⁰ Keď vošiel do Jeruzalema, rozvírilo sa celé mesto; vypytovali sa: „Kto je to?“ ¹¹ A zástupy hovorili: „To je ten prorok, Ježiš z galilejského Nazareta.“

Ježiš vyháňa kupcov z chrámu - ¹² Ježiš vošiel do chrámu a vyhnal všetkých predavačov a kupujúcich v chráme. Peňazomencom poprevracal stoly a predavačom holubov stolice ¹³ a povedal im: „Napísané je: „*Môj dom sa bude volať domom modlitby.*“ A vy z neho robíte lotrovský pelech.“

¹⁴ V chráme k nemu pristúpili slepí a chromí a on ich uzdravil. ¹⁵ Keď veľkňazi a zákonníci videli divy, ktoré robil, a deti, čo v chráme volali: „Hosanna synovi Dávidovmu!“, nahnevali sa ¹⁶ a povedali mu: „Počuješ, čo títo hovoria?“ Ježiš im odvetil: „Pravdaže. Nikdy ste nečítali: „*Z úst nemluvniat a dojčeniec pripravil si si chválu.*“ ¹⁷ I nechal ich, vyšiel von z mesta do Betánie a tam zostal.

Neúrodný figovník. Viera a modlitba - ¹⁸ Keď sa ráno vracal do mesta, pocítil hlad. ¹⁹ Pri ceste videl figovník. Išiel k nemu, ale nenašiel na ňom nič, len lístie. Preto mu povedal: „Nech sa na tebe už nikdy neurodí ovocie.“ A figovník hneď vyschol. ²⁰ Keď to učeníci videli, zadivili sa a povedali: „Ako to, že figovník tak naraz vyschol?“ ²¹ Ježiš im na to povedal: „Veru, hovorím vám: Ak budete mať vieru a nebudete pochybovať, urobíte nielen to, čo sa stalo s figovníkom, ale keby ste aj tomuto vrchu povedali: „Zdvihni sa a hod' sa do mora,“ stane sa to. ²² A dostanete všetko, o čo budete s vierou prosiť v modlitbe.“

Odkiaľ je Kristova moc - ²³ Keď prišiel do chrámu a učil, pristúpili k nemu veľkňazi a starší ľud a pýtali sa: „Akou mocou toto robíš? A kto ti dal túto moc?“ ²⁴ Ježiš im povedal: „Aj ja sa vás na niečo spýtam. Ak mi odpoviete, i ja vám poviem, akou mocou toto robím. ²⁵ Odkiaľ bol Jánov krst? Z neba; či od ľudí?“ Oni rozmýšľali a hovorili si: „Ak povieme: „Z neba,“ povie nám: „Prečo ste mu teda neuverili?“ ²⁶ Ale ak povieme: „Od ľudí,“ máme sa čo obávať zástupu, lebo Jána pokladajú všetci za proroka.“ ²⁷ Odpovedali teda Ježišovi: „Nevieme.“ A on im odvetil: „Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím.“

Podobenstvo o dvoch synoch - ²⁸ „Čo poviete na toto? Istý človek mal dvoch synov. Prišiel k prvému a povedal mu: „Syn môj, choď dnes pracovať do vinice!“ ²⁹ Ale on odpovedal: „Nechce sa mi.“ No potom to oľutoval a šiel. ³⁰ Išiel k druhému a povedal mu to isté. Ten odpovedal: „Idem, pane!“ Ale nešiel. ³¹ Kto z týchto dvoch splnil otcovu vôľu?“ Odpovedali: „Ten prvý.“ Ježiš im povedal: „Veru, hovorím vám: Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva. ³² Lebo k vám prišiel Ján cestou spravodlivosti, a neuverili ste mu. Ale mýtnici a neviestky mu uverili. A vy, hoci ste to videli, ani potom ste sa nekajali a neuverili ste mu.“

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch - ³³ Počujte iné podobenstvo: Istý hospodár vysadil vinicu. Obohnal ju plotom, vykopal v nej lis a postavil vežu. Potom ju prenajal vinohradníkom a odcestoval. ³⁴ Keď sa priblížil čas obračky, poslal k vinohradníkom svojich sluhov, aby prevzali jeho diel úrody. ³⁵ Ale vinohradníci jeho sluhov pochytili; jedného zbili, iného zabili, ďalšieho ukameňovali. ³⁶ Znova poslal iných sluhov, viac ako predtým, ale aj s nimi urobili podobne. ³⁷ Napokon k nim poslal svojho syna, lebo si povedal: „K môjmu synovi budú mať úctu.“ ³⁸ Ale keď vinohradníci zazreli syna, povedali si: „To je dedič. Podťe, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše!“ ³⁹ Chytili ho, vyvliekli z vinice a zabili. ⁴⁰ Keď potom príde pán vinice, čo urobí tým vinohradníkom?“ ⁴¹ Odpovedali mu: „Zlých bez milosti zahubí a vinicu prenajme iným vinohradníkom, ktorí mu budú načas odovzdávať úrodu.“ ⁴² Ježiš im povedal: „Nikdy ste nečítali v Písme:

„Kameň, čo staviteľa zavrholi,
stal sa kameňom uholným.
To sa stalo na pokyn Pána;
vec v našich očiach obdivuhodná“?

⁴³ preto vám hovorím: Vám sa Božie kráľovstvo vezme a dá sa národu, ktorý bude prinášať úrodu. ⁴⁴ Kto padne na ten kameň, doláme sa, a na koho on padne, toho rozdlávi.“

⁴⁵ Keď veľkňazi a farizeji počuli tieto jeho podobenstvá, vybadali, že hovorí o nich. ⁴⁶ A chceli ho zajať, len sa báli zástupov, lebo ony ho pokladali za proroka.

Mt22

XXII. Podobenstvo o svadbe kráľovho syna - ¹ A Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: ² Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. ³ Poslal svojich sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Ale oni nechceli ísť. ⁴ Znova poslal iných sluhov s odkazom: „Povedzte pozvaným: Hostinu som už pri chystal, voly a kŕmny dobytok sú pozabíjané a všetko je pripravené; poďte na svadbu!“ ⁵ Ale oni na to nedbali a odišli: jeden na svoje pole, iný za svojím obchodom. ⁶ Ostatní jeho sluhov pochytili, potupili a zabili.

⁷ Kráľ sa rozhneval, poslal svoje vojská, vrahov zahubil a ich mesto podpálil. ⁸ Potom povedal svojim sluhom: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodni. ⁹ Choďte preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu.“ ¹⁰ Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých; a svadobná sieň sa naplnila hosťami. ¹¹ Keď kráľ vošiel pozrieť si hostí, zbadal tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného odevu. ¹² Povedal mu: „Priateľu, ako si sem mohol vojsť bez svadobného odevu?“ On onemel. ¹³ Tu kráľ povedal sluhom: „Zviažte mu nohy i ruky a vyhoďte ho von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami. ¹⁴ Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“

Spor o dani cisárovi - ¹⁵ Vtedy farizeji odišli a radili sa, ako by ho podchytili v reči. ¹⁶ Poslali k nemu svojich učeníkov a herodiánov so slovami: „Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehľadiš na osobu človeka. ¹⁷ Povedz nám teda, čo si myslíš: Slobodno platiť cisárovi daň, či nie?“ ¹⁸ Ale Ježiš poznal ich zlomyseľnosť a povedal: „Čo ma pokúšate, pokrytci! ¹⁹ Ukážte mi daňový peniaz!“ Oni mu podali denár. ²⁰ Spýtal sa ich: „Čí je tento obraz a nápis?“ ²¹ Odpovedali mu: „Cisárov.“ Tu im povedal: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“ ²² Keď to počuli, zadivili sa, nechali ho a odišli.

Spor o vzkriesení - ²³ V ten deň prišli k nemu saduceji, ktorí tvrdia, že niet zmŕtvychvstania, a pýtali sa ho: ²⁴ „Učiteľ, Mojžiš povedal, že *ak niekto zomrie a nemal deti, jeho brat si má vziať jeho manželku a splodiť svojmu bratovi potomka*. ²⁵ Bolo u nás sedem bratov. Prvý sa oženil a umrel. A pretože nemal potomka, zanechal svoju ženu svojmu bratovi. ²⁶ Takisto aj druhý a tretí až po siedmeho. ²⁷ Napokon po všetkých zomrela aj žena. ²⁸ Nuž ktorému zo siedmich bude manželkou pri vzkriesení? Ved' ju mali všetci.“ ²⁹ Ježiš im povedal: „Mýlite sa, lebo nepoznáte Písmo ani Božiu moc. ³⁰ Pri vzkriesení sa ľudia neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi. ³¹ A o vzkriesení mŕtvych ste nečítali, čo vám povedal Boh, keď vravel: ³² „*Ja som Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba*“? A on nie je Bohom mŕtvych, ale živých.“ ³³ Keď to počuli zástupy, žasli nad jeho učením.

Najväčšie prikázanie - ³⁴ Keď sa farizeji dopyčovali, že umlčal saducejov, zišli sa ³⁵ a jeden z nich, učiteľ zákona, sa ho spýtal, aby ho pokúšal: ³⁶ „Učiteľ, ktoré prikázanie v Zákone je najväčšie?“ ³⁷ On mu povedal: „*Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojim srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou!*“ ³⁸ To je najväčšie a prvé prikázanie. ³⁹ Druhé je mu podobné: *Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!* ⁴⁰ Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý Zákon i Proroci.“

Kristus, Dávidov syn a Pán - ⁴¹ Keď boli farizeji zhromaždení, Ježiš sa ich opýtal: ⁴² „Čo si myslíte o Mesiášovi? Čí syn je?“ Odpovedali mu: „Dávidov.“ ⁴³ Povedal im: „Akože ho potom Dávid v Duchu volá Pánom, keď hovorí:

⁴⁴ „*Pán povedal môjmu Pánovi: Sed' po mojej pravici, kým ti nepoložím tvojich nepriateľov pod nohy*“?

⁴⁵ Ak ho teda Dávid volá Pánom, ako môže byť jeho synom?“ ⁴⁶ A nik mu nevedel odpovedať ani slovo. Ani sa ho od toho dňa už nik neodvážil vypytať.

Mt23

XXIII. Pokrytectvo farizejov a zákonníkov - ¹ Vtedy Ježiš povedal zástupom i svojim učeníkom: ² „Zákonníci a farizeji zasadli na Mojžišovú stolicu. ³ Preto robte a zachovávajúte všetko, čo vám povedia, ale podľa ich skutkov nerobte: lebo hovoria, a nekonajú. ⁴ Viažu ťažké až neúnosné bremená a kladú ich ľuďom na plecía, ale sami ich nechcú ani prstom pohnúť. ⁵ Všetko, čo robia, konajú iba preto, aby ich ľudia videli: rozširujú si modlitebné remienky a zväčšujú strapce na šatách, ⁶ radi majú popredné miesta na hostinách, prvé stolice v synagógach, ⁷ pozdravy na uliciach a keď ich ľudia oslovujú Rabbi. ⁸ Vy sa nedávajte volať Rabbi, lebo len jeden je váš Učiteľ, vy všetci ste bratia. ⁹ Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský. ¹⁰ Ani sa nedávajte volať Učiteľmi, lebo len jediný je váš Učiteľ, Kristus. ¹¹ Kto je medzi vami najväčší; bude vašim služobníkom. ¹² Kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.

Beda zákonníkom a farizejom - ¹³ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi! Sami doň nevchádzate, a tým, čo vchádzajú, vojsť nedovoliť. (¹⁴ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Vyjedáte domy vdovám a modlite sa dlhé modlitby. Preto vás postihne prísnejší súd.)

¹⁵ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo obchádzate more i zem, aby ste získali jedného novoverca, a keď sa ním stane, urobíte z neho syna pekla dva razy horšieho, ako ste sami!

¹⁶ Beda vám, slepí vodcovia! Hovoríte: „Kto by prisahal na chrám, to nič nie je, ale kto by prisahal na chrámové zlato, to ho už viaže.“ ¹⁷ Hlupáci a slepci! Čo je viac: zlato, či chrám, ktorý to zlato posväčuje? ¹⁸ Alebo: „Kto by prisahal na oltár, to nič nie je, ale kto by prisahal na dar, čo je na ňom, to ho už viaže.“ ¹⁹ Slepci! Čože je viac: dar, či oltár, ktorý ten dar posväčuje? ²⁰ Kto teda prisahá na oltár, prisahá naň i na všetko, čo je na ňom; ²¹ a kto prisahá na chrám, prisahá naň i na toho ktorý v ňom býva. ²² A kto prisahá na nebo, prisahá na Boží trón i na toho, čo na ňom sedí.

²³ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo dávate desiatky z mäty, kôpru a rasce, ale zanedbali ste, čo je v zákone dôležitejšie - spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť! Toto bolo treba robiť, a tamto nezanedbávať. ²⁴ Slepí vodcovia! Komára preciedzate a ťavu prehltáte.

²⁵ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo čistíte čašu a misu zvonka, ale vnútri sú plné lúpeže a nečistoty! ²⁶ Slepý farizej, vyčisti čašu najprv znútra, aby bola čistá aj zvonka!“

²⁷ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo sa podobáte obieleným hrobom, ktoré zvonka vyzerajú pekne, ale vnútri sú plné mŕtvolných kostí a všelijakej nečistoty! ²⁸ Tak sa aj vy navonok zdáte ľuďom spravodliví, no vnútri ste plní pokrytectva a neprávosti.

²⁹ Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Prorokom staviate hrobky a spravodlivým zdobíte pomníky ³⁰ a hovoríte: „Keby sme boli žili za čias našich otcov, neboli by sme s nimi prelievali krv prorokov.“ ³¹ A tak si sami svedčíte, že ste synmi tých, čo zabíjali prorokov. ³² Vy už dovŕšate mieru svojich otcov! ³³ Hadi, hadie plemeno, ako uniknete rozsudku pekla? ³⁴ Preto, hľa, ja k vám posielam prorokov, učiteľov múdrosti a zákonníkov. Vy niektorých z nich zabijete a ukrižujete, iných budete bičovať vo svojich synagógach a prenasledovať z mesta do mesta, ³⁵ aby na vás padla všetka spravodlivá krv vyliatá na zemi, počnúc krvou spravodlivého Ábela až po krv Zachariáša, Barachiášovho syna, ktorého ste zabili medzi chrámom a oltárom. ³⁶ Veru, hovorím vám: To všetko padne na toto pokolenie.

Nárek nad Jeruzalemom - ³⁷ Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli k tebe poslaní, koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste! ³⁸ Hľa, *váš dom vám ostáva pustý.* ³⁹

Lebo vám hovorím: Odteraz ma neuvídite, až kým nebudete hovoriť: „*Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.*“

B. Eschatologická reč 24,1 - 25,46

Mt24

XXIV. Úvod - ¹ Keď Ježiš vyšiel z chrámu a odchádzal, pristúpili k nemu jeho učeníci a ukazovali mu chrámové stavby. ² On im však povedal: „Vidíte toto všetko? Veru, hovorím vám: Nezostane tu kameň na kameni; všetko bude zborené.“ ³ Keď potom sedel na Olivovej hore a boli sami, pristúpili k nemu učeníci a spýtali sa ho: „Povedz nám, kedy to bude a aké bude znamenie tvojho príchodu a konca sveta?“

Znamenia konca sveta - ⁴ Ježiš im odpovedal: „Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol. ⁵ Lebo prídu mnohí v mojom mene a budú hovoriť: „Ja som Mesiáš.“ A mnohých zvedú. ⁶ Budete počuť o vojnách a chýry o bojoch. Dajte si pozor, aby ste sa neplašili. To musí prísť, ale ešte nebude koniec. ⁷ Lebo povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu. Miestami bude hlad a zemetrasenie. ⁸ Ale to všetko bude len začiatok útrap. ⁹ Potom vás vydajú na mučenie, budú vás zabíjať, a všetky národy vás budú nenávidieť pre moje meno. ¹⁰ Vtedy mnohí odpadnú a budú sa navzájom udávať a nenávidieť. ¹¹ Vystúpi mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. ¹² A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. ¹³ Ale kto vytrvá do konca, bude spasený. ¹⁴ Toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom. A potom príde koniec.

Znamenie konca Jeruzalema - ¹⁵ Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na svätom mieste, ako predpovedal prorok Daniel - kto číta, nech pochopí: ¹⁶ vtedy tí, čo budú v Judei, nech utečú do hôr, kto bude na streche, nech nezostupuje vziať si niečo z domu, ¹⁸ a kto bude na poli, nech sa nevracia vziať si plášť. ¹⁹ Beda ťarchavým ženám a tým, čo budú v tie dni pridávať!

Veľké súženie - ²⁰ Modlite sa, aby ste nemuseli utekať v zime alebo v sobotu, ²¹ lebo vtedy bude veľké súženie, aké nebolo od počiatku sveta až doteraz a už ani nebude. ²² A keby sa tie dni neskrátili, nezachránil by sa nik; ale kvôli vyvoleným sa tie dni skráti. ²³ Keby vám vtedy niekto povedal: „Hľa, tu je Mesiáš“ alebo: „Tamto je,“ neverte. ²⁴ Lebo vystúpia falošní mesiási a falošní proroci a budú robiť veľké znamenia a zázraky, aby zviedli, ak je to možné, aj vyvolených. ²⁵ Hľa, hovorím vám to vopred. ²⁶ Keby vám teda povedali: „Hľa, je na púšti,“ nevychádzajte; „Hľa, skrýva sa v dome,“ neverte. ²⁷ Lebo ako blesk vzíde na východe a vidno ho až po západ; taký bude aj príchod Syna človeka: ²⁸ Kde bude mŕtvola, tam sa zhromaždia aj orly.

Druhý príchod Krista - ²⁹ Hneď po súžení tých dní *slnko sa zatmie, mesiac nevydá svoje svetlo, hviezdy budú padať z neba a nebeské mocnosti sa zachvejú.* ³⁰ Vtedy sa na nebi zjaví znamenie Syna človeka. *Všetky kmene zeme budú nariekať a uvidia Syna človeka prichádzať na nebeských oblakoch s mocou a veľkou slávou.* ³¹ On pošle svojich anjelov za mohutného zvuku poľnice a zhromaždia jeho vyvolených zo štyroch strán sveta, od jedného kraja neba až po druhý.

Poučenie od figovníka - ³² Od figovníka sa naučte podobenstvo. Keď jeho ratolesť mladne a vyháňa lístie viete, že je blízko leto. ³³ Tak aj vy; až uvidíte toto všetko, vedzte, že je blízko, pred dvermi. ³⁴ Veru, hovorím vám: Nepominie sa toto pokolenie, kým sa to všetko nestane. ³⁵ Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.

Výzva na bdelosť - ³⁶ Ale o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani nebeskí anjeli, ani Syn, iba sám Otec. ³⁷ Ako bolo za dní Noema, tak bude aj pri príchode Syna človeka. ³⁸ Ako v dňoch pred potopou ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noe vošiel do korába, ³⁹ a nič nezbadali, až prišla potopa a zmietla všetkých, tak bude aj pri príchode Syna

človeka. ⁴⁰ Vtedy budú na poli dvaja: jeden bude vzatý, druhý sa ponechá. ⁴¹ Dve budú mlieť na mlyne: jedna bude vzatá, druhá sa ponechá.

Podobenstvo o vernom sluhovi - ⁴² Bdejte teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán. ⁴³ Uvážte predsa: Keby hospodár vedel, v ktorú nočnú hodinu príde zlodej, veruže by bdel a nedovolil by mu vniknúť do svojho domu. ⁴⁴ Preto aj vy buďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej nevíete. ⁴⁵ Kto je teda verný a múdry sluha, ktorého pán ustanovil nad svojou čelad'ou, aby jej načas dával pokrm? ⁴⁶ Blahoslavený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak robiť. ⁴⁷ Veru, hovorím vám: Ustanoví ho nad celým svojím majetkom. ⁴⁸ Ale keby si zlý sluha v srdci povedal: „Môj pán voľajako nejde“ ⁴⁹ a začal by biť svojich spolusluhov, jesť a piť s opilcami, ⁵⁰ pán toho sluha príde v deň, keď to najmenej čaká, a v hodinu, o ktorej sa nenazdá, ⁵¹ oddelí ho a dá mu podiel medzi pokrytcami; tam bude plač a škrípanie zubami.

Mt25

XXV. Podobenstvo o desiatich pannách - ¹ Vtedy sa nebeské kráľovstvo bude podobat' desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženíchovi. ² Päť z nich bolo nerozumných a päť múdrych. ³ Nerozumné si vzali lampy, ale olej si so sebou nevzali. ⁴ Múdre si vzali s lampami aj olej do nádob. ⁵ Keď ženích neprichádzal, všetkým sa začalo driať a zaspali. ⁶ O polnoci sa strhol krik: „Ženích prichádza, vyjdite mu v ústrety!“ ⁷ Všetky panny sa prebudili a pripravovali si lampy. ⁸ Tu nerozumné panny povedali múdrym: „Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú.“ ⁹ Ale múdre odvetili: „Aby azda nebolo ani nám ani vám málo, choďte radšej k predavačom a kúpte si!“ ¹⁰ No kým išli kupovať olej, prišiel ženích a tie, čo boli pripravené, vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili. ¹¹ Napokon prišli aj ostatné panny a vraveli: „Pane, Pane, otvor nám!“ ¹² Ale on im povedal: „Veru, hovorím vám: Nepoznám vás.“ ¹³ Preto bdejte, lebo nevíete ani dňa ani hodiny.

Podobenstvo o talentoch - ¹⁴ Bude to tak, ako keď sa istý človek chystal na cestu. Zavolať si sluhov a zveril im svoj majetok: ¹⁵ jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností, a odcestoval. ¹⁶ Ten, čo dostal päť talentov, hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. ¹⁷ Podobne aj ten, čo dostal dva, získal ďalšie dva. ¹⁸ Ale ten, čo dostal jeden, šiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl. ¹⁹ Po dlhom čase sa pán tých sluhov vrátil a začal s nimi účtovať. ²⁰ Predstúpil ten, čo dostal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a vravel: „Pane, päť talentov si mi odovzdal a hľa, ďalších päť som získal.“ ²¹ Jeho pán mu povedal: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána.“ ²² Predstúpil ten, čo dostal dva talenty, a vravel: „Pane, dva talenty si mi odovzdal a hľa, získal som ďalšie dva.“ ²³ Jeho pán mu povedal: „Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána.“ ²⁴ Predstúpil aj ten, čo dostal jeden talent, a hovoril: „Pane, viem, že si tvrdý človek: žneš, kde si nesial, a zbieraš, kde si nerozsýpal.“ ²⁵ Bál som sa, preto som išiel a ukryl tvoj talent v zemi. Hľa, tu máš, čo je tvoje.“ ²⁶ Jeho pán mu povedal: „Zlý a lenivý sluha! Vedel si, že žnem, kde som nesial, a zbieram, kde som nerozsýpal?“ ²⁷ Mal si teda moje peniaze dať peňazomencom a ja by som si bol po návrate vybral, čo je moje, aj s úrokmi. ²⁸ Vezmite mu talent a dajte ho tomu, čo má desať talentov. ²⁹ Lebo každému, kto má, ešte sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. ³⁰ A neužitočného sluha vyhoďte von do tmy; tam bude plač a škrípanie zubami.“

Posledný súd - ³¹ Až príde Syn človeka vo svojej sláve a s ním všetci anjeli, zasadne na trón svojej slávy. ³² Vtedy sa pred ním zhromaždia všetky národy a on oddelí jedných od druhých, ako pastier oddeľuje ovce od capov. ³³ Ovce si postaví sprava a capov zľava. ³⁴ Potom Kráľ povie tým, čo budú po jeho pravici: „Poďte, požehnání môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta.“ ³⁵ Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol

som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma; ³⁶ bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne.“

³⁷ Vtedy mu spravodliví povedia: „Pane, a kedy sme ťa videli hladného a nakŕmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť?“ ³⁸ Kedy sme ťa videli ako pocestného a pritúlili sme ťa, alebo nahého a priodeli sme ťa?“ ³⁹ Kedy sme ťa videli chorého alebo vo väzení a prišli sme k tebe?“ ⁴⁰ Kráľ im odpovie: „Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili.“ ⁴¹ Potom povie aj tým, čo budú zľava: „Odíd'te odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablu a jeho anjelom!“ ⁴² Lebo som bol hladný, a nedali ste mi jesť; bol som smädný, a nedali ste mi piť; ⁴³ bol som pocestný, a nepritúlili ste ma; bol som nahý, a nepriodeli ste ma; bol som chorý a vo väzení, a nenavštívili ste ma.“

Vtedy mu aj oni povedia: „Pane, a kedy sme ťa videli hladného alebo smädného alebo ako pocestného alebo nahého alebo chorého alebo vo väzení a neposlúžili sme ti?“ ⁴⁵ Vtedy im on odpovie: „Veru, hovorím vám: Čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili.“ ⁴⁶ A pôjdu títo do večného trápenia, kým spravodliví do večného života.“

7. Umučenie a zmŕtvychvstanie 26,1 - 28,20

Mt26

XXVI. Uznesenie veľ'rady - ¹ Keď Ježiš skončil všetky tieto reči, povedal svojim učeníkom: ² „Viete že o dva dni bude Veľká noc a Syn človeka bude vydaný, aby ho ukrižovali.“

³ Vtedy sa zhromaždili veľ'kňazi a starší ľudu v dvorane veľ'kňaza, ktorý sa volal Kajfáš, ⁴ a uzniesli sa, že Ježiša podvodne chytia a zabijú. ⁵ Ale hovorili: „Nie vo sviatok, aby sa ľud nevzbúril.“

Pomazanie v Betánii - ⁶ Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona Malomocného, ⁷ pristúpila k nemu žena s alabastrovou nádobou vzácneho voňavého oleja a vyliala mu ho na hlavu, ako sedel pri stole. ⁸ Keď to videli učeníci, hnevali sa a hovorili: „Načo takéto mrhanie?“ ⁹ Veď sa to mohlo draho predať a rozdať chudobným.“ ¹⁰ Ježiš to spozoroval a povedal im: „Prečo trápate túto ženu? Urobila mi dobrý skutok; ¹¹ veď chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa nemáte vždy. ¹² Keď mi vyliala tento olej na telo, urobila to na môj pohreb. ¹³ Veru, hovorím vám: Kdekoľvek na svete sa bude ohlasovať toto evanjelium, bude sa na jej pamiatku hovoriť aj o tom, čo urobila.“

Judášova zrada - ¹⁴ Vtedy jeden z Dvanástich - volal sa Judáš Iškariotský - odišiel k veľ'kňazom ¹⁵ a vyzvedal sa: „Čo mi dáte a ja vám ho vydám?“ Oni mu určili tridsať strieborných. ¹⁶ A od tej chvíle hľadal príležitosť vydať ho.

Príprava na veľ'konočnú večeru - ¹⁷ V prvý deň sviatkov Nekvasených chlebov prišli k Ježišovi učeníci a pýtali sa ho: „Kde ti máme pripraviť veľ'konočnú večeru?“ ¹⁸ On povedal: „Choďte do mesta k istému človekovi a povedzte mu: Učiteľ odkazuje: Môj čas je blízko, u teba budem jesť so svojimi učeníkmi veľ'konočného baránka.“ ¹⁹ Učeníci urobili, ako im Ježiš rozkázal, a pripravili veľ'konočného baránka.

Označenie zradcu - ²⁰ Keď sa zvečeralo, zasadol s Dvanástimi za stôl. ²¹ A keď jedli, povedal: „Veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí.“ ²² Veľmi osmutneli a začali sa ho jeden po druhom vypytyvať: „Som to ja, Pane?“ ²³ On odpovedal: „Kto so mnou namáča ruku v mise, ten ma zradí. ²⁴ Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda človekovi, ktorý zrádza Syna človeka! Pre toho človeka by bolo lepšie, keby sa nebol narodil.“ ²⁵ Aj jeho zradca Judáš sa opýtal: „Som to azda ja, Rabbi?“ Odpovedal mu: „Sám si to povedal.“

Ustanovenie Eucharistie - ²⁶ Pri večeri vzal Ježiš chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával učeníkom, hovoriac: „Vezmite a jedzte: toto je moje telo.“ ²⁷ Potom vzal kalich, vzdával vďaky

a dal im ho, hovoriac: „Pite z neho všetci: ²⁸ toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých na odpustenie hriechov. ²⁹ Hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z tohoto plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť s vami nový v kráľovstve svojho Otca.“

Výstraha Petrovi - ³⁰ Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu. ³¹ Vtedy im Ježiš povedal: „Vy všetci tejto noci odpadnete odo mňa, lebo je napísané: „*Udriem pastiera a stádo oviec sa rozprúchne.*“ ³² Ale keď vstanem z mŕtvych, predídem vás do Galiley.“ ³³ Peter mu povedal: „Aj keby všetci odpadli od teba, ja nikdy neodpadnem.“ ³⁴ Ježiš mu odvetil: „Veru, hovorím ti: Tejto noci skôr, ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ ³⁵ Peter mu povedal: „Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa.“ Podobne hovorili aj ostatní učeníci.

Ježiš v Getsemanskej záhrade - ³⁶ Tu Ježiš prišiel s nimi na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal učeníkom: „Sadnite si tu, kým odidem tamto a pomodlím sa.“ ³⁷ Vzal so sebou Petra a oboch Zebedejových synov. I doľahli naňho smútok a úzkosť. ³⁸ Vtedy im povedal: „Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!“ ³⁹ Trochu poodišiel, padol na tvár a modlil sa: „Otče môj, ak je možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty.“ ⁴⁰ Keď sa vrátil k učeníkom, našiel ich spať. I povedal Petrovi: „To ste nemohli ani hodinu bdieť so mnou? ⁴¹ Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia! Duch je síce ochotný, ale telo slabé.“ ⁴² Znova odišiel a modlil sa: „Otče môj, ak ma tento kalich nemôže minúť a musím ho piť, nech sa stane tvoja vôľa.“ ⁴³ A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy. ⁴⁴ Nechal ich, znova sa vzdialil a tretí raz sa modlil tými istými slovami. ⁴⁵ Potom prišiel k učeníkom a povedal im: „Teraz už spite a odpočívajte! Hľa, prišla hodina; Syna človeka už vydávajú do rúk hriešnikov. ⁴⁶ Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca sa priblížil.“

Zajatie Ježiša - ⁴⁷ A kým ešte hovoril, prišiel Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi a starší ľudu. ⁴⁸ Jeho zradca im dal znamenie: „Koho pobožkám, to je on; toho chyťte!“ ⁴⁹ A hneď pristúpil k Ježišovi a povedal: „Buď pozdravený, Rabbi!“ A pobožkal ho. ⁵⁰ Ježiš mu povedal: „Priateľu, načo si prišiel!?“ Vtedy pristúpili, položili na Ježiša ruky a zajali ho. ⁵¹ Tu jeden z tých, čo boli s Ježišom, vystrel ruku, vytasil meč zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho.

⁵² Ježiš mu povedal: „Daj svoj meč na jeho miesto! Lebo všetci, čo sa chytajú meča, mečom zahynú. ⁵³ Alebo si myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov? ⁵⁴ Ale ako by sa potom splnilo Písmo, že to má byť takto?“ ⁵⁵ V tú hodinu povedal Ježiš zástupom: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca, aby ste ma zajali. Deň čo deň som sedával a učil v chráme, a nezajali ste ma.“ ⁵⁶ Toto všetko sa stalo, aby sa splnili písma Prorokov. Vtedy ho všetci učeníci opustili a rozutekali sa.

Ježiš pred veľradou - ⁵⁷ Tí, čo Ježiša zajali, odvedli ho k veľkňazovi Kajfášovi, kde sa zhromaždili zákonníci a starší. ⁵⁸ Peter šiel zďaleka za ním až do veľkňazovho dvora. Vošiel dnu a sadol si k sluhom: chcel vidieť ako sa to skončí.

⁵⁹ Veľkňazi a celá veľrada zháňali krivé svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť. ⁶⁰ Ale nenašli hoci vystúpilo mnoho falošných svedkov. Napokon prišli dvaja ⁶¹ a hovorili: „Tento povedal: „Môžem zboriť Boží chrám a o tri dni ho postaviť.““ ⁶² Tu vstal veľkňaz a spýtal sa ho: „Nič neodpovieš? Čo to títo svedčia proti tebe?!“ ⁶³ Ale Ježiš mlčal. Veľkňaz mu povedal: „Zaprisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si Mesiáš, Boží Syn.“ ⁶⁴ Ježiš mu odvetil: „Sám si to povedal. Ale hovorím vám: Odteraz uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať na nebeských oblakoch.“

⁶⁵ Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: „Rúhal sa! Načo ešte potrebujeme svedkov? Sami ste teraz počuli rúhanie. ⁶⁶ Čo na to poviete?“ Oni odpovedali: „Hoden je smrti!“ ⁶⁷ Potom mu pľuli do tváre a bili ho päťami, iní ho zauškovali ⁶⁸ a hovorili: „Prorokuj nám, Mesiáš, hádaj, kto ťa udrel!“

Peter zapiera Ježiša - ⁶⁹ Peter sedel vonku na nádvorí. Prišla k nemu ktorási služka a povedala: „Aj ty si bol s Ježišom Galilejským!“ ⁷⁰ Ale on pred všetkými zaprel: „Neviem, čo

hovoríš.“⁷¹ Keď vyšiel k bráne, videla ho iná a povedala tým, čo tam boli: „Tento bol s Ježišom Nazaretským!“⁷² On znova zaprel s prísahou: „Nepoznám toho človeka.“⁷³ O chvíľku pristúpili tí, čo tam stáli, a povedali Petrovi: „Veru, aj ty si z nich, veď aj tvoja reč ťa prezrádza!“⁷⁴ Vtedy sa začal zaklínať a prisahať: „Nepoznám toho človeka.“ A vtom zaspieval kohút.⁷⁵ Tu sa Peter rozpomätal na slovo, ktoré mu bol povedal Ježiš: „Skôr ako kohút zaspieva; tri razy ma zaprieš.“ Vyšiel von a horko sa rozplakal.

Mt27

XXVII. Ježiša odvedli k Pilátovi - ¹ Keď sa rozodnilo, veľkňazi a starší ľudu sa uzniesli, že Ježiša vydajú na smrť.² Preto ho spútaného odvedli a odovzdali vladárovi Pilátovi.

Judášov koniec - ³ Keď zradca Judáš videl, že Ježiša odsúdili, ľútosťou pohnutý vrátil tridsať strieborných veľkňazom a starším⁴ so slovami: „Zhrešil som, lebo som zradil nevinnú krv.“ Ale oni odvetili: „Čo nás do toho? To je tvoja vec!“⁵ On odhodil strieborné peniaze v chráme a odišiel; a potom sa šiel obesiť.⁶ Veľkňazi vzali peniaze a povedali: „Neslobodno ich dať do chrámovej pokladnice, lebo je to cena krvi!“⁷ Dohodli sa teda a kúpili za ne Hrnčiarovo pole na pochovávanie cudzincov.⁸ Preto sa, to pole až do dnešného dňa volá Pole krvi.⁹ Vtedy sa splnilo, čo povedal prorok Jeremiáš: „*Vzali tridsať strieborných, cenu toho, ktorého takto ocenili synovia Izraela,*¹⁰ *a dali ich za Hrnčiarovo pole; ako mi prikázal Pán.*“

Ježiš pred Pilátom - ¹¹ Keď Ježiš stál pred vladárom, vladár sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám to hovoríš.“¹² A keď naňho veľkňazi a starší žalovali, nič neodpovedal.¹³ Vtedy sa ho Pilát opýtal: „Nepočuješ, čo všetko proti tebe svedčia?“¹⁴ Ale on im neodpovedal ani na jediné slovo, takže sa vladár veľmi čudoval.

¹⁵ Na sviatky vladár prepúšťal zástupu jedného väzňa, ktorého si žiadali.¹⁶ Mali vtedy povestného väzňa, ktorý sa volal Barabáš.¹⁷ Keď sa zhromaždili, Pilát im povedal: „Koho vám mám prepustiť: Barabáša, alebo Ježiša, ktorý sa volá Mesiáš?“¹⁸ Lebo vedel, že ho vydali zo závesti.

¹⁹ Keď sedel na súdnej stoličnici, odkázala mu jeho manželka: „Nemaj nič s tým spravodlivým, lebo som dnes vo sne veľa vytrpela pre neho.“²⁰ Veľkňazi a starší nahovorili zástupy, aby si žiadali Barabáša a Ježiša zahubili.²¹ Vladár sa ich opýtal: „Ktorého z týchto dvoch si žiadate prepustiť?“ Oni zvolali: „Barabáša!“²² Pilát im povedal: „Čo mám teda urobiť s Ježišom, ktorý sa volá Mesiáš?“ Všetci volali: „Ukrižovať ho!“²³ On vravel: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižovať ho!“

²⁴ Keď Pilát videl, že nič nedosiahne, ba že pobúrenie ešte vzrastá, vzal vodu, umyl si pred zástupom ruky a vyhlásil: „Ja nemám vinu na krvi tohoto človeka. To je vaša vec!“²⁵ A všetok ľud odpovedal: „Jeho krv na nás a na naše deti!“²⁶ Vtedy im prepustil Barabáša; Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Ježiša korunujú trnám - ²⁷ Vladárovi vojaci vzali Ježiša do vládnej budovy a zhromaždili k nemu celú kohortu.²⁸ Vyzliekli ho a odeli do šarlátového plášťa,²⁹ z trnia uplietli korunu a položili mu ju na hlavu, do pravej ruky mu dali trstinu, padali pred ním na kolena a posmievali sa mu: „Buď pozdravený, židovský kráľ!“³⁰ Pľuli naňho, brali mu trstinu a bili ho po hlave.³¹ Keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho z plášťa a obliekli mu jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.

Krížová cesta - ³² Ako vychádzali, stretli človeka z Cyrény, menom Šimona. Toho prinútili, aby mu niesol kríž.³³ Tak prišli na miesto, ktoré sa volá Golgota, čo znamená Lebka.³⁴ Dali mu piť víno zmiešané so žľou: Ale keď ho ochutnal, nechcel piť.³⁵ Keď ho ukrižovali, hodili los a rozdelili si jeho šaty.³⁶ Potom si posadali a strážili ho.³⁷ Nad hlavu mu dali nápis s označením jeho viny: „Toto je Ježiš, židovský kráľ!“

Ježišovi na kríži sa posmievajú - ³⁸ Vedno s ním ukrižovali aj dvoch zločincov: jedného sprava, druhého zľava.³⁹ A tí, čo šli okolo, rúhali sa mu: *potriasali hlavami*⁴⁰ a vraveli:

„Ty, čo zboríš chrám a za tri dni ho znova postavíš, zachráň sám seba! Ak si Boží Syn, zostúp z kríža!“⁴¹ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi so zákonníkmi a staršími:⁴² „Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. Je kráľom Izraela; nech teraz zostúpi z kríža a uveríme v neho.“⁴³ *Spoliehal sa na Boha; nech ho teraz vyslobodí, ak ho má rád.* Ved' povedal: „Som Boží Syn.“⁴⁴ Takisto ho tupili aj zločinci, čo boli s ním ukrižovaní.

Ježiš na kríži zomiera -⁴⁵ Od dvanástej hodiny nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní.⁴⁶ Okolo tretej hodiny zvolal Ježiš mocným hlasom: „*Eli, Eli, lema sabakthani?*“, čo znamená: „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?*“⁴⁷ Keď to počuli niektorí z tých, čo tam stáli, vraveli: „Volá Eliáša.“⁴⁸ Jeden z nich hneď odbehol, vzal špongiu, naplnil ju octom, nastokol na trstinu a dával mu piť.⁴⁹ Ale ostatní hovorili: „Počkaj, nech uvidíme, či ho Eliáš príde vyslobodiť.“⁵⁰ Ježiš však znova zvolal mocným hlasom a vydýchol dušu.

⁵¹ A hľa, chrámová Opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospodku. Zem sa triasla a skaly sa pukali.⁵² Otvorili sa hroby a mnohé telá zosnulých svätých vstali z mŕtvych.⁵³ Vyšli z hrobov a po jeho vzkriesení prišli do svätého mesta a ukázali sa mnohým.⁵⁴ Keď stotník a tí, čo s ním strážili Ježiša, videli zemetrasenie a všetko čo sa deje, veľmi sa naľakali a hovorili: „On bol naozaj Boží Syn.“

⁵⁵ Boli tam a zobďaleč sa pozerali mnohé ženy, ktoré sprevádzali Ježiša z Galiley a posluhovali mu.⁵⁶ Medzi nimi bola Mária Magdaléna, Mária, Jakubova a Jozefova matka, a matka Zebedejových synov.

Ježišov pohreb -⁵⁷ Keď sa zvečeralo, prišiel zámožný človek z Arimatey, menom Jozef, ktorý bol tiež Ježišovým učeníkom.⁵⁸ Zašiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. Pilát rozkázal, aby mu ho dali.⁵⁹ Jozef vzal telo zavinul ho do čistého plátna⁶⁰ a uložil do svojho nového hrobu, ktorý si vytesal do skaly. Ku vchodu do hrobu privalil veľký kameň a odišiel.⁶¹ Bola tam Mária Magdaléna a iná Mária a sedeli oproti hrobu.

Stráž pri hrobe -⁶² Na druhý deň, ktorý bol po Prípravnom dni, zhromaždili sa veľkňazi a farizeji k Pilátovi⁶³ a hovorili: „Pane, spomenuli sme si, že ten zvodca, ešte kým žil, povedal: „Po troch dňoch vstanem z mŕtvych.“⁶⁴ Rozkáž teda strážiť hrob až do tretieho dňa, aby azda neprišli jeho učeníci a neukradli ho a nepovedali ľudu: „Vstal z mŕtvych,“ a ostatné klamstvo by bolo horšie ako prvé.“⁶⁵ Pilát im povedal: „Máte stráž; chod'te a strážte, ako viete!“⁶⁶ Oni šli a hrob zabezpečili: zapečatili kameň a postavili stráž.

Mt28

XXVIII. Prázdny hrob. Zvest' anjela -¹ Keď sa pominula sobota, na úsvite prvého dňa v týždni prišla Mária Magdaléna a iná Mária pozrieť hrob.² Vtom nastalo veľké zemetrasenie, lebo z neba zostúpil Pánov anjel, pristúpil, odvalil kameň a sadol si naň.³ Jeho zjav bol ako blesk a jeho odev biely ako sneh.⁴ Strážnici strnuli od strachu z neho a ostali ako mŕtvi.⁵ Anjel sa prihovoral ženám: „Vy sa nebojte! Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný.⁶ Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal. Pod'te, pozrite si miesto, kde ležal.⁷ A rýchlo chod'te povedať jeho učeníkom: „Vstal z mŕtvych a ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte.“ Hľa, povedal som vám to.“⁶ Rýchlo vyšli z hrobu a so strachom i s veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom.

Ježiš sa zjavuje nábožným ženám -⁹ A hľa, Ježiš im išiel v ústrety a oslovil ich: „Pozdravujem vás!“ Ony pristúpili, objali mu nohy a klaňali sa mu.¹⁰ Tu im Ježiš povedal: „Nebojte sa! Chod'te, oznámte mojim bratom, aby šli do Galiley; tam ma uvidia.“

Podplatenie stráže -¹¹ Keď odišli, prišli do mesta niektorí zo stráže a oznámili veľkňazom všetko, čo sa stalo.¹² Tí sa zišli so staršími, poradili sa a dali vojakom veľa peňazí¹³ so slovami: „Tak vravte: „V noci prišli jeho učeníci a kým sme my spali, oni ho ukradli.“¹⁴ A keby sa to dopočul vladár, my ho uchlácholíme a postaráme sa, aby sa vám nič nestalo.“¹⁵

Oni vzali peniaze a urobili tak, ako ich poučili. A toto sa hovorí medzi Židmi až do dnešného dňa.

Zjavenie v Galilei a misijný rozkaz - ¹⁶ Jedenásti učeníci odišli do Galiley na vrch, kam im Ježiš rozkázal. ¹⁷ Keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali. ¹⁸ Ježiš pristúpil k nim a povedal im: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. ¹⁹ Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého ²⁰ a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta.“

EVANJELIUM PODĽA MARKA

Mk1

1. Príprava Ježišovho účinkovania 1,1-13

I. Kázanie Jána Krstiteľa - ¹ Začiatok evanjelia Ježiša Krista, Božieho Syna. ² Prorok Izaiáš napísal: „*Hľa, posielam svojho posla pred tvou tvárou a on ti pripraví cestu.*

³ *Hlas volajúceho na púšti:*

„*Pripravte cestu Pánovi,*

vyrovnajte mu chodníky!“

⁴ Ján bol na púšti, krstil a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov. ⁵ Prichádzala k nemu celá judejská krajina i všetci Jeruzalemcania. Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstiť v rieke Jordán. ⁶ Ján nosil odev z ťavej srsti a okolo bedier kožený opasok. Jedával kobyľky a lesný med. ⁷ A hlásal: „Po mne prichádza mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden ani zohnúť sa a rozviazať mu remienok na obuvi. ⁸ Ja som vás krstil vodou, ale on vás bude krstiť Duchom Svätým.“

Pokrstenie Ježiša - ⁹ V tých dňoch prišiel Ježiš z galilejského Nazareta a Ján ho pokrstil v Jordáne. ¹⁰ Vtom, ako vystupoval z vody, videl otvorené nebo a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho. ¹¹ A z neba zaznel hlas: „Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.“

Pokúšanie na púšti - ¹² A hneď ho Duch hnal na púšť. ¹³ Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali.

2. Ježišova činnosť v Galilei 1,14 - 7,23

Začiatok Ježišovej činnosti - ¹⁴ Keď Jána uväznili, Ježiš prišiel do Galiley a hlásal Božie evanjelium. ¹⁵ Hovoril: „Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu.“

Povolanie prvých učeníkov - ¹⁶ Keď raz išiel popri Galilejskom mori, videl Šimona a Ondreja, Šimonovho brata, ako spúšťajú sieť do mora; boli totiž rybármi. ¹⁷ Ježiš im povedal: „Poďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí.“ ¹⁸ Oni hneď zanechali siete a išli za ním. ¹⁹ Ako šiel trochu ďalej, videl Jakuba Zebedejovho a jeho brata Jána - aj oni boli na lodi a opravovali siete - ²⁰ a hneď ich povolal. Oni zanechali svojho otca Zebedeja na lodi s nádenníkmi a išli za ním.

Ježiš učí v Kafarnaume a uzdravuje posadnutého - ²¹ Prišli do Kafarnauma. A hneď v sobotu vošiel do synagógy a učil. ²² I žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako ten, čo má moc, a nie ako zákonníci. ²³ A práve bol v ich synagóge človek posadnutý nečistým duchom. Ten vykrikol: ²⁴ „Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý.“

²⁵ Ježiš mu prísne rozkázal: „Mlč a vyjdi z neho!“ ²⁶ Nečistý duch ním zalomcoval a s veľkým krikom z neho vyšiel. ²⁷ Všetci sa čudovali a jeden druhého sa vypytovali: „Čo je to? Nové učenie s mocou! Aj nečistým duchom rozkazuje a poslúchajú ho.“ ²⁸ A chýr o ňom sa hneď rozniesol všade, po celej galilejskej krajine.

Uzdravenie Petrovej testinej - ²⁹ Len čo vyšli zo synagógy, vošiel s Jakubom a Jánom do Šimonovho a Ondrejovho domu. ³⁰ Šimonova testiná ležala v horúčke. Hneď mu povedali o nej. ³¹ Pristúpil k nej, chytil ju za ruku a zdvihol. Horúčka ju opustila a ona ich obsluhovala.

Ďalšie uzdravenia - ³² Keď sa zvečerilo, po západe slnka, prinášali k nemu všetkých chorých a posadnutých zlými duchmi. ³³ A celé mesto sa zhromaždilo pri dverách. ³⁴ I uzdravil mnohých, ktorých trápili rozličné neduhy, a vyhnal mnoho zlých duchov a nedovolil im hovoriť, lebo ho poznali.

Ježiš opustí Kafarnaum - ³⁵ Včasráno, hneď na úsvite, vstal a vyšiel von. Utiahol sa na púste miesto a tam sa modlil. ³⁶ Šimon a tí, čo boli s ním, pobrali sa za ním. ³⁷ Keď ho našli, povedali mu: „Všetci ťa hľadajú.“ ³⁸ On im odvetil: „Poďme inde, do susedných dedín, aby som aj tam kázal, veď na to som prišiel.“ ³⁹ A chodil po celej Galilei, kázal v ich synagógach a vyhánal zlých duchov.

Uzdravenie malomocného - ⁴⁰ Tu prišiel k nemu istý malomocný a na kolenách ho prosil: „Ak chceš môžeš ma očistiť.“ ⁴¹ Ježiš sa zľutoval nad ním, vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal mu: „Chcem, buď čistý!“ ⁴² Malomocenstvo z neho hneď zmizlo a bol čistý. ⁴³ Potom u prísne pohrozil, ihneď ho poslal preč a povedal mu: „Daj si pozor a nikomu nič nehovor, ale choď, ukáž sa kňazovi a prines za svoje očistenie obetu, ktorú predpísal Mojžiš - im na svedectvo.“ ⁴⁵ Lenže on, sotva odišiel, začal všade hovoriť a rozchyrovať, čo sa stalo, takže Ježiš už nemohol verejne vojsť do mesta, ale zdržiaval sa vonku na opustených miestach. No i tak prichádzali k nemu ľudia zovšadiaľ.

Mk2

II. Uzdravenie ochrnutého - ¹ O niekoľko dní znova vošiel do Kafarnauma. Ľudia sa dopočuli, že je v dome, ² a zišlo sa ich toľko, že už nebolo miesta ani predo dvermi. A on im hlásal slovo. ³ Tu prišli k nemu s ochrnutým človekom; niesli ho štyria. ⁴ A keď ho pre zástup nemohli priniesť až k nemu, odkryli strechu tam kde bol, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. ⁵ Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Synu, odpúšťajú sa ti hriechy.“

⁶ Sedeli tam aj niektorí zákonníci a v srdci uvažovali: ⁷ „Čo to tento hovorí? Rúha sa! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy?“ Ježiš hneď svojím duchom spoznal, že tak rozmýšľajú, a povedal im: „Prečo si to myslíte vo svojich srdciach? ⁹ Čo je ľahšie - povedať ochrnutému: „Odpúšťajú sa ti hriechy,“ alebo povedať: „Vstaň, vezmi si lôžko a choď!“? ¹⁰ Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy“ - povedal ochrnutému: „Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a choď domov.“ ¹² A on vstal, hneď si vzal lôžko a pred očami všetkých odišiel. Všetci sa divili, velebili Boha a hovorili: „Také niečo sme ešte nikdy nevideli.“

Povolanie Léviho - ¹³ Znova vyšiel k moru. Celé zástupy prichádzali k nemu a on ich učil. ¹⁴ Ako šiel okolo, videl na mýtnici sedieť Alfejevho syna Léviho a povedal mu: „Poď za mnou!“ On vstal a išiel za ním. ¹⁵ Keď potom Ježiš sedel v jeho dome za stolom, stolovali s ním a s jeho učeníkmi aj mnohí mýtnici a hriešnici, lebo ich bolo mnoho a nasledovali ho. ¹⁶ Keď ho zákonníci zo skupiny farizejov videli jesť s hriešnikmi a mýtnikmi, hovorili jeho učeníkom: „Prečo jedáva s mýtnikmi a hriešnikmi?“ ¹⁷ Ježiš to začul a povedal im: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.“

Spor o pôste - ¹⁸ Jánovi učeníci a farizeji sa postili. Prišli k nemu a pýtali sa: „Prečo sa Jánovi učeníci a učeníci farizejov postia, a tvoji učeníci sa nepostia?“ ¹⁸ Ježiš im povedal: „Vari

sa môžu svadobní hostia postiť, kým je ženích s nimi? Dokiaľ majú medzi sebou ženícha, nemôžu sa postiť.²⁰ No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom, v ten deň, sa budú postiť.²¹ Nik neprišívá na starý odev záplatu z novej látky, lebo záplata vytrhne kus z neho, nové zo starého, a diera bude ešte väčšia.²² A nik nevlieva mladé víno do starých mechov, lebo víno mechy roztrhne a vyjde nazmar aj víno aj mechy, ale nové víno do nových mechov.“

Spor o sobote - ²³ V istú sobotu kráčal cez obilné pole. Jeho učeníci cestou začali trhať klasy.²⁴ Farizeji mu povedali: „Pozri, prečo robia v sobotu, čo neslobodno?“²⁵ On im odvetil: „Nikdy ste nečítali, čo urobil Dávid, keď bol v núdzi a keď bol hladný on i jeho družina?“²⁶ Ako vošiel za veľkňaza Abiataru do Božieho domu a jedol obetované chleby, ktoré nesmel jesť nik, iba kňazi, a dal aj tým, čo boli s ním?“²⁷ I povedal im: „Sobota bola ustanovená pre človeka, a nie človek pre sobotu.“²⁸ A tak je Syn človeka pánom aj nad sobotou.“

Mk3

III. Uzdravenie v sobotu - ¹ Potom znova vošiel do synagógy. Tam bol človek s vyschnutou rukou.² A oni naň striehli, či ho v sobotu uzdraví, aby ho mohli obžalovať.³ Tu povedal človekovi s vyschnutou rukou: „Staň si do prostriedku!“⁴ A tamtých sa opýtal: „Slobodno v sobotu robiť dobre alebo zle, zachrániť život alebo zničiť?“ Ale oni mlčali.⁵ S hnevom si ich premeral a zarmútený nad zaslepenosťou ich srdca povedal človekovi: „Vystri ruku!“ On ju vystrel a ruka mu ozdravela.⁶ Farizeji vyšli von a hneď sa radili o ňom s herodiánmi, ako ho zahubiť.

Uzdravenie pri mori - ⁷ Ježiš sa so svojimi učeníkmi utiahol k moru. Šiel za ním veľký zástup z Galiley a Judey⁸ i z Jeruzalema a z Idumey; ba aj zo zajordánskych krajov a z okolia Týru a Sidonu prišlo k nemu veľké množstvo ľudí, lebo počuli, čo robí.⁹ Tu povedal svojim učeníkom, že mu majú pripraviť loďku, aby ho zástup netlačil.¹⁰ Lebo mnohých uzdravil, takže všetci, čo mali nejakú chorobu, tisli sa k nemu, aby sa ho dotkli.¹¹ Ešte aj nečistí duchovia, keď ho zbadali, padali pred ním a kričali: „Ty si Boží Syn!“¹² Ale on im prísne pohrozil, aby ho neprehrádzali.

Ustanovenie Dvanástich - ¹³ Potom vystúpil na vrch, povolal k sebe tých, ktorých sám chcel, a oni prišli k nemu.¹⁴ Vtedy ustanovil Dvanástich, aby boli s ním a aby ich posielal kázať¹⁵ s mocou vyháňať zlých duchov: ¹⁶ Šimona, ktorému dal meno Peter, ¹⁷ Jakuba Zebedejovho a Jakubovho brata Jána, im dal meno Boanerges, čo značí Synovia hromu, ¹⁸ ďalej Ondreja, Filipa, Bartolomeja, Matúša, Tomáša, Jakuba Alfejevho, Tadeáša, Šimona Kananejského¹⁹ a Judáša Iškariotského, ktorý ho potom zradil.

Príbuzní nechápu Ježiša - ²⁰ Vošiel do domu a znova sa zišiel toľký zástup, že si nemohli ani chleba zjesť.²¹ Keď sa to dopyčuli jeho príbuzní, išli ho odvieť, lebo hovorili: „Pomiatol sa.“

Zlomyseľnosť zákonníkov. Hriech proti Duchu Svätému - ²² Zákonníci, čo prišli z Jeruzalema, hovorili: „Je posadnutý Belzebulom“ a: „Mocou kniežaťa zlých duchov vyháňa zlých duchov.“²³ On si ich zavolať a hovoril im v podobenstvách: „Ako môže satan vyháňať satana?“²⁴ Ak sa kráľovstvo vnútorne rozdelí, také kráľovstvo nemôže obstáť,²⁵ a ak sa dom vnútorne rozbije, taký dom nebude môcť obstáť.²⁶ Ak satan povstane proti sebe samému a je rozdelený, nemôže obstáť, ale je s ním koniec.²⁷ Nik nemôže vniknúť do domu silného človeka a ulúpiť mu veci, kým toho silného nezviaže, až potom mu vyplieni dom.²⁸ Veru, hovorím vám: Ľuďom sa odpustia všetky hriechy i rúhania, ktorými by sa rúhali.²⁹ Kto by sa však rúhal Duchu Svätému, tomu sa neodpúšťa naveky, ale je vinný večným hriechom.“³⁰ Lebo hovorili: „Je posadnutý nečistým duchom.“

Pravá Ježišova rodina - ³¹ Tu prišla jeho matka a jeho bratia. Zostali vonku a dali si ho zavolať.³² Okolo neho sedel zástup. Povedali mu: „Vonku ťa hľadá tvoja matka, tvoji bratia a tvoje sestry.“

³³ On im odvetil: „Kto je moja matka a moji bratia?“ ³⁴ Rozhliadol sa po tých, čo sedeli okolo neho, a povedal: „Hľa, moja matka a moji bratia. ³⁵ Lebo kto plní Božiu vôľu, je môj brat i moja sestra i matka.“

Ježiš hovorí v podobenstvách 4,1-34

Mk4

IV. Podobenstvo o rozsieváčovi - ¹ A opäť začal učiť pri mori. Okolo neho sa zhromaždil veľký zástup. Preto nastúpil na loď na mori a sadol si; a celý zástup bol na brehu. ² Učil ich veľa v podobenstvách a v svojom učení im hovoril: ³ „Počúvajte! Rozsieváč vyšiel rozsievať. ⁴ Ako sial, jedno zrnó padlo na kraj cesty; prileteli vtáky a pozobali ho: ⁵ Druhé padlo na skalnatú pôdu, kde nemalo veľa zeme, a hneď vzišlo, lebo nebolo hlboko v zemi; ⁶ ale keď vyšlo slnko, zahorelo, a pretože nemalo koreňa, uschlo. ⁷ Iné zasa padlo do trnia, ale trnie vyrástlo, udusilo ho a ono neprinieslo úrodu. ⁸ Iné zrná padli do dobrej zeme; vzišli, rástli a priniesli úrodu: jedno tridsaťnásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné stonásobnú.“ A povedal: „Kto má uši na počúvanie, nech počúva!“

Prečo hovorí v podobenstvách - ¹⁰ Keď bol potom sám, tí, čo boli okolo neho s Dvanástimi, pýtali sa ho na podobenstvá. ¹¹ On im povedal: „Vám je dané tajomstvo Božieho kráľovstva, ale tým, čo sú vonku, podáva sa všetko v podobenstvách,

¹² *aby hľadeli a hľadeli, ale nevideli,
aby počúvali a počúvali, ale nechápali,
aby sa azda neobrátili
a aby sa im neodpustilo.*“

Vysvetlenie podobenstva o rozsieváčovi - ¹³ Potom im povedal: „Nerozumiete tomuto podobenstvu? Ako potom pochopíte ostatné podobenstvá. ¹⁴ Rozsieváč seje slovo. ¹⁵ Na kraji cesty, kde sa seje slovo, sú tí, čo ho počúvajú, ale hneď prichádza satan a oberá ich o slovo zasiaté do nich. ¹⁶ Do skalnatej pôdy zasiaté je u tých, čo počúvajú slovo a hneď ho s radosťou prijímajú, ¹⁷ ale nemajú v sebe koreňa, sú chvíľkoví. Keď potom nastane pre slovo súženie alebo prenasledovanie, hneď odpadnú. ¹⁸ A iné, zasiaté do trnia, je u tých, čo počúvajú slovo, ¹⁹ ale potom sa vlúdia svetské starosti, klam bohatstva a všelijaké iné žiadostivosti, slovo udusia a ostane bez úžitku. ²⁰ A do dobrej zeme zasiaté je u tých, čo počúvajú slovo a prijímajú ho a prinášajú úrodu: jedno tridsaťnásobnú, druhé šesťdesiatnásobnú a iné stonásobnú.“

Podobenstvo o lampe - ²¹ Potom im povedal: „Vari je lampa na to, aby ju postavili pod mericu alebo pod posteľ? A nie na to, aby ju postavili na svietnik? ²² Lebo nič nie je skryté, čo by sa nemalo vyjašiť, ani utajené, čo by sa nemalo dostať na verejnosť. ²³ Kto má uši na počúvanie, nech počúva!“

Podobenstvo o miere - ²⁴ Ďalej im povedal: „Dávajte pozor na to, čo počúvate! Akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám, ba ešte sa vám pridá. ²⁵ Lebo kto má, tomu sa pridá, a kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má.“

Podobenstvo o zasiatom semene - ²⁶ Ďalej hovoril: „S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; ²⁷ či spí alebo vstáva, v noci či vo dne semeno kľiči a rastie a on ani o tom nevie. ²⁸ Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrnó v klase. ²⁹ A keď úroda dozreje, hneď priloží kosák, lebo nastala žatva.“

Podobenstvo o horčičnom zrnku - ³⁰ A pokračoval: „K čomu prirovnáme Božie kráľovstvo alebo akým podobenstvom ho znázorníme? ³¹ Je ako horčičné zrnko. Keď ho sejú do zeme, je najmenšie zo všetkých semien na zemi, ³² ale keď sa zaseje, vzíde, prerastie všetky byliny a vyháňa veľké konáre, takže v jeho tóni môžu hniezdiť nebeské vtáky.“

Záver podobenstiev - ³³ V mnohých takýchto podobenstvách im hlásal slovo podľa toho, ako boli schopní počúvať. ³⁴ Bez podobenstva im ani nehovoril. Ale svojim učeníkom v súkromí všetko vysvetlil.

Utišenie búrky na mori - ³⁵ V ten deň, keď sa zvečeralo, im povedal: „Prejdime na druhý breh.“ ³⁶ I opustili zástup a vzali ho so sebou tak, ako bol, na lodi. Boli s ním aj iné lode. ³⁷ Tu sa strhla veľká víchrica a vlny sa valili na loď, takže sa loď už naplňala. ³⁸ On bol v zadnej časti lode a spal na poduške. Zobudili ho a povedali mu: „Učiteľ, nedbáš o to, že hynieme?“ ³⁹ On vstal, pohrozil vetru a povedal moru: „Mlč, utíš sa!“ Vietor prestal a nastalo veľké ticho. ⁴⁰ A im povedal: „Čo sa tak bojíte?! Ešte stále nemáte vieru?“ ⁴¹ Zmocnil sa ich veľký strach a jeden druhému hovorili: „Čo myslíš, kto je to, že ho i vietor i more poslúchajú?“

Mk5

V5. Uzdravenie posadnutého v Geraze - ¹ Prišli na druhý breh mora do gerazského kraja. ² Len čo vystúpil z lode, vyšiel z hrobov oproti nemu človek posadnutý nečistým duchom. ³ Býval v hroboch a nik ho už nemohol zviazať ani reťazami. ⁴ Lebo často ho sputnali okovami a reťazami, ale on reťaze roztrhal a okovy rozlámал; nik ho nevládal skrotiť. ⁵ A stále, v noci i vo dne bol v hroboch a na vrchoch, kričal a tľkol sa kameňmi. ⁶ Keď v diaľke zbadal Ježiša, pribehol, poklonil sa mu ⁷ a skríkol veľkým hlasom: „Čo ťa do mňa, Ježiš, syn najvyššieho Boha?! Zaprisahám ťa na Boha, nemuč ma!“ ⁸ Lebo Ježiš mu povedal: „Nečistý duch, vyjdi z tohoto človeka!“ ⁹ A spýtal sa ho: „Ako sa voláš?“ Odpovedal mu: „Volám sa pluk, lebo je nás mnoho.“ ¹⁰ A veľmi ho prosil, aby ich nevyháňal z toho kraja.

¹¹ Na úpätí vrchu sa tam pásla veľká črieda sviň. ¹² Preto ho prosili: „Pošli nás do sviň, nech vojdeme do nich.“ ¹³ On im to dovolil. Nečistí duchovia teda vyšli a vošli do sviň. A črieda - okolo dvetisíc kusov - sa náramne prudko hnala dolu svahom do mora a v mori sa potopila. ¹⁴ Pastieri ušli a rozhlásili to v meste a po osadách. A ľudia vyšli pozrieť sa; čo sa stalo. ¹⁵ Prišli k Ježišovi a videli toho, ktorého trápil zlý duch, toho, čo bol posadnutý plukom, ako sedí oblečený a je pri zdravom rozume, a schytila ich hrôza. ¹⁶ Očití svedkovia im rozpovedali, čo sa stalo s tým, čo bol posadnutý zlým duchom, a so sviňami. ¹⁷ A začali ho prosiť, aby odišiel z ich kraja. ¹⁸ Keď Ježiš nastupoval na loď, prosil ho ten, ktorého predtým trápil zlý duch, aby smel zostať s ním. ¹⁹ On mu to nedovolil, ale mu povedal: „Chod domov k svojim a zvestuj im, aké veľké veci ti urobil Pán a ako sa nad tebou zmiľoval.“ ²⁰ On odišiel a začal v Dekapole rozhlasovať, aké veľké veci mu urobil Ježiš. A všetci sa čudovali.

Uzdravenie ženy trpiacej na krvotok a vzkriesenie Jairovej dcéry - ²¹ Keď sa Ježiš znova preplavil loďou na druhý breh, zišiel sa k nemu veľký zástup a bol pri mori. ²² Tu prišiel jeden z predstavených synagógy menom Jairus a len čo ho zazrel, padol mu k nohám ²³ a veľmi ho prosil: „Dcéra mi umiera. Pod vlož na ňu ruky, aby ozdravela a žila.“ ²⁴ Ježiš odišiel s ním a za ním išiel veľký zástup a tlačil sa na neho.

²⁵ Bola tam aj istá žena, ktorá mala dvanásť rokov krvotok. ²⁶ Veľa vystála od mnohých lekárov a minula celý majetok, ale nič jej nepomohlo, ba bolo jej vždy horšie. ²⁷ Keď sa dopytala o Ježišovi; prišla v zástupe zozadu a dotkla sa jeho šiat. ²⁸ Povedala si totiž: „Ak sa dotknem čo len jeho odevu, ozdraviem.“ ²⁹ A hneď prestala krváčať a pocítila v tele, že je z choroby vyliečená. ³⁰ Ježiš hneď poznal, že z neho vyšla sila. Obrátil sa k zástupu a spýtal sa: „Kto sa to dotkol mojich šiat?“ ³¹ Jeho učeníci mu vraveli: „Vidíš, že sa na teba tlačí zástup, a pýtaš sa: „Kto sa ma dotkol?““ ³² Ale on sa obzeral, chcel vidieť tú, čo to urobila. ³³ Žena, vediac, čo sa s ňou stalo, prišla so strachom a chvením padla pred neho a povedala mu celú pravdu. ³⁴ A on jej povedal: „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Chod v pokoji a buď uzdravená zo svojej choroby.“

³⁵ Kým ešte hovoril, prišli z domu predstaveného synagógy a povedali: „Tvoja dcéra umrela; načo ešte unúvaš učiteľ?“ ³⁶ Ale keď Ježiš počul, čo hovoria, povedal predstavenému

synagógy: „Neboj sa len ver!“³⁷ A nikomu nedovolil ísť za sebou, iba Petrovi, Jakubovi a Jakubovmu bratovi Jánovi.³⁸ Keď prišli k domu predstaveného synagógy, videl rozruch, plač a veľké bedákanie.³⁹ Vošiel dnu a povedal im: „Prečo sa plašíte a nariekate? Dievča neumrelo, ale spí.“⁴⁰ Oni ho vysmiali. Ale on všetkých vyhnal, vzal so sebou otca a matku dievčaťa a tých, čo boli s ním, vstúpil tam, kde dievča ležalo,⁴¹ chytil ho za ruku a povedal mu: „Talitha kum!“, čo v preklade znamená: „Dievča, hovorím ti, vstaň!“⁴² A dievča hneď vstalo a chodilo; malo totiž dvanásť rokov. I střípli od veľkého úžasu.⁴³ On im prísne prikázal, že sa to nesmie nik dozvedieť, a povedal, aby dievčaťu dali jesť.

Mk6

VI. Ježiš v Nazarete - ¹ Potom odtiaľ odišiel a prišiel do svojej vlasti; jeho učeníci išli s ním.² Keď nadišla sobota, začal učiť v synagóge. Počúvalo ho mnoho ľudí a s údivom hovorili: „Skade to má tento? Aká to múdrosť, ktorej sa mu dostalo, a zázraky, čo sa dejú jeho rukami?!“³ Vari to nie je tesár, syn Márie a brat Jakuba a Jozesa, Júdu a Šimona? A nie sú tu s nami aj jeho sestry?“ A pohoršovali sa na ňom.⁴ Ježiš im povedal: „Proroka si všade uctia, len nie v jeho vlasti, medzi jeho príbuznými a v jeho dome.“⁵ A nemohol tam urobiť nijaký zázrak, iba že vloženie rúk uzdravil niekoľko chorých.⁶ A čudoval sa ich nevere.

Potom chodil po okolitých dedinách a učil.

Vyslanie Dvanástich - ⁷ Zvolal Dvanástich a začal ich posielat' po dvoch. Dal im moc nad nečistými duchmi⁸ a prikázal im, aby si okrem palice nebrali na cestu nič: ani chlieb ani kapsu ani peniaze do opaska,⁹ ale aby sa obuli do sandálov a neobliekali si dvojce šiat.¹⁰ A povedal im: „Keď kdekoľvek vojdete do domu, ostaňte tam, kým odtiaľ nepôjdete ďalej.“¹¹ Ale keby vás na niektorom mieste neprijali, ani nevypočuli, odíďte odtiaľ a straste si prach z nôh na svedectvo proti nim.“¹² Oni šli a hlásali, že treba robiť pokánie.¹³ Vyhnali mnoho zlých duchov, pomazali olejom veľa chorých a uzdravovali.

Herodes a Ján Krstiteľ - ¹⁴ Počul o ňom aj kráľ Herodes, keď jeho meno sa už stalo známym. Hovorili: „Ján Krstiteľ vstal z mŕtvych, a preto v ňom pôsobí zázračná moc.“¹⁵ Iní hovorili: „To je Eliáš.“ A iní zasa vraveli: „Je to prorok, ako jeden z prorokov.“²⁶ Keď to Herodes počul, povedal: „To vstal z mŕtvych Ján, ktorého som dal sťat.“

¹⁷ Herodes dal totiž Jána chytiť a v putách vrhnúť do väzenia pre Herodiadu, manželku svojho brata Filipa, lebo si ju vzal za ženu.¹⁸ A Ján Herodesovi hovoril: „Nesmieš žiť s manželkou svojho brata!“¹⁹ Herodias mu strojila úklady a chcela ho zabiť, ale nemohla,²⁰ lebo Herodes sa Jána bál. Vedel, že je to muž spravodlivý a svätý, preto ho chránil. Keď ho počúval, býval vo veľkých rozpakoch, a predsa ho rád počúval.²¹ Vhodný deň nadišiel, keď Herodes na svoje narodeniny usporiadal hostinu pre svojich veľmožov, vysokých dôstojníkov a popredných mužov Galiley.²² Keď potom vošla dcéra tejto Herodiady a tancovala, zapáčila sa Herodesovi i spolustolujúcim. Kráľ povedal dievčine: „Žiadaj si odo mňa, čo chceš, a dám ti.“²³ A veľmi jej prisahal: „Dám ti všetko, čo si len zažiadaš, hoc aj polovicu svojho kráľovstva.“²⁴ Ona vyšla a vravela svojej matke: „Čo si mám žiadať?“ A tá jej povedala: „Hlavu Jána Krstiteľa.“²⁵ Hneď utekala dnu ku kráľovi a žiadala: „Chcem aby si mi hneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa.“²⁶ Kráľ sa zarmútil, ale pre prísahu a kvôli spolustolujúcim ju nechcel sklamať.²⁷ Hneď poslal kata a rozkázal priniesť jeho hlavu. Ten odišiel, vo väzení ho sťal,²⁸ priniesol na mise jeho hlavu, odovzdal ju dievčaťu a dievča ju dalo svojej matke.²⁹ Keď sa to do počuli jeho učeníci, prišli, vzali jeho telo a uložili ho do hrobu.

Prvé rozmnoženie chleba - ³⁰ Apoštoli sa zišli k Ježišovi a porozprávali mu všetko, čo robili a učili.³¹ On im povedal: „Pod'ťe vy sami do ústrania na púste miesto a trochu si odpočinite.“ Lebo stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí a nemali sa kedy ani najesť.³² Odišli teda loďou na púste miesto do samoty.

³³ Ale videli ich odchádzať a mnohí sa dovŕpili, kam. Pešo sa ta zbehli zo všetkých miest a predstihli ich. ³⁴ Keď vystúpil a videl veľký zástup, zľutoval sa nad nimi, lebo boli ako ovce bez pastiera. A začal ich učiť mnohým veciam. ³⁵ Keď už bolo veľa hodín, pristúpili k nemu jeho učeníci a hovorili: „Toto miesto je pusté a je už veľa hodín. ³⁶ Rozpusť ich, nech sa rozídu do okolitých osád a dedín kúpiť si niečo na jedenie.“ ³⁷ On im odpovedal: „Vy im dajte jesť!“ Vraveli mu: „Máme ísť nakúpiť za dvesto denárov chleba a dať im jesť?“ ³⁸ Opýtal sa ich: „Koľko máte chlebov? Choďte sa pozrieť!“ Keď to zistili, povedali: „Päť a dve ryby.“ ³⁹ Tu im rozkázal usadiť všetkých po skupinách na zelenú trávu. ⁴⁰ A posadali si v skupinách po sto a po päťdesiat. ⁴¹ Potom vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal chleby a dával svojim učeníkom, aby im ich rozdávali. Aj obe ryby rozdelil všetkým. ⁴² Všetci jedli a nasýtli sa, ⁴³ ba ešte nazbierali dvanásť plných košov odrobín a zvyškov z rýb. ⁴⁴ A tých, čo jedli chleby, bolo päťtisíc mužov.

Ježiš kráča po mori - ⁴⁵ A hneď prinútil svojich učeníkov, aby nastúpili na loď a išli napred na druhý breh k Betsaide, kým on rozpusť ľud. ⁴⁶ Keď ich rozpustil, odišiel na vrch modliť sa. ⁴⁷ A keď sa zvečeralo, loď bola uprostred mora a on sám na zemi. ⁴⁸ Videli ich, ako sa namáhajú pri veslovaní, lebo vietor dul proti nim. A nad ránom, kráčajúc po mori blížil sa k nim a chcel ich obísť. ⁴⁹ Keď ho videli kráčať po mori, mysleli si, že je to mátoha, a vykriekli; ⁵⁰ všetci ho totiž videli a zľakli sa. Ale on sa im hneď prihovril: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ ⁵¹ Vstúpil k nim do lode a vietor utíchol. A boli celí ohromení, ⁵² lebo nepochopili, ako to bolo s chlebmi; ich srdce bolo otupené.

Ježiš uzdravuje v Genezarete - ⁵³ Keď sa preplavili k druhému brehu, došli do Genezareta a tam pristáli. ⁵⁴ Len čo vystúpili z lode, ľudia ho spoznali; ⁵⁵ rozbehli sa po celom okolí a na nosidlách začali znášať svojich chorých ta, kde bol, ako počuli. ⁵⁶ A všade, do ktorejkoľvek prišiel dediny, mesta či osady, kládli na ulice chorých a prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho odevu. A všetci, čo sa ho dotkli, ozdraveli.

Mk7

VII. Tradície otcov - ¹ Zišli sa k nemu farizeji a niektorí zákonníci, ktorí došli z Jeruzalema. ² A videli niektorých z jeho učeníkov jesť chlieb poškvrnenými, to jest neumytými rukami. ³ Farizeji totiž a Židia vôbec držia sa obyčaje otcov a nevidia, kým si neumyjú ruky až po zápästie. ⁴ A keď prídu z trhu, nevidia, kým sa nevykúpu. A zachovávajú ešte mnoho iných vecí, ktoré prevzali: umývanie čiaš, džbánov, medeníc a postelí. ⁵ Farizeji a zákonníci sa ho opýtali: „Prečo sa tvoji učeníci nedržia obyčaje otcov a jedia chlieb poškvrnenými rukami?“ On im povedal: „Dobre o vás, pokrytcoch prorokoval Izaiáš, ako je napísané:

*„Tento ľud ma uctieva perami,
ale ich srdce je ďaleko odo mňa.*

*⁷ No darmo si ma ctia,
lebo náuky, čo učia, sú iba ľudské príkazy.“*

⁸ Božie prikázanie opúšťate a držíte sa ľudských obyčajov.“ ⁹ A hovoril im: „Šikovne viete zrušiť Božie prikázanie, aby ste si zachovali svoje obyčaje. ¹⁰ Lebo Mojžiš povedal: „*Cti svojho otca i svoju matku*“ a: „*Kto by zlorečil otcovi alebo matke, musí zomrieť.*“ ¹¹ Vy však hovoríte: „Keď človek povie otcovi alebo matke: Korban, čo znamená, že všetko, čím by som ti mal pomáhať, je obetný dar,“ ¹² už mu nedovolíte nič urobiť pre otca alebo pre matku. ¹³ A rušíte Božie slovo pre svoje obyčaje, ktoré si odovzdávate. A mnoho iných podobných vecí robíte.“

Čo poškvrňuje človeka - ¹⁴ Potom znova zavolať k sebe zástup a povedal im: „Počúvajte ma všetci a pochopte! ¹⁵ Človeka nemôže poškvrniť nič, čo vchádza doň zvonka, ale čo vychádza z človeka, to poškvrňuje človeka.“ (¹⁶ Kto má uši na počúvanie, nech počúva.)

¹⁷ Keď zanechal zástup a vošiel do domu, učenici sa ho pýtali na zmysel podobenstva.
¹⁸ On im povedal: „Tak ani vy nechápete? Nerozumiete, že človeka nemôže poškvrniť nič, čo vchádza doň zvonka, ¹⁹ veď to nevchádza do jeho srdca, ale do brucha a vychádza do stoky?“
Tým vyhlásil všetky jedlá za čisté. ²⁰ A pokračoval: „Čo z človeka vychádza, to poškvrňuje človeka. Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, ²² cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závisť, rúhanie, pýcha, hlúposť. ²³ Všetky tieto zlé vychádzajú znútra a poškvrňujú človeka.“

3. Ježišova cesta mimo Galiley 7,24 - 10,52

Uzdravenie Sýrofeničanky - ²⁴ Potom vstal a odišiel odtiaľ do končín Týru a Sidonu. Vošiel do jedného domu, lebo nechcel, aby niekto o ňom vedel, ale nemohol sa utajiť. ²⁵ Lebo len čo sa o ňom dopytala istá žena, ktorej dcéra bola posadnutá nečistým duchom, prišla a hodila sa mu k nohám. ²⁶ Žena bola Grékyňa, rodom Sýrofeničanka. A prosila ho, aby vyhnal zlého ducha z jej dcéry. ²⁷ On jej povedal: „Nechaj, nech sa najprv nasýtia deti, lebo nie je dobré vziať chlieb deťom a hodiť ho šteňatám.“ ²⁸ Ale ona mu odvetila: „Pane, aj šteňatá jedia pod stolom odrobinky po deťoch.“ ²⁹ On jej povedal: „Pre tieto slová choď, zlý duch vyšiel z tvojej dcéry.“ ³⁰ A keď prišla domov, našla dievča ležať na posteli; a zlý duch bol preč.

Uzdravenie hluchonemého - ³¹ Znova opustil končiny Týru a cez Sidon prišiel ku Galilejskému moru do stredu dekapolského kraja. ³² Tam priviedli k nemu hluchonemého a prosili ho, aby naňho vložil ruku. ³³ On ho vzal nabok od zástupu, vložil mu prsty do uší, poslinil si ich a dotkol sa mu jazyka. ³⁴ Potom pozdvihol oči k nebu, vzdychol a povedal mu: „Effeta,“ čo znamená: „Otvor sa!“ ³⁵ V tej chvíli sa mu otvorili uši a rozviazal spútaný jazyk a správne rozprával. ³⁶ A prikázal im, aby o tom nikomu nehovorili. Ale čím dôraznejšie im prikazoval, tým väčšmi to rozhlasovali ³⁷ a s tým väčším obdivom hovorili: „Dobre robí všetko: aj hluchým dáva sluch aj nemým reč.“

Mk8

VIII. Druhé rozmnoženie chleba - ¹ V tých dňoch zasa bol pri ňom veľký zástup a nemali čo jesť. Zvolal učeníkov a povedal im: ² „Lúto mi je zástupu, lebo už tri dni zotrávajú pri mne a nemajú čo jesť. ³ Ak ich prepustím domov hladných, poomdlievajú na ceste, veď niektorí z nich prišli zďaleka.“ ⁴ Jeho učenici mu odvetili: „Kto ich môže nasýtiť chlebom tu na púšti a ako?“ ⁵ Opýtal sa ich: „Koľko máte chlebov?“ Oni odpovedali: „Sedem.“ ⁶ Tu rozkázal zástupu, aby si posadal na zem. Vzal sedem chlebov, vzdával vďaky, lámal a dával svojim učeníkom, aby ich rozdávali; a oni ich rozdali zástupu. ⁷ Mali aj zopár rybiek. Aj nad nimi dobrorečil a kázal ich rozdať. ⁸ I jedli a nasýtli sa. A nazbierali sedem košov zvyšných odrobín. ⁹ Ľudí tam bolo asi štyritisíc. Potom ich rozpustil.

Spor o znamenie - ¹⁰ Hneď nastúpil so svojimi učeníkmi na loď a došiel do dalmanutského kraja. ¹¹ Prišli k nemu farizeji a začali sa s ním hádať. Žiadali od neho znamenie z neba, aby ho pokúšali. ¹² On si v duchu vzdychol a povedal: „Prečo toto pokolenie žiada znamenie? Veru, hovorím vám: Toto pokolenie znamenie nedostane.“ ¹³ Nechal ich tam, znova nastúpil na loď a odišiel na druhý breh.

Varovanie pred kvasom farizejov - ¹⁴ Zabudli si vziať chleba a na lodi mali so sebou iba jeden chlieb. ¹⁵ A on ich varoval: „Dajte si pozor a chráňte sa kvasu farizejov i kvasu Herodesa!“ ¹⁶ Oni si medzi sebou hovorili, že nemajú chleba. ¹⁷ Keď to spozoroval, povedal im: „Prečo rozprávate o tom, že nemáte chlieb? Ešte nechápete a nerozumiete? Máte otupené srdce? ¹⁸ Máte oči, a nevidíte? Máte uši, a nepočujete? A nepamätáte sa už, ¹⁹ koľko košov ste naplnili odrobinami, keď som rozlámal päť chlebov piatim tisícom?“ Odpovedali mu:

„Dvanásť.“²⁰ „A koľko košov ste naplnili odrobinami, keď som tých sedem rozlámam štyrom tisícom?“ Odpovedali mu: „Sedem.“²¹ A povedal im: „Ešte nechápete?“

Uzdravenie slepca v Betsaide -²² Tak prišli do Betsaidy. Tam priviedli k nemu slepca a prosili ho, aby sa ho dotkol.²³ On vzal slepca za ruku, vyviedol ho za dedinu, poslinil mu oči, vložil naňho ruky a opýtal sa ho: „Vidiš niečo?“²⁴ Ten sa pozrel a povedal: „Vidím ľudí; zdá sa mi, akoby stromy chodili.“²⁵ Potom mu znova položil ruky na oči. Tu začal vidieť i celkom ozdravel a všetko videl zreteľne.²⁶ I poslal ho domov so slovami: „Ale do dediny nechod!“

Petrovo vyznanie -²⁷ Ježiš vyšiel so svojimi učeníkmi do dedín okolo Cézarey Filipovej. Cestou sa pýtal svojich učeníkov: „Za koho ma pokladajú ľudia?“²⁸ Oni mu odpovedali: „Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za jedného z prorokov.“²⁹ „A za koho ma pokladáte vy?“ opýtal sa ich. Odpovedal mu Peter: „Ty si Mesiáš.“³⁰ Ale on ich prísne napomenul, aby o ňom nerozprávali nikomu.

Prvá predpoveď utrpenia -³¹ Potom ich začal poučat: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych.“³² Hovoril im to otvorene. Peter si ho vzal nabok a začal mu dohovárať.³³ On sa obrátil, pozrel sa na svojich učeníkov a Petra pokarhal: „Chod' mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!“

Ako nasledovať Ježiša -³⁴ Potom zavolať k sebe zástup aj učeníkov a povedal im: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma.“³⁵ Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho.³⁶ Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?!³⁷ Lebo za čo vymení človek svoju dušu?!³⁸ Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi.“

Mk9

IX.¹ A povedal im: „Veru, hovorím vám: Niektorí z tých, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia, že Božie kráľovstvo prichádza s mocou.“

Ježišovo premenenie -² O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a Jána a len ich vyviedol na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil.³ Jeho odev zažiaril a bol taký biely, že by ho nijaký bielič na svete tak nevybielil.⁴ A zjavil sa im Eliáš s Mojžišom a rozprávali sa s Ježišom.⁵ Vtedy Peter povedal Ježišovi: „Rabbi, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“⁶ Lebo nevedel, čo povedať; takí boli preľaknutí.⁷ Tu sa utvoril oblak a zahalil ich. A z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn, počúvajte ho.“⁸ A sotva sa rozhládli, nevideli pri sebe nikoho, iba Ježiša.

Otázka o osobe Eliáša -⁹ Keď zostupovali z vrchu, prikázal im, aby o tom, čo videli, nehovorili nikomu, kým Syn človeka nevstane z mŕtvych.¹⁰ Oni si toto slovo zapamätali a jeden druhého sa vypytovali, čo znamená „vstať z mŕtvych“.¹¹ A pýtali sa ho: „Prečo teda zákonníci hovoria, že najprv musí prísť Eliáš?“¹² On im povedal: „Áno, najprv príde Eliáš a všetko obnoví. Ale prečo je o Synovi človeka napísané, že bude veľa trpieť a že ním opovrhnuť?“¹³ No hovorím vám: Eliáš už prišiel a urobili s ním, čo chceli, ako je o ňom napísané.“

Uzdravenie posadnutého chlapca -¹⁴ Keď prišli k učeníkom, videli okolo nich veľký zástup a zákonníkov, ako sa s nimi hádajú.¹⁵ A všetok ľud, len čo ho zazrel, užasol. Bežali k nemu a pozdravovali ho.¹⁶ On sa ich opýtal: „O čom sa s nimi hádate?“¹⁷ Jeden zo zástupu mu odpovedal: „Učiteľ, priviedol som k tebe svojho syna, posadnutého nemým duchom.“¹⁸ Kdekoľvek ho schytí, zhodí ho, idú mu peny, škripe zubami a chradne. Povedal som tvojim učeníkom, aby ho vyhnali, ale nemohli.“¹⁹ On im povedal: „Neveriace pokolenie, dokiaľ budem s vami? Dokedy vás mám ešte trpieť? Prived'te ho ku mne!“²⁰ I priviedli ho k nemu. Len čo ho duch zbadal, zalomcoval chlapcom, ten sa zrútil na zem, zviňal sa a išli mu peny.²¹

Ježiš sa opýtal jeho otca: „Odkedy sa mu to stáva?“ On odpovedal: „Od detstva.“²² A často ho vrhol aj do ohňa a do vody, aby ho zahubil. Ale ak niečo môžeš, zľutuj sa nad nami a pomôž nám!“²³ Ježiš mu povedal: „Ak môžeš?! Všetko je možné tomu, kto verí.“²⁴ A chlapcov otec hneď vykrikol: „Verím. Pomôž mojej nevere!“²⁵ Keď Ježiš videl, že sa zbíha zástup, pohrozil nečistému duchu: „Nemý a hluchý duch, ja ti rozkazujem: Vyjdi z neho a už nikdy doň nevchádzaj!“²⁶ Ten vykrikol, mocne ním zalomcoval a vyšiel. Chlapec ostal ako mŕtvy, takže mnohí vraveli: „Zomrel.“²⁷ Ale Ježiš ho chytil za ruku, zdvihol ho a on vstal.

²⁸ Keď potom vošiel do domu a boli sami, učeníci sa ho spýtali: „Prečo sme ho nemohli vyhnúť my?“²⁹ On im povedal: „Tento druh nemožno vyhnúť ničím, iba modlitbou.“

Druhá predpoveď utrpenia - ³⁰ Odišli odtiaľ a prechádzali Galileou. Nechcel však, aby o tom niekto vedel³¹ lebo učil svojich učeníkov a hovoril im: „Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí a zabijú ho. Ale zabitý po troch dňoch vstane z mŕtvych.“³² Lenže oni nechápali toto slovo a spýtať sa ho báli.

Spor o prvenstvo - ³³ Tak prišli do Kafarnauma. A keď bol v dome, opýtal sa ich: „O čom ste sa zhovárali cestou?“³⁴ Ale oni mlčali, lebo sa cestou medzi sebou hádali, kto z nich je väčší.³⁵ Sadol si, zavolať Dvanástich a povedal im: „Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých.“ Potom vzal dieťa, postavil ho medzi nich, objal ho a povedal im: ³⁷ „Kto prijme jedno z takýchto detí v mojom mene, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, nie mňa prijíma, ale toho, ktorý ma poslal.“

Skutky v Kristovom mene - ³⁸ Ján mu povedal: „Učiteľ, videli sme kohosi, ako v tvojom mene vyháňa zlých duchov. Bránili sme mu to, veď nechodí s nami.“³⁹ Ježiš vravel: „Nebráňte mu! Lebo nik, kto robí divy v mojom mene, nemôže tak ľahko zle hovoriť o mne.“⁴⁰ Veď kto nie je proti nám, je za nás.⁴¹ A kto by vám dal piť čo len za pohár vody preto, že ste Kristovi, veru, hovorím vám: Nepríde o svoju odmenu.

O pohoršení - ⁴² Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora.

⁴³ Ak by ťa zvädzala na hriech tvoja ruka, odtni ju: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života zmrzačený, ako keby si mal ísť s obidvoma rukami do pekla, do neuhasiteľného ohňa. (⁴⁴, ⁴⁶ Kde ich červ neumiera a oheň nezhasína.)

⁴⁵ Ak ťa zvädza na hriech tvoja noha, odtni ju: je pre teba lepšie, keď vojdeš do života krivý, ako keby ťa mali s obidvoma nohami hodiť do pekla. (⁴⁶ ako ⁴⁴)

⁴⁷ A ak ťa zvädza na hriech tvoje oko, vylúp ho: je pre teba lepšie, keď vojdeš do Božieho kráľovstva s jedným okom, ako keby ťa mali s obidvoma očami vrhnúť do pekla,⁴⁸ kde *ich červ neumiera a oheň nezhasína*.⁴⁹ Lebo každý bude ohňom solený.⁵⁰ Soľ je dobrá. Ale ak soľ stratí svoju slanosť, čím ju napravíte? Majte v sebe soľ a žite jeden s druhým v pokoji.“

Mk10

X. Nerozlučnosť manželstva - ¹ Vstal a odišiel odtiaľ do judejského kraja za Jordánom. Opäť sa k nemu zišli zástupy a on ich zasa ako zvyčajne učil.² I pristúpili farizeji a pokúšali ho. Pýtali sa ho, či smie muž prepustiť manželku.³ On im odpovedal: „Čo vám prikázal Mojžiš?“⁴ Oni vraveli: „Mojžiš dovolil *napísať priepustný list a prepustiť*.“⁵ Ježiš im povedal: „Pre tvrdosť vášho srdca vám napísal toto prikázanie.“⁶ Ale Boh *ich stvoril od počiatku stvorenia ako muža a ženu*.⁷ Preto muž opusti svojho otca i matku a pripúta sa k svojej manželke⁸ a budú dvaja v jednom tele. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo.⁹ Čo teda Boh spojil, nech človek nerozlučuje!“¹⁰ Doma sa ho učeníci znova na to pýtali.¹¹ On im povedal: „Každý, kto prepustí svoju manželku a vezme si inú, dopúšťa sa voči nej cudzoložstva.“¹² A ak ona prepustí svojho muža a vydá sa za iného, cudzoloží.“

Ježiš a deti - ¹³ Tu mu prinášali deti, aby sa ich dotkol. Ale učenici, ich okrikovali. ¹⁴ Keď to Ježiš videl, namrzený im povedal: „Nechajte deti prichádzať ku mne! Nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo.“ ¹⁵ Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň.“ ¹⁶ Potom ich objímal, kládol na ne ruky a požehnával ich.

Bohatý mladík - ¹⁷ Keď sa vydával na cestu, k nemu pribehol, kľakol si pred ním a pýtal sa ho: „Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život?“ ¹⁸ Ježiš mu odpovedal: „Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý jedine Boh.“ ¹⁹ Poznáš prikázania: *Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! Nebudeš podvádzať! Cti svojho otca i matku!*

²⁰ Ale on mu povedal: „Učiteľ, toto všetko som zachovával od svojej mladosti.“ ²¹ Ježiš naňho pozrel s láskou a povedal mu: „Jedno ti ešte chýba. Chod', predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ ²² On pri tomto slove zosmutnel a odišiel zarmútený, lebo mal veľký majetok.

Nebezpečenstvo bohatstva - ²³ Ježiš sa rozhlídal a povedal svojim učeníkom: „Ako ťažko vojdú do Božieho kráľovstva tí, čo majú majetky!“ ²⁴ Učenici sa nad jeho slovami zarazili. Ale Ježiš im ešte raz povedal: „Deti moje, ako ťažko sa vchádza do Božieho kráľovstva!“ ²⁵ Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva.“ ²⁶ Oni sa ešte viac čudovali a hovorili si: „Kto potom môže byť spasený?“ ²⁷ Ježiš sa na nich zahľadel a povedal: „Ľuďom je to nemožné, ale Bohu nie. Lebo Bohu je všetko možné.“

Odmena tým, čo opustili všetko - ²⁸ Tu sa ozval Peter: „Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou.“ ²⁹ Ježiš povedal: „Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti alebo polia, ³⁰ aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život.“ ³¹ A mnohí prví budú poslednými a poslední prvými.“

Tretia predpoveď utrpenia - ³² Boli na ceste a vystupovali do Jeruzalema. Ježiš išiel pred nimi a oni trpeli a so strachom išli za ním. Opäť vzal k sebe Dvanástich a začal im hovoriť, čo ho očakáva: ³³ „Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom. Odsúdia ho na smrť a vydajú pohanom, ³⁴ vysmejú ho, oplávajú, zbičujú a zabijú, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych.“

Žiadosť Zebedejových synov - ³⁵ Tu k nemu pristúpili Zebedejovi synovia Jakub a Ján a hovorili mu: „Učiteľ, chceme, aby si nám splnil, o čo ťa poprosíme.“ ³⁶ On sa ich opýtal: „Čo chcete, aby som vám urobil?“ ³⁷ Oni mu povedali: „Daj, aby sme sedeli v tvojej sláve jeden po tvojej pravici a druhý po ľavici.“ ³⁸ Na to im Ježiš povedal: „Neviete, čo žiadate. Môžete piť kalich, ktorý ja pijem? Alebo môžete byť pokrstení krstom, ktorým som ja krstený?“ ³⁹ Oni mu vraveli: „Môžeme.“ Ježiš im povedal: „Kalich, ktorý pijem ja, budete piť, aj krstom ktorým som krstený ja, budete pokrstení.“ ⁴⁰ Ale dať niekomu sedieť po mojej pravici alebo po ľavici nepatrí mne. To dostanú tí, ktorým je to pripravené.“

Predstavení majú slúžiť - ⁴¹ Keď to počuli ostatní desiati, začali sa mrziť na Jakuba a Jána. ⁴² Ježiš si ich zavolať a povedal im: „Viete, že tí, ktorých pokladajú za vládcov národov, panujú nad nimi a ich veľmoži majú nad nimi moc.“ ⁴³ Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa bude chcieť stať medzi vami veľkým, bude vašim služobníkom. ⁴⁴ A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých. ⁴⁵ Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých.“

Uzdravenie slepca pri Jerichu - ⁴⁶ Prišli do Jericha. A keď so svojimi učeníkmi a s veľkým zástupom z Jericha odchádzal, pri ceste sedel slepý Bartimej, Timejov syn, a žobral. ⁴⁷ Keď počul, že je to Ježiš Nazaretský, začal kričať: „Ježišu, syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ ⁴⁸ Mnohí ho okrikali, aby mlčal; ale on ešte väčšmi kričal: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ ⁴⁹ Ježiš zastal a povedal: „Zavolajte ho!“ Zavolali slepca a vraveli mu: „Neboj sa! Vstaň, volá ťa!“ ⁵⁰ On odhodil plášť, vyskočil a šiel k Ježišovi. ⁵¹ Ježiš mu povedal: „Čo chceš,

aby som ti urobil?“ Slepec mu odpovedal: „Rabboni, aby som videl!“⁵² A Ježiš mu povedal: „Chod', tvoja viera ťa uzdravila!“ A hneď videl a šiel za ním po ceste.

4. Ježišovo účinkovanie v Jeruzaleme 11,1 - 13,37

Mk11

XI. Slávnostný vstup do Jeruzalema - ¹ Keď sa blížili k Jeruzalemu, k Betfage a Betánii pri Olivovej hore, poslal dvoch svojich učeníkov² a povedal im: „Chod'te do dediny, čo je pred vami. A len čo do nej vojdete, nájdete priviazané osliatko, na ktorom ešte nijaký človek nesedel. Odviažte ho a prived'te.“³ A keby vám niekto hovoril: „Čo to robíte?“, povedzte: „Pán ho potrebuje a hneď ho zasa sem vráti.“⁴ Oni odišli a na rázcestí našli osliatko priviazané vonku pri bráne; i odviazali ho.⁵ Niektorí z nich, čo tam stáli, im vraveli: „Čo to robíte, prečo odviazujete osliatko?“⁶ Oni im povedali, ako im kázal Ježiš, a nechali ich.⁷ Osliatko priviedli k Ježišovi, pokládli naň svoje plášte a on si naň sadol.⁸ Mnohí prestierali na cestu svoje plášte, iní zasa zelené ratolesti, čo narezali v poli.⁹ A tí, čo išli pred ním, aj tí, čo šli za ním, volali: „*Hosanna! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!*“¹⁰ Požehnané kráľovstvo nášho otca Dávida, ktoré prichádza! *Hosanna* na výsostiach!“

¹¹ Tak vošiel do Jeruzalema, do chrámu. Všetko si popozeral a odišiel s Dvanástimi do Betánie, lebo už bol večer.

Neúrodný figovník - ¹² Keď na druhý deň z Betánie odchádzali, pocítil hlad.¹³ Zďaleka zazrel figovník s listím. Išiel k nemu, či na ňom niečo nenájde. Ale keď k nemu prišiel, nenašiel nič, len lístie; nebol totiž čas fig.¹⁴ I povedal mu: „Nech z teba už nikdy nik neje ovocie!“ A jeho učeníci to počuli.

Ježiš vyháňa kupcov z chrámu - ¹⁵ Potom prišli do Jeruzalema. Keď vošiel do chrámu, začal vyháňať predavačov a kupujúcich v chráme. Peňazomencom poprevracal stoly a predavačom holubov stolice.¹⁶ A nedovolil nikomu prenášať ani náčinie cez chrám.¹⁷ A učil ich: „Nie je napísané: „*Môj dom sa bude volať domom modlitby pre všetky národy*“? A vy ste z neho urobili *lotrovský pelech*.“

¹⁸ Keď to počuli veľkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako ho zabiť. Báli sa ho, lebo všetok ľud obdivoval jeho učenie.¹⁹ A keď sa zvečeralo, odišli z mesta.

Viera a modlitba - ²⁰ Keď ráno išli popri figovníku, videli, že vyschol od koreňa.²¹ Tu sa Peter rozpamätal a povedal mu: „Rabbi, pozri, figovník, ktorý si prekliat, vyschol.“²² Ježiš im na to povedal: „Majte vieru v Boha.²³ Veru, hovorím vám: Keď niekto povie tomuto vrchu: „Zdvihni sa a hod' sa do mora“, a vo svojom srdci nezapochybuje, ale uverí, že sa stane, čo povedal, stane sa mu to.“²⁴ Preto vám hovorím: Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali, a budete to mať.²⁵ A keď vstanete modliť sa, odpustite, ak máte niečo proti niekomu, aby aj vám váš Otec, ktorý je na nebesiach, odpustil vaše hriechy.“ (²⁶ Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vaše hriechy.)

Odkiaľ je Kristova moc - ²⁷ A znova prišli do Jeruzalema. Ako chodil po chráme, pristúpili k nemu veľkňazi, zákonníci a starší²⁸ a pýtali sa ho: „Akou mocou toto robíš? Alebo kto ti dal moc, aby si to robil?“²⁹ Ježiš im povedal: „Aj ja sa vás na niečo spýtam. Odpovedzte mi, potom vám poviem, akou mocou toto robím.“³⁰ Jánov krst bol z neba, či od ľudí? Odpovedzte mi!“³¹ Oni rozmýšľali a hovorili si: „Ak povieme: Z neba, povie: „Prečo ste mu teda neuverili?“³² Ale ak povieme: Od ľudí,“ - to sa báli ľudu, lebo všetci pokladali Jána za ozajstného proroka.³³ Odpovedali teda Ježišovi: „Nevieme.“ A Ježiš im odvetil: „Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím.“

Mk12

XII. Podobenstvo o zlých vinohradníkoch - ¹ Potom im začal hovoriť v podobenstvách: „Istý človek vysadil vinicu. Obohnal ju plotom, vykopal jamu a postavil vežu. Potom ju prenajal vinohradníkom a odcestoval. ² V stanovenom čase poslal k vinohradníkom sluhu, aby od nich prevzal podiel úrody z vinice. ³ Ale oni ho chytili, zbili a prepustili späť naprázdno. ⁴ Znova k nim poslal iného sluhu. Tomu prebili hlavu a potupili ho. ⁵ Poslal ďalšieho, toho zabili. A ešte mnoho iných: niektorých zbili, iných pozabíjali. ⁶ Mal ešte jedného, milovaného syna. Napokon k nim poslal i jeho, lebo si povedal: „K môjmu synovi budú mať úctu.“ ⁷ Ale vinohradníci si povedali: „To je dedič. Poďte, zabime ho a dedičstvo bude naše!“ ⁸ Chytili ho, zabili a vyhodili z vinice. ⁹ Čo teda urobí pán vinice? Príde, vinohradníkov zahubí a vinicu dá iným. ¹⁰ Nečítali ste v Písme:

„Kameň, čo staviteľa zavrholi,

stal sa kameňom uholným.

¹¹ *To sa stalo na pokyn Pána;*

vec v našich očiach obdivuhodná?“

¹² A chceli ho zajať, len sa báli zástupu. Vybadať totiž, že to o nich povedal toto podobenstvo. Nechali ho teda a odišli.

Spor o dani cisárovi - ¹³ Poslali k nemu niekoľko farizejov a herodiánov, aby ho podchytili v reči. ¹⁴ Tí prišli a povedali mu: „Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a neberieš ohľad na nikoho, nehľadáš na osobu človeka, ale podľa pravdy učíš Božej ceste. Slobodno platiť cisárovi daň, či nie? Máme platiť, či nemáme?“ ¹⁵ Ale on poznal ich prefikanosť a povedal im: „Čo ma pokúšate?! Prineste mi denár, nech sa naň pozriem!“ ¹⁶ A oni priniesli. Spýtal sa ich: „Čí je tento obraz a nápis?“ Oni mu odpovedali: „Cisárov.“ ¹⁷ A Ježiš im povedal: „Čo je cisárovo, dávajte cisárovi, a čo je Božie, Bohu.“ I obdivovali ho.

Spor o vzkriesení - ¹⁸ Tu prišli k nemu saduceji, ktorí tvrdia, že niet zmŕtvychvstania, a pýtali sa ho: ¹⁹ „Učiteľ, Mojžiš nám napísal, že ak niekomu zomrie brat a zanechá manželku bez detí, brat si má vziať jeho manželku a splodiť svojmu bratovi potomka. ²⁰ Bolo sedem bratov. Prvý sa oženil, ale umrel a nezanechal potomka. ²¹ Vzal si ju druhý, ale aj on umrel a nezanechal potomka. Takisto aj tretí. ²² A ani jeden zo siedmich nezanechal potomka. Napokon po všetkých zomrela aj žena. ²³ Ktorému z nich bude manželkou pri vzkriesení, keď vstanú z mŕtvych? Ved' ju mali siedmi za manželku.“ ²⁴ Ježiš im povedal: „Nemýlite sa preto, že nepoznáte Písmo ani Božiu moc? ²⁵ Lebo keď ľudia vstanú z mŕtvych, už sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi. ²⁶ A pokiaľ ide o vzkriesenie mŕtvych, či ste nečítali v Mojžišovej knihe v stati o kríku, ako mu Boh povedal: „*Ja som Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba*“? ²⁷ A on nie je Bohom mŕtvych, ale živých. Veľmi sa mýlite.“

Najväčšie prikázanie - ²⁸ Tu k nemu pristúpil jeden zo zákonníkov, ktorý ich počúval, ako sa hádajú. A keď videl, že im dobre odpovedal, spýtal sa ho: „Ktoré prikázanie je prvé zo všetkých?“ ²⁹ Ježiš odpovedal: „Prvé je toto: „*Počuj, Izrael, Pán, náš Boh, je jediný Pán. ³⁰ Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, z celej svojej mysle a z celej svojej sily!*“ ³¹ Druhé je toto: „*Milovať budeš svojho bližného ako seba samého!*“ Iného, väčšieho prikázania, ako sú tieto niet.“ ³² Zákonník mu vavel: „Dobre, Učiteľ, správne si povedal: „*Jediný je a okrem neho iného niet;*“ ³³ a *milovať ho z celého, srdca, z celého rozumu a z celej sily*“ a „*milovať bližného ako seba samého*“ je viac ako všetky zápalné a ostatné obety.“ ³⁴ Keď Ježiš videl, že odpovedal rozumne, povedal mu: „Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva.“ A už sa ho nik neodvážil vypytať.

Kristus, Dávidov syn a Pán - ³⁵ Keď Ježiš učil v chráme, povedal: „Ako môžu zákonníci hovoriť, že Mesiáš je Dávidov syn? ³⁶ Ved' sám Dávid hovorí vo Svätom Duchu:

„Pán povedal môjmu Pánovi:

Sed' po mojej pravici,

kým ti nepoložím tvojich nepriateľov pod nohy.“

³⁷ Sám Dávid ho nazýva Pánom; ako potom môže byť jeho synom?“ A veľký zástup ho počúval s radosťou.

Varovanie pred zákonníkmi - ³⁸ Ako učil, hovoril: „Varujte sa zákonníkov, ktorí radi chodia v dlhých rúchach, túžia po pozdravoch na uliciach, ³⁹ po prvých stolicích v synagógach a popredných miestach na hostinách. Vyjedajú domy vdov a naoko sa dlho modlia. Takých postihne prísnejší súd.“

Obet' vdovy - ⁴¹ Potom si sadol oproti chrámovej pokladnici a pozeral sa, ako ľud hádže peniaze do pokladnice. Viacerí boháči hádzali mnoho. ⁴² Prišla aj istá chudobná vdova a vhodila dve drobné mince čo je kvadrans. ⁴³ Zavolať svojich učeníkov a povedal im: „Veru, hovorím vám: Táto chudobná vdova vhodila viac ako všetci, čo hádzali do pokladnice. ⁴⁴ Lebo všetci dávali zo svojho nadbytku, ale ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie.“

Eschatologická reč 13,1-37

Mk13

XIII. Úvod - ¹ Keď vychádzal z chrámu, jeden z jeho učeníkov mu povedal: „Učiteľ, pozri, aké kamene a aké stavby!“ ² Ježiš mu vrazil: „Vidiš tieto veľké budovy? Nezostane tu kameň na kameni; všetko bude zborené.“ ³ Keď potom sedel na Olivovej hore oproti chrámu a boli sami, pýtali sa ho Peter, Jakub, Ján a Ondrej: ⁴ „Povedz nám, kedy to bude a aké bude znamenie keď sa toto všetko začne plniť.“

Začiatok útrap - ⁵ Ježiš im začal hovoriť: „Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol. ⁶ Prídu mnohí v mojom mene a budú hovoriť: „To som ja.“ A mnohých zvedú. ⁷ Keď budete počuť o vojnách a chýry o bojoch, neľakajte sa. To musí prísť, ale ešte nebude koniec. ⁸ Lebo povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu. Miestami budú zemetrasenia, bude hlad. To bude začiatok útrap.

Prenasledovanie učeníkov - ⁹ Vy sa však majte na pozore. Vydajú vás súdom, budú vás biť v synagógach a pre mňa budete stáť pred vladármi a kráľmi, aby ste im vydali svedectvo. ¹⁰ Ale najprv sa musí hlásať evanjelium všetkým národom. ¹¹ Až vás povedú, aby vás vydali, nestarajte sa dopredu, čo budete hovoriť, ale hovorte čo vám bude dané v tú hodinu. Veď to už nie vy budete hovoriť, ale Duch Svätý. ¹² Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. ¹³ Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.

Znamená konca Jeruzalema. Veľké súženie - ¹⁴ Keď uvidíte ohavnosť spustošenia tam, kde nemá byť - kto číta, nech pochopí -, vtedy tí, čo budú v Judei, nech utečú do hôr; ¹⁵ kto bude na streche, nech nezostupuje a nevchádza do domu vziať si niečo stadiaľ, ¹⁶ a kto bude na poli, nech sa nevracia nazad zobrať si oblek. ¹⁷ Beda ťarchavým ženám a tým, čo budú v tie dni pridávať! ¹⁸ Modlite sa, aby to neprišlo v zime, ¹⁹ lebo tie dni budú *takým súžením, aké nebolo od počiatku*, keď Boh stvoril svet, až doteraz a už ani nebude. ²⁰ A keby Pán tie dni neskrátil, nezachránil by sa nik. Ale kvôli vyvoleným, ktorých si vyvolil, skrátil tie dni. ²¹ Keby vám vtedy niekto povedal: „Hľa, tu je Mesiáš, hľa, tamto je,“ neverte. ²² Lebo vystúpia falošní mesiási a falošní proroci a budú robiť znamenia a zázraky, aby zvedli, ak je to možné, aj vyvolených. ²³ Vy sa však majte na pozore! Všetko som vám povedal vopred.

Druhý príchod Krista - ²⁴ V tých dňoch, po onom súžení *slnko sa zatmie, mesiac nevydá svoj jas*, ²⁵ *hviezdy budú padať z neba a nebeské mocnosti sa budú chvieť*.

²⁶ Vtedy uvidia Syna človeka prichádzať na oblakoch s veľkou mocou a slávou. ²⁷ On pošle anjelov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch strán sveta kraja zeme až po kraj neba.

Poučenie od figovníka - ²⁸ Od figovníka sa naučte podobenstvo. Keď jeho ratolesť mladne a vyháňa lístie, viete, že je blízko leto. ²⁹ Tak aj vy, až uvidíte, že sa toto deje, vedzte,

že je blízko predo dvermi. ³⁰ Veru, hovorím vám: Nepominie sa toto pokolenie, kým sa to všetko nestane. ³¹ Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú. ³² Ale o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec.

Výzva na bdelosť - ³³ Majte sa na pozore, bdejte, lebo nevíete, kedy príde ten čas. ³⁴ Je to tak, ako keď človek odcestuje: opustil svoj dom, svojim sluhom odovzdal moc, každému určil prácu a vrátnikovi prikázal bdieť. ³⁵ Bdejte teda, lebo nevíete, kedy príde pán domu: či večer, či o polnoci, či za spevu kohúta alebo ráno. ³⁶ Aby vás nenašiel spať, keď príde nečakane! ³⁷ A čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!“

5. Ježišovo umučenie a vzkriesenie 14,1 - 16,20

Mk14

XIV. Uznesenie veľ'rady - ¹ Bolo dva dni pred Veľkou nocou a sviatkami Nekvasených chlebov. Veľ'kňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako ho podvodne chytiť a zabiť. ² Ale hovorili: „Nie vo sviatok, aby sa ľud nevzbúril.“

Pomazanie v Betánii - ³ Keď bol v Betánii v dome Šimona Malomocného a sedel pri stole, prišla žena s alabastrovou nádobou pravého vzácneho nardového oleja. Nádobu rozbila a olej mu vyliala na hlavu. ⁴ Niektorí sa hnevali a hovorili si: „Načo takto mrhať voňavý olej?! ⁵ Ved' sa mohol tento olej predať za viac ako tristo denárov a tie rozdať chudobným.“ A osopovali sa na ňu.

⁶ Ale Ježiš povedal: „Nechajte ju! Prečo ju trápíte? Urobila mi dobrý skutok. ⁷ Ved' chudobných máte vždy medzi sebou a keď budete chcieť, môžete im robiť dobre. Ale mňa nemáte vždy. ⁸ Urobila, čo mohla. Vopred pomazala moje telo na pohreb. ⁹ Veru, hovorím vám: Kdekoľvek na svete sa bude ohlasovať evanjelium, bude sa na jej pamiatku hovoriť aj o tom, čo urobila.“

Judášova zrada - ¹⁰ Judáš Iškariotský, jeden z Dvanástich, odišiel k veľ'kňazom, aby im ho zradil. ¹¹ Tí sa potešili, keď to počuli, a sľúbili, že mu dajú peniaze. A on hľadal spôsob, ako ho príhodne vydať.

Príprava na veľ'konočnú večeru - ¹² V prvý deň sviatkov Nekvasených chlebov, keď zabíjali veľ'konočného baránka, povedali mu jeho učeníci: „Kde ti máme ísť pripraviť veľ'konočnú večeru?“ ¹³ Poslal dvoch zo svojich učeníkov a vravel im: „Choďte do mesta. Tam stretnete človeka, ktorý bude niesť džbán vody. Choďte za ním ¹⁴ a pánovi domu, do ktorého vojde, povedzte: „Učiteľ odkazuje: Kde je pre mňa miestnosť v ktorej by som mohol jesť so svojimi učeníkmi veľ'konočného baránka?“ ¹⁵ On vám ukáže veľkú hornú sieň, prestretú a pripravenú. Tam nám prichystajte.“ ¹⁶ Učeníci odišli, a keď prišli do mesta, všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľ'konočného baránka.

Označenie zradcu - ¹⁷ Keď sa zvečerilo, prišiel s Dvanástimi. ¹⁸ A keď boli pri stole a jedli, Ježiš povedal: „Veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí, *ten, čo je so mnou*.“ ¹⁹ Zosmutneli a začali sa ho jeden po druhom vypytovať: „Azda ja?“ ²⁰ On im odpovedal: „Jeden z Dvanástich, čo so mnou namáča v mise. ²¹ Syn človeka síce ide, ako je o ňom napísané, ale beda človekovi, ktorý zrádza Syna človeka! Pre toho človeka by bolo lepšie, keby sa nebol narodil.“

Ustanovenie Eucharistie - ²² Keď jedli, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával im, hovoriac: „Vezmite, toto je moje telo!“ ²³ Potom vzal kalich, vzdával vďaky, dal im ho a všetci z neho pili. ²⁴ A povedal im: „Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za všetkých. ²⁵ Veru, hovorím vám: Už nebudem piť z plodu viniča až do dňa, keď ho budem piť nový v Božom kráľovstve.“

Výstraha Petrovi - ²⁶ Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu. ²⁷ Vtedy im Ježiš povedal: „Všetci odpadnete, lebo je napísané: „*Udriem pastiera a ovce sa rozprchnu*.“

²⁸ Ale keď vstanem z mŕtvych, predídem vás do Galiley.“ ²⁹ Peter mu povedal: „Aj keby všetci odpadli, ja nie.“ ³⁰ Ježiš mu odvetil: „Veru, hovorím ti: Ty ma dnes, tejto noci, skôr, ako dva razy kohút zaspieva, tri razy zaprieš.“ ³¹ Ale on ešte horlivejšie vyhlasoval: „Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa.“ Podobne hovorili aj ostatní.

Ježiš v Getsemanskej záhrade - ³² Prišli na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal svojim učeníkom: „Sadnite si tu, kým sa pomodlím.“ ³³ Vzal so sebou Petra, Jakuba a Jána. I doľahla naňho hrôza a úzkosť. ³⁴ Vtedy im povedal: „Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte!“ ³⁵ Trocha poodišiel, padol na zem a modlil sa, aby ho, ak je možné, minula táto hodina. ³⁶ Hovoril: „Abba, Otče! Tebe je všetko možné. Vezmi odo mňa tento kalich. No nie čo ja chcem ale čo ty.“ ³⁷ Keď sa vrátil, našiel ich spať. I povedal Petrovi: „Šimon, spíš? Ani hodinu si nemohol bdieť?“ ³⁸ Bdejte a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia. Duch je síce ochotný, ale telo slabé.“ ³⁹ Znova odišiel a modlil sa tými istými slovami. ⁴⁰ A keď sa vrátil, zasa ich našiel spať: oči sa im zatvárali od únavy a nevedeli, čo mu povedať. Keď prišiel tretí raz, povedal im: „Ešte spíte a odpočívate? Dost' už. Prišla hodina: hľa, Syna človeka už vydávajú do rúk hriešnikov.“ ⁴² Vstaňte, poďme! Pozrite, môj zradca je blízko.“

Zajatie Ježiša - ⁴³ A kým ešte hovoril prišiel zrazu Judáš, jeden z Dvanástich, a s ním zástup s mečmi a kyjmi, ktorý poslali veľkňazi, zákonníci a starší. ⁴⁴ Jeho zradca im dal znamenie: „Koho pobožkám to je on. Chyťte ho a obozretne odved'te!“ ⁴⁵ Keď prišiel, hneď pristúpil k nemu a povedal: „Rabbi.“ A pobožkal ho. ⁴⁶ Oni položili naň ruky a zajali ho. ⁴⁷ Tu jeden z okolostojacich vytasil meč, zasiahol ním veľkňazovho sluhu a odťal mu ucho. ⁴⁸ Ježiš im povedal: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca, aby ste ma zajali. ⁴⁹ Deň čo deň som učil u vás v chráme, a nezajali ste ma. Ale musí sa splniť Písmo.“ ⁵⁰ Vtedy ho všetci opustili a rozutekali sa. ⁵¹ No mladík išiel za ním, odetý plachtou na holom tele; a chytili ho. ⁵² Ale on pustil plachtu a utiekol nahý.

Ježiš pred veľradou - ⁵³ Ježiša priviedli k veľkňazovi, kde sa zhromaždili všetci veľkňazi, starší a zákonníci. ⁵⁴ Peter šiel zďaleka za ním až dnu do veľkňazovho dvora. Sadol si k sluhom a zohrieval sa pri ohni. ⁵⁵ Veľkňazi a celá veľrada zháňali svedectvo proti Ježišovi, aby ho mohli odsúdiť na smrť. Ale nenašli. ⁵⁶ Mnohí proti nemu krivo svedčili, a ich svedectvá sa nezhodovali. ⁵⁷ Tu niektorí vstali a krivo proti nemu svedčili: ⁵⁸ „My sme ho počuli hovoriť: „Ja zborím tento chrám zhotovený rukou a za tri dni postavím iný, nie rukou zhotovený.“ ⁵⁹ Ale ani tak sa ich svedectvo nezhodovalo. ⁶⁰ Tu vstal veľkňaz, postavil sa do stredu a opýtal sa Ježiša: „Nič neodpovieš na to, čo títo svedčia proti tebe?“ ⁶¹ Ale on mlčal a nič neodpovedal. Veľkňaz sa ho znova pýtal: „Si ty Mesiáš, syn Požehnaného?“ ⁶² Ježiš odvetil: „Áno, som. A uvidíte Syna človeka sedieť po pravici Moci a prichádzať s nebeskými oblakmi.“

⁶³ Vtedy si veľkňaz roztrhol rúcho a povedal: „Načo ešte potrebujeme svedkov?“ ⁶⁴ Počuli ste rúhanie. Čo na to poviete?“ A oni všetci vyniesli nad ním súd, že je hoden smrti.

⁶⁵ Niektorí začali naňho pľuť, zakrývali mu tvár bili ho päťami a hovorili mu: „Prorokuj!“ Aj sluhovia ho bili po tvári.

Peter zapiera Ježiša - ⁶⁶ Keď bol Peter dolu na nádvorí, prišla jedna z veľkňazových slúžok. ⁶⁷ Len čo zbadala Petra, ako sa zohrieva, pozrela sa naňho a povedala: „Aj ty si bol s tým Nazaretčanom, Ježišom.“ ⁶⁸ Ale on zaprel: „Ani neviem, ani nerozumiem, čo hovoríš.“ Vyšiel von pred nádvorie a zaspieval kohút. ⁶⁹ Keď ho tam videla slúžka, znova začala vraviť okolostojacim: „Tento je z nich.“ ⁷⁰ Ale on opäť zapieral. O chvíľku tí, čo tam stáli, znova hovorili Petrovi: „Veru si z nich, veď si aj Galilejčan.“ ⁷¹ On sa však začal zaklínať a prisahať: „Nepoznám toho človeka, o ktorom hovoríte.“ ⁷² Vtom kohút zaspieval druhý raz. Vtedy sa Peter rozpamätal na slovo, ktoré mu bol povedal Ježiš: „Skôr ako dva razy kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ I rozplakal sa.

XV. Ježiš pred Pilátom - ¹ Hneď zrána mali poradu veľkňazi so staršími a zákonníkmi, teda celá veľrada. Ježiša spúťali, odvieďli a odovzdali Pilátovi. ² Pilát sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ On mu odpovedal: „Sám to hovoríš.“ ³ Veľkňazi naň mnoho žalovali ⁴ a Pilát sa ho znova spytoval: „Nič neodpovieš? Pozri, čo všetko žalujú na teba!“ ⁵ Ale Ježiš už nič nepovedal, takže sa Pilát čudoval.

⁶ Na sviatky im prepúšťal jedného väzňa, ktorého si žiadali. ⁷ S povstalcami, čo sa pri vzbure dopustili vraždy, bol uväznený muž, ktorý sa volal Barabáš. ⁸ Zástup vystúpil hore a žiadal si to, čo im robieval. ⁹ Pilát im povedal: „Chcete, aby som vám prepustil židovského kráľa?“ ¹⁰ Lebo vedel, že ho veľkňazi vydali zo závesti. ¹¹ Ale veľkňazi podnietili zástup, aby im radšej prepustil Barabáša. ¹² Pilát sa ich znova opýtal: „Čo mám teda podľa vás urobiť so židovským kráľom?“ ¹³ Oni opäť skríkli: „Ukrižuj ho!“ ¹⁴ Pilát im vrazil: „A čo zlé urobil?“ Ale oni tým väčšmi kričali: „Ukrižuj ho!“ ¹⁵ A Pilát, aby urobil ľudu po vôli, prepustil im Barabáša. Ježiša však dal zbičovať a vydal ho, aby ho ukrižovali.

Ježiša korunujú trní - ¹⁶ Vojaci ho odvieďli dnu do nádvorja, čiže do vládnej budovy, a zvolali celú kohortu. ¹⁷ Odeli ho do purpurového plášt'a, z trnia uplietli korunu a založili mu ju ¹⁸ a začali ho pozdravovať: „Buď pozdravený, židovský kráľ!“ ¹⁹ Bili ho trstinou po hlave, pľuli naňho, kľakali pred ním a klaňali sa mu. ²⁰ Keď sa mu naposmievali, vyzliekli ho z purpuru a obliekli mu jeho šaty. Potom ho vyviedli, aby ho ukrižovali.

Krížová cesta a ukrižovanie - ²¹ Tu prinútili istého Šimona z Cyrény, Alexandrovho a Rúfovho otca, ktorý sa tade vracal z poľa, aby mu niesol kríž. ²² Tak ho priviedli na miesto Golgota, čo v preklade znamená Lebka. ²³ Dávali mu víno zmiešané s myrhou, ale on ho neprijal.

²⁴ Potom ho ukrižovali a rozdelili si jeho šaty - hodili o ne los, kto si má čo vziať. ²⁵ Keď ho ukrižovali bolo deväť hodín. ²⁶ Jeho vinu označili nápisom: „Židovský kráľ.“ ²⁷ Vedno s ním ukrižovali aj dvoch zločincov: jedného napravo od neho, druhého naľavo. (²⁸ A splnilo sa Písmo, ktoré hovorí: „Započítali ho medzi zločincov.“)

Ježišovi na kríži sa posmievajú - ²⁹ A tí, čo šli okolo, rúhali sa mu; *potriasali hlavami* a vraveli: „Aha, ten, čo zborí chrám a za tri dni ho postaví. ³⁰ Zachráň sám seba, zostúp z kríža!“ ³¹ Podobne sa mu posmievali aj veľkňazi a so zákonníkmi si hovorili: „Iných zachraňoval, sám seba nemôže zachrániť. ³² Kristus, kráľ Izraela! Nech teraz zostúpi z kríža, aby sme videli a uverili.“ Ešte aj tí ho hanobili, čo boli s ním ukrižovaní.

Ježiš na kríži zomiera - ³³ Keď bolo dvanásť hodín, nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. ³⁴ O tretej hodine zvolal Ježiš mocným hlasom: „*Heloi, heloi, lema sabakthani?*“, čo v preklade znamená: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ ³⁵ Keď to počuli, niektorí z okolostojacich vraveli: „Pozrite, volá Eliáša.“ ³⁶ Ktosi odbehol, naplnil špongiu octom, nastokol ju na trstinu, dával mu piť a hovoril: „Počkajte, uvidíme, či ho Eliáš príde sňať.“ ³⁷ Ale Ježiš zvolal mocným hlasom a vydýchol.

³⁸ Chrátová opona sa roztrhla vo dvoje odvrchu až dospelku.

³⁹ Keď stotník, čo stál naproti nemu, videl, ako vykrikoval a skončil, povedal: „Tento človek bol naozaj Boží Syn.“

⁴⁰ Zbďaleč sa pozerali aj ženy. Medzi nimi Mária Magdaléna, Mária, matka Jakuba Mladšieho a Jozesa, i Salome, ⁴¹ ktoré ho sprevádzali a posluhovali mu, keď bol v Galilei. Aj mnohé iné, čo s ním prišli do Jeruzalema.

Ježiša pochovávajú - ⁴² Keď sa už zvečeralo, pretože bol Prípravný deň, čiže deň pred sobotou, ⁴³ prišiel Jozef z Arimatey, významný člen rady, ktorý tiež očakával Božie kráľovstvo, smelo vošiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. ⁴⁴ Pilát sa zadivil, že už zomrel. Zavolať si stotníka a opýtal sa ho, či je už mŕtvy. ⁴⁵ Keď mu to stotník potvrdil, daroval telo Jozefovi. ⁴⁶ On kúpil plátno a keď ho sňal, zavinul ho do plátna a uložil do hrobu vytesaného do skaly. A ku vchodu do hrobu privalil kameň. ⁴⁷ Mária Magdaléna a Mária Jozesova sa pozerali, kde ho uložili.

XVI. Prázdný hrob. Zvest' anjela - ¹ Keď sa pominula sobota, Mária Magdaléna a Mária Jakubova i Salome nakúpili voňavé oleje a išli ho pomazať. ² V prvý deň týždňa, skoro ráno, po východe slnka, prišli k hrobu ³ a hovorili si: „Kto nám odvalí kameň od vchodu do hrobu?“ ⁴ Ale keď sa pozreli, videli, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký. ⁵ Keď vošli do hrobu, na pravej strane videli sedieť mladíka oblečeného do bieleho rúcha a strpli. ⁶ On sa im prihovril: „Neľakajte sa! Hľadáte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili. ⁷ Ale choďte a povedzte jeho učeníkom a Petrovi: „Ide pred vami do Galiley. Tam ho uvidíte, ako vám povedal.“ ⁸ Vyšli a utekali od hrobu, lebo sa ich zmocnila hrôza a strach. A nepovedali nikomu nič, lebo sa báli.

Vzkriesený Ježiš sa zjavuje. Misijný rozkaz - ⁹ Keď ráno v prvý deň týždňa vstal z mŕtvych, zjavil sa najprv Márii Magdaléne, z ktorej kedysi vyhnal sedem zlých duchov. ¹⁰ Ona išla a zvestovala to tým, čo s ním bývali a teraz boli smutní a plakali. ¹¹ Ale oni, keď počuli, že žije a že ho videla, neverili. ¹² Potom sa v inej podobe zjavil dvom z nich na ceste, keď išli na vidiek. ¹³ Aj oni to išli zvestovať ostatným, ale ani im neuverili.

¹⁴ Napokon sa zjavil samým Jedenástim, keď sedeli pri stole, a vyčítal im neveru a tvrdosť srdca, že neuverili tým, čo ho videli vzkrieseného. ¹⁵ A povedal im: „Choďte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. ¹⁶ Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. ¹⁷ A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, ¹⁸ hady budú brať do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladať ruky a tí ozdravejú.“

Nanebovstúpenie - ¹⁹ Keď im to Pán Ježiš povedal, vzatý bol do neba a zasadol po pravici Boha.

²⁰ Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali.

EVANJELIUM PODĽA LUKÁŠA

I. Prológ - ¹ Už mnohí sa pokúsili zaradom vyrozprávať udalosti, ktoré sa u nás stali, ² ako nám ich odovzdali tí, čo ich od začiatku sami videli a boli služobníkmi slova. ³ Preto som sa aj ja rozhodol, že ti to, vznešený Teofil, po dôkladnom preskúmaní všetkého od počiatku, verne rad-radom opíšem, ⁴ aby si poznal spoľahlivosť učenia, do ktorého ťa zasvätili.

1. Narodenie a skrytý život Jána Krstiteľa a Ježiša Krista 1,5 - 2,52

Zvestovanie narodenia Jána Krstiteľa - ⁵ Za čias judejského kráľa Herodesa žil istý kňaz menom Zachariáš z Abiášovej kňazskej triedy. Jeho manželka pochádzala z Áronových dcér a volala sa Alžbeta. ⁶ Obaja boli spravodliví pred Bohom a bezúhonne zachovávali všetky Pánove prikázania a ustanovenia. ⁷ Nemali však deti, lebo Alžbeta bola neplodná a obaja boli v pokročilom veku.

⁸ Keď raz prišiel rad na jeho triedu a on konal kňazskú službu pred Bohom, ⁹ podľa zvyku kňazského úradu lósom mu pripadlo vojsť do Pánovho chrámu a priniesť kadidlovú obeť. ¹⁰ V čase kadidlovej obety sa vonku modlilo množstvo ľudu. ¹¹ Tu sa mu zjavil Pánov anjel; stál na pravej strane kadidlového oltára. ¹² Keď ho Zachariáš zbadal, zľakol sa a zmocňovala sa ho hrôza. ¹³ Ale anjel mu povedal: „Neboj sa, Zachariáš, lebo je vyslyšaná tvoja modlitba. Tvoja manželka Alžbeta ti porodí syna a dáš mu meno Ján. ¹⁴ Budeš sa radovať a plesať a jeho narodenie poteší mnohých. ¹⁵ Lebo on bude veľký pred Pánom. Víno a opojný nápoj piť nebude a už v matkinom lone ho naplní Duch Svätý. ¹⁶ Mnohých synov Izraela obráti k Pánovi, ich Bohu. ¹⁷ Sám pôjde pred ním s Eliášovým duchom a mocou, *aby obrátil srdcia otcov k synom* a neveriacich k múdrosti spravodlivých a pripravil Pánovi dokonalý ľud.“ ¹⁸ Zachariáš povedal anjelovi: „Podľa čoho to poznám? Veď ja som starec a moja manželka je v pokročilom veku.“ ¹⁹ Anjel mu odpovedal: „Ja som Gabriel. Stojím pred Bohom a som poslaný hovoriť s tebou a oznámiť ti túto radostnú zvesť. ²⁰ Ale onemieš a nebudeš môcť hovoriť až do dňa, keď sa toto stane, lebo si neuveril mojim slovám, ktoré sa splnia v svojom čase.“

²¹ Ľud čakal na Zachariáša a divil sa, že sa tak dlho zdržuje v chráme. ²² Ale keď vyšiel, nemohol k nim prehovoriť; a oni pochopili, že mal v chráme videnie. Dával im znaky a zostal nemý.

²³ Len čo sa skončili dni jeho služby, vrátil sa domov. ²⁴ Po tých dňoch jeho manželka Alžbeta počala, ale skrývala sa päť mesiacov a hovorila: ²⁵ „Toto mi urobil Pán v čase, keď zhliadol na mňa, aby ma zbavil hanby pred ľuďmi.“

Zvestovanie Panne Márii - ²⁶ V šiestom mesiaci poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta, ktoré sa volá Nazaret, ²⁷ k panne zasnúbenej mužovi z rodu Dávidovho, menom Jozefovi. A meno panny bolo Mária. ²⁸ Anjel prišiel k nej a povedal: „Zdravas, milosti plná, Pán s tebou.“ ²⁹ Ona sa nad jeho slovami zarazila a rozmýšľala, čo znamená takýto pozdrav. ³⁰ Anjel jej povedal: „Neboj sa, Mária, našla si milosť u Boha. ³¹ Počneš a porодиš syna a dáš mu meno Ježiš. ³² On bude veľký a bude sa volať synom Najvyššieho. Pán Boh mu dá trón jeho otca Dávida, ³³ naveky bude kraľovať nad Jakubovým rodom a jeho kráľovstvu nebude konca.“

³⁴ Mária povedala anjelovi: „Ako sa to stane, veď ja muža nepoznám?“ ³⁵ Anjel jej odpovedal: „Duch Svätý zostúpi na teba a moc Najvyššieho ťa zatieni. A preto aj dieťa bude sa volať svätým, bude to Boží Syn. ³⁶ Aj Alžbeta, tvoja príbuzná, počala syna v starobe. Už je v šiestom mesiaci. A hovorili o nej, že je neplodná! ³⁷ Lebo *Bohu nič nie je nemožné*.“ ³⁸ Mária povedala: „Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ Anjel potom od nej odišiel.

Návšteva Panny Márie u Alžbety - ³⁹ V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. ⁴⁰ Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. ⁴¹ Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Duch Svätý. ⁴² Vtedy zvolala veľkým hlasom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. ⁴³ Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? ⁴⁴ Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radosťou sa zachvelo dieťa v mojom lone. ⁴⁵ A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán.“

Magnifikat - ⁴⁶ Mária hovorila:

„Velebí moja duša Pána

⁴⁷ a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi,

⁴⁸ lebo zhliadol na poníženosť svojej služobnice.

Hľa, od tejto chvíle blahoslaviť ma budú všetky pokolenia,

⁴⁹ lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný,

a sväté je jeho meno

⁵⁰ a jeho milosrdenstvo z pokolenia na pokolenie

s tými, čo sa ho boja.

⁵¹ Ukázal silu svojho ramena,
rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú.

⁵² Mocnárov zosadil z trónov
a povýšil ponížených.

⁵³ Hladných nakrmil dobrotami
a bohatých prepustil naprázdno.

⁵⁴ Ujal sa Izraela, svojho služobníka,
lebo pamätá na svoje milosrdenstvo,

⁵⁵ ako sľúbil našim otcom,
Abrahámovi a jeho potomstvu naveky.“

Narodenie Jána Krstiteľa - ⁵⁶ Mária zostala pri nej asi tri mesiace a potom sa vrátila domov. ⁵⁷ Alžbete nadišiel čas pôrodu a porodila syna. ⁵⁸ Keď jej susedia a príbuzní počuli, že jej Pán prejavil svoje veľké milosrdenstvo, radovali sa s ňou. ⁵⁹ Na ôsmy deň prišli chlapca obrezať a chceli mu dať meno Zachariáš po jeho otcovi. ⁶⁰ Ale jeho matka povedala: „Nie, bude sa volať Ján.“ ⁶¹ Povedali jej: „Veď v tvojom príbuzenstve sa nik takto nevolá.“ ⁶² Dali znak otcovi, ako ho chce nazvať on. ⁶³ Vypýtal si tabuľku a napísal: „Ján sa bude volať.“ A všetci sa divili. ⁶⁴ Vtom sa mu rozviazali ústa a jazyk i prehovoril a velebil Boha. ⁶⁵ Všetkých ich susedov zmocnil sa strach a všade po judejských horách sa hovorilo o týchto udalostiach. ⁶⁶ A všetci, čo to počuli, vstúpili si to do srdca a vraveli: „Čím len bude tento chlapec?“ A vskutku Pánova ruka bola s ním.

Benediktus - ⁶⁷ Jeho otca Zachariáša naplnil Duch Svätý a takto prorokoval:

⁶⁸ „*Nech je zvelebený Pán Boh Izraela,*

lebo navštívil a vykúpil svoj ľud

⁶⁹ a vzbudil nám mocného Spasiteľa

z rodu Dávida, svojho služobníka

⁷⁰ ako odpradáva hovoril

ústami svojich svätých prorokov,

⁷¹ že nás oslobodí od našich nepriateľov

a z rúk všetkých, čo nás nenávidia.

⁷² Preukázal milosrdenstvo našim otcom

a pamätá na svoju svätú zmluvu,

⁷³ na prísahu, ktorou sa zaviazal nášmu otcovi Abrahámovi,

že nás vyslobodí z rúk nepriateľov,

⁷⁴ aby sme mu bez strachu slúžili

⁷⁵ vo svätosti a spravodlivosti pred jeho tvárou

po všetky dni nášho života.

⁷⁶ A ty, chlapček, budeš sa volať prorokom Najvyššieho:

pôjdeš pred tvárou Pána, pripravíš mu cestu

⁷⁷ a poučíš jeho ľud o spáse,

⁷⁸ že mu náš Boh

z hĺbky svojho milosrdenstva odpustí hriechy.

Tak nás Vychádzajúci z výsosti navštívi

⁷⁹ a zažiarí tým, čo sedia vo tme a v tóni smrti,

a naše kroky upriami na cestu pokoja.“

Skrytý život Jána Krstiteľa - so Chlapec rástol a mocnel na duchu a žil na púšti až do dňa, keď vystúpil pred Izrael.

II. Narodenie Ježiša Krista - ¹ V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta vykonať súpis ľudu po celom svete. ² Tento prvý súpis sa konal, keď Sýriu spravoval Kvirínus. ³ A všetci šli dať sa zapísať, každý do svojho mesta. ⁴ Vybral sa aj Jozef z galilejského mesta Nazaret do Judey, do Dávidovho mesta, ktoré sa volá Betlehem lebo pochádzal z Dávidovho domu a rodu, ⁵ aby sa dal zapísať s Máriou, svojou manželkou, ktorá bola v po žehnanom stave. ⁶ Kým tam boli, nadišiel jej čas pôrodu. ⁷ I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci.

⁸ V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. ⁹ Tu zastal pri nich Pánov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ¹⁰ ale anjel im povedal: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: ¹¹ Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán. ¹² A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jaslach.“ ¹³ A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili:

¹⁴ „Sláva Bohu na výsostiach
a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.“

Návšteva pastierov - ¹⁵ Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri si povedali: „Podme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo, ako nám oznámil Pán.“ ¹⁶ Poponáhľali sa a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jaslach. ¹⁷ Keď ich videli, vyrozprávali, čo im bolo povedané o tomto dieťati. ¹⁸ A všetci, ktorí to počúvali, divili sa nad tým, čo im pastieri rozprávali. ¹⁹ Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich.

²⁰ Pastieri sa potom vrátili a oslavovali a chválili Boha za všetko, čo počuli a videli, ako im bolo povedané.

Obriezka - ²¹ Po ôsmich dňoch, keď ho bolo treba obrezať, dali mu meno Ježiš, ktorým ho anjel nazval skôr, ako sa počal v živote matky.

Obetovanie v chráme - ²² Keď uplynuli podľa Mojžišovho zákona dni ich očisťovania, priniesli ho do Jeruzalema, aby ho predstavili Pánovi, ²³ ako je napísané v Pánovom zákone: „*Všetko mužského rodu, čo otvára lono matky, bude zasvätené Pánovi,*“ ²⁴ a aby obetovali, ako káže Pánov zákon, *pár hrdličiek alebo dva holúbky.*

²⁵ V Jeruzaleme žil vtedy muž menom Simeon, človek spravodlivý a nábožný, ktorý očakával potechu Izraela, a Duch Svätý bol na ňom. ²⁶ Jemu Duch Svätý vyjavil, že neumrie, kým neuvidí Pánovho Mesiáša. ²⁷ Z vnuknutia Ducha prišiel do chrámu. A keď rodičia prinášali dieťa Ježiša, aby splnili, čo o ňom predpisoval zákon, ²⁸ vzal ho aj on do svojho náručia a velebil Boha slovami:

Simeonov chválospev

²⁹ „Teraz prepustiš, Pane, svojho služobníka
v pokoji podľa svojho slova,

³⁰ lebo moje oči uvideli

tvoju spásu,

³¹ ktorú si pripravil

pred tvárou všetkých národov:

³² svetlo na osvietenie pohanov

a slávu Izraela, tvojho ľudu.“

Simeonovo proroctvo - ³² Jeho otec a matka divili sa tomu, čo sa o ňom hovorilo. ³⁴ Simeon ich požehnal a Márii, jeho matke, povedal: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, ³⁵ - a tvoju vlastnú dušu prenikne meč -, aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc.“

Prorokyňa Anna - ³⁶ Žila vtedy aj prorokyňa Anna, Fanuelova dcéra, z Aserovho kmeňa. Bola už vo vysokom veku. Od svojho panenstva žila so svojím mužom sedem rokov, ³⁷ potom ako vdova do osemdesiateho štvrtého roku. Z chrámu neodchádzala, vo dne v noci

slúžila Bohu pôstom a modlitbami. ³⁸ Práve v tú chvíľu prišla aj ona, velebila Boha a hovorila o ňom všetkým, čo očakávali vykúpenie Jeruzalema.

Návrat do Nazareta - ³⁹ A keď vykonali všetko podľa Pánovho zákona, vrátili sa do Galiley, do svojho mesta Nazareta. ⁴⁰ Chlapec rástol a mocnel, plný múdrosti, a Božia milosť bola na ňom.

Dvanásťročný Ježiš v chráme - ⁴¹ Jeho rodičia chodievali každý rok do Jeruzalema na veľkonočné sviatky. ⁴² Keď mal dvanásť rokov, tiež išli, ako bývalo na sviatky zvykom. ⁴³ A keď sa dni slávností skončili a oni sa vracali domov, zostal chlapec Ježiš v Jeruzaleme, čo jeho rodičia nezbadali. ⁴⁴ Nazdávali sa, že je v sprievode. Prešli deň cesty a hľadali ho medzi príbuznými a známymi. ⁴⁵ No nenašli. Vrátili sa teda do Jeruzalema a tam ho hľadali. ⁴⁶ Po troch dňoch ho našli v chráme. Sedel medzi učiteľmi, počúval ich a kládol im otázky. ⁴⁷ Všetci, čo ho počuli, žasli nad jeho rozumnosťou a odpoveďami. ⁴⁸ Keď ho zazreli, stúpili od údivu a Matka mu povedala: „Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali!“ ⁴⁹ On im odpovedal: „Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“ ⁵⁰ Ale oni nepochopili slovo, ktoré im hovoril.

Život v Nazarete - ⁵¹ Potom sa s nimi vrátil do Nazareta a bol im poslušný. A jeho matka zachovávala všetky slová vo svojom srdci. ⁵² A Ježiš sa *vzmáhal* v múdrosti, veku a v *oblúbe u Boha i u ľudí*.

2. Príprava Ježišovej činnosti 3,1 - 4,13

Lk3

III. Vystúpenie Jána Krstiteľa - ¹ V pätnástom roku vlády cisára Tibéria, keď Poncius Pilát spravoval Judeu a Herodes bol tetrarchom v Galilei, jeho brat Filip tetrarchom v Itúrei a trachonitídskom kraji a Lyzaniáš tetrarchom v Abilíne, ² za veľkňazov Annáša a Kajfáša zaznel na púšti Boží hlas nad Jánom, synom Zachariáša. ³ Chodil po celom okolí Jordána a hlásal krst pokánia na odpustenie hriechov, ⁴ ako je napísané v knihe rečí proroka Izaiáša:

„Hlas volajúceho na púšti:

„Pripravte cestu Pánovi,

vyrovnajte mu chodníky!

⁵ *Každá dolina sa vyplní*

a každý vrch a kopec zníži.

Čo je krivé, bude priame,

a čo je hrboľaté, bude cestou hladkou.

⁶ *A každé telo uvidí Božiu spásu.“*

Jánovo kázanie - ⁷ Ale zástupom, čo prichádzali k nemu, aby sa mu dali pokrstiť, hovoril: „Hadie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť nastávajúcemu hnevu!?“ ⁸ Prinášajte teda ovocie hodno pokánia a nepokúšajte sa nahovárať si: „Naším otcom je Abrahám!“ - lebo vravím vám: Boh môže Abrahámovi vzbudiť deti aj z týchto kameňov. ⁹ Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie vytnú a hodia do ohňa.“

¹⁰ Zástupy sa ho pýtali: „Čo teda máme robiť?“ ¹¹ On im odpovedal: „Kto má dvoje šiat, nech dá tomu, čo nemá nijaké, a kto má jedlo, nech urobí podobne!“ ¹² Aj mýtnici prišli, aby sa dali pokrstiť, a hovorili mu: „Učiteľ, čo máme robiť?“ ¹³ On im povedal: „Nevymáhajte viac, ako vám určili!“ ¹⁴ Pýtali sa ho aj vojaci: „A čo máme robiť my?“ Vravel im: „Nikoho netrápte, nikomu nekrivdite a buďte spokojní so svojím žoldom!“

Jánovo svedectvo o Kristovi - ¹⁵ Ľud žil v očakávaní a všetci si o Jánovi v duchu mysleli, že azda on je Mesiáš. ¹⁶ Ale Ján dal odpoveď všetkým: „Ja vás krstím vodou. No prichádza mocnejší ako som ja. Ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi. On vás

bude krstiť Duchom Svätým a ohňom. ¹⁷ V ruke má vejačku, aby si vyčistil humno a pšenicu zhromaždil do svojej sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“

Uväznenie Jána - ¹⁸ A ešte všelijako ináč napomínal ľud a hlásal mu evanjelium. ¹⁹ Ale keď karhal tetrarchu Herodesa pre Herodiadu, manželku jeho brata, a za všetko zlé, čo porobil, ²⁰ Herodes dovŕšil všetko tým, že Jána zatvoril do väzenia.

Pokrstenie Ježiša - ²¹ Keď sa všetok ľud dával krstiť a keď bol pokrstený aj Ježiš a modlil sa, otvorilo sa nebo, ²² zostúpil na neho Duch Svätý v telesnej podobe ako holubica a z neba zaznel hlas: „Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie.“

Rodokmeň Ježiša Krista - ²³ Keď Ježiš začal účinkovať, mal asi tridsať rokov. A mysleli si, že je synom Jozefa, ktorý bol synom Heliho, ²⁴ on Matata, on Léviho on Melchiho, on Janneho, on Jozefa, ²⁵ on Matatiáša on Amosa, on Nahuma, on Esliho, on Naggeho, ²⁶ on Maatu, on Matatiáša, on Semeja, on Jozecha, on Júdu, ²⁷ on Joannu, on Rézu, on Zorobábela, on Salatiela, on Nériho, ²⁸ on Melchiho, on Addiho, on Kozama, on Elmadama, on Era, ²⁹ on Jezusa, on Eliezera, on Jorima on Matata, on Léviho, ³⁰ on Simeona, on Júdu, on Jozefa, on Jonama, on Eliakima, ³¹ on Meleu, on Mennu, on Matatana, on Nátana, on Dávida, ³² on Jesseho, on Obeda, on Bóza, on Salu, on Násona, ³³ on Aminadaba, on Admina, on Arniho, on Ezroma, on Faresa, on Júdu, ³⁴ on Jakuba, on Izáka, on Abraháma, on Táreho, on Nachora, ³⁵ on Serucha, on Ragaua, on Fáleka, on Ebera, on Salu, ³⁶ on Kainana, on Arfaxada, on Sema, on Noema, on Lamecha, ³⁷ on Matuzalema, on Henocha, on Jareda, on Maleleela, on Kainana, ³⁸ on Enosa, on Seta, on synom Adama, ktorý bol od Boha.

Lk4

IV. Pokúšanie na púšti - ¹ Ježiš sa vrátil od Jordánu plný Ducha Svätého. Duch ho vodil štyridsať dní po púšti ² a diabol ho pokúšal. V tých dňoch nič nejedol. A keď sa skončili, vyhladol. ³ Tu mu diabol povedal: „Ak si Boží Syn, povedz tomuto kameňu, aby sa stal chlebom.“ ⁴ Ježiš mu odvetil: „Napísané je: *„Nielen z chleba žije človek.“*“ ⁵ Potom ho diabol vyzdvihol, v jedinom okamihu mu ukázal všetky kráľovstvá sveta ⁶ a vravel mu: „Dám ti všetku ich moc a slávu, lebo som ju dostal a dám ju komu chcem.“ ⁷ Ak sa mi teda budeš klaňať, všetka bude tvoja.“ ⁸ Ježiš mu povedal: „Je napísané: *„Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.“*“ ⁹ Potom ho zaviedol do Jeruzalema, postavil ho na vrchol chrámu a povedal mu: „Ak si Boží syn, vrhni sa stadeto dolu,“ ¹⁰ veď je napísané:

*„Svojim anjelom dá príkaz o tebe,
aby ťa chránili,“*

¹¹ a *„vezmú ťa na ruky,
aby si si neuderil nohu o kameň.“*

¹² Ježiš mu odvetil: „Je povedané: *„Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha.“*“ ¹³ Keď diabol skončil všetko pokúšanie, na čas od neho odišiel.

3. Ježišovo účinkovanie v Galilei 4,14 - 9,50

Verejné vystúpenie v Galilei - ¹⁴ Ježiš sa v sile Ducha vrátil do Galiley a chýr o ňom sa rozniesol po celom kraji. ¹⁵ Učil v ich synagógach a všetci ho oslavovali.

Ježiš v Nazarete - ¹⁶ Prišiel aj do Nazareta, kde vyrástol. Podľa svojho zvyku vošiel v sobotu do synagógy a vstal, aby čítal. ¹⁷ Podali mu knihu proroka Izaiáša. Keď knihu rozvinul, našiel miesta, kde bolo napísané:

*„Duch Pána je nado mnou,
lebo ma pomazal,
aby som hlásal evanjelium chudobným.
Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení,*

*a slepým, že budú vidieť;
utláčaných prepustiť na slobodu
19 a ohlásiť Pánov milostivý rok. “*

²⁰ Potom knihu zvinul, vrátil ju sluhovi a sadol si. Oči všetkých v synagóge sa upreli na neho. ²¹ A on im začal hovoriť: „Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli.“ ²² Všetci mu prisviedčali a divili sa milým slovám, čo vychádzali z jeho úst, a hovorili: „Vari to nie je Jozefov syn?“ ²³ On im vrazil: „Akiste mi pripomeniete príslovie: Lekár, lieč sám seba! Počuli sme, čo všetko sa stalo v Kafarnaume; urob to aj tu, vo svojej vlasti.“ ²⁴ A dodal: „Veru, hovorím vám: Ani jeden prorok nie je vzácny vo svojej vlasti. ²⁵ Ale vravím vám pravdu: Mnoho vdov bolo v Izraeli za dní Eliáša, keď sa zavrelo nebo na tri roky a šesť mesiacov a nastal veľký hlad po celej krajine. ²⁶ A ani k jednej z nich nebol poslaný Eliáš, iba k onej vdove do Sarepty v Sidone. ²⁷ A mnoho malomocných bolo v Izraeli za proroka Elizea, a ani jeden z nich nebol očistený, iba Sýrčan Náman.“

²⁸ Keď to počuli, všetkých v synagóge zachvátil hnev. ²⁹ Vstali, vyhnali ho z mesta a viedli do až na zráz vrchu, na ktorom bolo ich mesto postavené, a odtiaľ ho chceli zhodiť. ³⁰ Ale on prešiel pomedzi nich a odišiel.

Uzdravenie posadnutého v Kafarnaume - ³¹ Zišiel do galilejského mesta Kafarnaum. Po sobotách ich učil ³² a oni žasli nad jeho učením, lebo jeho slovo malo moc. ³³ V synagóge bol človek posadnutý duchom nečistého démona. Ten vykrikoval veľkým hlasom: ³⁴ „Nechaj nás! Čo ťa do nás, Ježiš Nazaretský?! Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si: Boží Svätý.“ ³⁵ Ježiš mu pohrozil: „Mlč a vyjdi z neho!“ Zlý duch ho hodil medzi nich, vyšiel z neho a neublížil mu. ³⁶ Všetkých pojal strach a navzájom si vraveli: „Čo je to za slovo, že mohutnou silou rozkazuje nečistým duchom a oni vychádzajú?“ ³⁷ A chýr o ňom sa rozšíril po celom kraji.

Uzdravenie Petrovej testinej - ³⁸ Keď vyšiel zo synagógy, vošiel do Šimonovho domu. Šimonovu testinú trápila vysoká horúčka a oni ho prosili za ňu. ³⁹ Postavil sa nad ňu, rozkázal horúčke a tá ju opustila. Hneď vstala a obsluhovala ich.

Ďalšie uzdravenie - ⁴⁰ Po západe slnka všetci, čo mali chorých na rozličné neduhy, privádzali ich k nemu. On na každého z nich kládol ruky a uzdravoval ich. ⁴¹ Z mnohých vychádzali aj zlí duchovia a kričali: „Ty si Boží Syn.“ On im pohrozil a nedovolil im hovoriť, lebo vedeli, že on je Mesiáš. ⁴² Keď sa rozodnilo, vyšiel von a utiahol sa na pusté miesto. Ale zástupy ho hľadali. Prišli až k nemu a zdržiavali ho, aby od nich neodchádzal. ⁴³ On im však povedal: „Aj iným mestám musím zvestovať Božie kráľovstvo, lebo na to som poslaný.“ ⁴⁴ A kázal po judejských synagógach.

V5. Povolanie rybárov - ¹ Keď raz stál pri Genezaretskom jazere, tlačil sa naň zástup, lebo chcel počuť Božie slovo. ² Tu zbadal pri brehu dve lode. Rybári z nich vystúpili a prali si siete. ³ Nastúpil na jednu z lodí, ktorá patrila Šimonovi, a poprosil ho, aby trocha odrazil od brehu. Potom si sadol a z loďky učil zástupy.

⁴ Keď prestal hovoriť, povedal Šimonovi: „Zatiahni na hlbinu a spustíte siete na lov!“ ⁵ Šimon mu odpovedal: „Učiteľ, celú noc sme sa namáhali, a nič sme nechytli. Ale na tvoje slovo spustím siete.“ ⁶ Len čo to urobili, chytili také množstvo rýb, až sa im siete trhali. ⁷ Preto dali znamenie spoločníkom, čo boli na druhej lodi, aby im prišli pomôcť. Oni prišli a obidve loďky naplnili tak, že sa potápali. ⁸ Keď to videl Šimon Peter, padol Ježišovi k nohám a povedal: „Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny.“ ⁹ Hrôza sa totiž zmocnila jeho i všetkých čo boli s ním, nad úlovkom rýb, ktoré chytili. Takisto aj Zebedejových synov Jakuba a Jána, ktorí boli Šimonovými spoločníkmi. Tu Ježiš povedal Šimonovi: „Neboj sa, odteraz budeš loviť už ľudí.“ ¹¹ A keď pritiahli lode k brehu, opustili všetko a išli za ním.

Uzdravenie malomocného - ¹² Keď bol v ktoromsi meste, zjavil sa muž plný malomocenstva. Len čo zbadal Ježiša, padol na tvár a prosil ho: „Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť.“ ¹³ On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: „Chcem, buď čistý!“ A malomocenstvo z neho hneď zmizlo. ¹⁴ A prikázal mu, že o tom nesmie nikomu hovoriť, ale: „Chod“, povedal, „ukáž sa kňazovi a prines za svoje očistenie obetu, ako predpísal Mojžiš - im na svedectvo.“ ¹⁵ No zvesť o ňom sa tým väčšími šírla a schádzali sa veľké zástupy, aby ho počuli a dali sa uzdraviť zo svojich chorôb. ¹⁶ On sa však utiahol na púšť a modlil sa.

Uzdravenie ochrnutého - ¹⁷ Keď v istý deň učil, sedeli pri ňom farizeji a zákonníci, čo poprichádzali zo všetkých galilejských a judejských dedín i z Jeruzalema; a mal od Pána moc uzdravovať. ¹⁸ Tu muži priniesli na nosidlách človeka, ktorý bol ochrnutý, a pokúšali sa dostať ho dovnútra a položiť pred neho. ¹⁹ Ale keď pre zástup nenašli priechod, kadiaľ by ho vniesli, vyšli na strechu a cez povalu ho na lôžku spustili priamo pred Ježiša. ²⁰ Keď videl ich vieru, povedal: „Človeče, odpúšťajú sa ti hriechy.“ ²¹ Tu zákonníci a farizeji začali uvažovať: „Ktože je to, že sa takto rúha?! Kto môže okrem Boha odpúšťať hriechy?“ ²² Keďže Ježiš poznal ich myšlienky, povedal im: „O čom to premýšľate vo svojich srdciach?“ ²³ Čo je ľahšie - povedať: „Odpúšťajú sa ti hriechy“, alebo povedať: „Vstaň a chod?“ ²⁴ Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má na zemi moc odpúšťať hriechy“ - povedal ochrnutému: „Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a chod domov!“ ²⁵ A on hneď pred ich očami vstal, vzal si lôžko a velebiac Boha odišiel domov. ²⁶ Všetkých sa zmocnil úžas a velebili Boha, a plní bázne hovorili: „Dnes sme videli obdivuhodné veci.“

Povolanie Léviho - ²⁷ Keď potom vyšiel von a videl na mýtnici sedieť mýtnika menom Léviho, povedal mu: „Pod' za mnou!“ ²⁸ On vstal, opustil všetko a išiel za ním. ²⁹ Lévi mu urobil vo svojom dome veľkú hostinu. A bol tam veľký zástup mýtnikov a iných, ktorí s nimi stolovali. ³⁰ Farizeji a ich zákonníci šomrali a hovorili jeho učeníkom: „Prečo jete a pijete s mýtnikmi a hriešnikmi?“ ³¹ Odpovedal im Ježiš: „Lekára nepotrebujú zdraví, ale chorí.“ ³² Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali.“

Spor o pôste - ³³ Oni mu povedali: „Jánovi učeníci sa často postia a modlia, aj učeníci farizejov, a tvoji jedia a pijú.“ ³⁴ Ježiš im povedal: „Vari môžete žiadať od svadobných hostí, aby sa postili, kým je ženích s nimi? ³⁵ No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom, v tých dňoch, sa budú postiť.“ ³⁶ Rozpovedal im aj podobenstvo: „Nik neodtrhne na záplatu z nového odevu a neprišije ju na starý odev, lebo nový by si roztrhal a na starý sa nehodí záplata z nového.“ ³⁷ A nik nevlieva nové víno do starých mechov, lebo nové víno mechy roztrhne a aj ono vytečie, aj mechy sa zničia. ³⁸ Ale nové víno treba naliať do nových mechov. ³⁹ A nik, kto pije staré, nechce nové, lebo si povie: „Staré je lepšie.“

VI. Spor o sobote - ¹ V istú sobotu išiel cez obilné pole. Jeho učeníci trhali klasy, mrvili ich rukami a jedli. ² Tu niektorí farizeji povedali: „Prečo robíte, čo v sobotu neslobodno?“ ³ Ježiš im odpovedal: „Nečítali ste, čo urobil Dávid, keď bol hladný on i jeho družina? ⁴ Ako vošiel do Božieho domu, vzal a jedol obetované chleby, ktoré nesmel jesť nik, iba kňazi, a dal aj tým, čo boli s ním?“ ⁵ I povedal im: „Syn človeka je pánom aj nad sobotou.“

Uzdravenie v sobotu - ⁶ V inú sobotu vošiel Ježiš do synagógy a učil. Bol tam človek, ktorý mal vyschnutú pravú ruku. ⁷ A zákonníci s farizejmi naň striehli, či v sobotu uzdraví, aby ho mali z čoho obžalovať. ⁸ Ale on poznal ich myšlienky. Preto povedal človekovi, čo mal vyschnutú ruku: „Vstaň a postav sa do prostriedku!“ On vstal a postavil sa. ⁹ A tamtým Ježiš povedal: „Pýtam sa vás: Slobodno v sobotu robiť dobre, alebo zle, zachrániť život, alebo zničiť?“ ¹⁰ Popozeral sa po všetkých a povedal mu: „Vystri ruku!“ On to urobil a ruka mu ozdravela. ¹¹ Ale oni, plní nerozumu radili sa, čo urobiť s Ježišom.

Vyvolenie Dvanástich - ¹² V tých dňoch vyšiel na vrch modliť sa a strávil celú noc v modlitbe s Bohom. ¹³ Keď sa rozhodilo, zavolať si učeníkov a vyvolil si z nich Dvanástich, ktorých nazval apoštolmi: ¹⁴ Šimona, ktorému dal meno Peter, a jeho brata Ondreja, Jakuba, Jána Filipa, Bartolomeja, ¹⁵ Matúša, Tomáša, Jakuba Alfejevho, Šimona, ktorého volali Horlivec, ¹⁶ Júdu Jakubovho a Judáša Iškariotského, ktorý sa stal zradcom.

Zástupy idú za Ježišom - ¹⁷ Zostúpil s nimi dolu a zastal na rovine i veľký zástup jeho učeníkov a veľké množstvo ľudu z celej Judey i z Jeruzalema aj z týrskeho a sidonského pobrežia. ¹⁸ Prišli ho počúvať a dať sa uzdraviť zo svojich neduhov. A ozdraveli aj tí, ktorých trápili nečistí duchovia. ¹⁹ A každý zo zástupu sa usiloval dotknúť sa ho, lebo vychádzala z neho sila a uzdravovala všetkých.

Blahoslavenstvá - ²⁰ On uprel oči na svojich učeníkov a hovoril:

„Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo.

²¹ Blahoslavení, ktorí teraz hladujete, lebo budete nasýtení.

Blahoslavení, ktorí teraz plačete, lebo sa budete smiať.

²² Blahoslavení budete, keď vás budú ľudia nenávidieť, keď vás vylúčia spomedzi seba, potupia a ako zlo zavrhnú vaše meno pre Syna človeka. ²³ Radujte sa v ten deň a jasajte, lebo máte veľkú odmenu v nebi! Veď to isté robili ich otcovia prorokom.

Beda vám - ²⁴ Ale beda vám, boháči, lebo už máte svoju útechu!

²⁵ Beda vám, čo ste teraz nasýtení, lebo budete hladovať!

Beda vám, čo sa teraz smejete, lebo budete žiaľovať a plakať!

²⁶ Beda, ak vás budú všetci ľudia chváliť, lebo to isté robili ich otcovia falošným prorokom!

Láska k nepriateľom - ²⁷ Ale vám, ktorí ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, ²⁸ žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú! ²⁹ Tomu, kto ťa udrie po líci, nadstav aj druhé. A tomu, kto ti berie plášť, neodopri ani šaty. ³⁰ Každému, kto ťa prosí, daj a ak ti niekto niečo vezme, nežiadať to naspäť. ³¹ Ako chcete aby ľudia robili vám, tak robte aj vy im! ³² Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu? Veď aj hriešnici milujú tých, čo ich milujú. ³³ Ak robíte dobre tým, čo vám dobre robia, akúže máte zásluhu? Veď to isté robia aj hriešnici. ³⁴ A ak požičiavate tým, od ktorých to dúfate dostať naspäť, akúže máte zásluhu? Veď aj hriešnici požičiavajú hriešnikom, aby dostali naspäť to isté.

³⁵ Ale milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. ³⁶ Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! ³⁷ Nesúďte a nebudete súdení. Neodsudzujte a nebudete odsúdení! Odpúšťajte a odpustí sa vám. ³⁸ Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám.“

Podobenstvo o dvoch slepých - ³⁹ Povedal im aj podobenstvo: „Môže viesť slepý slepého? Nepadnú obaja do jamy? ⁴⁰ Žiak nie je nad učiteľa. Aj keď sa všetko naučí, bude ako jeho učiteľ.

Brvno v oku - ⁴¹ Prečo vidíš smietku v oku svojho brata, a vo vlastnom oku brvno nezbadaš? ⁴² Ako môžeš povedať svojmu bratovi: „Brat môj, dovoľ, vyberiem ti smietku, čo máš v oku,“ keď vo svojom vlastnom oku brvno nevidíš? Pokrytec, vyhoď najprv brvno zo svojho oka! Potom budeš vidieť a budeš môcť vybrať smietku, čo je v oku tvojho brata.

Strom a ovocie - ⁴³ Nie je dobrý strom, ktorý rodí zlé ovocie, ako nie je zlý strom, ktorý rodí dobré ovocie. ⁴⁴ Každý strom možno poznať po ovocí. Z tŕnia predsa nezbierajú figy, ani z ostružín neoberajú hrozno. ⁴⁵ Dobrý človek vynáša z dobrého pokladu svojho srdca dobro a zlý človek zo zlého vynáša zlo. Veď z plnosti srdca hovoria jeho ústa.

Podobenstvo o dvoch staviteľoch - ⁴⁶ Čo ma oslovujete: „Pane, Pane,“ keď nerobíte, čo hovorím? ⁴⁷ Ukážem vám, komu sa podobá každý, kto prichádza ku mne, počúva moje slová

a uskutočňuje ich.⁴⁸ Podobá sa človekovi, ktorý stavал dom. Hlboko kopal a základy položil na skalu. Keď potom prišla povodeň, na dom narazila voda, no nemohla ním pohnúť, lebo bol dobre postavený.⁴⁹ Ale kto ich počúva, a neuskutočňuje, podobá sa človekovi, ktorý si postavil dom na zemi bez základu. Keď naň narazila voda, hneď sa zrútil a z domu zostalo veľké rumovisko.“

Lk7

VII. Uzdravenie stotníkovho sluha - ¹ Keď skončil všetky svoje slová ľudu, ktorý ho počúval, vošiel do Kafarnauma. ² Tam mal istý stotník sluha, ktorého si veľmi cenil, a ten bol na smrť chorý. ³ Keď sa stotník dopyčoval o Ježišovi, poslal k nemu židovských starších s prosbou, aby prišiel a sluha mu zachránil. ⁴ Oni prišli k Ježišovi a naliehavo ho prosili: „Zaslúži si, aby si mu to urobil, ⁵ lebo miluje náš národ; aj synagógu nám postavil.“ ⁶ Ježiš teda išiel s nimi. A keď už nebol ďaleko od domu, stotník poslal k nemu priateľov s odkazom: „Pane, neunúvaj sa, lebo nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu. ⁷ Preto som sa ani nepokladal za hodného ísť k tebe. Ale povedz slovo a môj sluha ozdravie! ⁸ Veď aj ja som človek podriadený vrchnosti a mám pod sebou vojakov. Ak daktorému poviem: „Chod’!“ - ide; inému: „Pod’ sem!“ - tak príde; a svojmu sluhovi: „Urob toto!“ - on to urobí.“ ⁹ Keď to Ježiš počul, zadivil sa mu, obrátil sa a zástupom, čo ho sprevádzali, povedal: „Hovorím vám: Takú vieru som nenašiel ani v Izraeli!“ ¹⁰ A keď sa poslovia vrátili domov, sluha našli zdravého.

Vzkriesenie syna naimskej vdovy - ¹¹ Potom išiel do mesta, ktoré sa volá Naim. Išli s ním jeho učeníci a veľký zástup ľudu. ¹² Keď sa priblížil k mestskej bráne, práve vynášali mŕtveho. Bol to jediný syn matky a tá bola vdova. Sprevádzal ju veľký zástup z mesta. ¹³ Keď ju Pán uvidel, bolo mu jej ľúto a povedal jej: „Neplač!“ ¹⁴ Potom pristúpil a dotkol sa mára. Nosiči zastali a on povedal: „Mládenec, hovorím ti, vstaň!“ ¹⁵ Mŕtvy sa posadil a začal hovoriť. A Ježiš ho vrátil jeho matke. ¹⁶ Tu sa všetkých zmocnil strach, velebili Boha a hovorili: „Veľký prorok povstal medzi nami“ a: „Boh navštívil svoj ľud.“ ¹⁷ A táto zvesť o ňom sa rozšírila po celej Judei a po celom okolí.

Otázka Jána Krstiteľa - ¹⁸ O tom všetkom priniesli Jánovi zvesť jeho učeníci. ¹⁹ Ján si zavolať dvoch zo svojich učeníkov a poslal ich k Pánovi s otázkou: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ ²⁰ Keď muži k nemu prišli, povedali: „Poslal nás k tebe Ján Krstiteľ a pýta sa: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?““ ²¹ Práve v tú hodinu uzdravil mnohých z neduhov, chorôb a od zlých duchov a mnohým slepým daroval zrak. ²² A tak im odpovedal: „Chod’te a oznámte Jánovi, čo ste videli a počuli: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium. ²³ A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší.“

Ježišovo svedectvo o Jánovi - ²⁴ Keď Jánovi poslovia odišli, začal hovoriť zástupom o Jánovi: „Čo ste vyšli na púšť vidieť? Trstinu zmietanú vetrom? ²⁵ Alebo čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného do jemných šiat? Veď tí, čo sa skvostne obliekajú a žijú v rozkošiach, bývajú v kráľovských domoch. ²⁶ Teda čo ste vyšli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, viac ako proroka. ²⁷ Lebo to o ňom je napísané: „*Hľa, posielam svojho posla pred tvojou tvárou a on pripraví cestu pred tebou.*““

²⁸ Hovorím vám: Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nie je nik väčší ako Ján. Ale ten, kto je v Božom kráľovstve menší, je väčší ako on.“ ²⁹ A všetok ľud, čo ho počúval, ba aj mytníci uznali Božiu spravodlivosť, keď sa dali pokrstiť Jánovým krstom. ³⁰ Ale farizeji a zákonníci zmarili v sebe Boží úmysel, lebo sa mu nedali pokrstiť.

Ježišov súd nad hriešnym pokolením - ³¹ „Komuže prirovnám ľudí tohto pokolenia? Komu sú podobní? ³² Podobajú sa deťom, čo vysedávajú na námestí a pokrikujú jedno na druhé: „Pískali sme vám, a netancovali ste; nariekali sme, a neplakali ste.““

³³ Prišiel Ján Krstiteľ, nejedol chlieb a nepil víno a hovoríte: „Je posadnutý zlým duchom.“ ³⁴ Prišiel Syn človeka, je a pije, a hovoríte: „Hl'a, pažravec a pijan, priateľ mýtnikov a hriešnikov!“ ³⁵ No múdrosť ospravedlňuje všetky jej deti.“

Kajúca a milujúca žena - ³⁶ Ktorýsi farizej ho pozval, aby s ním jedol. On vošiel do farizejovho domu a sadol si k stolu. ³⁷ V meste bola istá žena, hriešnica. Keď sa dozvedela, že je hosťom vo farizejovom dome, priniesla alabastrovú nádobu s voňavým olejom, ³⁸ s plačom pristúpila zozadu k jeho nohám, začala mu slzami máčať nohy a utierala mu ich svojimi vlasmi, bozkávala mu ich a natierala voňavým olejom.

³⁹ Keď to videl farizej, ktorý ho pozval, povedal si v duchu: „Keby tento bol prorokom, vedel by, kto a aká je to žena, čo sa ho dotýka, že je to hriešnica.“ ⁴⁰ Ježiš mu vravel: „Šimon, mám ti niečo povedať.“ On odvetil: „Povedz, Učiteľ!“ ⁴¹ „Istý veriteľ mal dvoch dlžníkov. Jeden dlhoval päťsto denárov, druhý päťdesiat.“ ⁴² Keďže nemali skadiaľ dlžobu splatiť, odpustil ju obidvom. Ktorý z nich ho bude mať radšej?“ ⁴³ Šimon odpovedal: „Myslím, že ten, ktorému viac odpustil.“ On mu povedal: „Správne usudzuješ.“ ⁴⁴ Potom sa obrátil k žene a Šimonovi povedal: „Vidíš túto ženu? Vošiel som do tvojho domu, a nedal si mi vodu na nohy. Ale ona slzami zmáčala moje nohy a svojimi vlasmi ich poutierala.“ ⁴⁵ Nepobozkal si ma. Ale ona odvtedy, ako som vošiel, neprestala mi nohy bozkávať.“ ⁴⁶ Hlavu si mi olejom nepomazal. Ona mi voňavým olejom nohy natrela.“ ⁴⁷ Preto ti hovorím: Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo veľmi miluje. Komu sa menej odpúšťa, menej miluje.“ ⁴⁸ A jej povedal: „Tvoje hriechy sú odpustené.“ ⁴⁹ Vtedy tí, čo s ním stolovali, začali si hovoriť: „Ktože je to, že aj hriechy odpúšťa?“ ⁵⁰ On však povedal žene: „Tvoja viera ťa zachránila. Chod' v pokoji!“

Lk8

VIII. Ženy v Ježišovom sprievode - ¹ Potom chodil po mestách a dedinách, kázal a hlásal evanjelium o Božom kráľovstve a s ním Dvanásti ² a niektoré ženy, ktoré uzdravil od zlých duchov a z chorôb: Mária, zvaná Magdaléna, z ktorej vyšlo sedem zlých duchov, ³ Jana, žena Herodesovho správcu Chúzu, Zuzana a mnohé iné, ktoré im vypomáhali zo svojich prostriedkov.

Podobenstvo o rozsievачovi - ⁴ Keď sa zišiel veľký zástup a prichádzali k nemu ľudia zo všetkých miest, povedal v podobenstve: ⁵ „Rozsievач vyšiel rozsievať semeno. Ako sial, jedno zrno padlo na kraj cesty. Tam ho pošliapali a nebeské vtáky pozobali.“ ⁶ Druhé padlo na skalu. Vzišlo a uschlo, lebo nemalo vlahy. ⁷ Iné zasa padlo do trnia, ale trnie rástlo s ním a udusilo ho. ⁸ Iné zrno padlo do dobrej zeme. Vyrástlo a prinieslo stonásobnú úrodu.“ Keď to povedal, zvolal: „Kto má uši na počúvanie, nech počúva.“

Prečo hovorí v podobenstvách - ⁹ Jeho učeníci sa ho pýtali, aké je to podobenstvo. ¹⁰ On im povedal: „Vám je dané poznať tajomstvá Božieho kráľovstva. Ostatným hovorím len v podobenstvách, aby *hl'adeli, ale nevideli, aby počúvali, ale nechápali*.

Vysvetlenie podobenstva - ¹¹ Podobenstvo znamená toto: Semeno je Božie slovo. ¹² Na kraji cesty, to sú tí, čo počúvajú, ale potom prichádza diabol a vyberá im slovo zo srdca, aby neuverili a neboli spasení. ¹³ Na skale, to sú tí, čo počúvajú a s radosťou prijímajú slovo, ale nemajú korene, veria len na čas a v čase skúšky odpadajú. ¹⁴ Ktoré padlo do trnia, to sú tí, čo počúvajú, ale starosti, bohatstvo a rozkoše života ho postupne udusia a oni neprinesú úrodu. ¹⁵ A ktoré padlo do dobrej zeme, to sú tí, čo počúvajú slovo, zachovávajú ho v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu.

Podobenstvo o lampe - ¹⁶ Nik nezažne lampu a neprikryje ju nádobou, ani ju nepostaví pod posteľ, ale postaví ju na svietnik, aby tí, čo vchádzajú, videli svetlo. ¹⁷ Lebo nič nie je skryté, čo by sa nevyjavilo, a nič utajené, čo by sa neprezvedelo a nedostalo na verejnosť. ¹⁸ Dávajte teda pozor, ako počúvate, lebo kto má, tomu sa pridá, a kto nemá, tomu sa vezme aj to, o čom si myslí, že má.“

Pravá Ježišova rodina - ¹⁹ Prišla za ním jeho matka a bratia, ale pre zástup sa nemohli k nemu dostať. ²⁰ Oznamovali mu: „Vonku stojí tvoja matka a tvoji bratia a chcú ťa vidieť.“ ²¹ On im odvetil: „Mojou matkou a mojimi bratmi sú tí, čo počúvajú Božie slovo a uskutočňujú ho.“

Utíšenie búrky na mori - ²² V istý deň nastúpil on i jeho učeníci na loď; a povedal im: „Preplavme sa na druhý breh jazera.“ I odrazili od brehu. ²³ Ako sa plavili, zaspal. Tu sa na jazero spustila taká víchrica, že sa im naberala voda a boli vo veľkom nebezpečenstve. ²⁴ Pristúpili k nemu a zobudili ho slovami: „Učiteľ, učiteľ, hynieme!“ On vstal, pohrozil vetru a rozbúrenej vode i upokojili sa a nastalo ticho. ²⁵ A im povedal: „Kde je vaša viera?“ A oni si so strachom a údivom hovorili: „Čo myslíš, kto je to, že rozkazuje vetru i vode a ony ho poslúchajú?“

Uzdravenie posadnutého v Gergeze - ²⁶ Doplavili sa do gergezského kraja, ktorý je oproti Galilei. ²⁷ Keď vystúpil na breh, vyšiel oproti nemu akýsi muž z mesta, posadnutý zlými duchmi. Už dlhý čas sa neobliekal a nebýval v dome, ale v hrobách. ²⁸ Keď zbadal Ježiša, skríkol, padol pred ním a zvolal veľkým hlasom: „Čo ťa do mňa, Ježiš, Syn najvyššieho Boha? Prosím ťa, nemuč ma!“ ²⁹ Lebo Ježiš nečistému duchu rozkázal, aby vyšiel z toho človeka - už dlhý čas ho mal v moci. Aj ho sputnali reťazami a okovami a strážili ho, ale on putá roztrhal a zlý duch ho hnal na púšť. ³⁰ Ježiš sa ho spýtal: „Ako sa voláš?“ On odpovedal: „Pluk,“ lebo doň vošlo mnoho zlých duchov. ³¹ A prosili ho, aby im nerozkázal odísť do priepasti.

³² Na vrchu sa tam pásla veľká črieda sviň. Preto ho prosili, aby im dovolil vojsť do nich; on im to dovolil. ³³ Tu zlí duchovia vyšli z človeka, vošli do sviň a črieda sa prudko hnala dolu svahom do jazera a potopila sa. ³⁴ Keď pastieri videli, čo sa stalo, ušli a rozhlásili to v meste a po osadách. ³⁵ A ľudia vyšli pozrieť sa, čo sa stalo. Prišli k Ježišovi a našli človeka, z ktorého vyšli zlí duchovia, ako sedí oblečený a pri zdravom rozume pri Ježišových nohách, a schytila ich hrôza. ³⁶ Očití svedkovia im rozpovedali, ako bol uzdravený ten, ktorého trápil zlý duch. ³⁷ A všetci obyvatelia gergezského kraja ho prosili, aby od nich odišiel, lebo sa ich zmocnil veľký strach. On teda nastúpil na loď a vrátil sa. ³⁸ Muž, z ktorého vyšli zlí duchovia, ho prosil, aby smel zostať s ním. Ale on ho poslal preč so slovami: ³⁹ „Vráť sa domov a rozprávaj, aké veľké veci ti urobil Boh!“ On išiel a po celom meste rozhlasoval, aké veľké veci mu urobil Ježiš.

Uzdravenie ženy trpiacej na krvotok a vzkriesenie Jairovej dcéry - ⁴⁰ Keď sa Ježiš vrátil, privítal ho zástup, lebo všetci naň čakali. ⁴¹ Tu prišiel muž, menom Jairus, ktorý bol predstaveným synagógy. Padol Ježišovi k nohám a prosil ho, aby šiel do jeho domu, ⁴² lebo mal jediná, asi dvanásťročnú dcéru a tá umierala. Ako šiel, tlačil sa naňho zástup. ⁴³ Bola tam aj istá žena, ktorá mala dvanásť rokov krvotok; minula na lekárov celý svoj majetok, ale ani jeden ju nemohol vyliečiť. ⁴⁴ Pristúpila odzadu, dotkla sa obruby jeho šiat a hneď prestala krváčať. ⁴⁵ Ježiš sa spýtal: „Kto sa ma to dotkol?“ Keď to všetci popierali, ozval sa Peter: „Učiteľ, veď sa tlačia zástupy a tisnú ťa!“ ⁴⁶ Ale Ježiš povedal: „Nieкто sa ma dotkol, lebo som pocítil, že zo mňa vyšla sila.“ ⁴⁷ Žena, vidiac, že sa neutají, prišla s chvením, padla pred neho a pred všetkým ľudom sa priznala, prečo sa ho dotkla a ako hneď ozdravela. ⁴⁸ A on jej povedal: „Dcéra, tvoja viera ťa uzdravila. Choď v pokoji!“

⁴⁹ Kým ešte hovoril, prišiel ktosi z domu predstaveného synagógy a povedal: „Tvoja dcéra umrela; už neunúvaj učiteľa.“ ⁵⁰ Ale keď to Ježiš počul, povedal mu: „Neboj sa, len ver a bude zachránená!“ ⁵¹ Keď prišiel k domu, nikomu nedovolil vojsť dnu, iba Petrovi, Jánovi a Jakubovi s otcom a matkou dievčaťa. ⁵² Všetci nad dievčaťom plakali a nariekali. On povedal: „Neplačte! Dievča neumrelo, ale spí.“ ⁵³ Oni ho vysmiali, lebo vedeli, že umrelo. ⁵⁴ Ale on ho chytil za ruku a zvolal: „Dievča, vstaň!“ ⁵⁵ I vrátil sa doň duch a hneď vstalo. A rozkázal, aby mu dali jesť. ⁵⁶ Rodičia dievčaťa strpli od úžasu a on im prikázal, že nesmú nikomu hovoriť, čo sa stalo.

IX. Vyslanie Dvanástich - ¹ Zvolal Dvanástich a dal im silu i moc nad všetkými zlými duchmi a liečiť neduhy. ² Potom ich poslal hlásať Božie kráľovstvo a uzdravovať chorých. ³ A povedal im: „Na cestu si neberte nič: ani palicu ani kapsu ani chlieb ani peniaze, ani dvojce šiat nemajte. ⁴ Keď vojdete do niektorého domu, ostaňte tam a odtiaľ vychádzajte. ⁵ Ale keby vás niekde neprijali, odíďte z toho mesta a straste si prach z nôh na svedectvo proti nim.“ ⁶ Oni šli, chodili po dedinách, všade hlásali evanjelium a uzdravovali.

Herodesov nepokoj - ⁷ Tetrarcha Herodes počul o všetkom, čo sa dialo, a bol v rozpakoch, lebo niektorí hovorili: „Ján vstal z mŕtvych,“ a iní: „Zjavil sa Eliáš,“ zasa iní: „Vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov.“ ⁹ A Herodes vravel: „Jána som dal ja sťat'. Kto teda je ten, čo o ňom počúvam také veci?“ A chcel ho vidieť.

Návrat apoštolov a rozmnoženie chleba - ¹⁰ Keď sa apoštoli vrátili, porozprávali mu všetko, čo robili. On ich vzal so sebou a len s nimi odišiel do mesta, ktoré sa volá Betsaida. ¹¹ Keď to zástupy zvedeli, išli za ním. On ich prijal, hovoril im o Božom kráľovstve a uzdravoval tých, čo to potrebovali. ¹² Deň sa začal schyľovať. Tu pristúpili Dvanásti a povedali mu: „Rozpusť zástup, nech sa rozídu do okolitých dedín a osád pohľadať si nocľah a jedlo, lebo tu sme na pustom mieste.“ ¹³ On im povedal: „Vy im dajte jesť!“ Oni vraveli: „Nemáme viac ako päť chlebov a dve ryby; ibaže by sme šli a nakúpili jedlo pre celý tento zástup.“ ¹⁴ Bolo tam asi päťtisíc mužov. Ale on povedal svojim učeníkom: „Usaďte ich v skupinách asi po päťdesiat!“ ¹⁵ Urobili to a všetkých usadili. ¹⁶ Potom vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu dobrorečil nad nimi, lámal ich a dával svojim učeníkom, aby ich predkladali zástupu. ¹⁷ I jedli všetci sa nasýtili, ba ešte sa nazbieralo dvanásť košov odrobín, čo po nich zostali.

Petrovo vyznanie a prvá predpoveď utrpenia - ¹⁸ Keď raz osamote modlil a boli s ním učeníci, opýtal sa ich: „Za koho ma pokladajú zástupy?“ ¹⁹ Oni mu odpovedali: „Za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní hovoria, že vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov.“ ²⁰ „A vy ma za koho pokladáte?“ opýtal sa ich. Odpovedal Peter: „Za Božieho Mesiáša.“ ²¹ Ale on im dôrazne prikázal, že to nesmú nikomu povedať, ²² a dodal: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.“

Ako nasledovať Ježiša - ²³ A všetkým povedal: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. ²⁴ Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, zachráni si ho. ²⁵ Veď čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil?! ²⁶ Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová, za toho sa bude hanbiť Syn človeka, keď príde v sláve svojej i Otcovej a svätých anjelov. ²⁷ Veru, hovorím vám: Niektorí z tých, čo tu stoja, neokúsia smrť, kým neuvidia Božie kráľovstvo.“

Ježišovo premenenie - ²⁸ Asi o osem dní po týchto slovách vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba a vystúpil na vrch modliť sa. ²⁹ Ako sa modlil, zmenil sa vzhľad jeho tváre a jeho odev zažiaril belobou. ³⁰ A hľa, rozprávali sa s ním dvaja mužovia - boli to Mojžiš a Eliáš. ³¹ Zjavili sa v sláve a hovorili o jeho odchode, ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme. ³² Petra a tých, čo boli s ním, premohol spánok. A keď sa prebudili, videli jeho slávu a tých dvoch mužov, čo s ním stáli. ³³ Keď od neho odchádzali, povedal Peter Ježišovi: „Učiteľ, dobre je nám tu. Urobme tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Nevedel, čo hovorí. ³⁴ Kým toto hovoril, utvoril sa oblak a zahalil ich. Keď vstúpili do oblaku, zmocnil sa ich strach. ³⁵ A z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho!“ ³⁶ A kým hlas doznel, ostal Ježiš sám. Oni zmĺkli a v tých dňoch nehovorili nikomu o tom, čo videli.

Uzdravenie posadnutého chlapca - ³⁷ Keď na druhý deň zostúpili z vrchu, išiel mu v ústrety veľký zástup. ³⁸ Tu vykrikol akýsi muž zo zástupu: „Učiteľ, prosím ťa, pozri sa na môjho syna, je to moje jediné dieťa! ³⁹ Hľa, zmocňuje sa ho duch, z ničoho nič kričí, hádže ním, až mu ide pena; ťažko ho opúšťa a týra ho. ⁴⁰ Prosil som tvojich učeníkov, aby ho vyhnali, ale nemohli.“ ⁴¹ Ježiš povedal: „Neveriace a skazené pokolenie, dokedy mám byť ešte s vami a

trpieť vás? Prived' sem svojho syna.“⁴² Ako prichádzal, zlý duch ho zhodil a zmietal ním. Ježiš nečistému duchu pohrozil, chlapca uzdravil a vrátil ho jeho otcovi.⁴³ A všetci stfpli nad veľkou Božou mocou.

Druhá predpoveď utrpenia - Keď sa všetci divili všetkému, čo robil, povedal svojim učeníkom:⁴⁴ „Dobre počúvajte a zapamätajte si, čo vám poviem: Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí.“⁴⁵ Lenže oni nechápali toto slovo. Bolo im zahalené, aby mu nerozumeli, ale báli sa ho opýtať na to slovo.

Spor o prvenstvo -⁴⁶ Napadla im myšlienka, kto z nich je väčší.⁴⁷ Ale Ježiš poznal zmýšľanie ich srdca, vzal dieta, postavil ho vedľa seba⁴⁸ a povedal im: „Kto prijme toto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal. Lebo kto je medzi vami najmenší, ten je veľký.“

Skutky v Kristovom mene -⁴⁹ Vtedy povedal Ján: „Učiteľ, videli sme kohosi, ako v tvojom mene vyháňa zlých duchov. Bránili sme mu to, veď nechodí s nami.“⁵⁰ Ježiš mu vravel: „Nebráňte mu, lebo kto nie je proti vám, je za vás!“

4. Ježišova cesta do Jeruzalema 9,51 - 19,27

Nepohostinní Samaritáni -⁵¹ Keď sa naplňali dni, v ktoré mal byť vzatý zo sveta, pevne sa rozhodol ísť do Jeruzalema⁵² a poslal pred sebou poslov. Oni sa vydali na cestu a prišli do istej samarijskej dediny, aby mu pripravili nocľah.⁵³ Ale neprijali ho, lebo mal namierené do Jeruzalema.⁵⁴ Keď to videli učeníci Jakub a Ján, povedali: „Pane, máme povedať, aby zostúpil oheň z neba a zničil ich?“⁵⁵ On sa obrátil a pokarhal ich.⁵⁶ A odišli do inej dediny.

Náročnosť apoštolského povolania -⁵⁷ Ako šli po ceste, ktosi mu povedal: „Pôjdem za tebou všade, kam pôjdeš.“⁵⁸ Ježiš mu odvetil: „Líšky majú svoje skrýše a nebeské vtáky hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť.“⁵⁹ Inému vravel: „Pod' za mnou!“ On odpovedal: „Pane, dovoľ mi najprv odísť a pochovať si otca.“⁶⁰ Ale Ježiš mu povedal: „Nechaj, nech si mŕtvi pochovávajú mŕtvych. Ty choď a zvestuj Božie kráľovstvo!“⁶¹ Aj iný hovoril: „Pane, pôjdem za tebou, ale najprv mi dovoľ rozlúčiť sa s rodinou.“⁶² Ježiš mu povedal: „Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo.“

Lk10

X. Rozoslanie sedemdesiatich dvoch učeníkov -¹ Potom Pán vyvolil iných sedemdesiatich dvoch a po dvoch ich poslal pred sebou do každého mesta a na každé miesto kam sa sám chystal ísť.² A povedal im: „Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu!“³ Choďte! Hľa, posielam vás ako baránkov medzi vlkov.⁴ Nenoste mešec ani kapsu ani obuv a cestou nikoho nepozdravujte!⁵ Keď vojdete do niektorého domu, najprv povedzte: „Pokoj tomuto domu!“⁶ Ak tam bude syn pokoja, váš pokoj ňom spočinie; ak nie, vráti sa k vám.⁷ V tom dome potom ostaňte, jedzte a pite, čo majú, lebo robotník si zaslúži svoju mzdu. Neprechádzajte z domu do domu!⁸ A keď prídete do niektorého mesta a prijmú vás, jedzte, čo vám predložia,⁹ uzdravujte chorých, čo sú v ňom a povedzte im: „Priblížilo sa k vám Božie kráľovstvo.“¹⁰ Keď prídete do niektorého mesta a neprijali by vás, vyjdite do jeho ulíc a povedzte:¹¹ „Striasame na vás aj prach, čo sa nám vo vašom meste prilepil na nohy. Ale vedzte, že sa priblížilo Božie kráľovstvo!“¹² Hovorím vám, že Sodomčanom bude v onen deň ľahšie ako takému mestu.

Beda neveriacim mestám -¹³ Beda ti, Korozain! Beda ti, Betsaida! Lebo keby sa v Týre a Sidone boli stali zázraky, ktoré sa stali u vás, dávno by boli v kajúcom rúchu sedeli v popole a kajali sa.¹⁴ Preto Týru a Sidonu bude na súde ľahšie ako vám.

¹⁵ A ty, Kafarnaum, vari sa budeš vyvyšovať až do neba? Do pekla sa prepadneš!

¹⁶ Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda. Kto však pohŕda mnou, pohŕda tým, ktorý ma poslal.“

Návrat sedemdesiatich dvoch - ¹⁷ Sedemdesiati dvaja sa vrátili natešení a hovorili: „Pane, aj zlí duchovia sa nám poddávajú v tvojom mene!“ ¹⁸ On im povedal: „Videl som satana padať z neba ako blesk. ¹⁹ Hľa, dal som vám moc šliapať po hadoch a škorpiónoch i po všetkej sile nepriateľa a nič vám neuškodí. ²⁰ No neradujte sa z toho, že sa vám poddávajú duchovia, ale radujte sa, že sú vaše mená zapísané v nebi.“

Evanjelium sa zjavuje maličkým - ²¹ V tej hodine zaplesal v Duchu Svätom a povedal: „Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo. ²² Môj Otec mi odovzdal všetko. A nik nevie, kto je Syn, iba Otec, ani kto je Otec, iba Syn a ten, komu to Syn bude chcieť zjaviť.“

Šťastie Ježišových učeníkov - ²³ Potom sa obrátil osobitne k učeníkom a povedal: „Blahoslavené oči, ktoré vidia, čo vidíte vy. ²⁴ Lebo hovorím vám: Mnohí proroci a králi chceli vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli.“

Hlavné prikázanie - ²⁵ Tu vystúpil ktorýsi znalec zákona a povedal, aby ho pokúšal: „Učiteľ, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?“ ²⁶ Ježiš mu vrazil: „Čo je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?“ ²⁷ On odpovedal: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho bližného ako seba samého!“ ²⁸ Povedal mu: „Správne si odpovedal. Toto rob a budeš žiť!“ ²⁹ Ale on sa chcel ospravedlniť, preto sa opýtal Ježiša: „A kto je môj blížny?“

Podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi - ³⁰ Ježiš povedal: „Istý človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha a padol do rúk zbojníkov. Tí ho ozbíjali, dorážali, nechali ho polomŕtveho a odišli. ³¹ Náhodou šiel tou cestou istý kňaz a keď ho uvidel, obišiel ho. ³² Takisto aj levita: keď prišiel na to miesto a uvidel ho, išiel ďalej. ³³ No prišiel k nemu istý cestujúci Samaritán a keď ho uvidel, bolo mu ho ľúto. ³⁴ Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína a obviazal mu ich; vyložil ho na svoje dobytča, zaviezol ho do hostinca a staral sa oň. ³⁵ Na druhý deň vyňal dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: „Staraj sa oň a ak vynaložíš viac, ja ti to zaplatím, keď sa budem vracat.“ ³⁶ Čo myslíš, ktorý z tých troch bol blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?“ ³⁷ On odpovedal: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.“ A Ježiš mu povedal: „Chod' a rob aj ty podobne!“

Mária a Marta - ³⁸ Ako išli ďalej, vošiel do ktorejosi dediny, kde ho prijala do domu istá žena, menom Marta. ³⁹ Tá mala sestru menom Máriu, ktorá si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slovo. ⁴⁰ Ale Marta mala plno práce s obsluhou. Tu zastala a povedala: „Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, nech mi pomôže!“ ⁴¹ Pán jej odpovedal: „Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, ⁴² a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepší podiel, ktorý sa jej neodníme.“

Lk11

XI. Modlitba Pána - ¹ Raz sa na ktoromsi mieste modlil. Keď skončil, povedal mu jeden z jeho učeníkov: „Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov.“ ² Povedal im: „Keď sa modlíte, hovorte:

Otče, posväť sa tvoje meno,
príd' tvoje kráľovstvo.

³ Chlieb náš každodenný daj nám každý deň

⁴ a odpusť nám naše hriechy,
lebo aj my odpúšťame každému svojmu dlžníkovi.

A neuved' nás do pokušenia.“

Podobenstvo o neodbytnom priateľovi - ⁵ Potom im hovoril: „Niektorí z vás má priateľa. Pôjde k nemu o polnoci a povie mu: „Priateľu, požičaj mi tri chleby, ⁶ lebo prišiel ku

mne priateľ z cesty a nemám mu čo ponúknuť.“⁷ A on znútra odpovie: „Neobťažuj ma! Dvere sú už zamknuté a deti sú so mnou v posteli. Nemôžem vstať a dať ti.“⁸ Hovorím vám: Aj keď nevstane a nedá mu preto, že mu je priateľom, pre jeho neodbytnosť vstane a dá mu, čo potrebuje.

Modlitba s dôverou - ⁹ Aj ja vám hovorím: Proste a dostanete! Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám!¹⁰ Lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvoria.¹¹ Ak niekoho z vás ako otca poprosí syn o rybu, vari mu dá namiesto ryby hada?¹² Alebo ak pýta vajce, podá mu škorpióna?¹³ Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá nebeský Otec Ducha Svätého tým, čo ho prosia!“

Zlomyseľné prekrúcanie Ježišovej moci - ¹⁴ Raz vyhánal zlého ducha, ktorý bol nemý. Keď zlý duch vyšiel, nemý prehovoril. Zástupy žasli;¹⁵ no niektorí z nich hovorili: „Mocou Belzebula, kniežaťa zlých duchov, vyháňa zlých duchov.“¹⁶ Iní žiadali od neho znamenie z neba, aby ho pokúšali.¹⁷ Ale on poznal ich myšlienky a povedal im: „Každé kráľovstvo vnútorne rozdelené spustne a dom na dom sa zrúti.“¹⁸ Ak je aj satan vnútorne rozdelený, akože obstojí jeho kráľovstvo? Vy hovoríte, že ja mocou Belzebula vyhánam zlých duchov.¹⁹ No ak ja vyhánam zlých duchov mocou Belzebula, čou mocou ich vyhánajú vaši synovia? Preto oni budú vašimi sudcami.²⁰ Ale ak ja Božím prstom vyhánam zlých duchov, potom k vám prišlo Božie kráľovstvo.

²¹ Keď silný ozbrojený človek stráži svoj dvor, jeho majetok je v bezpečí.²² Ale keď ho prepadne silnejší ako on, premôže ho, vezme mu zbrane na ktoré sa spoliehal, a koristiť rozdelí.

²³ Kto nie je so mnou, je proti mne, a kto nezhrádza so mnou, rozhadzuje.

O návrate nečistého ducha - ²⁴ Keď nečistý duch vyjde z človeka, blúdi po vyschnutých miestach a hľadá odpočinok. Ale keď nenájde, povie si: „Vrátim sa do svojho domu, odkiaľ som vyšiel.“²⁵ Keď ta príde, nájde ho vymetený a vyzdobený.²⁶ Tu odíde, vezme sedem iných duchov, horších, ako je sám, vojdú dnu a usídlia sa tam. A stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým.“

Chvála Ježišovej matky - ²⁷ Ako to hovoril, akási žena zo zástupu pozdvihla svoj hlas a povedala mu: „Blahoslavený život, ktorý ťa nosil, a prsia, ktoré si požíval.“²⁸ Ale on povedal: „Skôr sú blahoslavení tí, čo počúvajú Božie slovo a zachovávajú ho.“

Jonášovo znamenie - ²⁹ Keď sa schádzali zástupy, začal hovoriť: „Toto pokolenie je zlé pokolenie. Žiada znamenie, ale znamenie nedostane, iba ak znamenie Jonášovo.“³⁰ Lebo ako bol Jonáš znamením pre Ninivčanov, tak bude aj Syn človeka pre toto pokolenie.³¹ Kráľovná z juhu vystúpi na súde proti mužom tohto pokolenia a odsúdi ich; lebo ona z končín zeme prišla počúvať Šalamúnovu múdrosť - a tu je niekto väčší ako Šalamún.³² Mužovia z Ninive vystúpia na súde proti tomuto pokoleniu a odsúdia ho; lebo oni sa kajali na Jonášovo kázanie - a tu je predsa niekto väčší ako Jonáš.

Výroky o svetle - ³³ Nik nezažne lampu a nepostaví ju do kúta ani pod mericu, ale postaví ju na svietnik, aby tí, čo vchádzajú, videli svetlo.³⁴ Lampou tela je tvoje oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle. Ale ak sa zakalí, bude aj tvoje telo vo tme.³⁵ Daj si teda pozor, aby svetlo, čo je v tebe, nebolo tmou.³⁶ Ak bude celé tvoje telo vo svetle a ani jedna jeho časť nebude vo tme, celé bude jasné, ako keď ťa lampa ožiari svojím svetlom.“

Proti farizejom - ³⁷ Keď ešte hovoril, pozval ho istý farizej, aby uňho obedoval. On šiel a sadol si k stolu.³⁸ A farizej sa začudoval, keď videl, že sa pred obedom neumyl.³⁹ Pán mu povedal: „Vy, farizeji, čistíte čašu a misu zvonka, ale vaše vnútro je plné lúpeže a nepravosti.“⁴⁰ Hlupáci, či ten, čo stvoril vonkajšok, nestvoril aj vnútro?“⁴¹ Ale čo je vnútri, rozdajte ako almužnu a všetko vám bude čisté.⁴² No beda vám, farizeji, lebo dávate desiatky z mäty, ruty a z každej zeleniny, ale spravodlivosť a Božiu lásku obchádzate! Toto bolo treba robiť a tamto nezanedbávať!⁴³ Beda vám, farizeji, lebo máte radi prvú stolicu v synagógach a pozdravy na uliciach!⁴⁴ Beda vám, lebo ste ako neoznačené hroby a ľudia ani nevedia, po čom chodia!“

Proti zákonníkom - ⁴⁵ Vtedy mu povedal ktorýsi zákonník: „Učiteľ, keď takto hovoríš, aj nás urážaš.“ ⁴⁶ On mu povedal: „Aj vám, zákonníkom, beda! Lebo zaťažujete ľudí bremenami, ktoré nemožno uniesť, ale sami sa tých bremien ani jediným prstom nedotknete. ⁴⁷ Beda vám, lebo staviate pomníky prorokom, ktorých zabili vaši otcovia! ⁴⁸ Tým dosvedčujete a schvaľujete činy svojich otcov, lebo oni ich zabíjali a vy im staviate pomníky. ⁴⁹ Preto aj Božia múdrosť povedala: Pošlem k nim prorokov a apoštolov a oni niektorých z nich zabijú, iných budú prenasledovať; ⁵⁰ a toto pokolenie sa bude zodpovedať za krv všetkých prorokov vyliatu od stvorenia sveta, ⁵¹ počnúc krvou Ábela až po krv Zachariáša, ktorý zahynul medzi oltárom a chrámom. Áno, hovorím vám: Toto pokolenie sa bude zodpovedať. ⁵² Beda vám, zákonníci, lebo ste vzali kľúč poznania! Sami ste nevošli, a tým, čo chceli vojsť, ste zabránili.“

⁵³ Keď stade odchádzal, začali naňho zákonníci a farizeji prudko dorážať a dotieravo sa ho na všeličo vypytovali. Strojili mu úklady, aby niečo podchytili z jeho úst.

Lk12

XII. Varovanie pred kvasom farizejov - ¹ Medzitým ho obštúpili také zástupy, že skoro jeden po druhom šliapali. On začal hovoriť najprv svojim učeníkom: „Chráňte sa kvasu farizejov, čiže pokrytectva. ² Veď nič nie je skryté, čo by sa neodhalilo, a nič utajené, čo by sa neprezvedelo. ³ Lebo čo ste povedali vo tme, bude počuť na svetle, a čo ste pošepli v izbách do ucha, bude sa rozhlasovať zo striech.

Odvaha pri vyznávaní Krista - ⁴ Vám, mojím priateľom, hovorím: „Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, a potom už nemajú čo urobiť! ⁵ Ukážem vám, koho sa máte báť. Bojte sa toho, ktorý keď zabije, má moc uvrhnúť do pekla! Áno, hovorím vám: Tohoto sa bojte! ⁶ Nepredáva sa päť vrabcov za dva haliere? A Boh ani na jedného z nich nezabudne. ⁷ Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané. Nebojte sa, vy ste cennejší ako mnoho vrabcov!

⁸ Hovorím vám: Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj Syn človeka vyzná pred Božími anjelmi. ⁹ Ale kto mňa zaprie pred ľuďmi, bude zaprený pred Božími anjelmi.

¹⁰ Ak niekto povie niečo proti Synovi človeka, odpustí sa mu to. Kto by sa však rúhal Duchu Svätému, tomu sa neodpustí.

¹¹ Keď vás budú vodiť do synagóg, pred úrady a vrchnosti, nestarajte sa, ako a čím sa budete brániť alebo čo budete hovoriť, ¹² lebo Duch Svätý vás v tú hodinu poučí, čo treba hovoriť.“

Chráňte sa chamtivosti - ¹³ Ktosi zo zástupu mu povedal: „Učiteľ, povedz môjmu bratovi, aby sa so mnou podelil o dedičstvo.“ ¹⁴ On mu odvetil: „Človeče, kto ma ustanovil za sudcu alebo rozdeľovača medzi vami?“ ¹⁵ A ostatným povedal: „Dajte si pozor a chráňte sa všetkej chamtivosti! Lebo aj keď má človek hojnosť všetkého, jeho život nezávisí od toho, čo má.“ ¹⁶ A povedal im aj podobenstvo: „Istému boháčovi prinieslo pole veľkú úrodu. ¹⁷ Premýšľal a hovoril si: „Čo budem robiť? Veď nemám kde uložiť svoju úrodu.“ ¹⁸ Potom si povedal: „Toto urobím: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie a tam uložíť všetko obilie i ostatný svoj majetok. ¹⁹ Potom si poviem: Duša, máš veľké zásoby na mnohé roky. Odpočívaj, jedz, pi a veselo hodu!“ ²⁰ Ale Boh mu povedal: „Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, čie bude?“ ²¹ Tak je to s tým, kto si hromadí poklady, a pred Bohom nie je bohatý.“

Dôvera v Božiu prozreteľnosť - ²² A svojim učeníkom povedal: „Preto vám hovorím: Nebuďte ustarostení o život, čo budete jesť, ani o telo, čo si oblečiete. ²³ Veď život je viac ako jedlo a telo viac ako odev. ²⁴ Pozrite sa na havrany: nesejú, ani nežnú, nemajú ani komoru ani stodolu, a Boh ich živí. A vy ste o koľko viac ako vtáky! ²⁵ A kto z vás si môže starosťami pridať čo len lakeť k svojmu životu? ²⁶ Ak teda nemôžete ani to najmenšie, čo sa tak staráte o to ostatné? ²⁷ Pozrite sa na ľalie, ako rastú: nepracujú, nepradú; a hovorím vám: Ani Šalamún sa v celej svojej sláve neobliekal tak ako jediná z nich. ²⁸ Keď teda Boh takto oblieka rastlinu,

ktorá je dnes na poli a zajtra ju hodia do pece, o čo skôr vás, vy maloverní?!²⁹ Ani vy sa nezháňajte, čo budete jesť alebo čo budete piť, a nebudte ustarostení!³⁰ Veď toto všetko zháňajú ľudia tohto sveta. Váš Otec predsa vie, že toto potrebujete.³¹ Ale hľadajte jeho kráľovstvo a toto dostanete navyše.

Pravý poklad -³² Neboj sa, maličké stádo, lebo vášmu Otcovi sa zapáčiło dať vám kráľovstvo.³³ Predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu! Robte si mešce, ktoré sa nezoderú, nevyčerpatel'ný poklad v nebi, kde sa zlodej nedostane a kde moľ neničí.³⁴ Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce.

Výzva na bdelosť -³⁵ Bedrá majte opášané a lampy zažaté!³⁶ Bud'te podobní ľudom, ktorí očakávajú svojho pána, keď sa má vrátiť zo svadby, aby mu otvorili hneď, ako príde a zaklope.³⁷ Blahoslavení sluhovia, ktorých pán pri svojom príchode nájde bdiť. Veru, hovorím vám: Opáše sa, posadí ich k stolu a bude ich obsluhovať.³⁸ A keď príde pred polnocou alebo až nad ráno a nájde ich bdiť, budú blahoslavení.³⁹ Uvážte predsa: Keby hospodár vedel, v ktorú hodinu príde zlodej, nedovolil by mu vniknúť do svojho domu.⁴⁰ Aj vy bud'te pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte.“

Podobenstvo o vernom sluho -⁴¹ Peter mu povedal: „Pane, toto podobenstvo hovoríš iba nám, alebo všetkým?“⁴² Pán povedal: „Kto je teda verný a múdry správca, ktorého pán ustanoví nad svojou čelaďou, aby jej načas dával určený pokrm?“⁴³ Blahoslavený sluha, ktorého pán pri svojom príchode nájde tak robiť.⁴⁴ Veru, hovorím vám: Ustanoví ho nad všetkým, čo má.⁴⁵ Ale keby si ten sluha v srdci povedal: „Môj pán voľajako nejde,“ a začal by biť sluhov a slúžky, jesť, piť a opíjať sa,⁴⁶ pán toho sluhu príde v deň, keď to najmenej čaká, a v hodinu, o ktorej nevie, oddelí ho a dá mu podiel medzi nevernými.⁴⁷ Toho sluhu, ktorý poznal vôľu svojho pána, no nepripravil sa a nesplnil jeho vôľu, veľmi zbijú.⁴⁸ Toho, ktorý ju nepoznal a urobil niečo, za čo si zaslúži bitku, menej zbijú. Kto mnoho dostal, od toho sa bude mnoho požadovať, a komu veľa zverili, od toho budú viac žiadať.

Triedenie duchov -⁴⁹ Oheň som prišiel vrhnúť na zem; a čo chcem? Len aby už vzplanul!⁵⁰ Ale krstom mám byť pokrstený a ako mi je úzko, kým sa to nestane!⁵¹ Myslíte si, že som prišiel darovať pokoj zemi? Nie, hovorím vám, ale rozdelenie.⁵² Lebo odteraz sa päť ľudí v jednom dome rozdelí: traja proti dvom a dvaja proti trom.⁵³ Rozdelia sa otec proti synovi a syn proti otcovi, matka proti dcére a dcéra proti matke, svokra proti neveste a nevesta proti svokre.“

Poznať znamenie čias -⁵⁴ Potom povedal zástupom: „Keď zbadáte, že na západe vystupuje oblak, hneď hovoríte: „Dážď príde,“ a býva tak.⁵⁵ A keď veje južný vietor, hovoríte: „Bude horúco,“ a býva.⁵⁶ Pokrytci, vzhľad zeme a neba viete posúdiť. Ako to, že terajší čas posúdiť neviete?⁵⁷ Prečo sami od seba neusúдите, čo je spravodlivé.

Zmieriť sa s protivníkom -⁵⁸ Keď ideš so svojím protivníkom pred vrchnosť, usiluj sa s ním cestou vyrovnať, aby ťa nezavliekol k sudcovi, lebo sudca ťa vydá drábovi a dráb ťa vrhne do väzenia.⁵⁹ Hovorím ti: Nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš do ostatného haliera.“

Lk13

XIII. Prozreteľnosť výzva k pokániu -¹ Niektorí z tých, čo tam boli v tom čase, rozprávali mu o Galilejčanoch, ktorých krv Pilát zmiešal s krvou ich obetí.² On im povedal: „Myslíte si, že títo Galilejčania boli väčší hriešnici ako ostatní Galilejčania, keď tak trpeli?“³ Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci podobne zahyniete.⁴ Alebo si myslíte, že tí osemnásť, čo na nich padla veža v Siloe a zabila ich, boli väčší vinníci ako ostatní obyvatelia Jeruzalema?⁵ Nie, hovorím vám, ale ak nebudete robiť pokánie, všetci zahyniete podobne.“

Podobenstvo o neplodnom figovníku -⁶ A povedal toto podobenstvo: „Ktosi mal vo vinici zasadený figovník a prišiel hľadať na ňom ovocie, ale nenašiel.⁷ Preto povedal

vinohradníkovi: „Pozri, už tri roky chodím hľadať ovocie na tomto figovníku, a nič nenachádzam. Vytni ho! Načo ešte aj zem vyčerpáva?“⁸ On mu odvetil: „Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím.“⁹ Možno nabudúce prinesie ovocie. Ak nie, potom ho vytneš.“

Uzdravil zhrbenú ženu v sobotu -¹⁰ V sobotu učil v istej synagóge.¹¹ Bola tam žena, ktorá osemnásť rokov mala ducha neduživosti. Bola zhrbená a nemohla sa ani trochu narovnať.¹² Keď ju Ježiš zbadal, zavolať si ju a povedal jej: „Žena, si oslobodená od svojej choroby,“¹³ a vložil na ňu ruky. Ona sa hneď vzpriamila a oslavovala Boha.¹⁴ Ale predstavený synagógy sa nahneval, že Ježiš v sobotu uzdravuje, i povedal zástupu: „Je šesť dní, keď treba pracovať; v tieto dni prichádzajte a dávajte sa uzdravovať, a nie v sobotu!“¹⁵ Pán mu odpovedal: „Pokrytci! Neodvážuje každý z vás v sobotu svojho vola alebo osla od jasiel a nevodí ho napájať?“¹⁶ A túto Abrahámovu dcéru, ktorú satan držal osemnásť rokov spútanú, nebolo treba vyslobodiť z tohoto puta hoci aj v sobotu?“¹⁷ Keď to povedal, všetci jeho protivníci sa zahanbili, ale ľudia sa radovali zo všetkých slávnych skutkov, ktoré konal.

Podobenstvo o horčičnom zrnku -¹⁸ Potom povedal: „Čomu sa podobá Božie kráľovstvo, k čomu ho prirovnám?“¹⁹ Podobá sa horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade. Keď vyrástlo, bol z neho strom a nebeské vtáky hniezdili na jeho konároch.“

Podobenstvo o kvase -²⁰ A zasa povedal: „K čomu prirovnám Božie kráľovstvo?“²¹ Podobá sa kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvásí.“

Kto bude spasený -²² Cestou do Jeruzalema prechádzal mestami a dedinami a učil.²³ Ktosi sa ho spýtal: „Pane, je málo tých, čo budú spasení?“ On im povedal: „Usilujte sa vojsť tesnou bránou, lebo hovorím vám: Mnohí sa budú pokúšať vojsť, a nebudú môcť.“²⁵ Keď hospodár vstane a zatvorí dvere a vy zostanete vonku, začnete kopať na dvere a volať: „Pane, otvor nám!“ A on vám povie: „Ja neviem, odkiaľ ste!“²⁶ Vtedy začnete hovoriť: „Jedli sme s tebou a pili, na našich uliciach si učil.“²⁷ Ale on vám povie: „Ja neviem, odkiaľ ste; odíďte odo mňa všetci, čo pášete nepravosť!“²⁸ Tam bude plač a škrípanie zubami, až uvidíte, že Abrahám, Izák, Jakub a všetci proroci sú v Božom kráľovstve, a vy ste vyhodení von.²⁹ A prídu od východu i západu, od severu i od juhu a budú stolovať v Božom kráľovstve.³⁰ A tak sú poslední, ktorí budú prvými, a sú prví, ktorí budú poslednými.“

Odkaz Herodesovi -³¹ V tú hodinu prišli niektorí farizeji a hovorili mu: „Odíď odtiaľto, lebo Herodes ťa chce zabiť.“³² On im povedal: „Choďte a povedzte tej líške: „Hľa, vyhánam zlých duchov a uzdravujem dnes i zajtra a tretieho dňa dokončím.“³³ Ale dnes, zajtra a pozajtra musím ísť ďalej, lebo nie je možné, aby prorok zahynul mimo Jeruzalema.“

Nárek nad Jeruzalemom -³⁴ Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli k tebe poslaní, koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti ako sliepka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste.³⁵ Hľa, váš dom vám ostáva pustý. A hovorím vám: Už ma nevidíte, kým nepríde čas, keď budete hovoriť: „Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.“

Lk14

XIV. V sobotu uzdravuje chorého na vodnatieľku -¹ V istú sobotu vošiel do domu ktoréhosi popredného farizeja stolovať a oni ho pozorovali.² A hľa, bol pred ním akýsi človek, ktorý mal vodnatieľku.³ Tu sa Ježiš obrátil k zákonníkom a farizejom a opýtal sa: „Slobodno v sobotu uzdravovať, či nie?“⁴ Ale oni mlčali. Vzal ho teda, uzdravil ho a prepustil.⁵ A tamtým povedal: „Ak niekomu z vás padne do studne syn alebo vól, nevytiahne ho hneď hoc aj v sobotu?“⁶ A nevedeli mu na to odpovedať.

Prvé a posledné miesto -⁷ Keď zbadal, ako si pozvaní vyberali popredné miesta, povedal im toto podobenstvo:⁸ Ak ťa niekto pozve na svadbu, nesadaj si na prvé miesto, lebo mohol pozvať niekoho vzácnejšieho, ako si ty;⁹ a prišiel by ten, čo pozval teba i jeho, a povedal

by ti: „Uvoľni miesto tomuto.“ Vtedy by si musel s hanbou zaujať posledné miesto. ¹⁰ Ale keď ťa pozvú, choď, sadni si na posledné miesto. Potom príde ten, čo ťa pozval, a povie ti: „Priateľu, postúp vyššie!“ Vtedy sa ti dostane pocty pred všetkými spolustolujúcimi. ¹¹ Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“

Nezištné pozvanie hostí - ¹² A tomu, čo ho pozval, povedal: „Keď dávaš obed alebo večeru, nevolaj svojich priateľov ani svojich bratov ani príbuzných ani bohatých susedov, aby nepozvali aj oni teba a mal by si odplatu. ¹³ Ale keď chystáš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých. ¹⁴ A budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť. No odplatu dostaneš pri vzkriesení spravodlivých.“

Podobenstvo o veľkej večeri - ¹⁵ Keď to počul jeden zo spolustolujúcich, povedal mu: „Blahoslavený, kto bude jesť chlieb v Božom kráľovstve.“ ¹⁶ On mu povedal: „Istý človek pripravil veľkú večeru a pozval mnoho ľudí. ¹⁷ Keď nadišla hodina večere, poslal svojho sluhu, aby povedal pozvaným: „Podťe, už je všetko pripravené.“ ¹⁸ A naraz sa začali všetci vyhovárať. Prvý mu povedal: „Kúpil som pole a musím si ho ísť pozrieť. Prosím ťa, ospravedlň ma!“ ¹⁹ Druhý povedal: „Kúpil som päť záprahov volov a idem ich vyskúšať. Prosím ťa, ospravedlň ma!“ ²⁰ A ďalší povedal: „Oženil som sa, a preto nemôžem prísť.“ ²¹ Sluha sa vrátil a oznámil to svojmu pánovi. Vtedy sa hospodár rozhneval a povedal svojmu sluhovi: „Vyjdí rýchle na námestia a do ulíc mesta a prived' sem chudobných a mrzákov, slepých a chromých!“ ²² A sluha hlásil: „Pane, stalo sa, ako si rozkázal, a ešte je miesto.“ ²³ Tu pán povedal sluhovi: „Vyjdí na cesty a k ohradám a donúť vojsť všetkých, aby sa mi naplnil dom.“ ²⁴ Lebo hovorím vám, že ani jeden z tamtých mužov, čo boli pozvaní, neokúsi moju večeru.“

Kto môže byť Ježišovým učeníkom - ²⁵ Išli s ním veľké zástupy. Tu sa obrátil a povedal im: ²⁶ „Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojím učeníkom. ²⁷ A kto ide za mnou a nenesie svoj kríž, nemôže byť mojím učeníkom.“

²⁸ Ak niekto z vás chce stavať vežu, či si najprv nesadne a neprepočíta náklad, či má na jej dokončenie? ²⁹ Aby sa mu potom, keď položí základ a nebude ju môcť dostavať, nezačali všetci, čo to uvidia, posmievať: ³⁰ „Tento človek začal stavať, a nemohol dokončiť.“ ³¹ Alebo keď sa kráľ chystá do boja s iným kráľom, či si najprv nesadne a neporozmýšľa, či sa môže s desiatimi tisícami postaviť proti tomu, ktorý ide proti nemu s dvadsiatimi tisícami? ³² Ak nie, vyšle posolstvo, kým je tamten ešte ďaleko, a prosí o podmienky mieru. ³³ Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.

³⁴ Soľ je dobrá. Ale ak aj soľ stratí chuť, čím ju napraví? ³⁵ Nehodí sa ani do zeme ani do hnoja, ale ju vyhodí von. Kto má uši na počúvanie, nech počúva.“

Tri podobenstvá o milosrdenstve 15,1-32

Lk15

XV. a) Podobenstvo o stratenej ovci - ¹ Približovali sa k nemu všetci mýtnici a hriešnici a počúvali ho. ² Farizeji a zákonníci šomrali: „Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi.“ ³ Preto im povedal toto podobenstvo: ⁴ „Ak má niekto z vás sto oviec a jednu z nich stratí nenechá tých deväťdesiatdeväť na púšti a nepôjde za tou, čo sa stratila, kým ju nenájde? ⁵ A keď ju nájde, vezme ju s radosťou na plecia, ⁶ a len čo príde domov, zvolá priateľov a susedov a povie im: „Radujte sa so mnou lebo som našiel ovcu, čo sa mi stratila.“ ⁷ Hovorím vám: Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.“

b) Podobenstvo o stratenej drachme - ⁸ Alebo ak má žena desať drachiem a jednu drachmu stratí, nezažne lampu, nevymetie dom a nehľadá starostlivo kým ju nenájde? ⁹ A keď ju nájde, zvolá priateľky a susedky a povie. Radujte sa so mnou, lebo som našla drachmu, čo

som stratila.“ ¹⁰ Hovorím vám: Takú radosť majú Boží anjeli z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie.“

c) Podobenstvo o márnotratom synovi - ¹¹ A pokračoval: „Istý človek mal dvoch synov. ¹² Mladší z nich povedal otcovi: „Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí.“ A on im rozdelil majetok. ¹³ O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. ¹⁴ Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. ¹⁵ Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť. ¹⁶ I túžil nasýtiť sa aspoň strukmi, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával. ¹⁷ Vstúpil teda do seba a povedal si: „Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. ¹⁸ Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. ¹⁹ Už nie som hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.“ ²⁰ I vstal a šiel k svojmu otcovi.

Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. ²¹ Syn mu povedal: „Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom.“ ²² Ale otec povedal svojim sluhom: „Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! ²³ Prived'te vykŕmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, ²⁴ lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“ A začali hodovať.

²⁵ Jeho starší syn bol práve na poli. Keď sa vracal a približoval sa k domu, počul hudbu a tanec. ²⁶ Zavolať si jedného zo sluhov a pýtal sa, čo sa deje. ²⁷ Ten mu povedal: „Prišiel tvoj brat a tvoj otec zabil vykŕmené teľa, lebo sa mu vrátil zdravý.“ ²⁸ On sa však nahneval a nechcel vojsť. Vyšiel teda otec a začal ho prosiť. ²⁹ Ale on odpovedal otcovi: „Už toľko rokov ti slúžim a nikdy som neprestúpil tvoj príkaz, a mne si nikdy nedal ani kozliatko, aby som sa zabavil so svojimi priateľmi. ³⁰ No keď prišiel tento tvoj syn, čo ti prehýril majetok s neviestkami, pre neho si zabil vykŕmené teľa.“ ³¹ On mu na to povedal: „Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo ja mám, je tvoje. ³² Ale patrilo sa hodovať a radosť sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa.“

Lk16

XVI. Podobenstvo o nepoctivom správcovi - ¹ Učenikom povedal: „Bol istý bohatý človek, ktorý mal správcu, a toho obžalovali u neho, že mu rozhadzuje majetok. ² Zavolať si ho a povedal mu: „Čo to počúvam o tebe? Vydaj počet zo svojho šafárenia, lebo už nemôžeš ďalej šafáriť.“ ³ Správca si povedal: „Čo budem robiť, keď ma môj pán zbavuje správcovstva? Kopat' nevládzem, žobrať sa hanbím. ⁴ Viem, čo urobím, aby ma niekde prijali do domu, keď ma zbavia správcovstva.“ ⁵ Zavolať si po jednom dlžníkov svojho pána a vravel prvému: „Koľko dlhuješ môjmu pánovi?“ ⁶ On povedal: „Sto kadí oleja.“ Vravel mu: Tu máš svoj úpis, rýchlo si sadni a napíš päťdesiat. ⁷ Potom povedal inému: „A ty koľko dlhuješ? On vravel: „Sto meríc pšenice.“ Vravel mu: „Tu máš svoj úpis a napíš osemdesiat.“ ⁸ A pán pochválil nepoctivého správcu, že si opatrne počínal. Lebo synovia tohto sveta sú voči sebe navzájom predvídavejší ako synovia svetla.

Správne používanie majetku - ⁹ Aj ja vám hovorím: Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, až sa pominie, prijali do večných príbytkov.

¹⁰ Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom.

¹¹ Ak ste teda neboli verní v nespravodlivej mamone, kto vám zverí pravé bohatstvo? ¹² A ak ste neboli verní v cudzom, kto vám dá čo je vaše?

¹³ Nijaký sluha nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridŕžať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone.“

Proti farizejom, milovníkom peňazí - ¹⁴ Toto všetko počúvali aj farizeji, ktorí mali radi peniaze, a posmievali sa mu. ¹⁵ Preto im povedal: „Vy sa robíte pred ľuďmi spravodlivými, ale Boh pozná vaše srdcia, lebo čo je u ľudí vznešené, pred Bohom je ohavné.

Násilím na kráľovstvo - ¹⁶ Zákon a Proroci sú až po Jána. Odvtedy sa zvestuje Božie kráľovstvo a každý naň ide násilím.

Trvácnosť Zákona - ¹⁷ Ľahšie sa pominie nebo a zem, ako by zo Zákona vypadla jediná čiarka.

Nerozlučnosť manželstva - ¹⁸ Každý, kto prepúšťa svoju manželku a berie si inú, cudzoloží, a kto si berie takú, ktorú muž prepustil, cudzoloží.

Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi - ¹⁹ Bol istý bohatý človek. Obliekal sa do purpuru a kmentu a deň čo deň prepychovo hodoval. ²⁰ Pri jeho bráne líhal akýsi žobrák, menom Lazár, plný vredov. ²¹ Túžil nasýtiť sa z toho, čo padalo z boháčovho stola, a len psy prichádzali a lízali mu vredy. ²² Keď žobrák umrel, anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona. Zomrel aj boháč a pochovali ho. ²³ A keď v pekle v mukách pozdvihol oči, zďaleka videl Abraháma a Lazára v jeho lone. ²⁴ I zvolal: „Otec Abrahám, zľutuj sa nado mnou a pošli Lazára, nech si namočí aspoň koniec prsta vo vode a zvlaží mi jazyk, lebo sa hrozne trápim v tomto plameni!“ ²⁵ No Abrahám povedal: „Synu, spomeň si, že si dostal všetko dobré za svojho života a Lazár zasa iba zlé. Teraz sa on tu teší a ty sa trápiš. ²⁶ A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik - čo ako by chcel - nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám.“ ²⁷ Tu povedal: „Prosím ťa, Otče, pošli ho do domu môjho otca. ²⁸ Mám totiž piatich bratov; nech ich zaprisahá, aby sa nedostali aj oni na toto miesto múk.“ ²⁹ Abrahám mu odpovedal: „Majú Mojžiša a Prorokov nech ich počúvajú.“ ³⁰ Ale on vravel: „Nie, otec Abrahám. Ak príde k nim niekto z mŕtvych, budú robiť pokánie.“ ³¹ Odpovedal mu. Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov neuveria, ani keby niekto z mŕtvych vstal.“

Lk17

XVII. O pohoršení - ¹ Potom povedal svojim učeníkom: „Nie je možné, aby neprišli pohoršenia, ale beda tomu, skrze koho prichádzajú! ² Tomu by bolo lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a hodili ho do mora, akoby mal pohoršiť jedného z týchto maličkých. ³ Dávajte si pozor!

O odpúšťaní - Keď sa tvoj brat prehreší, pokarhaj ho! Ak sa obráti, odpusť mu! ⁴ A keď sa aj sedem ráz za deň prehreší proti tebe a sedem ráz sa vráti k tebe a povie: „Ľutujem,“ odpusť mu!“

Sila viery - ⁵ Apoštoli povedali Pánovi: „Daj nám väčšiu vieru!“ ⁶ Pán vravel: „Keby ste mali vieru ako horčičné zrnko a povedali by ste tejto moruši: „Vytrhni sa aj s koreňom a presad sa do mora,“ poslúchla by vás.

Neužitoční sluhovia - ⁷ Kto z vás, čo máte sluhu, ktorý orie alebo pasie, povie mu, keď sa vráti z poľa: „Hneď si pod sadnúť k stolu?“ ⁸ Vari mu nepovie skôr: „Priprav mi večeru, opáš sa a obsluhuj ma, kým sa nenajem a nenapijem; ty budeš jesť a piť až potom?“ ⁹ Je azda povinný ďakovať sluhovi, že urobil, čo sa mu rozkázalo? ¹⁰ Tak aj vy, keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: „Sme neužitoční sluhovia; urobili sme, čo sme boli povinní urobiť.“

Desať malomocných - ¹¹ Na ceste do Jeruzalema prechádzal pomedzi Samáriu a Galileu. ¹² Ako vchádzal do ktorejosi dediny, išlo oproti nemú desať malomocných mužov. Zďaleka zastali ¹³ a hlasne kričali: „Ježišu, učiteľ, zmiluj sa nad nami!“ ¹⁴ Keď ich uvidel, povedal: „Chodte, ukážte sa kňazom!“ A ako šli, boli očistení. ¹⁵ Len čo jeden z nich spozoroval, že je uzdravený, vrátil sa a veľkým hlasom velebil Boha. ¹⁶ Padol na tvár Ježišovi k nohám a ďakoval mu; a bol to Samaritán. ¹⁷ Ježiš na to povedal: „Neočistilo sa ich desať? A

tí deviaty sú kde? ¹⁸ Nenašiel sa nik okrem tohoto cudzinca, čo by sa bol vrátil a vzdal Bohu slávu? ¹⁹ A jemu povedal: „Vstaň a choď, tvoja viera ťa uzdravila.“

Príchod Božieho kráľovstva - ²⁰ Keď sa ho farizeji opýtali, kedy príde Božie kráľovstvo, on im povedal: „Božie kráľovstvo neprichádza tak, že by sa to dalo spozorovať. ²¹ Ani nepovedia: „Aha, tu je!“ alebo: „Tamto je!“ lebo Božie kráľovstvo je medzi vami.“

Deň Syna človeka - ²² A učeníkom povedal: „Prídu dni, keď si budete žiadať uvidieť jeden z dní Syna človeka, ale neuvidíte. ²³ A povedia vám: „Hľa, tu je!“, „Hľa, tamto je!“ Nechod'te nikde, nebežte za nimi! ²⁴ Lebo ako blesk, keď sa zablysne, ožiari všetko od jedného kraja neba až po druhý, tak aj Syn človeka v svoj deň. ²⁵ Ale najprv musí mnoho trpieť a toto pokolenie ho zavrhnúť. ²⁶ Ako bolo za dní Noema, tak bude aj za dní Syna človeka. ²⁷ Ľudia jedli, pili, ženili sa a vydávali až do dňa keď Noe vošiel do korába. Tu prišla potopa a zahubila všetkých. ²⁸ Podobne ako to bolo za dní Lota: ľudia jedli, pili, kupovali, predávali, sadili, stavali ²⁹ ale v deň, keď Lot odišiel zo Sodomy, spustil sa oheň a síra z neba a všetkých zahubili. ³⁰ Priam tak bude aj v deň, keď sa zjaví Syn človeka. ³¹ Kto bude v ten deň na streche a veci bude mať v dome, nech nezostupuje vziať si ich, a kto bude na poli, nech sa takisto nevracia nazad. ³² Spomeňte si na Lotovu ženu. ³³ Kto sa bude usilovať zachrániť si život, stratí ho, a kto ho stratí, získa ho. ³⁴ Hovorím vám: V tú noc budú dvaja na jednej posteli: jeden bude vzatý a druhý sa ponechá. ³⁵ Dve budú spolu mlieť: jedna bude vzatá, druhá sa ponechá.“ (³⁶ Dvaja budú na poli, jeden bude vzatý, druhý sa ponechá.)

³⁷ Oni sa ho opýtali: „Kde, Pane?“ On im povedal: „Kde bude mŕtvola, tam sa zhromaždia aj orly.“

Lk18

XVIII. Podobenstvo o sudcovi a vdove - ¹ Rozpovedal im podobenstvo, ako sa treba stále modliť a neochabovať: ² „V istom meste bol sudca, ktorý sa Boha nebál a ľudí nehanbil. ³ Bola v tom meste aj vdova, ktorá k nemu chodila s prosbou: „Obráň ma pred mojím protivníkom. Ale on dlho nechcel. No potom si povedal: „Hoci sa Boha nebojím a ľudí sa nehanbím, ⁵ obránim tú vdovu, keď ma tak unúva, aby napokon neprišla a neudrela ma po tvári.“ ⁶ A Pán povedal: „Počúvajte, čo hovorí nespravodlivý sudca! ⁷ A Boh neobráni svojich vyvolených, čo k nemu volajú dňom i nocou, a bude k nim nevšímavý? ⁸ Hovorím vám: Zaraz ich obráni. Ale nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde?“

Farizej a mýtnik - ⁹ Tým, čo si namýšľali, že sú spravodliví, a ostatnými pohŕdali, povedal toto podobenstvo: ¹⁰ „Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. ¹¹ Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. ¹² Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.“ ¹³ Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“ ¹⁴ Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“

Ježiš a deti - ¹⁵ Prinášali k nemu aj nemluvňatá, aby sa ich dotkol. Keď to videli učeníci, okrikovali ich. ¹⁶ Ale Ježiš si ich zavolať a povedal: „Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo! ¹⁷ Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň.“

Bohatý popredný muž - ¹⁸ Tu sa ho ktorýsi popredný muž opýtal: „Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?“ ¹⁹ Ježiš mu povedal: „Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, jedine Boh. ²⁰ Poznáš prikázania: *Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! Cti svojho otca i matku!*“ ²¹ On vrel: „Toto všetko som zachovával od mladosti.“ ²² Keď to Ježiš počul, povedal mu: „Ešte ti jedno chýba. Predaj všetko, čo máš rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma. ²³

Keď to počul, zosmutnel, lebo bol veľmi bohatý. ²⁴ Ježiš, vidiac, ako zosmutnel, povedal: „Ako ťažko vchádzajú do Božieho kráľovstva tí čo majú majetky! ²⁵ Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva.“ ²⁶ Tí, čo to počuli, povedali: „Kto potom môže byť spasený?“ ²⁷ On im povedal: „Čo je nemožné ľuďom, je možné Bohu.“

Odmena tým, čo opustili všetko - ²⁸ Peter vravel: „Pozri, my sme opustili, čo sme mali, a išli sme za tebou.“ ²⁹ On im povedal: „Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto pre Božie kráľovstvo opustí dom alebo ženu alebo bratov alebo rodičov alebo deti, ³⁰ aby nedostal oveľa viac v tomto čase a v budúcom veku večný život.“

Tretia predpoveď utrpenia - ³¹ Vtedy si vzal Dvanástich a hovoril im: „Hľa, vystupujeme do Jeruzalema a splní sa všetko, čo napísali Proroci o Synovi človeka. ³² Vydajú ho pohanom, vysmiejú, potupia a opľujú, ³³ zbičujú ho a zabijú, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.“ ³⁴ Lenže oni z toho ničomu nerozumeli. Toto slovo im zostalo zahalené a nepochopili, čo hovoril.

Uzdravenie slepca pri Jerichu - ³⁵ Keď sa približoval k Jerichu, pri ceste sedel akýsi slepec a žobral. ³⁶ Keď počul, že tadiaľ prechádza zástup, pýtal sa, čo sa deje. ³⁷ Povedali mu: „Ježiš Nazaretský ide tadiaľto.“ ³⁸ Tu vykrikol: „Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ ³⁹ Tí, čo išli popredku, ho okríkali, aby mlčal. Ale on ešte väčšmi kričal: „Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou!“ ⁴⁰ Ježiš zastal a kázal, aby ho priviedli k nemu. Keď sa priblížil, opýtal sa ho: ⁴¹ „Čo chceš, aby som ti urobil?“ On odpovedal: „Pane, aby som videl.“ ⁴² A Ježiš mu povedal: „Pozerať! Tvoja viera ťa uzdravila.“ ⁴³ A hneď videl, šiel za ním a velebil Boha. Aj všetok ľud, keď to videl, vzdával Bohu chválu.

Lk19

XIX. Zachej - ¹ Potom vošiel do Jericha a prechádzal cezeň. ² A tu muž, menom Zachej, ktorý bol hlavným mýtnikom a bol bohatý, ³ zatúžil vidieť Ježiša, kto to je, ale nemohol pre zástup, lebo bol malej postavy. ⁴ Bežal teda napred a vyšiel na planý figovník, aby ho uvidel, lebo práve tade mal ísť. ⁵ Keď Ježiš prišiel na to miesto, pozrel sa hore a povedal mu: „Zachej, poď rýchlo dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome!“ ⁶ On chytrô zišiel a prijal ho s radosťou. ⁷ Keď to videli, všetci šomrali: „Vošiel k hriešnemu človekovi!“ ⁸ Ale Zachej vstal a povedal Pánovi: „Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným a ak som niekoho oklamal, vrátim štvornásobne.“ ⁹ Ježiš mu povedal: „Dnes prišla spása do tohoto domu. Veď aj on je Abrahámovým synom. ¹⁰ Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo.“

Podobenstvo o mínach - ¹¹ Tým, čo to počuli, pridali ešte podobenstvo, lebo bol blízko Jeruzalema a oni si mysleli, že sa už zjaví Božie kráľovstvo. ¹² A tak povedal: „Istý človek vznešeného pôvodu odchádzal do ďalekej krajiny prevziať kráľovstvo a potom sa mal vrátiť.“ ¹³ Zavolať si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: „Obchodujte, kým sa nevrátim!“ ¹⁴ Ale jeho občania ho nenávideli a vyslali za ním posolstvo s odkazom: „Nechceme, aby tento nad nami kraľoval.“ ¹⁵ Keď sa po prevzatí kráľovstva vrátil, dal si zavolať sluhov, ktorým dal peniaze, aby zistil, koľko kto získal. ¹⁶ Prišiel prvý a vravel: „Pane, tvoja mína získala desať mín.“ ¹⁷ On mu povedal: „Správne, dobrý sluha; pretože si bol verný v maličkosti, maj moc nad desiatimi mestami.“ ¹⁸ Prišiel druhý a vravel: „Pane, tvoja mína vyniesla päť mín.“ ¹⁹ Aj tomuto povedal: „Ty maj moc nad piatimi mestami.“ ²⁰ Iný prišiel a hovoril: „Pane, hľa, tvoja mína. Mal som ju uloženú v šatke; ²¹ bál som sa ťa, lebo si prísny človek: berieš, čo si si neuložil, a žneš, čo si nezasial.“ ²² On mu povedal: „Zlý sluha! Podľa tvojich vlastných slov ťa súdim. Vedel si, že som prísny človek že beriem, čo som si neuložil, a žnem, čo som nezasial?“ ²³ prečo si teda nedal moje peniaze peňazomencom a ja by som si ich bol po návrate vybral aj s úrokmi?“ ²⁴ A tým, čo tam stáli, povedal: „Vezmite mu mínu a dajte ju tomu, čo má desať mín.“ ²⁵ Oni mu vraveli: „Pane, veď má desať mín!“ ²⁶ Hovorím vám: „Každému, kto má, ešte

sa pridá, ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má. ²⁷ A mojich nepriateľov, čo nechceli, aby som nad nimi kraľoval, prived'te sem a pobite ich predom mnou!“

5. Ježišovo účinkovanie v Jeruzaleme 19,28 - 21, 38

Slávnostný vstup do Jeruzalema - ²⁸ Ako to povedal, išiel popredku a uberal sa do Jeruzalema.

²⁹ Keď sa priblížil k Betfage a Betánii pri hore, ktorá sa volá Olivová, poslal dvoch učeníkov ³⁰ so slovami: „Chod'te do dediny, čo je pred vami. Len čo do nej vojdete, nájdete priviazané osliatko, na ktorom nikdy nijaký človek nesedel. Odviažte ho a prived'te!“ ³¹ A keby sa vás niekto opýtal: „Prečo ho odväzujete?“, povie: „Pán ho potrebuje.“ ³² Tí, ktorých poslal, odišli a našli všetko tak, ako im povedal. ³³ Keď osliatko odväzovali, povedali im jeho majiteľa: „Prečo odväzujete osliatko?“ ³⁴ Oni povedali: „Pán ho potrebuje.“ ³⁵ Osliatko priviedli k Ježišovi, prehodili cezeň svoje plášte a posadili naň Ježiša. ³⁶ Ako šiel, prestierali na cestu svoje plášte. ³⁷ A keď sa už blížil k úpätiu Olivovej hory, začali celé zástupy učeníkov radostne veľkým hlasom chváliť Boha za všetky zázraky, ktoré videli, ³⁸ a volali:

„Požehnaný kráľ, ktorý prichádza v mene Pánovom!“

Pokoj na nebi a sláva na výsostiach!“

³⁹ Vtedy mu niektorí farizeji zo zástupu povedali: „Učiteľ, napomeň svojich učeníkov!“

⁴⁰ On odvetil: „Hovorím vám: Ak budú oni mlčať, budú kričať kamene.“

Ježiš plače nad Jeruzalemom - ⁴¹ Keď sa priblížil a zazrel mesto, plakal nad ním ⁴² a hovoril: „Kiež by si aj ty v tento deň spoznalo, čo ti prináša pokoj! Ale teraz je to skryté tvojimi očami. ⁴³ Lebo prídu na teba dni, keď ťa tvoji nepriatelia oboženú valom, obklúčia ťa a zovrú zo všetkých strán, ⁴⁴ zrovnajú so zemou teba i tvoje deti v tebe a nenechajú v tebe kameň na kameni, lebo si nespoznalo čas svojho navštívenia.“

Ježiš vyháňa kupcov z chrámu - ⁴⁵ Keď vošiel do chrámu, začal vyháňať predavačov ⁴⁶ a povedal im: „Napísané je: „Môj dom bude domom modlitby.“ A vy ste z neho urobili *lotrovský pelech*.“

Ježiš učí v chráme - ⁴⁷ A denne učil v chráme. Ale veľkňazi, zákonníci a vodcovia ľud sa usilovali zabiť ho. ⁴⁸ Ibaže nevedeli, čo robiť, lebo všetok ľud na ňom visel a počúval ho.

Lk20

XX. Odkiaľ je Kristova moc - ¹ Keď v istý deň učil ľud v chráme a hlásal evanjelium, prepadli ho veľkňazi a zákonníci so staršími ² a hovorili mu: „Povedz nám: Akou mocou toto robíš alebo kto je ten, čo ti dal túto moc?“ ³ On im povedal: „Aj ja sa vás na niečo spýtam. Povedzte mi. ⁴ Jánov krst bol z neba, či od ľudí?“ ⁵ Oni rozmýšľali a hovorili si: „Ak povieme: Z neba, povie: „Prečo ste mu neuverili?“ ⁶ Ale ak povieme: Od ľudí, všetok ľud nás ukameňuje, lebo je presvedčený, že Ján je prorok.“ ⁷ Odpovedali teda, že nevedia, odkiaľ bol. ⁸ A Ježiš im odvetil: „Ani ja vám nepoviem, akou mocou toto robím.“

Podobenstvo o zlých vinohradníkoch - ⁹ Potom začal rozprávať ľudu toto podobenstvo: „Istý človek vysadil vinicu, prenajal ju vinohradníkom a na dlhý čas odcestoval. ¹⁰ V stanovenom čase poslal k vinohradníkom sluhu, aby mu dali podiel úrody z vinice. Ale vinohradníci ho zbili a prepustili ho naprázdno. ¹¹ Poslal druhého sluhu. Aj toho zbili, potupili a prepustili naprázdno. ¹² Poslal aj tretieho, a oni ho dorážali a vyhodili. ¹³ Vtedy pán vinice povedal: „Čo urobím? Pošlem svojho milovaného syna. K nemu azda budú mať úctu.“ ¹⁴ Ale keď ho vinohradníci zazreli, poradili sa a povedali si: „To je dedič. Zabime ho, aby bolo dedičstvo naše!“ ¹⁵ Vyvliekli ho z vinice a zabili. Čo im teda urobí pán vinice? ¹⁶ Príde, týchto vinohradníkov zahubí a vinicu dá iným.“

Keď to počuli, povedali: „Len to nie!“ ¹⁷ On sa na nich pozrel a povedal: „Čo teda znamená, čo je napísané:

„Kameň, čo stavitelia zavrhlí,
stal sa kameňom uholným“?

¹⁸ Každý, kto padne na ten kameň, doláme sa, a na koho on padne, toho rozdlávi.“ ¹⁹ Zákonníci a veľkňazi chceli v tú hodinu položiť na neho ruky, len sa báli ľudu. Vybádali totiž, že to o nich povedal toto podobenstvo.

Spor o dani cisárovi - ²⁰ Striehli na neho a poslali úskočníkov, ktorí predstierali, že sú spravodliví, aby ho podchytili v reči a mohli ho vydať vrchnosti a vladárovej moci. ²¹ Opýtali sa ho: „Učiteľ, vieme, že správne hovoríš a učíš a že nehľadiš na osobu, ale podľa pravdy učíš Božej ceste. ²² Sme platíť cisárovi daň, či nie?“ ²³ On však prehliadol ich lešť a povedal im: ²⁴ „Ukážte mi denár! Čí obraz je na ňom a nápis?“ ²⁵ Oni odpovedali: „Cisárov.“ Tu im povedal: „Dávajte teda, čo je cisárovo, cisárovi, a čo je Božie, Bohu!“ ²⁶ A nepodarilo sa im podchytiť ho v reči pred ľudom, ale žasli nad jeho odpoveďou a umĺkli.

Spor o vzkriesení - ²⁷ Tu prišli k nemu niektorí saduceji, ktorí popierajú zmŕtvychvstanie, a pýtali sa ho: ²⁸ „Učiteľ, Mojžiš nám napísal, že ak niekomu zomrie brat, ktorý mal ženu, ale bol bezdetný, jeho brat si ju má vziať za manželku a splodiť svojmu bratovi potomka. ²⁹ Bolo teda sedem bratov. Prvý sa oženil a zomrel bezdetný. ³⁰ Vzal si ju druhý, ³¹ potom aj tretí a takisto všetci siedmi: Ale nezanechali deti a pomreli. ³² Napokon zomrela aj žena. ³³ Nuž ktorému z nich bude žena manželkou pri vzkriesení? Veď ju mali siedmi za manželku.“ ³⁴ Ježiš im povedal: „Synovia tohoto veku sa ženía a vydávajú. ³⁵ Ale tí, čo sú uznaní za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania, už sa neženía, ani nevydávajú. ³⁶ Už ani umrieť nemôžu, lebo sú ako anjeli a sú Božími synmi, pretože sú synmi vzkriesenia. ³⁷ A že mŕtvi naozaj vstanú, naznačil aj Mojžiš v stati o kríku, keď nazýva „Pána Bohom Abraháma, Bohom Izáka a Bohom Jakuba“. ³⁸ A on nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo pre neho všetci žijú.“ ³⁹ Tu niektorí zákonníci povedali: „Učiteľ, dobre si to povedal.“ ⁴⁰ A už sa ho neodvážili na nič vypytať.

Kristus, Dávidov syn a Pán - ⁴¹ On im povedal: „Ako môžu hovoriť, že Mesiáš je Dávidov syn? ⁴² Veď sám Dávid hovorí v knihe Žalmov:

„Pán povedal môjmu Pánovi: *Sed' po mojej pravici,*

⁴³ *kým nepoložím tvojich nepriateľov*

za podnožku tvojim nohám.“

⁴⁴ Dávid ho teda volá Pánom; ako potom môže byť jeho synom?“

Varovanie pred zákonníkmi - ⁴⁵ Ako ho počúval všetok ľud, povedal svojim učeníkom: ⁴⁶ „Chráňte sa zákonníkov, ktorí radi chodia v dlhých rúchach, radi majú pozdravy na uliciach, prvé stolice v synagógach a popredné miesta na hostinách. ⁴⁷ Vyjedajú domy vdov a naoko sa dlho modlia. Takých postihne prísnejší súd.“

Lk21

XXI. Obeta vdovy - ¹ Keď sa rozhliadol videl boháčov ako hádžu svoje dary do chrámovej pokladnice. ² Videl aj akúsi chudobnú vdovu, ako ta vhodila dve drobné mince, ³ a povedal: „Veru, hovorím vám: Táto chudobná vdova vhodila viac ako všetci ostatní. ⁴ Lebo títo všetci dávali dary zo svojho nadbytku ale ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, cele svoje živobytie.“

Eschatologická reč 21, 5-36

Predchádzajúce znamenia - ⁵ Keď niektorí hovorili o chráme, že je vyzdobený krásnymi kameňmi a pamätnými darmi, povedal: „Prídu dni, keď z toho, čo vidíte, nezostane

kameň na kameni; všetko bude zborené.“⁷ Oni sa ho opýtali: „Učiteľ, kedy to bude a aké bude znamenie, keď sa to začne diať?“⁸ On odpovedal: „Dajte si pozor, aby vás nezviedli. Lebo prídu mnohí a v mojom mene budú hovoriť: „To som ja“ a: „Ten čas je už blízko.“ Nechodte za nimi!⁹ A keď budete počuť o vojnách a nepokojoch, neľakajte sa! Toto musí prísť predtým, ale koniec nebude hneď.“¹⁰ Potom im povedal: „Národ povstane proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu.¹¹ Budú veľké zemetrasenia a miestami hlad a mor, budú hrôzy a veľké znamenia na nebi.¹² Ale pred tým všetkým položia na vás ruky a budú vás prenasledovať, vydajú vás synagógam, uväznia vás, budú vás vláčiť pred kráľov a vladárov pre moje meno.¹³ To sa vám stane, aby ste vydali svedectvo.¹⁴ Zaumieňte si teda, že nebudete dopredu premýšľať, ako sa brániť,¹⁵ lebo ja vám dám výrečnosť a múdrosť, ktorej nebudú môcť všetci vaši protivníci odolať ani protirečiť.¹⁶ Budú vás zrádzať aj rodičia, bratia, príbuzní a priatelia a niektorých z vás pripravia o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno.¹⁸ Ale ani vlas sa vám z hlavy nestratí.¹⁹ Ak vytrváte, zachováte si život.

Veľké súženie v Jeruzaleme - ²⁰ Keď uvidíte, že vojsko obkľučuje Jeruzalem, vedzte, že sa priblížilo jeho spustošenie.²¹ Vtedy tí, čo budú v Judei, nech utečú do hôr. Tí však, čo budú v meste, nech z neho odídu, a tí, čo budú na vidieku, nech doň nevchádzajú,²² lebo to budú dni pomsty, aby sa splnilo všetko čo je napísané.²³ Beda ťarchavým ženám a tým, čo budú v tie dni pridávať! Lebo bude veľké súženie na zemi a hnev proti tomuto ľudu.²⁴ Budú padať ostrím meča, odvedú ich do zajatia medzi všetky národy a po Jeruzaleme budú šliapať pohania, kým sa nenaplní čas pohanov.

Príchod Syna človeka - ²⁵ Budú znamenia na slnku a mesiaci i na hviezdach a na zemi budú národy plné úzkosti a zmätku z hukotu mora a vlnobitia.²⁶ Ľudia budú zmierať od strachu a očakávania toho, čo príde na svet, lebo *nebeské mocnosti* sa budú chvieť.²⁷ Vtedy uvidia *Syna človeka prichádzať v oblaku* s mocou a veľkou slávou.

²⁸ Keď sa to začne diať, vzpriamte sa, zodvihnite hlavu, lebo sa blíži vaše vykúpenie.“

Poučenie od figovníka - ²⁹ A povedal im podobenstvo: „Pozrite sa na figovník a na ostatné stromy!³⁰ Keď vidíte, že pučia, sami viete, že je už blízko leto.³¹ Tak aj vy, až uvidíte, že sa toto deje, vedzte, že je blízko Božie kráľovstvo.³² Veru, hovorím vám: Nepominie sa toto pokolenie, kým sa to všetko nestane.³³ Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nepominú.

Výzva bdieť - ³⁴ Dávajte si pozor, aby vaše srdcia neotŕaželi obžerstvom, opilstvom a starosťami o tento život, aby vás onen deň neprekvapil.³⁵ Lebo príde ako osídlo na všetkých, čo bývajú na povrchu celej zeme.³⁶ Preto bďte celý čas a modlite sa, aby ste mohli uniknúť všetkému tomu, čo má prísť, a postaviť sa pred Syna človeka.“

Ježišove posledné dni - ³⁷ Cez deň učil v chráme, ale na noc vychádzal von a zdržiaval sa na hore, ktorá sa volá Olivová.³⁸ A všetok ľud sa skoro ráno hrnul k nemu do chrámu počúvať ho.

6. Umučenie 22,1 - 23,56

Lk22

XXII. Judášova zrada - ¹ Blížili sa sviatky Nekvasených chlebov, ktoré sa nazývajú Veľká noc.² Veľkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako ho zabiť; báli sa však ľudu.³ Tu vošiel satan do Judáša, ktorý sa volal Iškariotský a bol jedným z Dvanástich;⁴ i šiel a dohodovil sa s veľkňazmi a veliteľmi stráže, ako im ho vydá.⁵ Tí sa potešili a dohodli sa, že mu dajú peniaze.⁶ On súhlasil a hľadal príležitosť vydať im ho, keď s ním nebude zástup.

Príprava veľkonočnej večere - ⁷ Prišiel deň Nekvasených chlebov, keď bolo treba zabiť veľkonočného baránka.⁸ Poslal Petra a Jána so slovami: „Chodte a pripravte nám veľkonočnú večeru!“⁹ Oni sa ho opýtali: „Kde ju máme pripraviť?“¹⁰ Povedal im: „Len čo vojdete do mesta, stretnete človeka, ktorý bude niesť džbán vody. Chodte za ním do domu, do

ktorého vojde, ¹¹ a majiteľovi domu povedzte: „Učiteľ ti odkazuje: Kde je miestnosť, v ktorej by som mohol byť so svojimi učeníkmi veľkonočného baránka?“ ¹² On vám ukáže veľkú prestretú hornú sieň. Tam pripravte.“ ¹³ Išli teda a všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľkonočného baránka.

Ustanovenie Eucharistie - ¹⁴ Keď prišla hodina, zasadol za stôl a apoštoli s ním. ¹⁵ Tu im povedal: „Veľmi som túžil byť s vami tohoto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť.“ ¹⁶ Lebo hovorím vám: Už ho nebudem byť, kým sa nenaplní v Božom kráľovstve.“ ¹⁷ Vzal kalich, vzdával vďaky a povedal: „Vezmite ho a rozdeľte si ho medzi sebou.“ ¹⁸ Lebo hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z plodu viniča, kým nepríde Božie kráľovstvo.“ ¹⁹ Potom vzal chlieb a vzdával vďaky, lámal ho a dával im, hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku.“ ²⁰ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás.“

Označenie zradcu - ²¹ A hľa, ruka môjho zradcu je so mnou na stole. ²² Syn človeka síce ide, ako je určené, ale beda človekovi, ktorý ho zrádza!“ ²³ A oni sa začali jeden druhého vypytovať, kto z nich by to mohol urobiť.

Spor učeníkov o prvenstvo - ²⁴ Vznikol medzi nimi aj spor, kto je z nich asi najväčší. ²⁵ Povedal im: „Králi národov panujú nad nimi, a tí, čo majú nad nimi moc, volajú sa dobrodincami.“ ²⁶ Ale vy nie tak! Kto je medzi vami najväčší, nech je ako najmenší a vodca ako služobník. ²⁷ Veď kto je väčší? Ten, čo sedí za stolom, či ten, čo obsluhuje? Nie ten, čo sedí za stolom? A ja som medzi vami ako ten, čo obsluhuje.

Odmena sľúbená apoštolom - ²⁸ Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach ²⁹ a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, ³⁰ aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela.

Pán sa modlí za Petra - ³¹ Šimon, Šimon, hľa, satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu. ³² Ale ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov.“ ³³ On mu povedal: „Pane, hotový som ísť s tebou do väzenia i na smrť.“ ³⁴ Ale Ježiš povedal: „Hovorím ti, Peter, dnes nezaspieva kohút, kým tri razy nezaprieš, že ma poznáš.“

Reč o mečoch - ³⁵ Potom im povedal: „Chýbalo vám niečo, keď som vás poslal bez mešca, bez kapsy a bez obuvi?“ Oni odpovedali: „Nie.“ ³⁶ On im povedal: „Ale teraz, kto má mešec, nech si ho vezme, takisto aj kapsu, a kto nemá, nech predá šaty a kúpi si meč.“ ³⁷ Lebo hovorím vám: Musí sa na mne splniť, čo je napísané: „*Započítali ho medzi zločincov.*“ Lebo sa spĺňa o mne všetko.“ ³⁸ Oni hovorili: „Pane, pozri, tu sú dva meče.“ On im povedal: „Stačí.“

Ježiš na Olivovej hore - ³⁹ Potom vyšiel von a ako zvyčajne šiel na Olivovú horu a učeníci išli za ním. ⁴⁰ Keď prišiel na miesto, povedal im: „Modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“ ⁴¹ Sám sa od nich vzdialil asi toľko, čo by kameňom dohodil, kľakol si a modlil sa: ⁴² „Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich! No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“ ⁴³ Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. A on sa v smrteľnej úzkosti ešte vrúcnejšie modlil, pričom mu pot stekal na zem ako kvapky krvi. ⁴⁵ Keď vstal od modlitby a vrátil sa k učeníkom, našiel ich spať od zármutku. ⁴⁶ I povedal im: „Čo spíte? Vstaňte, modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“

Zajatie Ježiša - ⁴⁷ Kým ešte hovoril, zjavil sa zástup a pred nimi išiel jeden z Dvanástich, ktorý sa volal Judáš. Priblížil sa k Ježišovi, aby ho pobožkal. ⁴⁸ Ježiš mu však povedal: „Judáš, bozkom zrádzaš Syna človeka?“ ⁴⁹ Keď tí, čo boli okolo neho, videli, čo sa chystá povedali: „Pane, máme udrieť mečom?“ ⁵⁰ A jeden z nich zasiahol veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. ⁵¹ Ale Ježiš povedal: „Nechajte to už!“ I dotkol sa mu ucha a uzdravil ho. ⁵² Potom Ježiš povedal veľkňazom, veliteľom chrámovej stráže a starším, čo prišli za ním: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca.“ ⁵³ Keď som bol deň čo deň s vami v chráme, nepoložili ste na mňa ruky. Ale toto je vaša hodina a moc temna.“

Peter zapiera Ježiša - ⁵⁴ Potom ho zajali, odviedli a zaviedli do veľkňazovho domu. Peter šiel zďaleka za nimi. ⁵⁵ Keď uprostred nádvorja rozložili oheň a posadali si okolo neho, Peter si sadol medzi nich. ⁵⁶ Ako tak sedel pri svetle, všimla si ho ktorási slúžka, zahľadela sa naňho a povedala: ⁵⁷ „Aj tento bol s ním.“ Ale on ho zaprel: ⁵⁸ „Žena, nepoznám ho.“ O chvíľu si ho všimol iný a povedal: „Aj ty si z nich.“ Peter odpovedal: „Človeče, nie som.“ ⁵⁹ A keď prešla asi hodina, ktosi iný tvrdil: „Veru, aj tento bol s ním, veď je aj Galilejčan.“ ⁶⁰ Peter povedal: „Človeče, neviem, čo hovoríš.“ A vtom, kým ešte hovoril, zaspieval kohút. ⁶¹ Vtedy sa Pán obrátil a pozrel sa na Petra a Peter sa rozpamätal na Pánovo slovo, ako mu povedal: „Skôr ako dnes kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ ⁶² Vyšiel von a horko sa rozplakal.

Ježiš pred veľradou - ⁶³ Muži, ktorí Ježiša strážili, posmievali sa mu a bili ho. ⁶⁴ Zakryli ho a vypytovali sa ho: „Prorokuj, hádaj, kto ťa udrel!“ ⁶⁵ A ešte všelijako ináč sa mu rúhali.

⁶⁶ Keď sa rozodnilo, zišli sa starší ľudu, veľkňazi a zákonníci, predviedli ho pred svoju radu ⁶⁷ a hovorili mu: „Ak si Mesiáš, povedz nám to!“ On im odvetil: „Aj keď vám to poviem, neuveríte, ⁶⁸ a keď sa opýtam, neodpoviete mi.“ ⁶⁹ Ale odteraz bude *Syn človeka sedieť po pravici Božej moci*. ⁷⁰ Tu povedali všetci: „Si teda Boží Syn?“ On im povedal: „Vy sami hovoríte, že som.“ ⁷¹ Oni povedali: „Načo ešte potrebujeme svedectvo? Veď sme to sami počuli z jeho úst!“

Lk23

XXIII. Ježiš pred Pilátom - ¹ Tu celé zhromaždenie vstalo, odviedli ho k Pilátovi ² a začali naňho žalovať: „Tohoto sme pristihli, ako rozvracia náš národ, zakazuje platiť dane cisárovi a tvrdí o sebe, že je Mesiáš, kráľ.“ ³ Pilát sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ On odpovedal: „Sám to hovoríš.“ ⁴ Pilát povedal veľkňazom a zástupom: „Ja nenachádzam nijakú vinu na tomto človekovi.“ ⁵ Ale oni naliehali: „Poburuje ľud a učí po celej Judei; počnúc od Galiley až sem.“

Ježiš pred Herodesom - ⁶ Len čo to Pilát počul, opýtal sa, či je ten človek Galilejčan. ⁷ A keď sa dozvedel, že podlieha Herodesovej právomoci, poslal ho k Herodesovi, lebo aj on bol v tých dňoch v Jeruzaleme. ⁸ Keď Herodes uvidel Ježiša, veľmi sa zaradoval. Už dávno ho túžil vidieť, lebo o ňom počul, a dúfal, že ho uvidí urobiť nejaký zázrak. ⁹ Mnoho sa ho vypytoval, ale on mu na nič neodpovedal. ¹⁰ Stáli tam aj veľkňazi a zákonníci a nástojčivo naň žalovali. ¹¹ Ale Herodes so svojimi vojakmi ním opovrhol, urobil si z neho posmech, dal ho obliecť do bielych šiat a poslal ho nazad k Pilátovi. ¹² V ten deň sa Herodes a Pilát spriatelili, lebo predtým žili v nepriateľstve.

Ježiš znova pred Pilátom - ¹³ Pilát zvolal veľkňazov, predstavených a ľud ¹⁴ a povedal im: „Priviedli ste mi tohoto človeka, že poburuje ľud. Ja som ho pred vami vypočúval a nenašiel som na tomto človekovi nič z toho, čo na neho žalujete. ¹⁵ Ale ani Herodes, lebo nám ho poslal späť. Vidíte, že neurobil nič, za čo by si zasluhoval smrť. ¹⁶ Potrescem ho teda a prepustím.“ (¹⁷ Bol totiž povinný prepustiť im na sviatky jedného.)

¹⁸ Tu celý dav skríkol: „Preč s ním a prepust' nám Barabáša!“ ¹⁹ Ten bol uväznený pre akúsi vzburu v meste a pre vraždu.

²⁰ Pilát k nim znova prehovoril, lebo chcel Ježiša prepustiť. ²¹ Ale oni vykrikovali: „Ukrižuj! Ukrižuj ho!“ ²² On k nim tretí raz prehovoril: „A čo zlé urobil? Nenašiel som na ňom nič, za čo by si zasluhoval smrť. Potrestám ho teda a prepustím.“ ²³ Ale oni veľkým krikom dorážali a žiadali, aby ho dal ukrižovať. Ich krik sa stupňoval ²⁴ a Pilát sa rozhodol vyhovieť ich žiadosti: ²⁵ prepustil toho, ktorého si žiadali, čo bol uväznený pre vzburu a vraždu, kým Ježiša vydal ich zvoli.

Krížová cesta - ²⁶ Ako ho viedli, chytili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naň kríž, aby ho niesol za Ježišom.

²⁷ Šiel za ním veľký zástup ľudu aj žien, ktoré nad ním kvílili a nariekali. ²⁸ Ježiš sa k nim obrátil a povedal: „Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a

nad svojimi deťmi. ²⁹ Lebo prichádzajú dni, keď povedia: „Blahoslavené neplodné, loná, čo nerodili, a prsia, čo nepridávali!“

³⁰ Vtedy začnú *hovoríť vrchom*: „*Padnite na nás! a kopcom*: „*Prikryte nás!*“ ³¹ Lebo keď toto robia so zeleným stromom, čo sa stane so suchým?“

³² Vedno s ním viedli na popravu ešte dvoch zločincov.

Ukrižovanie - ³³ Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava. ³⁴ Ježiš povedal: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“

Potom *hodili lós a rozdelili si jeho šaty*. ³⁵ Ľud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu posmievali a vraveli: „Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Boží Mesiáš, ten vyvolenec.“ ³⁶ Aj vojaci sa mu posmievali. Chodili k nemu, podávali mu *ocot* ³⁷ a hovorili: „Zachráň sa, ak si židovský kráľ!“ ³⁸ Nad ním bol nápis: „Toto je židovský kráľ.“

Kajúci zločinec - ³⁹ A jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: „Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás!“ ⁴⁰ Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? ⁴¹ Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé.“ ⁴² Potom povedal: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ ⁴³ On mu odpovedal: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“

Ježiš na kríži umiera - ⁴⁴ Bolo už okolo dvanástej hodiny a nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. ⁴⁵ Slnko sa zatmelilo, chrámová opona sa roztrhla napoly ⁴⁶ a Ježiš zvolal mocným hlasom: „*Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha*.“ Po tých slovách vydýchol.

Po Ježišovej smrti - ⁴⁷ Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha, hovoriac: „Tento človek bol naozaj spravodlivý.“ ⁴⁸ A celé zástupy tých, čo sa zišli na toto divadlo a videli, čo sa deje, bili sa do pŕs a vracali sa domov.

⁴⁹ Všetci jeho známi stáli obďaleč i ženy, ktoré ho sprevádzali z Galiley, a dívali sa na to.

Ježišov pohreb - ⁵⁰ Tu istý muž menom Jozef, člen rady, dobrý a spravodlivý človek ⁵¹ ž judejského mesta Arimatey, ktorý nesúhlasil s ich rozhodnutím ani činmi a očakával Božie kráľovstvo, ⁵² zašiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. ⁵³ Keď ho sňal, zavinul ho do plátna a uložil do vytesaného hrobu, v ktorom ešte nik neležal. ⁵⁴ Bol Prípravný deň a už sa začínala sobota. ⁵⁵ Odprevádzali ho ženy, ktoré s ním prišli z Galiley. Pozreli si hrob aj to, ako uložili jeho telo. ⁵⁶ Potom sa vrátili domov a pripravili si voňavé oleje a masti. Ale v sobotu zachovali podľa prikázania pokoj.

7. Vzkriesenie a nanebovstúpenie Pána 24,1-53

Lk24

XXIV. Vstal z mŕtvych - ¹ V prvý deň týždňa zavčas ráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. ² Kameň našli od hrobu odvalený, ³ vošli dnu, ale telo Pána Ježiša nenašli. ⁴ Ako nad tým rozpačito uvažovali, zastali pri nich dvaja muži v žiarivom odeve. ⁵ Zmocnil sa ich strach i sklonili tvár k zemi. Ale oni sa im prihovorili: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? ⁶ Niet ho tu. Vstal z mŕtvych. Spomeňte si, ako vám povedal, keď bol ešte v Galilei: ⁷ „Syna človeka musia vydať do rúk hriešnych ľudí a ukrižovať, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.“ ⁸ Tu sa rozepamätali na jeho slová, ⁹ vrátili sa od hrobu a toto všetko zvestovali Jedenástim i všetkým ostatným. ¹⁰ Bola to Mária Magdaléna, Jana a Mária Jakubova. A s nimi aj iné to rozprávali apoštolom. Ale im sa zdali tieto slová ako blúznenie a neverili im. ¹² No Peter vstal a bežal k hrobu. Keď sa nahol dnu, videl tam len plachty. I vrátil sa domov a čudoval sa, čo sa stalo.

Ježiš sa zjavuje emauzským učeníkom - ¹³ V ten deň išli dvaja z nich do dediny zvanej Emauzy, ktorá bola od Jeruzalema vzdialená šesťdesiat stadií, ¹⁴ a zhovárali sa o všetkom, čo

sa prihodilo.¹⁵ Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš a išiel s nimi.¹⁶ Ich oči boli zastreté, aby ho nepoznali.¹⁷ I spýtal sa ich: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení¹⁸ a jeden z nich menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, ktorý nevie, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“¹⁹ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom;²⁰ ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali.²¹ A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo.²² Niektoré ženy z našich nás aj naľakali. Pred svitaním boli pri hrobe,²³ a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije.²⁴ Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“

²⁵ On im povedal: „Vy nechápaví a ťarbaví srdcom uveriť všetko, čo hovorili proroci!²⁶ Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“²⁷ A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo.²⁸ Tak sa priblížili k dedine, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej.²⁹ Ale oni naň naliehali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“ Vošiel teda a zostal s nimi.³⁰ A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho.³¹ Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol.³² Tu si povedali: „Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“³³ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi³⁴ a tí im povedali: „Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi.“³⁵ Aj oni porozprávali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba.

Pán Ježiš sa zjavuje apoštolom - ³⁶ Kým o tom hovorili, on sám zastal uprostred nich a povedal im: „Pokoj vám.“³⁷ Zmätení a naľakaní si mysleli, že vidia ducha.³⁸ On im povedal: „Čo sa ľakáte a prečo vám srdcia zachvacujú také myšlienky?³⁹ Pozrite na moje ruky a nohy, že som to ja! Dotknite sa ma a presvedčte sa! Veď duch nemá mäso a kosti - a vidíte; že ja mám.“⁴⁰ Ako to povedal, ukázal im ruky a nohy.⁴¹ A keď tomu stále od veľkej radosti nemohli uveriť a len sa divili, povedal im: „Máte tu niečo na jedenie?“⁴² Oni mu podali kúsok pečenej ryby.⁴³ I vzal si a jedol pred nimi.

Posledné ponaučenia apoštolom - ⁴⁴ Potom im povedal: „Toto je to, čo som vám hovoril, kým som bol ešte s vami, že sa musí splniť všetko, čo je o mne napísané v Mojžišovom zákone, u Prorokov a v Žalmoch.“⁴⁵ Vtedy im otvoril myseľ, aby porozumeli Písmu,⁴⁶ a povedal im: „Tak je napísané, že Mesiáš bude trpieť a tretieho dňa vstane z mŕtvych⁴⁷ a v jeho mene sa bude všetkým národom, počnúc od Jeruzalema, hlásať pokánie na odpustenie hriechov.⁴⁸ Vy ste toho svedkami.⁴⁹ Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil. Preto zostaňte v meste, kým nebudete vystrojení mocou z výsosti!“

Nanebovstúpenie - ⁵⁰ Potom ich vyviedol von až k Betánii, zdvihol ruky a požehnal ich.⁵¹ Ako ich žehnal, vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba.⁵² Oni sa mu klaňali a s veľkou radosťou sa vrátili do Jeruzalema.⁵³ Stále boli v chráme a velebili Boha.

EVANJELIUM PODĽA JÁNA

Prológ 1,1-18

I. ¹ Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh. ² Ono bolo na počiatku u Boha. ³ Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. ⁴ V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. ⁵ A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali.

⁶ Bol človek, ktorého poslal Boh, volal sa Ján. ⁷ Prišiel ako svedok vydať svedectvo o svetle, aby skrze neho všetci uverili. ⁸ On sám nebol svetlo, prišiel iba vydať svedectvo o svetle.

⁹ Právě svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet. ¹⁰ Bol na svete a svet povstal skrze neho, a svet ho nepoznal. ¹¹ Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali.

¹² Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, ¹³ čo sa nenarodili ani z krvi ani z vôle tela ani z vôle muža, ale z Boha.

¹⁴ A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy.

¹⁵ Ján o ňom vydal svedectvo a volal: „Toto je ten, o ktorom som hovoril: Ten, čo príde po mne, je pred mnou, lebo bol prv ako ja.“

¹⁶ Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou. ¹⁷ Lebo ak zákon bol daný skrze Mojžiša, milosť a pravda prišli skrze Ježiša Krista. ¹⁸ Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodený Boh, ktorý je v lone Otca, ten ňom priniesol zvesť.

1. Prvá veľká noc 1,19 - 3,36

A. Začiatok svedectiev 1,19 - 2,12

Svedectvo Jána Krstiteľa - ¹⁹ A toto je Jánovo svedectvo: Keď Židia z Jeruzalema poslali k nemu kňazov a levitov, aby sa ho pýtali: „Kto si ty?“, ²⁰ on vyznal a nič nezaprel. Vyznal: „Ja nie som Mesiáš.“ ²¹ „Čo teda,“ pýtali sa ho, „si Eliáš?“ Povedal: „Nie som.“ „Si prorok?“ Odpovedal: „Nie.“ ²² Vraveli mu teda: „Kto si? Aby sme mohli dať odpoveď tým, čo nás poslali. Čo hovoríš o sebe?“ ²³ Povedal:

„Ja som hlas volajúceho na púšti:

„Vyrovnajte cestu Pánovi,“

ako povedal prorok Izaiáš. ²⁴ Tí vyslaní boli spomedzi farizejov. ²⁵ A pýtali sa ho: „Prečo teda krstíš, keď nie si Mesiáš ani Eliáš ani prorok?“ ²⁶ Ján im odpovedal: „Ja krstím vodou. Medzi vami stojí ten, ktorého nepoznáte. ²⁷ On prichádza po mne a ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi.“ ²⁸ To sa stalo v Betánii za Jordánom, kde Ján krstil.

²⁹ Keď na druhý deň videl, ako k nemu prichádza Ježiš, zvolal: „Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta. ³⁰ Toto je ten, o ktorom som hovoril: Po mne prichádza muž, ktorý je pred mnou, lebo bol prv, ako ja. ³¹ Ani ja som ho nepoznal, ale preto som prišiel a krstím vodou, aby sa on stal známym Izraelu.“ ³² Ján vydal svedectvo: „Videl som Ducha, ktorý ako holubica zostupoval z neba a spočinul na ňom. ³³ Ani ja som ho nepoznal, ale ten, čo ma poslal krstiť vodou, mi, povedal: „Na koho uvidíš zostupovať Ducha a spočinúť na ňom, to je ten, čo krstí Duchom Svätým.“ ³⁴ A ja som to videl a vydávam svedectvo, že toto je Boží Syn.“

³⁵ V nasledujúci deň Ján zasa stál s dvoma zo svojich učeníkov. ³⁶ Keď videl Ježiša ísť okolo, povedal: „Hľa, Boží Baránok.“ ³⁷ Tí dvaja učeníci počuli, čo hovorí, a išli za Ježišom. ³⁸ Ježiš sa obrátil a keď videl, že idú za ním, opýtal sa ich: „Čo hľadáte?“ Oni mu povedali: „Rabbi - čo v preklade znamená: Učiteľ -, kde bývaš?“ ³⁹ Odpovedal im: „Poďte a uvidíte!“ Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho. Boli asi štyri hodiny popoludní.

Svedectvo prvých učeníkov - ⁴⁰ Jeden z tých dvoch, čo to počuli od Jána a nasledovali Ježiša, bol Ondrej, brat Šimona Petra. ⁴¹ On hneď vyhľadal svojho brata Šimona a povedal mu: „Našli sme Mesiáša,“ čo v preklade znamená Kristus. ⁴² A priviedol ho k Ježišovi. Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: „Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas,“ čo v preklade znamená Peter.

⁴³ Na druhý deň sa Ježiš rozhodol odísť do Galiley. Stretol Filipa a povedal mu: „Poď za mnou!“ ⁴⁴ Filip bol z Betsaidy, z Ondrejovho a Petrovho mesta. ⁴⁵ Filip sa stretol s

Natanaelom a povedal mu: „Našli sme toho, o ktorom písal Mojžiš v Zákone a Proroci, Ježiša, Jozefovho syna z Nazareta.“⁴⁶ Natanael mu vravel: „Môže byť z Nazareta niečo dobré?!“ Filip mu odpovedal: „Pod' a uvidíš!“⁴⁷ Keď Ježiš videl prichádzať Natanaela, povedal o ňom: „Toto je pravý Izraelita, v ktorom niet lesti.“⁴⁸ Natanael sa ho opýtal: „Odkiaľ ma poznáš?“ Ježiš mu vravel: „Videl som ťa prv, ako ťa Filip zavolať, keď si bol pod figovníkom.“⁴⁹ Natanael mu povedal: „Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!“⁵⁰ Ježiš mu odvetil: „Veríš preto, že som ti povedal: Videl som ťa pod figovníkom? Uvidíš väčšie veci ako toto.“⁵¹ Potom mu povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Uvidíte otvorené nebo a Božích anjelov vystupovať a zostupovať na Syna človeka.“

Jn2

II. Svadba v Káne - prvé zo znamení - ¹ Na tretí deň bola v Káne Galilejskej svadba. Bola tam aj Ježišova matka. ² Na svadbu pozvali aj Ježiša a jeho učeníkov. ³ Keď sa minulo víno, povedala Ježišovi jeho matka: „Nemajú vína.“ ⁴ Ježiš jej odpovedal: „Čo mňa a teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina.“ ⁵ Jeho matka povedala obsluhujúcim: „Urobte všetko, čo vám povie!“

⁶ Stálo tam šesť kamenných nádob na vodu, ktoré slúžili na očisťovanie, ako bolo zvykom u Židov, každá na dve až tri miery. ⁷ Ježiš im povedal: „Naplňte nádoby vodou!“ A naplnili ich až po okraj. ⁸ Potom im povedal: „Teraz načrite a zaneste starejšiemu!“ A oni zanesli. ⁹ Keď starejší ochutnal vodu premenenú na víno - on nevedel, skade je, ale obsluhujúci, čo načierali vodu, to vedeli -, zavolať si ženícha ¹⁰ a vravel mu: „Každý človek podáva najprv dobré víno a horšie až potom, keď si hostia upili. Ty si zachoval dobré víno až doteraz.“ ¹¹ Toto urobil Ježiš v Káne Galilejskej ako prvé zo znamení a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci uverili v neho. ¹² Potom zišiel on i jeho matka a bratia i jeho učeníci do Kafarnauma, kde zostali niekoľko dní.

B. Veľkonočné sviatky v Jeruzaleme 2,13-25

Vyčistenie chrámu - ¹³ Blízko bola židovská Veľká noc a Ježiš vystúpil do Jeruzalema. ¹⁴ V chráme našiel predavačov dobytky, oviec a holubov i peňazomencov, čo tam sedeli. ¹⁵ Urobil si z povrázkov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok. Peňazomencom rozhádzal peniaze a poprevracal stoly ¹⁶ a predavačom holubov povedal: „Odneste to odtiaľto! Nerobte z domu môjho Otca tržnicu!“ ¹⁷ Jeho učeníci si spomenuli, že je napísané: „*Strávi ma horlivosť za tvoj dom.*“ ¹⁸ Židia sa ho opýtali: „Aké znamenie nám ukážeš, že môžeš toto robiť?“ ¹⁹ Ježiš im odpovedal: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím.“ ²⁰ Židia povedali: „Štyridsaťšesť rokov stavali tento chrám a ty ho postavíš za tri dni?“ ²¹ Ale on hovoril o chráme svojho tela. ²² Keď potom vstal z mŕtvych, jeho učeníci si spomenuli, že toto hovoril, a uverili Písmu i slovu, ktoré povedal Ježiš.

Pobyt v Jeruzaleme - ²³ Keď bol cez veľkonočné sviatky v Jeruzaleme, mnohí uverili v jeho meno, lebo videli znamenia, ktoré robil. ²⁴ Ale Ježiš sa im nezdôveril; on poznal každého ²⁵ a nepotreboval, aby mu niekto vydával svedectvo o človekovi. Sám totiž vedel, čo je v človeku.

C. Zjavenie tajomstva Ducha Svätého 3,1-36

Jn3

III. Rozhovor s Nikodémom - ¹ Medzi farizejmi bol človek menom Nikodém, popredný muž u Židov. ² On prišiel v noci k Ježišovi a povedal mu: „Rabbi, vieme, že si prišiel

od Boha ako učiteľ, lebo nik nemôže robiť také znamenia, aké ty robíš, ak nie je s ním Boh.“³ Ježiš mu odpovedal: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže uzrieť Božie kráľovstvo.“⁴ Nikodém mu vrazil: „Ako sa môže človek narodiť, keď je už starý? Azda môže druhý raz vojsť do lona svojej matky a narodiť sa?“⁵ Ježiš odpovedal: „Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva.“⁶ Čo sa narodilo z tela, je telo, a čo sa narodilo z Ducha, je duch.⁷ Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť.“⁸ Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha.“⁹ Nikodém sa ho opýtal: „Ako sa to môže stať?“¹⁰ Ježiš mu odvetil: „Ty si učiteľ Izraela a toto nevieš?“¹¹ Veru, veru, hovorím ti: Hovoríme o tom, čo poznáme, a svedčíme o tom, čo sme videli, a neprijímate naše svedectvo.¹² Ak neveríte, keď vám hovorím o pozemských veciach; akože uveríte, keď vám budem rozprávať o nebeských?“¹³ Nik nevystúpil do neba, iba ten, čo zostúpil z neba, Syn človeka.¹⁴ A ako Mojžiš vyzdvihol na púšti hada, tak musí byť vyzdvihnutý aj Syn človeka,¹⁵ aby každý, kto verí, mal v ňom večný život.“

¹⁶ Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.¹⁷ Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil.¹⁸ Kto v neho verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodeného Božieho Syna.¹⁹ A súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé.²⁰ Ved' každý, kto zle robí, nenávidí svetlo a nejde na svetlo, aby jeho skutky neboli odhalené.²¹ Ale kto koná pravdu, ide na svetlo, aby bolo vidieť, že svoje skutky koná v Bohu.

Ježišovi učeníci a Ján krstia; nové Jánovo svedectvo - ²² Potom prišiel Ježiš so svojimi učeníkmi do judejskej krajiny. Tam s nimi pobudol a krstil.²³ Ale aj Ján krstil v Enone, blízko Salima, lebo tam bolo veľa vody. Ľudia tam prichádzali a dávali sa krstiť.²⁴ Ján vtedy ešte nebol vo väzení.

²⁵ Medzi Jánovými učeníkmi a istým Židom vznikla hádka o očisťovaní.²⁶ Prišli k Jánovi a povedali mu: „Rabbi, aj ten, čo bol s tebou za Jordánom, a ty si mu vydal svedectvo, tu krstí a všetci idú k nemu.“²⁷ Ján odpovedal: „Človek si nemôže prisvojiť nič, ak mu to nebolo dané z neba.“²⁸ Vy sami ste svedkami, že som povedal: Ja nie som Mesiáš, ale som poslaný pred ním.²⁹ Ženích je ten, kto má nevestu. A ženíchov priateľ, ktorý je pri ňom a počúva ho, veľmi sa raduje zo ženíchovho hlasu. A táto moja radosť je úplná.³⁰ On musí rásť a mňa musí ubúdať.“

³¹ Kto prichádza zhora, je nad všetkých. Kto je zo zeme, patrí zemi a hovorí pozemsky. Kto prichádza z neba, je nad všetkých³² a svedčí o tom, čo videl a počul, ale nik neprijíma jeho svedectvo.³³ Kto prijíma jeho svedectvo, potvrdzuje, že Boh je pravdivý.³⁴ Lebo ten, koho poslal Boh, hovorí Božie slová, pretože on nedáva Ducha podľa miery.³⁵ Otec miluje Syna a dal mu do rúk všetko.³⁶ Kto verí v Syna, má večný život, ale kto Synovi neverí, neuzrie život a spočinie na ňom Boží hnev.

2. Účinkovanie v Samárii a Galilei 4,1-54

Jn4

IV. Spasiteľ sveta sa zjavil Samaritánom - ¹ Keď sa Ježiš dozvedel, že farizeji počuli, ako získava a krstí viac učeníkov než Ján² - hoci Ježiš sám nekrstil, ale jeho učeníci -, ³ opustil Judeu a odišiel znova do Galiley.⁴ Pritom musel prejsť cez Samáriu.⁵ A tak prišiel do samarijského mesta menom Sychar neďaleko pozemku, ktorý dal Jakub svojmu synovi Jozefovi.⁶ Tam bola Jakubova studňa, Ježiš unavený z cesty sadol si k studni. Bolo okolo poludnia.⁷ Tu prišla po vodu istá Samaritánka. Ježiš jej povedal: „Daj sa mi napíť!“⁸ Jeho učeníci odišli do mesta nakúpiť potraviny.⁹ Samaritánka mu povedala: „Ako si môžeš ty, Žid, pýtať vodu ono mňa, Samaritánky?“ Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú.¹⁰ Ježiš jej

odpovedal: „Keby si poznala Boží dar a vedela, kto je ten, čo ti hovorí: „Daj sa mi napit', ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.“¹¹ Žena mu povedala: „Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká. Odkiaľ máš teda živú vodu?“¹² Si azda väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pil z nej on sám i jeho synovia a jeho stáda?“¹³ Ježiš jej odvetil: „Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný.“¹⁴ Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života.“¹⁵ Žena mu vravela: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť čerpať!“¹⁶ Povedal jej: „Chod', zavolaj svojho muža a príď sem!“¹⁷ Žena mu odpovedala: „Nemám muža.“ Ježiš jej vravel: „Správne si povedala: „Nemám muža,“¹⁸ lebo si mala päť mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu.“¹⁹ Žena mu vravela: „Pane, vidím, že si prorok.“²⁰ Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu, a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať.“²¹ Ježiš jej povedal: „Ver mi, žena, že prichádza hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu ani v Jeruzaleme.“²² Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, lebo spása je zo Židov.“²³ Ale prichádza hodina, ba už je tu, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo sám Otec hľadá takých ctiteľov.“²⁴ Boh je duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde.“²⁵ Žena mu vravela: „Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Až príde on, zvestuje nám všetko.“²⁶ Ježiš jej povedal: „To som ja, čo sa rozprávam s tebou.“

²⁷ Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou. Ale nik nepovedal: „Čo sa jej pýtaš?“ Alebo: „Prečo sa s ňou rozprávaš?“²⁸ Žena nechala svoj džbán, odišla do mesta a vravela ľuďom: „²⁹ Pod'ťe sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som porobila! Nebude to Mesiáš?“³⁰ Vyšli teda z mesta a šli k nemu.“³¹ Medzitým ho učeníci prosili: „Rabbi, jedz!“³² On im povedal: „Ja mám jesť pokrm, ktorý vy nepoznate.“³³ Učeníci si hovorili medzi sebou: „Vari mu niekto priniesol jesť?“³⁴ Ježiš im povedal: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal a dokonat' jeho dielo.“³⁵ Nevravíte aj vy: „Ešte štyri mesiace a bude žatva?“ Hľa, hovorím vám: Zdvihnite oči a pozrite sa na polia, že sú už biele na žatvu!“³⁶ Žnec už dostáva odmenu a zbiera úrodu pre večný život, aby sa spoločne tešili aj rozsievateľ aj žnec.“³⁷ Tu sa potvrdzuje príslovie: Jeden rozsieva a druhý žne.“³⁸ Ja som vás, poslal žať to, na čom ste nepracovali. Pracovali iní a vy, ste vstúpili do ich práce.“

³⁹ Mnoho Samaritánov z toho mesta uverilo v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: „Povedal mi všetko, čo som porobila.“⁴⁰ Keď Samaritáni prišli k nemu, prosili ho, aby u nich zostal. I zostal tam dva dni.“⁴¹ A ešte oveľa viac ich uverilo pre jeho slovo.“⁴² A žene povedali: „Už veríme nielen pre tvoje slovo, ale sami sme počuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“

Ježiš v Galilei - ⁴³ O dva dni odišiel stade do Galiley.“⁴⁴ Lebo sám Ježiš sa osvedčil, že vo svojej vlasti prorok nemá úctu.“⁴⁵ Keď prišiel do Galiley, Galilejčania ho uvítali, lebo videli všetko, čo urobil cez sviatky v Jeruzaleme. Aj oni tam boli na sviatky.

Ježiš uzdravuje syna kráľovského úradníka - ⁴⁶ Prišiel teda znova do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. Bol tam istý kráľovský úradník, ktorý mal v Kafarnaume chorého syna.“⁴⁷ Ako počul, že Ježiš prišiel z Judey do Galiley, vybral sa k nemu a prosil ho, aby šiel uzdraviť jeho syna, ktorý už umieral.“⁴⁸ Ježiš mu povedal: „Ak nevidíte znamenia a divy, neveríte.“⁴⁹ Kráľovský úradník mu hovoril: „Pane, pod', kým mi dieťa neumrie!“⁵⁰ Ježiš mu povedal: „Chod', tvoj syn žije!“ On uveril Ježišovmu slovu a šiel.“⁵¹ Ešte bol na ceste, keď mu prišli sluhovia naproti a hovorili že jeho dieťa žije.“⁵² Pýtal sa ich, koľko hodín bolo, keď sa mu ulavilo. Povedali mu: „Včera o jednej popoludní mu prestala horúčka.“⁵³ Tu otec poznal, že to bolo práve v tú hodinu, keď mu Ježiš povedal: „Tvoj syn žije.“ A uveril on i celý jeho dom.“⁵⁴ Toto bolo už druhé znamenie, ktoré urobil Ježiš, keď prišiel z Judey do Galiley.

3. Druhý Ježišov pobyt cez sviatky v Jeruzaleme 5,1-47

V5. Uzdravenie chorého pri betsatskom rybníku - ¹ Potom boli židovské sviatky a Ježiš vystupoval do Jeruzalema. ² V Jeruzaleme pri Ovčej bráne je rybník, hebrejsky zvaný Betsata, a pri ňom päť stĺporadií. ³ V nich ležalo množstvo chorých, slepých, chromých a ochrnutých. (⁴ ...ktorí čakali, až sa voda pohne. Anjel zostupoval totiž z času na čas do rybníka a rozvíril vodu. A ten, kto prvý vošiel do zvířenej vody, bol uzdravený, čo by ho bola trápila akákoľvek choroba.)

⁵ Bol tam aj istý človek, chorý už tridsaťosem rokov. ⁶ Keď ho tam videl Ježiš ležať a zvedel, že je už dlho chorý, povedal mu: „Chceš ozdraviť?“ ⁷ Chorý mu odpovedal: „Pane, nemám človeka, čo by ma spustil do rybníka, keď sa zvíří voda. A kým sa ta sám dostanem, iný ma predíde.“ ⁸ Ježiš mu vravel: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ ⁹ A ten človek hneď ozdravel, vzal si lôžko a chodil.

No v ten deň bola sobota, ¹⁰ preto Židia hovorili uzdravenému: „Je sobota, nesmieš nosiť lôžko!“ ¹¹ Ale on im odvetil: „Ten, čo ma uzdravil, mi povedal: „Vezmi si lôžko a chod!“ ¹² Pýtali sa ho: „A kto je ten človek, čo ti povedal: „Vezmi a chod?““ ¹³ Ale uzdravený nevedel, kto je to, lebo Ježiš sa vzdialil spomedzi zástupu, čo sa zišiel na tom mieste. ¹⁴ Neskôr ho Ježiš našiel v chráme a povedal mu: „Hľa, ozdravel si, už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie.“ ¹⁵ A ten človek šiel povedať Židom, že ho to Ježiš uzdravil. ¹⁶ A Židia Ježiša prenasledovali za to, že robil takéto veci v sobotu. ¹⁷ Ježiš im povedal: „Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem.“ ¹⁸ Preto sa Židia ešte väčšmi usilovali zabiť ho, lebo nielenže porušoval sobotu, ale aj Boha nazýval svojím Otcom a robil sa rovným Bohu.

Ježišova reč 5,19-47

Ježiš je sudca a darca života - ¹⁹ Ježiš im vravel: „Veru veru, hovorím vám: Syn nemôže nič robiť sám od seba, len to, čo vidí robiť Otca. Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. ²⁰ Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali. ²¹ Lebo ako Otec kriesi mŕtvych a oživuje, tak aj Syn oživuje, koho chce. ²² A Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi, ²³ aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca. Kto si nectí Syna, nectí si ani Otca, ktorý ho poslal. ²⁴ Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života. ²⁵ Veru, veru, hovorím vám: Prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna a tí, čo ho počujú, budú žiť. ²⁶ Lebo ako Otec má život sám v sebe, tak dal aj Synovi, aby mal život sám v sebe. ²⁷ A dal mu aj moc súdiť, pretože je Synom človeka. ²⁸ Nedivte sa tomu, lebo prichádza hodina, keď všetci v hrobách počujú jeho hlas ²⁹ a vyjdú: tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie. ³⁰ Ja nemôžem nič robiť sám od seba. Súdim, ako počujem. A môj súd je spravodlivý, lebo nehľadám svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal.

Otec svedčí o Synovi - ³¹ Ak vydávam svedectvo o sebe len ja sám, moje svedectvo nie je pravdivé. ³² Ale je niekto iný, čo svedčí o mne, a ja viem, že svedectvo, ktoré vydáva o mne, je pravdivé. ³³ Vy ste poslali k Jánovi a on vydal svedectvo pravde. ³⁴ Lenže ja neprijímam svedectvo od človeka, ale toto hovorím preto, aby ste vy boli spasení. ³⁵ On bol lampa, ktorá horí a svieti, a vy ste sa chceli chvíľu veselieť v jeho svetle.

³⁶ Ja mám väčšie svedectvo, ako je Jánovo: skutky, ktoré mi dal vykonať Otec. Tieto skutky, ktoré konám, svedčia o mne, že ma poslal Otec. ³⁷ A sám Otec, ktorý ma poslal, vydal o mne svedectvo. Vy ste nikdy nepočuli jeho hlas, ani jeho tvár ste nevideli ³⁸ a jeho slovo neostáva vo vás, lebo neveríte tomu, ktorého on poslal. ³⁹ Skúmate Písma, lebo si myslíte, že v

nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne. ⁴⁰ Lenže vy nechcete prísť ku mne, aby ste mali život.

⁴¹ Slávu od ľudí neprijímam. ⁴² Ale vás poznám, že nemáte v sebe Božiu lásku. ⁴³ Ja som prišiel v mene môjho Otca, a neprijímate ma. Keby prišiel niekto iný v svojom vlastnom mene, toho by ste prijali. ⁴⁴ Ako môžete veriť vy, ktorí sa navzájom oslavujete, a nehľadáte slávu, ktorú dáva len Boh?! ⁴⁵ Nemyslite si, že ja budem na vás u Otca žalovať. Iný na vás žaluje: Mojžiš, do ktorého skladáte svoju nádej. ⁴⁶ Lenže keby ste verili Mojžišovi, verili by ste aj mne, lebo on o mne písal. ⁴⁷ Ale ak neveríte tomu, čo on napísal, ako uveríte mojim slovám?!”

4. Chlieb života 6,1-71

Jn6

VI. Zázračné rozmnoženie chlebov - ¹ Potom Ježiš odišiel na druhý breh Galilejského čiže Tiberiadskeho mora. ² Šlo za ním veľké množstvo ľudí, lebo videli znamenia, ktoré robil na chorých. ³ Ježiš vystúpil na vrch a tam si sadol so svojimi učeníkmi. ⁴ Blízko boli židovské sviatky Veľkej noci. ⁵ Keď Ježiš zdvihol oči a videl, že k nemu prichádza veľké množstvo ľudí, povedal Filipovi: „Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli?“ ⁶ Ale to povedal len preto, že ho skúšal. Lebo sám vedel, čo urobí. ⁷ Filip mu odpovedal: „Ani za dvesto denárov chleba nebude stačiť, ak sa má každému ujsť čo len kúsok.“ ⁸ Jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, mu povedal: ⁹ „Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých?“ ¹⁰ Ježiš povedal: „Usaďte ľudí!“ Na tom mieste bolo mnoho trávy. A mužov si tam posadalo okolo päťtisíc. ¹¹ Tu Ježiš vzal chleby, vzdával vďaky a rozdával sediacim; podobne aj z rýb, koľko chceli. ¹² Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom: „Pozbierajte zvyšné odrobiny, aby nič nevyšlo nazmar!“ ¹³ Pozbierali teda a odrobinami z piatich jačmenných chlebov, ktoré zostali po tých, čo jedli, naplnili dvanásť košov.

¹⁴ Keď ľudia videli, aké znamenie urobil, hovorili: „Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet.“ ¹⁵ Ale keď Ježiš spoznal, že chcú prísť, zmocniť sa ho a urobiť ho kráľom, znova sa utiahol na vrch celkom sám.

Ježiš kráča po mori - ¹⁶ Keď sa zvečerilo, zišli jeho učeníci k moru, ¹⁷ nastúpili na loď a plavili sa na druhú stranu mora do Kafarnauma. Už sa zotmelo, a Ježiš k nim ešte neprišiel. ¹⁸ Dul silný vietor a more bolo rozbúrené. ¹⁹ Veslovali tak dvadsaťpäť až tridsať stadií, keď videli Ježiša kráčať po mori a blížiť sa k lodi, a zľakli sa. ²⁰ Ale on im povedal: „To som ja, nebojte sa!“ ²¹ Chceli ho vziať na loď, ale loď bola už pri brehu, ku ktorému sa plavili.

Ježišova reč o eucharistickom chlebe - ²² Na druhý deň si zástup, čo zostal na druhom brehu mora, všimol, že tam bola iba jedna loďka a že Ježiš nenastúpil na loď so svojimi učeníkmi, ale že sa učeníci odplavili sami. ²³ A z Tiberiady prišli iné lode k miestu, kde jedli chlieb, keď Pán vzdával vďaky. ²⁴ No zástup zbadal, že tam nie je ani Ježiš ani jeho učeníci. Preto aj oni nastúpili na loďky, prišli do Kafarnauma a hľadali Ježiša. ²⁵ Keď ho na druhom brehu mora našli, povedali mu: „Rabbi, kedy si sem prišiel?“

²⁶ Ježiš im odpovedal: „Veru, veru, hovorím vám: Nehľadáte ma preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. ²⁷ Nezháňajte sa za pominuteľným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a ten vám dá Syn človeka. Lebo jeho označil Otec, Boh, svojou pečatou.“ ²⁸ Povedali mu: „Čo máme robiť, aby sme konali Božie skutky?“ ²⁹ Ježiš im odpovedal: „Boží skutok je veriť v toho, ktorého on poslal.“

³⁰ Povedali mu: „Aké znamenie urobíš, aby sme videli a uverili ti? Čo urobíš?“ ³¹ Naši otcovia na púšti jedli mannu, ako je napísané: „*Dal im jesť chlieb z neba.*“ ³² Ježiš im odvetil: „Veru, veru, hovorím vám: Nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva pravý chlieb z neba. ³³ Lebo Boží chlieb je ten, ktorý zostúpi z neba a dáva svetu život.“ ³⁴ Povedali mu: „Pane, vždy nám dávaj taký chlieb.“ ³⁵ Ježiš im povedal: „Ja som chlieb života. Kto

prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť.³⁶ Ale už som vám povedal: Aj ste ma videli, a neveríte.³⁷ Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne. A toho, kto prichádza ku mne, neodožením,³⁸ lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho ktorý ma poslal.³⁹ A vôľa toho, ktorý ma poslal, je, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som všetko vzkriesil v posledný deň.⁴⁰ Lebo vôľa môjho Otca je, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život; a ja ho vzkriesim v posledný deň.“

⁴¹ Židia na neho šomrali, lebo povedal: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba,“⁴² a hovorili: „Vari to nie je Ježiš, Jozefov syn, ktorého otca a matku poznáme? Ako teda hovorí: „Zostúpil som z neba?!“

⁴³ Ježiš im odpovedal: „Nešomrite medzi sebou! ⁴⁴ Nik nemôže prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal. A ja ho vzkriesim v posledný deň. ⁴⁵ U Prorokov je napísané: „*Všetkých bude učiť sám Boh.*“ A každý, kto počul Otca a dal sa poučiť, prichádza ku mne. ⁴⁶ Nie že by bol niekto videl Otca; iba ten, ktorý je od Boha, videl Otca. ⁴⁷ Veru, veru, hovorím vám: Kto verí, má večný život.

⁴⁸ Ja som chlieb života. ⁴⁹ Vaši otcovia jedli na púšti mannu a pomreli. ⁵⁰ Toto je ten chlieb, ktorý zostupuje z neba, aby nezomrel nik, kto bude z neho jesť. ⁵¹ Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta.“

⁵² Židia sa hádali medzi sebou a hovorili: „Ako nám tento môže dať jesť svoje telo?!“⁵³ Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. ⁵⁴ Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. ⁵⁵ Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. ⁵⁶ Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. ⁵⁷ Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. ⁵⁸ Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky.“

⁵⁹ Toto povedal v synagóge, keď učil v Kafarnaume. ⁶⁰ Keď to počuli jeho učeníci, mnohí z nich povedali: „Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať?!“⁶¹ Ježiš vedel sám od seba, že jeho učeníci na to šomrú, a opýtal sa ich: „Toto vás pohoršuje? ⁶² A čo až uvidíte Syna človeka vystupovať ta, kde bol predtým? ⁶³ Duch oživuje, telo nič neosoží. Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život. ⁶⁴ Ale niektorí z vás neveria.“ Lebo Ježiš od počiatku vedel, ktorí neveria a kto ho zradí. ⁶⁵ A povedal: „Preto som vám hovoril: Nik nemôže prísť ku mne, ak mu to nedá Otec.“

Petrovo vyznanie - ⁶⁶ Vtedy ho mnohí z jeho učeníkov opustili a viac s ním nechodili. ⁶⁷ Ježiš povedal Dvanástim: „Aj vy chcete odísť?“⁶⁸ Odpovedal mu Šimon Peter: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. ⁶⁹ A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý.“⁷⁰ Ježiš im odpovedal: „Nevyvolil som si vás Dvanástich?! A jeden z vás je diabol.“⁷¹ To hovoril o Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, lebo on ho mal zradiť a bol jedným z Dvanástich.

5. Sviatky stánkov 7,1 - 10,21

Jn7

VII. Ježiš ide do Jeruzalema na sviatky Stánkov - ¹ Potom Ježiš chodil po Galilei; nechcel ísť do Judey, lebo Židia ho chceli zabiť.

² Boli však blízko židovské sviatky Stánkov. ³ Jeho bratia mu povedali: „Odíď odtiaľto a choď do Judey, aby aj tvoji učeníci videli, aké skutky konáš! ⁴ Veď nik nerobí nič v skrytosti, ak sa chce stať verejne známym. Keď robíš takéto veci, ukáž sa svetu!“⁵ Lebo ani jeho bratia v neho neverili. ⁶ Ježiš im povedal: „Môj čas ešte nenadišiel, ale váš čas je stále tu. ⁷ Vás nemôže svet nenávidieť, mňa však nenávidí, lebo ja o ňom svedčím, že jeho skutky sú zlé. ⁸ Vy choďte

na sviatky! Ja na tieto sviatky nejdem, lebo môj čas sa ešte nenaplnil.“⁹ Toto povedal a ostal v Galilei.

¹⁰ Ale keď jeho bratia odišli na sviatky, išiel aj on, no nie verejne, lež akoby potajomky.
¹¹ A Židia ho cez sviatky hľadali a hovorili: „Kdeže je?“¹² Aj v zástupe sa o ňom veľa pošepkávalo. Jedni hovorili: „Je dobrý;“ iní zasa: „Nie je, iba čo zvádza ľud.“¹³ Ale nik o ňom nehovoril verejne, zo strachu pred Židmi.

Ježiš učí v chráme - ¹⁴ Až uprostred sviatkov vystúpil Ježiš do chrámu a učil. ¹⁵ Židia sa divili a hovorili: „Ako to, že sa vyzná v knihách, keď sa neučil?“¹⁶ Ježiš im povedal: „Moje učenie nie je moje, ale toho, ktorý ma poslal. ¹⁷ Kto chce plniť jeho vôľu, pozná, či je to učenie z Boha, alebo či hovorím len sám zo seba. ¹⁸ Kto hovorí sám zo seba, hľadá vlastnú slávu. Ale kto hľadá slávu toho, ktorý ho poslal, ten je pravdivý a nepravosti v ňom niet. ¹⁹ Nedal vám Mojžiš zákon? A nik z vás zákon neplní. Prečo ma chcete zabiť?“²⁰ Zástup odpovedal: „Si posadnutý zlým duchom! Kto ťa chce zabiť?“²¹ Ježiš im vravel: „Jeden skutok som urobil a všetci sa čudujete. ²² Pretože vám Mojžiš dal obriezku - hoci ona nie je od Mojžiša, ale od otcov -, obrezujete človeka aj v sobotu. ²³ Ak teda človek prijíma obriezku aj v sobotu, aby sa neporušil Mojžišov zákon, prečo sa hneváte na mňa, že som v sobotu uzdravil celého človeka?“²⁴ Nesúďte podľa zdania, ale súďte spravodlivo.“

²⁵ Tu niektorí Jeruzalemčania hovorili: „Nie je to ten, čo ho chcú zabiť?“²⁶ Pozrite, hovorí verejne a nič mu nevravia. Vari sa už aj poprední muži presvedčili, že on j Mesiáš? ²⁷ Lenže o tomto vieme, odkiaľ je, ale keď príde Mesiáš, nik nebude vedieť, odkiaľ je.“²⁸ A Ježiš učil v chráme a zvolal: „Aj ma poznáte, aj odkiaľ som, viete. A neprišiel som sám od seba, ale pravdivý je ten, ktorý ma poslal a vy ho nepoznate. ²⁹ Ja ho poznám, lebo som od neho a on ma poslal.“³⁰ Preto ho chceli chytiť, ale nik nepoložil naň ruky, lebo ešte neprišla jeho hodina. ³¹ Mnohí zo zástupu uverili v neho a vraveli: „Keď príde Mesiáš, vari urobí viac znamení, ako spravil tento?“

Úklady farizejov proti Ježišovi - ³² Farizeji sa dopočuli, že si zástup o ňom toto pošuškáva, preto veľkňazi a farizeji poslali sluhov, aby ho chytili. ³³ Tu Ježiš povedal: „Ešte chvíľku som s vami, potom pôjdem k tomu, ktorý ma poslal. ³⁴ Budete ma hľadať, a nenájdete ma, a kde som ja, tam vy prísť nemôžete.“³⁵ Židia si hovorili medzi sebou: „Kam to chce ísť, že ho my nenájdeme. Chce vari odísť do gréckej diaspory a učiť Grékov?“³⁶ Čo je to za reč, čo hovorí: „Budete ma hľadať, a nenájdete ma,“ a „kde som ja, tam vy prísť nemôžete?“

Prúdy živej vody - ³⁷ V posledný, veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: „Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. ³⁸ Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody.“³⁹ To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili. Lebo ešte nebolo Ducha, pretože Ježiš ešte nebol oslávený.

Diskusie o Kristovom pôvode - ⁴⁰ Keď počuli tieto slová, niektorí zo zástupu hovorili: „Toto je naozaj prorok.“⁴¹ Druhí tvrdili: „Mesiáš je to.“ Ale iní namietali: „Vari z Galiley príde Mesiáš?“⁴² A nehovorí Písmo: „Mesiáš *príde z Dávidovho potomstva*, z mestečka *Betlehem*, odkiaľ bol Dávid?“⁴³ A tak nastala preňho v zástupe roztržka.

⁴⁴ Niektorí z nich chceli ho aj chytiť, ale nik nepoložil naň ruky. ⁴⁵ Sluhovia sa vrátili k veľkňazom a farizejom a oni sa ich pýtali: „Prečo ste ho nepriviedli?“⁴⁶ Sluhovia odpovedali: „Nikdy tak človek nehovoril.“⁴⁷ Farizeji im vraveli: „Aj vy ste sa dali zviest?“⁴⁸ Vari uveril v neho niektorý z popredných mužov alebo farizejov? ⁴⁹ A tento zástup, ktorý nepozná zákon, je prekliaty.“⁵⁰ Jeden z nich, Nikodém, ten, čo predtým prišiel k Ježišovi, im povedal: ⁵¹ „Odsúdi náš zákon človeka prv, ako by ho vypočul a zistil, čo urobil?“⁵² Odvrávali mu: „Nie si aj ty z Galiley?“⁵³ A všetci sa vrátili domov.

VIII. Ježiš a cudzoložnica - ¹ Ježiš odišiel na Olivovú horu. ² Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrnul k nemu. Sadol si a učil ich. ³ Tu zákonníci a farizeji priviedli ženu pristihnutú pri cudzoložstve, postavil ju do prostriedku ⁴ a povedali mu: „Učiteľ, túto ženu pristihli priamo pri cudzoložstve. ⁵ Mojžiš nám v zákone nariadil takéto ženy ukameňovať. Čo povieš ty? ⁶ Ale to hovorili, aby ho pokúšali a mohli ho obžalovať. Ježiš sa zohol a prstom písal po zemi. ⁷ Ale keď sa ho neprestávali vypytovať, vzpriamril sa a povedal im: „Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ ⁸ A znovu sa zohol a písal po zemi. ⁹ Ako to počuli, jeden po druhom - počnúc staršími - sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku. ¹⁰ Ježiš sa vzpriamril a opýtal sa jej: „Žena, kde sú? Nik ťa neodsúdil?“ ¹¹ Ona odpovedala: „Nik, Pane.“ A Ježiš jej povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“

Ježiš - svetlo sveta - ¹² A Ježiš im zasa povedal: „Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života.“ ¹³ Farizeji mu povedali: „Vydávaš svedectvo o sebe len ty sám, tvoje svedectvo nie je pravdivé.“ ¹⁴ Ježiš im odpovedal: „Hoci vydávam svedectvo o sebe iba ja sám, moje svedectvo je pravdivé, lebo viem, odkiaľ som prišiel a kam idem. Vy však neviete, odkiaľ prichádzam, ani kam idem. ¹⁵ Vy súdite podľa tela, ja nesúdim nikoho. ¹⁶ A ak aj súdim, môj súd je pravdivý, lebo nie som sám, ale ja a Otec, ktorý ma poslal. ¹⁷ A vo vašom zákone je napísané, že svedectvo dvoch ľudí je pravdivé. ¹⁸ Ja sám vydávam svedectvo o sebe a vydáva o mne svedectvo aj Otec, ktorý ma poslal.“ ¹⁹ Opýtali sa ho: „Kdeže je tvoj Otec?“ Ježiš odpovedal: „Nepoznáte ani mňa ani môjho Otca. Keby ste poznali mňa, poznali by ste aj môjho Otca.“ ²⁰ Tieto slová povedal v pokladničnej sieni, keď učil v chráme. A nik ho nechytí, lebo ešte neprišla jeho hodina.

Výstraha neveriacim Židom - ²¹ I znova im povedal: „Odchádzam a budete ma hľadať, ale zomriete vo svojom hriechu. Kam ja idem, tam vy prísť nemôžete.“ ²² Židia si hovorili: „Vari sám seba zabije, že vraví: „Kam ja idem, tam vy prísť nemôžete?““ ²³ On im povedal: „Vy ste zdola, ja som zhora. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta. ²⁴ Preto som vám povedal, že zomriete vo svojich hriechoch. Lebo ak neuveríte, že Ja Som, zomriete vo svojich hriechoch.“ ²⁵ Pýtali sa ho teda: „Kto si ty?“ Ježiš im odpovedal: „Od počiatku to, čo vám hovorím. ²⁶ Mám o vás veľa čo povedať a súdiť. Ale ten, ktorý ma poslal, je pravdivý, a ja hovorím svetu to, čo som počul od neho.“ ²⁷ Nerozumeli, že im hovorí o Otcovi. ²⁸ Ježiš im teda povedal: „Keď vyzdvihnete Syna človeka, poznáte, že Ja Som a že nič nerobím sám od seba, ale hovorím tak, ako ma naučil Otec. ²⁹ A ten ktorý ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samého, lebo ja vždy robím, čo sa páči jemu.“ ³⁰ Keď to hovoril, mnohí uverili v neho.

Ježiš a Abrahám - ³¹ Židom, ktorí mu uverili, Ježiš povedal: „Ak ostanete v mojom slove, budete naozaj mojimi učeníkmi, ³² poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.“ ³³ Odpovedali mu: „Sme Abrahámovo potomstvo a nikdy sme nikomu neotročili. Akože hovoríš: „Budete slobodní?““ ³⁴ Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Každý, kto pácha hriech, je otrok. ³⁵ A otrok neostáva v dome navždy; navždy ostáva syn. ³⁶ Až keď vás Syn vyslobodí, budete naozaj slobodní. ³⁷ Viem, že ste Abrahámovo potomstvo; a chcete ma zabiť, lebo sa moje slovo vo vás neujíma. ³⁸ Ja hovorím o tom, čo som videl u Otca. Aj vy robíte to, čo ste počuli od otca.“ ³⁹ Odpovedali mu: „Naším otcom je Abrahám.“ Ježiš im povedal: „Keby ste boli Abrahámovými deťmi, robili by ste skutky Abrahámove. ⁴⁰ No vy ma chcete zabiť - človeka, ktorý vám povedal pravdu, čo som počul od Boha. To Abrahám nerobil. ⁴¹ Vy robíte skutky svojho otca.“ Povedali mu: „My sme sa nenarodili zo smilstva; máme len jedného otca, Boha.“ ⁴² Ježiš im odvetil: „Keby bol vašim otcom Boh, milovali by ste ma, lebo ja som z Boha vyšiel a od neho prichádzam. Neprišiel som sám od seba, ale on ma poslal. ⁴³ Prečo nechápete moju reč? Preto, že nemôžete počuť moje slovo. ⁴⁴ Vaším otcom je diabol a vy chcete plniť túžby svojho otca. On bol vrah od počiatku a nezotrval v pravde, lebo v ňom pravdy niet. Keď luhá, hovorí zo seba, lebo je luhár a otec lži. ⁴⁵ Ale ja hovorím pravdu, a preto mi neveríte. ⁴⁶ Kto z vás ma usvedčí z hriechu? Prečo mi neveríte, keď vám hovorím pravdu?! ⁴⁷ Kto je z Boha, počúva Božie slová. Vy nepočúvate, lebo nie ste z Boha.“

⁴⁸ Židia mu odpovedali: „Nehovoríme dobre, že si Samaritán a posadnutý zlým duchom?“ ⁴⁹ Ježiš odvetil: „Ja nie som posadnutý zlým duchom, ale ctím si Otca; a vy mňa znevažujete.“ ⁵⁰ Ja nehľadám svoju slávu, ale je, kto ju hľadá a súdi.“ ⁵¹ Veru, veru, hovorím vám: Kto zachová moje slovo, neuvidí smrť naveky.“ ⁵² Židia mu povedali: „Teraz už vieme, že si posadnutý zlým duchom. Abrahám zomrel aj proroci, a ty hovoríš: „Kto zachová moje slovo, neokúsi smrť naveky.““ ⁵³ Si azda väčší ako náš otec Abrahám, ktorý zomrel? Aj proroci pomreli. Kýmže sa robíš?“ ⁵⁴ Ježiš odpovedal: „Ak sa oslavujem ja sám, moja sláva nestojí za nič. Ale oslavuje ma môj Otec, o ktorom vy hovoríte: „On je náš Boh,““ ⁵⁵ a nepoznáte ho. Ale ja ho poznám. A keby som povedal: Nepoznám ho, bol by som luhár ako vy. Ale ja ho poznám a jeho slovo zachovávam.“ ⁵⁶ Váš otec Abrahám zaplesal, že uvidí môj deň; i videl a zaradoval sa.“ ⁵⁷ Židia mu vraveli: „Ešte nemáš ani päťdesiat rokov a videl si Abraháma?“ ⁵⁸ Ježiš im povedal: „Veru, veru, hovorím vám: Prv ako bol Abrahám, Ja Som.“ ⁵⁹ Na to zdvihli kamene a chceli ich hádzať do neho, ale Ježiš sa skryl a vyšiel z chrámu.

Jn9

IX. Uzdravenie slepého od narodenia - ¹ Ako šiel, videl človeka, ktorý bol od narodenia slepý. ² Jeho učeníci sa ho spýtali: „Rabbi, kto zhrešil - on, alebo jeho rodičia -, že sa narodil slepý?“ ³ Ježiš odpovedal: „Nezhrešil ani on ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky.“ ⁴ Musíme konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň. Ide noc, keď nik nebude môcť pracovať. ⁵ Kým som na svete, som, svetlo sveta.“ ⁶ Keď to povedal, napľul na zem, urobil zo sliny blato, blatom mu potrel oči ⁷ a povedal mu: „Chod', umy sa v rybníku Siloe,“ čo v preklade znamená: Poslaný. On šiel, umyl sa a vrátil sa vidiaci. ⁸ Susedia a tí, čo ho predtým vídali žobrať, hovorili: „Nie je to ten, čo tu sedával a žobral?“ ⁹ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Iní zasa: „Nie je, len sa mu podobá.“ On vravel: „Ja som to.“ ¹⁰ Pýtali sa ho teda: „Ako to, že sa ti otvorili oči?“ ¹¹ On odpovedal: „Človek, ktorý sa volá Ježiš, urobil blato, potrel mi oči a povedal mi: „Chod' k Siloe a umy sa!“ Šiel som teda, umyl som sa a - vidím.“ ¹² Pýtali sa ho: „Kde je ten človek?“ Odpovedal: „Neviem.“

¹³ Zaviedli ho, toho, čo bol predtým slepý, k farizejom. ¹⁴ Ale v ten deň, keď Ježiš urobil blato a otvoril mu oči, bola práve sobota. ¹⁵ Preto sa ho aj farizeji pýtali, ako to, že vidí. On im povedal: „Priložil mi na oči blato, umyl som sa a vidím.“ ¹⁶ Niektorí farizeji hovorili: „Ten človek nie je od Boha, lebo nezachováva sobotu.“ Iní vraveli: „Ako môže hriešny človek robiť takéto znamenia?“ A rozštiepili sa. ¹⁷ Znova sa teda pýtali slepého: „Čo hovoríš o ňom ty? Ved' tebe otvoril oči!“ On odpovedal: „Je prorok.“ ¹⁸ Židia však neverili, že bol slepý a teraz vidí, kým si nezavolali jeho rodičov. ¹⁹ Opýtali sa ich: „Je to váš syn? A hovoríte, že sa narodil slepý? Ako to, že teraz vidí?“ ²⁰ Rodičia odpovedali: „Vieme, že je to náš syn a že sa narodil slepý.“ ²¹ Ale ako to, že teraz vidí, to nevieme, ani nevieme, kto mu otvoril oči. Jeho sa spýtajte. Má svoje roky, nech hovorí sám za seba.“ ²² Jeho rodičia hovorili tak preto, že sa báli Židov. Židia sa už totiž uzniesli, že každý, kto by ho uznal za Mesiáša, má byť vylúčený zo synagógy. ²³ Preto jeho rodičia povedali: „Má svoje roky, jeho sa spýtajte.“

²⁴ Znovu teda zavolali človeka, čo bol predtým slepý, a povedali mu: „Vzdaj Bohu slávu! My vieme, že ten človek je hriešnik.“ ²⁵ On odvetil: „Či je hriešnik, neviem. Ale jedno viem: že som bol slepý a teraz vidím.“ ²⁶ Spýtali sa ho teda: „Čo urobil s tebou? Ako ti otvoril oči?“ ²⁷ Odpovedal im: „Už som vám povedal, a nepočuli ste. Prečo to chcete počuť znova? Chcete sa aj vy stať jeho učeníkmi?“ ²⁸ Vynadali mu a povedali: „Ty si jeho učeník, my sme Mojžišovi učeníci.“ ²⁹ My vieme, že Mojžišovi hovoril Boh, a o tomto nevieme ani to, odkiaľ je.“ ³⁰ Ten človek im odpovedal: „Práve to je čudné, že vy neviete, odkiaľ je, a mne otvoril oči.“ ³¹ Vieme, že hriešnikov Boh nevyslyší; ale vyslyší toho, kto si Boha ctí a plní jeho vôľu. ³² Od vekov nebolo počuť, že by bol niekto otvoril oči slepému od narodenia. ³³ Keby on nebol od

Boha, nemohol by nič také urobiť.“³⁴ Povedali mu: „Celý si sa v hriechoch narodil a nás poučáš?!“ A vyhnali ho von.

³⁵ Ježiš sa dopočul, že ho vyhnali, vyhl'adal ho a povedal mu: „Ty veríš v Syna človeka?“
³⁶ On vrazil: „A kto je to, Pane, aby som v neho uveril?“³⁷ Ježiš mu povedal: „Už si ho videl - a je to ten, čo sa rozpráva s tebou.“³⁸ On povedal: „Verím, Pane,“ a klaňal sa mu.³⁹ Ježiš povedal: „Súdiť som prišiel na tento svet: aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, aby oslepli.“
⁴⁰ Začuli to farizeji, čo boli pri ňom, a povedali mu: „Sme azda aj my slepí?!“⁴¹ Ježiš im odpovedal: „Keby ste boli slepí, nemali by ste hriech. Vy však hovoríte: „Vidíme.“ A tak váš hriech ostáva.

Jn10

X. Podobenstvo o dobrom pastierovi - ¹ Veru, veru, hovorím vám: Kto nevchádza do ovčince bránou, ale prelieza inokade, je zlodej a zbojník.² Kto vchádza bránou je pastier oviec.
³ Tomu vrátnik otvára a ovce počúvajú jeho hlas. On volá svoje ovce po mene a vyvádza ich.⁴ Keď ich všetky vyženie, kráča pred nimi a ovce idú za ním, lebo poznajú jeho hlas.⁵ Za cudzím nepôjdu, ba ujdú od neho, lebo cudzí hlas nepoznajú.“⁶ Ježiš im to povedal takto obrazne, ale oni nepochopili, čo im to chcel povedať.

⁷ Preto im Ježiš znova vrazil: „Veru, veru, hovorím vám: Ja som brána k ovciam: ⁸ Všetci, čo prišli pred mnou, sú zlodeji a zbojníci, ale ovce ich nepočúvali.⁹ Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu.¹⁰ Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.¹¹ Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier položí svoj život za ovce.¹² Nájomník a ten, čo nie je pastierom a ovce nie sú jeho, opúšťa ovce a uteká, keď vidí prichádzať vlka, a vlk ich trhá a rozháňa.¹³ Veď je nádenník a nezáleží mu na ovciach.¹⁴ Ja som dobrý pastier. Poznám svoje a moje poznajú mňa,¹⁵ ako mňa pozná Otec a ja poznám Otca. Aj svoj život položím za ovce.¹⁶ Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohoto ovčince. Aj tie musím priviesť a budú počuť môj hlas; a bude jedno stádo a jeden pastier.¹⁷ Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život, a zasa si ho vezmem.¹⁸ Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa si ho vziať. Taký príkaz som dostal od môjho Otca.“

¹⁹ Pre tieto slová znova nastala medzi Židmi roztržka.²⁰ Mnohí z nich hovorili: „Je posadnutý zlým duchom a šalie. Čo ho počúvate?!“²¹ Iní namietali: „To nie sú reči posadnutého zlým duchom. Vari môže zlý duch otvárať oči slepým?“

6. Sviatky Posvätenia chrámu 10,22 - 11,57

Ježiš sa vyhlasuje za Božieho Syna - ²² V Jeruzaleme boli práve sviatky Posvätenia chrámu. Bola zima.²³ Ježiš sa prechádzal v chráme v Šalamúnovom stĺporadí.²⁴ Obstúpili ho Židia a hovorili mu: „Dokedy nás chceš držať v neistote?! Ak si Mesiáš, povedz nám to otvorene“²⁵ Ježiš im odvetil: „Už som vám povedal, a neveríte. Svedčia o mne skutky, ktoré konám v mene svojho Otca,²⁶ ale vy neveríte, lebo nie ste z mojich oviec.²⁷ Moje ovce počúvajú môj hlas, ja ich poznám a ony idú za mnou.²⁸ Ja im dávam večný život. Nezhynú nikdy a nik mi ich nevytrhne z ruky.²⁹ Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky.³⁰ Ja a Otec sme jedno.“

³¹ Židia znova zdvihli kamene a chceli ho kameňovať.³² Ježiš im povedal: „Ukázal som vám veľa dobrých skutkov od Otca. Pre ktorý z nich ma kameňujete?!“³³ Židia mu odpovedali: „Nekameňujeme ťa za dobrý skutok, ale za rúhanie, preto, že hoci si človek, robíš sa Bohom.“
³⁴ Ježiš im vrazil: „A nie je napísané vo vašom zákone: „*Ja som povedal: Ste bohmi*“?“³⁵ Nuž ak nazval bohmi tých, ktorým bolo dané Božie slovo - a Písmo nemožno zrušiť! - ³⁶ prečo vy hovoríte tomu, ktorého Otec posvätil a poslal na svet: „Rúhaš sa“ za to že som povedal: Som

Boží Syn?!³⁷ Ak nekonám skutky môjho Otca, neverte mi.³⁸ Ale ak ich konám, keď už nechcete veriť mne, verte tým skutkom, aby ste poznali a vedeli, že vo mne je Otec a ja v Otcovi!“³⁹ Preto ho zasa chceli chytiť, ale on sa im vymkol z rúk.

Ježiš sa utiahol za Jordán - ⁴⁰ Znova odišiel za Jordán, na miesto, kde Ján predtým krstil, a tam zostal.⁴¹ Mnohí prichádzali za ním a hovorili si: „Ján síce neurobil nijaké znamenie, ale všetko, čo Ján povedal o tomto, je pravda.“⁴² A mnohí tam uverili v neho.

Jn11

XI. Vzkriesenie Lazára - ¹ Bol chorý istý Lazár z Betánie, z dediny Márie a jej sestry Marty.² Bola to tá Mária, čo pomazala Pána voňavým olejom a poutierala mu nohy svojimi vlasmi. Jej brat Lazár bol chorý.³ Preto mu sestry poslali odkaz: „Pane, ten, ktorého miluješ, je chorý.“

⁴ Keď to Ježiš počul, povedal: „Táto choroba nie je na smrť, ale na Božiu slávu, aby ňou bol oslávený Boží Syn.“⁵ Ježiš mal rád Martu i jej sestru a Lazára.⁶ Keď teda počul, že je chorý, zostal ešte dva dni na mieste, kde bol.⁷ Až potom povedal učeníkom: „Poďme znova do Judey.“⁸ Učeníci mu vraveli: „Rabbi, len nedávno ťa Židia chceli ukameňovať a zasa ta ideš?!“⁹ Ježiš odpovedal: „Nemá deň dvanásť hodín? Kto chodí vo dne, nepotkne sa, lebo vidí svetlo tohoto sveta.“¹⁰ Ale kto chodí v noci, potkne sa, lebo v ňom nie je svetla.“¹¹ Toto povedal a dodal: „Náš priateľ Lazár spí, ale idem ho zobudiť.“¹² Učeníci mu povedali: „Pane, ak spí, ozdravie.“¹³ Ježiš však hovoril o jeho smrti a oni si mysleli, že hovorí o spánku.¹⁴ Vtedy im Ježiš povedal otvorene: „Lazár zomrel.“¹⁵ A kvôli vám sa radujem, že som tam nebol, aby ste uverili. Poďme k nemu!“¹⁶ Tomáš, nazývaný Didymus, povedal ostatným učeníkom: „Poďme aj my a umrime s ním.“

¹⁷ Keď ta Ježiš prišiel, dozvedel sa, že Lazár je už štyri dni v hrobe.¹⁸ Betánia bola pri Jeruzaleme, vzdialená asi pätnásť stadií,¹⁹ a tak prišlo k Marte a Márii veľa Židov potešiť ich v žiali za bratom.²⁰ Keď Marta počula, že prichádza Ježiš, išla mu naproti. Mária zostala doma.²¹ Marta povedala Ježišovi: „Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.“²² Ale aj teraz viem, že o čokoľvek poprosíš Boha, Boh ti to dá.“²³ Ježiš jej povedal: „Tvoj brat vstane z mŕtvych.“²⁴ Marta mu vravela: „Viem, že vstane v posledný deň pri vzkriesení.“²⁵ Ježiš jej povedal: „Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“²⁶ A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?“²⁷ Povedala mu: „Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.“

²⁸ Ako to povedala, odišla, zavolala svoju sestru Máriu a potichu jej vravela: „Učiteľ je tu a volá ťa.“²⁹ Len čo to ona počula, vstala a šla k nemu.³⁰ Ježiš totiž ešte nevošiel do dediny, ale bol stále na mieste, kde mu Marta vyšla naproti.³¹ Keď Židia, čo boli s ňou v dome a potešovali ju, videli, že Mária rýchlo vstala a vyšla von, pobrali sa za ňou, lebo si mysleli: „Ide sa vyplakať k hrobu.“³² Keď Mária prišla ta, kde bol Ježiš, a zazrela ho, padla mu k nohám a povedala mu: „Pane, keby si bol býval tu, môj brat by nebol umrel.“³³ Keď Ježiš videl, ako plače a ako plačú aj Židia, čo s ňou prišli, zachvel sa v duchu a vzrušený³⁴ sa opýtal: „Kde ste ho uložili?“ Povedali mu: „Pane, poď sa pozrieť!“³⁵ A Ježiš zaslzil.³⁶ Židia povedali: „Hľa, ako ho miloval!“³⁷ No niektorí z nich hovorili: „A nemohol ten, čo otvoril oči slepému, urobiť, aby tento nezomrel?!“

³⁸ Ježiš sa znova zachvel a pristúpil k hrobu. Bola to jaskyňa uzavretá kameňom.³⁹ Ježiš povedal: „Odvalte kameň!“ Marta, sestra mŕtveho, mu povedala: „Pane, už páchne, veď je už štyri dni v hrobe.“⁴⁰ Ježiš jej vravel: „Nepovedal som ti, že ak uveríš, uvidíš Božiu slávu?“⁴¹ Odvalili teda kameň. Ježiš pozdvihol oči k nebu a povedal: „Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul.“⁴² A ja som vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili, že si ma ty poslal.“⁴³ Keď to povedal, zvolal veľkým hlasom: „Lazár, poď von!“⁴⁴ A mŕtvy vyšiel.

Nohy a ruky mal ovinuté plátnom a tvár obviazanú šatkou. Ježiš im povedal: „Porozvážujte ho a nechajte ho odísť!“

Veľrada sa rozhodla zabiť Ježiša - ⁴⁵ Mnohí z tých Židov, čo prišli k Márii a videli, čo urobil, uverili v neho. ⁴⁶ No niektorí z nich odišli k farizejom a rozpovedali im, čo Ježiš urobil. ⁴⁷ Veľkňazi a farizeji zvolali veľradu a hovorili: „Čo robíte? Tento človek robí mnohé znamenia. ⁴⁸ Ak ho necháme tak, uveria v neho všetci, prídu Rimania a zničia nám i toto miesto i národ.“ ⁴⁹ Ale jeden z nich, Kajfáš, ktorý bol veľkňazom toho roka, im povedal: „Vy neviete nič. ⁵⁰ Neuvedomujete si, že je pre vás lepšie, ak zomrie jeden človek za ľud a nezahynie celý národ.“ ⁵¹ Toto však nepovedal sám od seba, ale ako veľkňaz toho roka prorokoval že Ježiš má zomrieť za národ ⁵² a nielen za národ, ale aj preto, aby zhromaždil vedno rozptýlené Božie deti. ⁵³ A od toho dňa boli rozhodnutí, že ho zabijú.

⁵⁴ Preto už Ježiš nechodil verejne medzi Židmi, ale odišiel odtiaľ do kraja blízko púšte, do mesta zvaného Efraim, a tam sa zdržiaval s učeníkmi.

⁵⁵ Blízko bola židovská Veľká noc a mnohí z toho kraja vystupovali pred Veľkou nocou do Jeruzalema, aby sa očistili. ⁵⁶ Hľadali aj Ježiša. A ako stáli v chráme, navzájom si vraveli: „Čo myslíte? Príde na sviatky?“ ⁵⁷ Ale veľkňazi a farizeji vydali nariadenie, že každý, kto sa dozvie, kde je, má to oznámiť, aby ho mohli chytiť.

7. Posledná Veľká noc 12,1 - 19,42

A. Udalosti pred umučením 12, 1-50

Jn12

XII. Pomazanie v Betánii - ¹ Šesť dní pred Veľkou nocou prišiel Ježiš do Betánie, kde býval Lazár, ktorého vzkriesil z mŕtvych. ² Pripravili mu tam hostinu. Marta obsluhovala a Lazár bol jedným z tých, čo s ním stolovali. ³ Mária vzala libru pravého vzácného nardového oleja, pomazala ním Ježišove nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi; a dom sa naplnil vôňou oleja. ⁴ Tu jeden z jeho učeníkov, Judáš Iškariotský, ktorý ho mal zradiť, povedal: ⁵ „Prečo nepredali tento olej za tristo denárov a nerozdali ich chudobným?“ ⁶ Lenže to nepovedal preto, že mu šlo o chudobných, ale že bol zlodej. Mal mešec a nosil to, čo doň vkladali. ⁷ Ježiš povedal: „Nechaj ju, nech to zachová na deň môjho pohrebu! ⁸ Veď chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa nemáte vždy.“

⁹ Veľké množstvo Židov sa dozvedelo, že je tam, a prišli nielen kvôli Ježišovi, ale aby videli aj Lazára, ktorého vzkriesil z mŕtvych. ¹⁰ A veľkňazi sa rozhodli, že zabijú aj Lazára, ¹¹ lebo preň mnohí Židia odchádzali a uverili v Ježiša.

Slávnostný vstup do Jeruzalema - ¹² Na druhý deň sa veľký zástup, čo prišiel na sviatky, dopyčul, že Ježiš prichádza do Jeruzalema. ¹³ Nabrali palmových ratolestí, vyšli mu v ústrety a volali:

„*Hosanna!*

Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom,
kráľ Izraela!“

¹⁴ Ježiš si našiel osliatko a sadol si naň, ako je napísané:

¹⁵ „*Neboj sa, dcéra sionská.*

Hľa, tvoj kráľ prichádza,

sediaci na mláďati oslice.“

¹⁶ Jeho učeníci tomu ešte nerozumeli, ale keď bol Ježiš oslávený, spomenuli si, že to bolo o ňom napísané a že mu to urobili. ¹⁷ Zástup, ktorý s ním bol, keď vyvolal z hrobu Lazára a vzkriesil ho z mŕtvych, vydával o tom svedectvo. ¹⁸ A zástupy mu vyšli v ústrety, lebo počuli, že urobil toto znamenie. ¹⁹ Vtedy si farizeji hovorili: „Vidíte, že nič nezmôžete?! Hľa, celý svet ide za ním!“

Gréci chcú vidieť Ježiša. Syn človeka bude oslávený - ²⁰ Niektorí z tých, čo sa cez sviatky prišli klaňať Bohu, boli Gréci. ²¹ Pristúpili k Filipovi, ktorý bol z galilejskej Betsaidy, a prosili ho: „Pane, chceli by sme vidieť Ježiša.“ ²² Filip šiel a povedal to Ondrejovi. Ondrej a Filip to išli povedať Ježišovi. ²³ Ježiš im odpovedal: „Nadišla hodina, aby bol Syn človeka oslávený. ²⁴ Veru, veru, hovorím vám: Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu. ²⁵ Kto miluje svoj život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život. ²⁶ Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec. ²⁷ Teraz je moja duša vzrušená. Čo mám povedať? Otče, zachráň ma pred touto hodinou? Veď práve pre túto hodinu som prišiel. ²⁸ Otče, osláv svoje meno!“ A z neba zaznel hlas: „Už som oslávil a ešte oslávim.“

²⁹ Zástup, ktorý tam stál a počul to, hovoril, že zahrnelo. Iní vraveli: „Anjel s ním hovoril.“ ³⁰ Ježiš povedal: „Nie kvôli mne zaznel tento hlas, ale kvôli vám. ³¹ Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von. ³² A ja, až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe. ³³ To povedal, aby naznačil, akou smrťou zomrie. ³⁴ Zástup mu odvrával: „My sme počuli zo Zákona, že Mesiáš ostane naveky. Ako to teda hovoríš: „Syn človeka musí byť vyzdvihnutý?!“ Kto je to ten Syn človeka?“[>] ³⁵ Ježiš im povedal: „Ešte chvíľku je svetlo medzi vami. Choďte, dokiaľ máte svetlo, aby vás nezastihla tma, lebo kto chodí potme, nevie, kam ide. ³⁶ Dokiaľ máte svetlo, verte v svetlo, aby ste boli synmi svetla.“

Toto Ježiš povedal, potom odišiel a skryl sa pred nimi.

Nevera Židov - ³⁷ Hoci pred nimi robil také znamenia, neverili v neho; ³⁸ aby sa splnilo slovo, ktoré povedal prorok Izaiáš:

*„Pane, kto uveril tomu, čo sme hlásali,
a Pánovo rameno sa komu zjavilo?“*

³⁹ Preto nemohli uveriť, lebo Izaiáš ešte povedal:

*⁴⁰ „Oslepil im oči a zatvrdil im srdce,
aby očami nevideli
a srdcom nechápali a neobrátili sa -
aby som ich nemohol uzdraviť“*

⁴¹ Toto povedal Izaiáš, lebo videl jeho slávu a hovoril o ňom. ⁴² A predsa aj mnohí poprední muži uverili v neho, ale pre farizejov sa nepriznali k tomu, aby ich nevyhlúčili zo synagógy, ⁴³ lebo ľudskú slávu mali radšej ako slávu Božiu.

Viera v Ježiša je viera v Boha Otca - ⁴⁴ Ježiš zvolal: „Kto verí vo mňa, nie vo mňa verí, ale v toho, ktorý ma poslal. ⁴⁵ A kto vidí mňa, vidí toho, ktorý ma poslal. ⁴⁶ Ja som prišiel na svet ako svetlo, aby nik, kto verí vo mňa, neostal vo tmách. ⁴⁷ Ak niekto počúva moje slová a nezachováva ich, ja ho nesúdim, lebo som neprišiel svet súdiť, ale svet spasiť. ⁴⁸ Kto mnou pohŕda a neprijíma moje slová, má svojho sudcu: slovo, ktoré som hovoril, bude ho súdiť v posledný deň. ⁴⁹ Lebo ja som nehovoril sám zo seba, ale Otec, ktorý ma poslal, ten mi prikázal, čo mám povedať a čo mám hovoriť. ⁵⁰ A viem, že jeho príkaz je večný život. Čo teda hovorím, hovorím tak, ako mi povedal Otec.“

B. Posledná večera 13,31 - 16,33

Jn13

XIII. Ježiš umýva učeníkom nohy - ¹ Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohoto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti. ² Pri večeri, keď už diabol vnukol Judášovi, synovi Šimona Išariotského, aby ho zradil, ³ Ježiš vo vedomí, že mu Otec dal do rúk všetko a že od Boha vyšiel a k Bohu odchádza, ⁴ vstal od stola, zobliekol si odev, vzal plátennú zásteru a prepásal

sa.⁵ Potom nalial vody do umývadla a začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol prepásaný.⁶ Tak prišiel k Šimonovi Petrovi. On mu povedal: „Pane, ty mi chceš umývať nohy?“⁷ Ježiš mu odpovedal: „Teraz ešte nechápeš, čo robím, ale neskôr pochopíš.“⁸ Peter mu povedal: „Nikdy mi nebudeš umývať nohy!“ Ježiš mu odpovedal: „Ak ťa neumyjem, nebudeš mať podiel so mnou.“⁹ Šimon Peter mu vravel: „Pane, tak potom nielen nohy, ale aj ruky a hlavu!“¹⁰ Ježiš mu na to: „Kto sa okúpala, potrebuje si umyť už len nohy a je celý čistý. A vy ste čistí, ale nie všetci.“¹¹ Vedel totiž, kto ho zradí, - preto povedal: „Nie všetci ste čistí.“

¹² Keď im umyl nohy a obliekol si odev, znova si sadol k stolu a povedal im: „Chápete, čo som vám urobil?“¹³ Vy ma oslovujete: „Učiteľ“ a: „Pane“ a dobre hovoríte, lebo to som.¹⁴ Keď som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte jeden druhému nohy umývať. Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám.¹⁵ Veru, veru, hovorím vám: Sluha nie je väčší ako jeho pán, ani posol nie je väčší ako ten, kto ho poslal.¹⁶ Keď to viete, ste blahoslavení, ak podľa toho aj konáte.¹⁷ Nehovorím o vás všetkých. Ja viem, koho som si vyvolil, ale má sa splniť Písmo: „*Ten, ktorý je môj chlieb, zdvihol proti mne pätu.*“¹⁸ Hovorím vám to už teraz, skôr, ako sa to stane, aby ste uverili, keď sa to stane, že Ja Som.¹⁹ Veru, veru, hovorím vám: Kto prijíma toho, koho ja pošlem, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal.“

Označenie zradcu - ²¹ Keď to Ježiš povedal, zachvel sa v duchu a vyhlásil: „Veru, veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí.“²² Učeníci sa pozerali jeden na druhého v rozpakoch, o kom to hovorí.²³ Jeden z jeho učeníkov, ten, ktorého Ježiš miloval, bol celkom pri Ježišovej hrudi.²⁴ Jemu dal Šimon Peter znak, aby sa opýtal: „Kto je to, o kom hovorí?“²⁵ On sa naklonil k Ježišovej hrudi a spýtal sa: „Pane, kto je to?“²⁶ Ježiš odpovedal: „Ten, komu podám namočenú smidku.“ Namočil smidku chleba a dal ju Judášovi, synovi Šimona Iškariotského.²⁷ A hneď po tejto smidke vošiel do neho satan. Ježiš mu povedal: „Čo chceš urobiť, urob čo najskôr.“²⁸ Ale nik zo stolujúcich nerozumel, prečo mu to povedal.²⁹ Judáš mal mešec, preto si niektorí mysleli, že mu Ježiš povedal: „Nakúp, čo budeme potrebovať na sviatky,“ alebo aby dal niečo chudobným.³⁰ On vzal smidku a hneď vyšiel von. A bola noc.

Ježišova rozlúčková reč 13,31 - 16,33

Nové prikázanie - ³¹ Keď vyšiel, Ježiš povedal: „Teraz je Syn človeka oslávený a v ňom je oslávený Boh.“³² A keď je Boh oslávený v ňom, aj Boh jeho v sebe oslávi, a čoskoro ho oslávi.³³ Deti moje, ešte chvíľku som s vami. Budete ma hľadať, ale ako som povedal Židom, aj vám teraz hovorím: Kam ja idem, tam vy prísť nemôžete.³⁴ Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás.³⁵ Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať.“

Výstraha Petrovi - ³⁶ Šimon Peter sa ho opýtal: „Pane, kam ideš?“ Ježiš odvetil: „Kam ja idem, tam teraz za mnou ísť nemôžeš, no pôjdeš za mnou neskôr.“³⁷ Peter mu vravel: „Pane, prečo nemôžem ísť za tebou teraz? Aj život položím za teba.“³⁸ Ježiš odpovedal: „Aj život položíš za mňa? Veru, veru, hovorím ti: Nezaspieva kohút, kým ma tri razy nezaprieš.“

Jn14

XIV. Ježiš odchádza k Otcovi - ¹ Nech sa vám srdce nevzrušuje! Veríte v Boha, verte aj vo mňa.² V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?!³ Keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja.⁴ A cestu, kam idem, poznáte.“

⁵ Tomáš mu povedal: „Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?!“⁶ Ježiš mu odpovedal: „Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa.“⁷ Ak poznáte mňa, budete poznať aj môjho Otca. Už teraz ho poznáte a videli ste ho.“⁸ Filip sa ozval: „Pane,

ukáž nám Otca a to nám postačí.“⁹ Ježiš mu vrazil: „Filip, toľký čas som s vami a nepoznáš ma?! Kto vidí mňa, vidí Otca. Ako môžeš hovoriť: „Ukáž nám Otca?!“¹⁰ Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec vo mne? Slová, ktoré vám hovorím, nehovorím sám zo seba, ale Otec, ktorý ostáva vo mne, koná svoje skutky.¹¹ Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec vo mne. Ak nie pre iné, aspoň pre tie skutky verte!

¹² Veru, veru, hovorím vám: Aj ten, kto verí vo mňa, bude konať skutky, aké ja konám, ba bude konať ešte väčšie, lebo ja idem k Otcovi.¹³ A urobím všetko, o čo budete prosiť v mojom mene, aby bol Otec oslávený v Synovi.¹⁴ Ak ma budete prosiť o niečo v mojom mene, ja to urobím.

Otec pošle Tešiteľa, Ducha Svätého - ¹⁵ Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania.¹⁶ A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky - ¹⁷ Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Vy ho poznáte, veď ostáva u vás a bude vo vás.¹⁸ Nenechám vás ako siroty, prídem k vám.¹⁹ Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť.²⁰ V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás.²¹ Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého.“

²² Júda, nie ten Iškariotský, sa ho spýtal: „Pane, ako to, že seba chceš zjaviť nám, a svetu nie?“²³ Ježiš mu odpovedal: „Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídem k nemu a urobíme si uňho príbytok.“²⁴ Kto ma nemiluje, nezachováva moje slová. A slovo, ktoré počujete, nie je moje, ale Otcovo, toho, ktorý ma poslal.

²⁵ Toto som vám povedal, kým som ešte u vás.²⁶ Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal.²⁷ Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva. Nech sa vám srdce nevzrušuje a nestraňuje.²⁸ Počuli ste, že som vám povedal: Odchádzam - a prídem k vám. Keby ste ma milovali, radovali by ste sa, že idem k Otcovi, lebo Otec je väčší ako ja.²⁹ A povedal som vám to teraz, skôr, ako sa to stane, aby ste uverili, keď sa to stane.³⁰ Už s vami nebudem veľa hovoriť, lebo prichádza knieža sveta. Nado mnou nemá nijakú moc,³¹ ale svet má poznať, že milujem Otca a robím, ako mi prikázal Otec. Vstaňte, poďme stadiaľto!

Jn15

XV. Vinič a ratolesti - ¹ Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník.² On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia.³ Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal.⁴ Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne.⁵ Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť.⁶ Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria.⁷ Ak останete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to.⁸ Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi.⁹ Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske!¹⁰ Ak budete zachovávať moje prikázania, останete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske.¹¹ Toto som vám povedal, aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná.

Prikázanie lásky - ¹² Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom ako som ja miloval vás.¹³ Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.¹⁴ Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem.¹⁵ Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie čo robí jeho Pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca.¹⁶ Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som

vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene. ¹⁷ Toto vám prikazujem: Aby ste sa milovali navzájom.

Nenávist' sveta - ¹⁸ Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv ako vás. ¹⁹ Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí. ²⁰ Spomeňte si na slovo, ktoré som vám povedal: Sluha nie je väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše. ²¹ Ale to všetko vám budú robiť pre moje meno, lebo nepoznajú toho, ktorý ma poslal. ²² Keby som nebol prišiel a nebol im hovoril, nemali by hriech. Ale teraz nemajú výhovorku pre svoj hriech. ²³ Kto nenávidí mňa, nenávidí aj môjho Otca. ²⁴ Keby som nebol medzi nimi konal skutky, aké nik iný nekonal, nemali by hriech. Ale teraz videli a znenávideli aj mňa aj môjho Otca. ²⁵ To preto, aby sa splnilo slovo napísané v ich Zákone: „*Nenávideli ma bez príčiny.*“

²⁶ Keď príde Tešiteľ, ktorého vám ja pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, on o mne vydá svedectvo. ²⁷ Ale aj vy vydávate svedectvo, lebo ste so mnou od začiatku.

Jn16

XVI. ¹ Toto som vám povedal, aby ste sa nepohoršovali. ² Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým slúži Bohu. ³ A budú to robiť preto, že nepoznali Otca ani mňa. ⁴ A toto som vám povedal, aby ste si spomenuli, keď príde ich hodina, že som vám to hovoril. Spočiatku som vám o tom nerozprával, lebo som bol s vami.

Dielo Ducha Svätého - ⁵ No teraz idem k tomu, ktorý ma poslal, a nik z vás sa ma nepýta: „Kam ideš?“ ⁶ Ale srdce vám naplnil smútok, že som vám to povedal. ⁷ Lenže hovorím vám pravdu: Je pre vás lepšie, aby som odišiel. Lebo ak neodídem, Tešiteľ k vám nepríde. Ale keď odídem, pošlem ho k vám. ⁸ A keď príde on, ukáže svet, čo je hriech, čo spravodlivosť a čo súd. ⁹ Hriech je, že neveria vo mňa, ¹⁰ spravodlivosť, že idem k Otcovi a už ma neuvidíte, ¹¹ a súd, že knieža tohto sveta je už odsúdené.

¹² Ešte vera vám mám toho povedať, ale teraz by ste to nezniesli. ¹³ Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť. ¹⁴ On ma oslávi, lebo z môjho vezme a zvestuje vám. ¹⁵ Všetko, čo má Otec, je moje. Preto som povedal, že z môjho vezme a zvestuje vám.

Ježiš odchádza, ale zasa príde - ¹⁶ Ešte chvíľku a už ma neuvidíte a zasa chvíľku a uvidíte ma. ¹⁷ Niektorí z jeho učeníkov si medzi sebou hovorili: „Čo je to, že nám hovorí: „Ešte chvíľku a neuvidíte ma a zasa chvíľku a uvidíte ma,“ a: „Idem k Otcovi?““ ¹⁸ Hovorili: „Čo je to, že hovorí: „Ešte chvíľku?“ Nevieme, čo hovorí.“ ¹⁹ Ježiš spoznal, že sa ho chcú opýtať, a povedal im: „Dohadujete sa medzi sebou o tom, že som povedal: „Ešte chvíľku a neuvidíte ma a zasa chvíľku a uvidíte ma?““ ²⁰ Veru, veru, hovorím vám: Vy budete plakať a nariekať, a svet sa bude radovať. Budete žiaľovať, ale váš smútok sa premení na radosť. ²¹ Keď žena rodí, je sklúčená, lebo prišla jej hodina. No len čo porodí dieťa, už nemyslí na bolesti pre radosť, že prišiel na svet človek. ²² Aj vy ste teraz smutní; ale zasa vás uvidím a vaše srdce sa bude radovať. A vašu radosť vám nik nevezme. ²³ V ten deň sa ma už nebudete na nič opytovať.

Záver Ježišovej rozlúčkovej reči - Veru, veru, hovorím vám: Ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to. ²⁴ Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná. ²⁵ Toto som vám hovoril v obrazoch. No prichádza hodina, keď vám už nebudem hovoriť v obrazoch, ale budem vám o Otcovi hovoriť otvorene. ²⁶ V ten deň budete prosiť v mojom mene. A nevravím vám, že ja budem prosiť Otca za vás. ²⁷ Veď Otec sám vás miluje, lebo vy ste milovali mňa a uverili ste, že som vyšiel od Boha. ²⁸ Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet; a zasa opúšťam svet a idem k Otcovi. ²⁹ Jeho učeníci povedali: „Teraz už hovoríš otvorene a nehovoríš v obrazoch. ³⁰ Teraz vieme, že vieš všetko a

nepotrebuješ, aby sa ťa dakto spytoval. Preto veríme, že si vyšiel od Boha.“³¹ Ježiš im odvetil: „Teraz veríte?“³² Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou.³³ Toto som vám povedal, aby ste vo mne mali pokoj. Vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet!“

Ježišova veľkňazská modlitba 17,1-26

Jn17

XVII. Ježiš sa modlí za seba - ¹ Keď to Ježiš povedal, pozdvihol oči k nebu a hovoril: „Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba, ² tak, ako si mu dal moc nad každým telom, aby všetko, čo si dal ty jemu, im darovalo večný život. ³ A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. ⁴ Ja som ťa oslávil na zemi: dokončil som dielo, ktoré si mi dal vykonať. ⁵ A teraz ty, Otče, osláv mňa pri sebe slávou, ktorú som mal u teba skôr, ako bol svet.

Ježiš sa modlí za apoštolov - ⁶ Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Tvoji boli a dal si ich mne a oni zachovali tvoje slovo. ⁷ Teraz poznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba, ⁸ lebo slová, ktoré si ty dal mne, ja som dal im. A oni ich prijali a naozaj spoznali, že som vyšiel od teba, a uverili, že si ma ty poslal. ⁹ Za nich prosím. Neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji. ¹⁰ A všetko, čo je moje, je tvoje, a čo je tvoje, je moje. A v nich som oslávený. ¹¹ Už nie som vo svete, ale oni sú vo svete a ja idem k tebe. Svätý Otče, zachovaj ich vo svojom mene, ktoré si ty dal mne, aby boli jedno ako my.

¹² Kým som bol s nimi, ja som ich zachovával v tvojom mene, ktoré si mi dal. Ochránil som ich a nikto z nich sa nestratil, iba syn zatratenia, aby sa splnilo Písmo. ¹³ Ale teraz idem k tebe a toto hovorím na svete, aby mali v sebe moju radosť - a úplnú. ¹⁴ Dal som im tvoje slovo a svet ich znenávidel, lebo nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta.

¹⁵ Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým. ¹⁶ Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta. ¹⁷ Posväť ich pravdou; tvoje slovo je pravda. ¹⁸ Ako si ty mňa poslal na svet, aj ja som ich poslal do sveta ¹⁹ a pre nich sa ja sám posväčujem, aby boli aj oni posvätení v pravde.

Ježiš sa modlí za Cirkev - ²⁰ No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, ²¹ aby všetci boli jedno, ako ty, Otče vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal. ²² A slávu, ktorú si ty dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno - ²³ ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa.

²⁴ Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta.

²⁵ Spravodlivý Otče, svet ťa nepozná, ale ja ťa poznám. I oni spoznali, že si ma ty poslal. ²⁶ Ohlásil som im tvoje meno a ešte ohlásim, aby láska, ktorou ma miluješ, bola v nich a aby som v nich bol ja.“

C. Umučenie 18,1 - 19,42

Jn18

XVIII. Zajatie Ježiša - ¹ Keď to Ježiš povedal, vyšiel so svojimi učeníkmi za potok Cedron. Tam bola záhrada. Vošiel do nej on i jeho učeníci. ² O tom mieste však vedel aj jeho zradca Judáš, lebo Ježiš sa tam často schádzal so svojimi učeníkmi. ³ Judáš vzal kohortu a sluhov od veľkňazov a farizejov a prišiel ta s lampášmi, fakľami a zbraňami. ⁴ Ale Ježiš, keďže vedel všetko, čo malo naňho prísť, popodíšiel a opýtal sa ich: „Koho hľadáte?“ ⁵ Odpovedali

mu: „Ježiša Nazaretského.“ Povedal im: „Ja som.“ Bol s nimi aj zradca Judáš. ⁶ Ako im povedal: „Ja som, cúvli a popadali na zem. ⁷ Znova sa ich teda opýtal: „Koho hľadáte?“ Oni povedali: „Ježiša Nazaretského.“ ⁸ Ježiš odvetil: „Povedal som vám: Ja som. Keď teda mňa hľadáte, týchto nechajte odísť!“ ⁹ Tak sa malo splniť slovo, ktoré povedal: „Z tých, ktorých si mi dal, nestratil som ani jedného.“ ¹⁰ Šimon Peter mal meč. Vytasil ho, zasiahol nám veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Sluha sa volal Malchus. ¹¹ Ale Ježiš Petrovi povedal: „Schovej meč do pošvy! Azda nemám piť kalich, ktorý mi dal Otec?!“

Ježiš pred Annášom a Kajfášom. Peter zapiera Ježiša - ¹² Kohorta, veliteľ a židovskí sluhovia Ježiša chytili, zviazali ho ¹³ a priviedli najprv k Annášovi; bol totiž test'om Kajfáša, ktorý bol veľkňazom toho roka. ¹⁴ A bol to Kajfáš, čo poradil Židom: „Je lepšie, ak zomrie jeden človek za ľud.“

¹⁵ Za Ježišom šiel Šimon Peter a iný učeník. Ten učeník sa poznal s veľkňazom a vošiel s Ježišom do veľkňazovho dvora, ¹⁶ Peter však ostal vonku pri dverách. Potom ten druhý učeník, čo sa poznal s veľkňazom, vyšiel, prehovoril s vrátničkou a voviedol ta Petra. ¹⁷ Tu vrátnička povedala Petrovi: „Nie si aj ty z učeníkov toho človeka?“ On vrazil: „Nie som.“ ¹⁸ Stáli tam sluhovia a strážnici, ktorí si rozložili oheň, lebo bolo chladno, a zohrievali sa. S nimi stál aj Peter a zohrieval sa.

¹⁹ Veľkňaz sa vypytoval Ježiša na jeho učeníkov a na jeho učenie. ²⁰ Ježiš mu odpovedal: „Ja som verejne hovoril svetu. Vždy som učil v synagóge a v chráme, kde sa schádzajú všetci Židia, a nič som nehovoril tajne. ²¹ Prečo sa pýtaš mňa? Opýtaj sa tých, ktorí počuli, čo som im hovoril! Oni vedia, čo som hovoril.“ ²² Ako to povedal, jeden zo sluhov, čo tam stál, udrľ Ježiša po tvári a povedal: „Tak odpovedáš veľkňazovi?“ ²³ Ježiš mu odvetil: „Ak som zle povedal, dokáž, čo bolo zlé, ale ak dobre, prečo ma biješ?!“ ²⁴ A tak ho Annáš zviazaného poslal k veľkňazovi Kajfášovi.

²⁵ Šimon Peter tam stál a zohrieval sa. I pýtali sa ho: „Nie si aj ty z jeho učeníkov?“ On zaprel: „Nie som.“ ²⁶ Jeden z veľkňazových sluhov príbuzný toho, ktorému Peter odťal ucho, vrazil: „A nevidel som ťa s ním v záhrade?!“ ²⁷ Peter znova zaprel - a vtom zaspieval kohút.

Ježiš pred Pilátom - ²⁸ Od Kajfáša viedli Ježiša do vládnej budovy. Bolo už ráno. Ale oni do vládnej budovy nevošli, aby sa nepoškvrnili a mohli jesť veľkonočného baránka. ²⁹ Preto vyšiel von za nimi Pilát a opýtal sa: „Akú žalobu podávate proti tomuto človeku?“ ³⁰ Odpovedali mu: „Keby tento nebol zločinec, neboli by sme ti ho vydali.“ ³¹ Pilát im povedal: „Vezmite si ho vy a súdte podľa svojho zákona!“ Židia mu odpovedali: „My nesmieme nikoho usmrtiť.“ ³² Tak sa malo splniť Ježišovo slovo, ktorým naznačil, akou smrťou zomrie.

³³ Pilát opäť vošiel do vládnej budovy. Predvolal si Ježiša a spýtal sa ho: „Si židovský kráľ?“ ³⁴ Ježiš odpovedal: „Hovoríš to sám od seba, alebo ti to iní povedali o mne?“ ³⁵ Pilát odvetil: „Vari som ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi mi ťa vydali. Čo si vykonal?“ ³⁶ Ježiš povedal: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je stadiaľto.“ ³⁷ Pilát mu povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Sám hovoríš, že som kráľ. Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas.“ ³⁸ Pilát mu povedal: „Čo je pravda?“ Ako to povedal, znova vyšiel k Židom a vrazil im: „Ja na ňom nenachádzam nijakú vinu. ³⁹ Je však u vás zvykom, že vám na Veľkú noc prepúšťam jedného väzňa. Chcete teda, aby som vám prepustil židovského kráľa?“ ⁴⁰ Oni znova kričali: „Toho nie, ale Barabáša!“ A Barabáš bol zbojník.

XIX. HŤa, človek - ¹ Vtedy Pilát Ježiša vzal a dal ho zbičovať. ² Vojaci uplietli z trnia korunu, položili mu ju na hlavu a odeli ho do purpurového plášťa. ³ Prichádzali k nemu a hovorili: „Buď pozdravený, židovský kráľ!“ A bili ho po tvári. ⁴ Pilát znova vyšiel a povedal

im: „Pozrite, privádzam vám ho von, aby ste vedeli, že na ňom nijakú vinu nenachádzam.“⁵ Ježiš vyšiel von s trňovou korunou a v purpurovom plášti. Pilát im povedal: „Hľa, človek!“⁶ Len čo ho zazreli veľkňazi a ich sluhovia, kričali: „Ukrižuj! Ukrižuj ho!“ Pilát im povedal: „Vezmite si ho a ukrižujte. Ja na ňom nenachádzam vinu.“⁷ Židia mu odpovedali: „My máme zákon a podľa zákona musí umrieť, lebo sa vydával za Božieho Syna“

⁸ Keď to Pilát počul, ešte väčšmi sa naľakal. ⁹ Znova vošiel do vládnej budovy a spýtal sa Ježiša: „Odkiaľ si?“ Ale Ježiš mu neodpovedal. ¹⁰ Pilát sa ho spýtal: „So mnou sa nechceš rozprávať?! Nevieš, že mám moc prepustiť ťa a moc ukrižovať ťa?“ ¹¹ Ježiš odpovedal: „Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora. Preto má väčší hriech ten, čo ma vydal tebe.“

Pilátov výrok - ¹² Od tej chvíle sa Pilát usiloval prepustiť ho. Ale Židia kričali: „Ak ho prepustiš, nie si priateľom cisára. Každý, kto sa vydáva za kráľa, stavia sa proti cisárovi.“¹³ Keď Pilát počul tieto slová, vyviedol Ježiša von a sadol si na súdnu stolicu na mieste zvanom Lithostrotus, po hebrejsky Gabbatha. ¹⁴ Bol Prípravný deň pred Veľkou nocou, okolo poludnia. Tu povedal Židom: „Hľa, váš kráľ!“ ¹⁵ Ale oni kričali: „Preč s ním! Preč s ním! Ukrižuj ho!“ Pilát im povedal: „Vášho kráľa mám ukrižovať?!“ Veľkňazi odpovedali: „Nemáme kráľa, iba cisára!“¹⁶ Tak im ho teda vydal, aby ho ukrižovali. A oni prevzali Ježiša.

Krížová cesta a ukrižovanie - ¹⁷ Sám si niesol kríž a vyšiel na miesto, ktoré sa volá Lebka, po hebrejsky Golgota. Tam ho ukrižovali a s ním iných dvoch z jednej i druhej strany, Ježiša v prostriedku. ¹⁹ Pilát vyhotovil aj nápis a pripevnil ho na kríž. Bolo tam napísané: „Ježiš Nazaretský, židovský kráľ.“²⁰ Tento nápis čítalo mnoho Židov, lebo miesto, kde Ježiša ukrižovali, bolo blízko mesta; a bol napísaný po hebrejsky, latinsky a grécky. ²¹ Židovskí veľkňazi povedali Pilátovi: „Nepíš: Židovský kráľ, ale: On povedal: „Som židovský kráľ.““ Pilát odpovedal: „Čo som napísal, to som napísal.“

Rozdelili si jeho šaty - ²³ Keď vojaci Ježiša ukrižovali, vzali jeho šaty a rozdelili ich na štyri časti, pre každého vojaka jednu. Vzali aj spodný odev. Ale tento odev bol nezošívany, odhora v celku utkaný. ²⁴ Preto si medzi sebou povedali: „Netrhajme ho, ale losujme oň, či bude!“ Aby sa splnilo Písmo:

*„Rozdelili si moje šaty
a o môj odev hodili lós.“*

A vojaci to tak urobili.

Ježiš a jeho matka - ²⁵ Pri Ježišovom kríži stála jeho Matka, sestra jeho matky, Mária Kleopasova, a Mária Magdaléna. ²⁶ Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: „Žena, hľa, tvoj syn!“ ²⁷ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe.

Ježiš na kríži umiera - ²⁸ Potom Ježiš vo vedomí, že je už všetko dokonané, povedal, aby sa splnilo Písmo: „Žízňim.“²⁹ Bola tam nádoba plná octu. Nastokli teda na yzop špongiu naplnenú octom a podali mu ju k ústam. ³⁰ Keď Ježiš okúsil ocot, povedal: „Je dokonané.“ Naklonil hlavu a odovzdal ducha.

Prebodli mu bok - ³¹ Keďže bol Prípravný deň, Židia požiadali Piláta, aby ukrižovaným polámali nohy a sňali ich, aby nezostali telá na kríži cez sobotu, lebo v tú sobotu bol veľký sviatok. ³² Prišli teda vojaci a polámali kosti prvému aj druhému, čo boli s ním ukrižovaní. ³³ No keď prišli k Ježišovi a videli, že je už mŕtvy, kosti mu nepolámali, ³⁴ ale jeden z vojakov mu kopijou prebodol bok a hneď vyšla krv a voda. ³⁵ A ten, ktorý to videl, vydal o tom svedectvo a jeho svedectvo je pravdivé. On vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy uverili. ³⁶ Toto sa stalo, aby sa splnilo Písmo: „Kosť mu nebude zlomená.“³⁷ A na inom mieste Písmo hovorí: „Uvidia, koho prebodli.“

Ježišov pohreb - ³⁸ Potom Jozef z Arimatey, ktorý bol Ježišovým učeníkom, ale tajným, lebo sa bál Židov, poprosil Piláta, aby mu dovolil sňať Ježišovo telo. A Pilát dovolil. Išiel teda a sňal jeho telo. ³⁹ Prišiel aj Nikodém, ten, čo bol kedysi u neho v noci. Priniesol asi sto libier

zmesi myrhy s aloou. ⁴⁰ Vzali Ježišovo telo a zavinuli ho do plátna s voňavými olejmi, ako je u Židov zvykom pochovávať. ⁴¹ V tých miestach, kde bol ukrižovaný, bola záhrada a v záhrade nový hrob, v ktorom ešte nik neležal. ⁴² Tam teda uložili Ježiša, lebo bol židovský Pripravný deň a hrob bol blízko.

8. Vzkriesený Pán 20,1-31

Jn20

XX. Prázdny hrob. Peter a Ján pri hrobe - ¹ Ráno prvého dňa v týždni, ešte za tmy, prišla Mária Magdaléna k hrobu a videla, že kameň je od hrobu odvalený. ² Bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k inému učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád, a povedala im: „Odniesli Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili.“ ³ Peter a ten druhý učeník sa zobrali a išli k hrobu. ⁴ Bežali obaja, ale ten druhý učeník bežal rýchlejšie, predbehol Petra a prišiel k hrobu prvý. ⁵ Nahol sa a videl tam položené plachty; dnu však nevškol. ⁶ Potom prišiel aj Šimon Peter, ktorý ho nasledoval, a vošiel do hrobu. Videl tam položené plachty ⁷ aj šatku, ktorú mal Ježiš na hlave. Lenže tá nebola pri plachtách, lež osobitne zvinutá na inom mieste. ⁸ Vtedy vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril. ⁹ Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych. ¹⁰ Potom sa učeníci vrátili domov.

Ježiš sa zjavuje Márii Magdaléne - ¹¹ Ale Mária stála vonku pri hrobe a plakala. Ako tak plakala, nahla sa do hrobu ¹² a videla dvoch anjelov v bielom sedieť tam, kde bolo predtým uložené Ježišovo telo, jedného pri hlave, druhého pri nohách. ¹³ Oni sa jej opýtali: „Žena, prečo plačeš?“ Vravela im: „Odniesli môjho Pána a neviem, kde ho položili.“ ¹⁴ Keď to povedala, obrátila sa a videla tam stáť Ježiša; no nevedela, že je to Ježiš. ¹⁵ Ježiš sa jej opýtal: „Žena, prečo plačeš? Koho hľadáš?“ Ona mu v domnení, že je to záhradník, povedala: „Pane, ak si ho ty odniesol, povedz mi, kde si ho položil, a ja si ho vezmem.“ ¹⁶ Ježiš ju oslovil: „Mária!“ Ona sa obrátila a po hebrejsky mu povedala: „Rabbuni,“ čo znamená Učiteľ. ¹⁷ Ježiš jej povedal: „Už ma nedrž, veď som ešte nevystúpil k Otcovi; ale choď k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi, k môjmu Bohu a vášmu Bohu.“ ¹⁸ Mária Magdaléna išla a zvestovala učeníkom: „Videla som Pána,“ a že jej toto povedal.

Ježiš sa zjavuje učeníkom a dáva im moc odpúšťať hriechy - ¹⁹ Večer v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: „Pokoj vám!“ ²⁰ Ako to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. ²¹ A znova im povedal: „Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.“ ²² Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: „Prijmite Ducha Svätého. ²³ Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané.“

Ježiš a Tomáš - ²⁴ Tomáš, jeden z Dvanástich nazývaný Didymus, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. ²⁵ Ostatní učeníci mu hovorili: „Videli sme Pána.“ Ale on im povedal: „Ak neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch a nevložím svoj prst do rán po klincoch a nevložím svoju ruku do jeho boku, neuverím.“

²⁶ O osem dní boli jeho učeníci zasa vnútri a Tomáš bol s nimi. Prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, stal si doprostred a povedal: „Pokoj vám!“ ²⁷ Potom povedal Tomášovi: „Vlož sem prst a pozri moje ruky! Vystri ruku a vlož ju do môjho boku! A nebuď neveriaci ale veriaci!“ ²⁸ Tomáš mu odpovedal: „Pán môj a Boh môj!“ ²⁹ Ježiš mu povedal: „Uveril si, pretože si ma videl. Blahoslavení tí, čo nevideli, a uverili.“

Záver - ³⁰ Ježiš urobil pred očami svojich učeníkov ešte mnoho iných znamení, ktoré nie sú zapísané v tejto knihe. ³¹ Ale toto je napísané, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene.

XXI. Ježiš sa zjavuje v Galilei - Potom sa Ježiš znova zjavil učeníkom pri Tiberiadskom mori. A zjavil sa takto: ² Boli spolu Šimon Peter, Tomáš nazývaný Didymus, Natanael z Kány Galilejskej, Zebedejovi synovia a iní dvaja z jeho učeníkov. ³ Šimon Peter im povedal: „Idem loviť ryby.“ Povedali mu: „Pôjdeme aj my s tebou.“ Išli a nastúpili na loď. Ale tej noci nechytli nič.

⁴ Keď sa už rozodnilo, stál Ježiš na brehu; ale učeníci nevedeli, že je to Ježiš. ⁵ A Ježiš sa ich opýtal: „Deti, máte niečo na jedenie?“ Odpovedali mu: „Nemáme.“ ⁶ On im povedal: „Spustite sieť z pravej strany lode a nájdete.“ Oni spustili a pre množstvo rýb ju už nevládali vytiahnuť. ⁷ Učeník ktorého Ježiš miloval povedal Petrovi: „To je Pán.“ Len čo Šimon Peter počul, že je to Pán, pripásal si šaty - bol totiž nahý - a skočil do mora. ⁸ Ostatní učeníci prišli na lodi, lebo neboli ďaleko od brehu, len asi dvesto laktov a sieť s rybami ťahali za sebou.

⁹ Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. ¹⁰ Ježiš im povedal: „Doneste z rýb, čo ste teraz chytili!“ ¹¹ Šimon Peter šiel a vytiahol na breh sieť plnú veľkých rýb. Bolo ich stopäťdesiattri. A hoci ich bolo toľko, sieť sa nepretrhla. ¹² Ježiš im povedal: „Pod'že jest'!“ A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: „Kto si?“, lebo vedeli, že je to Pán.

¹³ Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu. ¹⁴ To sa Ježiš učeníkom zjavil už tretí raz od svojho zmŕtvychvstania.

Ježiš udeľuje Petrovi pastiersky úrad v Cirkvi - ¹⁵ Keď sa najedli, Ježiš sa opýtal Šimona Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky.“ ¹⁶ Opýtal sa ho aj druhý raz: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ On mu odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ ¹⁷ Pýtal sa ho tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rád.“ Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: „Máš ma rád?“ a povedal mu: „Pane, ty vieš všetko ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ ¹⁸ Veru, veru, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš.“ ¹⁹ To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha. Ako to povedal, vyzval ho: „Pod' za mnou!“

Jánova budúcnosť - ²⁰ Peter sa obrátil a videl, že za nimi ide učeník, ktorého Ježiš miloval, ten, čo sa pri večeri naklonil k jeho hrudi a spýtal sa: „Pane, kto ťa to zradí?“ ²¹ Keď ho teda Peter zazrel, povedal Ježišovi: „Pane, a čo bude s týmto?“ ²² Ježiš mu odpovedal: „Ak chcem, aby zostal, kým neprídem, čo teba do toho? Ty pod' za mnou!“ ²³ A tak sa medzi bratmi rozchýrilo, že ten učeník neumrie. No Ježiš mu nepovedal: „Neumrie,“ ale: „Ak chcem, aby zostal, kým neprídem, čo teba do toho?“

Záver - ²⁴ To je ten učeník, ktorý o týchto veciach vydáva svedectvo a toto napísal. A vieme, že jeho svedectvo je pravdivé. ²⁵ Ale Ježiš urobil ešte veľa iného. Keby sa to všetko malo dopodrobna opísať, myslím, ani na celom svete by nebolo dosť miesta na knihy, ktoré by bolo treba napísať.

Úvod 1,1-11

Sk1

I. Venovanie. Posledné Ježišove príkazy - ¹ Milý Teofil, v prvej knihe som rozprával o všetkom, čo Ježiš robil a učil od začiatku ² až do dňa, keď dal skrze Ducha Svätého príkazy apoštolom, ktorých si vyvolil, a vzatý bol do neba. ³ Po svojom umučení im poskytol mnoho dôkazov, že žije, keď sa im štyridsať dní zjavoval a hovoril o Božom kráľovstve. ⁴ A keď s nimi stoloval, prikázal im, aby neodchádzali z Jeruzalema, ale aby očakávali Otcovo prisľúbenie: "O ktorom ste počuli odo mňa, ⁵ že Ján krstil vodou, ale vy budete o niekoľko dní pokrstení Duchom Svätým."

Nanebovstúpenie - ⁶ A zhromaždení sa ho pýtali: "Pane, už v tomto čase obnovíš kráľovstvo Izraela?" ⁷ On im povedal: "Vám neprislúcha poznať časy alebo chvíle, ktoré Otec určil svojou mocou, ⁸ ale keď zostúpi na vás Svätý Duch, dostanete silu a budete mi svedkami v Jeruzaleme i v celej Judei aj v Samárii a až po samý kraj.

⁹ Keď to povedal, pred ich očami sa vzniesol a oblak im ho vzal spredu očí. ¹⁰ A kým uprene hľadeli k nebu, ako odchádza, zastali pri nich dvaja mužovia v bielom odeve ¹¹ a povedali: "Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý bol od vás vzatý do neba, príde tak, ako ste ho videli do neba odchádzať."

1. Cirkev v Jeruzaleme 1,12 - 5,42

Zbor apoštolov - ¹² Vtedy sa vrátili do Jeruzalema z hory, ktorá sa volá Olivová a je blízko Jeruzalema, vzdialená toľko, koľko je dovolené prejsť v sobotu. ¹³ Keď ta prišli, vystúpili do hornej siene, kde sa zdržiavali Peter a Ján, Jakub a Ondrej, Filip a Tomáš, Bartolomej a Matúš, Jakub Alfejev, Šimon Horlivec a Júda Jakubov. ¹⁴ Títo všetci jednomyselne zotrvali na modlitbách spolu so ženami, s Ježišovou matkou Máriou a s jeho bratmi.

Vol'ba apoštola Mateja - ¹⁵ V tých dňoch vstal Peter uprostred bratov - bolo tam zhromaždených asi stodvadsať ľudí - a povedal: ¹⁶ "Bratia, muselo sa splniť Písmo, kde predpovedal Duch Svätý ústami Dávida o Judášovi, ktorý bol vodcom tých, čo zajali Ježiša; ¹⁷ patril do nášho počtu a dostal podiel na tej istej službe. ¹⁸ On nadobudol pole z odmeny za nepravosť. Spadol dolu, rozpukol sa a vyšli z neho všetky vnútornosti. ¹⁹ Dozvedeli sa o tom všetci obyvatelia Jeruzalema, a preto pole nazvali vo svojej reči Akeldamach, to znamená Pole krvi. ²⁰ Lebo v knihe Žalmov je napísané:

"Jeho príbytok nech spustne

a nech niet nikoho, kto by v ňom býval,"

a: *"Jeho úrad nech prevezme iný."*

²¹ Treba teda, aby sa z týchto mužov, čo boli s nami celý čas, keď medzi nami žil Pán Ježiš, ²² počnúc Jánovým krstom až do dňa, keď bol od nás vzatý, aby sa jeden z nich stal s nami svedkom jeho zmŕtvychvstania."

²³ A tak postavili dvoch: Jozefa, ktorý sa volal Barsabáš, s príméním Justus, a Mateja.

²⁴ A modlili sa: "Pane, ty poznáš srdcia všetkých ľudí; ukáž, ktorého z týchto dvoch si si vyvolil, ²⁵ aby zaujal miesto v tejto službe a apoštoláte, ktorým sa Judáš spreneveril, aby odišiel

na svoje miesto. ²⁶ Potom im dali lósy a lós padol na Mateja. I pripočítali ho k jedenástim apoštolom.

Sk2

II. Príchod Ducha Svätého - ¹ Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. ² Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. ³ I zjavili sa im akoby ohnivé jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. ⁴ Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi; ako im Duch dával hovoriť.

⁵ V Jeruzaleme boli Židia, nábožní Ľudia zo všetkých národov, čo sú pod neбом. ⁶ Keď sa teda strhol tento hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojím jazykom. ⁷ I stĺpli a udivení vraveli: "Nie sú títo všetci, čo tu hovoria, Galilejčania? A ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili?" ⁹ My, Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kapadócie, Pontu a Ázie, ¹⁰ Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, ¹¹ Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých Božích skutkoch." ¹² Všetci žasli a v rozpakoch si vraveli: "Čo to má znamenať?" ¹³ Ale iní s úsmeškom hovorili: "Sú plní mladého vína."

Prvá Petrova reč zástupom - ¹⁴ Tu vystúpil Peter s Jedenástimi a zvýšeným hlasom im povedal: "Mužovia judejskí a všetci, čo bývate v Jeruzaleme, aby vám toto bolo známe, počúvajte moje slová. ¹⁵ Títo nie sú opití, ako si myslíte! Veď je len deväť hodín ráno. ¹⁶ Ale toto je to, čo povedal prorok Joel:

¹⁷ „*V posledných dňoch, hovorí Boh,
vylejem zo svojho Ducha na každé telo:
vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať,
vaši mladíci budú mať videnia
a vaši starci budú snívať sny.*

¹⁸ *Aj na svojich služobníkov a na svoje služobníčky
vylejem v tých dňoch zo svojho Ducha
a budú prorokovať.*

¹⁹ *Budem robiť divy hore na nebi a znamenia dolu na zemi,
krv, oheň a oblaky dymu*

²⁰ *slnko sa premení na tmú
a mesiac na krv,
skôr, ako príde Pánov deň,
veľký a slávnny.*

²¹ *A vtedy:*

Každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude spasený."

²² Mužovia, Izraeliti, počujte tieto slová: Boh u vás potvrdil muža, Ježiša Nazaretského, mocnými činmi divmi a znameniami, ktoré, ako sami viete, Boh skrze neho medzi vami urobil.

²³ A vy ste ho, vydaného podľa presného Božieho zámeru a predvídania, rukami bezbožníkov pribili na kríž a zavraždili. ²⁴ Ale Boh ho vzkriesil a zbavil múk smrti, lebo ho nemohla držať vo svojej moci ²⁵ Ved' Dávid o ňom hovorí:

*"Pána mám vždy pred očami,
lebo je po mojej pravici, aby som sa nezakolísal.*

²⁶ *Preto sa raduje moje srdce*

a môj jazyk plesá,

aj moje telo odpočíva v nádeji.

²⁷ *Lebo nenecháš moju dušu v podsvetí*

a nedovolíš, aby tvoj Svätý videl porušenie.

²⁸ *Ukázal si mi cestu života,*

naplníš ma radosťou pred svojou tvárou."

²⁹ Bratia, dovoľte mi otvorene vám povedať o praotcovi Dávidovi, že zomrel, pochovali ho a jeho hrob je u nás až do dnešného dňa. ³⁰ Ale on bol prorok a vedel, že Boh sa mu prisahou zaviazal posadiť potomka z jeho bedier na jeho trón; ³¹ videl do budúcnosti a povedal o Kristovom vzkriesení, že ani nebol ponechaný v podsvetí, ani jeho telo nevidelo porušenie:

³² Tohoto Ježiša Boh vzkriesil a my všetci sme toho svedkami. ³³ Božia pravica ho povýšila a keď od Otca dostal prisľúbeného Ducha Svätého, vylial ho, ako sami vidíte a počujete ³⁴ Ved' Dávid nevystúpil na nebesia, a predsa hovorí:

"Pán povedal môjmu Pánovi: Sed' o mojej pravici,

³⁵ *kým nepoložím tvojich nepriateľov*

za podnožku tvojim nohám."

³⁶ Nech teda s istotou vie celý dom Izraela, že toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali, Boh urobil aj Pánom aj Mesiášom."

Prvé konverzie - ³⁷ Keď to počuli, bolesť im prenikla srdce a povedali Petrovi a ostatným apoštolom: "Čo máme robiť bratia?" ³⁸ Peter im povedal: "Robte pokánie a nech sa dá každý z vás pokrstiť v mene Ježiša Krista na odpustenie svojich hriechov a dostanete dar Svätého Ducha. ³⁹ Ved' to prisľúbenie patrí vám a vašim deťom i všetkým, čo sú ďaleko; všetkým, ktorých si povolá Pán, náš Boh." ⁴⁰ A ešte mnohými inými slovami ich zaprisahával a povzbudzoval: "Zachráňte sa z tohoto zvrhého pokolenia!" ⁴¹ Oni prijali jeho slovo a dali sa pokrstiť; a v ten deň sa pridalo asi tritisíc duší.

Prvé kresťanské spoločenstvo - ⁴² Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. ⁴³ Všetkých sa zmocňovala bázeň; prostredníctvom apoštolov sa dialo množstvo divov a znamení. Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. ⁴⁵ Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. ⁴⁶ Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. ⁴⁷ Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení.

III. Uzdravenie chromého - ¹ Peter a Ján vystupovali o tretej hodine do chrámu na popoludňajšiu modlitbu. ² Práve prinášali istého muža, ktorý bol od narodenia chromý. Denne ho kládli k chrámovej bráne, ktorá sa volá krásna, aby si pýtal almužnu od tých, čo vchádzali do chrámu. ³ Keď videl vchádzať do chrámu Petra a Jána, prosil, aby mu dali almužnu. ⁴ Peter sa naň s Jánom zahľadel a povedal: "Pozri sa na nás!" ⁵ On sa na nich pozrel a čakal, že od nich niečo dostane. ⁶ Ale Peter povedal: "Striebro a zlato nemám, ale čo mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod!" ⁷ Chytil ho za pravú ruku a zodvihol ho. Vtom mu spevnili nohy a členky, ⁸ vyskočil, postavil sa a chodil. Vošiel s nimi do chrámu, chodil, vyskakoval a chválil Boha. ⁹ Všetok ľud videl, ako chodí a chváli Boha, ¹⁰ a poznali ho, že je to ten, čo sedával pri Krásnej bráne chrámu a žobral. A naplnil ich úžas a vzrušenie nad tým, čo sa s ním stalo.

Petrova reč k ľudu - ¹¹ Keďže sa pridržal Petra a Jána, zbehol sa k nim do stíporadia, ktoré sa volá Šalamúnovým, všetok užasnutý ľud. ¹² Keď to Peter videl, prehovoril k ľudu: "Mužovia, Izraeliti, čo sa tomu divíte a prečo hľadáte na nás, akoby sme boli vlastnou mocou alebo nábožnosťou urobili, že tento chodí?" ¹³ Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba, Boh našich otcov, oslávil svojho Služobníka Ježiša, ktorého ste vy vydali a zapreli pred Pilátom, kým on rozhodol, že ho treba prepustiť. ¹⁴ Vy ste zapreli Svätého a Spravodlivého a žiadali ste, aby vám prepustil vraha. ¹⁵ Zabili ste pôvodcu života, ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych; a my sme toho svedkami. ¹⁶ A jeho meno pre vieru v toto meno upevnilo tohoto človeka, ktorého vidíte a poznáte, a viera, ktorá je skrze neho, dala mu toto úplné zdravie pred očami vás všetkých.

¹⁷ A teraz, bratia, viem, že ste to v nevedomosti urobili, ako aj vaši poprední muži. ¹⁸ Ale Boh takto splnil, čo vopred oznámil ústami všetkých prorokov, že jeho Mesiáš bude trpieť. ¹⁹ Kajajte sa teda; obráťte sa, aby sa zotrelí vaše hriechy ²⁰ a prišli časy osvieženia od Pána, aby poslal Ježiša, ktorý je vám predurčený Mesiáš, ²¹ ale musí ho prijať alebo až do čias, keď sa všetko obnoví, čo odpradáva hovoril Boh ústami svojich svätých prorokov. ²² Veď Mojžiš povedal: "*Proroka vám vzbudí Pán váš Boh, z vašich bratov ako mňa. Jeho budete počúvať vo všetkom, čo vám povie.*" ²³ *A každý, kto nepočúvne toho proroka, bude odstránený z ľudu.*" ²⁴ A všetci proroci, čo, počnúc Samuelom postupne hovorili, oznamovali tieto dni.

²⁵ Vy ste synovia prorokov a zmluvy, ktorú Boh uzavrel s vašimi otcami, keď povedal Abrahámovi: "*A v tvojom potomstve budú požehnané všetky rodiny zeme.*" ²⁶ Boh predovšetkým vám vzbudil svojho Služobníka a poslal ho, aby vás požehnal tým, že každého z vás odvráti od vašich nepravostí.

Sk4

IV. Peter a Ján pred veľradou - ¹ Kým hovorili k ľudu, prepadli ich kňazi, veliteľ chrámovej stráže a saduceji ² a zazlievali im, že učia ľud a ohlasujú zmŕtvychvstanie v Ježišovi. ³ Položili na nich ruky a do rána ich dali do väzenia, lebo už bol večer. ⁴ Ale mnohí z tých, čo vypočuli slovo, uverili, a vzrástol počet mužov na päťtisíc.

⁵ Na druhý deň sa v Jeruzaleme zhromaždili poprední muži, starší a zákonníci, ⁶ veľkňazi Annáš a Kajfáš, Ján a Alexander a všetci, čo boli z veľkňazského rodu, ⁷ postavili ich do stredu a pýtali sa ich: "Akou mocou alebo v mene koho ste to urobili?" ⁸ Vtedy im Peter, naplnený Duchom Svätým, povedal: "Vodcovia ľudu a starší! ⁹ Ak nás dnes vyšetrujete pre dobrý skutok, vykonaný na chorom človekovi, ako sa tento uzdravil, ¹⁰ nech je známe vám všetkým a všetkému izraelskému ľudu, že v mene Ježiša Krista Nazaretského, ktorého ste vy ukrižovali, ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych, stojí tento človek pred vami zdravý!" ¹¹ On je

kameň, ktorý ste vy, stavitelia, zavrhlí,

a on sa stal kameňom uholným.

¹² A v nikom inom niet spásy, lebo niet pod nebom iného mena, daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení."

¹³ Keď videli Petrovu a Jánovu odvahu a zbadali, že sú to ľudia neučení a prostí, veľmi sa čudovali; spoznali ich, že boli s Ježišom. ¹⁴ A keď videli, že uzdravený človek stojí s nimi, nemohli nič namietat'. ¹⁵ Preto im rozkázali, aby vyšli von z veľrady, a radili sa: ¹⁶ "Čo robiť s týmito ľuďmi? Všetci obyvatelia Jeruzalema vedia, že sa skrze nich stalo očividné znamenie a nemôžeme to poprieť. ¹⁷ Ale aby sa to nešírilo ďalej medzi ľud, pohrozme im, nech už nikomu nehovoria v tomto mene." ¹⁸ Zavolali ich teda a prikázali im že nesmú vôbec hovoriť ani učiť v Ježišovom mene. ¹⁹ Ale Peter a Ján im odpovedali: "Posúďte, či je správne pred Bohom vás poslúchať viac ako Boha; ²⁰ lebo my nemôžeme nehovoriť o tom, čo sme videli a počuli." ²¹ Ale oni im znova pohrozili a prepustili ich, lebo nenašli, ako ich potrestať, a to pre ľud, pretože všetci oslavovali Boha za to, čo sa stalo. ²² Človek, na ktorom sa stalo toto znamenie uzdravenia, mal totiž vyše štyridsať rokov.

Modlitba apoštolov v súžení - ²³ Keď ich prepustili, išli k svojim a rozpovedali, čo im hovorili veľkňazi a starší. ²⁴ Keď ich vypočuli, jednomyselné pozdvihli hlas k Bohu a hovorili: "Pane, ty si stvoril nebo a zem i more a všetko, čo je v nich. ²⁵ Ty si skrze Ducha Svätého ústami svojho služobníka, nášho otca Dávida, povedal:

"Prečo sa búria pohaniam?

Prečo národy snujú plány daromné?

*²⁶ Povstávajú pozemskí králi a vladári sa spolčujú
proti Pánovi a proti jeho Pomazanému."*

²⁷ V tomto meste sa naozaj spolčili Herodes a Poncius Pilát s pohanmi a s izraelským ľuďom proti tvojmu svätému Služobníkovi Ježišovi, ktorého si pomazal, ²⁸ aby vykonal všetko, čo tvoja ruka a vôľa vopred určili, že sa má stať. ²⁹ A teraz, Pane, pozri na ich hrozby a daj, aby tvoji služobníci hlásali tvoje slovo so všetkou odvahou. ³⁰ Vystri svoju ruku, aby sa skrze meno tvojho svätého Služobníka Ježiša diali uzdravenia, znamenia a divy."

³¹ A keď sa pomodlili, zatriaslo sa miesto, na ktorom boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a smelo hlásali Božie slovo.

Život prvej kresťanskej komunity - ³² Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné. ³³ Apoštoli veľkou silou vydávali svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na všetkých spočívala veľká milosť, ³⁴ veď medzi nimi nebolo núdzneho, lebo všetci, čo mali polia alebo domy, predávali ich a čo za ne utŕžili, prinášali ³⁵ a kládli apoštolom k nohám, a rozdeľovalo sa každému podľa toho, kto ako potreboval. ³⁶ Aj Jozef, ktorému apoštoli dali meno Barnabáš, čo v preklade znamená syn Útechy, levita, rodom Cyperčan, ³⁷ mal roľu, predal ju a peniaze priniesol a položil apoštolom k nohám.

V5. Klamstvo Ananiáša a Zafiry - ¹ Aj istý muž, menom Ananiáš, predal so svojou manželkou Zafirou pozemok ² a s vedomím manželky si stiahol z utŕžených peňazí a len istú časť priniesol a položil apoštolom k nohám. ³ Peter povedal: "Ananiáš, prečo ti satan naplnil srdce, aby si luhal Duchu Svätému a stiahol z peňazí za pozemok? ⁴ Azda nebol tvoj, kým si ho mal? A keď si ho predal, nebolo v tvojej moci, čo si zaň dostal? Prečo si prepožičal svoje srdce

na túto vec? Neluhaj si ľudom, ale Bohu!" ⁵ Len čo Ananiáš počul tieto slová, padol a skonol; a všetkých, čo to počuli, zmocnil sa veľký strach. ⁶ Tu vstali mladší z nich, zavinuli ho, vyniesli a pochovali.

⁷ Asi o tri hodiny prišla aj jeho žena, nevediac, čo sa stalo, ⁸ Peter jej povedal: "Povedz mi, či ste za toľko predali ten pozemok?" Ona povedala: "Áno, za toľko." ⁹ Peter jej povedal: "Prečo ste sa dohodovorili pokúšať Pánovho Ducha? Počuj za dverami kroky tých, čo pochovali tvojho muža; vynesú aj teba." ¹⁰ A hneď mu padla k nohám a skonala. Keď mladíci vošli dnu, našli ju mŕtvu; vyniesli ju a pochovali k jej mužovi. ¹¹ A veľký strach sa zmocnil celej cirkvi i všetkých, čo o tom počuli.

Znamená a divy apoštolov - ¹² Rukami apoštolov sa dialo množstvo znamení a divov medzi ľudom. Všetci svorne zotrvali v Šalamúnovom stĺporadí. ¹³ Ale nik iný sa k nim neodvážil, pripojiť, no ľud ich velebil ¹⁴ a čím ďalej, tým viac pribúdalo veriacich Pánovi; veľké množstvo mužov a žien. ¹⁵ Ešte aj na ulice vynášali chorých a kladli ich na posteľ a lôžka, aby aspoň Petrova tŕňa padla na niektorého z nich, keď tade pôjde. ¹⁶ Aj z miest okolo Jeruzalema sa zbieralo množstvo ľudu, prinášali chorých a trápených nečistými duchmi a všetci sa uzdravovali.

Uväznenie a zázračné vyslobodenie apoštolov - ¹⁷ Tu vystúpil veľkňaz a všetci, čo boli s ním - teda sekta saducejov - a plní žiarlivosti ¹⁸ položili na apoštolov ruky a vrhli ich do mestského väzenia. ¹⁹ Ale Pánov anjel otvoril v noci dvere väzenia, vyviedol ich a povedal: "Choďte, staňte si v chráme a hlásajte ľudu všetky slová tohoto života!" ²¹ Oni počúvli, zavčas rána vošli do chrámu a učili.

Apoštolí pred veľradou - Keď prišiel veľkňaz a tí, čo boli s ním, zvolali veľradu a všetkých starších zo synov Izraela a poslali do väzenia, aby ich priviedli. ²² A keď ta sluhovia prišli, vo väzení ich nenašli. Vrátili sa teda a hlásili: ²³ "Väzenie sme našli dôkladne zatvorené a strážnici stáli pri dverách; no keď sme otvorili, vnútri sme nenašli nikoho." ²⁴ Keď veliteľ chrámovej stráže a veľkňazi počuli tieto slová, boli v pomykove, čo sa to vlastne stalo. ²⁵ Tu ktosi prišiel a oznámil im: "Muži, ktorých ste vrhli do žalára, stoja v chráme a učia ľud."

²⁶ Veliteľ stráže hneď odišiel so sluhami a priviedol ich - ale nie násilne, lebo sa báli ľudu, aby ich neukameňoval. ²⁷ Keď ich priviedli, postavili ich pred veľradu a veľkňaz sa ich opýtal: ²⁸ "Nezakázali sme vám prísne učiť v tom mene?! A vy ste naplnili Jeruzalem svojím učením a chcete na nás uvaliť krv toho človeka." ²⁹ Peter a apoštolí odpovedali: "Boha treba viac poslúchať ako ľudí. ³⁰ Boh našich otcov vzkriesil Ježiša, ktorého ste vy zavesili na drevo a zavraždili. ³¹ Jeho Boh svojou pravickou povýšil za Vládcu a Spasiteľa, aby daroval Izraelu pokánie a odpustenie hriechov. ³² A my sme toho svedkami aj Duch Svätý, ktorého Boh dal tým, čo ho poslúchajú." ³³ Keď to počuli, pukali od zlosti a chceli ich zabiť.

Gamalielov zákrok - ³⁴ Tu vstal vo veľrade istý farizej, menom Gamaliel, učiteľ zákona, ktorého si vážil všetok ľud. Rozkázal tým ľuďom vyviesť na chvíľu von ³⁵ a im povedal: "Mužovia, Izraeliti, dobre si rozmyslite, čo chcete urobiť s týmito ľuďmi. ³⁶ Lebo prednedávnom povstal Teudas a hovoril, že on je niekým, a pridalo sa k nemu okolo štyristo mužov. No zabili ho a všetci, čo mu verili, boli rozprášení a zničení. ³⁷ Po ňom v dňoch súpisu povstal Júda Galilejský a strhol za sebou ľud. Aj on zahynul a všetci jeho stúpenci sa rozpŕchli. ³⁸ Preto vám teraz hovorím: Nechajte týchto ľudí a prepustite ich, lebo ak je tento zámer alebo toto dielo od ľudí, rozpadne sa, ³⁹ ale ak je od Boha, nebudete ich môcť rozvrátiť. Aby ste sa neocitli v boji proti Bohu!"

I súhlasili s ním. ⁴⁰ Zavolali apoštolov, dali ich zbičovať, prikázali im, že nesmú hovoriť v Ježišovom mene, a prepustili ich. ⁴¹ A oni odchádzali z veľrady natešení, že boli uznaní za

hodných znášať potupu pre toto meno. ⁴² A neprestávali deň čo deň učiť v chráme i po domoch a zvestovať Krista, Ježiša.

2. Prvé misie 6,1 - 12, 25

Sk6

VI. Ustanovenie diakonov - ¹ V tých dňoch, keď počet učeníkov rástol, Helenisti začali šomrať na Hebrejov, že pri každodennom obsluhovaní zanedbávajú ich vdovy. ² Preto Dvanásti zvolali zhromaždenie učeníkov a povedali: "Nie je správne, aby sme my zanedbávali Božie slovo a obsluhovali pri stoloch. ³ Preto si, bratia, vyhlídnite spomedzi seba sedem osvedčených mužov, plných Ducha a múdrosti, a na túto úlohu ustanovíme ich. ⁴ My sa budeme celkom venovať modlitbe a službe slova." ⁵ Táto reč sa páčila celému zhromaždeniu a vyvolili si Štefana, muža plného viery a Ducha Svätého, ďalej Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parmenáša a Mikuláša, prozelytu z Antiochie. ⁶ Postavili ich pred apoštolov a oni sa modlili a vložili na nich ruky.

⁷ Božie slovo sa šírilo a počet učeníkov v Jeruzaleme veľmi rástol. Aj veľa kňazov poslušne prijalo vieru.

Uväznenie Štefana - ⁸ Štefan plný milosti a sily, robil veľké divy a znamenia medzi ľuďmi. ⁹ Tu vstali niektorí z takzvanej synagógy Libertíncov, Cyrénčanov a Alexandrijčanov a z tých, čo boli z Cilície a Ázie, a hádali sa so Štefanom. ¹⁰ Ale neboli schopní čeliť múdrosti a Duchu, ktorým hovoril. ¹¹ Podstrčili teda mužov, ktorí hovorili: "Počuli sme, že hovoril rúhavé slová proti Mojžišovi a proti Bohu." ¹² Pobúrili ľud, starších a zákonníkov, zbehli sa, zdrapli ho a zaviedli pred veľradu. ¹³ Tu postavili falošných svedkov, ktorí hovorili: "Tento človek neprestáva hovoriť proti svätému miestu a proti Zákonom. ¹⁴ Počuli sme, ako hovoril, že Ježiš, ten Nazaretský, zborí toto miesto a zmení obyčaje, ktoré nám odovzdal Mojžiš."

¹⁵ Všetci, čo sedeli vo veľrade, uprene naňho hľadeli a videli, že jeho tvár je ako tvár anjela.

Sk7

VII. Štefanova obranná reč - ¹ Veľkňaz sa opýtal: "Je to naozaj tak?" ² On vrazil: "Bratia a otcovia, počúvajte! Boh slávy sa zjavil nášmu otcovi Abrahámovi, keď bol ešte v Mezopotámii prv, ako býval v Charrane, ³ a povedal mu: *"Odíď zo svojej krajiny a od svojich príbuzných a chod' do krajiny, ktorú ti ukážem."* ⁴ I odišiel z chaldejskej krajiny a býval v Charrane. A keď mu zomrel otec, presťahoval ho odtiaľ do tejto krajiny, v ktorej teraz vy bývate. ⁵ Nedal mu v nej ani na stopu nohy dedičstva, ale sľúbil, že mu ju dá do vlastníctva a po ňom jeho potomstvu; hoci nemal syna. ⁶ Boh to povedal takto: *"Jeho potomstvo bude bývať v cudzej krajine; zotročia ho a štyristo rokov budú s nim zle zachádzať. ⁷ Ale ja budem súdiť národ, ktorému budú otročiť; povedal Boh, a potom vyjdú a budú mi slúžiť na tomto mieste."* ⁸ A uzavrel s ním zmluvu obriezky. A tak, keď sa mu narodil Izák, na ôsmy deň ho obrezal, aj Izák Jakuba a Jakub dvanástich praotcov. ⁹ Praotcovia žiarlili na Jozefa a predali ho do Egypta. Ale Boh bol s ním ¹⁰ a vyslobodil ho zo všetkých jeho útrap. Dal mu milosť i múdrosť v očiach faraóna, egyptského kráľa a ustanovil ho za správcu Egypta a celého svojho domu. ¹¹ Potom na celý Egypt a Kanaán prišiel hlad a veľké súženie a naši otcovia nemali čo jesť. ¹² Keď sa Jakub dopytal, že v Egypte majú obilie, poslal tam našich otcov prvý raz. ¹³ Druhý raz sa dal Jozef

poznať svojim bratom a faraón spoznal Jozefov rod.¹⁴ Vtedy dal Jozef zavolať svojho otca Jakuba i celé príbuzenstvo, spolu sedemdesiatpäť osôb,¹⁵ a Jakub zostúpil do Egypta. Tam zomrel on aj naši otcovia.¹⁶ Preniesli ich do Sichemu a uložili ich v hrobe, ktorý kúpil Abrahám od Hemorových synov v Sicheme a zaplatil striebrom.

¹⁷ Ako sa blížil čas prisľúbenia, ktoré dal Boh Abrahámovi, ľud v Egypte vzrastal a množil sa,¹⁸ kým nenastúpil v Egypte iný kráľ, ktorý Jozefa nepoznal.¹⁹ On zaskočil náš rod a tak trápil otcov, že museli odhadzovať svoje nemluvňatá, aby nezostali nažive.²⁰ V tom čase sa narodil Mojžiš a bol krásny pred Bohom. Tri mesiace ho chovali v otcovskom dome.²¹ Keď ho vyložili, ujala sa ho faraónova dcéra a vychovala si ho ako syna.²² Tak Mojžiša vyučili vo všetkej egyptskej múdrosti a bol mocný v slovách i vo svojich činoch.²³ Ale keď dovŕšil štyridsať rokov, zatúžil v srdci navštíviť svojich bratov, synov Izraela.²⁴ A keď videl, ako ktorémusi krivdia, zastal sa ho a pomstil utláčaného tak, že Egypt'ana zabil.²⁵ Myslel si, že bratia pochopia, že ich Boh chce zachrániť jeho rukou, ale oni to nepochopili.²⁶ Na druhý deň sa zasa zjavil medzi nimi, práve keď sa hádali, a presviedčal ich, aby sa zmierili: *"Mužovia, ste bratia, prečo blížite jeden druhému?"*²⁷ Ale ten, čo krivdil blížnemu, odbil ho slovami: *"Kto ťa ustanovil za knieža a sudcu nad nami?!"*²⁸ *Vari chceš zabiť aj mňa, ako si včera zabil toho Egypt'ana?"*²⁹ Pre toto slovo Mojžiš ušiel a býval ako cudzinec v madiánskej krajine, kde sa mu narodili dvaja synovia.

³⁰ Keď uplynulo štyridsať rokov, zjavil sa mu na púšti pri vrchu Sinaj anjel v plameni horiaceho krika.³¹ Keď to Mojžiš zbadal, divil sa tomu, čo videl. A keď prišiel bližšie, aby sa na to pozrel, zaznel Pánov hlas:³² *"Ja som Boh tvojich otcov, Boh Abraháma, Izáka a Jakuba."* Mojžiš sa chvel a neodvážil sa pozrieť.³³ Pán mu povedal: *"Zobuj si obuv z nôh, lebo miesto, na ktorom stojíš, je zem svätá."*³⁴ *Dobre som videl, ako trpí môj ľud v Egypte a počul som ich vzdychanie; preto som zostúpil vyslobodiť ich. A teraz pod', pošlem ťa do Egypta!"*

³⁵ Tohoto Mojžiša, ktorého odmietli, keď povedali: *"Kto ťa ustanovil za knieža a sudcu?!"*, toho Boh poslal ako knieža a vysloboditeľa s mocou anjela, čo sa mu zjavil v kríku.³⁶ On ich vyviedol a robil divy a znamenia v egyptskej krajine a na Červenom mori a štyridsať rokov na púšti.³⁷ To je ten Mojžiš, ktorý povedal synom Izraela: *"Proroka vám vzbudí Boh z vašich bratov ako mňa."*³⁸ To on bol pri zhromaždení ľudu na púšti s anjelom, čo sa s ním rozprával na vrchu Sinaj, i s našimi otcami; on dostal živé slová, aby nám ich odovzdal.³⁹ Ale naši otcovia ho nechceli poslúchať, odmietli ho a v srdciach sa im začnelo po Egypte.⁴⁰ Áronovi vraveli: *"Urob nám bohov, ktorí pôjdu pred nami, lebo nevieme, čo sa stalo s tým Mojžišom, čo nás vyviedol z egyptskej krajiny."*⁴¹ I urobili si v tých dňoch teľa, priniesli modle obeť a kochali sa v diele svojich rúk.⁴² Ale Boh sa odvrátil a vydal ich, aby slúžili nebeským zástupom, ako sa píše v knihe Prorokov:

"Dom Izraela, vari ste mne prinášali

krvavé a nekrvavé obety

štyridsať rokov na púšti?

⁴³ *Ved' ste so sebou nosili stánok Molocha*

a hviezdú svojho boha Refana,

podoby, čo ste si urobili, aby ste sa im klaňali.

Preto vás presídlím až za Babylon."

⁴⁴ Naši otcovia mali na púšti stánok zmluvy, ako im nariadil ten, čo povedal Mojžišovi, aby ho zhotovil podľa vzoru, ktorý videl.⁴⁵ Naši otcovia ho prevzali a za Jozueho priniesli na územie pohanov, ktorých Boh vyhnal spred našich otcov, až do dní Dávida.⁴⁶ On našiel milosť

u Boha a prosil, aby smel nájsť stánok Jakubovmu domu. ⁴⁷ Ale až Šalamún mu postavil dom. ⁴⁸ Lenže Najvyšší nebýva v domoch, zhotovených rukou, ako hovorí prorok:

⁴⁹ *"Nebo je mojim trónom*

a zem podnožkou mojich nôh.

Akýže mi postavíte dom, hovorí Pán,

alebo aké je miesto môjho odpočinku?

⁵⁰ *A neurobila moja ruka toto všetko?"*

⁵¹ Vy, tvrdošíjni s neobrezaným srdcom a ušami, vy vždy odporujete Duchu Svätému; vy takisto ako vaši otcovia. ⁵² Ktorého proroka neprenasledovali vaši otcovia? Oni zabíjali tých, čo predpovedali príchod Spravodlivého, a vy ste sa teraz stali jeho zradcami a vrahmi; ⁵³ Vy, čo ste prostredníctvom anjelov dostali zákon, no nezachovávali ste ho."

Štefanova mučenícka smrť - ⁵⁴ Keď to počuli, pukali im srdcia od zlosti a zubami škripali proti nemu. ⁵⁵ Ale on, plný Ducha Svätého, uprene sa zahľadel na nebo, uvidel Božiu slávu a Ježiša stáť po pravici Boha ⁵⁶ a povedal: "Vidím otvorené nebo a Syna človeka stáť po pravici Boha." ⁵⁷ Strašne vykrikli, zapchávali si uši a všetci sa naňho vrhli. ⁵⁸ Vyhnali ho za mesto a kameňovali. Svedkovia si odložili šaty k nohám mladého muža, ktorý sa volal Šavol. ⁵⁹ Štefana kameňovali a on sa modlil: "Pane Ježišu, prijmi môjho ducha." ⁶⁰ Potom si kľakol a zvolal veľkým hlasom: "Pane, nezapočítaj im tento hriech." A len čo to povedal, zomrel.

Sk8

VIII. Prvé prenasledovanie Cirkvi. Šavol - ¹ Šavol schvaľoval, že ho zabili. V ten deň sa začalo veľké prenasledovanie cirkvi v Jeruzaleme a všetci sa okrem apoštolov rozprchli po krajoch Judey a Samárie. ² Štefana pochovali bohabojní muži a veľmi nad ním plakali. ³ Ale Šavol ničil Cirkev, vnikal do domov a odvláčal mužov i ženy a dával ich do väzenia.

Evanjelium v Samárii - ⁴ Tí, čo sa rozprchli, chodili a hlásali slovo. ⁵ Filip prišiel do mesta Samárie a zvestoval im Krista. ⁶ Zástupy pozorne a jednomyselne sledovali, čo Filip hovorí, pretože počuli i videli, že robí znamenania. ⁷ Lebo z mnohých posadnutých vychádzali s veľkým krikom nečistí duchovia a mnohí ochrnutí a chromí ozdraveli. ⁸ A v meste nastala veľká radosť.

Čarodejník Šimon - ⁹ V meste predtým istý muž, menom Šimon, robil čary a ohromoval samárijský ľud, tvrdiac, že on je niekým veľkým. ¹⁰ A všetci od najmenších až po najväčších ho pozorne počúvali a hovorili: "On je Božia sila, ktorá sa volá Veľká." ¹¹ Počúvali ho preto že ich už dlhý čas ohromoval čarami. ¹² Ale keď uverili Filipovi, ktorý im hlásal evanjelium o Božom kráľovstve a o mene Ježiša Krista, dávali sa krstiť muži i ženy. ¹³ Vtedy uveril aj sám Šimon, dal sa pokrstiť a pridržal sa Filipa. A keď videl, že sa dejú znamenania a veľké divy, trpol od úžasu.

Peter a Ján v Samárii - ¹⁴ Keď sa apoštoli, ktorí boli v Jeruzaleme, dopočuli, že Samária prijala Božie slovo, vyslali k nim Petra a Jána. ¹⁵ Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého, ¹⁶ lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. ¹⁷ Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého.

¹⁸ Keď Šimon videl, že vkladáním rúk apoštolov sa udeľuje Duch, ponúkol im peniaze ¹⁹ a povedal: "Dajte aj mne takú moc, aby každý, na koho vložím ruky, dostal Ducha Svätého."

²⁰ Ale Peter mu povedal: "Tvoje striebro nech je zatratené aj s tebou, pretože si si myslel, že

možno Boží dar získať za peniaze! ²¹ Nemáš účasť ani podiel na tomto slove, lebo tvoje srdce nie je priame pred Bohom. ²² Rob teda pokánie z tejto svojej neprávosti a pros Pána, azda ti odpustí toto zmyšľanie tvojho srdca. ²³ Lebo vidím, že si v horkej žlči a v putách neprávosti." ²⁴ Šimon odpovedal: "Modlite sa vy za mňa k Pánovi, aby ma nepostihlo nič z toho, čo ste povedali." ²⁵ Tak dosvedčovali a ohlasovali Pánovo slovo. A keď sa vracali do Jeruzalema, v mnohých samárijských dedinách hlásali evanjelium.

Filip krstí etiópskeho eunucha - ²⁶ Pánov anjel povedal Filipovi: "Vstaň a chod' na juh k ceste, čo vedie z Jeruzalema do Gazy; je pustá." ²⁷ On vstal a šiel. Tu videl Etiópčana, eunucha a veľmoža etiópskej kráľovnej Kandaky, správcu všetkých jej pokladov, ktorý sa prišiel do Jeruzalema pokloniť Bohu, ²⁸ a už sa vracal. Sedel na svojom voze a čítal proroka Izaiáša. ²⁹ Tu povedal Duch Filipovi: "Chod' a pridaj sa k tamtomu vozu." ³⁰ Keď Filip pribehol a počul, že číta proroka Izaiáša, opýtal sa: "A aj rozumieš, čo čítaš?" ³¹ On odvetil: "Ako by som mohol, keď mi to nik nevysvetlí? A poprosil Filipa, aby nastúpil a sadol si vedľa neho. ³² Stat' Písma, ktorú čítal, bola táto:

"Viedli ho ako ovcu na zabitie

a ako baránok onemie pred tým, čo ho strihá,

tak ani on neotvorí ústa.

³³ *Pre jeho pokoru bol súd nad nim zrušený.*

A kto bude rozprávať o jeho rode?

Lebo jeho život sa berie zo zeme."

³⁴ Eunuch povedal Filipovi: "Prosím ťa, o kom to prorok hovorí? O sebe, či o niekom inom?" ³⁵ Tu Filip otvoril ústa a počnúc týmto miestom z Písma, zvestoval mu Ježiša. ³⁶ Ako išli cestou, došli k akejsi vode a eunuch vravel: "Pozri, voda! Čo prekáža, aby som sa dal pokrstiť?" (³⁷ Filip mu povedal: "Ak veríš z celého srdca, slobodno." A on odpovedal: "Verím, že Ježiš Kristus je Boží Syn.") ³⁸ Rozkázal zastaviť voz a obaja, Filip i eunuch, zostúpili do vody a pokrstil ho. ³⁹ Keď vystúpili z vody, Pánov Duch Filipa uniesol a eunuch ho viac nevidel; ale šiel svojou cestou plný radosti. ⁴⁰ A Filip sa našiel v Azote. Chodil po všetkých mestách a hlásal evanjelium, až prišiel do Cézarey.

Sk9

IX. Obrátenie Šavla - ¹ Šavol ešte stále dychtil po hrozbách a zabíjaní Pánových učeníkov. Išiel teda k veľkňazovi ² a vyžiadal si od neho listy pre synagógy v Damasku, aby mohol stúpecov tejto Cesty, mužov i ženy, ak tam dajakých nájde, v putách priviesť do Jeruzalema. ³ Ako šiel a blížil sa k Damasku, zrazu ho zalialo svetlo z neba. ⁴ Padol na zem a počul hlas, ktorý mu hovoril: "Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?" ⁵ On povedal: "Kto si, Pane?" A ten: "Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. ⁶ Ale vstaň, chod' do mesta a povedia ti, čo máš robiť." ⁷ Muži, čo ho sprevádzali, stáli ako ohromení, lebo hlas počuli, ale nikoho nevideli. ⁸ Šavol vstal zo zeme, otvoril oči, ale nič nevidel. Vzali ho teda za ruku a zaviedli do Damasku. ⁹ Tri dni nevidel a nejedol, ani nepil.

¹⁰ V Damasku bol istý učeník menom Ananiáš, a Pán ho vo videní oslovil: "Ananiáš!" On povedal: "Tu som, Pane." ¹¹ A Pán jemu: "Vstaň a chod' do ulice, ktorá sa volá Rovná, a v Júdovom dome vyhl'adaj Šavla prímením Tarzského; práve sa modlí ¹² a vidí muža menom Ananiáša, ako vchádza a vkladá naň ruky, aby sa mu vrátil zrak." ¹³ No Ananiáš odpovedal: "Pane, od mnohých som počul o tomto mužovi, koľko zla narobil tvojim svätým v Jeruzaleme.

¹⁴ Aj tu má moc od veľkňazov poviazať všetkých, čo vzývajú tvoje meno." ¹⁵ Ale Pán mu povedal: "Len choď, lebo jeho som si vyvolil za nádobu, aby zanesol moje meno pohanom aj kráľom i synom Izraela; ¹⁶ a ja mu ukážem, koľko musí trpieť pre moje meno." ¹⁷ Ananiáš teda šiel a vošiel do domu, vložil naň ruky a povedal: "Brat Šavol, poslal ma Pán Ježiš, ktorý sa ti zjavil na ceste, keď si šiel sem, aby si zasa videl a aby ťa naplnil Duch Svätý." ¹⁸ Hneď mu spadli z očí akoby lupiny a vrátil sa mu zrak. Tu vstal a dal sa pokrstiť. ¹⁹ Potom prijal pokrm a zosilnel.

Šavlova kázeň v Damasku - Niekoľko dní zostal s učeníkmi v Damasku ²⁰ a hneď v synagógach ohlasoval Ježiša, že je Božím Synom. ²¹ Všetci, čo počúvali, žasli a vraveli: "Nie je to ten, čo v Jeruzaleme prenasledoval tých, čo vzývali toto meno? A neprišiel sem na to, aby ich v putách odviezol k veľkňazom?" ²² Ale Šavol bol čoraz silnejší a miatol Židov, čo bývali v Damasku, lebo dokazoval, že toto je Mesiáš. ²³ Keď uplynulo viac dní, Židia sa uzniesli, že ho zabijú. ²⁴ Ale Šavol sa o ich úkladoch dozvedel. Vo dne i v noci strážili brány, aby ho mohli zabiť. ²⁵ No jeho učeníci ho v noci vzali a v koši ho spustili cez hradby.

Šavlova návšteva v Jeruzaleme - ²⁶ Keď prišiel do Jeruzalema, pokúšal sa spojiť s učeníkmi, ale všetci sa ho báli, lebo neverili, že je učeníkom. ²⁷ Tu sa ho ujal Barnabáš, zaviedol ho k apoštolom a porozprával im, ako na ceste videl Pána a že s ním hovoril a ako smelo si v Damasku počínal v Ježišovom mene. ²⁸ A žil s nimi v Jeruzaleme a smelo si počínal v Pánovom mene. ²⁹ Rozprával a prel sa aj s Helenistami a oni ho chceli zabiť. ³⁰ Keď sa to dozvedeli bratia, zaviedli ho do Cézarey a poslali do Tarzu.

Obdobie pokoja pre Cirkev - ³¹ A Cirkev mala pokoj po celej Judei, Galilei a Samárii; upevňovala sa, žila v bázni pred Pánom a rástla v úteche Svätého Ducha.

Peter uzdravuje ochrnutého v Lydde - ³² Ako Peter navštevoval všetkých, prišiel aj k svätým, čo bývali v Lydde. ³³ Našiel tam istého človeka, menom Eneáša, ktorý bol ochrnutý a už osem rokov ležal na posteli. Peter mu povedal: "Eneáš, Ježiš Kristus ťa uzdravuje. Vstaň a usteľ si." A on hneď vstal. ³⁵ A videli ho všetci, čo bývali v Lydde a Sárone, ktorí sa obrátili k Pánovi.

Peter vzkriesil Tabitu v Joppe - ³⁶ V Joppe zasa bola istá učeníčka, menom Tabita, čo v preklade znamená Dorkas. Ona vynikala dobrými skutkami a almužnami, ktoré dávala. ³⁷ No v tých dňoch ochorela a umrela. Keď ju poumývali, vystreli ju v hornej sieni. ³⁸ A pretože Lydda je blízko Joppe a učeníci sa dopočuli, že je tam Peter, poslali k nemu dvoch mužov s prosbou: "Príď bez meškania aj k nám!" ³⁹ Peter vstal a šiel s nimi. Keď ta prišiel, zaviedli ho do hornej siene. Obstúpili ho s plačom všetky vdovy a ukazovali mu sukne a šaty; čo im urobila Dorkas, kým bola medzi nimi. ⁴⁰ Peter poslal všetkých von, kľakol si a pomodlil sa. Potom obrátený k mŕtvole povedal: "Tabita, vstaň!" Ona otvorila oči a keď videla Petra, posadila sa. ⁴¹ On jej podal ruku a zdvihol ju. Potom zavolať svätých a vdovy a predstavil im ju živú.

⁴² Roznieslo sa to po celom Joppe a mnohí uverili v Pána. ⁴³ Potom zostal ešte vera dní v Joppe u istého garbiara Šimona.

X. Peter ide ku Kornéliovi do Cézarey - ¹ V Cézarei žil istý muž menom Kornélius, stotník kohorty, zvanej Italská. ² Bol nábožný a bohabojný s celým svojím domom. Dával veľa almužien ľudu a ustavične sa modlil k Bohu. ³ Raz okolo tretej hodiny popoludní videl jasne vo videní Božieho anjela, ako prichádza k nemu a oslovuje ho: "Kornélius!" ⁴ Ale on na neho hľadel a preľaknutý povedal: "Čo je, Pane?" Odpovedal mu: "Tvoje modlitby a tvoje almužny vystúpili pred Božiu tvár a on si na ne spomenul. ⁵ A teraz pošli mužov do Joppe a zavolaj si

Šimona s príméním Peter; ⁶ býva u istého Šimona, garbiara, čo má dom pri mori." ⁷ A keď anjel, čo s ním hovoril, odišiel, zavolať si dvoch sluhov a nábožného vojaka z tých, čo mu boli podriadení, s všetko im porozprával a poslal ich do Joppe.

⁹ Na druhý deň, keď boli na ceste a blížili sa k mestu Peter vyšiel okolo poludnia na strechu modliť sa. ¹⁰ Keď vyhladol, chcel jesť. Kým mu pripravovali, padol do vytrženia. ¹¹ Videl otvorené nebo a zostupovať akúsi nádobu, ako veľké prestieradlo, spúšťané za štyri rohy na zem. ¹² Boli v nej všetky druhy štvornožcov, zemeplazov a nebeské vtáctvo. ¹³ I zaznel mu hlas: "Peter, vstaň, zabíjaj a jedz!" ¹⁴ Ale Peter povedal: "Nijakým činom, Pane, veď som nikdy nejedol nič poškvrnené a nečisté. ¹⁵ Ale hlas sa mu ozval znova, druhý raz: "Čo Boh očistil, ty nenazývaj poškvrneným. ¹⁶ Toto sa opakovalo tri razy a hneď bola nádoba vzatá do neba. ¹⁷ Kým bol Peter v rozpakoch, čo to bol za úkaz, ktorý videl, zastali pri bráne muži, ktorých poslal Kornélius, a dopytovali sa na Šimonov dom. ¹⁸ Zavolali a pýtali sa, či tam býva Šimon s príméním Peter. ¹⁹ Ako Peter premýšľal o videní, Duch mu povedal: "Hľadajú ťa traja muži. ²⁰ Vstaň teda, zíd' dolu a bez váhania chod' s nimi, lebo som ich ja poslal." ²¹ Peter zišiel k mužom a povedal: "Ja som ten, ktorého hľadáte. Kvôli čomu ste prišli?" ²² Oni povedali: "Stotník Kornélius, spravodlivý a bohabojný muž, ktorému celý židovský národ vydáva svedectvo, dostal pokyn od svätého anjela aby si ťa pozval do domu a vypočul tvoje slová." ²³ Zavolať ich teda dnu a pohostil.

Peter u Kornélia a jeho priateľov - Na druhý deň vstal a šiel s nimi a niektorí bratia z Joppe ho sprevádzali. ²⁴ V ďalší deň prišiel do Cézarey. Kornélius ich už čakal spolu s pozvanými príbuznými a najbližšími priateľmi. ²⁵ Keď Peter prichádzal, Kornélius mu vyšiel v ústrety, padol mu k nohám a poklonil sa. ²⁶ Ale Peter ho zdvihol a povedal mu: "Vstaň, aj ja som len človek." ²⁷ Ako sa s ním rozprával, vošiel dnu a našiel tam mnoho zhromaždených. ²⁸ I povedal im: "Vy viete, že Žid sa nesmie spolčiť ani stretnúť s cudzincom. Ale mne Boh ukázal, že nemám nikoho nazývať poškvrneným alebo nečistým človekom. ²⁹ Preto som prišiel bez váhania, keď ste ma pozvali. A pýtam sa, kvôli čomu ste ma pozvali?" ³⁰ Kornélius povedal: "Sú to štyri dni práve v túto hodinu, čo som sa o tretej hodine popoludní modlil vo svojom dome. Tu predom mnou zastal muž v bielom odeve ³¹ a povedal mi: "Kornélius, tvoja modlitba je vyslyšaná a Boh si spomenul na tvoje almužny. ³² Pošli teda do Joppe a zavolaj si Šimona s príméním Peter; býva v dome garbiara Šimona pri mori." ³³ Hneď som teda poslal po teba a ty si dobre urobil, že si prišiel. A teraz sme my všetci tu pred Božou tvárou, aby sme vypočuli všetko, čo ti Pán prikázal."

³⁴ Vtedy Peter otvoril ústa a povedal: "Naozaj poznávam, že Boh nenadŕža nikomu, ³⁵ ale v každom národe mu je milý ten, kto sa ho bojí a koná spravodlivo. ³⁶ Synom Izraela zoslal slovo a zvestoval pokoj skrze Ježiša Krista; on je Pánom všetkých: ³⁷ Vy viete, čo sa počnúc od Galiley po krste, ktorý hlásal Ján, dialo po celej Judei; ³⁸ ako Boh pomazal Ježiša z Nazareta Duchom Svätým a mocou a on chodil, dobre robil a uzdravoval všetkých posadnutých diablom, lebo bol s ním Boh. ³⁹ A my sme svedkami všetkého, čo urobil v judejskej krajine i v Jeruzaleme. Ale zavesili ho na drevo a zabili. ⁴⁰ Boh ho tretieho dňa vzkriesil a dal mu, aby sa zjavil ⁴¹ - nie všetkému ľudu, ale svedkom, ktorých Boh vopred určil, nám, čo sme s ním po jeho zmŕtvychvstaní jedli a pili. ⁴² A prikázal nám, aby sme ľudu hlásali a dosvedčovali, že to jeho Boh ustanovil za sudcu živých i mŕtvych. ⁴³ Jemu vydávajú všetci proroci svedectvo, že pre jeho meno dosiahne odpustenie hriechov každý, kto v neho verí."

Pokrstenie prvých pohanov - ⁴⁴ Kým Peter toto hovoril, zostúpil Duch Svätý na všetkých, čo počúvali slovo. ⁴⁵ A veriaci z obriezky, čo prišli s Petrom, žasli, že sa dar Ducha Svätého vylial aj na pohanov, ⁴⁶ lebo ich počuli hovoriť jazykmi a velebiť Boha. Vtedy Peter povedal: ⁴⁷ "Môže ešte niekto zabrániť, aby boli vodou pokrstení tí, čo dostali Ducha Svätého tak ako my?" ⁴⁸ A rozkázal ich pokrstiť v mene Ježiša Krista. Potom ho prosili, aby u nich niekoľko dní zostal.

XI. Peter v Jeruzaleme vysvetľuje svoje konanie - ¹ Apoštoli a bratia v Judei sa dopočuli, že aj pohania prijali Božie slovo. ² Keď Peter prišiel do Jeruzalema, tí, čo boli z obriezky, mu dohovárali: ³ "Vošiel si k neobrezancom a jedol si s nimi!"

⁴ Peter im začal rad-radom vysvetľovať: ⁵ "Bol som v meste Joppe, modlil som sa a vo vytržení som mal videnie: akási nádoba ako veľké prestieradlo spúšťané za štyri rohy zostupovala z neba a prišla až ku mne. ⁶ Keď som pozorne do nej pozrel, videl som pozemské štvornožce a divú zver, plazy a nebeské vtáctvo. ⁷ A počul som, aj hlas, ktorý mi hovoril: "Peter, vstaň, zabíjaj a jedz!" No ja som povedal: "Nijakým činom, Pane, veď poškvrnené a nečisté nevošlo nikdy do mojich úst! ⁹ Ale hlas mi druhý raz povedal z neba: "Čo Boh očistil, ty nenazývaj poškvrneným." ¹⁰ To sa opakovalo tri razy a všetko sa zasa zdvihlo do neba. ¹¹ Hneď nato zastali pri dome, v ktorom sme boli, traja muži, vyslaní ku mne z Cézarey. ¹² A Duch mi povedal, aby som šiel bez váhania s nimi. So mnou šli aj títo šiesti bratia a vošli sme do domu toho muža. ¹³ On nám rozpovedal, ako videl vo svojom dome anjela, ktorý stál a hovoril: "Pošli do Joppe a zavolaj ši Šimona s prímením Peter; ¹⁴ on ti povie slová, v ktorých budeš spasený ty i celý tvoj dom." ¹⁵ Keď som potom začal hovoriť, zostúpil na nich Duch Svätý, tak ako na začiatku na nás. ¹⁶ Vtedy som si spomenul na Pánovo slovo, ako hovoril: "Ján krstil vodou, ale vy budete pokrstení Duchom Svätým." ¹⁷ Keď im teda Boh dal taký istý dar ako nám, čo sme uverili v Pána Ježiša Krista, ktože som ja, aby som mohol prekážať Bohu?"

¹⁸ Keď to počuli, uspokojili sa a oslavovali Boha, hovoriac: "Teda Boh aj pohanom daroval pokánie, aby mali život."

Založenie cirkvi v Antiochii - ¹⁹ Tí, čo sa rozprchlí pred súžením, ktoré nastalo za Štefana, došli až do Fenície, na Cyprus a do Antiochie, ale nikomu neohlasovali slovo, iba Židom. ²⁰ No niektorí z nich boli Cyperčania a Cyrénčania. A keď prišli do Antiochie, hovorili aj Helenistom a zvestovali im Pána Ježiša. ²¹ Pánova ruka bola s nimi a veľa ich uverilo a obrátilo sa k Pánovi.

²² Zvest' o tom sa dostala aj do uší jeruzalemskej cirkvi; a vyslali do Antiochie Barnabáša. ²³ Keď ta prišiel a videl Božiu milosť, zaradoval sa a povzbudzoval všetkých, aby vytrvali v Pánovi, ako si zaumienili v srdci, ²⁴ lebo on bol muž dobrý, plný Ducha Svätého a viery. A k Pánovi sa pridali veľký zástup. ²⁵ Preto odišiel do Tarzu vyhľadať Šavla. ²⁶ Keď ho našiel, priviedol ho do Antiochie. Celý rok pobudli v tamojšej cirkvi a učili početný zástup. V Antiochii učeníkov prvý raz nazvali kresťanmi.

Vyslanie Barnabáša a Šavla do Jeruzalema - ²⁷ V tých dňoch prišli do Antiochie proroci z Jeruzalema. ²⁸ Jeden z nich menom Agabus, vstal a z vnuknutia Ducha oznámil, že bude veľký hlad po celom svete. A aj bol za Klaudia. ²⁹ Preto sa učenici rozhodli, že každý podľa svojich možností napomôže bratov, čo bývajú v Judei. ³⁰ Aj to urobili a poslali zbierku starším po Barnabášovi a Šavlovi.

XII. Petrovo uväznenie a zázračné vyslobodenie - ¹ V tom čase kráľ Herodes položil ruky na niektorých príslušníkov Cirkvi a mučil ich. ² Jánovho brata Jakuba zabil mečom. ³ A keď videl, že sa to Židom páči, rozkázal chytiť aj Petra. Boli práve dni Nekvasených chlebov. ⁴ Keď sa ho zmocnil, uvrhol ho do väzenia a dal ho strážiť štyrom strážam po štyroch vojach:

po Veľkej noci ho chcel predviesť ľudu. ⁵ Petra teda strážili vo väzení. Ale cirkev sa bez prestania modlila k Bohu za neho. ⁶ V poslednú noc, ako ho mal Herodes predviesť, Peter spal medzi dvoma vojakmi spútaný dvoma reťazami a strážnici pred dvermi strážili väzenie. ⁷ Tu zastal pri ňom Pánov anjel a v miestnosti zažiarilo svetlo. Udreľ Petra do boku, zobudil ho a povedal: "Vstaň rýchlo!" A reťaze mu spadli z rúk. ⁸ Anjel mu povedal: "Opáš sa a obuj si sandále!" Keď to urobil, povedal mu: "Prehod' si plášť a pod' za mnou!" ⁹ Vyšiel von a šiel za ním; ani nevedel, že je to skutočnosť, čo sa dialo skrze anjela. Myslel si, že má videnie.

¹⁰ Prešli cez prvú i druhú stráž a došli k železnej bráne, čo vedie do mesta. Tá sa im sama otvorila. Vyšli ňou, a keď prešli jednou ulicou, anjel mu zmizol. ¹¹ Tu Peter prišiel k sebe a povedal si: "Teraz naozaj viem, že Pán poslal svojho anjela a vyslobodil ma z Herodesovej ruky a zo všetkého, čo očakával židovský ľud." ¹² Ako o tom uvažoval, došiel k domu Márie, matky Jána, ktorý sa volá Marek, kde boli mnohí zhromaždení a modlili sa. ¹³ Keď zabúchal na dvere pri bráne, vyšla dievčina menom Rodé a načúvala. ¹⁴ Keď spoznala Petrov hlas, od radosti ani neotvorila bránu, ale vbehla dnu a oznamovala, že pri bráne stojí Peter. ¹⁵ Oni jej povedali: "Šalieš!" Ona však tvrdila, že je to tak. No oni vraveli: "To je jeho anjel." ¹⁶ Ale Peter neprestával búchať. A keď otvorili a uvideli ho, žasli. ¹⁷ Pokynul im rukou aby boli ticho, a vyrozprával, ako ho Pán vyviedol z väzenia, a povedal: "Oznámte to, Jakubovi a bratom." Potom vyšiel von a odišiel na iné miesto.

¹⁸ Keď sa rozodnilo nastal medzi vojakmi nemalý zmätok, čo sa mohlo stať s Petrom. ¹⁹ Herodes ho hľadal a keď ho nenašiel, vypočúval strážnikov a rozkázal ich odviesť. Potom odišiel z Judey do Cézarey a tam sa zdržiaval.

Smrť prenasledovateľa - ²⁰ Bol nahnevaný na Týrčanov a Sidončanov. Ale oni svorne prišli za ním, získali si kráľovho komorníka Blasta a prosili o pokoj, lebo ich kraj sa živil kráľovým obilím. ²¹ V určený deň Herodes oblečený do kráľovského rúcha, sadol si na trón a prehovoril k nim. ²² Ľud mu privolával: "Toto je Boží hlas, nie ľudský!" ²³ Ale vtom ho zasiahol Pánov anjel, lebo nevzdal Bohu slávu a skončil rozozratý červami.

Barnabáš a Šavol sa vrátili do Antiochie - ²⁴ A Božie slovo sa šírilo a rozmáhalo. ²⁵ Keď Barnabáš a Šavol splnili v Jeruzaleme svoju úlohu, vrátili sa a vzali so sebou Jána, ktorý sa volá Marek.

3. Prvá Pavlova misijná cesta. Snem v Jeruzaleme 13,1 - 15,35

Sk13

XIII. Vyslanie Barnabáša a Šavla - ¹ V antiochijskej cirkvi boli prorokmi a učiteľmi Barnabáš, Simeon, ktorého volali Niger, Lucius z Cyrény, Manaen, ktorý bol vychovaný s tetrarchom Herodesom, a Šavol. ² Ako slúžili Pánovi a postili sa, povedal Duch Svätý: Oddel'te mi Barnabáša a Šavla na dielo; na ktoré som ich povolal." Oni sa postili a modlili, vložili na nich ruky a prepustili ich.

Cesta na Cyprus. Čarodejník Elymas - ⁴ A oni, vyslaní Duchom Svätým, došli do Seleucie a stade sa preplavili na Cyprus. ⁵ Keď prišli do Salaminy, hlásali Božie slovo v židovských synagógach. Mali so sebou aj Jána ako pomocníka. ⁶ A keď prešli celým ostrovom až do Pafu stretli istého čarodejníka, falošného proroka, Žida menom Barjezu. ⁷ Bol u prokonzula Sergia Pavla, ktorý bol rozumný muž. Ten si pozval Barnabáša a Šavla, lebo chcel počuť Božie slovo. ⁸ Ale Elymas, čarodejník - lebo tak sa prekladá jeho meno -, im odporoval a usiloval sa odvrátiť prokonzula od viery. ⁹ Vtedy Šavol, ktorý sa volá aj Pavol, naplnený

Duchom Svätým, pozrel naňho ¹⁰ a povedal: "Diablov syn, plný každého podvodu a každého klamstva, nepriateľ akejkol'vek spravodlivosti, neprestaneš prevracat' priame cesty Pánove?!" ¹¹ A teraz pozri, doľahne na teba Pánova ruka: oslepneš a istý čas nebudeš vidieť slnko." Vtom naňho padla mrákota a tma, tápal dookola a hľadal, kto by mu podal ruku. ¹² Keď prokonzul videl, čo sa stalo, žasol nad Pánovým učením a uveril.

Príchod do Antiochie v Pizídii - ¹³ Pavol a jeho spoločníci sa z Pafu odplavili a prišli do Perge v Pamfýlii. Ján od nich odišiel a vrátil sa do Jeruzalema. ¹⁴ Ostatní šli ďalej a z Perge došli do Antiochie v Pizídii. V sobotu vošli do synagógy a sadli si. ¹⁵ Po čítaní zo Zákona a Prorokov im predstavení synagógy odkázali: "Bratia, ak máte nejaké povzbudivé slovo pre ľud, hovorte!"

Pavlova kázeň pred Židmi - ¹⁶ Tu Pavol vstal, rukou dal znamenie, aby bolo ticho, a povedal: "Mužovia, Izraeliti a vy všetci, čo sa bojíte Boha, počúvajte! ¹⁷ Boh tohoto izraelského ľudu si vyvolil našich otcov a povýšil tento ľud, keď býval v cudzine, v egyptskej krajine. Potom ho z nej vyviedol zdvihnutým ramenom ¹⁸ a asi štyridsať rokov znášal ich správanie na púšti. ¹⁹ Vyhubil sedem národov v kanaánskej krajine a lósom rozdelil ich krajinu ²⁰ asi na štyristopäťdesiat rokov. Potom im dával sudcov až po proroka Samuela. ²¹ Vtedy si žiadali kráľa a Boh im dal Kíšovho syna Saula, muža z Benjamínovho kmeňa, na štyridsať rokov. ²² Keď ho odstránil, povolal im za kráľa Dávida a vydal mu svedectvo: *"Našiel som Dávida, syna Jesseho, muža podľa môjho srdca, ktorý bude plniť moju vôľu celú."*

²³ Z jeho potomstva dal Boh podľa prisľúbenia Izraelu Spasiteľa, Ježiša. ²⁴ Pred jeho príchodom Ján hlásal všetkému izraelskému ľudu krst pokánia. ²⁵ Keď Ján končil svoj beh, hovoril: "Ja nie som ten, za koho ma pokladáte. Ale, hľa, po mne prichádza ten, ktorému nie som hoden rozviazať obuv na nohách."

²⁶ Bratia, synovia Abrahámovho rodu, a tí, čo sa u vás boja Boha, nám bolo poslané toto slovo spásy. ²⁷ Lebo obyvatelia Jeruzalema ani ich vodcovia ho nepoznali, odsúdili ho, a tak splnili slová Prorokov, ktoré sa čítajú každú sobotu. ²⁸ A hoci nenašli nič, za čo by si zasluhoval smrť, dožadovali sa od Piláta, aby ho dal zabiť. ²⁹ A keď splnili všetko, čo bolo o ňom napísané, sňali ho z dreva a uložili do hrobu. ³⁰ Ale Boh ho vzkriesil z mŕtvych ³¹ a on sa mnoho dní zjavoval tým, čo s ním prišli z Galiley do Jeruzalema, a teraz sú jeho svedkami pred ľudom.

³² A my vám zvestujeme, že prisľúbenie, ktoré dostali naši otcovia, ³³ Boh splnil ich deťom, keď nám vzkriesil Ježiša, ako je aj v druhom žalme napísané:

"Ty si môj syn. Ja som ťa dnes splodil."

³⁴ A že ho vzkriesi z mŕtvych, aby sa už nikdy nevrátil do porušenia, to povedal takto:

"Dám vám Dávidove sväté veci, ktoré sú verné."

³⁵ A preto aj na inom mieste hovorí:

"Nedovoliš, aby tvoj svätý videl porušenie."

³⁶ Lebo keď Dávid splnil vo svojom pokolení Božiu vôľu, zosnul, uložili ho k jeho otcom a videl porušenie. ³⁷ Avšak ten, ktorého Boh vzkriesil, nevidel porušenie. ³⁸ Nech je vám teda známe, bratia, že skrze neho sa vám zvestuje odpustenie hriechov. Od všetkého, od čoho vás nemohol ospravedlniť Mojžišov zákon, ³⁹ v ňom je ospravedlnený každý, kto verí. ⁴⁰ Dajte si teda pozor, aby neprišlo, čo sa hovorí u Prorokov:

⁴¹ *"Pozrite, pohŕdači,*

čudujte sa a zahýňte,

lebo za vašich dni vykonám skutok,

dielo, ktorému neuveríte,

keď vám bude o ňom niekto rozprávať."

⁴² Keď potom vychádzali, prosili ich, aby im o tom rozprávali aj v nasledujúcu sobotu:
⁴³ A keď sa zhromaždenie rozišlo, mnoho Židov a nábožných prozelytov išlo za Pavlom a Barnabášom. A oni s nimi hovorili a povzbudzovali ich, aby vytrvali v Božej milosti.

Pavol a Barnabáš sa obracajú na pohanov - ⁴⁴ V nasledujúcu sobotu sa skoro celé mesto zišlo počúvať Pánovo slovo. ⁴⁵ Keď Židia videli zástupy, plní žiarlivosti rúhavo odporovali tomu, čo hovoril Pavol. ⁴⁶ Tu Pavol a Barnabáš povedali smelo: "Predovšetkým vám sa malo hlásať Božie slovo, ale preto, že ho odmietate a sami sa pokladáte za nehodných večného života, obraciame sa k pohanom. ⁴⁷ Lebo tak nám prikázal Pán:

"Ustanovil som ťa za svetlo pohanom,

aby si bol spásou až do končín zeme."

⁴⁸ Keď to počuli pohania, radovali sa a oslavovali Pánovo slovo a uverili všetci, čo boli vopred určení pre večný život. ⁴⁹ A Pánovo slovo sa šírilo po celom kraji. ⁵⁰ Ale Židia poštvali nábožné ženy z vyšších vrstiev a popredných mešťanov, podnietili proti Pavlovi a Barnabášovi prenasledovanie a vyhnali ich zo svojho kraja. ⁵¹ Oni na nich striasli prach z nôh a odišli do Ikónia. ⁵² No učeníci boli naplnení radosťou a Duchom Svätým.

Sk14

XIV. Evanjelizácia v Ikóniu - ¹ V Ikóniu takisto vošli do židovskej synagógy a hovorili tak, že uverilo veľké množstvo Židov a Grékov. ² Ale Židia, ktorí neuverili, popudili a rozdráždili pohanov proti bratom. ³ Zdržali sa tam však dlhší čas a smelo si počínali v Pánovi, ktorý vydával svedectvo slovu svojej milosti tým, že dával, aby sa diali znamenia a divy ich rukami. ⁴ A obyvateľstvo mesta sa rozštíepilo: niektorí boli so Židmi, iní zasa s apoštolmi. ⁵ Ale keď sa ich pohania a Židia so svojimi predstavenými chystali prepadnúť, potupiť a ukameňovať ⁶ a oni sa to dozvedeli, utiekli do lykaonských miest, do Lystry a Derbe a do kraja okolo nich ⁷ a tam hlásali evanjelium.

Evanjelizácia v Lystre. Uzdravenie chromého - ⁸ V Lystre sedával istý muž s chorými nohami. Bol od narodenia chromý a nikdy nechodil. ⁹ Počúval Pavla hovoriť a on sa naňho zahľadel. A keď videl, že má vieru a môže byť uzdravený, ¹⁰ povedal veľkým hlasom: "Postav sa rovno na nohy!" A on vyskočil a chodil. ¹¹ Keď zástupy videli, čo Pavol urobil, po lykaonsky kričali: "Zostúpili k nám bohovia v ľudskej podobe." ¹² Barnabáša nazvali Jupiterom a Pavla Merkúrom, lebo on viedol reč.

¹³ A kňaz Jupiterovho chrámu na predmestí priviedol k bráne býkov s vencami a chcel s ľuďmi obetovať. ¹⁴ Keď sa o tom dopočuli apoštoli Barnabáš a Pavol, roztrhli si šaty, vybehli medzi zástup a kričali: ¹⁵ "Mužovia, čo to robíte? Aj my sme smrteľní ľudia ako vy. Hlásame vám evanjelium, aby ste sa od týchto márností obrátili k živému Bohu, *ktorý stvoril nebo a zem i more a všetko, čo je v nich.* ¹⁶ On v minulých pokoleniach nechal všetky národy ísť svojou cestou, ¹⁷ ale bez svedectva o sebe samom neostával, lebo dobre robil: z neba vám dával dážď a úrodné časy a naplňal vaše srdcia pokrmom a radosťou." ¹⁸ Toto hovorili a len - len že utíšili zástupy, aby im neobetovali. ¹⁹ Ale na to prišli z Antiochie a Ikónia Židia, naviedli zástupy a Pavla kameňovali. Potom ho vyvliekli za mesto v domnení, že je mŕtvy. ²⁰ Ale keď ho obštúpili učeníci, vstal a vošiel do mesta. Na druhý deň odišiel s Barnabášom do Derbe.

Evanjelizácia v Derbe a návrat z prvej misijnej cesty - ²¹ Aj tomu mestu hlásali evanjelium a získali mnoho učeníkov. Potom sa vrátili do Lystry, Ikónia a Antiochie. ²² Posilňovali srdcia učeníkov a povzbudzovali ich, aby vytrvali vo viere a že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia. ²³ A keď im po jednotlivých cirkvách ustanovili starších, modlili sa a postili a odporúčali ich Pánovi, v ktorého uverili. ²⁴ Potom prešli Pizídiou a prišli do Pamfýlie. ²⁵ Hlásali slovo v Perge, odišli do Atálie ²⁶ a odtiaľ sa odplavili do Antiochie, kde ich zverili Božej milosti na dielo, ktoré práve dokončili.

²⁷ Keď ta došli a zhromaždili cirkev, rozpovedali, aké veľké veci s nimi urobil Boh a že pohanom otvoril dvere viery. ²⁸ A zostali dlhší čas s učeníkmi.

Sk15

XV. Kontroverzia v Antiochii - ¹ Tu prišli niektorí z Judey a poučali bratov: "Ak sa nedáte obrezať podľa Mojžišovho predpisu, nemôžete byť spasení."

² Keď sa s nimi Pavol a Barnabáš dostali do sporu a nie malej hádky, rozhodli, že Pavol, Barnabáš a niektorí ďalší z nich pôjdu s touto spornou otázkou k apoštolom a starším do Jeruzalema. ³ Cirkev ich teda vypravila a oni išli cez Feníciu a Samáriu a rozprávali, ako sa obrátili pohania, a všetkým bratom pôsobili veľkú radosť. ⁴ Keď prišli do Jeruzalema, prijala ich cirkev, apoštoli a starší a oni vyrozprávali, aké veľké veci s nimi urobil Boh. ⁵ Tu vstali niektorí, čo uverili zo sekty farizejov, a hovorili: "Treba ich obrezať a prikázať im, že musia zachovávať Mojžišov zákon."

Apoštolský snem. Petrova reč - ⁶ Apoštoli a starší sa zišli a skúmali túto vec. ⁷ A keď nastala veľká hádka, vstal Peter a povedal im: "Bratia, vy viete, že Boh si ma od prvých dní vyvolil spomedzi vás, aby pohania z mojich úst počuli slovo evanjelia a uverili. ⁸ A Boh, ktorý pozná srdcia, vydal im svedectvo, keď im dal Ducha Svätého tak ako nám; ⁹ a neurobil nijaký rozdiel medzi nami a nimi, keď vierou očistil ich srdcia. ¹⁰ Prečo teda teraz pokúšate Boha a chcete položiť na šiju učeníkov jarmo, ktoré nevládali niesť ani naši otcovia, ani my?! ¹¹ A veríme, že aj my budeme spasení milosťou Pána Ježiša takisto ako oni."

Jakubova reč - ¹² Celé zhromaždenie stíchlo a počúvali Barnabáša a Pavla, ktorí rozprávali, aké veľké znamenia a divy urobil Boh prostredníctvom nich medzi pohanmi. ¹³ Keď sa odmlčali, ozval sa Jakub: "Bratia vypočujte ma! ¹⁴ Šimon porozprával, ako Boh prvý raz zhlíadol a vybral si z pohanov ľud pre svoje meno. ¹⁵ S tým sa zhodujú aj slová Prorokov, ako je napísané:

¹⁶ *"Potom sa vrátim*

a znova vybudujem zborený Dávidov stánok;

znova postavím jeho ruiny a vztýčim ho,

¹⁷ *aby aj ostatní ľudia hľadali Pána,*

všetky národy, nad ktorými sa vzývalo moje meno,

hovorí Pán, čo robí tieto veci, ¹⁸ *známe od vekov."*

¹⁹ Preto si myslím, že neslobodno znepokojovať tých, čo sa z pohanov obracajú k Bohu, ²⁰ ale im treba napísať, aby sa zdžžali poškvrneného modlami, smilstva, zaduseného a krvi. ²¹ Mojžiš má totiž od dávnych pokolení v každom meste kazateľov po synagógach, kde ho každú sobotu čítajú."

Apoštolský list - ²² Vtedy sa apoštoli a starší s celou cirkvou uzniesli, že spomedzi seba vyberú mužov a pošlú ich s Pavlom a Barnabášom do Antiochie. Boli to Júda, ktorý sa volal Barsabáš, a Sílase, poprední muži medzi bratmi. ²³ Po nich poslali tento list: "Apoštoli a starší bratia pozdravujú bratov z pohanov v Antiochii, Sýrii a Cilícii. ²⁴ Počuli sme, že vás niektorí, čo vyšli z nás, znepokojili a rozvrátili vám srdcia rečami, hoci sme ich ničím nepoverili. ²⁵ Preto sme sa zhromaždili a jednomyselne sme sa uzniesli, že vyberieme mužov a pošleme ich k vám s našimi drahými Barnabášom a Pavlom, ²⁶ ľuďmi, ktorí vydali svoj život za meno nášho Pána Ježiša Krista. ²⁷ Vyslali sme teda Júdu a Sílase a oni vám aj ústne povedia to isté. ²⁸ Lebo Duch Svätý a my sme usúdili, že nebudeme na vás klásť nijaké iné bremeno okrem toho nevyhnutného: ²⁹ zdržať sa mäsa obetovaného modlám, krvi, udusených zvierat a smilstva. Ak sa budete tohoto chrániť, budete konať správne. Buďte zdraví!"

Delegácia v Antiochii - ³⁰ Keď ich vypravili, odišli do Antiochie, zvolali zhromaždenie a odovzdali list. ³¹ Keď ho prečítali, radovali sa z tejto útechy. ³² Aj Júda a Sílase mnohými slovami potešovali a posilňovali bratov, lebo aj oni boli prorokmi. ³³ Po istom čase ich bratia vypravili v pokoji k tým, čo ich vyslali. (³⁴ Sílase sa rozhodol zostať tam; Júda sa vrátil sám do Jeruzalema.) ³⁵ Ale Pavol a Barnabáš sa zdržali v Antiochii a s mnohými inými učili a hlásali Pánovo slovo.

4. Druhá Pavlova misijná cesta 15,36 - 18,22

Odchod z Antiochie. Pavol a Sílase - ³⁶ O niekoľko dní povedal Pavol Barnabášovi: "Vráťme sa a ponavštevujme bratov, ako sa majú, po všetkých mestách, kde sme hlásali Pánovo slovo." ³⁷ Barnabáš chcel vziať so sebou aj Jána, ktorý sa volá Marek. ³⁸ Ale Pavol usúdil, že netreba brať takého, čo od nich z Pamfýlie odišiel a nešiel s nimi pracovať. ³⁹ I vznikla taká roztržka, že sa rozišli. Barnabáš si vzal Marka a odplavil sa na Cyprus. ⁴⁰ Pavol si vybral Sílase. Bratia ho zverili Pánovej milosti a vydal sa na cestu. ⁴¹ Chodil po Sýrii a Cilícii a posilňoval cirkvi.

Sk16

XVI. Pavol si priberá Timoteja - ¹ Prišiel aj do Derbe a Lystry. Tam bol istý učeník menom Timotej, syn veriacej Židovky, ale otec bol Grék. ² Bratia v Lystre: a v Ikóniu mu vydali svedectvo. ³ Pavol chcel, aby šiel s ním, a kvôli Židom, čo tam bývali, ho vzal a obrezal, lebo všetci vedeli, že jeho otec bol Grék. ⁴ Ako chodili po mestách, odovzdávali im učenie, ktoré vyhlásili apoštoli a starší v Jeruzaleme aby ho zachovávali. ⁵ Cirkvi sa upevňovali vo viere a deň čo deň sa zväčšovali počtom.

Cez Malú Áziu. Videnie v Troade - ⁶ Prešli cez Frýgiu a galatský kraj, lebo Svätý Duch im bránil hlásať slovo v Ázii. ⁷ Keď došli k Mýzii, pokúšali sa dostať do Bitýnie, ale Ježišov Duch im to nedovolil. ⁸ Obišli teda Mýziu a zišli do Troady. ⁹ Tam mal Pavol v noci videnie. Stál pred ním akýsi Macedónčan a prosil ho: "Prejdi do Macedónska a pomôž nám!" ¹⁰ Hneď ako mal toto videnie, usilovali sme sa odísť do Macedónska, presvedčení, že nás Boh volá hlásať im evanjelium.

Vo Filipách. Lýdia - ¹¹ Odplavili sme sa z Troady, priamym smerom sme prišli do Samotrácie, na druhý deň do Neapola ¹² a odtiaľ do Filíp. Je to prvé mesto tej časti Macedónska a kolónia. V tomto meste sme sa niekoľko dní zdržali. ¹³ V sobotu sme vyšli za bránu k rieke, lebo sme predpokladali, že sa tam modlia. Sadli sme si a hovorili sme so ženami, čo sa tam

zišli. ¹⁴ Počúvala aj istá žena menom Lýdia, predavačka purpuru z mesta Tyatiry, ktorá si ctíla Boha: Pán jej otvoril srdce, aby pozorne sledovala, čo Pavol hovorí. ¹⁵ A keď sa dala so svojím domom pokrstiť, prosila nás: "Ak si myslíte, že som verná Pánovi, poďte do môjho domu a zostaňte." A prinútila nás.

Zbičovanie a uväznenie Pavla a Sílasy - ¹⁶ Keď sme sa šli zasa modliť, stretli sme akúsi dievčinu, ktorá mala vešteckého ducha a veštením prinášala svojim pánom veľký zisk. ¹⁷ Chodila za Pavlom a za nami a vykrikovala: "Títo ľudia sú služobníkmi Boha, Najvyššieho, a zvestujú vám cestu spásy." ¹⁸ A robila to mnoho dní. Pavla to dohnevalo, obrátil sa a povedal duchu: "V mene Ježiša Krista ti rozkazujem, aby si z nej vyšiel!" A v tej hodine vyšiel. ¹⁹ Keď jej páni videli, že im zanikla nádej na zisk, chytili Pavla a Sílasy a zavliekli ich na námestie pred vrchnosťou. ²⁰ Predviedli ich pred úradníkov a povedali: "Títo ľudia búria naše mesto. Sú to Židia ²¹ a šíria zvyky, ktoré my ako Rimania; nesmieme ani prijímať ani zachovávať." ²² Aj dav sa zhŕkol proti nim a úradníci im postfňali šaty a rozkázali ich zbičovať. ²³ Keď im vymerali veľa rán, vrhli ich do väzenia a strážcovi prikázali, aby ich dobre strážili. ²⁴ Oni ich podľa tohoto rozkazu vsadil do vnútorného žalára a nohy im privrel do klady.

Zázračné vyslobodenie apoštolov. Pokrstenie strážcu žalára - ²⁵ O polnoci sa Pavol a Sílasy modlili a spievali Bohu chválospevy a väzni ich počúvali. ²⁶ Zrazu nastalo veľké zemetrasenie, až sa pohli základy žalára. Hneď sa otvorili všetky dvere a všetkým sa uvoľnili putá. ²⁷ Keď sa strážca väzenia prebudil a videl dvere väzenia otvorené, vytasil meč a chcel sa zabiť lebo si myslel že väzni ušli. ²⁸ Ale Pavol skríkol veľkým hlasom: "Neubližuj si, lebo sme tu všetci!" ²⁹ Vypýtal si svetlo, vbehol dnu a s chvením padol pred Pavla a Sílasy. ³⁰ Vyviedol ich von a vravel: "Páni, čo mám robiť, aby som bol spasený?" ³¹ Oni povedali: "Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom." ³² A zvestovali Pánovo slovo jemu aj všetkým, čo boli v jeho dome. ³³ V tú nočnú hodinu ich vzal, vymyl im rany a hneď sa dal pokrstiť on i všetci jeho domáci. ³⁴ Potom ich zaviedol do domu, prestrel stôl a radoval sa s celým svojím domom, že uveril Bohu.

Prepustenie z väzenia - ³⁵ Keď sa rozodnilo, úradníci vyslali zriadencov s odkazom: "Prepusť tých ľudí!" ³⁶ Strážca väzenia oznámil Pavlovi tieto slová: "Úradníci odkázali, aby som vás prepustil. Teraz teda vyjdite a choďte v pokoji!" ³⁷ Ale Pavol im povedal: "Verejne a bez súdu nás zbili, hoci sme rímski občania, a vrhli do väzenia a teraz nás potajomky vyhánajú? Nie tak, ale nech prídu sami a oni nech nás vyvedú!" ³⁸ Zriadenci hlásili tieto slová úradníkom a oni sa naľakali, keď počuli, že sú to Rimania. ³⁹ Prišli a odprosili ich. A keď ich vyvádzali, prosili ich, aby odišli z mesta. ⁴⁰ Keď vyšli z väzenia, zašli k Lýdii, ponavštevovali bratov, povzbudili ich a odišli.

XVII. V Solúne. Ťažkosti so Židmi - ¹ Prešli cez Amfipolis a Apolóniu a prišli do Solúna, kde bola židovská synagóga. ² Pavol podľa svojho zvyku vošiel k nim a po tri soboty im hovoril o Písmach. ³ Odkrýval a potvrdzoval, že Mesiáš musel trpieť a vstať z mŕtvych a: "Týmto Mesiášom je Ježiš, ktorého vám ja zvestujem." ⁴ A niektorí z nich uverili a pripojili sa k Pavlovi a Sílasovi, aj veľké množstvo nábožných Grékov a nemálo vznešených žien. ⁵ Ale žiarliví Židia si najali niekoľko zlých mužov z ulice, vyvolali rozruch a rozbúrili mesto. Zastali pri Jasonovom dome a chceli ich vyvieť pred ľud. ⁶ Ale keď ich nenašli, odviekli Jasona a niektorých bratov k predstaveným mesta a kričali: "Tí, čo rozbúrili celý svet, prišli aj sem ⁷ a Jason ich prijal. A títo všetci robia proti cisárovým nariadeniam, lebo tvrdia, že je iný kráľ, Ježiš." ⁸ Tak pobúrili ľud i predstavených mesta, ktorí to počuli. ⁹ Ale keď dostali od Jasona a ostatných záruku, prepustili ich.

V Berei - ¹⁰ Bratia hneď v noci vypravili Pavla a Silasa do Berey. Keď ta prišli; vošli do židovskej synagógy. ¹¹ A tí boli šľachetnejší ako tamtí v Solúne. Oni prijímali slovo s veľkou dychtivosťou a každý deň skúmali Písma, či je to naozaj tak. ¹² A tak mnohí z nich uverili, aj nemálo gréckych žien z vyšších vrstiev i mužov. ¹³ Ale keď sa solúnski Židia dozvedeli, že Pavol aj v Berei hlása Božie slovo, išli aj ta znepokojovať a búriť zástupy. ¹⁴ Tu bratia hneď vypravili Pavla, aby šiel až k moru. Silas a Timotej zostali tam. Tí, čo odprevádzali Pavla, zaviedli ho až do Atén. Tam dostali príkaz pre Silasa a Timoteja, aby čím skôr prišli za ním; a vrátili sa.

V Aténach - ¹⁶ Kým Pavol na nich v Aténach čakal, búril sa v duchu, keď videl, že mesto je oddané modlárstvu. ¹⁷ Preto hovoril v synagóge so Židmi a s nábožnými ľuďmi a každý deň na námestí s tými, čo tam práve boli. ¹⁸ A niektorí epikurejskí a stoickí filozofi s ním debatovali. Jedni vraveli: "Čo to chce tento tlčhuba povedať?" Iní zasa: "Zdá sa, že zvestuje cudzie božstvá." Zvestoval totiž Ježiša a zmŕtvychvstanie. ¹⁹ I vzali ho, zaviedli na aeropág a vraveli: "Môžeme vedieť, čo je to za nové učenie, ktoré hlásaš?" ²⁰ Ved' čosi divné nám donášaš do uší. Preto chceme vedieť, čo to má byť." ²¹ Lebo ani jeden Aténčan, ani cudzinec, čo tam bývali, nemali na nič toľko času ako rozprávať alebo počúvať niečo nové.

Pavlova reč v areopágu - ²² Pavol si stal doprostred areopágu a hovoril: "Aténčania, podľa všetkého vidím, že ste neobyčajne nábožní. ²³ Lebo keď som sa prechádzal a prezeral si vaše svätyne, našiel som aj oltár s nápisom: "Neznámemu bohu." Čo teda uctieвате, hoci to nepoznáte, to vám ja zvestujem. ²⁴ Boh, ktorý stvoril svet a všetko, čo je v ňom, pretože je Pánom neba i zeme, nebýva v chrámoch zhotovených rukou, ²⁵ ani sa mu neslúži ľudskými rukami, akoby niečo potreboval, ved' on dáva všetkým život, dych a všetko ²⁶ a z jedného urobil celé ľudské pokolenie, aby obývalo celý povrch zeme; určil im vymedzený čas a hranice ich bývania, ²⁷ aby hľadali Boha, ak by ho dajako nahmatali a našli hoci od nikoho z nás nie je ďaleko. ²⁸ Lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme, ako to aj niektorí z vašich básnikov povedali:

"Ved' aj jeho pokolenie sme."

²⁹ Keď sme teda Božím pokolením, nemáme si myslieť, že božstvo sa podobá zlatu, striebriu alebo kameňu, výtvoru ľudského umenia a dômyslu. ³⁰ Ale Boh prehliadol časy nevedomosti a teraz zvestuje ľuďom, aby všetci a všade robili pokánie, ³¹ lebo určil deň, keď bude spravodlivo súdiť zemekruh skrze muža, ktorého na to ustanovil a všetkým osvedčil tým, že ho vzkriesil z mŕtvych."

³² Ako počuli o vzkriesení z mŕtvych, niektorí sa posmievali, iní hovorili: "Vypočujeme ťa o tom inokedy." ³³ Tak Pavol spomedzi nich odišiel. ³⁴ No niektorí muži sa pripojili k nemu a uverili. Medzi nimi aj Dionýz Areopagita, žena menom Damaris a iní s nimi.

XVIII. Založenie cirkvi v Korinte - ¹ Potom z Atén odišiel a prišiel do Korintu. ² Tam našiel Žida menom Akvilu rodom Pont'ana, ktorý nedávno prišiel z Itálie, i jeho manželku Priscillu, lebo Klaudius nariadil, že všetci Židia musia opustiť Rím. Pripojil sa k nim, ³ a pretože mal to isté remeslo, zostal u nich a pracoval; boli výrobcami stanov. ⁴ Každú sobotu hovoril v synagóge a presviedčal Židov i Grékov.

⁵ Keď prišli z Macedónska Silas a Timotej, Pavol sa celkom venoval slovu a dosvedčoval Židom, že Ježiš je Mesiáš. ⁶ Ale keď mu protirečili a rúhali sa, otriasol si odev a povedal im: "Vaša krv na vašu hlavu! Ja som čistý. Odteraz pôjdem k pohanom." ⁷ Odišiel odtiaľ a vošiel do domu istého človeka, čo si ctí Boha, menom Títa Justa; jeho dom bol spojený

so synagógou. ⁸ A predstavený synagógy Krispus uveril Pánovi s celým svojím domom; aj mnohí Korint'ania, ktorí počúvali, uverili a dali sa pokrstiť.

⁹ Pán povedal v noci vo videní Pavlovi: "Neboj sa, len hovor a nemlč, ¹⁰ veď som s tebou ja a nik nesiahne na teba, aby ti ublížil, lebo mám v tomto meste mnoho ľudu." ¹¹ Zostal tam teda rok a šesť mesiacov a učil u nich Božie slovo.

Pavol pred prokonzulom Galliom - ¹² Keď bol v Achájsku prokonzulom Gallio, Židia svorne povstali proti Pavlovi, priviedli ho pred súdnu stolicu ¹³ a hovorili: "Tento navádza ľudí, aby protizákonne uctievali Boha." ¹⁴ Ale keď sa Pavol chystal otvoriť ústa, povedal Gallio Židom: "Židia, keby šlo o nejakú krivdu alebo o podlý zločin, vypočul by som vás, ako sa patrí. ¹⁵ Ale keď sú to spory o slovo, o mená a o váš zákon, to je vaša vec. Ja v takýchto veciach nechcem byť sudcom." ¹⁶ A odohnal ich od súdnej stolice. ¹⁷ Tu všetci chytili predstaveného synagógy Sostena a pred súdnou stolicou ho zbili. A Gallio sa o to vôbec nestaral.

Pavol sa vracia do Antiochie - ¹⁸ Pavol tam zostal ešte veľa dní; potom sa s bratmi rozlúčil a odplavil sa do Sýrie a s ním aj Priscilla a Akvila. V Kenchreách si dal ostrihať hlavu, lebo mal sľub. ¹⁹ Keď prišli do Efezu, tam ich nechal. Sám vošiel do synagógy a hovoril so Židmi. ²⁰ A keď ho prosili, aby zostal dlhší čas, neprivilol, ²¹ ale pri rozlúčke povedal: "Znova sa k vám vrátim, ak to bude chcieť Boh" a odplavil sa z Efezu. ²² Keď prišiel do Cézarey, vystúpil, pozdravil cirkev a odišiel do Antiochie.

5. Tretia Pavlova misijná cesta 18,23 - 21,26

Apollo v Efeze - ²³ Nejaký čas tam pobudol a šiel ďalej. Postupne prechádzal galatským krajom a Frýgiou a povzbudzoval všetkých učeníkov. ²⁴ Do Efezu prišiel istý Žid menom Apollo, rodom Alexandrijčan, muž výrečný a zbehlý v Písmach. ²⁵ Bol poučený o Pánovej ceste a so zápalom ducha hovoril a správne učil o Ježišovi, hoci poznal iba Jánov krst. ²⁶ Začal teda smelo vystupovať v synagóge. Keď ho počuli Priscilla a Akvila, vzali ho k sebe a dôkladnejšie mu vysvetlili Božiu cestu. ²⁷ A keď chcel odísť do Achájska, bratia ho povzbudzovali a napísali učeníkom, aby ho prijali. Keď ta prišiel, veľmi pomohol tým, čo z milosti uverili. ²⁸ Lebo rázne usviedčal Židov a verejne dokazoval z Písem, že Ježiš je Mesiáš.

Sk19

XIX. Pavol v Efeze - ¹ Kým bol Apollo v Korinte, Pavol pochodil po horných krajoch a prišiel do Efezu. Tam našiel akýchsi učeníkov z a povedal im: "Dostali ste aj Ducha Svätého, keď ste uverili?" Oni mu odvetili: "Ani sme nepočuli, že je Duch Svätý." ³ On sa opýtal: "Ako ste teda boli pokrstení?" Oni odpovedali: "Jánovým krstom." ⁴ Pavol povedal: "Ján krstil krstom pokánia a hovoril ľudu, aby uverili v toho, ktorý prichádzal po ňom, to jest v Ježiša." ⁵ Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Pána Ježiša. ⁶ A keď na nich Pavol vložil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý; i hovorili jazykmi a prorokovali. ⁷ Spolu ich bolo asi dvanásť mužov.

Pavol hlása evanjelium a koná divy v Efeze - ⁸ Potom vošiel do synagógy a smelo hovoril; tri mesiace rozprával a presviedčal o Božom kráľovstve. ⁹ Ale keď sa niektorí zatvrdili a neuverili, ba pred zástupom tupili Pánovu cestu, odišiel od nich, oddelil učeníkov a každý deň hovoril v Tyrannovej škole. ¹⁰ To trvalo dva roky, takže všetci, čo bývali v Ázii, Židia i Gréci, počuli Pánovo slovo. ¹¹ A Boh robil Pavlovými rukami neobyčajné divy, ¹² takže aj na chorých donášali šatky a zástery, ktoré sa dotkli jeho tela, a neduhy ich opúšťali a zlí duchovia vychádzali.

Židovskí zaklínači - ¹³ Aj niektorí potulní židovskí zaklínači sa pokúsili vzývať meno Pána Ježiša nad tými, čo boli posadnutí zlými duchmi; a hovorili: "Zaklínam vás skrze Ježiša, ktorého hlása Pavol." ¹⁴ Robili to siedmi synovia istého Skevu, židovského veľkňaza. ¹⁵ Ale zlý duch im povedal: "Ježiša poznám aj o Pavlovi viem; ale kto ste vy?" ¹⁶ A človek, v ktorom bol zlý duch, sa na nich vrhol, dvoch z nich sa zmocnil a tak ich doriadil, že z toho domu utekali nahí a doráňaní. ¹⁷ Dozvedeli sa o tom všetci Židia aj Gréci, čo bývali v Efeze. Na všetkých doľahol strach a zvelebovali meno Pána Ježiša. ¹⁸ Mnoho veriacich prichádzalo, vyznávali sa a priznávali svoje skutky. ¹⁹ A mnohí z tých čo sa zaoberali čarami, podonášali knihy a pred očami všetkých ich spálili; keď spočítali ich cenu, vyšlo im päťdesiat tisíc strieborných. ²⁰ Tak mohutne sa šírilo a silnelo Pánovo slovo.

Pavlove plány - ²¹ Po týchto udalostiach si Pavol zaumienil v Duchu, že prejde cez Macedónsko a Achájsko a pôjde do Jeruzalema. Povedal: "Keď sa ta dostanem, musím sa pozrieť aj do Ríma." ²² Dvoch zo svojich pomocníkov, Timoteja a Erasta, poslal do Macedónska a sám zostal istý čas v Ázii.

Demetrova vzbura proti Pavlovi - ²³ V tom čase nastalo nemalé pobúrenie pre Pánovu cestu. ²⁴ Istý zlatník menom Demeter, čo vyrábal strieborné Dianine chrámiky, poskytoval remeselníkom nemalý zárobok. ²⁵ Zhromaždil ich, ako aj tých, čo sa zaoberali podobným remeslom, a povedal: "Muži, vy viete, že z tohoto remesla máme zisk. ²⁶ A vidíte i počujete, že tento Pavol nielen v Efeze, ale skoro v celej Ázii presvedčil a odvrátil veľký zástup, lebo hovorí, že to, čo zhotovujú ruky, nie sú bohovia. ²⁷ A nielen tomuto nášmu remeslu hrozí nebezpečenstvo, že upadne, ale ani chrám veľkej bohyně Diany nebudú mať za nič a začne sa rúcať veľa tej, ktorú si ctí celá Ázia i celý svet."

²⁸ Keď to počuli, zachvátil ich hnev a kričali: "Veľká je efezská Diana!" ²⁹ V celom meste zavládol zmätok; schopili Pavlových sprievodcov Macedónčanov Gája a Aristarcha a všetci sa hromadne hnali do divadla. ³⁰ Pavol chcel ísť medzi ľud, ale učeníci mu to nedovolili. ³¹ Aj niektorí aziarchovia, čo mu boli priateľmi, poslali za ním s prosbou, aby nešiel do divadla. ³² Každý vykrikoval niečo iné, lebo v zhromaždení bol zmätok, a mnohí ani nevedeli, prečo sa zišli. ³³ Tu naviedli zo zástupu akéhosi Alexandra a Židia ho potisli dopredu. Alexander si rukou vyžiadal ticho a chcel vysvetľovať ľudu. ³⁴ Ale keď zbadali, že je Žid, všetci jedným hlasom asi dve hodiny kričali: "Veľká je efezská Diana!" ³⁵ Až mestský tajomník utíšil zástup a povedal: "Efezania, ktorý človek by nevedel, že mesto Efez je ctiteľom veľkej Diany a jej obrazu, ktorý padol z neba?! ³⁶ Keď to teda nemožno poprieť, musíte sa upokojiť a nesmiete robiť nič nerozvážne. ³⁷ Lebo ste priviedli týchto ľudí, hoci sa nedopustili svätokrádeže, ani sa nerúhali našej bohyni. ³⁸ Ak teda Demeter a jeho remeselníci majú niečo proti niekomu, na to sú verejné sudy a prokonzuli; nech sa tam žalujú. ³⁹ Ak chcete niečo iné, možno to vyriešiť na zákonitom zhromaždení. ⁴⁰ Ved' sa vystavujeme nebezpečenstvu, že nás za dnešok obvinia zo vzbury, lebo niet vinníka, a nemohli by sme zdôvodniť, prečo tento zhon." Ako to dopovedal, zhromaždenie rozpustil.

XX. Pavol opúšťa Efez. Cesta do Troady - ¹ Keď potom rozruch ustal, Pavol si zavola učeníkov, povzbudil ich, rozlúčil sa a odišiel do Macedónska. ² Prechádzal tými krajmi, povzbudzoval bratov mnohými slovami a prišiel do Grécka. ³ Tam strávil tri mesiace, a keď sa chystal odplaviť do Sýrie Židia mu strojili úklady. Preto sa rozhodol, že sa vráti cez Macedónsko. ⁴ Sprevádzali ho Berejčan Pyrhov syn Sopater, zo Solúnčanov Aristarchus a Sekundus, Derbejčan Gájus a Timotej i Ázijčania Tychikus a Trofimus. ⁵ Oni šli vopred a čakali

nás v Troade. ⁶ My sme sa po dňoch Nekvasených chlebov odplavili z Filíp a o päť dní sme došli za nimi do Troady, kde sme sa zdržali sedem dní.

Pavol v Troade. Vzkriesenie Eutycha - ⁷ Keď sme sa v prvý deň týždňa zišli na lámanie chleba, Pavol s nimi hovoril, lebo na druhý deň chcel odcestovať, a pretiahol reč až do polnoci. ⁸ V hornej sieni, kde sme boli zhromaždení, bolo mnoho lámp. ⁹ Istý mladík menom Eutychus sedel v okne, a pretože Pavol dlho hovoril, tvrdo zaspal. Premožený spánkom spadol z tretieho poschodia dolu. Zdvihli ho mŕtveho. ¹⁰ Pavol zišiel dole, ľahol si naň, objal ho a povedal: "Neplašte sa lebo jeho duša je v ňom." ¹¹ Potom sa vrátil hore, lámal chlieb a jedol, dlho, až do svitania, ešte hovoril a potom odišiel. Chlapca priviedli živého a nemálo ich to potešilo.

Z Troady do Milétu - ¹³ My sme skôr nasadli na loď a odplavili sme sa do Assonu, kde sme mali pribrať Pavla; on tak určil, lebo sám chcel ísť po súši. ¹⁴ Keď sme sa s ním v Assone zišli, vzali sme ho a išli sme do Mitylény. ¹⁵ Odtiaľ sme sa odplavili a na druhý deň sme sa dostali naproti Chiosu, v ďalší deň sme pristáli pri Samose a v nasledujúci sme došli do Milétu. ¹⁶ Pavol sa totiž rozhodol obísť Efez, aby sa nezdržal v Azli, lebo sa ponáhlal, aby bol na Turíce podľa možnosti už v Jeruzaleme.

Rozlúčka so staršími z Efezu v Miléte - ¹⁷ Z Milétu poslal do Efezu a zavolať si starších cirkvi. ¹⁸ Keď k nemu prišli, povedal im: "Vy viete, ako som bol s vami celý čas od prvého dňa, čo som vkročil do Ázie. ¹⁹ ako som slúžil Pánovi so všetkou pokorou v slzách a skúškach, ktoré na mňa doliehali z úkladov Židov. ²⁰ ako som nezanedbal zvestovať vám všetko užitočné a učil som vás verejne i po domoch; ²¹ ako som zaprisahával Židov aj Grékov, že sa majú obrátiť k Bohu a uveriť v nášho Pána Ježiša. ²² A teraz spútaný Duchom idem do Jeruzalema, hoci neviem, čo ma tam čaká. ²³ Len Duch Svätý ma vo všetkých mestách uisťuje, že ma očakávajú okovy a súženie. ²⁴ Svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša: svedčiť o evanjeliu Božej milosti.

²⁵ A teraz viem, že už neuvidíte moju tvár: nik z vás, medzi ktorými som chodil a ohlasoval kráľovstvo. ²⁶ Preto vám v dnešný deň dosvedčujem, že som čistý od krvi všetkých, ²⁷ lebo som neušiel bez toho, že by som vám nezvestoval Božiu vôľu celú. ²⁸ Dávajte pozor na seba a na celé stádo, v ktorom vás Duch Svätý ustanovil za biskupov, aby ste pásli Božiu Cirkev, ktorú si získal vlastnou krvou. ²⁹ Ja viem, že po mojom odchode vniknú medzi vás draví vlci a nebudú šetriť stádo. ³⁰ Ba aj z vás samých povstanú muži, čo budú prevrátené hovoriť aby strhli učeníkov za sebou. ³¹ Preto bďte a pamätajte, že som tri roky vo dne v noci neprestával so slzami napomínať každého z vás.

³² A teraz vás odporúčam Bohu a slovu jeho milosti: ono má moc budovať a dať dedičstvo medzi všetkými posvätenými. ³³ Netúžil som po ničom striebre ani zlate ani odeve. ³⁴ Sami viete, že tieto ruky vyslúžili všetko, čo som potreboval ja a títo tu so mnou. ³⁵ Vo všetkom som vám ukázal, že treba takto pracovať a ujímať sa slabých a pamätať na slová Pána Ježiša; lebo on povedal: "Blaženejšie je dávať, ako prijímať."

³⁶ Keď to povedal, klakol si a modlil sa s nimi všetkými. ³⁷ Všetci sa dali do veľkého plaču, vešali sa Pavlovi okolo krku a bozkávali ho. ³⁸ Najviac ich bolelo jeho slovo, že už neuvidia jeho tvár. A vypravovali ho na loď.

XXI. Cestou do Jeruzalema - ¹ Keď sme sa od nich odtrhli a vyplávali, priamym smerom sme prišli na Kós, druhý deň na Rodos a stadiaľ do Patary. ² Tam sme našli loď, ktorá sa plavila do Fenície. Nasadli sme a vyplávali. ³ Na dohľad sme sa priblížili k Cypru, ale nechali

sme ho vľavo. A plavili sme sa do Sýrie a došli sme do Týru, lebo tam mala loď vyložiť náklad. ⁴ My sme vyhľadali učeníkov a zostali sme tam sedem dní. Oni z vnuknutia Ducha hovorili Pavlovi, aby nechodil do Jeruzalema. ⁵ Keď tie dni uplynuli vybrali sme sa na cestu. Všetci aj s manželkami a deťmi nás odprevadili až za mesto. Na brehu sme si kľakli a pomodlili sme sa. ⁶ Potom sme sa rozlúčili, nastúpili sme na loď a oni sa vrátili domov. ⁷ My sme z Týru po skončení plavby prišli do Ptolemaidu. Pozdravili sme bratov a zostali sme jeden deň u nich.

V Cézarei. Agabovo proroctvo - ⁸ Na druhý deň sme odcestovali a došli sme do Cézarey. Tam sme vošli do domu evanjelistu Filipa - on bol jeden zo siedmich - a ostali sme uňho. ⁹ Mal štyri dcéry panny, ktoré prorokovali. A keď sme tam boli viac dní, prišiel z Judey istý prorok menom Agabus. ¹¹ Keď prišiel k nám, vzal Pavlov opasok, zviazal si nohy a ruky a povedal: "Toto hovorí Duch Svätý: "Muža, ktorému patrí tento opasok, takto Židia v Jeruzaleme zviažu a vydajú ho do rúk pohanov." ¹² Keď sme to počuli, prosili sme aj my, aj tamojší, aby nechodil do Jeruzalema. ¹³ Ale Pavol odpovedal: "Čo robíte? Prečo plačete a trápate mi srdce? Ved' ja som hotový nielen dať sa zviazať, ale aj umrieť v Jeruzaleme pre meno Pána Ježiša." ¹⁴ A keď sme ho nemohli prehovoriť, prestali sme; povedali sme: "Nech sa stane Pánova vôľa!"

Príchod do Jeruzalema. Pavol s Jakubom a so staršími - ¹⁵ Po týchto dňoch sme sa pripravili a vystupovali sme do Jeruzalema. ¹⁶ S nami šli aj niektorí učeníci z Cézarey a viedli so sebou istého Cyperčana Mnazona, dávneho učeníka, u ktorého sme mali bývať.

¹⁷ Keď sme prišli do Jeruzalema, bratia nás milo prijali. ¹⁸ Na druhý deň šiel Pavol s nami k Jakubovi, kde sa zišli všetci starší. ¹⁹ Pozdravil ich a dopodrobna vyrozprával, čo urobil Boh prostredníctvom jeho služby medzi pohanmi. ²⁰ Keď to počuli, oslavovali Boha a jemu povedali: "Vidíš, brat, koľko tisíc Židov uverilo a všetci horlia za zákon. ²¹ Ale o tebe sa dopytujú, že učíš všetkých Židov, čo sú medzi pohanmi, aby odpadli od Mojžiša, a hovoríš, že nemajú obrezávať svojich synov ani žiť podľa zvykov. ²² Čo teda robiť? Isto sa dozvedia, že si prišiel. ²³ Urob teda toto, čo ti hovoríme: Máme štyroch mužov, ktorí majú sľub. ²⁴ Vezmi ich, posväť sa s nimi a zaplať za nich; aby si dali oholiť hlavu. Tak zvedia všetci, že nie je nič na tom, čo o tebe počuli, ale že aj sám zachovávaš zákon a žiješ podľa neho. ²⁵ A o pohanoch, čo uverili, sme rozhodli a napísali, aby sa držali mäsa obetovaného modlám, krvi, zaduseného a smilstva." ²⁶ A tak Pavol vzal tých mužov, na druhý deň sa s nimi očistil, vošiel do chrámu a ohlásil, že sa končia dni očisťovania, len čo sa prinesie za každého z nich obeta.

6. Väzeň za Krista 21,27 - 26,32

Zajatie Pavla - ²⁷ Keď sa tých sedem dní už končilo, zbadali ho v chráme Židia z Ázie: Pobúrili celý zástup, položili naň ruky ²⁸ a kričali: "Mužovia, Izraeliti, pomáhajte! Toto je ten človek, čo všetkých všade učí proti ľudu, proti zákonu a proti tomuto miestu. Ba ešte aj Grékov voviedol do chrámu a poškvrnil toto sväté miesto." ²⁹ V meste s ním totiž videli Efezana Trofima a mysleli si, že Pavol ho voviedol do chrámu. ³⁰ Celé mesto sa rozbúrilo a začal sa zbíhať ľud. Chytili Pavla, vyvliekli ho z chrámu a hneď zatvorili brány. ³¹ Už ho chceli zabiť, keď došlo veliteľovi kohorty hlásenie, že sa celý Jeruzalem búri. ³² On si hneď vzal vojakov a stotníkov a zbehol k nim. Keď uvideli veliteľa a vojakov, prestali Pavla biť. ³³ Tu veliteľ pristúpil k nemu, vzal ho a rozkázal ho spútať dvoma reťazami. Potom sa opýtal, kto je to a čo vykonal. ³⁴ Ale v dave každý vykrikoval niečo iné. A keď sa v tom zmätku nemohol dozvedieť nič isté, rozkázal ho odviesť do pevnosti. ³⁵ Keď prišiel ku schodom, museli ho pre násilie davu vojaci niesť, ³⁶ lebo celé množstvo ľudu šlo za ním a kričali: "Preč s ním!"

Pavol pod ochranou Rimanov - ³⁷ Keď ho už mali voviesť do pevnosti, povedal Pavol veliteľovi: "Smiem ti niečo povedať?" On vravel: "Ty vieš po grécky? ³⁸ Nie si ty ten Egyptan,

čo nedávno vyvolal vzburu a vyviedol na púšť štyritisíc zbojníkov?" ³⁹ Pavol povedal: "Ja som Žid z cilícijského Tarzu, občan nie neznámeho mesta. Prosím ťa, dovol' mi prehovoriť k ľudu." ⁴⁰ On mu dovolil a Pavol, ako stál na schodoch, pokynul ľudu rukou. Keď nastalo úplné ticho, prehovoril k nim po hebrejsky:

Sk22

XXII. Pavlova reč k Židom v Jeruzaleme - ¹ "Bratia a otcovia, počúvajte, čo vám teraz poviem na svoju obranu!" ² Keď počuli, že im hovorí hebrejsky, ešte väčšmi zatíchli. A povedal: ³ "Ja som Žid. Narodil som sa v cilícijskom Tarze, ale vychovaný som bol v tomto meste. Pri Gamalielových nohách som sa naučil prísne žiť podľa zákona otcov a horlil som za Boha, ako aj vy všetci dnes. ⁴ Túto Cestu som prenasledoval až na smrť: spútal som mužov i ženy a dával som ich do väzenia, ⁵ ako mi dosvedčí aj veľkňaz a celá veľrada. Od nich som dostal aj listy pre bratov a šiel som do Damasku, aby som aj tých, čo tam boli; v putách priviedol do Jeruzalema na potrestanie.

⁶ Ale ako som šiel a blížil sa k Damasku, zrazu ma okolo poludnia zalialo jasné svetlo z neba. ⁷ Padol som na zem, a počul som hlas, ktorý mi hovoril: "Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?" ⁸ Ja som odpovedal: "Kto si Pane?" A on mi povedal: "Ja som Ježiš Nazaretský, ktorého ty prenasleduješ. Tí, čo boli so mnou, svetlo videli, ale hlas toho, čo so mnou hovoril nepočuli. ¹⁰ I povedal som: "Čo mám robiť, Pane?" A Pán mi povedal: "Vstaň a chod' do Damasku; tam ti povedia všetko, čo ti je určené urobiť." ¹¹ Keďže som pre jas toho svetla nevidel, viedli ma moji sprievodcovia za ruku, a tak som prišiel do Damasku.

¹² Istý Ananiáš, nábožný muž podľa zákona, ktorému všetci tamojší Židia vydávajú svedectvo, ¹³ prišiel za mnou, pristúpil a povedal mi: "Brat Šavol, pozeraj!" A ja som ho v tú hodinu videl. ¹⁴ Tu on povedal: "Boh našich otcov ťa predurčil, aby si poznal jeho vôľu, videl Spravodlivého a počul hlas z jeho úst. ¹⁵ Lebo mu budeš pred všetkými ľuďmi svedkom toho, čo si videl a počul. ¹⁶ A teraz - čo čakáš?! Vstaň, daj sa pokrstiť, zmy svoje hriechy a vzývaj jeho meno!" ¹⁷ Keď som sa potom vrátil do Jeruzalema a modlil som sa v chráme, padol som do vytrženia ¹⁸ a videl som ho, ako mi hovorí: "Ponáhľaj sa a rýchlo odíď z Jeruzalema, lebo neprijmú tvoje svedectvo o mne." ¹⁹ Ja som povedal: "Pane, oni vedia, že ja som zatváral do väzenia a bil po synagógach tých, čo verili v teba. ²⁰ A keď vylievali krv tvojho svedka Štefana, aj ja som bol pri tom, schvaľoval som to a strážil som šaty tým; čo ho zabíjali. ²¹ Ale on mi povedal: "Chod', lebo ťa pošlem ďaleko medzi pohanov."

Pavol vyhlasuje, že je rímsky občan - ²² Až po toto slovo ho počúvali, ale potom začali kričať: "Preč s takýmto zo sveta, lebo nie je hoden žiť!" ²³ Pretože kričali, odhadzovali šaty a vyhadzovali prach do vzduchu; ²⁴ veliteľ rozkázal odvieť ho do pevnosti a nariadil bičovať ho a vypočúvať, aby sa dozvedel, prečo naň tak kričia.

²⁵ Ale keď mu uťahovali remene, Pavol povedal stotníkovi, čo tam stál: "A smiete bičovať rímskeho občana, a ešte bez súdu?" ²⁶ Keď to stotník počul, išiel za veliteľom a hlásil mu: "Čo to chceš robiť, veď je to rímsky občan." ²⁷ Veliteľ prišiel za ním a pýtal sa ho: "Povedz mi, ty si Riman?" On odpovedal: "Áno." ²⁸ Veliteľ vravel: "Ja som toto občianstvo získal za veľkú sumu." A Pavol povedal: "A ja som sa v ňom narodil." ²⁹ Tí, čo ho mali vypočúvať, hneď od neho odstúpili a aj veliteľ sa zľakol, keď sa dozvedel, že je Riman a že ho sputnal.

Pavol pred veľradou - ³⁰ Keďže chcel presne vedieť, z čoho ho Židia obviňujú, na druhý deň mu snal putá, rozkázal, aby sa zišli veľkňazi a celá veľrada, priviedol Pavla a postavil ho pred nich.

XXIII. ¹ Pavol sa uprene zahľadel na veľradu a povedal: "Bratia, ja som si počínal podľa najlepšieho svedomia pred Bohom až do dnešného dňa." ² Tu veľkňaz Ananiáš rozkázal tým, čo stáli pri ňom, aby ho udreli po ústach. ³ Vtedy mu Pavol povedal: "Boh udrie teba, ty obielená stena! Sedíš tu, aby si ma súdil podľa zákona, a proti zákonu ma kážeš biť?" ⁴ Tí, čo tam stáli, povedali: "Božiemu veľkňazovi zlorečíš?" ⁵ Pavol vravel: "Nevedel som, bratia, že je to veľkňaz; veď je napísané: *"Kniežaťu svojho ľudu nebudeš zlorečiť."*

⁶ Ale Pavol vedel, že jedna časť sú saduceji a druhá farizeji, preto zvolal vo veľrade: "Bratia, ja som farizej, syn farizejov. Pre nádej a zmŕtvychvstanie ma súdia." ⁷ Ako to povedal, nastala medzi farizejmi a saducejmi hádka a zhromaždenie sa rozčeslo. ⁸ Lebo saduceji tvrdia, že niet zmŕtvychvstania ani anjela ani ducha, kým farizeji vyznávajú jedno i druhé. ⁹ Strhol sa veľký krik a vstali niektorí zákonníci z časti farizejov a protestovali: "Nenachádzame nič zlé na tomto človekovi. A čo ak s ním hovoril duch alebo anjel?!" ¹⁰ Keď hádka silnela, veliteľ z obavy, že Pavla roztrhajú, poslal dolu vojakov, aby im ho vyrvali a odviekli do pevnosti. ¹¹ V nasledujúcu noc stál pred ním Pán a hovoril: "Buď pevný! Lebo ako si o mne svedčil v Jeruzaleme, tak musíš svedčiť aj v Ríme."

Sprisahanie Židov proti Pavlovi - ¹² Keď sa rozodnilo, zbehli sa Židia a zaprisahali sa, že nebudú ani jesť ani piť, kým Pavla nezabijú. ¹³ Tých, čo sa takto sprisahali, bolo vyše štyridsať. ¹⁴ Prišli k veľkňazom a starším a vraveli: "Prísahou sme sa zaviazali, že nič neokúsime, kým nezabijeme Pavla. ¹⁵ Vy teraz spolu s veľradou oznámte veliteľovi, aby ho priviedol k vám, akoby ste sa chceli dozvedieť o ňom niečo presnejšie; my sme pripravení zabiť ho skôr, ako ta dôjde."

¹⁶ Ale o úkladoch počul syn Pavlovej sestry. Preto sa vybral vošiel do pevnosti a oznámil to Pavlovi. ¹⁷ Pavol si zavolať jedného zo stotníkov a povedal mu: "Zaveď tohoto mladíka k veliteľovi, lebo mu má čosi oznámiť." ¹⁸ On ho vzal, zaviedol ho k veliteľovi a vravel: "Väzeň Pavol si ma zavolať a prosil, aby som zaviedol tohoto mladíka k tebe, lebo ti má čosi povedať." ¹⁹ Veliteľ ho vzal za ruku, utiahol sa s ním nabok a pýtal sa: "Čo mi to máš oznámiť?" ²⁰ On povedal: "Židia sa dohovorili, že ťa poprosia, aby si zajtra Pavla priviedol do veľrady, akoby sa malo o ňom zistiť niečo presnejšie. ²¹ Ale ty im never, lebo naň čiha z nich viac ako štyridsať mužov, ktorí sa zaprisahali, že nebudú ani jesť ani piť, kým ho nezabijú. A teraz pripravení čakajú na tvoj súhlas."

Pavla odvádzajú do Cézarey - ²² Tu veliteľ mladíka prepustil a prikázal mu: "Nehovor nikomu, že si mi to oznámil." ²³ Potom zavolať dvoch stotníkov a povedal im: "Pripravte na deviatu hodinu večer dvesto vojakov, ktorí pôjdu do Cézarey, aj sedemdesiat jazdcov a dvesto kopijníkov. ²⁴ Aj dobytčatá pripravte, aby na ne posadili Pavla a bezpečne ho dopravili k vladárovi Félixovi. ²⁵ Napísal aj list takéhoto znenia: ²⁶ "Klaudius Lyziáš pozdravuje vznešeného vladára Félixu. ²⁷ Tohoto muža chytili Židia, a keď sa chystali zabiť ho, prišiel som s vojskom a vyrval som im ho, lebo som sa dozvedel, že je Riman. ²⁸ Chcel som vedieť, z čoho ho obviňujú, preto som ho priviedol pred ich veľradu ²⁹ a zistil som že ho žalujú pre akési sporné otázky ich zákona. Ale obvinenia; za ktoré by si zasluhoval smrť alebo putá, niet. ³⁰ A keď som dostal hlásenie o úkladoch, ktoré strojili tomuto mužovi, hneď som ho poslal k tebe a nariadil som aj žalobcom, aby tebe povedali, čo majú proti nemu."

³¹ Vojaci teda podľa rozkazu Pavla vzali a za noci ho odviekli do Antipatridy. ³² Na druhý deň nechali s ním ísť jazdcov a vrátil sa do pevnosti ³³ Oni došli do Cézarey, odovzdali vladárovi list, a postavili pred neho aj Pavla. Prečítal si list a opýtal sa, z ktorej provincie

pochádza. A keď sa dozvedel, že z Cilície, ³⁵ povedal: "Vypočujem ťa, keď prídu aj tvoji žalobcovia." A rozkázal ho strážiť v Herodesovej vládnej budove.

Sk24

XXIV. Súdny proces pred vladárom Félixom - ¹ O päť dní prišiel veľkňaz Ananiáš s niekoľkými staršími a s istým rečníkom Tertullom a išli za vladárom so žalobou na Pavla. ² Predvolali ho a Tertullus začal žalobu: "To, že tvojou zásluhou žijeme v plnom pokoji a že vďaka tvojej starostlivosti sa veľa napravilo v prospech tohoto národa, ³ prijímame vždy a všade, vznešený Félix, so všetkou vďačnosťou. ⁴ Ale aby som ťa už dlho nezdržoval, prosím, aby si nás krátko vypočul vo svojej láskavosti: ⁵ Zistili sme totiž, že tento človek je ako morová nákaza a vyvoláva nepokoje medzi všetkými Židmi po celom svete a je aj pôvodcom vzbury nazaretskej sekty. ⁶ Ba pokúsil sa aj chrám poškvŕniť, ale sme ho chytili. (⁷ A chceli sme ho súdiť podľa nášho zákona, ale veliteľ Lyziáš došiel s veľkou posilou a vytrhol nám ho z rúk a nariadil, aby tí, čo chcú na Pavla žalovať, prišli k tebe.)" ⁸ Keď ho budeš vyšetrovať aj sám si môžeš overiť toto všetko, čo na neho žalujeme." ⁹ Aj Židia sa pripojili a tvrdili, že je to tak.

Pavlova obrana pred Félixom - ¹⁰ Keď mu vladár pokynul, aby hovoril, Pavol povedal: "Viem, že si už veľa rokov sudcom tohto národa; a tak s pokojnou myslou prednesím svoju obhajobu. ¹¹ Môžeš sa presvedčiť, že to nie je viac ako dvanásť dní, čo som sa prišiel do Jeruzalema pokloniť Bohu. ¹² A nepristihli ma ani v chráme, ani v synagógach, ani v meste, že by som sa bol s niekým prel alebo búril zástup; ¹³ ani ti nemôžu dokázať to, ¹⁴ čo teraz na mňa žalujú. No priznávam sa ti, že slúžim Bohu svojich otcov podľa Cesty, ktorú volajú sektou a verím všetko, čo je napísané v Zákone a u Prorokov. ¹⁵ A mám nádej v Bohu, že bude vzkriesenie spravodlivých i nespravodlivých, čo aj oni sami očakávajú. ¹⁶ Preto sa aj ja stále usilujem; aby som mal svedomie bez úhony pred Bohom i pred ľuďmi. ¹⁷ Po viacerých rokoch som prišiel a odovzdal som svojmu národu almužny a priniesol obety. ¹⁸ A pri nich ma očisteného, ale bez zástupu a bez hluku našli v chráme ¹⁹ niektorí Židia z Ázie; oni by mali byť tu pred tebou a žalovať, ak by mali niečo proti mne. ²⁰ Alebo nech aj títo povedia, akú nepravosť našli na mne, keď som stál pred veľradou, ²¹ okrem toho jediného slova, ktoré som vykrikol, keď som stál medzi nimi: Pre zmŕtvychvstanie ma dnes súdite."

Odročenie pravoty - ²² Félix dobre vedel o tejto Ceste a odročil ich. Povedal: "Keď príde veliteľ Lyziáš, posúdim váš spor." ²³ A stotníkovi rozkázal strážiť ho ale mierne, a nebrániť nikomu z jeho priateľov posluhovať mu.

²⁴ O niekoľko dní prišiel Félix so svojou manželkou Druzillou, ktorá bola Židovka; zavolať si Pavla a počúvať ho o viere v Krista Ježiša. ²⁵ Ale keď hovoril o spravodlivosti, zdržanlivosti a o budúcom súde, Félix sa naľakal a povedal: "Nateraz choď, v príhodnom čase si ťa zavolám." ²⁶ Pritom dúfal, že mu Pavol dá peniaze; preto ho aj častejšie volal a rozprával sa s ním. ²⁷ Po dvoch rokoch Félix vymenil Porcius Festus. Ale Félix sa chcel zavďačiť Židom, preto nechal Pavla vo väzení.

Sk25

XXV. Pavol pred Festom. Odvoláva sa na cisára - ¹ Keď Festus došiel do provincie, po troch dňoch odišiel z Cézarey do Jeruzalema. ² Tam išli za ním veľkňazi a poprední Židia so žalobou na Pavla a prosili ho; ³ žiadali o priazeň proti nemu, aby rozkázal priviesť ho do Jeruzalema, a oni strojili úklady, že ho cestou zabijú. ⁴ Festus im odpovedal, že Pavol je vo väzení v Cézarei a že aj on čoskoro odcestuje. ⁵ "Tí teda," hovoril, "čo majú medzi vami moc,

nech idú so mnou, a ak ten muž niečo spáchal, nech ho žalujú." ⁶ Nezdržal sa medzi nimi viac ako osem alebo desať dní a vrátil sa do Cézarey. Na druhý deň si sadol na súdnu stolicu a rozkázal priviesť Pavla. ⁷ Keď ho priviedli, obštúpili ho Židia, čo prišli z Jeruzalema; a vzniesli mnoho a ťažkých obvinení, ale nemohli ich dokázať. ⁸ Lebo Pavol sa bránil: "Ničím som sa neprehrešil ani proti židovskému zákonu; ani proti chrámu, ani proti cisárovi." ⁹ No Festus sa chcel zavďačiť Židom, preto povedal Pavlovi: "Chceš ísť do Jeruzalema a tam sa dať súdiť predom mnou z týchto vecí?" ¹⁰ Ale Pavol povedal: "Pred cisárovou súdnou stolicou stojím, tu ma treba súdiť. Židom som ničím neublížil; ako aj ty dobre vieš. ¹¹ Ak som sa prevínil a urobil niečo také, za čo si zasluhujem smrť, nezdráham sa umrieť; ale ak nie je nič na tom čo títo na mňa žalujú, nik ma im nemôže vydať: Odvolávam sa na cisára!" ¹² Vtedy sa Festus porozprával s radou a odpovedal: "Na cisára si sa odvolal pôjdeš k cisárovi."

Pavol pred Agrippom II. - ¹³ O niekoľko dní prišli do Cézarey kráľ Agrippa a Berenika a pozdravili Festa. ¹⁴ Keď tam boli už viac dní, Festus sa zmienil kráľovi o Pavlovi: "Félix tu nechal vo väzení istého muža. ¹⁵ Keď som bol v Jeruzaleme, prišli kvôli nemu za mnou veľkňazi a židovskí starší a žiadali ho odsúdiť. ¹⁶ Odpovedal som im, že Rimania nevydávajú nikoho skôr, kým obžalovaný nedostane možnosť brániť sa proti obvineniu v prítomnosti žalobcov. ¹⁷ Keď teda prišli sem, bez prieťahov som v nasledujúci deň sadol na súdnu stolicu a rozkázal som priviesť toho muža. ¹⁸ Žalobcovia ho obštúpili, ale nevzniesli nijaké obvinenie zo zločinov, z ktorých som ho podozrieval. ¹⁹ Mali s ním nejaké spory o ich náboženstve a o akomsi mŕtvom Ježišovi, o ktorom Pavol tvrdí, že žije. ²⁰ Ja v rozpakoch, ako riešiť takýto spor, vravel som, či by nechcel ísť do Jeruzalema a tam sa dať súdiť z tých vecí. ²¹ Ale Pavol sa odvolal, aby ho strážili až do rozhodnutia Jeho Veličenstva. Tak som ho rozkázal strážiť, kým ho nepošlem k cisárovi." ²² Agrippa povedal Festovi: "Chcel by som aj sám počuť toho človeka." Vravel: "Zajtra ho budeš počuť."

²³ Na druhý deň teda prišli Agrippa a Berenika s veľkou okázalosťou. S veliteľmi a poprednými mužmi mesta vošli do audienčnej siene a na Festov rozkaz priviedli Pavla. ²⁴ Festus povedal: "Kráľ Agrippa a všetci muži, čo ste tu s nami, vidíte toho, pre ktorého na mňa celé množstvo Židov v Jeruzaleme i tu s krikom naliehalo že nesmie ďalej žiť. ²⁵ Ja som zistil; že neurobil nič také, za čo by si zasluhoval smrť. Ale on sa odvolal na Jeho Veličenstvo. Tak som sa rozhodol poslať ho ta. ²⁶ No nemám nič isté; čo by som o ňom napísal pánovi. Preto som ho predviedol pred vás a hlavne pred teba, kráľ Agrippa, aby som po vypočutí mal čo napísať. ²⁷ Lebo sa mi zdá nerozumné poslať väzňa a neuviesť jeho vinu."

XXVI. Pavlova obrana pred Agrippom II. - ¹ Agrippa povedal Pavlovi: "Dovoľuje sa ti hovoriť na svoju obranu." Vtedy Pavol vystrel ruku a začal svoju obrannú reč: ² "Kráľ Agrippa, pokladám sa za šťastného, že sa smiem dnes pred tebou brániť proti všetkému, čo Židia na mňa žalujú, ³ tým viac, že ty poznáš všetky židovské obyčaje a sporné otázky. Preto ťa prosím, trpezlivo ma vypočuj. ⁴ Všetci Židia poznajú môj život od mladosti, aký bol od začiatku v mojom národe i v Jeruzaleme. S Poznajú ma od začiatku - len keby chceli vydať svedectvo, - že som ako farizej žil podľa najprísnejšieho smeru nášho náboženstva. ⁶ A teraz stojím pred súdom pre nádeje z prisľúbenia, ktoré dostali od Boha naši otcovia. ⁷ Dvanásť našich kmeňov dúfa, že ho dosiahne, a preto mu vytrvalo slúži dňom i nocou. Pre túto nádej ma Židia, kráľ môj, žalujú. ⁸ Čo sa vám zdá neuveriteľné na tom, že Boh kriesi mŕtvych?!"

Pavol hovorí o svojom obrátení - ⁹ Ja som si tiež myslel, že musím všemožne bojovať proti menu Ježiša Nazaretského. ¹⁰ A to som v Jeruzaleme aj robil. A keď som dostal od veľkňazov moc, veľa svätých som dal pozatvárať do väzenia; a keď ich zabíjali; ja som súhlasil.

¹¹ Po všetkých synagógach som ich často trestami nútil rúhať sa a v nesmiernej zúrivosti proti nim som ich prenasledoval aj po cudzích mestách. ¹² Keď som takto išiel do Damasku s mocou a dovolením veľkňazov, ¹³ cestou som na pravé poludnie videl, kráľ môj, svetlo z neba. jasnejšie než žiara slnka, ktoré zalialo mňa aj tých, čo šli so mnou ¹⁴ Všetci sme padli na zem a ja som počul hlas, ktorý mi po hebrejsky hovoril: "Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ? Ťažko ti proti ostňu sa vzpierať." ¹⁵ Ja som sa spýtal: "Kto si, Pane?" A Pán povedal: "Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. ¹⁶ Ale vstaň a stoj na nohách, lebo som sa ti na to zjavil, aby som ťa ustanovil za služobníka a svedka toho, čo si videl, i toho, čo ti ešte zjavím. ¹⁷ Budem ťa chrániť pred ľuďom aj pred pohanmi; ku ktorým ťa posielam ¹⁸ otvoriť im oči; aby sa od tmy obrátili k svetlu a od satanovej moci k Bohu; a tak dosiahli odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými vierou vo mňa."

¹⁹ Preto som, kráľ Agrippa, nemohol odporovať nebeskému videniu; ²⁰ ale hlásal som najprv tým, čo sú v Damasku, a potom v Jeruzaleme, a po celej judejskej krajine aj pohanom, aby robili pokánie a obrátili sa k Bohu a konali skutky hodné pokánia. ²¹ Pre toto ma Židia chytili, keď som bol v chráme, a chceli ma zabiť. ²² Ale Boh mi pomohol, a tak som tu do dnešného dňa a svedčím malému i veľkému. A nehovorím nič zvláštne, len to, čo predpovedali do budúcnosti Proroci a Mojžiš: ²³ že Mesiáš bude trpieť a že ako prvý vstane z mŕtvych a zvestuje svetlo ľudu i pohanom."

Reakcia poslucháčov - ²⁴ Keď sa takto bránil, Festus zvolal veľkým hlasom: "Šalieš Pavol! Veľká učenosť ťa privádza do šialenstva." ²⁵ Ale Pavol povedal: "Nešaliem, vznešený Festus, hovorím pravdivé a triezve slová. ²⁶ Kráľ sa vyzná v týchto veciach preto mu hovorím tak odvážne, lebo si myslím, že nič z tohoto nie je mu neznáme, veď sa to nedialo v zákutí. ²⁷ Veríš, kráľ Agrippa, prorokom? Viem, že veríš." ²⁸ Agrippa povedal Pavlovi: "Bezmála by si ma presvedčil, aby som sa stal kresťanom." ²⁹ A Pavol: "Dal by Boh, aby si sa nielen ty, ale aby sa všetci títo, čo ma dnes počúvajú, stali v malom i veľkom takými, akým som ja, okrem týchto pút!"

³⁰ Tu vstal kráľ aj vladár, Berenika a ostatní čo s nimi sedeli, ³¹ a keď odchádzali, hovorili medzi sebou: "Tento človek nerobí nič také; za čo by si zasluhoval smrť alebo putá." ³² A Agrippa povedal Festovi: "Tento človek mohol byť prepustený, keby sa nebol odvolal na cisára."

7. Cesta do Ríma 27,1 - 28,31

Sk27

XXVII. Z Cézarey po Krétu - ¹ Keď sa rozhodlo, že sa odplavíme do Itálie, odovzdali Pavla a niektorých iných väzňov stotníkovi menom Júliusovi z cisárskej kohorty. ² Nastúpili sme na adramytijskú loď, ktorá sa mala plaviť okolo pobrežia Ázie a pohli sme sa. Bol s nami Macedónčan Axistarchus zo Solúna. ³ Na druhý deň sme prišli do Sidonu. Július zaobchádzal s Pavlom ľudsky a dovolil mu zájsť k priateľom a postarať sa o seba. ⁴ Keď sme sa odtiaľ pohli, plávali sme popod Cyprus, lebo vietor dul proti nám. ⁵ Preplavili sme sa Cílicijským a Pamfýlskym morom a prišli sme do Myry v Lýcii. ⁶ Tam stotník našiel alexandrijskú loď, čo sa plavila do Itálie, a preložil nás na ňu. ⁷ Ale veľa dní sme sa len pomaly plavili a ledva sme sa dostali naproti Knidu, lebo nám prekážal vietor. Preplavili sme sa popod Krétu popri Salmone, ⁸ ťažko sme ju oboplávali a došli sme na isté miesto, ktoré sa volá Dobrý prístav, neďaleko mesta Lazea. ⁹ Po dlhom čase už plavba nebola bezpečná, lebo už aj pôst prešiel, preto ich Pavol varoval: ¹⁰ "Muži, vidím, že plavba začína byť nebezpečná a ohrozuje nielen

náklad a loď, ale aj naše životy." ¹¹ Ale stotník viac veril kormidelníkovi a majiteľovi lode ako tomu, čo hovoril Pavol. ¹² A pretože prístav nebol vhodný na prezimovanie, väčšina rozhodla vyplávať odtiaľ a dostať sa podľa možnosti do krétskeho prístavu Feniky, ktorý je obrátený na juhozápad až severozápad, a tam zimovať.

Búrka na mori - ¹³ Začal viať južný vietor a mysleli si, že sa im podarí, čo si zaumienili. Zdvihli kotvy a plavili sa tesne popri Kréte. ¹⁴ Ale zanedlho sa na ňu spustil búrlivý vietor, ktorý volajú euroakvilo, ¹⁵ zmocnil sa lode a nebolo ju možné proti vetru udržať, takže sme loď nechali vetru a unášal nás. ¹⁶ Keď sme obiehali ostrovček, ktorý sa volá Kauda, ledva sme zachránili čln. ¹⁷ Keď ho vytiahli, použili pomocné zariadenie a podpásali loď. Potom v obave, aby nenarazili na Syrtu, spustili kotvu a nechali sa unášať. ¹⁸ Ale búrka nami prudko zmietala, preto na druhý deň vyhadzovali náklad ¹⁹ a na tretí deň vlastnými rukami povyhadzovali lodné náradie. ²⁰ No keď sa už viac dní neukázalo ani slnko ani hviezdy a búrka stále zúrila, strácali sme všetku nádej na záchranu.

²¹ Keď však už dlho nič nejedli, Pavol si stal doprostred nich a povedal: "Muži, mali ste ma poslúchnuť a nehýbať sa z Kréty. Boli by ste si ušetrili toto nebezpečenstvo a škodu. ²² A teraz vám radím, aby ste mali pokojnú myseľ, lebo nik z vás nepríde o život, iba o loď. ²³ Tejto noci zastal pri mne anjel toho Boha, ktorému patrím a slúžim, ²⁴ a povedal: "Neboj sa, Pavol! Musíš stáť pred cisárom a Boh ti daroval všetkých, čo sa s tebou plavia." ²⁵ Preto, muži, majte pokojnú myseľ. Verím Bohu, že bude tak, ako mi povedal. ²⁶ Máme však naraziť na nejaký ostrov."

Stroskotanie lode - ²⁷ Keď nadišla štrnásť noc a hnalo nás po Adriatickom mori, okolo polnoci sa námorníkom zazdalo, že vidia nejakú krajinu. ²⁸ Spustili olovnicu a namerali dvadsať siah hĺbky. O kúsok ďalej znova spustili a namerali pätnásť siah. ²⁹ V obave, aby sme nenarazili na skaliská, spustili zo zadnej časti lode štyri kotvy a žiadali si, aby už bol deň. ³⁰ Keď sa námorníci pokúšali ujsť z lode a spúšťali na more čln pod zámienkou, akoby chceli aj z prednej časti lode spustiť kotvy, ³¹ Pavol povedal stotníkovi a vojakom: "Ak títo nezostanú na lodi, vy sa nemôžete zachrániť." ³² Vtedy vojaci preťali povrazy člna a nechali ho spadnúť.

³³ A kým nezačalo svať, Pavol vyzýval všetkých, aby si zajedli. Vravel: "Dnes už štrnásť deň čakáte hladní a nič nejete. ³⁴ Preto vás prosím, zajedzte si; je to na vašu záchranu. Nikomu z vás sa ani vlas z hlavy nestratí." ³⁵ Keď to povedal, vzal chlieb a pred očami všetkých vzdal Bohu vďaky, rozlomil ho a začal jesť. ³⁶ Všetci sa upokojili a prijali pokrm. ³⁷ Všetkých nás bolo na lodi dvestosedemdesiatšesť. ³⁸ Keď sa najedli, vyhadzovali do mora pšenicu, aby odľahčili loď.

³⁹ Keď sa rozodnilo, nevedeli, aká je to krajina, videli iba zátoku s miernym pobrežím a chceli naň zahnať loď, ak to bude možné. ⁴⁰ Odsekli kotvy a nechali ich v mori; uvoľnili aj povrazy na kormidlách, napli pred ňu plachtu a v priaznivom vánku mierili na pobrežie. ⁴¹ Dostali sa však na plytčinu a narazili. Predok lode sa zaboril a zostal nehybný, no zadná časť sa pod náporom vln rozpadala. ⁴² Vojaci chceli väzňov pozabíjať, aby niektorý neušiel, ak sa mu podarí vyplávať. ⁴³ Ale stotník chcel zachrániť Pavla, preto prekazil ich úmysel. Dal rozkaz, aby tí, čo vedia plávať, prví zoskočili a vyšli na breh, ⁴⁴ ostatní na doskách alebo na zvyškoch lode. A tak sa všetci dostali na pevninu.

XXVIII. Pavol na Malte - ¹ Keď sme sa zachránili, dozvedeli sme sa, že ostrov sa volá Malta. ² Domorodci boli k nám neobyčajne ľudskí. Rozložili vatru a všetkých nás prijali, lebo sa blížil dážď a bolo zima. ³ Keď Pavol nazbieral hrbu raždia a prikladal na oheň, hodila sa mu

na ruku vretenica, ktorá unikala pred horúčavou. ⁴ Keď domorodci videli zviera, ako mu visí na ruke, hovorili si: "Tento človek je určite vrah; hoci sa zachránil z mora, pomsta mu nedovolila žiť." ⁵ Ale on striasol zviera do ohňa a nič zlé sa mu nestalo. ⁶ Oni čakali, že opuchne, alebo naraz padne a umrie. Ale keď už dlho čakali a videli, že sa s ním nič zlé nedeje, zmenili mienku a hovorili, že je boh.

⁷ V tých miestach mal pozemky náčelník ostrova, menom Publius. Ten nás prijal a tri dni sa láskavo o nás staral ako o hostí. ⁸ Publiov otec práve ležal v horúčke a trápila ho úplavica. Pavol k nemu vošiel, pomodlil sa, vložil naň ruky a uzdravil ho. ⁹ A potom prichádzali aj ostatní chorí z ostrova a uzdravovali sa. ¹⁰ Tí si nás veľmi uctili, a keď sme odchádzali, dali nám, čo sme potrebovali.

Smerom k Rímu - ¹¹ Po troch mesiacoch sme vyplávali na alexaridrijskej lodi, čo zimovala na ostrove a mala v znaku Blížence. ¹² Prišli sme do Syrakúz a zostali sme tam tri dni. ¹³ Potom sme stade odrazili a dostali sme sa do Régia. Na druhý deň začal viať južný vietor a za dva dni sme došli do Puteol. ¹⁴ Tam sme našli bratov, ktorí nás prosili, aby sme u nich zostali sedem dní. A tak sme prišli do Ríma. ¹⁵ Dopočuli sa o nás tamojší bratia a prišli nám naproti až po Appiovo Fórum a k Trom Tabernám. Keď ich Pavol zazrel, vzdával Bohu vďaky a nadobudol úfnosť.

Pavol v Ríme - ¹⁶ Keď sme prišli do Ríma, dovolili Pavlovi bývať oddelene len s vojakom, čo ho strážil. ¹⁷ O tri dni zvolal popredných Židov. Keď sa zišli, povedal im: "Bratia, ja som nič neurobil ani proti ľudu, ani proti otcovským zvykom, a predsa ma v Jeruzaleme uväznili a vydali do rúk Rimanov. ¹⁸ Oni ma vypočuli a chceli ma prepustiť, lebo som neurobil nič, za čo by som si zasluhoval smrť. ¹⁹ Ale Židia boli proti tomu a bol som donútený odvolať sa na cisára; ale nie že by som chcel niečo žalovať na svoj národ. ²⁰ Pre toto som sa chcel stretnúť a hovoriť s vami. Lebo pre nádej Izraela som sputnaný touto reťazou." ²¹ Oni mu odpovedali: "My sme nedostali ani list o tebe z Judey, ani neprišiel nik z bratov a neohlásil, ani nehovoril o tebe nič zlé. ²² Ale radi by sme od teba počuli, ako zmýšľaš, lebo je nám známe o tejto sekte, že jej všade odporujú."

²³ Určili mu deň a mnoho ich prišlo k nemu na byt. On im od rána až do večera vysvetľoval, svedčil o Božom kráľovstve a presviedčal ich o Ježišovi z Mojžišovho zákona a z Prorokov. ²⁴ Niektorí verili tomu, čo hovoril, iní zasa neverili. ²⁵ Keď sa nevedeli medzi sebou dohodnúť, rozišli sa a Pavol povedal iba toto slovo: "Dobre povedal Duch Svätý skrze proroka Izaiáša vašim otcom:

²⁶ *"Chod' k tomu ľudu a povedz: Budete počúvať, a nepochopíte, budete hľadiť a neuvidíte.*

²⁷ *Lebo otupelo srdce tohoto ľudu:*

ušami ťažko počujú

a oči si zažmurili,

aby azda očami nevideli a ušami nepočuli,

aby srdcom nechápali a neobrátili sa -

aby som ich neuzdravil."

²⁸ Nech je vám teda známe, že sa táto Božia spása posielala pohanom. Oni budú počúvať." (²⁹ Ako to povedal, Židia od neho odišli, ale medzi sebou sa veľmi dohadovali.)

Záver - ³⁰ Pavol potom zostal celé dva roky vo svojom najatom byte a prijímal všetkých, čo k nemu prichádzali. ³¹ Ohlasoval Božie kráľovstvo a učil o Pánu Ježišovi Kristovi so všetkou odvahou a bez prekážky.

LIST RIMANOM

ÚVOD 1,1-15

Rim1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, služobník Krista Ježiša povolaný za apoštola, vybraný hlásať Božie evanjelium, ² ktoré Boh vopred prisľúbil vo Svätých písmach skrze svojich prorokov ³ o svojom Synovi, ktorý podľa tela pochádza z Dávidovho rodu ⁴ a podľa Ducha svätosti od vzkriesenia z mŕtvych je ustanovený v moci ako Boží Syn, o Ježišovi Kristovi, našom Pánovi. ⁵ Skrze neho sme dostali milosť a apoštolský úrad, aby na slávu jeho mena poslušne uverili všetky národy; ⁶ k nim patríte aj vy, povolani Ježišom Kristom. ⁷ Všetkým, čo sú v Ríme Bohom milovaným, povolaným svätým: Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista.

Vďakyvzdanie a túžba navštíviť Rím - ⁸ Predovšetkým vzdávam vďaky svojmu Bohu skrze Ježiša Krista za vás všetkých, pretože sa vaša viera zvestuje po celom svete. ⁹ Veď Boh ktorému z tej duše slúžim v evanjeliu jeho Syna, je mi svedkom, ako si na vás ustavične spomínam ¹⁰ vo všetkých svojich modlitbách a prosím, či by sa mi raz predsa len nepodarilo prísť k vám ak to bude Božia vôľa. ¹¹ Lebo túžim vidieť vás a dať vám nejaký duchovný dar na vašu posilu, ¹² to jest, aby sme sa navzájom potešili spoločnou vierou, vašou i mojou. ¹³ Nechcem, bratia, aby ste nevedeli, že som už veľa ráz pomýšľal ísť k vám, aby som aj u vás mal nejaké ovocie, tak ako u ostatných národov, - ale až doteraz sa mi v tom prekážalo. ¹⁴ Som dlžníkom Grékov i barbarov, múdrych i nemúdrych. ¹⁵ A tak pokiaľ ide o mňa, som pripravený hlásať evanjelium aj vám, čo ste v Ríme.

Prvá časť

Spása skrze vieru 1,16 - 11,36

1. Ospravedlnenie 1,16 - 4,25

Ohlásenie témy - ¹⁶ Lebo ja sa za evanjelium nehanbím; veď ono je Božou mocou na spásu každému, kto verí, najprv Židovi, potom Grékovi. ¹⁷ V ňom sa totiž zjavuje Božia spravodlivosť z viery pre vieru, ako je napísané: „*Spravodlivý bude žiť z viery.*“

A. Trestajúca Božia spravodlivosť 1,18 - 3,20

Pohania sú predmetom Božieho hnevu - ¹⁸ Boží hnev z neba sa zjavuje proti každej bezbožnosti a nepravosti ľudí, ktorí nepravosťou prekážajú pravde. ¹⁹ Je im predsa zjavné, čo možno o Bohu vedieť; Boh im to zjavil. ²⁰ Veď to, čo je v ňom neviditeľné - jeho večnú moc a božstvo -, možno od stvorenia sveta rozumom poznávať zo stvorených vecí; takže nemajú výhovorky. ²¹ Hoci Boha poznali, neoslavovali ho ako Boha, ani mu nevzdávali vďaky; ale stratili sa vo svojich myšlienkach a ich nerozumné srdce sa zatemnilo. ²² Hovorili, že sú múdri,

a stali sa hlupákmi. ²³ Slávu nesmrteľného Boha zamenili za podoby zobrazujúce smrteľného človeka, vtáky, štvornožce a plazy.

²⁴ Preto ich Boh vydal nečistote podľa žiadostí ich srdca; a tak hanobili svoje vlastné telá ²⁵ tí, čo Božiu pravdu zamenili za lož, uctievali stvorenia a slúžili radšej im ako Stvoriteľovi, ktorý je zvelebený naveky. Amen.

²⁶ Preto ich Boh vydal nehanebným náruživostiam. Ich ženy zamenili prirodzený styk za protiprirodzený. ²⁷ A podobne aj muži zanechali prirodzený styk so ženou a zahoreli žiadostivosťou jeden k druhému: muži s mužmi páchali nehanebnosť. Tak si sami na sebe odniesli zaslúženú odplatu za svoje poblúdenie. ²⁸ A pretože si nevedeli vážiť poznanie Boha, Boh ich vydal napospas ich zvrátenému zmýšľaniu, aby robili, čo sa nepatrí, ²⁹ plných nepravosti, zloby, lakomstva, ničomnosti, plných závisti, vrážd, svárov, ľsti, zlomyseľnosti; sú klebetní, ³⁰ utrhačskí, nenávidia Boha, urážajú iných, sú pyšní, povyšujú sa, vymýšľajú zlo, neposlúchajú rodičov, ³¹ sú nerozumní, vierolomní, bezcitní a nemilosrdní. ³² Hoci dobre vedia o Božom ustanovení, že tí, čo robia také veci, zasluhujú si smrť, nielen že to sami robia, ale aj schvaľujú, keď to robia iní.

Rim2

II. Aj Židia sú predmetom Božieho hnevu - ¹ A tak človeče, nemáš výhovorky, keď súdiš, nech si ktokoľvek. Lebo v čom súdiš iného, sám seba odsudzuješ. Veď aj ty, čo súdiš, robíš to isté. ² A vieme, že Boží súd podľa pravdy postihne tých, čo robia také veci. ³ Azda si myslíš, človeče, že ty, čo súdiš tých, čo robia také veci, a sám ich robíš, unikneš Božiemu súdu?! ⁴ Alebo pohŕdaš bohatstvom jeho láskavosti, trpezlivosti a zhovievavosti a nevieš, že Božia láskavosť ťa chce priviesť k pokániu? ⁵ Ale ty si svojou zaťatosťou a nekajúcim srdcom hromadiš hnev na deň hnevu, keď sa zjaví spravodlivý Boží súd. ⁶ On odplatí každému podľa jeho skutkov: ⁷ večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť, s hnevom a rozhorčením tým, čo tvrdošijne odporujú pravde a oddávajú sa nepravosti. ⁸ Súženie a úzkosť doľahnú na každého človeka, ktorý pácha zlo, najprv na Žida, potom na Gréka, ¹⁰ ale sláva, česť a pokoj čakajú každého; kto koná dobro, najprv Žida, potom Gréka. ¹¹ Veď Boh nikomu nenadŕža.

Napriek zákonu... - ¹² Všetci, čo hrešili bez zákona, bez zákona aj zahynú, a tí, čo hrešili pod zákonom, budú súdení podľa zákona. ¹³ Lebo nie tí sú spravodliví pred Bohom, čo zákon počúvajú, ale tí, čo zákon plnia budú ospravedlnení. ¹⁴ A keď pohanovia, ktorí nemajú zákon, od prírody robia, čo zákon požaduje, hoci taký zákon nemajú, sami sebe sú zákonom. ¹⁵ Tým ukazujú, že majú požiadavky zákona vpísané vo svojich srdciach, čo im dosvedčuje zároveň aj ich svedomie aj ich myšlienky, ktoré sa navzájom obviňujú alebo i bránia; ¹⁶ v deň, keď Boh bude podľa môjho evanjelia skrze Krista Ježiša súdiť, čo je skryté v ľuďoch.

¹⁷ Ty sa teda nazývaš Židom, spoliehaš sa na zákon, chváliš sa Bohom ¹⁸ a poznáš Vôľu. Poučený zákonom vieš posúdiť, čo je lepšie. ¹⁹ Myslíš si, že si vodcom slepých, svetlom tých, čo sú vo tme, ²⁰ vychovávateľom nerozumných, učiteľom nedospelých, ktorý má v zákone stelesnenie poznania a pravdy. ²¹ Ty teda poučáš iného, a sám sa neučíš?! Hlásaš, že sa nesmie kraďnúť a kraďneš?! ²² Hovoriš, že neslobodno cudzoložiť, a cudzoložíš?! Ošklivíš si modly, a vylupuješ chrámy?! ²³ Chváliš sa zákonom, a prestupovaním zákona znevažuješ Boha?! ²⁴ „Lebo pre vás sa pohanovia rúhajú Božiemu menu,“ ako je napísané.

Napriek obriezke... - ²⁵ Obriezka osoží, ak zachováš zákon. Ale ak zákon prestupuješ, tvoja obriezka stala sa neobriezku. ²⁶ A zasa ak neobrezaný zachováva ustanovenia zákona, nebude sa mu neobriezka počítať za obriezku? ²⁷ A neobrezaný na tele, čo plní zákon, bude súdiť teba, ktorý napriek litere a obriezke zákon prestupuješ. ²⁸ Lebo Židom nie je ten, kto je ním navonok, ani obriezku nie je tá, ktorú vidieť na tele, ²⁹ ale Židom je ten, kto je ním vnútri,

a obriezka je obriezka srdca v duchu, nie podľa litery; a jeho chvála nie je od ľudí, ale od Boha.

Rim3

III. Napriek Božím prisľúbeniam... - ¹ Čo má teda Žid navyše alebo aký úžitok je z obriezky?

² Veľký v každom ohľade. Predovšetkým ten, že im sú zverené Božie výroky.

³ A čo ak sú niektorí neverní? Zmarí ich nevernosť Božiu vernosť?

⁴ Vonkoncom nie! Nech sa ukáže, že Boh je pravdivý a všetci ľudia klamú, ako je napísané: „*Aby si sa ukázal spravodlivý vo svojich slovách a zvíťazil, keď ťa budú súdiť.*“

⁵ A čo povieme na to, že naša nepravosť dáva vyniknúť Božej spravodlivosti? Je vari Boh nespravodlivý, keď stíha hnevom? Hovorím to po ľudsky.

⁶ Vonkoncom nie! Ved' ako potom bude Boh súdiť svet?

⁷ Ale ak moja lož dá vyniknúť Božej pravde na jeho slávu, prečo som ešte súdený ako hriešnik? ⁸ Nie je to potom tak, ako o nás potupne rozširujú a ako niektorí tvrdia, že hovoríme: „Robme zlo, aby vzišlo dobro“? Ich odsúdenie je spravodlivé.

Všetci sú pod hriechom - ⁹ Čo teda? Prevyšujeme ich? Vôbec nie! Ved' sme už o Židoch i Grékoch vyhlásili, že všetci sú pod hriechom, ¹⁰ ako je napísané:

„*Nik nie je spravodlivý,*

¹¹ *nik nie je rozumný, nik nehľadá Boha.*

¹² *všetci poblúdili, všetci sa stali neužitočnými:*

nikto nerobí dobre, veru, celkom nik.

¹³ *Ich hrtan je ako otvorený hrob,*

svojimi jazykmi hovoria ľstivo,

za perami majú jed vreteníc,

¹⁴ *ich ústa sú plné kliatby a horkosti;*

¹⁵ *ich nohy sú rýchle prelievať krv,*

¹⁶ *na ich cestách skaza a nešťastie;*

¹⁷ *nepoznali cestu pokoja.*

¹⁸ *Pred ich očami nieto bázne Božej.*“

¹⁹ A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby boli umlčané každé ústa a aby bol celý svet pred Bohom usvedčený z viny. ²⁰ Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred nim ospravedlnený nijaký človek. Ved' len zo zákona je poznanie hriechu.

B. Božia spravodlivosť a viera 3,21-31

Zjavila sa Božia spravodlivosť - ²¹ Ale teraz sa zjavila Božia spravodlivosť bez zákona a dosvedčujú ju Zákon i Proroci: ²² Božia spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Lebo niet rozdielu: ²³ ved' všetci zhrešili a chýba im Božia sláva; ²⁴ ale sú ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi. ²⁵ Jeho Boh ustanovil ako prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery, aby ukázal svoju spravodlivosť, lebo v minulosti prehliadal predošlé hriechy ²⁶ vo svojej božskej zhovievavosti, aby v tomto čase ukázal svoju spravodlivosť: že sám je spravodlivý a že ospravedľuje toho, kto verí v Ježiša.

Úloha viery - ²⁷ Aké teda vystatovanie? Je vylúčené. Akým zákonom? Skutkov? Nie, ale zákonom viery. ²⁸ Lebo si myslíme, že človek je ospravedlnený skrze vieru bez skutkov podľa zákona. ²⁹ Vari je Boh len Bohom Židov? A nie aj pohanov? Veru, aj pohanov; ³⁰ lebo je len jeden Boh, ktorý ospravedlní obrezaných z viery a neobrezaných pre vieru. ³¹ Rušíme teda vierou zákon? Vôbec nie! Naopak, zákon potvrdzujeme.

C. Príklad Abraháma 4,1-25

Rim4

IV. Aj Abraháma ospravedlnila jeho viera - ¹ Čo teda povieme: Čo dosiahol Abrahám, náš praotec podľa tela? ² Ak bol Abrahám ospravedlnený zo skutkov, má sa čím chváliť, ale nie pred Bohom. ³ Ved' čo hovorí Písmo? „*Abrahám uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť.*“ ⁴ Kto pracuje, nedostáva odmenu z milosti, ale z podlžnosti. ⁵ Kto však nepracuje, ale verí v toho, ktorý ospravedľuje bezbožného, tomu sa jeho viera počíta za spravodlivosť. ⁶ Ved' aj Dávid blahoslaví človeka, ktorému Boh počíta spravodlivosť bez skutkov:

⁷ *Blahoslavení ti, ktorým sa odpustili neprávosti
a sú oslobodení od hriechov.*

⁸ *Blahoslavený človek, ktorému Pán hriech nepripočíta.*

Nezávisle od obriezky - ⁹ Vzťahuje sa toto blahoslavenstvo len na obrezaných, alebo aj na neobrezaných? Ved' hovoríme: „*Abrahámovi sa viera počítala za spravodlivosť.*“ ¹⁰ A ako sa mu počítala? Obrezanému, či neobrezanému? Nie obrezanému, ale neobrezanému. ¹¹ Znak obriezky dostal ako pečať spravodlivosti z viery, ktorú mal už ako neobrezaný, aby bol otcom všetkých, čo veria ako neobrezaní, aby sa im počítala spravodlivosť, ¹² aj otcom obrezaných, ktorí nie sú len obrezaní, ale aj kráčajú v šľapajach viery nášho otca Abraháma, ktorú mal už ako neobrezaný.

Dedičstvo je nezávislé od zákona - ¹³ Ved' Abrahám ani jeho potomstvo nedostali prisľúbenie, že budú dedičmi sveta skrze zákon, ale skrze spravodlivosť z viery. ¹⁴ Lebo ak sú dedičmi tí, čo sú zo zákona, potom je viera zbytočná a prisľúbenie zmarené. ¹⁵ Zákon totiž vyvoláva hnev; ale kde niet Zákona, niet ani priestupku. ¹⁶ Preto z viery, aby to bolo z milosti, aby prisľúbenie trvale platilo pre všetko potomstvo: nielen pre to, čo je zo zákona, ale aj pre to, čo je z Abrahámovej viery - on je otcom nás všetkých, ¹⁷ ako je napísané: „*Ustanovil som ťa za otca mnohých národov*“ - pred Bohom, ktorému uveril a ktorý oživuje mŕtvych a volá k bytiu to, čoho niet. ¹⁸ On proti nádeji v nádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov, podľa slova: „*Také bude tvoje potomstvo.*“ ¹⁹ A neochabol vo viere, ani keď videl, že jeho telo je už odumreté - ved' mal skoro sto rokov - a že je odumreté aj Sárino lono. ²⁰ A nezapochyboval nedôverčivo o Božom prisľúbení, ale posilnený vierou vzdával Bohu slávu, ²¹ pevne presvedčený, že má moc aj splniť, čo prisľúbil. ²² Preto sa mu to počítalo za spravodlivosť.

Vzor viery pre kresťanov - ²³ A nielen kvôli nemu bolo napísané: „*Počítalo sa mu to,*“ ²⁴ ale aj kvôli nám. Bude sa to počítať aj nám, čo veríme v toho, ktorý vzkriesil z mŕtvych Ježiša, nášho Pána, ²⁵ vydaného za naše hriechy a vzkrieseného pre naše ospravedlnenie.

2. Ovocie ospravedlnenia - spása 5,1 - 11,36

Rim5

V5. Skrze Krista sme obsiahli zmierenie - ¹ A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. ² Skrze neho máme vierou prístup k tej milosti, v ktorej zotrávame, aj sa chválime nádejou na Božiu slávu. ³ A nielen to: chválime sa aj súženiami, ved' vieme, že súženie prináša trpezlivosť, ⁴ trpezlivosť osvedčenú čnosť a osvedčená čnosť zasa nádej. ⁵ A nádej nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali.

⁶ Ved' Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní. ⁷ Sotvakto zomrie za spravodlivého; hoci za dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť. ⁸ Ale

Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici. ⁹ Tým skôr sa teda skrže neho zachránime od hnevu teraz, keď sme už ospravedlnení jeho krvou! ¹⁰ Lebo ak sme boli zmierení s Bohom smrťou jeho Syna vtedy, keď sme boli nepriateľmi, tým skôr už ako zmierení budeme spasení jeho životom. ¹¹ A nielen to: ešte sa aj chválime Bohom skrže nášho Pána Ježiša Krista, skrže ktorého sme teraz obsiahli zmierenie.

A. Oslobodenie od hriechu, smrti a zákona 5,12 - 7,25

Protiklad hriechu a milosti - ¹² Preto ako skrže jedného človeka vstúpil do tohoto sveta hriech a skrže hriechu smrť, tak aj smrť prešla na všetkých ľudí, lebo všetci zhrešili. ¹³ Hriech bol síce vo svete už pred zákonom, lenže hriech sa nepočíta, keď nie je zákon. ¹⁴ No smrť panovala od Adama až po Mojžiša aj nad tými, ktorí nespáchali priestupok podobný Adamovmu: on je predobrazom toho, ktorý mal prísť.

¹⁵ Ale s darom to nie je tak ako s previnením. Lebo ak previnením jedného zomreli mnohí, tým väčšími sa milosťou jedného človeka, Ježiša Krista, v mnohých rozhojnila Božia milosť a dar. ¹⁶ A s darom to nie je tak ako s tým, čo prišlo skrže jedného, ktorý zhrešil. Lebo súd pre jedno previnenie priniesol odsúdenie, milosť však prináša ospravedlnenie z mnohých previnení. ¹⁷ Lebo ak previnením jedného skrže jedného zavládla smrť, tým skôr skrže jedného, Ježiša Krista, budú v živote kralovať tí, čo dostávajú hojnosť milosti a darovanej spravodlivosti.

¹⁸ Teda ako previnenie jedného prinieslo odsúdenie všetkým ľuďom, tak spravodlivosť jedného priniesla všetkým ľuďom ospravedlnenie a život. ¹⁹ Lebo ako sa neposlušnosťou jedného človeka mnohí stali hriešnikmi, tak zasa poslušnosťou jedného sa mnohí stanú spravodlivými.

²⁰ A do toho ešte prišiel zákon, aby sa rozmnožilo previnenie. Ale kde sa rozmnožil hriech, tam sa ešte väčšími rozhojnila milosť, ²¹ aby tak, ako hriech vládol v smrti, aj milosť vládla spravodlivosťou pre večný život skrže Ježiša Krista, nášho Pána.

Rim6

VI. Krst znamená smrť hriechu - ¹ Čo teda povieme? Budeme zotrvať v hriechu, aby sa rozhojnila milosť? ² Vonkoncom nie! Ved' sme zomreli hriechu! Ako by sme v ňom ešte mohli žiť? ³ Alebo neviete, že všetci, čo sme boli pokrstení v Kristovi Ježišovi, v jeho smrť sme boli pokrstení? ⁴ Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. ⁵ Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. ⁶ Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. ⁷ Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu.

⁸ Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť. ⁹ Ved' vieme, že Kristus vzkriesený z mŕtvych už neumiera, smrť nad ním už nepanuje. ¹⁰ Lebo keď zomrel, zomrel raz navždy hriechu, ale keď žije, žije Bohu. ¹¹ Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi.

Neslúžte hriechu, ale spravodlivosti - ¹² Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam, ¹³ ani nevydávajte svoje údy hriechu za nástroj neprávosti, ale oddajte sa Bohu ako živí, čo vstali z mŕtvych, a svoje údy dajte Bohu za nástroj spravodlivosti. ¹⁴ A hriech už nebude panovať nad vami, lebo nie ste pod zákonom, ale pod milosťou.

Ste služobníkmi spravodlivosti - ¹⁵ Čo teda? Budeme hrešiť, pretože nie sme pod zákonom, ale pod milosťou? Vonkoncom nie! ¹⁶ Neviete, že komu sa dávate za otrokov a poslúchate ho, ste otrokmi toho, koho poslúchate: či hriechu na smrť, alebo poslušnosti pre spravodlivosť? ¹⁷ No vďaka Bohu, že hoci ste boli otrokmi hriechu, zo srdca ste sa podriadili

tomu učeniu, do ktorého ste boli uvedení, ¹⁸ a oslobodení od hriechu stali ste sa služobníkmi spravodlivosti.

¹⁹ Hovorím po ľudsky s ohľadom na slabosť vášho tela. Ako ste vydávali svoje údy na nepravosť, keď slúžili nečistote a nepravosti, tak teraz vydávajte svoje údy na posvätenie, aby slúžili spravodlivosti. ²⁰ Lebo keď ste boli otrokmi hriechu, boli ste slobodní čo do spravodlivosti. ²¹ A aký úžitok ste mali vtedy z toho, za čo sa teraz hanbíte? Ved' koniec toho všetkého je smrť! ²² Ale teraz, keď ste oslobodení od hriechu a stali ste sa Božími služobníkmi, máte z toho úžitok na posvätenie a nakoniec večný život. ²³ Lebo mzdou hriechu je smrť, ale Boží dar je večný život v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.

Rim7

VII. Kresťana neviaže Mojžišov zákon - ¹ Vari neviete, bratia - ved' hovorím takým, čo poznajú zákon -, že zákon panuje nad človekom, dokiaľ žije? ² Aj vydatú ženu zákon viaže len k žijúcemu mužovi; ak muž zomrie, je oslobodená od zákona muža. ³ Kým teda žije muž, budú ju volať cudzoložnicou, ak patrí inému mužovi. Ale ak muž zomrie, je oslobodená od zákona a nie je cudzoložnicou, ak patrí inému mužovi. ⁴ Tak ste aj vy, bratia moji, zomreli zákonu skrze Kristovo telo, aby ste patrili inému, tomu, ktorý bol vzkriesený z mŕtvych, aby sme prinášali ovocie Bohu. ⁵ Lebo kým sme boli v tele, pôsobili v našich údoch hriechne vášne, podnecované zákonom, a prinášali ovocie smrti. ⁶ Ale teraz sme oslobodení od zákona, lebo sme zomreli tomu, čo nás držalo v zajatí, aby sme tak slúžili po novom, v Duchu, a nie po starom, podľa litery.

Hriech a zákon - ⁷ Čo teda povieme? Je zákon hriechom? Vonkoncom nie! Ale hriech som poznal iba skrze zákon; ved' by som nevedel o žiadostivosti, keby zákon nehovoril: „*Nepožiadaj*.“ ⁸ Ale hriech, keď sa mu naskytla príležitosť, skrze prikázanie vzbudil vo mne všetku žiadostivosť; lebo bez zákona bol hriech mŕtv. ⁹ Ja som kedysi žil bez zákona, ale keď prišlo prikázanie, hriech ožil ¹⁰ a ja som zomrel; i ukázalo sa, že to prikázanie, ktoré bolo pre život, bolo mi na smrť. ¹¹ Lebo hriech, keď sa mu naskytla príležitosť, skrze prikázanie ma zviedol, a tým zabil. ¹² Tak teda zákon je svätý, aj prikázanie je sväté, spravodlivé a dobré. ¹³ Teda to dobré stalo sa mi smrťou? Vonkoncom nie! Ale hriech, aby sa ukázal ako hriech, spôsobil mi prostredníctvom toho dobrého smrť, aby sa tak hriech skrze prikázanie ukázal nadmieru hriechnym.

Vnútny boj - ¹⁴ Vieme, že zákon je duchovný, ale ja som telesný, zapredaný hriechu. ¹⁵ Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím. ¹⁶ No ak robím to, čo nechcem, priznávam zákonu, že je dobrý. ¹⁷ Potom to však už nerobím ja, ale hriech, ktorý vo mne sídli. ¹⁸ Viem totiž, že vo mne, to jest v mojom tele, nesídlí dobro; lebo chcieť dobro, to mi je blízko, ale robiť dobro nie. ¹⁹ Ved' nerobím dobro, ktoré chcem, ale robím zlo, ktoré nechcem. ²⁰ No ak robím to, čo nechcem, už to nerobím ja, ale hriech, ktorý vo mne sídli. ²¹ Badám teda taký zákon, že keď chcem robiť dobro, je mi blízko zlo. ²² Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ²³ ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch.

²⁴ Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti? ²⁵ Ale nech je Bohu vďaka skrze Ježiša Krista, nášho Pána! Ja sám teda myslou slúžim Božiemu zákonu a telom zákonu hriechu.

B. Život kresťana v Duchu Svätom 8,1-39

Rim8

VIII. Život podľa Ducha - ¹ Teraz teda už niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi; ² veď zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ťa od zákona hriechu a smrti. ³ Čo bolo nemožné zákonu pre slabosť ľudskej prirodzenosti, to uskutočnil Boh, keď pre hriech poslal svojho Syna v tele podobnom hriešnemu a v tele odsúdil hriech, ⁴ aby sa požiadavka zákona splnila v nás, čo nežijeme podľa tela, ale podľa Ducha.

⁵ Lebo tí, čo žijú podľa tela, zmýšľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmýšľajú duchovne. ⁶ A zmýšľať podľa tela je smrť, kým zmýšľať podľa Ducha je život a pokoj. ⁷ Veď zmýšľať podľa tela je nepriateľstvom voči Bohu, lebo sa nepodriaďuje Božiemu zákonu - a ani sa nemôže. ⁸ A tak tí, čo žijú telesne, nemôžu sa páčiť Bohu.

⁹ Lenže vy nežijete telesne, ale duchovne, pravda, ak vo vás prebýva Boží Duch. Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho. ¹⁰ Ale ak je vo vás Kristus, telo je síce pre hriech mŕtve, no duch je život pre spravodlivosť. ¹¹ A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás.

Sme Božie deti - ¹² A tak, bratia, sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela. ¹³ Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť. ¹⁴ Veď všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi. ¹⁵ Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: „Abba Otče!“ ¹⁶ Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. ¹⁷ Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. ¹⁸ A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť.

Sme určený pre slávu - ¹⁹ Veď stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia. ²⁰ Lebo stvorenie bolo podrobené márnosti - nie z vlastnej vôle, ale z vôle toho, ktorý ho podrobil a dal mu nádej, ²¹ že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí. ²² Veď vieme, že celé stvorenie spoločne vzdychá a zvíja sa v pôrodných bolestiach až doteraz. ²³ A nielen ono, ale aj my sami, čo máme prvotiny Ducha, aj my vo svojom vnútri vzdycháme a očakávame adoptívne synovstvo, vykúpenie svojho tela. ²⁴ Lebo v nádeji sme spasení. Ale nádej, ktorú možno vidieť, nie je nádej. Lebo kto dúfa v niečo, čo vidí? ²⁵ Ale ak dúfame v niečo, čo nevidíme, trpezlivo to očakávame.

²⁶ Tak aj Duch prichádza na pomoc našej slabosti, lebo nevieme ani to, za čo sa máme modliť, ako treba; a sám Duch sa prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi. ²⁷ A ten, ktorý skúma srdcia, vie, po čom Duch túži: že sa prihovára za svätých, ako sa páči Bohu.

Predurčil tých, ktorých predpoznal - ²⁸ Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré; tým, čo sú povolani podľa jeho rozhodnutia. ²⁹ Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorođený medzi mnohými bratmi. ³⁰ A tých, ktorých predurčil, aj povolal, a ktorých povolal, tých aj ospravedlnil, a tých, čo ospravedlnil, aj oslávil.

Hymnus na Božiu lásku - ³¹ Čo teda na to povieme? Ak je Boh za nás, kto je proti nám? ³² Keď on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko!?

³³ Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedľňuje? ³⁴ A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha prihovára sa za nás?

³⁵ Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč? ³⁶ Ako je napísané:

*„Pre teba nás usmrcujú deň čo deň,
pokladajú nás za ovce na zabitie.“*

³⁷ Ale v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. ³⁸ A som si istý, že ani smrť ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť,

³⁹ ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.

C. Situácia Izraela 9,1 - 11,36

Rim9

IX. Apoštolov bôľ nad Izraelom - ¹ Hovorím pravdu v Kristovi, neklamem, aj moje svedomie mi v Duchu Svätom dosvedčuje, ² že mám v srdci veľký žiaľ a neprestajnú bolesť. ³ Radšej by som bol ja zavrhnutý od Krista namiesto svojich bratov, mojich príbuzných podľa tela. Oni sú Izraeliti, majú adoptívne synovstvo, slávu, zmluvy, zákonodarstvo, bohoslužbu prisľúbenia. ⁵ Ich sú praotcovia a z nich podľa tela pochádza Kristus; on je nad všetkým Boh, zvelebený naveky. Amen.

Izrael podľa tela a Izrael podľa ducha - ⁶ Ale nie že by bolo zlyhalo Božie slovo. Ved' nie všetci, čo sú z Izraela, sú Izrael. ⁷ A nie sú všetci Abrahámovými deťmi len preto, že sú jeho potomci. Ale: „*Po Izákovi sa bude volať tvoje potomstvo.*“ s To znamená, že nie telesné deti sú Božími deťmi, ale deti prisľúbenia sa považujú za potomstvo. ⁹ Lebo slovo prisľúbenia znie takto: „*O takomto čase prídem a Sára bude mať syna.*“ ¹⁰ A nielen to, ale aj Rebeka počala z jedného, z nášho otca Izáka. ¹¹ A hoci sa ešte ani nenarodili, ani neurobili nič dobré ani zlé - aby ostalo v platnosti Božie rozhodnutie, čo sa týka vyvolenia, ¹² nie zo skutkov, ale z vôle toho, ktorý povoláva -, bolo jej povedané: „*Starší bude slúžiť mladšiemu,*“ ¹³ ako je napísané: „*Jakuba som miloval, Ezaua som nenávidel.*“

Sloboda Božej vôle - ¹⁴ Čo teda povieme? Je vari Boh nespravodlivý? Vonkoncom nie! ¹⁵ Ved' Mojžišovi hovorí: „*Zmilujem sa, nad kým sa zmilujem, a zľutujem sa, nad kým sa zľutujem.*“

¹⁶ Nezávisí to teda od toho, kto chce, ani od toho, kto beží, ale od Boha, ktorý sa zmilúva. ¹⁷ Lebo Písmo hovorí faraónovi: „*Vzbudil som ťa na to, aby som na tebe ukázal svoju moc a aby sa moje meno hlásalo po celej zemi.*“ ¹⁸ Teda zmilúva sa, nad kým chce, a zatvrdzuje koho chce.

Spása pohanov a poblúdenie Židov - ¹⁹ Povieš mi azda: „Prečo potom ešte karhá? Kto sa môže vzoprieť jeho vôli?“ ²⁰ Ale kto si ty, človeče, že odvrávaš Bohu?! *Vari povie vytvor tomu, kto ho vytvoril:* „Prečo si ma takto urobil?“ ²¹ Alebo nemá *hrnčiar moc nad hlinou*, aby z tej istej hmoty urobil jednu nádobu na vznešené účely a druhú na všedné? ²² A čo ak Boh chcel ukázať svoj hnev a prejaviť svoju moc, a preto s veľkou trpezlivosťou znášal nádoby hnevu, pripravené na záhubu, ²³ a ukázať bohatstvo svojej slávy na nádobách milosrdenstva, ktoré pripravil na slávu, ²⁴ na nás, ktorých povolal nielen zo Židov, ale aj z pohanov?! ²⁵ Ako aj u Ozeáša hovorí:

„*Nazvem Nie môj ľud Mojím ľudom
a Nemilovanú Milovanou.*

²⁶ *A na mieste, kde sa im hovorilo:*

„*Vy nie ste môj ľud*“,

tam sa budú volať synmi živého Boha.“

²⁷ A Izaiáš volá nad Izraelom: „*Keby bolo synov Izraela toľko ako piesku v mori, len zvyšok sa zachráni,*“ ²⁸ *lebo Pán splní svoje slovo dokonale a rýchlo na zemi.*“

²⁹ A ako predpovedal Izaiáš:

„*Keby nám Pán Zástupov nebol ponechal potomstvo,*

boli by sme ako Sodoma,

Gomore by sme boli podobní.“

³⁰ Čo teda povieme? Že pohania, ktorí sa neusilovali o spravodlivosť, dosiahli spravodlivosť, a to spravodlivosť, ktorá je z viery. ³¹ Izrael sa však usiloval o zákon

spravodlivosti, a k zákonu nedospel. ³² Prečo? Preto, že nevychádzal z viery, ale zo skutkov. Narazili na kameň úrazu ³³ ako je napísané:

„Hľa, kladiem na Sione kameň úrazu a skalú pohoršenia; kto v neho verí, nebude zahanbený.“

Rim10

X. Židia nepoznali Božiu spravodlivosť... - ¹ Bratia, z celého srdca túžim a Boha za nich prosím, aby boli spasení. ² Ved' im môžem dosvedčiť, že horlia za Boha, ale nie podľa pravého poznania; ³ keďže nepoznajú Božiu spravodlivosť a usilujú sa postaviť svoju spravodlivosť, nepodriadili sa Božej spravodlivosti. ⁴ Ved' cieľom zákona je Kristus, aby spravodlivosť dosiahol každý, kto verí.

...zvestovanú Mojžišom - ⁵ Mojžiš píše o spravodlivosti, ktorá je zo zákona: *„Človek, ktorý ich bude plniť, bude z nich žiť.“* ⁶ Ale spravodlivosť, ktorá je z viery, vraví toto: *„Nehovor vo svojom srdci: Kto vystúpi do neba?“*, totiž priviesť dolu Krista; ⁷ alebo: *„Kto zostúpi do priepasti?“*, totiž vyvieť Krista spomedzi mŕtvych. ⁸ Ale čo hovorí? *„Blízko teba je slovo, v твоjich ústach a v tvojom srdci;“* totiž slovo viery, ktoré hlásame. Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: *„Ježiš je Pán!“* a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. ¹⁰ Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu. ¹¹ Ved' Písmo hovorí:

„Nik, kto v neho verí, nebude zahanbený.“

Židia nemajú výhovorky - ¹² Niet rozdielu medzi Židom a Grékom, lebo ten istý je Pán všetkých, bohatý pre všetkých, ktorí ho vzývajú:

¹³ Lebo každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude spasený.

¹⁴ Ale ako budú vzývať toho, v ktorého neuverili? A ako uveria v toho, o ktorom nepočuli? A ako počujú bez kazateľa? ¹⁵ A ako budú kázať, ak nie sú poslaní? Ako je napísané:

„Aké krásne sú nohy tých, čo hlásajú dobrú zvesť.“

¹⁶ Lenže nie všetci poslúchli evanjelium. Aj Izaiáš hovorí: *„Pane, kto uveril tomu, čo sme hlásali?“*

¹⁷ Teda viera je z hlásania a hlásanie skrze Kristovo slovo.

¹⁸ Ale spytujem sa: Azda nepočuli? Ale áno,

po celej zemi rozlieha sa ich hlas

a ich slová až po hranice sveta.

¹⁹ Pýtam sa teda: Nepochopil to Izrael? Mojžiš prvý hovorí:

„Vzbudím vo vás žiarlivosť skrze Nie národ.

skrze nerozumný národ vás do hnevu popudím.“

²⁰ A Izaiáš sa odvažuje povedať: *„Našli ma tí, čo ma nehládali; verejne som sa zjavil tým, čo sa na mňa nedopytovali.“*

²¹ Izraelu však hovorí: *„Celý deň som vystieral ruky k ľudu nevernému a vzdorovitému.“*

Rim11

XI. Zvyšok Izraela - ¹ Pýtam sa teda: Vari Boh odvrhol svoj ľud? Určite nie. Ved' aj ja som Izraelita, Abrahámov potomok z Benjamínovho kmeňa. ² Boh neodvrhol svoj ľud, ktorý predpoznal. Alebo neviete, čo hovorí Písmo o Eliášovi? Ako sa žaluje Bohu na Izrael: ³ *„Pane, твоjich prorokov pozabíjali, tvoje oltáre zborili. Len ja sám som ostal; a aj na môj život striehnu.“*

⁴ A čo mu odpovedá Boh? *„Ponechal som si sedemtisíc mužov, ktorí nezohli kolená pred Bálom.“*

⁵ A tak aj v tomto čase ostal zvyšok vyvolený z milosti. ⁶ Ale ak z milosti, už nie zo skutkov, inak by milosť nebola milosťou.

⁷ Čo teda? Izrael nedosiahol, o čo sa usiluje, ale vyvolení dosiahli; ostatní oslepli, s ako je napísané:

*„Boh im dal ducha tvrdého spánku,
oči, aby nevideli,
a uši, aby nepočuli,
až do dnešného dňa.“*

⁹ A Dávid hovorí:

*„Nech sa im ich stôl stane nástrahou a pascou,
pohoršením a odplatou.*

¹⁰ *Nech sa im oči zatemnia, aby nevideli,
a ich chrbát navždy zohnú!“*

Pohania vštepení do Izraela - ¹¹ A teraz sa pýtam: Vari sa tak potkli, aby padli? Vôbec nie! Ale ich pád sa stal spásou pre pohanov, aby potom na nich žiarlili. ¹² Lenže ak je ich pád pre svet bohatstvom a ich úpadok bohatstvom pre pohanov, o koľko viac ich plnosť?!

¹³ Vám, pohanom, hovorím: Pretože som apoštol pohanov, robím česť svojej službe, ¹⁴ aby som takto vzbudil žiarlivosť svojich pokrvných a zachránil z nich aspoň niektorých. ¹⁵ Lebo keď ich strata je zmierením sveta, čím bude ich prijatie, ak nie život z mŕtvych?! ¹⁶ Ak sú sväté prvotiny, potom aj cesto; ak je svätý koreň, potom aj ratolesti. ¹⁷ Ale ak boli niektoré ratolesti odlomené a ty, planá oliva, bol si naštepený na ich miesto a stal si sa účastným na koreni a miazge olivy, nevyvyšuj sa nad ratolesti. Ak sa vyvyšuješ, nie ty nesieš koreň, ale koreň teba. ¹⁹ Povieš azda: „Tie ratolesti sú odlomené, aby som bol naštepený ja.“ ²⁰ Dobre; boli odlomené pre neveru, ale ty stojíš pre vieru. Nenamýšľaj si, radšej sa boj! ²¹ Lebo keď Boh neušetril prirodzené ratolesti, aby sa nestalo, že neušetrí ani teba.

²² Maj teda pred očami Božiu dobrotu i prísnosť: prísnosť voči tým, čo padli, a Božiu dobrotu voči tebe, ak vytrváš v dobrom; inak budeš aj ty odťatý. ²³ Ale aj oni budú naštepení, ak nezotrvajú v nevere, lebo Boh má moc naštepiť ich znova. ²⁴ Ved' ak si ty odťatý z planej olivy, na ktorú podľa prirodzenosti patríš, a si naštepený proti prirodzenosti do dobrej olivy, o čo skôr budú zaštepni do vlastnej olivy tí, čo sú z nej podľa prirodzenosti?! ²⁵ Nechcem, bratia, aby ste nepoznali toto tajomstvo a boli múdri sami pre seba, že na časť Izraela zaľahla slepota dovtedy, kým nevojde plný počet pohanov, ²⁶ a tak bude spasený celý Izrael, ako je napísané:

*„Zo Siona príde vysloboditeľ
a odvráti od Jakuba bezbožnosť:*

²⁷ *A to bude tvoja zmluva s nimi,
keď odstránim ich hriechy.“*

²⁸ Vzhľadom na evanjelium sú nepriateľmi kvôli vám, ale vzhľadom na vyvolenie sú milovaní kvôli otcom. ²⁹ Lebo Božie dary a povolanie sú neodvolateľné. ³⁰ Ak ste vy voľakedy neverili Bohu, a teraz ste dosiahli milosrdenstvo pre ich neveru, ³¹ tak aj oni teraz neveria pre milosrdenstvo, ktoré sa vám dostalo, aby teraz aj oni dosiahli milosrdenstvo. ³² Boh totiž všetkých uzavrel do nevery, aby sa nad všetkými zmiloval.

Hymnus na Božiu múdrosť - ³³ Aká hĺbka Božieho bohatstva, múdrosti a vedomosti! Aké nepochopiteľné sú jeho súdy a nevyspytateľné jeho cesty!

³⁴ *Ved' kto poznal Pánovo zmýšľanie?*

Alebo kto bol jeho radcom?

³⁵ *A kto mu dal niečo prvý,
aby mu bolo treba vrátiť?*

³⁶ Lebo od neho, skrze neho a pre neho je všetko. Jemu sláva naveky. Amen.

Druhá časť

Mravné napomenutia 12,1 - 15,13

Rim12

XII. Pravá bohoslužba - ¹ Bratia, pre Božie milosrdenstvo vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obeť, ako svoju duchovnú bohoslužbu. ² A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľovania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé.

Charizmy sú pre dobro celého tela - ³ Mocou milosti, ktorú som dostal, hovorím každému z vás, aby si nik nemyslel o sebe viac, ako myslieť treba, ale zmysľajte triezvo, každý podľa stupňa viery, aký mu udelil Boh. ⁴ Lebo ako máme v jednom tele mnoho údov, ale všetky údy nekonajú tú istú činnosť, ⁵ tak aj my mnohí sme jedno telo v Kristovi a jednotlivo sme si navzájom údmi. ⁶ Máme rozličné dary podľa milosti, ktorú sme dostali: či už dar prorokovať v súlade s vierou, alebo dar slúžiť v službe, alebo učiť pri vyučovaní, ⁸ či povzbudzovať pri povzbudzovaní. Kto teda dáva, nech dáva nezištne, kto je predstavený, nech je starostlivý, kto preukazuje milosrdenstvo, nech to robí radostne.

Povinnosť lásky - ⁹ Láska nech je bez pretvárk. Nenávidíte zlo, lipnite k dobru. ¹⁰ Milujte sa navzájom bratskou láskou, predbiehajte sa vzájomne v úctivosti, ¹¹ v horlivosti neochabujte, buďte vrúcneho ducha, slúžte Pánovi. ¹² V nádeji sa radujte, v súžení buďte trezrliví, v modlitbe vytrvalí. ¹³ Majte účasť na potrebách svätých, buďte pohostinní. ¹⁴ Žehnajte tých, čo vás prenasledujú - žehnajte a nepreklínajte! ¹⁵ Radujte sa s radujúcimi, plačte s plaúcimi! ¹⁶ Navzájom rovnako zmysľajte; a nezmysľajte vysoko, ale prikláňajte sa k nízkym. Nebuďte múdri sami pre seba.

¹⁷ Nikomu sa neodplácajte zlým za zlé; usilujte sa robiť dobre pred všetkými ľuďmi. ¹⁸ Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi. ¹⁹ Nepomstite sa sami, milovaní, ale ponechajte miesto hnevu; veď je napísané: „*Mne patri pomsta, ja sa odplatím*,“ hovorí Pán. ²⁰ Ale keď bude tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho, keď je smädný, daj mu piť, lebo tým, že to urobíš, žeravé uhlie mu nahrnieš na hlavu. ²¹ Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo.

Rim13

XIII. Kresťan a vrchnosti - ¹ Každý nech sa poddá vyššej moci, lebo niet moci, ktorá by nebola od Boha. A tie, čo sú, ustanovil Boh. ² Kto sa teda protiví vrchnosti, protiví sa Božiemu poriadku. A tí, čo sa protivia, sami si privolávajú odsúdenie. ³ Lebo vladárov sa nemusí báť ten, kto robí dobre, ale ten, kto robí zle. Chceš sa nebáť moci? Rob dobre a dostaneš od nej pochvalu. ⁴ Veď ona je Božou služobníčkou pre tvoje dobro. Ale ak robíš zle, potom sa boj, lebo nie nadarmo nosí meč; je Božou služobníčkou, vykonávatelkou hnevu na tom, kto robí zle. ⁵ Preto sa treba podriaďiť, a nielen zo strachu pred hnevom, ale aj kvôli svedomiu. ⁶ Preto platíte aj dane, lebo tí, čo ich vyžadujú, sú Boží služobníci. ⁷ Dávajte každému, čo ste dlžní: komu daň, tomu daň, komu clo, tomu clo, komu bázeň, tomu bázeň, komu česť, tomu česť.

Naplnením zákona je láska - ⁸ Nebuďte nikomu nič dlžní, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali: veď kto miluje blížneho, vyplnil zákon. ⁹ Lebo: *Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nepožiadaš!* a ktorékoľvek iné prikázanie je zahrnuté v tomto slove: *Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!* ¹⁰ Láska nerobí zle blížnemu; teda naplnením zákona je láska.

Žime počestne - ¹¹ Však viete, aký je čas, že už nadišla hodina, aby ste sa prebudili zo sna. Ved' teraz je nám spása bližšie, ako vtedy, keď sme uverili. ¹² Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhod'me teda skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla. ¹³ Žime počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, nie v svároch a žiarlivosti, ¹⁴ ale oblečte si Pána Ježiša Krista; a o telo sa nestarajte podľa jeho žiadostí.

Rim14

XIV. Zhovievavosť voči slabým vo viere - ¹ Slabého vo viere sa ujmite, ale nehádajte sa o názoroch. ² Nieкто je presvedčený, že môže jesť všetko; slabý je iba zeleninu. ³ Ten, kto je, nech nepohŕda tým, kto nejedá, a kto nejedá, nech nesúdi toho, kto je, lebo Boh ho prijal. ⁴ Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On stojí alebo padá svojmu pánovi. Ale bude pevne stáť, lebo Pán má moc podržať ho.

⁵ Lebo nieкто robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom. ⁶ Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi; ved' vzdáva vďaky Bohu; a kto nejedá, nejedá kvôli Pánovi a vzdáva vďaky Bohu. ⁷ Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; ⁸ lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi. ⁹ Ved' Kristus práve preto zomrel a ožil, aby vládol aj nad mŕtvymi aj nad živými.

¹⁰ Prečo teda súdiš svojho brata? A ty prečo svojím bratom pohŕdaš? Ved' všetci budeme stáť pred Božou súdnou stolicou. ¹¹ Lebo je napísané:

*„Ako že žijem, hovorí Pán,
predo mnou sa zohne každé koleno
a každý jazyk sa bude vyznávať Bohu.“*

¹² A tak každý z nás sa bude Bohu zodpovedať za seba. ¹³ Nesúďme už teda jeden druhého, ale radšej hľad'te, aby ste neboli bratovi na pád alebo na pohoršenie.

Kresťanská sloboda a pohoršenie - ¹⁴ Viem a som si istý v Pánu Ježišovi, že nič nie je nečisté samo v sebe; len tomu je niečo nečisté, kto to za nečisté pokladá. ¹⁵ Ale ak sa tvoj brat zarmucuje pre jedlo, už nekonáš podľa lásky. Neprivádzaj svojím jedlom do záhuby toho, za ktorého zomrel Kristus! ¹⁶ Nech teda nie je vaše dobro vystavené potupe. ¹⁷ Ved' Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom. ¹⁸ Kto takto slúži Kristovi, páči sa Bohu a ľudia si ho vážia. ¹⁹ Preto sa usilujme o to, čo slúži pre pokoj a na vzájomné budovanie. ²⁰ Nenič Božie dielo pre jedlo! Ono je všetko čisté, ale zlé je pre človeka, ktorý jedením pohoršuje. ²¹ Dobré je nejесť mäso a nepiť víno ani nič, čo pohoršuje tvojho brata.

²² Tú vieru, ktorú máš, maj sám pre seba pred Bohom. Blahoslavený, kto nesúdi seba samého za to, čo uznáva za dobré. ²³ Ale kto je, hoci má pochybnosti, je odsúdený, lebo to nebolo z viery; a všetko, čo nie je z viery, je hriech.

Rim15

XV. Povinnosť silných vo viere - ¹ My silnejší sme povinní znášať slabosti slabých a nehľadať záľubu sami v sebe. ² Nech sa každý z nás páči bližnému na jeho dobro a budovanie. ³ Ved' ani Kristus nehľadal záľubu v sebe, ale ako je napísané: „*Padajú na mňa urážky tých, čo teba urážajú.*“ ⁴ A všetko, čo bolo kedysi napísané, bolo napísané nám na poučenie, aby sme skrze trpezlivosť a útechu z Písma mali nádej. ⁵ Boh trpezlivosti a potechy nech vám dá, aby ste jedni o druhých zmýšľali podľa Krista Ježiša, ⁶ a tak jednomyselne, jednými ústami oslavovali Boha a Otca nášho Pána Ježiša Krista.

⁷ Preto prijímajte jeden druhého, ako aj Kristus prijal vás, na Božiu slávu. ⁸ Hovorím totiž, že Kristus bol služobníkom obriezky v záujme Božej pravdy, aby potvrdil prisľúbenia dané otcom ⁹ a aby pohanovia oslavovali Boha za milosrdenstvo, ako je napísané:

*„Preto ťa budem velebiť medzi národmi,
a ospevovať tvoje meno.“*

¹⁰ A opäť hovorí: *„Radujte sa, národy, s jeho ľudom.“*

¹¹ A znova:

*„Chváľte Pána, všetky národy,
a nech ho velebia všetci ľudia.“*

¹² A Izaiáš hovorí:

*„Bude koreň Jesseho
a ten, čo povstane vládnuť nad národmi:
v neho budú dúfať národy.“*

¹³ Boh nádeje nech vás naplní všetkou radosťou a pokojom vo viere, aby ste v sile Ducha Svätého oplývali nádejou.

Záver 15,14 - 16,27

Pavlova služba - ¹⁴ Ja som o vás, bratia moji, presvedčený, že aj vy ste plní dobroty, naplnení všetkým poznaním, takže sa môžete aj vzájomne napomínať. ¹⁵ Predsa len som vám napísal, a miestami trochu smelšie, a niečo som vám pripomenul pre milosť, ktorú som dostal od Boha, ¹⁶ aby som bol služobníkom Krista Ježiša medzi pohanmi a konal posvätnú službu Božiemu evanjeliu, aby sa pohanovia stali príjemnou obetou, posvätenou v Duchu Svätom. ¹⁷ Mám sa teda čím chváliť v Kristovi Ježišovi pred Bohom. ¹⁸ Ved' sa neodvážim hovoriť niečo, čo prostredníctvom mňa neurobil Kristus, pre poslušnosť pohanov, slovom i skutkom, ¹⁹ mocou znamení a divov, v sile Ducha. Tak som všetko dookola od Jeruzalema až po Ilýriu naplnil Kristovým evanjeliom. ²⁰ A usiloval som sa hlásať evanjelium nie tam, kde bolo Kristovo meno už známe, aby som nestaval na cudzom základe, ²¹ ale ako je napísané:

*„Uvidia tí, ktorým ho nezvestovali,
a pochopia ti, čo nič nepočuli.“*

Pavlova túžba navštíviť Rím - ²² A práve toto mi veľa ráz zabránilo prísť k vám. ²³ Ale teraz už nemám priestor v týchto končinách a už dlhé roky túžim prísť k vám. ²⁴ Preto keď sa vypravím do Španielska, dúfam, že vás cestou uvidím a že ma ta odprevadíte, keď sa s vami trochu poteším.

²⁵ Teraz sa zberám do Jeruzalema poslúžiť svätým; ²⁶ lebo Macedónsko a Achájsko sa rozhodli urobiť nejakú zbierku pre chudobných svätých v Jeruzaleme. ²⁷ Radi to urobili a sú aj ich dlžníkmi. Lebo ak pohanovia dostali účasť na ich duchovných dobrách, sú povinní poslúžiť im zasa v hmotných. ²⁸ Keď to dokončím a riadne im odovzdám toto ovocie, vydám sa cez vás do Španielska. ²⁹ A viem, že keď k vám prídem, prídem s plnosťou Kristovho požehnania. ³⁰ Prosím vás, bratia, pre nášho Pána Ježiša Krista a pre lásku Ducha, zápaste spolu so mnou v modlitbách za mňa u Boha, ³¹ aby ma zachránil pred neveriacimi v Judei a aby moja služba Jeruzalemu bola milá svätým. ³² Potom k vám prídem s radosťou, ak to bude Božia vôľa, a pookrejem s vami. ³³ Boh pokoja nech je s vami všetkými. Amen.

Rim16

XVI. Odporúčania a pozdravy - ¹ Odporúčam vám našu sestru Fébu, služobníčku cirkvi v Kenchrách. ² Prijmite ju v Pánovi, ako sa patrí na svätých, a pomáhajte jej vo všetkom, čo bude od vás potrebovať, ved' aj ona pomáhala mnohým, aj mne samému.

³ Pozdravujte Prisku a Akvilu, mojich spolupracovníkov v Kristovi Ježišovi. ⁴ Oni nastavili vlastné šije za môj život. Im som nielen ja zaviazaný vďakou, ale aj všetky cirkvi z pohanov. ⁵ Pozdravte aj cirkev v ich dome.

Pozdravte môjho milovaného Epaineta, prvotinu Ázie v Kristovi. ⁶ Pozdravte Máriu, ktorá veľa pracovala pre vás. ⁷ Pozdravte Andronika a Juniáša, mojich pokrvných a spoluväzňov, ktorí sú známi medzi apoštolmi a už predtým mnou boli v Kristovi. ⁸ Pozdravujte Ampliata, môjho milovaného v Pánovi. ⁹ Pozdravte Urbana, nášho spolupracovníka v Kristovi, i môjho milovaného Stachysa. ¹⁰ Pozdravte Apella, osvedčeného v Kristovi. Pozdravte tých, čo sú u Aristobula. ¹¹ Pozdravte Herodióna, môjho pokrvného. Pozdravte tých, čo sú u Narcisa a sú v Pánovi. ¹² Pozdravte Tryfainu a Tryfózu, ktoré pracujú v Pánovi. Pozdravte milovanú Persidu, ktorá veľa pracovala v Pánovi. ¹³ Pozdravte Rúfa, vyvoleného v Pánovi, i jeho aj moju matku. ¹⁴ Pozdravte Asynkrita, Flegonta, Hermesa, Patrobasa a Hermasa a bratov, čo sú s nimi. ¹⁵ Pozdravte Filolóa a Júliu, Nerea, jeho sestru i Olympasa a všetkých svätých, čo sú s nimi. ¹⁶ Pozdravte sa navzájom svätým bozkom. Pozdravujú vás všetky Kristove cirkvi.

Pozor na falošných učiteľov - ¹⁷ Prosím vás, bratia, dávajte si pozor na tých, čo vyvolávajú rozbroje a pohoršenia v protive s učením, ktoré ste prijali, a vyhýbajte sa im. ¹⁸ Lebo takíto neslúžia Kristovi, nášmu Pánovi, ale svojmu bruchu, a sladkými rečami a poklonami zvädzajú srdcia nevinných.

¹⁹ O vašej poslušnosti už vedia všetci. Preto mám z vás radosť, ale chcem, aby ste boli múdri v dobrom a neskúsení v zlom. ²⁰ A Boh pokoja čoskoro rozmliaždi satana pod vašimi nohami. Milosť nášho Pána Ježiša nech je s vami.

Pozdravy Pavlových spoločníkov - ²¹ Pozdravuje vás môj spolupracovník Timotej i Lucius, Jason a Sosipater, moji pokrvní. ²² Pozdravujem vás ja, Tercius, čo píšem tento list v Pánovi. ²³ Pozdravuje vás Gájus, hostiteľ môj i celej cirkvi. ²⁴ Pozdravuje vás Erastus, správca mestskej pokladnice, a brat Kvartus.

Doxológia - ²⁵ A tomu, ktorý má moc utvrdiť vás podľa môjho evanjelia a hlásania Ježiša Krista na základe zjavenia tajomstva, ktoré bolo od večnosti skryté, ²⁶ ale teraz bolo zjavené a skrze Písma prorokov z príkazu večného Boha vyjavené všetkým národom, aby poslušne prijali vieru, ²⁷ jemu, jedinému múdremu Bohu sláva skrze Ježiša Krista naveky. Amen.

PRVÝ LIST KORINŤANOM

Úvod 1,1-9

1Kor1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, z Božej vôle povolaný za apoštola Krista Ježiša, a brat Sostenes z Božej cirkvi v Korinte, posväteným v Kristovi Ježišovi, povolaným svätým aj všetkým, čo vzývajú meno nášho Pána Ježiša Krista na každom mieste u nich aj u nás: ³ Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista.

Apoštol vzdáva vďaky za Korinťanov - ⁴ Ustavične vzdávam vďaky svojmu Bohu, za vás pre Božiu milosť, ktorú ste dostali v Kristovi Ježišovi. ⁵ Veď v ňom ste boli obohatení vo všetkom, v každom slove a v každom poznaní, ⁶ tak ako sa medzi vami upevnilo svedectvo o Kristovi, ⁷ takže vám nechýba nijaký dar milosti, kým očakávate, že sa zjaví náš Pán Ježiš Kristus. ⁸ On vás bude posilňovať až do konca, aby ste boli bez úhony v deň nášho Pána Ježiša

Krista. ⁹ Verný je Boh, ktorý vás povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána.

A. Rozdelenie a pohoršenia 1,10 - 6,20

1. Roztržky v korintskej cirkvi 1,10 - 4,21

Rozkol medzi veriacimi - ¹⁰ Prosím vás, bratia, pre meno nášho Pána Ježiša Krista, všetci hovorte to isté, aby neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli dokonalí v rovnakom zmýšľaní a v rovnakom úsudku. ¹¹ Lebo z domu Chloe mi o vás, bratia moji, oznámili, že sú medzi vami sváry. ¹² Myslím na to, že každý z vás hovorí: „Ja som Pavlov“, „Ja Apollov“, „Ja zasa Kéfasov“, „A ja Kristov“.

¹³ Je Kristus rozdelený? Vari bol Pavol za vás ukrižovaný? Alebo v Pavlovom mene ste boli pokrstení? Ďakujem Bohu, že som nikoho z vás nepokrstil, okrem Krispa a Gája, ¹⁵ aby nik nemohol povedať, že ste pokrstení v mojom mene. ¹⁶ Ba pokrstil som aj Stefanasov dom. Inak neviem, či by som bol ešte niekoho pokrstil. ¹⁷ Lebo Kristus ma neposlal krstiť, ale hlásať evanjelium, a nie v múdrosti slova, aby nebol vyprázdnený Kristov kríž.

Múdrost' kríža - ¹⁸ Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou. ¹⁹ Veď je napísané:

„Múdrost' múdrych zmarím

a rozumnosť rozumných zavrhnem.“

²⁰ Kdeže je múdry? Kde je zákonník? A kde mudrák tohto veku? Neobrátil Boh múdrost' tohto sveta na bláznovstvo? ²¹ Lebo keď svet v Božej múdrosti nepoznal svojou múdrost'ou Boha, zapáčilo sa Bohu spasit' veriacich bláznovstvom ohlasovania. ²² Lebo aj Židia žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrost' ²³ my však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ²⁴ ale pre povolaných, tak Židov ako Grékov, Krista - Božiu moc a Božiu múdrost'. ²⁵ Lebo čo je u Boha bláznivé, je múdrejšie ako ľudia, a čo je u Boha slabé, je silnejšie ako ľudia.

²⁶ Len sa pozrite na svoje povolanie, bratia, že tu niet veľa múdrych podľa tela ani veľa mocných ani veľa urodzených, ²⁷ ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných; ²⁸ čo je svetu neurodzené a čím pohŕda, to si vyvolil Boh, ba aj to, čoho niet, aby zmaril to, čo je, ²⁹ aby sa pred Bohom nik nevystatoval. ³⁰ Vy ste z neho v Kristovi Ježišovi, ktorý sa pre nás stal múdrost'ou od Boha i spravodlivosťou, posvätením a vykúpením, ³¹ aby ako je napísané: „*Kto sa chváli nech sa chváli v Pánovi.*“

1Kor2

II. Pavol, apoštol múdrosti kríža - ¹ Ani ja, keď som prišiel k vám, bratia, neprišiel som vám zvestovať Božie tajomstvo vysokou rečou alebo múdrost'ou. ² Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného. ³ A bol som u vás slabý, bojazlivý a veľmi prestrašený. ⁴ Moja reč a moje ohlasovanie nespočívali v presvedčivých a múdrych slovách, ale v prejavoch Ducha a moci, ⁵ aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci.

⁶ Medzi dokonalými hovoríme aj múdrost' - no nie múdrost' tohoto veku ani múdrost' kniežat tohoto veku, ktoré spejú k záhube, ⁷ ale hovoríme tajomnú Božiu múdrost', ktorá bola skrytá a ktorú Boh pred vekmi určil nám na slávu. ⁸ Nik z kniežat tohoto veku ju nepoznal. Veď keby ju boli poznali, nikdy by neboli ukrižovali Pána slávy. ⁹ Ale, ako je napísané: „*Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.*“

¹⁰ Ale nám to Boh zjavil skrze Ducha, lebo Duch skúma všetko, aj Božie hlbiny. ¹¹ Ved' kto z ľudí vie, čo je v človeku, ak nie duch človeka, ktorý je v ňom? Tak ani čo je v Bohu, nepozná nik, iba Boží Duch. ¹² A my sme nedostali ducha sveta, ale Ducha, ktorý je z Boha, aby sme vedeli, čo nám Boh daroval. ¹³ A o tom hovoríme nie slovami naučenými od ľudskej múdrosti, ale slovami, ktoré nás naučil Duch; duchovné veci duchovne vysvetľujeme. ¹⁴ Živočišny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať. ¹⁵ No duchovný posudzuje všetko a jeho nik nemôže posúdiť.

¹⁶ *Ved' kto poznal Pánovo zmýšľanie,
aby ho poučal?*

My však máme Kristovo zmýšľanie.

1Kor3

III. Kristus je základ Cirkvi - ¹ A ja som vám, bratia, nemohol hovoriť ako duchovným, ale ako telesným, ako nedospelým v Kristovi. ² Mlieko som vám dával piť namiesto pevného pokrmu, lebo by ste ho neboli zniesli. Ale ani teraz ešte nezniesiete, ³ lebo ste ešte stále telesní. Ved' keď je medzi vami žiarlivosť a svár, to nie ste telesní a nežijete len po ľudsky?

⁴ Keď jeden hovorí: „Ja som Pavlov,“ a druhý: „Ja Apollov,“ či nie ste ľudia? ⁵ Ved' čože je Apollo? A čo Pavol? Služobníci, prostredníctvom ktorých ste uverili, a každý taký, ako mu dal Pán. ⁶ Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. ⁷ A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast. ⁸ Kto sadi i kto polieva, sú jedno, ale každý dostane vlastnú odmenu podľa toho, ako pracoval. ⁹ Lebo my sme Boží spolupracovníci a vy ste Božia „roľa a Božia stavba.

¹⁰ Podľa Božej milosti, ktorú som dostal položil som ako múdry staviteľ základ a iný na ňom stavia. Ale každý nech si dáva pozor, ako na ňom stavia. ¹¹ Lebo nik nemôže položiť iný základ okrem toho, čo je už položený, a je ním Ježiš Kristus. ¹² Či niekto na tomto základe stavia zo zlata, striebra, drahých kameňov, dreva, sena či slamy, ¹³ dielo každého vyjde najavo. Ten deň to ukáže, lebo sa zjaví v ohni a oheň preskúša dielo každého, aké je. ¹⁴ Čie dielo, ktoré naň postavil, zostane, ten dostane odmenu. ¹⁵ Čie dielo zhorí, ten utrpí škodu, on sa však zachráni, ale tak ako cez oheň. ¹⁶ Neviete že ste Boží chrám a že vo vás prebýva Boží Duch? ¹⁷ Kto by teda Boží chrám zničil, toho Boh zničí. Lebo Boží chrám je svätý - a ním ste vy.

¹⁸ Nech nik neklame sám seba. Ak si niekto z vás myslí, že je v tomto veku múdry, nech sa stane bláznom, aby bol múdry. ¹⁹ Lebo múdrosť tohoto sveta je pred Bohom bláznovstvom. Ved' je napísané:

„On chytá múdrych v ich chytráctve“

²⁰ a zasa: „

*„Pán pozná myšlienky múdrych
a vie, aké sú márne.“*

²¹ A tak nech sa nik nevychvaľuje ľuďmi. Ved' všetko je vaše: ²² či Pavol alebo Apollo, Kéfas svet život i smrť, prítomnosť aj budúcnosť - všetko je vaše, ²³ ale vy ste Kristovi a Kristus Boží.

1Kor4

IV. Apoštol a korinská cirkev - ¹ Nech nás takto každý pokladá za Kristových služobníkov a správcov Božích tajomstiev. ² A od správcov sa už vyžaduje, aby bol každý verný. ³ No mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd. Ani sám seba nesúdim, ⁴ lebo nie som si ničoho vedomý, ale to ma neospravedľuje. Pán je môj sudca. ⁵ Preto

nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán. On osvetlí, čo je skryté v tme, a vyjaví úmysly srdc. Vtedy každý dostane pochvalu od Boha.

⁶ Ale v tomto, bratia, vzal som za príklad seba a Apolla kvôli vám, aby ste sa na nás poučili, že „niet nad to, čo je napísané“, aby ste nehorlili jeden za druhého proti inému. ⁷ Ved' kto ti dáva vyniknúť?! Čo máš, čo si nedostal? A keď si dostal, čo sa chvasceš, akoby si nebol dostal?

⁸ Už ste sa nasýtili, už ste zbohatli. Začali ste kľať bez nás - a kiež by ste len kľaťovali, aby sme s vami kľaťovali aj my. ⁹ Zdá sa mi, že nám, apoštolom, Boh prideliť posledné miesto ako odsúdeným na smrť, lebo sme sa stali divadlom pre svet, anjelov i ľudí. ¹⁰ My sme blázni pre Krista, ale vy ste múdri v Kristovi; my sme slabí, a vy silní; vy ste slávni, my znevážení. ¹¹ Až do tejto hodiny sme hladní, smädní a nahí, bijú nás päťami, sme bez domova, ¹² ťažko pracujeme vlastnými rukami; keď nás preklínajú, my žehnáme, keď nás prenasledujú, my to znášame, ¹³ keď nás potupujú, my sa modlíme. Stali sme sa akoby smetami sveta, vyvrheľmi pre všetkých až doteraz.

¹⁴ Toto nepíšem, aby som vás zahanbil, ale aby som vás napomenul ako svoje milované deti. ¹⁵ Ved' keby ste mali hoc aj desaťtisíc vychovávateľov v Kristovi, otcov nemáte mnoho, lebo v Kristovi Ježišovi ja som vás splodil skrze evanjelium. ¹⁶ Prosím vás teda, napodobňujte ma! ¹⁷ Preto som k vám poslal Timoteja, svojho milovaného syna, verného v Pánovi; on vám pripomenie moje cesty v Kristovi, ako učím všade po všetkých cirkvách.

¹⁸ Niektorí sa začali tak vyvyšovať, akoby som k vám už nemal prísť. ¹⁹ Ale prídem k vám čoskoro, ak to bude chcieť Pán, a posúdim namyslencov nie podľa ich reči, ale podľa ich moci, ²⁰ lebo Božie kráľovstvo nespočíva v reči, ale v moci. ²¹ Čo chcete? Mám k vám prísť s palicou, alebo s láskou a v duchu miernosti?

2. Prípád nemravnosti 5,1-13

1Kor5

V5. ¹ Ba počuť aj o smilstve medzi vami, a o takom smilstve, o akom ani medzi pohanmi nepočuť, aby mal niekto manželku svojho otca. ² A. vy sa ešte vystatujete namiesto toho, aby ste radšej žiaľili a vylúčili spomedzi seba toho, čo sa dopustil takého činu! ³ Ja som už, hoci telom vzdialený, no duchom prítomný, rozhodol ako prítomný, že toho, čo to urobil ⁴ treba v mene nášho Pána Ježiša, keď sa zhromaždíme, vy a môj duch, s mocou nášho Pána Ježiša, ⁵ vydať satanovi na záhubu tela, aby sa duch zachránil v Pánov deň.

⁶ Vaše vystatovanie nie je dobré. Neviete že trocha, kvasu prekvasí celé cesto? ⁷ Vyčistite starý kvas, aby ste boli novým cestom. Ste totiž akoby nekvasený chlieb. Ved' bol obetovaný náš veľkonočný baránok, Kristus. ⁸ Preto slávme sviatky nie v starom kvase ani v kvase zloby a nepravosti, ale s nekvaseným chlebom čistoty a pravdy.

⁹ Napísal som vám v liste, aby ste sa nestýkali so smilníkmi. ¹⁰ Pravda, nie so smilníkmi tohoto sveta či s chamtivcami, s lupičmi alebo modloslužobníkmi, to by ste museli ujsť z tohoto sveta. ¹¹ Ale teraz som vám napísal, aby ste sa nestýkali s tým, kto sa volá bratom a je smilník, chamtivec, modloslužobník, utľhač, opilec alebo lupič; s takým ani nejedzte. ¹² Ved' prečo by som mal súdiť tých, čo sú mimo?! Vari nesúдите aj vy tých, čo sú vnútri?! ¹³ Lebo tých, čo sú mimo, bude súdiť Boh. Vylúčte zlého spomedzi seba!

3. Spory kresťanov pred pohanskými súdmi 6,1-11

1Kor6

VI. ¹ Kto z vás sa odváži, keď má s iným spor, súdiť sa pred nespravodlivými, a nie pred svätými?! ² Vari neviete, že svätí budú súdiť svet?! A ak vy máte súdiť svet, nie ste hodní rozsúdiť maličkosti?! ³ Neviete, že budeme súdiť anjelov? O čo viac potom veci všedného dňa!

⁴ Ak sa teda potrebujete súdiť vo veciach všedného života, rozhodnete sa pre takých sudcov, ktorí nie sú pred cirkvou ničím? ⁵ Na vaše zahanbenie to hovorím. Vari nie je medzi vami nik múdry, kto by mohol rozsúdiť svojich bratov? ⁶ Ale brat s bratom sa súdi - a to pred neveriacimi?! ⁷ Už vôbec to je u vás chyba, že sa súdite medzi sebou. Prečo radšej nestrpíte krivdu? Prečo radšej neznesiete škodu? ⁸ Ale vy krivdíte a škodíte, a to bratom! ⁹ Neviete, že nespravodliví nebudú dedičmi Božieho kráľovstva? Nemýľte sa: ani smilníci ani modloslužobníci ani cudzoložníci ani chlipníci ani súložníci mužov, ¹⁰ ani zlodeji ani chamtivci ani opilci ani utŕhači ani lupiči nebudú dedičmi Božieho kráľovstva.

¹¹ A niektorí ste toto boli. Ale obmyli ste sa, boli ste posvätení, boli ste ospravedlnení v mene Pána Ježiša Krista a v Duchu nášho Boha.

4. Naše telo patrí Pánovi 6,12-20

¹² „Všetko smiem.“ Ale nie všetko osoží. „Všetko smiem.“ Ale ja sa ničím nedám zotročiť. ¹³ „Jedlo je pre žalúdok a žalúdok pre jedlo.“ Boh však zničí jedno aj druhé. Ale telo nie je na smilstvo, lež pre Pána a Pán pre telo. ¹⁴ A Boh aj Pána vzkriesil a vzkriesi aj nás svojou mocou.

¹⁵ Vari neviete, že vaše telá sú Kristovými údmi? Môžem teda vziať Kristove údy a urobiť ich údmi neviestky? Vonkoncom nie! ¹⁶ Alebo neviete, že ten, kto sa spája s neviestkou, je s ňou jedno telo? Ved' sa hovorí: „*Budú dvaja v jednom tele*“ ¹⁷ Ale kto sa spája s Pánom, je s ním jeden Duch. ¹⁸ Varujte sa smilstva! Každý hriech, ktorého by sa človek dopustil, je mimo tela; kto však smilní, hreší proti vlastnému telu. ¹⁹ A neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe? ²⁰ Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele.

B. Odpovede na rozličné otázky 7,1 - 14,40

1. Manželstvo a panenstvo 7,1-40

1Kor7

VII. Manželstvo - ¹ O tom, čo ste písali: Dobre je, keď sa muž nedotýka ženy. ² Ale vzhľadom na nebezpečenstvo smilstva nech má každý svoju ženu a každá nech má svojho muža.

³ Muž nech plní povinnosť voči manželke a podobne aj manželka voči mužovi. ⁴ Žena nemá moc nad svojím telom, ale muž; podobne ani muž nemá moc nad svojím telom, ale žena. ⁵ Neodopierajte si jeden druhému, iba ak na čas so vzájomným súhlasom, aby ste sa mohli venovať modlitbe, a opäť buďte spolu, aby vás satan nepokúšal pre vašu nezdržanlivosť. ⁶ No toto hovorím ako dovolenie, nie ako príkaz. ⁷ Chcel by som, aby boli všetci ľudia tak, ako som ja; lenže každý má svoj vlastný dar od Boha: jeden tak; druhý inak.

⁸ Slobodným a vdovám hovorím: Dobre je pre nich, ak zostanú tak, ako ja. ⁹ Ale ak sa nevedia zdržať, nech vstúpia do manželstva. Lebo je lepšie vstúpiť do manželstva ako horieť.

Nerozlučnosť manželstva - ¹⁰ Tým, čo uzavreli manželstvo, prikazujem, ani nie ja, ale Pán, aby manželka neodchádzala od muža ¹¹ - a ak by odišla, nech ostane nevydatá, alebo nech sa zmieri so svojím mužom a muž nech neprepúšťa manželku.

Pavlovské privilegium - ¹² Ostatným hovorím ja, nie Pán: Ak má niektorý brat neveriacu ženu a ona chce s ním bývať, nech ju neprepúšťa. ¹³ A ak má niektorá žena neveriaceho muža a on chce s ňou bývať, nech muža neopúšťa. ¹⁴ Lebo neveriaci muž sa

posväcuje v žene a neveriaca žena sa posväcuje v bratovi. Inak by boli vaše deti nečisté; ale teraz sú sväté. ¹⁵ No ak neveriaci chce odísť, nech odíde. V takomto prípade nie sú brat alebo sestra otrocky viazaní; veď Boh nás povolal žiť v pokoji. ¹⁶ Vari vieš, žena, či zachrániš muža? Alebo vieš, muž, či zachrániš ženu?

Zostať vo svojom povolaní - ¹⁷ Len nech každý žije tak, ako mu určil Pán, každý, ako ho Boh povolal. Takto učím vo všetkých cirkvách. ¹⁸ Bol niekto povolaný ako obrezaný? Nech sa nevracia k neobriezke. Bol niekto povolaný ako neobrezaný? Nech sa nedáva obrezať. ¹⁹ Obriezka nie je nič a neobriezka tiež nie je nič, ale zachovávanie Božích prikázaní. ²⁰ Nech každý zostane v tom stave, v ktorom bol povolaný. ²¹ Bol si povolaný ako otrok? Nerob si z toho starosti. Ale ak by si sa aj mohol stať slobodným, radšej to využi. ²² Lebo kto je povolaný v Pánovi ako otrok, je Pánov oslobodenec. Podobne kto je povolaný ako slobodný, je Kristov služobník. ²³ Draho ste boli kúpení. Nestaňte sa otrokmi ľudí! ²⁴ Bratia, nech každý zostane pred Bohom v tom, v čom bol povolaný.

Dar panenstva - ²⁵ O pannách nemám Pánov príkaz, ale dávam radu ako taký, ktorý dosiahol milosrdenstvo u Pána, aby som bol verný. ²⁶ Myslím teda, že je to dobré - pre terajšie ťažkosti -, že je dobre, keď človek ostane tak, ako je. ²⁷ Si viazaný k žene? Nevyhľadávaj rozľuku. Si bez ženy? Nehľadaj si ženu. ²⁸ Ale ak sa oženiš, nezhrješ. A ak sa panna vydá, nezhrješ. Ale takíto budú mať telesné trápenia a toho vás chcem ušetriť. ²⁹ A tak, bratia, hovorím, čas je krátky, aby napokon aj tí, čo majú ženy, boli, akoby ich nemali; ³⁰ tí, čo plačú, akoby neplakali; tí, čo sa radujú, akoby sa neradovali; tí, čo kupujú, akoby nič nevlastnili; ³¹ a tí, čo užívajú tento svet, akoby ho neužívali, lebo tvárnosť tohoto sveta sa pomíňa. ³² Chcem, aby ste vy boli bez starostí. Kto je bez ženy, stará sa o Pánove veci, ako sa páčiť Pánovi. ³³ Ale ženatý sa stará o svetské veci, ako sa páčiť manželke, ³⁴ a je rozdelený. Aj nevydatá žena a panna rozmýšľajú o Pánových veciach, aby boli sväté telom i duchom. Ale vydatá myslí na svetské veci, ako sa páčiť mužovi. ³⁵ No toto hovorím na váš prospech, nie aby som na vás hodil slučku, ale aby ste sa čestne a nerušene pripútali k Pánovi.

Tým, čo sú nerozhodní - ³⁶ Ak si niekto myslí, že je potupou pre jeho pannu, ak prekročí vek a má sa tak stať, nech urobí, čo chce; nehreší. Nech sa vezmú. ³⁷ Ale kto sa pevne v srdci rozhodol a nebol donútený, ale je pánom svojej vôle a zaumienil si v srdci zachovať svoju pannu, dobre robí. ³⁸ Teda aj ten, kto vydáva svoju pannu dobre robí, ale kto nevydáva, robí lepšie.

Vdovám - ³⁹ Žena je viazaná, dokiaľ jej muž žije. Keď jej muž zomrie, je slobodná, môže sa vydať, za koho chce, ale iba v Pánovi. ⁴⁰ Bude však blaženejšia, ak ostane tak podľa mojej rady. A myslím si, že aj ja mám Božieho Ducha.

2. Mäso obetované modlám 8,1 - 10,33

1Kor8

VIII. Všeobecné zásady - ¹ O mäse obetovanom modlám vieme, že my všetci máme poznanie. Ale poznanie nadúva, kým láska buduje. ² Ak si niekto myslí, že niečo vie, ešte to nevie tak, ako by mal vedieť. ³ Ale ak niekto miluje Boha, toho Boh pozná. ⁴ O jedení mäsa obetovaného modlám teda vieme, že na svete niet nijakej modly a nijakého boha, iba Jeden. ⁵ Lebo aj keď sú takí čo sa nazývajú bohmi či už na nebi alebo na zemi, - ako je veľa bohov a veľa pánov -, ⁶ my máme iba jedného Boha, Otca, od ktorého je všetko a my sme pre neho, a jedného Pána, Ježiša Krista, skrze ktorého je všetko, aj my sme skrze neho.

Nedávať pohoršenie - ⁷ Lenže nie všetci majú poznanie. Niektorí sú ešte teraz takí zvyknutí na modly, že jedia mäso, akoby bolo naozaj obetované modlám, a ich svedomie sa poškvŕňuje, lebo je slabé. ⁸ Ale jedlo nás nepriblíži k Bohu: ani keď nejeme, nič nestratíme, ani keď jeme, nič nezískame: ⁹ Len si dajte pozor aby táto vaša sloboda nebola na pohoršenie

slabým. ¹⁰ Lebo keď niekto uvidí toho, čo má poznanie, stolovať v pohanskom chráme, neposmeli sa jeho svedomie, pretože je slabé, aby jedol mäso obetované modlám? ¹¹ A slabý zahynie pre tvoje poznanie - brat, za ktorého zomrel Kristus! ¹² Keď takto hrešíte proti bratom a zraňujete ich slabé svedomie, hrešíte proti Kristovi. ¹³ Preto ak jedlo pohoršuje môjho brata, nebudem nikdy jesť mäso, aby som nepohoršil svojho brata.

1Kor9

IX. Apoštolova nezištnosť - ¹ Nie som slobodný? Nie som apoštol? Vari som nevidel Ježiša, nášho Pána? A vy nie ste moje dielo v Pánovi?! ² Ak aj pre iných nie som apoštolom, pre vás určite som. Veď vy ste pečat'ou môjho apoštolátu v Pánovi. ³ Toto je moja obrana proti tým, čo ma posudzujú. ⁴ Vari nemáme právo jesť a piť? ⁵ Nemáme právo brat' so sebou ženu, sestru, tak ako ostatní apoštolí a Pánovi bratia i Kéfas?! ⁶ Alebo len ja a Barnabáš nemáme právo nepracovať?

⁷ Kto kedy vojenčí na svoje trovy? Kto sadí vinicu, a neje z nej ovocie? Alebo kto pasie stádo, a neživí sa mliekom stáda? ⁸ Hovorím to len po ľudsky? A nehovorí to aj Zákon? ⁹ V Mojžišovom zákone je predsa napísané: „*Mlátiacemu volovi nezaviažeš papuľu.*“ Vari tu Boh myslí na voly? ¹⁰ A nehovorí to skôr pre nás? Veď pre nás je napísané, že ten, čo orie, má orať v nádeji, a kto mláti, tak v nádeji, že dostane z úrody. ¹¹ Keď sme vám my zasiali duchovné dobrá, je to také veľké, ak u vás žneme hmotné? ¹² Ak majú iní u vás toto právo, nie tým skôr my? No nepoužili sme toto právo, ale všetko znášame, len aby sme nepostavili prekážku Kristovmu evanjeliu. ¹³ Neviete, že tí, čo konajú svätú službu, jedia z toho, čo je vo svätyni, a tí, čo slúžia oltáru, majú z oltára podiel? ¹⁴ Tak nariadil aj Pán tým, čo zvestujú evanjelium, aby žili z evanjelia.

¹⁵ No ja som nič z toho nepoužil. A toto nepíšem preto, aby to bolo aj v mojom prípade, lebo radšej zomriem, ako by mal niekto zmarit' túto moju chválu. ¹⁶ Veď ak hlásam evanjelium, nemám sa čím chváliť, je moja povinnosť a beda mi, keby som evanjelium nehlásal. ¹⁷ Ak to robím z vlastnej vôle, mám nárok na odmenu, ale ak nie z vlastnej vôle; je to služba, ktorá mi je zverená. ¹⁸ Aká je teda moja odmena? Že keď hlásam evanjelium, predkladám ho zadarmo a nevyužívam svoje právo pri evanjeliu.

¹⁹ Lebo hoci som slobodný voči všetkým, stal som sa sluhom všetkých, aby som čím viacerých získal. ²⁰ Pre Židov som sa stal akoby Židom, aby som získal Židov. Pre tých, čo sú pod zákonom, bol som akoby pod zákonom - hoci sám som nebol pod zákonom -, aby som získal tých, čo boli pod zákonom. ²¹ Pre tých, čo boli bez zákona, bol som akoby bez zákona - hoci bez Božieho zákona som nebol, ale bol som pod Kristovým zákonom -, aby som získal tých, čo boli bez zákona. ²² Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých. ²³ A všetko robím pre evanjelium, aby som mal na ňom podiel.

Beh o víťaznú cenu - ²⁴ Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. ²⁵ A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. ²⁶ Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. ²⁷ Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý.

1Kor10

X. Varovné príklady z dejín Izraela - ¹ Nechcem, bratia, aby ste nevedeli, že všetci naši otcovia boli pod oblakom, všetci prešli cez more ² a všetci boli v oblaku a v mori pokrstení v Mojžišovi, ³ všetci jedli ten istý duchovný pokrm ⁴ a všetci pili ten istý duchovný nápoj, lebo

pili z duchovnej skaly, ktorá ich sprevádzala, a tou skalou bol Kristus. ⁵ Ale vo väčšine z nich nemal Boh zaľúbenie, veď popadali na púšti.

⁶ To sa stalo ako predobraz pre nás, aby sme neboli žiadostiví zla, ako boli žiadostiví oni. ⁷ Ani modlármi nebud'te, ako niektorí z nich; ako je napísané: „*Lud sa posadil, aby jedol a pil. Potom vstali a zabávali sa.*“ ⁸ Ani nesmilnime, ako niektorí z nich smilnili, a padlo ich za jeden deň dvadsaťtisíc. ⁹ Ani nepokúšajme Krista, ako niektorí z nich pokúšali, a zahynuli od hadov. ¹⁰ Ani nerepcite, ako niektorí z nich reptali, a zahynuli od zhubcu. ¹¹ A toto sa im stalo ako predobraz a bolo napísané ako napomenutie pre nás, ktorých zastihol koniec vekov. ¹² Preto kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol. ¹³ Skúška, ktorá na vás dolieha je iba ľudská. A Boh je verný. On vás nedovolí skúšať nad vaše sily, ale so skúškou dá aj schopnosť, aby ste mohli vydržať.

Účasť na Pánovom stole - ¹⁴ Preto, moji milovaní, utekajte pred modloslužbou. ¹⁸ Hovorím vám ako rozumným. Posúďte sami, čo hovorím: ¹⁶ Nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele? ¹⁷ Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno telo, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe. ¹⁸ Pozrite na Izrael podľa tela: nemajú azda tí, čo jedia obety, účasť na oltári?

Účasť na stole zlých duchov - ¹⁹ Čo tým chcem povedať? Že mäso obetované modlám je niečo? Alebo že modla je niečo? ²⁰ Ale to, čo obetujú, obetujú zlým duchom, nie Bohu. A ja nechcem, aby ste boli spoločníkmi zlých duchov. ²¹ Nemôžete piť Pánov kalich aj kalich zlých duchov; nemôžete mať podiel na Pánovom stole aj na stole zlých duchov. ²² Alebo chceme dráždiť Pána? Sme azda silnejší ako on?

Ohľad na svedomie iných a sloboda - ²³ „Slobodno všetko.“ Ale nie všetko osoží. „Slobodno všetko.“ Ale nie všetko buduje. ²⁴ Nech nik nehľadá vlastné záujmy, ale záujmy iného. ²⁵ Jedzte všetko, čo dostať v jatkách a na nič sa nevypytujte kvôli svedomiu. ²⁶ *Veď Pánova je zem i všetko, čo ju naplňa.*

²⁷ Ak vás niekto z neveriacich pozve a chcete ísť, jedzte všetko, čo vám predložia, a na nič sa nevypytujte kvôli svedomiu. ²⁸ Ale keby vám niekto povedal: „Toto bolo obetované modlám,“ nejedzte to kvôli tomu, čo vás upozornil, a kvôli svedomiu, ²⁹ pričom nemyslím na tvoje vlastné svedomie, ale na svedomie toho druhého. Veď prečo by malo svedomie iného odsúdiť moju slobodu? ³⁰ A keď ja niečo s vďakou požívam, prečo by ma mal niekto tupiť za to; za čo ja vzdávam vďaky?!

³¹ Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte všetko robte na Božiu slávu. ³² Nebud'te na pohoršenie ani Židom ani Grékom ani Božej cirkvi, ³³ ako sa aj ja chcem páčiť všetkým vo všetkom a nehľadá, čo mne vyhovuje, ale čo osoží mnohým, aby boli spasení.

1Kor11

XI. ¹ Napodobňujte ma, ako aj ja napodobňujem Krista.

3. Poriadok na liturgických zhromaždeniach 11,2 - 14,40

Žena a muž pri bohoslužbách - ² Chválím vás, že vo všetkom na mňa pamätáte a zachováate moje učenie, ako som vám ho odovzdal. ³ Ale chcem, aby ste vedeli, že hlavou každého muža je Kristus, hlavou ženy muž a hlavou Krista Boh. ⁴ Každý muž, ktorý sa modlí alebo prorokuje so zahalenou hlavou, zneuct'uje svoju hlavu. ⁵ A každá žena, ktorá sa modlí alebo prorokuje s nezahalenou hlavou, zneuct'uje svoju hlavu: je to to isté, ako keby sa dala oholiť. ⁶ Lebo ak sa žena nezahaľuje, môže sa dať aj ostriať. Ale ak je pre ženu potupou ostriať sa alebo oholiť, nech sa zahaľuje.

⁷ Muž si nemusí zahaľovať hlavu, lebo je obrazom a slávou Boha, no žena je slávou muža. ⁸ Veď nie je muž zo ženy, ale žena z muža. ⁹ Ani nebol muž stvorený pre ženu, ale žena

pre muža. ¹⁰ Preto má mať žena na hlave znak moci kvôli anjelom. ¹¹ Pravda, v Pánovi nie je ani žena bez muža ani muž bez ženy, ¹² lebo ako je žena z muža, tak je aj muž skrze ženu a všetko je z Boha. ¹³ Posúďte sami: Sluší sa, aby sa žena modlila k Bohu nezahalená? ¹⁴ A neučí vás sama príroda, že mužovi je na potupu, keď si pestuje vlasy, ¹⁵ kým žene je na slávu, keď si pestuje vlasy? Lebo vlasy dostala namiesto závoja. ¹⁶ Ak by sa niekto chcel hádať, my to nemáme vo zvyku a ani Božie cirkvi.

Roztržky v cirkvi - ¹⁷ Keď vás už napomínam, nechválím vás, že sa neschádzate na lepšie, ale na horšie. ¹⁸ Predovšetkým počúvam, že sú medzi vami roztržky, keď sa schádzate v cirkvi. A sčasti tomu aj verím. ¹⁹ Lebo musia byť medzi vami aj rozkoly, aby sa ukázalo, kto z vás sa osvedčí. ²⁰ Keď sa teda schádzate, nie je to požívanie Pánovej večere, ²¹ lebo každý si hneď vezme a zje svoju večeru a potom jeden je hladný a druhý opitý. ²² Nemáte vari domy, kde môžete jesť a piť? Ale opovrhujete Božou cirkvou a chcete zahanbiť tých, čo nič nemajú? Čo vám mám povedať? Mám vás chváliť? Za toto vás nepochválím.

Pavlova správa o Eucharistii - ²³ Veď ja som od Pána prijal, čo som vám aj odovzdal, že Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, ²⁴ vzdával vďaky, lámal ho a povedal: „*Toto je moje telo, ktoré je pre vás; toto robte na moju pamiatku.*“ ²⁵ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „*Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi. Toto robte, kedykoľvek ho budete piť, na moju pamiatku.*“ ²⁶ A tak vždy, keď budete jesť tento chlieb a piť tento kalich, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde. ²⁷ Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. ²⁸ Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. ²⁹ Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie. ³⁰ Preto je medzi vami veľa slabých a chorých a mnohí umierajú. ³¹ Keby sme súdili sami seba, neboli by sme súdení. ³² Ale keď sme súdení, Pán nás napráva, aby sme neboli odsúdení s týmto svetom.

³³ A tak, bratia moji, keď sa schádzate jesť, čakajte jeden na druhého. ³⁴ Ak je niekto hladný, nech sa naje doma, aby ste sa neschádzali na odsúdenie. Ostatné zariadim, keď prídem.

1Kor12

XII. Charizmy Ducha Svätého - ¹ A nechcem, bratia, aby ste nevedeli o duchovných daroch. ² Viete, že keď ste boli pohanmi, ťahal vás to a chodili ste za nemými modlami. ³ Preto vám vyhlasujem, že nik, kto hovorí v Božom Duchu, nepovie: „Prekliaty Ježiš!“, a nik nemôže povedať: „Ježiš je Pán“, iba ak v Duchu Svätom.

⁴ Dary milosti sú rozličné, ale Duch je ten istý. ⁵ Aj služby sú rozličné, ale Pán je ten istý. ⁶ A rozličné sú aj účinky, ale Boh, ktorý pôsobí všetko vo všetkých, je ten istý. ⁷ Každý však dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok. ⁸ Jeden dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, iný podľa toho istého Ducha slovo poznania, ⁹ iný vieru v tom istom Duchu a iný v tom istom Duchu dar uzdravovať, ¹⁰ iný schopnosť robiť zázraky, iný prorokovať, iný rozlišovať duchov, iný dar rozličných jazykov a iný vysvetľovať jazyky. ¹¹ Ale toto všetko pôsobí jeden a ten istý Duch, ktorý rozdeľuje každému, ako chce.

Sme údmí Kristovho tela - ¹² Lebo ako je jedno telo a má mnoho údov, ale všetky údy tela sú jedno telo, hoci ich je mnoho, tak aj Kristus. ¹³ Veď my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom. ¹⁴ Telo nie je jeden úd, ale mnoho údov. ¹⁵ A keby noha povedala: „Nie som ruka, nepatrím k telu,“ tým ešte neprestáva patriť k telu. ¹⁶ A keby povedalo ucho: „Nie som oko, nepatrím k telu,“ tým ešte neprestáva patriť k telu. ¹⁷ Keby bolo celé telo okom, kde by bol sluch? A keby bolo celé sluchom, kde by bol čuch? ¹⁸ Ale Boh rozložil údy, každý jeden z nich, v tele, ako chcel. ¹⁹ Keby boli všetky jedným údom, kde by bolo telo? ²⁰ No takto je mnoho údov, ale iba jedno telo. ²¹ A oko nemôže povedať ruke: „Nepotrebujem ťa!“ ani hlava nohám: „Nepotrebujem vás!“ ²² Ba čo viac, údy tela, ktoré sa zdajú slabšie, sú nevyhnutne potrebné. ²³ A údy tela ktoré pokladáme za menej ušľachtilé, zaodievame s väčšou úctou a naše

nečestné údy majú tým väčšiu česť, ²⁴ kým naše čestné nič také nepotrebujú. Boh telo vyvážil tak, že slabšiemu údu dal väčšiu česť; ²⁵ aby nebola v tele roztržka, ale aby sa údy rovnako starali jeden o druhý. ²⁶ Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy, a ak vychvaľujú jeden úd, radujú sa s ním všetky údy. ²⁷ Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy.

²⁸ A v Cirkvi Boh niektorých ustanovil po prvé za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľov, potom sú zázraky, ďalej dary uzdravovať; pomáhať, viesť, dar rozličných jazykov.

²⁹ Sú vari všetci apoštolmi? Sú všetci prorokmi? Všetci učiteľmi? Robia všetci zázraky? ³⁰ Majú všetci dar uzdravovať? Hovoria všetci jazykmi? Vari všetci vysvetľujú? ³¹ Ale usilujte sa o vyššie dary milosti. A ešte vznešenejšiu cestu vám ukážem.

1Kor13

XIII. Hymnus na lásku - ¹ Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbál.

² A keby som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol.

³ A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo.

⁴ Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, ⁵ nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuluje sa, nemyslí na zlé, ⁶ neteší sa z neprávosti, ale raduje sa z pravdy. ⁷ Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží.

⁸ Láska nikdy nezanikne. Proroctvá prestanú, jazyky zamlknú a poznanie pominie. ⁹ Lebo poznávame len sčasti a len sčasti prorokujeme. ¹⁰ Ale keď príde to, čo je dokonalé, prestane, čo je len čiastočné. ¹¹ Keď som bol dieťa hovoril som ako dieťa, poznával som ako dieťa rozmýšľal som ako dieťa. Keď som sa stal mužom, zanechal som detské spôsoby. ¹² Teraz vidíme len nejasne, akoby v zrkadle; no potom z tváre do tváre. Teraz poznávam iba čiastočne, ale potom budem poznať tak, ako som aj ja poznaný.

¹³ A tak teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska.

1Kor14

XIV. Dar jazykov a proroctvo - ¹ Usilujte sa o lásku, dychtite po duchovných daroch, zvlášť aby ste prorokovali. ² Lebo kto hovorí jazykmi, nehovorí ľudom, ale Bohu; nerozumie mu nik, pod vplyvom Ducha hovorí tajomstvá. ³ Ale kto prorokuje, hovorí ľudom na budovanie, povzbudenie a potešenie. ⁴ Kto hovorí jazykmi, buduje seba samého, ale kto prorokuje, buduje Cirkev. ⁵ A chcem, aby ste všetci hovorili jazykmi, ale ešte viac, aby ste prorokovali. Lebo kto prorokuje, je väčší ako ten, kto hovorí jazykmi, iba ak by aj vysvetľoval, aby sa budovala Cirkev.

⁶ Ved' čo by som vám pomohol, bratia, keby som k vám prišiel a hovoril jazykmi, ak by som vám nehovoril zo zjavenia, poznania, proroctva alebo náuky? ⁷ Ved' keby aj bezduché nástroje, či už flauta alebo citara, nevydávali rozdielny zvuk, ako by sa vedelo, čo sa hrá na flaute a čo na citare? ⁸ A keby poľnica vydávala neurčitý zvuk, kto by sa strojil do boja? ⁹ Tak aj vy: ak hovoríte jazykmi, a nevydáte zrozumiteľné slová, ako sa bude vedieť, čo sa hovorí? Budete hovoriť do vetra. ¹⁰ Ved' je na svete toľko rozličných jazykov, a ani jeden nie je bez slov. ¹¹ Ale ak nespoznám význam slov, budem pre toho, kto sa mi prihovára, cudzincom, a ten, kto sa mi prihovára, bude cudzincom mne.

¹² Tak aj vy, keďže sa horlivo usilujete o duchovné dary, usilujte sa mať ich v hojnosti na budovanie Cirkvi. ¹³ A preto ten, kto hovorí jazykmi, nech sa modlí, aby vedel aj vysvetľovať. ¹⁴ Lebo ak sa modlím darom jazykov, modlí sa môj duch, ale moja myseľ ostáva

bez úžitku. ¹⁵ Čo teda? Budem sa modliť duchom, budem sa modliť aj mysl'ou. Budem spievať duchom, budem spievať aj mysl'ou. ¹⁶ Ved' ak budeš dobrorečiť v duchu, ako potom jednoduchý človek povie na tvoje dobrorečenie: „Amen,“ keď nevie, čo hovoríš? ¹⁷ Lebo ty iste správne vzdávaš vďaky; ale druhý sa tým nebuduje. ¹⁸ Ďakujem Bohu, že hovorím jazykmi viac ako vy všetci; ¹⁹ ale na zhromaždení radšej chcem povedať päť zrozumiteľných slov, aby som aj iných poučil, než desaťtisíc slov darom jazykov.

²⁰ Bratia, nebuďte deti zmýšľaním, iba v zlobe buďte ako maličká, ale v zmýšľaní buďte dospelí.

²¹ V zákone je napísané:

*„Cudzími jazykmi a perami cudzincov
budem hovoriť tomuto ľudu,
ale ani tak ma nepočúvnu,“*

hovorí Pán. ²² A tak dar jazykov nie je znamením pre veriacich, ale pre neveriacich, dar prorokovať zasa nie pre neveriacich; ale pre veriacich. ²³ Keby sa tak zišla celá cirkev a všetci by hovorili jazykmi a prišli by aj jednoduchí ľudia alebo neveriaci, nepovedali by, že blazniete? ²⁴ Ale ak budú všetci prorokovať a príde nejaký neveriaci alebo, jednoduchý človek, všetci ho usvedčia, všetci ho posúdia, ²⁵ vyjdú najavo tajnosti jeho srdca, a tak padne na tvár, bude sa klaňať Bohu a vyzná: „Naozaj je Boh medzi vami!“

Poriadok pri bohoslužbách - ²⁶ Čo teda, bratia? Keď sa zídete, každý niečo má: dar chválospevu, náuky, zjavenia, jazykov, vysvetľovania; všetko nech je na budovanie. ²⁷ Ak niekto hovorí jazykmi, nech hovoria dvaja alebo nanajvýš traja, jeden po druhom, a jeden nech vysvetľuje. ²⁸ Ale ak by nemal kto vysvetľovať, nech mlčí na zhromaždení; nech hovorí sebe a Bohu. ²⁹ Proroci nech hovoria dvaja alebo traja a ostatní nech posudzujú. ³⁰ Ak by dostal zjavenie iný zo sediacich, prvý nech mlčí. ³¹ Lebo jeden po druhom môžete všetci prorokovať, aby sa všetci poučili a všetci povzbudili. ³² Prorocký duch je podriadený prorokom, ³³ ved' Boh nie je Bohom neporiadku, ale pokoja.

Ako vo všetkých cirkvách u svätých ³⁴ ženy nech na zhromaždeniach mlčia. Nedovoľuje sa im hovoriť, ale nech sú podriadené, ako hovorí aj zákon. ³⁵ Ak sa chcú niečo naučiť, nech sa doma opýtajú svojich mužov, lebo sa nesluší, aby žena hovorila na zhromaždení.

³⁶ Vari od vás vyšlo Božie slovo alebo iba k vám prišlo. ³⁷ Ak si niekto myslí, že je prorok alebo duchovný, nech vie, že to, čo vám píšem; je Pánov príkaz. ³⁸ Kto to neuzná, nebude uznaný. ³⁹ A tak, bratia moji, usilujte sa prorokovať a nebráňte hovoriť jazykmi. ⁴⁰ Ale nech sa všetko deje slušne a po poriadku.

3. Vzkriesenie z mŕtvych 15, 1-58

1Kor15

XV. Kristus bol vzkriesený - ¹ Bratia, pripomínam vám evanjelium, ktoré som vám hlásal a vy ste ho prijali, zotrúvate v ňom ² a prostredníctvom neho dosahujete spásu, ak sa ho držíte tak, ako som vám ho hlásal, ibaže by ste boli nadarmo uverili. ³ Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem, ⁴ že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písem, ⁵ že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim. ⁶ Potom sa zjavil viac ako päťsto bratom naraz; väčšina z nich žije doteraz, niektorí už zosnuli. ⁷ Potom sa zjavil Jakubovi a potom všetkým apoštolom s a poslednému zo všetkých, ako nedochôdčaťu, zjavil sa aj mne. ⁹ Ved' ja som najmenší z apoštolov. Ba nie som hoden volať sa apoštolom, lebo som prenasledoval Božiu cirkev. ¹⁰ Ale z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Ved' som pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou. ¹¹ Teda či už ja alebo oni takto hlásame a vy ste tak uverili.

Dôležitosť Kristovho vzkriesenia - ¹² Ak sa hlása, že Kristus bol vzkriesený z mŕtvych, akože niektorí z vás hovoria, že zmŕtvychvstania niet? ¹³ Ved' ak niet zmŕtvychvstania, nebol ani Kristus vzkriesený. ¹⁴ Ale ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera. ¹⁵ A potom sa zistí, že sme falošnými Božími svedkami, lebo sme svedčili proti Bohu, že vzkriesil Krista, ktorého nevzkriesil, ak mŕtvi naozaj nevstávajú. ¹⁶ Lebo ak mŕtvi nevstávajú, nevstal ani Kristus. ¹⁷ A keď Kristus nevstal, vaša viera je márna a ešte stále ste vo svojich hriechoch. ¹⁸ Potom aj tí, čo zosnuli v Kristovi, sú stratení. ¹⁹ Ak len v tomto živote máme nádej v Kristovi, sme najúbohejší zo všetkých ľudí.

Kristus, prvotina zosnulých - ²⁰ Ale Kristus vstal z mŕtvych, prvotina zosnulých. ²¹ Lebo ako je skrze človeka smrť, tak je skrze človeka aj zmŕtvychvstanie. ²² Ved' ako všetci umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú v Kristovi. ²³ Ale každý v poradí, aké mu patrí: prvotinou je Kristus; potom, pri jeho príchode, tí, čo patria Kristovi. ²⁴ A potom bude koniec, keď odovzdá Bohu a Otcovi kráľovstvo, keď zruší každé kniežatstvo, každú mocnosť a silu. ²⁵ Lebo on musí kraľovať, *kým mu nepoloží všetkých nepriateľov pod nohy*. ²⁶ Ako posledný nepriateľ bude zničená smrť, ²⁷ lebo mu všetko položil pod nohy. Ale keď hovorí: „Všetko je podrobené“, je jasné, že okrem toho ktorý mu všetko podrobil. ²⁸ A keď mu bude všetko podrobené, vtedy sa aj sám Syn podrobí tomu, ktorý mu všetko podrobil, aby bol Boh všetko vo všetkom.

²⁹ Ale čo potom robia tí, čo sa dávajú krstiť za mŕtvych? Ak mŕtvi vôbec nevstávajú, načo sa dávajú krstiť za nich? ³⁰ A prečo sa aj my vystavujeme nebezpečenstvu v každú hodinu? ³¹ Každý deň zomieram, tak ako ste mojou slávou, bratia, ktorú mám v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. ³² Čo mi to osoží, ak som sa v Efeze iba ako človek boril so šelmami? Ak mŕtvi nevstávajú, tak *jedzme a pime, lebo zajtra umrieme*. ³³ Nedajte sa zviest': „Zlé reči kazia dobré mravy.“ ⁴ Vytriezвите, ako sa patrí, a nehrešte! Ved' niektorí nepoznajú Boha. Na vaše zahanbenie to hovorím.

Vlastnosti vzkrieseného tela - ³⁵ Ale niekto povie: „Ako vstanú mŕtvi? V akom tele prídu?“ ³⁶ Hlupák! Čo ty seješ, neožije, ak prv neodumrie. ³⁷ A čo seješ, neseješ budúce telo, ale holé zrno, či už pšeničné alebo nejaké iné. ³⁸ No Boh mu dáva telo, aké chce, a každému semenu jeho vlastné telo. ⁹ Nie každé telo je to isté telo, ale iné je ľudské, iné zvieracie telo, iné vtáčie telo a iné rybie. ⁴⁰ A sú telá nebeské a telá pozemské, ale iná je sláva nebeských a iná pozemských. ⁴¹ Iný je jas slnka, iný jas mesiaca a iný jas hviezd; ved' hviezda sa od hviezdy líši jasom. ⁴² Tak je to aj so zmŕtvychvstaním: seje sa porušiteľné, vstáva neporušiteľné; ⁴³ seje sa potupené, vstáva slávne; seje sa slabé, vstáva mocné ⁴⁴ seje sa telo živočíšne, vstáva telo duchovné.

Ak jestvuje živočíšne telo, jestvuje aj duchovné. ⁴⁵ Tak je aj napísané: „*Prvý človek, Adam, sa stal živou bytosťou*“, posledný Adam oživujúcim Duchom. ⁴⁶ Ale nie je prv duchovné lež živočíšne, až potom duchovné ⁴⁷ Prvý človek zo zeme, je pozemsky; druhý človek je z neba. ⁴⁸ Aký je ten pozemský, takí sú aj ostatní pozemskí; a aký je nebeský, takí sú aj ostatní nebeskí. ⁴⁹ A ako sme nosili obraz pozemského, tak budeme nosiť aj obraz nebeského. ⁵⁰ Hovorím však bratia, že telo a krv nemôžu byť dedičmi Božieho kráľovstva, ani porušiteľnosť nebude dedičom neporušiteľnosti.

Víťazstvo nad smrťou - ⁵¹ Hľa, poviem vám tajomstvo: Nie všetci umrieme, ale všetci sa premeníme: ⁵² razom, v jednom okamihu na zvuk poslednej pol'nice. Lebo keď zaznie, mŕtvi budú vzkriesení neporušiteľní a my sa premeníme. ⁵³ Ved' toto porušiteľné si musí obliecť neporušiteľnosť a smrteľné si musí obliecť nesmrteľnosť. ⁵⁴ A keď si toto porušiteľné oblečie neporušiteľnosť a toto smrteľné si oblečie nesmrteľnosť, vtedy sa splní, čo je napísané:

„Smrť pohltí víťazstvo.

⁵⁵ *Smrť, kde je tvoje víťazstvo?*

Smrť, kdeže je tvoj osten?

⁵⁶ Ostňom smrti je hriech a silou hriechu je zákon. ⁵⁷ Ale vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista. ⁵⁸ A tak, moji milovaní bratia, buďte pevní, neochvejní, stále horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je daromná v Pánovi.

Záver 16,1-24

1Kor16

XVI. Zbierka pre veriacich v Jeruzaleme - ¹ Čo sa týka zbierok pre svätých, urobte aj vy tak, ako som nariadil galatským cirkvám. ² Nech si každý z vás v prvý deň týždňa u seba odloží, čo môže, aby sa nerobili zbierky keď prídem. ³ Keď budem u vás, pošlem tých, ktorých uznáte za hodných, s listom do Jeruzalema zaniest' váš milodar; ⁴ ak bude vhodné, aby som aj ja šiel, pôjdu so mnou.

Správy - ⁵ No prídem k vám, keď prejdem Macedónskom, lebo cez Macedónsko iba prejdem, ⁶ ale u vás sa hádam zdržím alebo aj prezimujem, aby ste ma odprevadili, kde pôjdem. ⁷ Nechcem vás teraz vidieť len tak idúcky; dúfam, že u vás nejaký čas ostanem, ak to dovoľí Pán. ⁸ V Efeze zostanem až do Turíc, ⁹ lebo sa mi otvorili veľké a sľubné dvere; aj protivníkov je veľa. ¹⁰ Ak prde Timotej, hľad'te, aby sa u vás nemusel báť veď koná Pánovo dielo tak, ako aj ja. ¹¹ Nech ním teda nik neopovrhne. Vyprevad'te ho v pokoji, aby prišiel ku mne, lebo ho očakávam s bratmi. ¹² Čo sa týka brata Apolla, veľmi som ho prosil, aby šiel k vám s bratmi, ale vôbec nemal vôľu ísť teraz; príde však, len čo mu to bude vhod.

Odporúčania - ¹³ Bdejte, buďte pevní vo viere, vzmužte sa, buďte statoční! ¹⁴ Nech sa všetko medzi vami deje v láske. ¹⁵ Len vás, bratia, prosím: Poznate Stefanasov dom, že sú prvotinou Achájska a dali sa do služby svätým, ¹⁶ aby ste sa aj vy podriaďovali takýmto a každému, kto spolupracuje a namáha sa. ¹⁷ Teším sa prítomnosti Stefanasa, Fortunáta a Achaika, lebo oni doplnili to, čo ste vy nestačili urobiť, ¹⁸ osviežili môjho i vášho ducha. Nuž vážte si takýchto.

Pozdrav a požehnanie - ¹⁹ Pozdravujú vás ázijské cirkvi. Veľmi vás pozdravujú v Pánovi Akvila a Priska i s cirkvou v ich dome. ²⁰ Pozdravujú vás všetci bratia. Pozdravte sa navzájom svätým bozkom.

²¹ Môj, Pavlov, vlastnoručný pozdrav. ²² Kto nemá rád Pána, nech je prekliaty! Marana tha! ²³ Milosť Pána Ježiša nech je s vami. ²⁴ Moja láska nech je s vami všetkými v Kristovi Ježišovi.

DRUHÝ LIST KORINŤANOM

Úvod 1,1-11

2Kor1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša, a brat Timotej Božej cirkvi v Korinte aj všetkým svätým v celom Achájsku: ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista.

Vďaka za Božiu útechu v súžení - ³ Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy! ⁴ On nás potešuje v každom našom súžení, aby sme mohli aj my potešovať tých, čo sú v akomkoľvek súžení, tou útechou, ktorou Boh

potešuje nás. ⁵ Lebo ako sa v nás rozmnožujú Kristove utrpenia, tak sa skrze Krista rozhojňuje aj naša útecha. ⁶ Ak sme teda sužovaní, je to na vašu potechu a spásu; ak sme potešovaní, je to vám na potešenie, ktoré sa prejavuje v znášaní takých istých utrpení, aké znášame aj my. ⁷ A naša nádej, vzhľadom na vás, je pevná, veď vieme, že ako máte účasť na utrpeniach, tak budete mať aj na úteche.

⁸ Nechceme, bratia, aby ste nevedeli o našom súžení, ktoré sme podstúpili v Azii. Doľahlo na nás nadmieru ťažko, nad našu silu, takže sa nám už nechcelo ani žiť. ⁹ Sami nad sebou sme už vyniesli rozsudok smrti, aby sme nedôverovali sebe, ale Bohu, ktorý kriesi mŕtvych. ¹⁰ On nás vyslobodil a vyslobodzuje z takej smrti. A v neho dúfame, že nás ešte vyslobodí, ¹¹ ak nám budete aj vy pomáhať modlitbou za nás, aby za dar milosti, ktorý máme zásluhou mnohých, mnohí za nás vzdávali vďaky.

1. Doterajšia apoštoloва činnosť 1,12 - 7,16

Zmenený program Pavlovej cesty - ¹² Lebo toto je naša chvála, svedectvo nášho svedomia, že sme žili na svete a zvlášť u vás v Božej jednoduchosti a úprimnosti; nie v telesnej múdrosti, ale v Božej milosti. ¹³ Veď vám nepíšeme nič iné, iba to, čo čítate alebo aj poznáte. A dúfam, že až do konca pochopíte, ¹⁴ ako ste nás už do istej miery pochopili, že sme vašou slávou, ako aj vy našou v deň nášho Pána Ježiša.

¹⁵ V tejto dôvere som chcel ísť najprv k vám, aby ste mali aj druhú milosť, ¹⁶ a cez vás prejsť do Macedónska a zasa z Macedónska prísť k vám, aby ste ma odprevadili do Judey. ¹⁷ Keď som teda toto chcel, bol som vari ľahkomyselný? Alebo keď sa pre niečo rozhodujem, rozhodujem sa podľa tela, žeby u mňa „áno“, „áno“ bolo aj „nie“, „nie“? ¹⁸ Ako je Boh verný, naša reč k vám je aj „áno“ aj „nie“. ¹⁹ Veď Boží Syn Ježiš Kristus, ktorého sme u vás hlásali, ja, Silván a Timotej, nebol „áno“ aj „nie“, ale v ňom bolo iba „áno“. ²⁰ Lebo všetky Božie prisľúbenia, koľko ich je, v ňom sú „áno“, a preto je skrze neho aj naše „amen“ Bohu na slávu. ²¹ A Boh nás i vás posilňuje pre Krista, on nás pomazal, ²² on nás označil svojou pečaťou a vložil nám do srdca závdavok Ducha.

²³ Boha volám za svedka svojej duši, že som iba z ohľadu na vás už neprišiel do Korintu. ²⁴ Nie že by sme chceli panovať nad vašou vierou, ale prispieť k vašej radosti, veď pre vieru stojíte.

2Kor2

II. Prečo nešiel do Korintu - ¹ Rozhodol som sa, sám v sebe, že k vám nepôjdem, aby som vás zasa zarmútil. ² Lebo ak ja zarmútim vás, kto poteší mňa, ak nie ten, koho som ja zarmútil? ³ A toto som vám napísal, aby ma, až prídem, nezarmútili tí, z ktorých by som mal mať radosť; lebo vám všetkým verím, že moja radosť je radosťou vás všetkých. ⁴ Veď som vám písal vo veľkom súžení a úzkosti srdca, cez mnoho slz, nie aby ste sa zarmútili, ale aby ste vedeli, ako veľmi vás milujem.

Odpustite hriešnikovi - ⁵ Ak teda niekto spôsobil zármutok, nie mňa zarmútil, ale do istej miery - nechcem zveličovať - zarmútil vás všetkých. ⁶ Takému stačí pokarhanie, ktorého sa mu dostalo od mnohých. ⁷ Takže radšej odpusťte a potešte ho, aby azda takého človeka prílišný zármutok nepohltil. ⁸ Preto vás prosím, zahrňte ho láskou. ⁹ Veď preto som vám aj písal, aby som poznal, ako sa osvedčíte či ste vo všetkom poslušní. ¹⁰ Komu vy niečo odpustíte, tomu odpustím aj ja. Lebo čo som aj ja odpustil, ak som niečo odpustil, potom kvôli vám v zastúpení Krista, ¹¹ aby nás neoklamal satan - veď poznáme jeho zámery.

Radosti a strasti v apoštolskej službe - ¹² Keď som prišiel do Troady hlásať Kristovo evanjelium, hoci sa mi otvárali dvere v Pánovi, ¹³ môj duch nemal pokoja lebo som nenašiel svojho brata Títa. Preto som sa s nimi rozlúčil a odišiel som do Macedónska. ¹⁴ Ale vďaka

Bohu, ktorý nám vždy dáva víťazstvo v Kristovi a naším prostredníctvom zjavuje na každom mieste vôňu jeho poznania. ¹⁵ Lebo sme Kristovou ľúbezňou vôňou pre Boha uprostred tých, čo sú na ceste spásy, i tých, čo idú do záhuby. ¹⁶ Jedným vôňou smrti na smrť, druhým vôňou života pre život. Ale kto je na to súci? ¹⁷ Nie sme ako mnohí, čo falšujú Božie slovo, ale hovoríme úplne ako z Boha a pred Bohom v Kristovi.

2Kor3

III. ¹ Začínáme zasa odporúčať samých seba? Alebo potrebujeme - ako niektorí - odporúčajúce listy k vám alebo od vás? ² Vy ste náš list napísaný v našich srdciach, ktorý poznajú a čítajú všetci ľudia. ³ Veď je zjavné, že ste Kristov list, ktorý sme my vyhotovili, napísaný nie atramentom, ale Duchom živého Boha, nie na kamenných tabuliach, ale na živých tabuliach srdca.

⁴ Takto dôverujeme Bohu skrze Krista. ⁵ Nie že by sme boli schopní vymyslieť niečo sami od seba, akoby to bolo z nás, ale naša schopnosť je z Boha. ⁶ On nás urobil súcich za služobníkov Novej zmluvy, a nie litery, ale Ducha; lebo litera zabíja, kým Duch oživuje.

Služobníci Novej zmluvy - ⁷ Keď už služba smrti, písmenami vyrytá do kameňa, bola taká slávna, že synovia Izraela nemohli hľadiet' Mojžišovi do tváre pre jas jeho tváre, ktorý bol pominuteľný, ⁸ ako by služba Ducha nebola oveľa slávnejšia? ⁹ Lebo ak bola služba odsúdenia slávna, služba ospravedlnenia je oveľa slávnejšia. ¹⁰ Lebo nie je slávne, čo takto zažiarilo pre vznešenejšiu slávu. ¹¹ Veď ak je slávne to, čo je pominuteľné, to, čo ostáva, je oveľa slávnejšie.

¹² Keď teda máme takúto nádej, hovoríme celkom slobodne a otvorene, ¹³ a nie ako Mojžiš; on si dával na tvár závoj, aby synovia Izraela nevideli koniec toho pominuteľného. ¹⁴ Ale myseľ im otupela. Až do dnešného dňa ostáva pri čítaní Starej zmluvy ten istý závoj neodhalený, lebo ho Kristus odstraňuje. ¹⁸ A tak až do dnešného dňa leží na ich srdci závoj, keď čítajú Mojžiša. ¹⁶ *Keď sa však obráti k Pánovi, závoj spadne.* ¹⁷ Pán je Duch; a kde je Pánov Duch, tam je sloboda. ¹⁸ A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz.

2Kor4

IV. ¹ Preto keď máme túto službu z milosrdenstva, ktoré sme dosiahli, neochabujeme. ² Zriekli sme sa tajnej nehanebnosti; nepočíname si úskočne, ani nefalšujeme Božie slovo, ale zjavujeme pravdu, a tak sa pred Bohom odporúčame svedomiu všetkých ľudí.

³ A ak je naše evanjelium ešte zahalené, je zahalené tým, čo idú do záhuby. ⁴ Im, neveriacim, boh tohoto veku zaslepil mysle, aby im nezažiarilo svetlo evanjelia o Kristovej sláve, ktorý je obrazom Boha. ⁵ Veď nie seba hlásame, ale Ježiša Krista, Pána; my sme len vaši služobníci pre Ježiša. ⁶ Lebo Boh, ktorý povedal: „Nech z temnôt zažiarí svetlo,“ zažiaril aj v našich srdciach na osvetlenie poznania Božej slávy v tvári Ježiša Krista.

Slabosť a sila apoštolov - ⁷ No tento poklad máme v hlinených nádobách, aby mal Boh zvrchovanú moc, a nie my. ⁸ Zo všetkých strán nás sužujú, ale nie sme stiesnení; sme bezradní, ale nepoddávame sa; ⁹ prenasledujú nás, ale nie sme opustení; zrážajú nás, ale nehynieme. ¹⁰ Stále nosíme na tele Ježišovo umieranie, aby sa na našom tele zjavil aj Ježišov život. ¹¹ A tak kým žijeme, ustavične sa vydávame na smrť pre Ježiša, aby sa aj Ježišov život zjavil na našom smrteľnom tele. ¹² V nás teda účinkuje smrť, vo vás život.

Nádej vzkriesenia - ¹³ Ale pretože máme toho istého ducha viery, ako je napísané: „Uveril som, a preto som povedal,“ aj my veríme, a preto hovoríme. ¹⁴ Veď vieme, že ten, čo vzkriesil Pána Ježiša, s Ježišom vzkriesi aj nás a postaví nás s vami. ¹⁵ A to všetko pre vás, aby hojnosť milosti prostredníctvom mnohých rozmnožila vzdávanie vďaky na Božiu slávu. ¹⁶

Preto neochabujeme; a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje. ¹⁷ Ved' naše terajšie ľahké súženie prinesie nám nesmierne veľkú váhu večnej slávy, ¹⁸ ak nehľadáme na to, čo je viditeľné, ale na to, čo je neviditeľné; lebo viditeľné je do času, ale neviditeľné je naveky.

2Kor5

V5. Nádej budúcej slávy - ¹ Ved' vieme, že keď sa tento stánok - náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi. ² Lebo v tomto vzdycháme a túžime obliecť si naň svoj nebeský príbytok, ³ aby sme hoci aj vyzlečení, neostali nahí. ⁴ Ved' kým sme v tomto stánku, vzdycháme pod ťarchou, lebo sa nechceme vyzliecť, ale priodiť iným, aby život pohltil to, čo je smrteľné. ⁵ A to nás takto uspôsobil Boh, ktorý nám dal závdavok Ducha.

⁶ Sme teda stále plní dôvery a vieme, že kým sme doma v tele, sme vzdialení od Pána; ⁷ lebo žijeme vo viere, a nie v nazeraní. ⁸ Sme však plní dôvery a radšej sa chceme vzdialiť z tela a bývať u Pána. ⁹ A preto sa usilujeme páčiť sa mu, či sme doma alebo mimo domu. ¹⁰ Ved' sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé.

Sme Kristovými vyslancami - ¹¹ Pretože poznáme bázeň red Pánom presvedčame ľudí, ale Boh nás pozná, a dúfam, že nás pozná aj vaše svedomie. ¹² Zasa vám nie seba odporúčame, ale vám dávame príležitosť chváliť sa nami, aby ste to mali proti tým, čo sa chvália navonok, a nie v srdci. ¹³ Lebo ak strácame rozum, tak pre Boha, ak sme triezvi, to pre vás.

¹⁴ Lebo nás ženie Kristova láska, keď si uvedomíme, že ak jeden zomrel za všetkých, teda všetci zomreli. ¹⁵ A zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. ¹⁶ Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela. A ak sme aj poznali Krista podľa tela, teraz už nepoznáme. ¹⁷ Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové.

¹⁸ Ale to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou a zveril nám službu zmierenia. ¹⁹ Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. ²⁰ Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! ²¹ Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou.

2Kor6

VI. Sme Boží služobníci - ¹ Ako spolupracovníci vás napomíname, aby ste Božiu milosť neprijímali nadarmo. ² Ved' hovorí:

*„V milostivom čase som ťa vyslyšal
a v deň spásy som ti pomohol.“*

Hľa, teraz je milostivý čas, teraz je deň spásy! ³ Preto nikomu v ničom nedávame pohoršenie, aby táto služba bola bez hany. ⁴ Vo všetkom sa odporúčame ako Boží služobníci: vo veľkej trpezlivosti, v súženiach, v núdzi, v úzkostiach, ⁵ pod ranami, vo väzeniach, v nepokojoch, v námahách, v bdení a v pôstoch; ⁶ v čistote, v poznaní, v zhovievavosti, v добрôte, v Duchu Svätom, v nepokrytekej láske, ⁷ v slove pravdy, v Božej moci; zbraňami spravodlivosti v pravej i ľavej ruke, ⁸ slávou aj potupou, zlou aj dobrou povest'ou; ako zvodcovia, ale pravdiví, ⁹ ako neznámi, a predsa dobre známi, akoby zomierajúci, a hľa, žijeme, ako trestaní, ale nie usmrtení, ¹⁰ akoby smutní, no vždy sa radujeme, ako chudobní, a mnohých obohacujeme, akoby sme nič nemali, a pritom nám všetko patrí.

Výstraha pred pohanstvom - ¹¹ Pre vás, Korint'ania, otvorili sa naše ústa a rozšírilo naše srdce. ¹² Nie v nás máte málo miesta, ale vo svojom srdci máte málo miesta. ¹³ Hovorím ako svojim deťom: odvd'ajte sa takisto, rozšírte sa aj vy.

¹⁴ Neťahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! ¹⁵ Aká zhoda je znedzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! ¹⁶ A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh:

*„Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť,
budem ich Bohom a oni budú mojim ľuďom.*

¹⁷ *A preto vyjdite spomedzi nich,
oddel'te sa, hovorí Pán,
a nečistého sa nedotýkajte;*

a ja vás prijmem

¹⁸ *a budem vaším Otcom*

*a vy budete mojimi synmi a dcérami,
hovori všemohúci Pán.“*

2Kor7

VII. Pavol odhaľuje svoje city - ¹ Keď máme takéto prisľúbenia; milovaní, očist'me sa od každej poškvرنy tela i ducha a posväcujme sa v Božej bázni. ² Majte miesto pre nás! Nikomu sme neublížili, nikoho sme neskazili, nikoho neoklamali. ³ Nehovorím to, aby som vás odsúdil. Ved' som už povedal, že ste tak v našich srdciach, že s nami umierate aj žijete. ⁴ Veľmi vám dôverujem a vera sa vami chválím; napĺňa ma potecha a prekypujem radosťou pri všetkom našom súžení. ⁵ Lebo aj keď sme prišli do Macedónska, naše telo nemalo nijaký odpočinok, ale zo všetkých strán samé súženie: zvonka boje, vnútri úzkosti.

⁶ Ale Boh, ktorý potešuje ponížených, potešil nás Títovým príchodom. ⁷ A nielen jeho príchodom, ale aj útechou, na ktorej mal u vás účasť. Rozprával nám, ako túžite, ako plačete a ako horlíte za mňa, takže som sa ešte viac radoval.

⁸ A tak ak som vás v liste aj zarmútil, neľutujem to. A ak som aj ľutoval - lebo vidím, že vás ten list, čo i len nakrátko, zarmútil -, ⁹ teraz sa radujem nie preto, že ste sa zarmútili, ale že vás ten zármutok pohol na pokánie. Bol to zármutok podľa Božej vôle, aby ste v ničom neutrpeli škodu našou vinou. ¹⁰ Ved' zármutok podľa Božej vôle spôsobuje pokánie na trvalú spásu; zármutok sveta spôsobí smrť. ¹¹ Pozrite, čo znamená zarmútiť sa podľa Božej vôle: akú starosť to vo vás vyvolalo, akú obranu, aké rozhorčenie, akú bázeň, akú túžbu, akú horlivosť, aké potrestanie! Tým všetkým ste ukázali, že ste čistí v tej veci. ¹² A ak som vám písal, tak nie kvôli tomu, čo sa dopustil krivdy, ani kvôli tomu, čo ju znášal, ale preto, aby vynikla vaša starosť, ktorú máte pred Bohom o nás. ¹³ A to nás potešilo.

Ale popri tejto radosti nás ešte väčšmi potešila Títova radosť; že pookrial na duchu zásluhou vás všetkých. ¹⁴ Neostal som v hanbe, keď som sa vami pred ním chválil; ale ako sa všetko, čo sme vám hovorili, zakladalo na pravde, tak sa aj naša chvála pred Títom ukázala pravdivá. ¹⁵ A jeho srdce je vám ešte viac naklonené, keď si spomína na poslušnosť vás všetkých, ako ste ho s bážňou a chvením prijali. ¹⁶ Radujem sa, že vám môžem vo všetkom dôverovať.

2. Zbierka v Macedónsku pre chudobných v Jeruzaleme 8,1 - 9,15

2Kor8

VIII. Bud'te veľkodušní - ¹ Bratia, oznamujeme vám, akú milosť dal Boh macedónskym cirkvám: ² že v mnohých skúškach súženia z ich veľkej radosti a krajnej chudoby vzišlo bohatstvo ich štedrosti. ³ Môžem dosvedčiť, že koľko mohli, ba aj viac ako mohli, sami od seba ⁴ nás naliehavo prosili, aby sme im dopriali milosť mať účasť na službe svätým. ⁵ Ba nad naše očakávanie samých seba odovzdali najprv Pánovi a potom z Božej vôle aj nám; ⁶ takže sme poprosili Títa, aby tak, ako začal toto dielo lásky, aj ho u vás dokončil.

⁷ A ako vynikáte vo všetkom: vo viere, v slove, v poznaní, vo všetkej horlivosti a v láske, ktorú sme vo vás vzbudili, tak vyniknite aj v tomto diele lásky. ⁸ Nehovorím to ako rozkaz, ale horlivosťou iných skúšam pravosť aj vašej lásky. ⁹ Veď poznáte milosť nášho Pána Ježiša Krista, že hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou obohatili. ¹⁰ A v tomto dávam radu. Toto je vám na osoh, vám, čo ste už minulého roku začali nielen konať, ale aj chcieť. ¹¹ Teraz to teda aj uskutočnite, aby ako bol duch ochotný chcieť, tak bol ochotný aj vykonať z toho, čo máte. ¹² Lebo ak je ochotná vôľa, cení sa podľa toho, čo kto má, a nie podľa toho, čo nemá. ¹³ Veď nejde o to, aby sa iným poľahčilo a vám priťažilo, ale o isté vyrovnanie. ¹⁴ Teraz váš prebytok im pomôže v nedostatku, aby zasa ich prebytok pomohol v nedostatku vám; a tak sa to vyrovná, ako je napísané: ¹⁵ „*Kto mal mnoho, nemal prebytok, a kto málo, nemal nedostatok.*“

Pavlovi poverenci - ¹⁶ Vďaka Bohu, že vložil do Títovho srdca takú istú starosť o vás. ¹⁷ Lebo nielenže výzvu prijal, ale vo svojej veľkej horlivosti sám od seba šielk vám. ¹⁸ Poslali sme s ním aj brata, ktorý si evanjeliom získal chválu vo všetkých cirkvách. ¹⁹ A nielen to, ale cirkvi ho poverili, aby nás sprevádzal pri tomto diele lásky, ktoré konáme na Pánovu slávu a na prejavenie našej ochoty; ²⁰ pričom sa chránime, aby nám nik nemohol nič vyčítať pri týchto veľkých daroch ktoré opatrujeme. ²¹ Veď *sa usilujeme robiť dobre nielen pred Pánom, ale a pred ľuďmi.* ²² Poslali sme s nimi aj nášho brata o ktorom sme sa veľa ráz presvedčili, že je horlivý v mnohých veciach - a teraz bude ešte horlivejší, lebo vám veľmi dôveruje.

²³ Čo sa týka Títa, on je môj spoločník a spolupracovník u vás. A naši bratia sú apoštolmi cirkví, Kristovou slávou. ²⁴ A tak im prejavte svoju lásku a pred cirkvami im ukážte, prečo sa vami chválime.

2Kor9

IX. O službe svätým vám vlastne zbytočne píšem. ² Veď poznám ochotu vášho ducha, pre ktorú sa vami chválím pred Macedónčanmi, že Achájsko je už od minulého roku pripravené, a vaša horlivosť povzbudila mnohých. Poslal som však bratov, aby nebolo len prázdnu rečou, keď sa v tomto vami chválime; aby ste boli pripravení, ako som povedal, ⁴ aby sme sa v tejto veci nezahanbili my, nechcem povedať vy, až prídu so mnou Macedónčania a nájdú vás nepripravených. ⁵ Preto som pokladal za potrebné poprosiť bratov, aby šli napred k vám a pripravili váš vopred sľúbený dar a aby takto pripravený bol prejavom štedrosti, a nie lakomstva.

Ovocie almužny - ⁶ Veď kto skúpo seje, skúpo bude aj žať; kto seje štedro, štedro bude aj žať. ⁷ Každý tak, ako si umienil v srdci; nie zo žiaľu ani z donútenia, lebo *veselého darcu Boh miluje.* ⁸ A Boh má moc rozhodnúť vo vás každú milosť, aby ste mali vždy vo všetkom úplný dostatok a aby ste mali hojne na každý dobrý skutok, ⁹ ako je napísané:

„*Rozsýpal a dal chudobným;*

jeho spravodlivosť trvá naveky.“

¹⁰ Ten, čo dáva rozsievateľovi semeno a chlieb na jedenie, dá a rozmnoží vaše osivo a dá vzrast plodom vašej spravodlivosti. ¹¹ Budete vo všetkom obohatení na všestrannú štedrosť, a tak sa bude našim prostredníctvom vzdávať vďaka Bohu. ¹² Veď vykonávanie tejto služby nielenže dopĺňa, čo chýba svätým, ale aj rozmnožuje vzdávanie vďaka Bohu. ¹³ Keď sa osvedčíte v tejto službe, budú oslavovať Boha za vašu poslušnosť, s akou vyznávate Kristovo

evanjelium, a za štedrú účasť s nimi i so všetkými; ¹⁴ budú sa za vás modliť a túžiť po vás pre nesmiernu Božiu milosť, ktorá je vo vás. ¹⁵ Bohu vďaka za jeho nevýslovný dar.

3. Pavlova obrana 10,1 - 13,10

2Kor10

X. Údajná Apoštolova slabosť - ¹ Ja sám, Pavol, vás prosím pre Kristovu miernosť a skromnosť, ja, ktorý som vraj zoči-voči medzi vami pokorný, ale keď som vzdialený, trúfam si voči vám. ² Prosím vás, aby som sa nemusel, keď prídem, odvážiť byť taký smelý, ako sa hodlám odvážiť voči niektorým, čo si o nás myslia, že žijeme podľa tela. ³ Žijeme, pravda, v tele, ale nebojujeme podľa tela ⁴ - lebo zbrane nášho boja nie sú telesné, ale majú od Boha silu boriť hradby. Boríme výmysly ⁵ a každú pýchu, čo sa dvíha proti poznaniu Boha. Pútame každú myseľ, aby bola poslušná Kristovi, ⁶ a sme pripravení potrestať každú neposlušnosť, kým nebude vaša poslušnosť úplná.

⁷ Hľadte na to, čo máte pred očami. Ak si je niekto istý, že je Kristov, nech si uvedomí aj to, že ako je on Kristov, sme aj my. ⁸ Ved' ak sa aj trochu viac pochválím mocou, ktorú nám dal Pán na vaše budovanie, a nie na rúcanie, nebudem sa hanbiť, ⁹ aby sa nezdalo, že vás chcem strašiť listami; ¹⁰ lebo hovorí: „Jeho listy sú prísne a silné, ale osobná prítomnosť slabá a reč úbohá.“ ¹¹ Taký nech si uvedomí, že akí sme slovom v listoch, keď sme vzdialení, takí budeme aj v skutkoch, keď prídeme.

V Pánovi sa chválime - ¹² Neodvažujeme sa zaraďovať alebo prirovnávať sa k tým; čo odporúčajú samých seba. Sú nerozumní, keď sa merajú sami podľa seba a porovnávajú sa sami so sebou. ¹³ My sa však nebudeme chváliť nad mieru, ale podľa miery pôsobiska, ktoré nám prideliť Boh, miery prísť až k vám. ¹⁴ Lebo sa nevystatujeme, ako keby sme sa k vám neboli dostali, ved' sme prišli až k vám s Kristovým evanjeliom. ¹⁵ Ani sa nadmieru nechválime cudzou prácou. Máme však nádej, že ako bude rásť vaša viera, získame u vás veľkú vážnosť na našom pôsobisku ¹⁶ a budeme môcť zvestovať evanjelium aj mimo vášho územia a nemusíme sa chváliť hotovou prácou na cudzom pôsobisku.

¹⁷ *Kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi*, ¹⁸ lebo nie ten je osvedčený, kto sa sám odporúča, ale ten, koho odporúča Pán.

2Kor11

XI. Horlím za vás Božou horlivosťou - ¹ Kiež by ste zniesli trochu mojej nerozumnosti Len ma už strpte! ² Ved' horlím za vás Božou horlivosťou. Zasnúbil som vás jednému mužovi; aby som vás odovzdal Kristovi ako čistú pannu. ³ Bojím sa však, aby sa vaše žmýšľanie neskazilo a neodchýlilo od úprimnej a čistej oddanosti Kristovi, ako keď had zviedol Evu svojou ľstivosťou. ⁴ Lebo vy spokojne zniesiete, keď niekto príde a hlása iného Krista, akého sme my nehlásali, alebo prijímate iného Ducha, akého ste nedostali, alebo iné evanjelium, aké ste neprijali. ⁵ A ja si myslím, že som neurobil o nič menej ako veľkí apoštoli, ⁶ lebo ak som aj vo vyjadrovaní neobratný, v poznaní nie; ved' sme vám to vo všetkom a všetkým ukázali.

⁷ Alebo som sa hádam dopustil hriechu, keď som sa ponížil, aby ste vy boli povýšení tým, že som vám zadarmo hlásal Božie evanjelium? ⁹ Iné cirkvi som olupoval, prijímal som od nich podporu, aby som mohol vám slúžiť. ⁹ Aj keď som bol u vás a mal som nedostatok, nikomu som nebol na ťarchu, lebo čo mi chýbalo, doplnili bratia, ktorí prišli z Macedónska. Chránil som sa a budem sa chrániť, aby som vám v ničom nebol na ťarchu. ¹⁰ Ako je vo mne Kristova pravda, túto chválu mi nik neprekazí v krajoch Achájska.

¹¹ Prečo? Preto, že vás nemilujem? To vie Boh. ¹² Ale čo robím budem robiť aj ďalej, aby som odňal príležitosť tým, čo hľadajú príležitosť ukázať sa, že sú takí ako my, v čom sa

vychvaľujú. ¹³ Sú to falošní apoštoli, klamní pracovníci, ktorí sa tvária, akoby boli Kristovými apoštolmi. ¹⁴ A nečudo, veď sám satan sa tvári ako anjel svetla. ¹⁵ Nie je teda divné, keď sa aj jeho služobníci vydávajú za služobníkov spravodlivosti. Ale ich koniec bude taký, aké sú ich skutky.

Som Kristov služobník v námahách i ranách - ¹⁶ Znova hovorím: Nech si nik nemyslí, že som nerozumný. A ak, prijmite ma ako nerorumného, aby som sa mohol aj ja trochu pochváliť. ¹⁷ Čo hovorím, nehovorím podľa Pánovej vôle, ale ako nerozumný, čo sa týka tejto chvály. ¹⁸ Keďže sa mnohí chvália podľa tela, pochválím sa aj ja. ¹⁹ Veď ochotne znášate nerozumných, lebo sami ste múdri. ²⁰ Strpíte, keď vás niekto zotročuje, keď vás niekto vyjedá, keď vás niekto zdiera, keď sa niekto nad vami vyvyšuje, keď vás niekto bije po tvári.

²¹ Na svoju hanbu hovorím, akoby sme my boli slabí. Ak si niekto v niečom trúfa, hovorím to ako nerozumný, trúfam si aj ja. ²² Sú oni Hebreji? Aj ja. Sú Izraeliti? Aj ja. Sú Abrahámovi potomci? Aj ja. ²³ Sú Kristovi služobníci? Ešte nerozumnejšie hovorím: Tým viac ja vo väčších námahách, častejšie vo väzeniach v nesmierne mnohých ranách, veľa ráz v nebezpečenstve smrti. ²⁴ Od Židov som, päť ráz dostal štyridsať bez jednej, ²⁵ tri razy ma bičovali, raz kameňovali, trikrát som stroskotal na lodi, noc a deň som bol na morských hĺbinách; ²⁶ často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi; ²⁷ v námahe a lopote, často v bdení, o hlade a smäde veľa ráz v pôstoch v zime a nahote. ²⁸ A okrem toho na mňa deň čo deň dolieha starosť o všetky cirkvi. ²⁹ Veď kto je slabý, aby som nebol slabý aj ja? Kto je vystavený pohoršeniu, aby to aj mňa nepálilo?

³⁰ Ak sa už treba chváliť, budem sa chváliť svojou slabosťou. ³¹ Boh a Otec Pána Ježiša, ktorý je zvelebený naveky, vie, že neklamem. ³² V Damasku miestodržiteľ kráľa Aretasa strážil mesto Damascénov, aby ma chytil, ³³ ale v koši ma spustili oknom cez hradby; len tak som unikol jeho rukám.

2Kor12

XII. Prejdem k videniam a zjaveniam - ¹ Musím sa chváliť, hoci to neosoží, ale prejdem k videniam a zjaveniam Pána. ² Poznám človeka v Kristovi, ktorý bol pred štrnástimi rokmi - neviem, či v tele, či mimo tela, tiež neviem, to vie Boh, - uchvátený až do tretieho neba. ³ A viem, že tento človek - zasa neviem, či v tele, či mimo tela, to vie Boh, - ⁴ bol uchvátený do raja a počul tajomné slová, ktoré človek nesmie vysloviť. ⁵ Ním sa budem chváliť, sebou samým sa chváliť nebudem, iba ak svojimi slabosťami. ⁶ Veď ak sa aj budem chcieť chváliť, nebudem nerozumný lebo budem hovoriť pravdu. Ale zdžžam sa, aby si niekto nemyslel o mne viac, ako vidí na mne alebo počuje odo mňa, ⁷ a aj pre veľkosť zjavení. A aby som sa nevyvyšoval, bol mi daný do tela osteň, satanov posol, ktorý ma bije po tvári, aby som sa nevyvyšoval. ⁸ Preto som tri razy prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, ⁹ ale on mi povedal: „Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.“ A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila. ¹⁰ Preto mám záľubu v slabostiach, v potupe, v núdzi, v prenasledovaní a v úzkostiach pre Krista; lebo keď som slabý, vtedy som silný.

Bojím sa o vás - ¹¹ Stal som sa nerozumným. Vy ste ma prinútili - lebo vy ste ma mali odporúčať. Nebol som o nič menší ako tamtí veľapoštoli, aj keď nie som ničím. ¹² Ale znaky apoštola sa vám prejavili vo veľkej trpezlivosti, v znameniach, divoch a mocných činoch. ¹³ Lebo o čo ste boli ukrátení v porovnaní s ostatnými cirkvami okrem toho, že som vám nebol na ťarchu? Odpusťte mi túto krivdu.

¹⁴ A toto som už tretí raz pripravený ísť k vám a nebudem vám na ťarchu. Veď netúžim po vašich veciach, ale po vás; lebo nie deti sú povinné sporiť pre rodičov, ale rodičia pre deti.

¹⁵ A ja veľmi rád vynaložím všetko, ba aj seba samého vydám za vaše duše. Ak vás ja tak veľmi milujem, mám byť menej milovaný?

¹⁶ Dobre, ja som vám vraj na ťarchu nebol, ale som chytrák a dostal som vás úskokom.

¹⁷ Azda som vás poškodil prostredníctvom niektorého z tých, čo som k vám poslal? ¹⁸ Poprosil som Títa a poslal som s ním brata. Azda vás Títus poškodil? Vari sme nekráčali v tom istom duchu? A v tých istých šľapajach?

¹⁹ Už dávno si myslíte, že sa chceme pred vami vyhovárať? Hovoríme pred Bohom v Kristovi; a všetko, milovaní, pre vaše budovanie. ²⁰ Lebo sa bojím, aby som vás, až prídem, nenašiel azda takých, akých nechcem, a vy aby ste nenašli mňa, akého nechcete. Aby azda neboli sváry, žiarlivosť, hnevy, rozbroje, utŕhania, klebety, vystatovanie, nepokoje. ²¹ Aby ma zasa, až prídem, môj Boh u vás nepokoril, aby som nemusel žaliť nad mnohými z tých, čo predtým zhrešili a nerobili pokánie za nečistotu, smilstvo a necudnosť, ktorých sa dopustili.

2Kor13

XIII. Posledné napomenutia - ¹ Toto už tretí raz idem k vám: *každá výpoveď bude potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov*. ² Už som povedal a znova pripomínam, ako keď som bol druhý raz u vás, a teraz vzdialený tým, čo predtým zhrešili, i všetkým ostatným, že až zasa prídem, nebudem zhovievavý, ³ veď žiadate dôkaz, že vo mne hovorí Kristus, ktorý nie je voči vám slabý, ale má medzi vami moc. ⁴ Lebo aj keď bol ukrižovaný v slabosti, z Božej moci žije. Aj my sme v ňom slabí, ale z Božej moci budeme s ním žiť pre vás.

⁵ Seba samých skúmajte, či máte vieru; sami sa skúmajte. Alebo nepoznáte seba samých, že je vo vás Ježiš Kristus? Ibaže ste nehodni. ⁶ A dúfam, že poznáte, že my nie sme nehodni. ⁷ Modlíme sa k Bohu, aby ste neurobili nič zlé - nie preto, aby sme sa my ukázali ako hodni, ale aby ste vy robili dobre a my aby sme boli ako nehodni. ⁸ Veď nič nemôžeme proti pravde, iba za pravdu. ⁹ Preto sa radujeme, keď sme my slabí a vy ste silní. Aj sa modlíme za to - za vaše zdokonalenie. ¹⁰ A toto píšem ako vzdialený, aby som si, keď prídem, nemusel prísne počínať podľa moci, ktorú mi dal Pán na budovanie, a nie na rúcanie.

Záver 13, 11-13

Pozdrav a požehnanie - ¹¹ Napokon, bratia, radujte sa zdokonaľujte sa, povzbudzujte sa navzájom, rovnako zmýšľajte, žite v pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami. ¹² Pozdravte sa navzájom svätým bozkom. Pozdravujú vás všetci svätí.

¹³ Milosť Pána Ježiša Krista a láska Božia i spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými.

LIST GALAŤANOM

Úvod 1,1-10

Gal1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, ustanovený za apoštola nie ľuďmi ani prostredníctvom človeka, ale Ježišom Kristom a Bohom Otcom, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych, ² a všetci bratia, čo sú so mnou, galatským cirkvám: ³ Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista,

⁴ ktorý seba samého vydal za naše hriechy, aby nás vyslobodil z terajšieho zlého veku podľa vôle Boha a nášho Otca: ⁵ jemu sláva na veky vekov. Amen.

Útok proti falšovaniu evanjelia - ⁶ Čudujem sa, že od toho, ktorý vás povolal v Kristovej milosti, tak rýchlo prebiehate k inému evanjeliu. ⁷ Ono ani nie je iné, ibaže sú niektorí, čo vás mätú a chcú prekrútiť Kristovo evanjelium. ⁸ Ale keby sme vám hlásali my alebo aj anjel z neba iné evanjelium, ako sme vám hlásali, nech je prekliaty! ⁹ Ako sme už povedali, aj teraz znova hovorím: Ak by vám niekto hlásal iné evanjelium ako to, ktoré ste prijali, nech je prekliaty! ¹⁰ Chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom.

1. Pavlova obrana 1,11 - 2,21

Pavol prijal evanjelium od Boha - ¹¹ Bratia, pripomínam vám, že evanjelium, ktoré som vám ja hlásal, nemá ľudský pôvod, ¹² lebo ja som ho neprijal ani som sa ho nenaučil od človeka, ale zo zjavenia Ježiša Krista. ¹³ Vy ste počuli, ako som si kedysi počínal v židovstve: že som veľmi prenasledoval Božiu Cirkev a nivočil som ju. ¹⁴ V židovstve som prevýšil mnohých vrstovníkov vo svojom rode, lebo som viac horlil za obyčaje svojich otcov. ¹⁵ Ale keď sa Bohu, ktorý si ma už v lone matky vybral a svojou milosťou povolal, zapáčilo ¹⁶ zjaviť vo mne svojho Syna, aby som ho zvestoval medzi pohanmi, už som sa neradil s telom a krvou, ¹⁷ ani som nešiel do Jeruzalema za tými, čo boli apoštolmi prv ako ja, ale odišiel som do Arábie a opäť som sa vrátil do Damasku.

¹⁸ Až po troch rokoch som šiel do Jeruzalema, aby som videl Kéfasa, a zostal som uňho pätnásť dní. ¹⁹ Iného z apoštolov som nevidel, iba Jakuba, Pánovho brata. ²⁰ A čo vám píšem, hovorím pred Bohom, že neklamem. ²¹ Potom som išiel do končín Sýrie a Cilície. ²² Ale Kristovým cirkvám v Judei som bol osobne neznámy, ²³ ibaže počuli: „Ten, čo nás kedysi prenasledoval, teraz hlása vieru, ktorú predtým nivočil,“ ²⁴ a oslavovali Boha za mňa.

Gal2

II. Vzťah medzi Pavlom a apoštolmi - ¹ Potom po štrnástich rokoch som znova šiel s Barnabášom do Jeruzalema a vzal som so sebou aj Títa. ² Išiel som ta pohnutý zjavením a predložil som im evanjelium, ktoré hlásam medzi pohanmi; ale v súkromí tým, čo niečo znamenali, či nebežím alebo či som nebežal nadarmo. ³ Ale ani Títus, ktorý bol so mnou, hoci bol Grék, nebol donútený dať sa obrezať. ⁴ A to pre falošných bratov, votrelcov, čo sa vlúdili špehovať našu slobodu, ktorú máme v Kristovi Ježišovi, aby nás zotročili. ⁵ Ani na chvíľu sme im neustúpili a nepodriadili sme sa, aby sa vám zachovala pravda evanjelia.

⁶ A od tých, čo boli niečím - akí boli kedysi, to ma nezaujíma; Boh nenadŕža nijakému človekovi -, tí teda, čo niečo znamenali, nič iné mi nepridali, ⁷ ale naopak, keď videli, že mne je zverené evanjelium pre neobrezaných, tak ako Petrovi pre obrezaných - ⁸ veď ten, ktorý pomáhal Petrovi v apoštoláte medzi obrezanými, pomáhal aj mne medzi pohanmi -, ⁹ a keď poznali milosť, ktorú som dostal, Jakub, Kéfas a Ján, ktorých pokladali za stĺpy, podali mne a Barnabášovi pravicu na znak spoločenstva, že my pôjdeme medzi pohanov a oni medzi obrezaných. ¹⁰ Len aby sme pamätali na chudobných, čo som sa aj usiloval robiť.

Spor v Antiochii - ¹¹ Ale keď prišiel Kéfas do Antiochie, zoči-voči som sa postavil proti nemu, lebo si zaslúžil pokarhanie. ¹² Kým neprišli niektorí od Jakuba, jedával s pohanmi. Ale keď prišli, odťahoval sa a oddeľoval, lebo sa bál tých, čo boli z obriezky. ¹³ A s ním sa pretvarovali aj ostatní Židia, takže sa dal aj Barnabáš strhnúť ich pokrytectvom. ¹⁴ Keď som videl, že nepostupujú priamo, podľa pravdy evanjelia, povedal som Kéfasovi pred všetkými: „Keď ty, Žid, žiješ pohansky, a nie po židovsky, ako to, že nútiš pohanov žiť po židovsky?!“ ¹⁵ My sme rodení Židia nie hriešni pohanovia, ¹⁶ a vieme, že človek nie je ospravedlnený zo skutkov

podľa zákona, ale iba skrze vieru v Ježiša Krista. Aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery v Krista, a nie zo skutkov podľa zákona, lebo zo skutkov podľa zákona *nebude ospravedlnený nijaký človek*.

Ospravedlnenie z viery - ¹⁷ Ak sme aj my, čo hľadáme ospravedlnenie v Kristovi, hriešnici, je vari Kristus služobníkom hriechu? Vonkoncom nie! ¹⁸ Lebo ak znova staviam to, čo som zboril, ukazujem, že som priestupník. ¹⁹ Veď ja som skrze zákon zomrel zákonu, aby som žil Bohu. S Kristom som pribitý na kríž. ²⁰ Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus. Ale život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miluje a vydal seba samého za mňa. ²¹ Nepohľadám Božou milosťou. Lebo ak je spravodlivosť skrze zákon, potom Kristus nadarmo zomrel.

2. Doktrínálna argumentácia 3,1 - 4,31

Gal3

III. Nerozumní Galaťania - ¹ Nerozumní Galaťania, kto vám počaril? Veď vám bol pred očami zobrazený Ježiš Kristus ukrižovaný! ² Iba to by som sa rád od vás dozvedel: Dostali ste Ducha zo skutkov podľa zákona, alebo z poslušnosti viery? ³ Takí ste hlúpi?! Začali ste Duchom a teraz končíte telom? ⁴ Toľko ste zažili a nadarmo? Keby to bolo len nadarmo! ⁵ A ten, ktorý vám dáva Ducha a robí medzi vami zázraky, robí to na základe skutkov podľa zákona, alebo z poslušnosti viery?

Abraháмова viera - ⁶ Tak ako Abrahám uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť. ⁷ Vedzte teda, že tí, čo sú z viery, sú Abrahámovými synmi. ⁸ Písmo predvídalo, že Boh z viery ospravedlní pohanov, preto predpovedalo Abrahámovi: „*V tebe budú požehnané všetky národy*.“ ⁹ Teda tí, čo sú z viery, sú žehnaní s veriacim Abrahámom. ¹⁰ No všetci, čo sú zo skutkov podľa zákona, sú pod kľatbou, veď je napísané: „*Prekliaty je každý, kto nevytrvá vo všetkom, čo je napísané v knihe Zákona, aby to konal*.“ ¹¹ A je zjavné, že zákon neospravedľuje nikoho pred Bohom, lebo spravodlivý bude žiť z viery. ¹² Zákon však nie je z viery, ale *kto ich bude plniť, bude z nich žiť*. ¹³ Kristus nás vykúpil spod kľatby zákona tým, že sa za nás stal kľatbou, lebo je napísané: „*Prekliaty je každý, kto visí na dreve*“, ¹⁴ aby v Kristovi Ježišovi prešlo Abrahámove požehnanie na pohanov, aby sme skrze vieru dostali prisľúbeného Ducha.

¹⁵ Bratia, hovorím to po ľudsky: Už potvrdený ľudský závet nik neruší, ani k nemu nič nepridáva. ¹⁶ Prisľúbenia boli dané Abrahámovi a jeho potomstvu. Nehovorí: „*A potomkom*“, akoby šlo o mnohých, ale o jedného: „*A tvojmu potomstvu*“, a ním je Kristus. ¹⁷ Ale hovorím toto: Zmluvu potvrdenú Bohom neruší zákon, vydaný po štyristotridsiatich rokoch, aby tak zmaril prisľúbenie. ¹⁸ Lebo ak je dedičstvo zo zákona, už nie je z prisľúbenia. Ale Abrahámovi ho Boh daroval skrze prisľúbenie.

Dočasná úloha zákona - ¹⁹ Načo je teda zákon? Bol pridaný pre priestupky, kým nepríde potomstvo, ktorému bolo dané prisľúbenie, a bol vyhlásený skrze anjelov rukou prostredníka. ²⁰ Ale niet prostredníka tam, kde ide o jedného; a Boh je jeden. ²¹ Je teda zákon proti Božím prisľúbeniam? Vôbec nie! Veď keby bol býval daný zákon, ktorý by mohol oživovať potom by spravodlivosť bola naozaj zo zákona. ²² Ale Písmo uzavrelo všetko pod hriech, aby veriaci dostali prisľúbenie z viery v Ježiša Krista.

²³ No kým neprišla viera, boli sme zajatci pod dozorom zákona pre tú vieru ktorá sa mala zjaviť. ²⁴ A tak bol zákon naším vychovávateľom pre Krista, aby sme boli ospravedlnení z viery. ²⁵ Ale keď prišla viera, už nepodliehame vychovávateľovi. ²⁶ Veď skrze vieru v Kristovi Ježišovi ste všetci Božími synmi. ²⁷ Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli. ²⁸ Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci

ste jeden v Kristovi Ježišovi. ²⁹ A keď ste Kristovi, ste Abrahámovým potomstvom a podľa prisľúbenia dedičmi.

Gal4

IV. Nie si otrok, ale syn - ¹ Hovorím však: Kým je dedič maloletý, ničím sa nelíši od otroka, hoci je pánom všetkého. ² Je pod poručníkmi a správcami až do času ktorý určil otec. ³ Tak aj my, keď sme boli maloletí, slúžili sme podriadení živlom sveta. ⁴ Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna, narodeného zo ženy, narodeného pod zákonom, ⁵ aby vykúpil tých, čo boli pod zákonom, a aby sme dostali adoptívne synovstvo. ⁶ Pretože ste synmi, poslal Boh do našich sŕdc Ducha svojho Syna a on volá: „Abba, Otče!“ ⁷ A tak už nie si otrok, ale syn; a keď syn, tak skrze Boha aj dedič.

Nevracajte sa do otroctva - ⁸ No vtedy, keď ste nepoznali Boha, slúžili ste tým, čo v skutočnosti nie sú bohmi. ⁹ Ale teraz, keď ste poznali Boha, alebo skôr, keď Boh pozná vás, ako to, že sa znova vraciate k slabým a úbohým živlom a chcete im zasa slúžiť ako predtým?! ¹⁰ Zachováate dni, mesiace, obdobia a roky! ¹¹ Bojím sa o vás, či sa azda nenamáham medzi vami nadarmo.

¹² Bratia, prosím vás, buďte ako ja, veď aj ja som ako vy. Ničím ste mi neublížili. ¹³ A viete, že som vám prvý raz v telesnej slabosti hlásal evanjelium. ¹⁴ A touto svojou skúškou vzhľadom na moje telo ste nepohrdli, ani ste ju neodmietli, ale prijali ste ma ako Božieho anjela, ako Krista Ježiša.

¹⁵ Kdeže je teda vaša blaženosť? Veď vám môžem dosvedčiť, že keby to bolo bývalo možné, boli by ste si vylúpili oči a dali ich mne. ¹⁶ Stal som sa vašim nepriateľom, keď vám hovorím pravdu? ¹⁷ Horlia za vás nedobre, chcú vás odlúčiť, aby ste za nich horlili. ¹⁸ Dobre je vždy horliť za dobro, a nielen vtedy, keď som u vás. ¹⁹ Deti moje, znovu vás v bolestiach rodím, kým vo vás nebude stvárnený Kristus. ²⁰ Teraz by som chcel byť u vás a zmeniť svoj hlas, lebo neviem, čo s vami.

Dve zmluvy: Agar a Sára - ²¹ Povedzte mi vy, čo chcete byť pod zákonom: nepočujete zákon? ²² Veď je napísané, že Abrahám mal dvoch synov: jedného z otrokyne, druhého zo slobodnej. ²³ Ten z otrokyne sa narodil podľa tela, ale ten zo slobodnej podľa prisľúbenia. ²⁴ To je povedané obrazne. Tamtie sú dve zmluvy: jedna z vrchu Sinaj, ktorá rodí pre otroctvo, a to je Agar. ²⁵ Agar je vrch Sinaj v Arábii a zodpovedá terajšiemu Jeruzalemu, lebo žije so svojimi deťmi v otroctve. ²⁶ Ale Jeruzalem, ktorý je hore, to je tá slobodná, ktorá je našou matkou. ²⁷ Veď je napísané:

*„Raduj sa, neplodná, ty, čo nerodíš,
zajasaj a vykrični ty, čo nepoznáš pôrodné bolesti,
lebo opustená má veľa detí,
viac ako tá, ktorá má muža.“*

²⁸ Vy, bratia, ste deťmi prisľúbenia ako Izák. ²⁹ Ale ako vtedy ten, čo sa narodil podľa tela prenasledoval toho, čo sa narodil podľa ducha, tak aj teraz. ³⁰ Čo však hovorí Písmo? „*Vyžeň otrokyňu i jej syna, lebo syn otrokyne nebude dedičom so synom slobodnej.*“ ³¹ A tak, bratia, nie sme deťmi otrokyne, ale slobodnej.

3. Mravné ponaučenia 5,1 - 6,10

Gal5

V5. Sloboda Božích detí a obriezka - ¹ Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriahnuť do jarma otroctva. ² Ja, Pavol, vám hovorím, že ak sa dáte obrezať, Kristus vám nič neprospeje. ³ A každému, kto sa dá obrezať, znova dosvedčujem,

že je povinný zachovávať celý zákon. ⁴ Vy, čo chcete byť ospravedlnení zo zákona, odtrhli ste sa od Krista, vypadli ste z milosti. ⁵ Ved' my v duchu viery očakávame nádej spravodlivosti. ⁶ Lebo v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku.

⁷ Dobre ste bežali. Kto vás zadržal, aby ste odporovali pravde? ⁸ Toto navádzanie nie je od toho, ktorý vás volá. ⁹ Trochu kvasu prekvasí celé cesto. ¹⁰ Ja vám dôverujem v Pánovi, že nebudete nijako ináč zmýšľať. Ale ten, čo vás mátie, odnesie si trest, nech je to ktokoľvek. ¹¹ Ak ja, bratia, ešte stále ohlasujem obriezku, prečo ma potom prenasledujú? Ved' potom je odstránené pohoršenie kríža. ¹² Nech sa dajú hoci aj kastrovať tí, čo vás mätú!

Sloboda a láska - ¹³ Lebo vy ste povolaní pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske!

¹⁴ Ved' celý zákon sa splňa v jedinom slove, v tomto: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ ¹⁵ Ale ak sa medzi sebou hryziete a žeriete, dajte si pozor, aby ste sa navzájom neponičili.

Žite duchovne - ¹⁶ Hovorím však: Žite duchovne a nebudete splňať žiadosti tela. ¹⁷ Lebo telo si žiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu. Navzájom si odporujú, aby ste nerobili to, čo chcete.

¹⁸ Ale ak vás vedie Duch, nie ste pod zákonom. ¹⁹ A skutky tela sú zjavné: je to smilstvo, nečistota chlipnosť, ²⁰ modloslužba, čary, nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, ²¹ závisť, opilstvo, hýrenie a im podobné. O tomto vám vopred hovorím, ako som už povedal, že tí, čo robia takéto veci, nedosiahnu Božie kráľovstvo. ²² Ale ovocie Ducha je láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť dobrota, vernosť, ²³ miernosť, zdržanlivosť. Proti tomuto zákona niet.

²⁴ Tí, čo patria Kristovi Ježišovi, ukrižovali telo s vášňami a žiadosťami. ²⁵ Ak žijeme v Duchu, podľa Ducha aj konajme. Nepachtime po márnej sláve, nedráždime sa navzájom, nezávidíme jeden druhému.

Gal6

VI. Rozličné napomenutia - ¹ Bratia, keby aj niekoho pristihli pri nejakom poklesku, vy, ktorí ste duchovní, napravte ho v duchu miernosti; a daj si pozor, aby si aj ty neupadol do pokušenia. ² Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon. ³ Lebo ak si niekto myslí, že je niečím, hoci nie je ničím, sám seba klame. ⁴ Nech každý skúma svoje skutky, a tak sa bude chváliť len sám v sebe, a nie pred iným. ⁵ Ved' každý ponesie svoje vlastné bremeno.

⁶ Ten, koho vyučujú slovo, nech sa delí o všetky dobré s tým, kto ho vyučuje. ⁷ Nemýľte sa: Boh sa vysmievať nedá. Čo človek zaseje, to bude aj žať. ⁸ Lebo kto seje pre svoje telo, z tela bude žať porušenie. Ale kto seje pre ducha, z ducha bude žať večný život. ⁹ Neúnavne konajme dobro, lebo ak neochabneme, budeme v pravom čase žať. ¹⁰ Kým teda máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich.

Záver 6,11-18

¹¹ Pozrite, akými veľkými písmenami vám píšem vlastnou rukou. ¹² Všetci, čo sa chcú páčiť podľa tela, nútia vás, aby ste sa dali obrezať, len aby ich neprenasledovali pre Kristov kríž. ¹³ Ved' ani tí, čo sa dávajú obrezať, nezachovávajú zákon, ale chcú, aby ste sa vy dali obrezať, aby sa mohli chváliť vašim telom. ¹⁴ Ale ja sa nechcem chváliť ničím iným, iba krížom nášho pána Ježiša Krista, cez ktorý je svet ukrižovaný pre mňa a ja pre svet.

¹⁵ Lebo ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie. ¹⁶ A nad všetkými, čo sa budú riadiť týmto pravidlom, pokoj a milosrdenstvo, aj nad Božím Izraelom.

¹⁷ A odteraz nech ma už nik neobťažuje, lebo ja nosím na svojom tele Ježišove znaky.

¹⁸ Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vaším duchom, bratia. Amen.

LIST EFEZANOM

Ef1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša, svätým v Efeze a veriacim v Kristovi Ježišovi: ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista.

1. Tajomstvo spásy a Cirkvi 1,3 - 3,21

Chválospev na milosť vykúpenia

³ Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás v Kristovi požehnal
všetkým nebeským duchovným požehnaním.
⁴ Ved' v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil,
aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske;
⁵ On nás podľa dobrotvého rozhodnutia svojej vôle predurčil,
aby sme sa skrze Ježiša Krista
stali jeho adoptovanými synmi
⁶ na chválu a slávu jeho milosti,
ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi.
⁷ V ňom máme vykúpenie skrze jeho krv,
odpustenie hriechov,
podľa bohatstva jeho milosti,
⁸ ktorou nás štedro zahrnul vo všetkej múdrosti a rozumnosti,
⁹ keď nám dal poznať tajomstvo svojej vôle
podľa svojho dobrotvého rozhodnutia,
čo si v ňom predsavzal
¹⁰ uskutočniť v plnosti času:
zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko,
čo je na nebi aj čo je na zemi.

V ňom, ¹¹ ved' v ňom sme sa stali dedičmi predurčenými podľa rozhodnutia toho, ktorý všetko koná podľa rady svojej vôle, ¹² aby sme boli na chválu jeho slávy my, čo sme už prv dúfali v Krista. ¹³ V ňom ste boli aj vy, keď ste počuli slovo pravdy, evanjelium o svojej spásе, a keď ste v neho uverili, označení pečaťou prislúbeného Ducha Svätého, ¹⁴ ktorý je závdavkom nášho dedičstva na vykúpenie tých, ktorých si získal, na chválu jeho slávy.

Modlitba za poznanie spásy - ¹⁵ Preto keď som aj ja počul o vašej viere v Pána Ježiša a o láske k všetkým svätým, ¹⁶ neprestávam za vás vzdávať vďaky, keď si na vás spomínam vo svojich modlitbách. ¹⁷ Nech vám Boh nášho Pána Ježiša Krista, Otec slávy, dá Ducha múdrosti a zjavenia, aby ste ho poznali. ¹⁸ Nech osvieti oči vášho srdca, aby ste vedeli, aká je nádej z jeho povolania, aké bohatstvo slávy je z jeho dedičstva vo svätých, ¹⁹ a aká nesmierne veľká je jeho moc pre nás veriacich podľa pôsobenia jeho mocnej sily, ²⁰ ktorú dokázal na Kristovi, keď ho vzkriesil z mŕtvych a v nebi posadil po svojej pravici ²¹ nad každé kniežatstvo, mocnosť, silu a panstvo a nad každé iné meno, ktoré možno vysloviť nielen v tomto veku, ale aj v

budúcom. ²² Všetko mu položil pod nohy a jeho ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ²³ ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplňa všetko vo všetkom.

Ef2

II. Oživil nás s Kristom - ¹ Aj vás, hoci ste boli mŕtvi pre svoje poklesky a hriechy, ² v ktorých ste kedysi žili podľa ducha tohoto sveta, podľa kniežat'a vzdušnej mocnosti, ducha, ktorý teraz pôsobí v neposlušných synoch. ³ Medzi nimi sme kedysi žili aj my všetci, keď sme podľa žiadosti svojho tela robili, čo chcelo telo a myseľ, a tak sme boli od prírody deťmi hnevu ako ostatní. ⁴ Ale Boh, bohatý na milosrdenstvo, pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje, ⁵ hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom - milosťou ste spasení - ⁶ a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi, ⁷ aby ukázal v budúcich vekoch nesmierne bohatstvo svojej milosti dobrotou voči nám v Kristovi Ježišovi.

⁸ Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: ⁹ nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval. ¹⁰ Veď sme jeho dielo, stворení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali.

Zjednotenie Židov a pohanov v Kristovi - ¹¹ Preto pamätajte, že kedysi ste boli pohanmi podľa tela a neobrezancami vás volali tí, čo sa nazývajú obrezanými rukou na tele, ¹² lebo v tom čase ste boli bez Krista, mimo izraelského spoločenstva, bez účasti na zmluvách s prisľúbením, bez nádeje a bez Boha na svete. ¹³ Ale v Kristovi Ježišovi ste sa teraz vy, čo ste boli kedysi ďaleko, stali skrze Kristovu krv blízkymi. ¹⁴ Veď on je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo, ¹⁵ tým, že zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného nového človeka, a nastolil pokoj; ¹⁶ aby v jednom tele skrze kríž v sebe samom zabil nepriateľstvo a zmieril oboch s Bohom. ¹⁷ Prišiel a *zvestoval pokoj vám, čo ste boli ďaleko, a pokoj tým, čo boli blízko*; ¹⁸ lebo skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi.

¹⁹ Teda už nie ste cudzinci ani prišelci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny. ²⁰ Ste postavení na základe apoštolov a prorokov; hlavným uholným kameňom je sám Kristus Ježiš. ²¹ V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie v svätý chrám v Pánovi, ²² v ňom ste aj vy vbudovaní do Božieho príbytku v Duchu.

Ef3

III. Pavol - služobník Kristovho tajomstva - ¹ Preto ja, Pavol, väzeň Krista Ježiša za vás pohanov... ² Veď ste azda počuli o dare Božej milosti, ktorý som dostal pre vás, lebo zo zjavenia som sa dozvedel tajomstvo, ako som už o tom krátko písal. ⁴ Keď si to prečítate, môžete zvedieť, ako som poznal Kristovo tajomstvo. ⁵ Ono v iných pokoleniach nebolo ľuďom známe tak, ako sa teraz v Duchu zjavilo jeho svätým apoštolom a prorokom, ⁶ že pohania sú spoludedičmi, spoluúdmi a spoluúčastníkmi prisľúbenia v Kristovi Ježišovi skrze evanjelium. ⁷ A ja som sa stal jeho služobníkom z daru Božej milosti, ktorú som dostal podľa pôsobenia jeho moci. ⁸ Ja, najmenší zo všetkých svätých, dostal som tú milosť zvestovať pohanom Kristovo nevyspytateľné bohatstvo ⁹ a všetkým oznámiť, aký je plán tajomstva od vekov skrytého v Bohu, ktorý všetko stvoril, ¹⁰ aby sa teraz skrze Cirkv kniežatstvám a mocnostiam v nebi stala známou Božia mnohotvárna múdrosť, ¹¹ podľa odvekého rozhodnutia, ktoré uskutoční v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. ¹² V ňom máme odvahu a prístup v dôvere skrze vieru v neho. ¹³ Preto prosím, aby ste neochabovali pre moje súženia za vás, čo je vašou slávou.

Pavlova modlitba za veriacich - ¹⁴ Preto zohýnam kolená pred Otcom, ¹⁵ od ktorého má meno každé otcovstvo na nebi i na zemi: ¹⁶ nech vám dá podľa bohatstva svojej slávy, aby skrze jeho Ducha mocne zosilnel váš vnútorný človek, ¹⁷ aby Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, aby ste zakorenení a upevnení v láske ¹⁸ mohli so všetkými svätými pochopiť,

aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka ¹⁹ a poznať aj Kristovu lásku, presahujúcu každé poznanie, aby vás naplnila Božia plnosť celá.

²⁰ A tomu, ktorý mocou, čo v nás pôsobí, je schopný okrem tohoto všetkého urobiť oveľa viac, ako prosíme alebo chápeme, ²¹ tomu sláva v Cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetky pokolenia na veky vekov. Amen.

2. Mravné povinnosti 4,1 - 6,20

Ef4

IV. Výzva na jednotu - ¹ Preto vás prosím ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili dôstojne podľa povolania, ktorého sa vám dostalo, ² so všetkou pokorou, miernosťou a zhovievavosťou. Znášajte sa navzájom v láske ³ a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja. ⁴ Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania. ⁵ Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. ⁶ Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých.

Dary milosti na budovanie Cirkvi - ⁷ Ale každý z nás dostal milosť podľa miery, akou nás obdaroval Kristus. ⁸ Preto hovorí:

*„Do výšav vystúpil, so sebou vzal zajatcov,
ľuďom dal dary.“*

⁹ A čo iné znamená to „vystúpil, ako že aj zostúpil do nižších častí zeme? ¹⁰ Ten, čo zostúpil, je ten istý, čo aj vystúpil ponad všetky nebesia, aby naplnil všetko.

¹¹ On ustanovil niektorých za apoštolov, niektorých za prorokov, iných za evanjelistov a iných za pastierov a učiteľov, ¹² aby pripravovali svätých na dielo služby, na budovanie Kristovho tela, ¹³ kým nedospejeme všetci k jednote viery a poznania Božieho Syna, k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku, ¹⁴ aby sme už neboli malými deťmi, ktorými sem-tam hádže a zmieta hocikaký vietor klamlivého ľudského učenia, ktorý podvodne strháva do bludu. ¹⁵ Ale žime podľa pravdy v láske všestranne vrastajme do toho, ktorý je hlavou, do Krista. ¹⁶ Z neho celé telo, pevne zviazané a pospájané všetkými oživujúcimi spojivami, podľa činnosti primeranej každej časti, rastie a buduje sa v láske.

Starý a nový človek - ¹⁷ Preto hovorím a dosvedčujem v Pánovi: Už nežite, ako žijú pohanovia, v márnosti svojho zmýšľania, ¹⁸ so zatemneným rozumom, odcudzení Božiemu životu pre nevedomosť, ktorá sa ich zmocnila, a pre zaslepenosť ich srdca. ¹⁹ Oni otupeli a oddali sa necudnosti a nenásytne žiadostivo páchajú každú nečistotu.

²⁰ Vy ste sa tak o Kristovi neučili, ²¹ ak ste vôbec o ňom počuli a v ňom boli vyučení, ako je pravda v Ježišovi, ²² že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, ²³ a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, ²⁴ obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. ²⁵ Preto odložte lož a *hovorte pravdu každý so svojim blížnym*, veď sme si navzájom údmi. ²⁶ *Hnevajte sa, ale nehrešte!* Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom; ²⁷ a nedávajte miesto diablu! ²⁸ Kto kradol, nech už nekradne, ale radšej nech pracuje a vlastnými rukami zarába, aby mal z čoho dať núdznemu. ²⁹ Z vašich úst nech nevyjde nijaké zlé slovo, ale iba dobré, na potrebné budovanie, aby prinášalo milosť tým, čo počúvajú. ³⁰ A nezarmucujte Svätého Božieho Ducha, v ktorom ste označení pečaťou na deň vykúpenia.

³¹ Akákoľvek zatrpknutosť, hnev, rozhorčenie, krik a rúhanie aj každá iná zloba nech sú ďaleko od vás. ³² Buďte k sebe navzájom láskaví a milosrdní, navzájom si odpúšťajte, ako aj vám odpustil Boh v Kristovi!

Ef5

V5. Znaký nového života: láska a čistota - ¹ Napodobňujte Boha ako milované deti ² a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône!

³ Smilstvo a akákoľvek nečistota alebo lakomstvo nech sa ani len nespomenú medzi vami, ako sa patrí na svätých, ⁴ ani mrzkosť ani hlúpe reči a neprístojné žarty, lebo to sa nesluší; radšej vzdávajte vďaky. ⁵ Lebo uvedomte si a pochopte, že ani jeden smilník ani nečistý ani chamtivec, čo je modloslužobník, nemá dedičstvo v Kristovom a Božom kráľovstve.

Žite ako deti svetla - ⁶ Nech vás nik nezvedie prázdnyimi rečami, lebo za to prichádza Boží hnev na neposlušných synov. ⁷ Preto nemajte s nimi nič spoločné. ⁸ Kedysi ste boli tmou, ale teraz ste svetlom v Pánovi. Žite ako deti svetla! ⁹ Ovocie svetla je v každej доброте, spravodlivosti a pravde. ¹⁰ Skúmajte, čo sa páči Pánovi, ¹¹ a nemajte účasť na jalových skutkoch tmy, radšej ich odhaľujte, ¹² lebo to, čo oni potajomky robia, je hanba aj hovoriť. ¹³ Ale všetko, čo sa odhalí, svetlo vynesie najavo, ¹⁴ a všetko, čo je zjavné, je svetlo. Preto hovorí: „Prebuď sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus!“

¹⁵ Dávajte si teda veľký pozor, ako máte žiť: nie ako nemúdri, ale ako múdri. ¹⁶ Využívajte čas, lebo dni sú zlé. ¹⁷ Preto nebuďte nerozumní, ale pochopte, čo je Pánova vôľa. ¹⁸ A neopíjajte sa vínom, veď v ňom je samopaš, ale buďte naplnení Duchom ¹⁹ a hovorte spoločne žalmy, hymny a duchovné piesne. Vo svojich srdciach spievajte Pánovi a oslavujte ho. ²⁰ Ustavične vzdávajte vďaky za všetko Bohu a Otcovi v mene nášho Pána Ježiša Krista ²¹ a podriaďujte sa jedni druhým v bázni pred Kristom.

²² Ženy svojim mužom ako Pánovi, ²³ lebo muž je hlavou ženy, ako je aj Kristus hlavou Cirkvi, on, Spasiteľ tela. ²⁴ Ale ako je Cirkev podriadená Kristovi, tak aj ženy mužom vo všetkom.

Kresťanské manželstvo - ²⁵ Muži, milujte manželky, ako aj Kristus miluje Cirkev a seba samého vydal za ňu, ²⁶ aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom, ²⁷ aby si sám pripravil Cirkev slávnú, na ktorej niet škvrny ani vrásky ani ničoho podobného, ale aby bola svätá a nepoškvrnená. ²⁸ Tak sú aj muži povinní milovať, svoje manželky ako vlastné telá. Kto miluje svoju manželku, miluje seba samého. ²⁹ Veď nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje, ako aj Kristus Cirkev, ³⁰ lebo sme údmi jeho tela. ³¹ Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. ³² Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi. ³³ Ale aj vy, každý jeden nech miluje svoju manželku ako seba samého. A manželka nech si ctí muža.

Ef6

VI. Kresťanská domácnosť - ¹ Deti, poslúchajte svojich rodičov v Pánovi, lebo je to spravodlivé. ² Cti svojho otca i matku, to je prvé prikázanie s prisľúbením: ³ Aby ti dobre bolo a aby si dlho žil na zemi. ⁴ A vy, otcovia, nedráždite svoje deti k hnevu, ale vychovávajte ich prísne a napomínajte ich v Pánovi.

⁵ Otroci, poslúchajte pozemských pánov s bážňou a chvením z úprimného srdca ako Krista. ⁶ Neslúžte iba naoko, ako tí, čo sa chcú páčiť ľuďom, ale ako Kristovi služobníci, ktorí z tej duše plnia Božiu vôľu. ⁷ A slúžte ochotne, ako Pánovi, a nie ako ľuďom. ⁸ Veď viete, že každý, aj otrok aj slobodný, dostane od Pána odmenu, ak urobí niečo dobré.

⁹ A vy, páni, správajte sa k nim takisto a prestaňte sa vyhrážať, veď viete, že aj ich aj váš Pán je v nebi a on nenadŕža nikomu.

Buďte Boží bojovníci - ¹⁰ Napokon upevňujte sa v Pánovi a v sile jeho moci. ¹¹ Oblečte si Božiu výzbroj, aby ste mohli čeliť úkladom diabla. ¹² Lebo nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach.

¹³ Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolať, všetko prekonať a obstáť! ¹⁴ Stojte teda: *bedrá si prepášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti* ¹⁵ *a obujte si pohotovosť pre evanjelium pokoja!* ¹⁶ Pri všetkom si vezmite štít viery, ktorým môžete uhasiť všetky ohnivé šípy zloducha! ¹⁷ A zoberte si aj *prilbu spásy a meč Ducha*, ktorým je *Božie slovo!* ¹⁸ Vo všetkých modlitbách a prosbách sa modlite v každom čase v Duchu! A v ňom vytrvalo bdejte a proste za všetkých svätých! ¹⁹ Aj za mňa, aby mi bola daná reč, keď otvorím ústa, a aby som smelo zvestoval tajomstvo evanjelia, zo ktorého vyslancom som aj v okovách, aby som mal v ňom odvahu hovoriť, ako som povinný.

Záver 6,21-24

²¹ Chcem, aby ste aj vy vedeli, čo je so mnou a čo robím. Všetko vám rozpovie Tychikus, milovaný brat a verný služobník v Pánovi, ²² ktorého som k vám práve na to poslal, aby ste sa dozvedeli, čo je s nami, a aby potešil vaše srdcia.

²³ Pokoj bratom aj láska s vierou od Boha Otca i od Pána Ježiša Krista. ²⁴ Milosť so všetkými, čo milujú nášho Pána Ježiša Krista v neporušenosti.

LIST FILIPANOM

Flp1

I. Úvod a vd'akyvzdanie - Pavol a Timotej, služobníci Krista Ježiša, všetkým svätým v Kristovi Ježišovi, čo sú vo Filipách, aj biskupom a diakonom: ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista. ³ Vzdávam vd'aky svojmu Bohu zakaždým, keď si na vás spomeniem; ⁴ vždy, v každej svojej modlitbe, keď s radosťou prosím za vás všetkých, ⁵ za vašu účasť na evanjeliu od prvého dňa až doteraz. ⁶ A som si istý, že ten, čo začal vo vás dobré dielo, aj ho dokončí až do dňa Krista Ježiša. ⁷ A právom si to myslím o vás všetkých, veď vás v srdci nosím, lebo vy všetci máte účasť na mojej milosti tak v mojich okovách, ako aj pri obrane a utvrdzovaní evanjelia. ⁸ Boh mi je svedok, ako po vás všetkých túžim srdcom Krista Ježiša. ⁹ A modlím sa za to, aby vaša láska čoraz viac rástla v pravom poznaní a vo všestrannom chápaní, ¹⁰ aby ste vedeli rozoznať, čo je lepšie, a aby ste boli čistí a bez hany pre Kristov deň, ¹¹ plní ovocia spravodlivosti, ktoré je skrze Ježiša Krista na Božiu slávu a chválu.

Pavlovo väznenie je na osoh evanjeliu - ¹² Bratia, chcem, aby ste vedeli, že to, čo sa deje okolo mňa, obrátilo sa skôr na osoh evanjeliu: ¹³ moje okovy sa stali známymi v Kristovi v celom pretórii a medzi všetkými ostatnými ¹⁴ a mnohí z bratov v Pánovi, posmelení mojimi okovami, oveľa odvažnejšie, bez strachu hlásajú slovo. ¹⁵ Pravda, niektorí hlásajú Krista aj zo závesti a nevraživosti, no niektorí aj z oddanosti; ¹⁶ títo z lásky, lebo vedia, že som tu na obranu evanjelia, ¹⁷ tamtí zasa ohlasujú Krista z nevraživosti, nie úprimne, a myslia si, že spôsobia súženie mojim okovám. ¹⁸ Čo na tom?! Len nech sa akýmkoľvek spôsobom, či už pod dajakou zámienkou, alebo úprimne zvestuje Kristus. A ja sa tomu teším a budem sa tešiť, ¹⁹ lebo viem, že mi to bude slúžiť na spásu pre vašu modlitbu a pomoc Ducha Ježiša Krista. ²⁰ Ako túžobne očakávam a dúfam, že nebudem v ničom zahanbený, pevne dúfam, že ako vždy, tak aj teraz, bude oslávený Kristus v mojom tele, či už životom alebo smrťou.

²¹ Veď pre mňa žiť je Kristus a zomrieť zisk. ²² Ale ak žiť v tele znamená pre mňa plodnú prácu, neviem, čo si vyvoliť. ²³ Oboje na mňa dolieha: túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie, ²⁴ ale zostať v tele je zasa potrebné pre vás. ²⁵ A s istotou viem,

že zostanem a budem s vami všetkými na váš osôh a radosť z viery, ²⁶ aby ste sa mnou mohli ešte viac chváliť v Kristovi Ježišovi, keď zasa k vám prídem.

Výzva na vytrvalosť - ²⁷ Len žite tak, aby to zodpovedalo Kristovmu evanjeliu, aby som - či už prídem a uvidím vás, alebo budem vzdialený - počul o vás, že pevne stojíte v jednom Duchu a svorne bojujete za vieru evanjelia ²⁸ a v ničom sa nedáte zastrašiť protivníkmi, čo je pre nich znamením zatratenia, ale pre vás spásy, a to od Boha. ²⁹ Veď vy ste dostali milosť nielen v Krista veriť, ale aj trpieť pre neho ³⁰ tým, že vediete ten istý zápas, ktorý ste videli na mne a teraz o mne počúvate.

Flp2

II. Výzva na svornosť a pokoru - ¹ Ak teda jestvuje nejaké potešenie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, nejaké spoločenstvo ducha, nejaké srdce a zľutovanie, ² dovŕšte moju radosť: zmýšľajte rovnako, rovnako milujte, buďte jedna duša a jedna myseľ! ³ Nerobte nič z nevraživosti ani pre márnú slávu, ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho. ⁴ Nech nik nehľadá iba na svoje vlastné záujmy, ale aj na záujmy iných.

Kristus príklad pokory - ⁸ Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš:

⁶ On, hoci má božskú prirodzenosť,
nepridŕžal sa svojej rovnosti s Bohom,
⁷ ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhy,
stal sa podobný ľuďom;
a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka.
⁸ Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť,
až na smrť na kríži.
⁹ Preto ho Boh nad všetko povýšil
a dal mu meno,
ktoré je nad každé iné meno,
¹⁰ aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno
v nebi, na zemi i v podsvetí
¹¹ a aby každý jazyk vyznával:
„Ježiš Kristus je Pán!“
na slávu Boha Otca.

Výzva na svätosť - ¹² A preto moji milovaní, ako ste vždy poslúchli, a nielen v mojej prítomnosti, ale oveľa viac teraz v mojej neprítomnosti, s bážňou a chvením pracujte na svojej spásy. ¹³ Veď to Boh pôsobí vo vás, že aj chcete aj konáte, čo sa jemu páči. ¹⁴ Všetko robte bez šomrania a pochybovania, ¹⁵ aby ste boli bezúhonní a úprimní, Božie deti bez hany uprostred zvrhého a skazeného pokolenia; medzi ktorým svietite ako svetlá na svete ¹⁶ tým, že sa držíte Slova života na moju slávu v Kristov deň, že som nebežal nadarmo a nenamáhal sa zbytočne. ¹⁷ A keby som mal aj svoju krv vyliť na obeť a svätú službu vašej viery, radujem sa a radujem sa s vami všetkými. ¹⁸ Takisto sa aj vy radujte a radujte sa so mnou!

Poslanie Timoteja a Epafrodita - ¹⁹ Mám nádej v Pánu Ježišovi, že k vám čoskoro pošlem Timoteja, aby som mal aj ja pokojnú myseľ, keď sa dozviem, čo je s vami. ²⁰ Veď nemám nikoho, kto by tak zmýšľal a tak úprimne sa o vás staral, ²¹ lebo všetci hľadajú vlastné záujmy, a nie záujmy Ježiša Krista. ²² Ale o ňom viete, ako sa osvedčil, veď ako syn otcovi slúžil so mnou evanjeliu. ²³ Dúfam teda, že ho pošlem, len čo uvidím, čo bude so mnou. ²⁴ A pevne dúfam v Pánovi, že aj ja sám čoskoro prídem.

²⁵ Ale pokladal som za potrebné poslať k vám Epafrodita, môjho brata, spolupracovníka a spolubojovníka a vášho vyslanca a služobníka v mojich potrebách, ²⁶ veď túžil po vás všetkých a znepokojoval sa, že ste sa dopočuli, že ochorel. ²⁷ A naozaj bol chorý až na smrť, ale Boh sa nad ním zmiľoval, a nielen nad ním, ale aj nado mnou, aby som nemal zármutok na

zármutok. ²⁸ Preto som ho čím prv poslal, aby ste sa znova radovali, keď ho uvidíte, a ja aby som mal menej zármutku. ²⁹ Prijmite ho teda v Pánovi s veľkou radosťou a takýchto si vážite! ³⁰ Ved' on sa pre Kristovo dielo priblížil až k smrti a svoj život vystavil nebezpečenstvu, aby doplnil to, čo chýbalo vašej službe voči mne.

Flp3

III. Pravá spravodlivosť; smer ku Kristovi - ¹ Napokon, bratia moji, radujte sa v Pánovi. Nelení sa mi písať vám to isté a pre vás je to zábezpeka. ² Dajte si pozor na psov, dajte si pozor na zlých pracovníkov, dajte si pozor na okyptencov! ³ Ved' obrezaní sme my, čo slúžime v Božom Duchu a chválime sa v Kristovi Ježišovi a nevkladáme nádej do tela, ⁴ hoci ja by som mohol aj do tela vkladať nádej. Ak si niekto iný myslí, že môže mať nádej v tele, tým skôr ja: ⁵ na ôsmy deň obrezaný, z Izraelovho rodu, z Benjamínovho kmeňa, Hebrej z Hebrejov, čo sa týka zákona farizej, ⁶ čo do horlivosti prenasledovateľ Cirkvi, čo do spravodlivosti ktorá je v zákone, žil som bezúhonne.

⁷ Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. ⁸ A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista ⁹ a našiel sa v ňom bez vlastnej spravodlivosti, ktorá je zo zákona, ale s tou, ktorá je skrze vieru v Krista - spravodlivosťou z Boha, založenou na viere -, ¹⁰ aby som poznal jeho, moc jeho zmŕtvychvstania a účasť na jeho utrpení tým, že sa mu pripodobním v smrti, ¹¹ aby som tak nejako dosiahol aj vzkriesenie z mŕtvych. ¹² Nie že by som ho už bol dosiahol, alebo že by som už bol dokonalý, ale bežím, aby som sa ho niekedy zmocnil, ako sa aj Kristus Ježiš zmocnil mňa.

¹³ bratia, ja si nenamýšľam, že som sa už zmocnil. Ale jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a uhaňam za tým, čo je predo mnou. ¹⁴ Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi.

¹⁵ A všetci dokonalí takto zmýšľajme! A ak niečo chápete ináč, aj to vám Boh zjaví. ¹⁶ Ale k čomu sme už dospeli, toho sa držíme!

Dobří a zlí kresťania - ¹⁷ Bratia, spoločne ma napodobňujte a všímajte si tých, čo žijú podľa vzoru, aký máte v nás! ¹⁸ Lebo mnohí, o ktorých som vám často hovoril a teraz aj s plačom hovorím, žijú ako nepriatelia Kristovho kríža. ¹⁹ Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmýšľajú pozemsky. ²⁰ Ved' naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista. ²¹ On mocou, ktorou si môže podmaniť všetko, pretvorí naše úbohé telo, aby sa stalo podobným jeho oslávenému telu.

Flp4

IV. Svornosť, radosť, pokoj - ¹ A preto, bratia moji milovaní a vytúžení, moja radosť a moja koruna, takto pevne stojte v Pánovi, milovaní!

² Evodiu prosím aj Syntychu prosím, aby rovnako zmýšľali v Pánovi. ³ Aj teba, verný spolupracovník, prosím, pomáhaj im, ved' ony sa so mnou borili za evanjelium spolu s Klementom a s ostatnými mojimi spolupracovníkmi, ktorých mená sú v knihe života.

⁴ Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa! ⁵ Vaša miernosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán je blízko. ⁶ O nič nebuďte ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaky prednášajte svoje žiadosti Bohu. ⁷ A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápavosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi. ⁸ Napokon, bratia, myslite na všetko, čo je pravdivé, čo je cudné, čo je spravodlivé, čo je mravne čisté, čo je milé a čo má dobrú povesť, čo je čnostné a chváľitebné! ⁹ Robte to, čo ste sa naučili, prijali, počuli a videli na mne! A Boh pokoja bude s vami.

Vďaka za prijaté dary - ¹⁰ Veľmi som sa zaradoval v Pánovi, že už raz predsa len rozkvitla vaša náklonnosť voči mne; pravda, aj predtým ste na mňa mysleli, ale nemali ste príležitosť. ¹¹ Nehovorím to preto, že by som mal nedostatok. Naučil som sa vystačiť s tým, čo mám. ¹² Viem žiť skromne a viem aj oplývať. Všade a všetko som sa už naučil: byť sýty aj hladovať, mať hojnosť i núdzu trpieť. ¹³ Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje.

¹⁴ A predsa ste dobre urobili, že ste mi prejavili účasť v mojom súžení. ¹⁵ Ved' aj vy, Filipania, viete, že keď som začal hlásať evanjelium po svojom odchode z Macedónska, ani jedna cirkev nemala účasť na mojich výdavkoch a príjmoch, iba vy sami. ¹⁶ Ved' aj do Solúna ste mi raz aj druhý raz poslali, čo som potreboval. ¹⁷ Nie že by som túžil po daroch, ale túžim po ovocí, ktoré sa rozmnoží vo váš prospech. ¹⁸ Dostal som všetko a mám hojnosť. Som zahrnutý darmi, čo ste poslali po Epafroditovi; sú ľúbeznu vôňou, príjemnou obetou, milou Bohu. ¹⁹ Môj Boh splní každú vašu túžbu podľa svojho bohatstva v sláve v Kristovi Ježišovi. ²⁰ A Bohu a nášmu Otcovi sláva na veky vekov. Amen.

Záverečné pozdravy - ²¹ Pozdravte každého svätého v Kristovi Ježišovi. Pozdravujú vás bratia, čo sú so mnou. ²² Pozdravujú vás všetci svätí, najmä tí, čo sú z cisárovho domu.

²³ Milosť Pána Ježiša Krista nech je s vašim duchom. Amen.

LIST KOLOSANOM

Kol1

I. Pozdrav - Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša, a brat Timotej ² tým svätým a veriacim bratom v Kristovi, čo sú v Kolosách: Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca.

Apoštol vzdáva vďaky - ³ Vzdávame vďaky Bohu, Otcovi nášho Pána Ježiša Krista, vždy, keď sa za vás modlíme, ⁴ lebo sme počuli o vašej viere v Krista Ježiša a o láske, akú máte k všetkým svätým, ⁵ pre nádej, ktorú máte uloženú v nebi. Už ste o nej počuli v pravdivom slove evanjelia. ⁶ Ono k vám prišlo a ako na celom svete prináša ovocie a rastie, tak aj u vás od toho dňa, keď ste počuli a spoznali Božiu milosť v pravde. ⁷ Tak ste sa to naučili od nášho milovaného spolupracovníka Epafrasa. On namiesto nás verne slúži Kristovi; ⁸ on nám rozprával aj o vašej láske v Duchu.

Apoštol prosí - ⁹ Preto aj my odo dňa, keď sme to počuli, neprestávame sa za vás modliť a prosiť, aby ste boli naplnení poznaním jeho vôle vo všetkej múdrosti a duchovnej chápavosti, ¹⁰ aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Pána, a páčili sa mu vo všetkom, tým, že budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha, ¹¹ a aby ste mocou jeho slávy upevnení všetkou silou boli veľmi trezliví a vytrvalí a s radosťou

¹² vzdávali vďaky Otcovi,

ktorý vás urobil súcimi mať účasť na podiele svätých vo svetle.

1. Dogmatická časť 1,13-29

Hymnus na Krista, hlavu všetkého

¹³ On nás vytrhol z moci tmy
a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna,

¹⁴ v ktorom máme vykúpenie,
odpustenie hriechov.

¹⁵ On je obraz neviditeľného Boha,
prvorodený zo všetkého stvorenia,
¹⁶ lebo v ňom bolo stvorené všetko na nebi a na zemi, viditeľné i neviditeľné,
tróny aj panstvá,
kniežatstvá aj mocnosti.
Všetko je stvorené skrze neho a pre neho.
¹⁷ On je pred všetkým
a všetko v ňom spočíva.
¹⁸ On je hlavou tela, Cirkvi.
On je počiatok, prvorodený z mŕtvych,
aby on mal vo všetkom prvenstvo.
¹⁹ Lebo Boh chcel, aby v ňom prebývala všetka plnosť
²⁰ a aby skrze neho zmieril všetko so sebou,
keď pre jeho krv na kríži priniesol pokoj
všetkému, čo je na zemi aj čo je na nebi.

Účasť Kolosanov na vykúpení - ²¹ Aj vás, čo ste boli kedysi odcudzení a znepriatelení zmýšľaním a zlými skutkami, ²² teraz skrze smrť v jeho ľudskom tele zmieril so sebou, aby si vás postavil pred svoju tvár svätých, nepoškvrnených a bez úhony. ²³ Pravda, ak vytrvate vo viere upevnení, stáli a neodkloniteľní od nádeje evanjelia, ktoré ste počuli a ktoré sa hlása každému stvoreniu, čo je pod nebom; a ja, Pavol, stal som sa jeho služobníkom.

Pavlovo poslanie medzi pohanmi - ²⁴ Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev. ²⁵ Ja som sa stal jej služobníkom podľa Božieho daru, ktorý som dostal pre vás, aby som naplnil Božie slovo, ²⁶ tajomstvo, ktoré bolo od vekov a pokolení skryté, ale teraz sa zjavilo jeho svätým. ²⁷ Im chcel Boh dať poznať bohatstvo slávy tohoto tajomstva medzi pohanmi, a ním je Kristus vo vás, nádej slávy. ²⁸ My ho zvestujeme, pričom napomíname každého človeka a učíme každého človeka vo všetkej múdrosti, aby sme každého človeka priviedli k dokonalosti v Kristovi. ²⁹ O to sa namáham a borím, jeho mocou, ktorá vo mne mohutne pôsobí.

2. Výstraha pred falošnými učiteľmi 2,1-23

Kol2

II. Apoštolova starostlivosť - ¹ Chcem, aby ste vedeli, akú starosť mám o vás aj o Laodicejčanov i o mnohých, čo ani nevideli moju telesnú tvár, ² aby sa potešili ich srdcia a aby tesne spojení v láske dosiahli všetko bohatstvo plného chápania a poznania Božieho tajomstva, Krista, v ktorom sú skryté všetky poklady múdrosti a poznania. ⁴ Toto hovorím, aby vás nik nezviedol peknými rečami. ⁵ Lebo aj keď som telom vzdialený, duchom som s vami a radujem sa, keď vidím váš poriadok a pevnosť vašej viery v Krista.

V Kristovi máme všetko - ⁶ Ako ste teda prijali Krista Ježiša, Pána, v ňom žite: ⁷ v ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere, ako ste sa naučili, a vynikajte vo vzdávaní vďaky! ⁸ Dajte si pozor, aby vás niekto nezviedol filozofiou a prázdny mánením, založeným na ľudských obyčajoch a na živloch sveta, a nie na Kristovi! ⁹ Veď v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva. ¹⁰ V ňom ste aj vy naplnení. On je hlavou každého kniežatstva a mocnosti. ¹¹ V ňom ste boli obrezaní obriezku urobenou nie rukou, ale obriezku Kristovou, vyzlečením hriešneho tela. ¹² S ním ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych. ¹³ Aj vás, čo ste boli mŕtvi v hriechoch a neobriezke svojho tela, oživil s ním a odpustil nám všetky hriechy. ¹⁴ Zotrel dlžobný úpis, ktorý bol svojimi

nariadeniami proti nám a prekážal nám, a odstránil ho tým, že ho pribil na kríž. ¹⁵ Odbrojl kniežatstvá a mocnosti, verejne ich predviedol a v ňom triumfoval nad nimi.

Proti falošnej askéze - ¹⁶ Nech vás teda nik nesúdi pre pokrm ani pre nápoj ani pre sviatok, novmesiac alebo soboty, ¹⁷ lebo ony sú len tieňom budúcich vecí, no skutočnosť je Kristus. ¹⁸ Nech vás nik nepripraví o víťaznú cenu samolúbou poníženosťou, uctievaním anjelov a upútavaním pozornosti na to, čo videl, lebo to sa len márne nadúva vo svojom telesnom zmýšľaní ¹⁹ a nedrží sa hlavy, z ktorej celé telo, vyživované a pospájané väzivami a spojivami, rastie Božím vzrastom.

²⁰ Ak ste s Kristom odumreli živlom sveta, prečo sa, akoby ste ešte žili vo svete, podriaďujete nariadeniam: ²¹ „Nechytaj, ani neokús, ani sa nedotýkaj!“? ²² Ved' to všetko sa má použiť, a tým zničiť - sú to ľudské príkazy a nauky. ²³ Vyzerá to ako múdrosť v predstieranej nábožnosti, poníženosti a prísnosti voči telu; ale nie je to nič čestné, iba na ukájanie tela.

3. Nový život v Kristovi 3,1 - 4,6

Kol3

III. Charakter nového života - ¹ Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! ² Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi! ³ Ved' ste zomreli a váš život je s Kristom ukrytý v Bohu. ⁴ A keď sa zjaví Kristus, váš život, vtedy sa aj vy zjavíte s ním v sláve.

⁵ Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba! ⁶ Pre takéto veci prichádza Boží hnev na odbojných synov. ⁷ Kedysi ste aj vy boli takí, keď ste v nich žili. ⁸ Ale teraz odložte aj vy všetko: hnev, rozhorčenie, zlobu, rúhanie i mrzké reči zo svojich úst. ⁹ Neluhajte si navzájom vy, čo ste si vyzliekli starého človeka s jeho skutkami ¹⁰ a obliekli ste si nového, toho, čo sa obnovuje, aby mal pravé poznanie podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril. ¹¹ Potom už niet Gréka ani Žida, obriezky ani neobriezky, barbara, Skýta, otroka, slobodného, ale všetko a vo všetkom je Kristus.

Nadovšetko majte lásku - ¹² Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť. ¹³ Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy! ¹⁴ Ale nad všetko toto majte lásku, ktorá je zväzkom dokonalosti! ¹⁵ A vo vašich srdciach nech vládne Kristov pokoj. Preň ste aj povolani v jednom tele. A buďte vdáční!

¹⁶ Kristovo slovo nech vo vás bohato prebýva. Vo všetkej múdrosti sa navzájom poučajte a napomínajte a pod vplyvom milosti spievajte Bohu vo svojich srdciach žalmy, hymny a duchovné piesne. ¹⁷ A všetko, čokoľvek hovoríte alebo konáte, všetko robte v mene Pána Ježiša a skrze neho vzdávajte vďaka Bohu Otcovi.

Podriaďujte sa a slúžte Pánovi - ¹⁸ Ženy, podriaďujte sa mužom, ako sa sluší v Pánovi! ¹⁹ Muži, milujte manželky a nebuďte voči nim nevrlí! ²⁰ Deti, poslúchajte rodičov vo všetkom, lebo je to milé Pánovi! ²¹ Otcovia, nedráždite svoje deti, aby nezmalomyselneli! ²² Otroci, poslúchajte pozemských pánov vo všetkom a neslúžte iba naoko, ako tí, čo sa chcú páčiť ľuďom, ale z úprimného srdca, v bázni pred Pánom! ²³ Čokoľvek robíte, robte z tej duše ako Pánovi, a nie ako ľuďom! ²⁴ Ved' viete, že od Pána dostanete za odmenu dedičstvo. Slúžte Pánovi, Kristovi! ²⁵ Lebo kto pácha krivdu, dostane za odplatu nepravosť, ktorej sa dopustil. Tu sa nenadŕža nikomu.

Kol4

IV. ¹ Páni, dávajte otrokom, čo je spravodlivé a slušné; ved' viete, že aj vy máte Pána v nebi!

A vytrvalo sa modlite - ² V modlitbe buďte vytrvalí; bdejte pri nej a vzdávajte vd'aky!
³ Modlite sa aj za nás, aby Boh otvoril dvere nášmu slovu, aby sme mohli hlásať Kristovo tajomstvo, pre ktoré som aj vo väzení, ⁴ aby som ho zvestoval tak, ako som povinný hovoriť. ⁵ Voči tým, čo sú mimo, správajte sa múdro a využívajte čas. ⁶ Vaša reč nech je vždy milá, soľou korenená, aby ste vedeli, ako máte každému odpovedať.

Záver 4,7-18

Osobné správy - ⁷ Čo je so mnou, to vám všetko rozpovie Tychikus, milovaný brat, verný služobník a spolupracovník v Pánovi, s ktorého som k vám práve na to poslal, aby ste sa dozvedeli, čo je s nami, a aby potešil vaše srdcia, ⁹ s Onezimom, verným a milovaným bratom, ktorý je od vás. Oni vám oznámia všetko, čo sa tu deje.

Pozdravy - ¹⁰ Pozdravuje vás môj spoluväzeň Aristarchus aj Barnabášov bratanec Marek - už ste o ňom dostali pokyny; prijmite ho, ak príde k vám, - ¹¹ i Jezus, ktorý sa volá Justus. Oni sú z obriezky jediní spolupracovníci na Božom kráľovstve, ktorí mi boli na potechu. ¹² Pozdravuje vás Epafras, ktorý je od vás, služobník Krista Ježiša, a ustavične zápasí o vás v modlitbách, aby ste boli dokonalí a celkom zaujatí Božou vôľou. ¹³ Môžem mu dosvedčiť, že sa veľa namáha pre vás a pre Laodicejčanov a Hierapolčanov. ¹⁴ Pozdravuje vás milovaný lekár Lukáš aj Démas. ¹⁵ Pozdravte bratov v Laodicei aj Nymfu a cirkev v jej dome. ¹⁶ Keď sa tento list prečíta u vás, zariadte, aby sa čítal aj v laodicejskej cirkvi, a vy si zasa prečítajte ten z Laodicey. ¹⁷ A Archippovi povedzte: „Usiluj sa plniť službu, ktorú si dostal v Pánovi!“

¹⁸ Môj, Pavlov, vlastnoručný pozdrav. Pamätajte na moje okovy! Milosť nech je s vami.

PRVÝ LIST SOLÚNČANOM

1Sol1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, Silván a Timotej solúnskej cirkvi v Bohu Otcovi a v Pánu Ježišovi Kristovi: Milosť vám a pokoj.

Príkladná viera Solúnčanov - ² Ustavične vzdávame vd'aky Bohu za vás všetkých, keď si na vás spomíname vo svojich modlitbách. Bez prestania ³ myslíme pred Bohom a našim Otcom na dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje v nášho Pána Ježiša Krista. ⁴ Vieme, bratia, Bohom milovaní, o vašom vyvolení, ⁵ lebo naše evanjelium neprišlo k vám iba v slovách, ale aj v moci a v Duchu Svätom a v celej plnosti; veď viete, akí sme boli medzi vami kvôli vám.

⁶ A vy ste napodobňovali nás i Pána, keď ste vo veľkom súžení s radosťou Ducha Svätého prijímali slovo, ⁷ takže ste sa stali vzorom všetkým veriacim v Macedónsku a v Achájsku. ⁸ Lebo od vás sa Pánovo slovo rozšírilo nielen po Macedónsku a Achájsku, ale vaša viera v Boha sa stala známou na každom mieste, takže už nemusíme nič hovoriť. ⁹ Veď oni sami rozprávajú o nás, ako sme k vám prišli a ako ste sa od modiel obrátili k Bohu, aby ste slúžili Bohu živému a pravému ¹⁰ a očakávali z neba jeho Syna, ktorého vzkriesil z mŕtvych; Ježiša, ktorý nás zachraňuje od budúceho hnevu.

1Sol2

II. Pavlova misijná činnosť - ¹ Veď sami viete, bratia, že sme k vám neprišli nadarmo.

² Ale po toľkom utrpení a potupovaní, ako viete, vo Filipách, vo svojom Bohu sme našli odvahu

hlásať vám Božie evanjelium uprostred mnohých ťažkostí. ³ Lebo naše povzbudzovanie nepochádza z omylu ani z nekalých pohnútok, ani nebolo falošné. ⁴ Ale ako nás Boh vyskúšal, že nám možno zveriť evanjelium, tak hovoríme, nie aby sme sa ľuďom páčili, ale Bohu, ktorý skúma naše srdcia. ⁵ Nikdy sme sa, ako viete, nezaliečali rečami, ani nás nehnalo lakomstvo, Boh je svedok, ⁶ ani sme nehľadali slávu u ľudí, ani u vás ani u iných. ⁷ Hoci sme ako Kristovi apoštoli mohli zaväziť, boli sme medzi vami malí, ako keď matka kŕmi a láska svoje deti. ⁸ Tak sme vás milovali, že by sme vám najradšej boli odovzdali nielen Božie evanjelium, ale aj vlastný život; takými drahými ste sa nám stali. ⁹ Ved' sa, bratia, pamätáte na našu prácu a námahu. Vo dne v noci sme pracovali, aby sme nikomu z vás neboli na ťarchu, a tak sme vám hlásali Božie evanjelium. ¹⁰ Sami ste svedkami aj Boh, ako sväto, spravodlivo a bezúhonne sme sa správali voči vám veriacim. ¹¹ Viete predsa, že sme každého z vás, ako otec svoje deti, ¹² prosili, povzbudzovali a zaprisahávali, aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Boha, ktorý vás volá do svojho kráľovstva a slávy.

¹³ Preto aj my neprestajne vzdávame vďaky Bohu za to, že keď ste od nás prijali Božie slovo, ktoré sme hlásali, neprijali ste ho ako ľudské slovo, ale - aké naozaj je - ako slovo Božie; a ono pôsobí vo vás veriacich. ¹⁴ Ved' vy, bratia, napodobňujete Božie cirkvi, čo sú v Judei v Kristovi Ježišovi, lebo aj vy ste od svojich súkmeňovcov vytrpeli to isté, čo oni od Židov. ¹⁵ Oni zabili Pána Ježiša aj prorokov a nás prenasledovali. Bohu sa nepáčia, všetkým ľuďom odporujú ¹⁶ a nám bránia kázať pohanom, aby boli spasení; a tak stále naplňajú mieru svojich hriechov. Ale už sa im až na pokraj priblížil Boží hnev.

¹⁷ Aj keď sme boli, bratia, na krátky čas od vás odlúčení, no iba tvárou, nie srdcom, tým viac a túžobnejšie sme sa usilovali uvidieť vašu tvár. ¹⁸ Lebo sme chceli prísť k vám, najmä ja, Pavol, raz aj druhý raz, ale satan nám to prekazil. ¹⁹ Ved' kto je našou nádejou, radosťou a korunou slávy - nie aj vy? - pred naším Pánom Ježišom pri jeho príchode? ²⁰ Vy ste naša sláva a radosť.

1Sol3

III. Pavol posíela do Solúna Timoteja - ¹ Preto keď sme to už nemohli ďalej vydržať, rozhodli sme sa, že ostaneme v Aténach sami, ² a poslali sme Timoteja, nášho brata a Božieho spolupracovníka na Kristovom evanjeliu, aby vás utvrdil a povzbudil vo viere, ³ aby sa nik neplašil v týchto súženiach; ved' sami viete, že je to náš údel. ⁴ Lebo aj keď sme boli u vás, predpovedali sme vám, že prídu na nás súženia; aj sa tak stalo, ako viete. ⁵ Preto keď som to ani ja už nemohol ďalej vydržať, poslal som ho, aby som zvedel o vašej viere, či vás azda nepokúšal pokušiteľ a naša námaha nevyšla nazmar.

⁶ Teraz, keď k nám od vás prišiel Timotej a priniesol nám dobrú zvesť o vašej viere a láske a že si na nás stále po dobrom spomínate a túžite nás vidieť ako aj my vás, ⁷ potešili sme sa z vás, bratia, popri všetkej našej núdzi a súžení, pre vašu vieru. ⁸ Lebo teraz akoby sme ožili, keď vy stojíte pevne v Pánovi. ⁹ Ale akú vďaku môžeme vzdať Bohu za vás, za všetku tú radosť, ktorú z vás máme pred svojím Bohom? ¹⁰ Vo dne v noci sa vrúčne modlíme, aby sme mohli uzrieť vašu tvár a doplniť to, čo ešte chýba vašej viere.

¹¹ Nech sám Boh, náš Otec, a náš Pán Ježiš upravia našu cestu k vám. ¹² A Pán nech zveľadí a rozhojní vašu lásku navzájom i voči všetkým tak, ako ju my máme voči vám. ¹³ Nech posilní vaše srdcia, aby ste boli bez úhony vo svätosti pred Bohom a naším Otcom, keď príde náš Pán Ježiš so všetkými svojimi svätými. Amen.

1Sol4

IV. Páčiť sa Bohu čistotou a bratskou láskou - ¹ Napokon vás teda, bratia, prosíme a napomíname v Pánu Ježišovi, aby ste čoraz viac rástli v tom, čo ste od nás prijali: ako máte žiť

a páčiť sa Bohu, ako aj žijete. ² Ved' viete, aké príkazy sme vám dali z moci Pána Ježiša. ³ Lebo to je Božia vôľa, vaše posvätenie: ⁴ aby ste sa zdržiavali smilstva a aby každý z vás vedel mať svoju nádobu vo svätosti a v úcte, ⁵ nie v náruživej žiadostivosti ako pohanania, ktorí nepoznajú Boha, ⁶ aby nik v tejto veci nevybočil z medzi a nepodvádzal svojho brata, lebo Pán sa za to všetko pomstí, ako sme vám už povedali a dosvedčili. ⁷ Ved' Boh nás nepovolal pre nečistotu, ale pre posvätenie. ⁸ A kto týmto pohŕda, nepohŕda človekom, ale Bohom, ktorý vám dáva aj svojho Svätého Ducha.

⁹ O bratskej láske vám netreba písať, ved' vás sám Boh poučil, aby ste sa milovali navzájom. ¹⁰ A vy to aj robíte všetkým bratom po celom Macedónsku. Len vás, bratia, prosíme, aby ste v tom čoraz viac rástli ¹¹ a usilovali sa žiť pokojne, plniť si povinnosti a pracovať vlastnými rukami, ako sme vám prikázali; ¹² aby ste sa počestne správali voči tým, čo sú mimo, a aby ste nemuseli od nikoho nič žiadať.

Vedieť, ako to bude so živými a mŕtvymi... - ¹³ Nechceme, bratia, aby ste nevedeli, ako je to so zosnulými, aby ste sa nezarmucovali ako ostatní, čo nemajú nádej. ¹⁴ Lebo ak veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych, tak Boh aj tých, čo zosnuli, skrze Ježiša privedie s ním. ¹⁵ Toto vám hovoríme podľa Pánovho slova: My, čo žijeme a zostaneme až do Pánovho príchodu, nepredídeme tých, čo zosnuli. ¹⁶ Lebo na povel, na hlas archanjela a zvuk Božej poľnice sám Pán zostúpi z neba a tí, čo umreli v Kristovi, vstanú prví. ¹⁷ Potom my, čo žijeme a zostaneme, budeme spolu s nimi v oblakoch uchvátení do vzduchu v ústrety Pánovi, a tak budeme navždy s Pánom. ¹⁸ Preto sa potešujte navzájom týmito slovami!

1Sol5

V5. ...a očakávať Pánov príchod - ¹ O časoch a chvíľach vám netreba, bratia, písať, ² lebo sami veľmi dobre viete, že Pánov deň príde ako zlodej v noci. ³ Keď budú hovoriť: „Je pokoj a istota,“ vtedy znenazdania príde na nich záhuba ako bolesti na rodičku a neuniknú. ⁴ Ale vy bratia, nie ste vo tme, aby vás ten deň prekvapil ako zlodej. ⁵ Ved' vy všetci ste synmi svetla a synmi dňa. Nepatríme noci ani tme. ⁶ Nespíme teda ako ostatní, ale bdejme a bud'me triezvi!

⁷ Tí, čo spia, spia v noci a opilci sa v noci opíjajú. ⁸ My však, čo patríme dňu, bud'me triezvi a oblečme si pancier viery a lásky a prilbu nádeje na spásu. ⁹ Ved' Boh nás neurčil na hnev, ale aby sme získali spásu skrze nášho Pána Ježiša Krista, ¹⁰ ktorý za nás zomrel, aby sme žili spolu s ním, či už bdieme, alebo spíme. ¹¹ Preto sa navzájom potešujte a povzbudzujte jeden druhého, ako to aj robíte.

Záverečné napomenutia a pozdravy - ¹² Prosíme vás, bratia, aby ste si vážili tých, čo pracujú medzi vami, sú vašimi predstavenými v Pánovi a napomínajú vás. ¹³ Majte ich vo veľkej láske pre ich dielo! Žite jeden s druhým v pokoji! ¹⁴ Vyzývame vás, bratia: napomínajte neporiadnych, posmeľujte malomyselných, ujímajte sa slabých, ku všetkým buďte zhovievaví! ¹⁵ Dajte si pozor, aby sa nik nikomu neodplácal zlým za zlé, ale vždy sa usilujte o dobro medzi sebou i voči všetkým! ¹⁶ Ustavične sa radujte! ¹⁷ Bez prestania sa modlite, ¹⁸ pri všetkom vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi pre vás! ¹⁹ Ducha neuhášajte, ²⁰ prorockými nepohŕdajte! ²¹ Ale všetko skúmajte a čo je dobré, toho sa držte! ²² Chráňte sa zla v akejkolvek podobe!

²³ Sám Boh pokoja nech vás celých posväťí, aby sa zachoval váš duch neporušený a duša i telo bez úhony, keď príde náš Pán Ježiš Kristus. ²⁴ Verný je ten, ktorý vás volá, a on to aj urobí.

²⁵ Bratia, modlite sa aj za nás!

²⁶ Pozdravte všetkých bratov svätým bozkom!

²⁷ Zaprisahám vás v Pánovi, aby sa tento list čítal všetkým bratom.

²⁸ Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami.

DRUHÝ LIST SOLÚNČANOM

2Sol1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, Silván a Timotej solúnskej cirkvi v Bohu, našom Otcovi; a v Pánu Ježišovi Kristovi: ² Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, i od Pána Ježiša Krista.

Viera Solúnčanov v prenasledovaní - ³ Musíme ustavične vzdávať vďaky Bohu za vás, bratia, ako sa aj sluší, veď vaša viera veľmi vzrastá a vzájomná láska všetkých vás je čoraz väčšia. ⁴ A tak sa aj my vami chválime po Božích cirkvách: pre vašu vytrvalosť a vieru vo všetkých prenasledovaniach a súženiach, ktoré znášate. ⁵ A to je znamenie spravodlivého Božieho súdu, že budete uznaní za hodných Božieho kráľovstva, za ktoré trpíte. ⁶ A u Boha je spravodlivé, že odplatí súžením tým, čo vás sužujú, ⁷ a vám, sužovaným, odpočinkom s nami, keď sa z neba zjaví Pán Ježiš s anjelmi svojej moci, ⁸ *aby v ohnivom plameni potrestal tých, čo nepoznajú Boha*, aj tých, čo odporujú evanjeliu nášho Pána Ježiša. ⁹ Za trest sa dostanú do večnej záhuby, ďaleko od Pánovej tváre a slávy jeho moci, ¹⁰ keď príde v onen deň, aby bol oslávený vo svojich svätých a obdivovaný vo všetkých veriacich; lebo u vás sa naše svedectvo stretlo s vierou.

¹¹ Preto sa aj ustavične modlíme za vás, aby vás náš Boh urobil hodnými svojho povolania a svojou mocou uskutočnil každý dobrý zámer a dielo viery, ¹² aby bolo oslávené meno nášho Pána Ježiša Krista vo vás a vy v ňom, podľa milosti nášho Boha a Pána Ježiša Krista.

2Sol2

II. Čo bude predchádzať Pánov príchod - ¹ Čo sa týka príchodu nášho Pána Ježiša Krista a nášho zhromaždenia okolo neho, prosíme vás, bratia, ² nedajte sa hned' vyvieť z rovnováhy a naplašiť ani duchom ani slovom ani listom, údajne naším, akoby už Pánov deň nastával. ³ Nech vás nezvedie nik nijakým spôsobom. Lebo nenastane, kým nepríde najprv odpad a nezjaví sa človek nepravosti, syn zatratenia, ⁴ ktorý sa protiví a povyšuje nad všetko, čo sa nazýva Bohom alebo čo sa uctieva, takže sa posadí v Božom chráme a bude sa vydávať za Boha.

⁵ Nepamätáte sa, že som vám to hovoril, ešte keď som bol u vás? ⁶ A teraz viete, čo ho zadŕža, aby sa zjavil až v pravom čase. ⁷ Lebo tajomstvo nepravosti už pôsobí; ale len dotiaľ, kým nebude odstránený ten, čo ho teraz zadŕža.

⁸ Potom sa zjaví ten zločinec, ktorého Pán Ježiš zabije dychom svojich úst a zničí jasom svojho príchodu; ⁹ toho, ktorý príde pôsobením satana so všetkou mocou, znameniami a klamnými zázrakmi ¹⁰ a s každým zvodom do nepravosti pre tých, čo idú do záhuby, lebo neprijali lásku k pravde, aby mohli byť spasení. ¹¹ A preto Boh na nich posielal silu bludu, aby verili lži ¹² a boli odsúdení všetci, čo neuverili pravde, ale obľúbili si nepravosť.

Povzbudenie do vytrvalosti vo viere - ¹³ My však musíme ustavične vzdávať vďaky Bohu za vás, bratia, Pánom milovaní, že si vás Boh vyvolil ako prvotiny na spásu v posvätení Duchom a vierou v pravdu, ¹⁴ k čomu vás povolal skrze naše evanjelium, aby ste získali slávu nášho Pána Ježiša Krista.

¹⁵ A tak teda, bratia, stojte pevne a držte sa učenia, ktoré ste prijali či už slovom a či našim listom. ¹⁶ Sám náš Pán Ježiš Kristus a Boh, náš Otec, ktorý nás miluje a vo svojej milosti

nám dal večnú útechu a dobrú nádej, ¹⁷ nech poteší vaše srdcia a upevní vás v každom dobrom diele a slove.

2Sol3

III. Povzbudenie do modlitby - ¹ Napokon, bratia, modlite sa za nás, aby sa Pánovo slovo šírilo a oslávilo tak, ako u vás, ² a aby sme boli oslobodení od zvrátených a zlých ľudí; lebo nie všetci veria. ³ Ale Pán je verný; on vás bude posilňovať a chrániť pred Zlým.

⁴ Dôverujeme vám v Pánovi, že robíte a budete robiť, čo prikazujeme. ⁵ Nech Pán vedie vaše srdcia k Božej láske a ku Kristovej trpezlivosti.

Povzbudenie do riadnej práce - ⁶ Bratia, prikazujeme vám v mene nášho Pána Ježiša Krista, aby ste sa stránili každého brata, ktorý žije neporiadne, nie podľa učenia, ktoré prijal od nás. ⁷ Veď sami viete, ako nás treba napodobňovať, lebo sme nežili medzi vami neporiadne, ⁸ ani sme nejedli niečí chlieb zadarmo, ale vo dne v noci sme ťažko a namáhavo pracovali, aby sme nikomu z vás neboli na ťarchu. ⁹ Nie že by sme na to nemali právo, ale chceli sme vám seba dať za vzor, aby ste nás napodobňovali. ¹⁰ Veď aj keď sme boli u vás, prikazovali sme vám toto: Kto nechce pracovať, nech ani nejde. ¹¹ Lebo počúvame, že medzi vami niektorí žijú neporiadne, nič nerobia, iba sa zháňajú za zbytočnosťami. ¹² Takýmto prikazujeme a vyzývame ich v Pánu Ježišovi Kristovi, aby pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb. ¹³ Ale vy, bratia, neochabujte v konaní dobra. ¹⁴ Ak niekto neposlúchne naše slovo v liste, toho si poznačte a nestýkajte sa s ním, nech sa zahanbí. ¹⁵ No za nepriateľa ho nepovažujte, ale napomínajte ho ako brata.

Požehnanie a pozdrav - ¹⁶ Sám Pán pokoja nech vám daruje trvalý pokoj v každom ohľade. Pán nech je s vami všetkými.

¹⁷ Môj, Pavlov, vlastnoručný pozdrav, ktorý je znakom v každom liste; takto píšem. ¹⁸ Milosť nášho Pána Ježiša Krista nech je s vami všetkými.

PRVÝ LIST TIMOTEJOVI

Úvod 1,1-2

1Tim1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, apoštol Krista Ježiša, z príkazu Boha, nášho spasiteľa, a Krista Ježiša, našej nádeje, ² Timotejovi, pravému synovi vo viere: Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca i od Krista Ježiša, nášho Pána.

Pastoračné pokyny Timotejovi 1,3 - 2,15

Výstraha pred falošnými učiteľmi - ³ Keď som šiel do Macedónska, prosil som ťa, aby si zostal v Efeze a prikázal niektorým, aby neučili inak ⁴ a nezaoberali sa bájkami a nekonečnými rodokmeňmi, ktoré podporujú viac škriepky ako Boží plán, ktorý je vo viere. ⁵ Cieľom prikázania je láska vychádzajúca z čistého srdca, dobrého svedomia a úprimnej viery, ⁶ od čoho niektorí odbočili a dali sa na prázdne reči. ⁷ Chcú byť učiteľmi zákona, a nerozumejú ani tomu, čo hovoria, ani tomu, čo tvrdia.

Pravá úloha zákona - ⁸ Vieme, že zákon je dobrý, ak ho niekto správne používa, ⁹ pričom vie, že zákon nie je daný pre spravodlivého, ale pre nespravodlivých a nepoddajných, pre bezbožných a hriešnikov, pre zvrhlých a svetákov, pre otcovrahov a matkovrahov, pre vrahov vôbec, ¹⁰ pre smilníkov, súložníkov mužov, únoscov, luhárov, krivoprisažníkov a pre čokoľvek iné, čo sa prieči zdravému učeniu, ¹¹ podľa evanjelia o sláve blahoslaveného Boha, ktoré mi bolo zverené.

Chvála na Kristovo milosrdenstvo - ¹² Ďakujem tomu, ktorý ma posilnil, Kristovi Ježišovi, nášmu Pánovi, že ma uznal za verného a zveril mi službu, ¹³ hoci som bol predtým rúhač, prenasledovateľ a násilník. No dosiahol som milosrdenstvo, lebo som to robil z nevedomosti v nevere. ¹⁴ Ale nadmieru sa rozhojnila milosť nášho Pána s vierou a láskou, ktoré sú v Kristovi Ježišovi.

¹⁵ Toto slovo je spoľahlivé a úplne vierohodné: Kristus Ježiš prišiel na svet zachrániť hriešnikov; a ja som prvý z nich. ¹⁶ Ale dosiahol som milosrdenstvo, aby na mne na prvom ukázal Kristus Ježiš všetku zhovievavosť ako príklad pre tých, čo v neho uveria pre večný život.

¹⁷ Kráľovi vekov, nesmrteľnému, neviditeľnému jedinému Bohu česť a sláva na veky vekov. Amen.

Bojuj dobrý boj - ¹⁸ Toto prikázanie ti zverujem, syn môj Timotej, podľa predošlých prorociev o tebe, aby si nimi posilnený bojoval dobrý boj, ¹⁹ aby si mal vieru a dobré svedomie, ktoré niektorí odvrhli a stroskotali vo viere. ²⁰ K nim patrí Hymeneus a Alexander, ktorých som vydal satanovi, aby sa odučili rúhať.

1Tim2

II. Liturgická modlitba - ¹ Predovšetkým teda žiadam, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania a vzdávali sa vďaka za všetkých ľudí, ² za kráľov i za všetkých, čo sú na vyšších miestach, aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote. ³ Toto je dobré a milé pred Bohom, našim Spasiteľom, ⁴ ktorý chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu. ⁵ Lebo jeden je Boh a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi - človek Kristus Ježiš, ⁶ ktorý vydal seba samého ako výkupné za všetkých, ako svedectvo v pravom čase. ⁷ A ja som ustanovený za jeho hlásateľa a apoštola - hovorím pravdu, neklamem -, za učiteľa pohanov vo viere a pravde.

Muži a ženy v liturgickom zhromaždení - ⁸ Chcem teda, aby sa muži modlili na každom mieste a dvíhali čisté ruky bez hnevu a hádok. ⁹ Podobne aj ženy nech sú v odevе ozdobenom cudnosťou a nech sa krášlia skromnosťou; nie pozapletanými vlasmi, zlatom a perlami alebo drahými šatami, ¹⁰ ale, ako pristane ženám, ktoré vyznávajú nábožnosť, dobrými skutkami.

¹¹ Žena nech sa učí v tichosti a v úplnej podriadenosti. ¹² Učiť žene nedovoľujem, ani vládnuť nad mužom, ale nech je tichá. ¹³ Veď prvý bol stvorený Adam, až potom Eva. ¹⁴ A nie Adam bol zvedený, ale žena sa dala zviest' a padla do hriechu. ¹⁵ Ale spasí sa rodením detí, ak vytrvajú vo viere a láske, v posväcovaní a v triezvosti.

Duchovní pastieri, čistota viery a pravá nábožnosť 3,1 - 4,16

1Tim3

III. Biskupi - ¹ Toto slovo j spoľahlivé: Kto sa usiluje byť biskupom, túži po dobrom diele. ² Ale biskup musí byť bez úhony, muž jednej ženy, triezvy, rozvážny, slušný, pohostinný, schopný učiť; ³ nie pijan, ani bitkár, ale skromný, nie neznášanlivý, ani chamtivý; ⁴ musí dobre viesť svoj dom a deti držať v poslušnosti a v celkovej mravnej čistote. ⁵ Veď kto nevie viesť svoj dom, ako sa bude starať o Božiu cirkev?! ⁶ Nemá to byť novoobrátenec, aby nespýšnel a

neprepadol diablovmu odsúdeniu. ⁷ Musí mať aj dobré svedectvo od tých, čo sú mimo, aby neupadol do opovrhnutia a do diablovho osídla.

Diakoni - ⁸ Takisto diakoni majú byť cudní, nie dvojaki v reči, ani príliš oddaní vínu, ani žiadostiví mrzkého zisku, ⁹ ale v čistom svedomí nech uchovávajú tajomstvo viery. ¹⁰ Aj ich treba najprv vyskúšať; až potom, keď sa ukážu bez úhony, nech konajú službu. ¹¹ Podobne aj ženy nech sú cudné, nie klebetné, triezve a verné vo všetkom. ¹² Diakoni nech sú muži jednej ženy a nech dobre vedú svoje deti a svoje domy. ¹³ Lebo tí, čo budú dobre konať svoju službu, získajú si dôstojné postavenie a veľkú istotu vo viere, ktorá je v Kristovi Ježišovi.

Tajomstvo nábožnosti - ¹⁴ Toto ti píšem v nádeji, že čoskoro prídem k tebe, ¹⁵ ale ak sa omeškám, aby si vedel, ako si máš počínať v Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, stĺp a opora pravdy. ¹⁶ A všetci vyznávajú, že veľké je tajomstvo nábožnosti:

On sa zjavil v tele,
bol ospravedlnený v Duchu,
ukázal sa anjelom,
zvestovali ho národom,
na svete v neho uverili,
vzatý bol do slávy.

1Tim4

IV. Falošní učitelia - ¹ Duch výslovne hovorí, že v posledných časoch niektorí odpadnú od viery a budú sa pridŕžiavať zvodných duchov a učenia démonov, ² zvedení pokrytectvom luhárov, ktorí majú na svedomí vypálené znamenie; ³ zabraňujú ženit' sa a jesť pokrmy, ktoré Boh stvoril, aby ich so vzdávaním vďaky požívali veriaci a tí, čo spoznali pravdu. ⁴ Veď všetko, čo Boh stvoril, je dobré a nemá sa zavrhovat' nič, čo sa prijíma so vzdávaním vďaky, s lebo sa to posväcuje Božím slovom a modlitbou.

⁶ Ak toto budeš predkladať bratom, budeš dobrým služobníkom Krista Ježiša, živým slovom viery a dobrého učenia, ktoré si si osvojil. ⁷ Svetáckym a babským bájkam sa vyhýbaj.

Pravá nábožnosť - Cvič sa v nábožnosti! ⁸ Lebo telesné cvičenie málo osoží, ale nábožnosť je užitočná na všetko a má prisľúbenie pre terajší aj budúci život. ⁹ Toto slovo je spoľahlivé a hodné prijať ho úplne. ¹⁰ Preto sa namáhame a zápasíme, lebo máme nádej v živého Boha, ktorý je spasiteľom všetkých ľudí, najmä veriacich. ¹¹ Toto prikazuj a uč!

Buď príkladom veriacim - ¹² Nech nik tebou nepohŕda preto, že si mladý; ale buď vzorom veriacim v slove, v správaní, v láske, vo viere, v čistote. ¹³ Kým neprídem, venuj sa čítaniu, povzbudzovaniu a vyučovaniu. ¹⁴ Nezanedbávaj dar, ktorý je v tebe a ktorý si dostal skrze proroctvo, vkladáním rúk starších. ¹⁵ Toto si vezmi k srdcu a tomuto ži, aby tvoj pokrok bol všetkým zrejmý. ¹⁶ Dávaj pozor na seba a na učenie; buď v tom vytrvalý. Lebo ak si budeš takto počínať, zachrániš seba aj tých, čo ťa počúvajú.

Spoločenské a stavovské úpravy 5,1 - 6,19

1Tim5

V5. Úpravy o vdovách - ¹ Staršieho nekarhaj, ale ho napomínaj ako otca, mladých ako bratov, ² staršie ženy ako matky, mladšie ako sestry vo všetkej čistote. ³ Maj v úcte vdovy, ktoré sú naozaj vdovami. ⁴ Ale ak má niektorá vdova deti alebo vnúčatá, nech sa predovšetkým ony učia mať úctu voči svojej rodine a odplácať rodičom svoj dlh, lebo to je milé pred Bohom. ⁵ Tá, ktorá je naozaj vdovou a je osamelá, dúfa v Boha a dňom i nocou vytrvalo prosí a modlí sa. ⁶ Ale tá, čo žije v rozkošiach, je za živa mŕtva. ⁷ A toto prikazuj: aby boli bezúhonné. ⁸ Veď kto sa nestará o svojich, najmä o domácich, zaprel vieru a je horší ako neveriaci.

⁹ Za vdovu nech sa zapíše len tá, ktorá má najmenej šesťdesiat rokov, bola manželkou jedného muža ¹⁰ a má svedectvo dobrých skutkov: ak vychovala deti bola pohostinná, umývala nohy svätým, pomáhala sužovaným a vždy sa usilovala o všetko dobré. ¹¹ Mladšie vdovy však odmietaj; lebo keď ich zmyselnosť odvráti od Krista chcú sa vydať; ¹² a sú odsúdené, lebo porušili prvotnú vernosť. ¹³ Bývajú aj záhaľčivé a zvykajú si chodiť po domoch. A nie sú len záhaľčivé, ale aj klebetné a všetečné a navravia, čo sa nepatrí. ¹⁴ Preto chcem aby sa mladšie vydali, rodili deti, viedli domácnosť a nedávali protivníkovi príležitosť na potupovanie. ¹⁵ Veď niektoré sa už obrátili späť za satanom.

¹⁶ Ak niektorá veriaca má vdovy, nech sa o ne stará a nech sa nezaťažuje cirkev, aby stačilo pre tie, čo sú naozaj vdovami.

Úpravy o kňazoch - ¹⁷ Starší, ktorí sú dobrými predstavenými, zasluhujú si dvojnásobnú úctu, najmä ti, čo sa namáhajú pri slove a vyučovaní. ¹⁸ Veď Písmo hovorí: „*Mlátiacemu volovi nezaviazješ papuľu*“ a „*Robotník si zaslúži svoju mzdu*.“ ¹⁹ Proti staršiemu neprijímaj žalobu, iba ak by ju potvrdili dvaja alebo traja svedkovia. ²⁰ Tých, čo hrešia, karhaj pred všetkými, aby sa báli aj ostatní. ²¹ Zaprisahávam ťa pred Bohom a Kristom Ježišom a pred vyvolenými anjelmi, aby si toto zachovával bez predpojatosti a nerobil nič, čím by si sa prikláňal k niektorej strane. ²² Na nikoho prenáhlene nevkladaj ruky a nemaj účasť na cudzích hriechoch. Zachovaj sa čistý!

²³ Nepi už iba vodu, ale pre svoj žalúdok a časté choroby užívaj trochu vína.

²⁴ Hriechy niektorých ľudí sú zjavné ešte pred súdom; niektorých iba nasledujú. ²⁵ Podobne zjavné sú aj dobré skutky; a tie, čo nie sú také, nemôžu zostať skryté.

1Tim6

VI. Úpravy o otrokoch - ¹ Všetci, čo sú pod jarmom, otroci, nech pokladajú svojich pánov za hodných všetkej úcty, aby Božie meno a učenie neboli vystavené rúhaniu. ² A tí, čo majú pánov veriacich, nech ich neznevažujú preto, že sú bratmi, ale nech im slúžia tým ochotnejšie, že sú veriaci a milovaní a majú účasť na dobrodeniach. Takto uč a povzbudzuj!

Napomenutie ku skromnosti a nábožnosti - ³ Kto učí ináč a nepridrža sa zdravých slov nášho Pána Ježiša Krista a učenia, ktoré zodpovedá nábožnosti, ⁴ je nadutý, nič nevie, ale chorobne sa škriepi a háda o slová. Z toho vzniká závisť, zvady, rúhania, zlé upodozrievania, ⁵ trenice ľudí, ktorí majú skazenú myseľ a sú pozbavení pravdy a nábožnosť pokladajú za zdroj zisku.

⁶ A nábožnosť so spokojnosťou je naozaj veľkým ziskom. ⁷ Veď nič sme si na svet nepriniesli a nič si ani nemôžeme odniesť. ⁸ Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť. ⁹ Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a ztratenia. ¹⁰ Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zablúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti.

Boží človek - ¹¹ Ale ty, Boží človek, utekaj pred tým a usiluj sa o spravodlivosť, nábožnosť, vieru, lásku, trpezlivosť, miernosť. ¹² Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; veď doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie.

¹³ prikazujem ti pred Bohom, ktorý všetkému dáva život, a pred Kristom Ježišom, ktorý dobrým vyznaním vydal pred Ponciom Pilátom svedectvo: ¹⁴ Zachovaj prikázanie bez poškvrny a bez úhony až do príchodu nášho Pána Ježiša Krista, ¹⁵ ktorého v pravom čase ukáže blahoslavený a jediný vládca, Kráľ kráľov a Pán pánov. ¹⁶ On jediný má nesmrteľnosť a prebýva v neprístupnom svetle; jeho nik z ľudí nevidel, ani vidieť nemôže. Jemu česť a večná vláda. Amen.

Úpravy pre boháčov - ¹⁷ Tým, čo sú bohatí v tomto veku, prikazuj, nech nie sú namyslení a nevkladajú nádej do neistého bohatstva, ale v Boha, ktorý nám hojne dáva všetko

na užívanie, ¹⁸ nech robia dobre a stanú sa bohatými na dobré skutky, nech sú štedrí a vedia sa podeliť, ¹⁹ nech si uložia dobrý základ pre budúcnosť, aby dosiahli pravý život.

Záver 6,20-21

²⁰ Timotej, opatruj, čo ti bolo zverené, a vyhýbaj sa svetským prázdny rečiam a protikladným tvrdeniam falošnej vedy; ²¹ veď niektorí, čo sa k nej hlásili, zblúdili od viery. Milosť s vami!

DRUHÝ LIST TIMOTEJOVI

Úvod 1,1-5

2Tim1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, z Božej vôle apoštol Krista Ježiša podľa prisľúbenia života, ktorý je v Kristovi Ježišovi, ² milovanému synovi Timotejovi: Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca i od Krista Ježiša, nášho Pána.

Apoštol vzdáva vďaky za Timoteja - ³ Vzdávam vďaky Bohu, ktorému slúžim s čistým svedomím ako moji predkovia, keď na teba neprestajne myslím vo svojich modlitbách vo dne v noci. ⁴ A keď si spomínam na tvoje slzy, túžim ťa vidieť, aby ma naplnila radosť. ⁵ Spomínam si na tvoju úprimnú vieru, akú mala už tvoja stará matka Loida a tvoja matka Eunika, a som presvedčený, že aj ty.

Vernosť v Pánovej službe 1,6 - 2,13

Smelo hlásaj pravdu - ⁶ Preto ti pripomínam, aby si roznechoval Boží dar, ktorý je v tebe prostredníctvom vkladania mojich rúk. ⁷ Veď Boh nám nedal Ducha bojzlivosti, ale Ducha sily, lásky a rozvahy. ⁸ Preto sa nehanbi za svedectvo o našom Pánovi ani za mňa, jeho väzňa, ale trp spolu so mnou za evanjelium, posilňovaný mocou Boha. ⁹ On nás spasil a povolal svätým povolaním, nie pre naše skutky, ale zo svojho rozhodnutia a milosti, ktorú sme dostali v Kristovi Ježišovi pred večnými vekmi. ¹⁰ No známou sa stala až teraz, keď sa zjavil náš Spasiteľ Ježiš Kristus. On zničil smrť a zjavil život a nesmrteľnosť evanjeliom ¹¹ a ja som ustanovený za jeho hlásateľa, apoštola a učiteľa.

¹² Preto aj toto trpím, ale sa nehanbím, lebo viem, komu som uveril, a som presvedčený, že má moc zachovať to, čo mi bolo zverené, až do onoho dňa. ¹³ Maj za vzor zdravých slov to, čo si počul odo mňa, vo viere a v láske, ktoré sú v Kristovi Ježišovi. ¹⁴ Zverený poklad chráň mocou Ducha Svätého, ktorý v nás prebýva.

¹⁵ Vieš, že sa odo mňa odvrátili všetci, čo sú v Ázii, medzi nimi aj Fygelus a Hermogenes. ¹⁶ Nech Pán preukáže milosrdenstvo Oneziforovmu domu, lebo často ma osviežil a nehanbil sa za moje okovy, ¹⁷ ale keď prišiel do Ríma, usilovne ma hľadal a našiel ma. ¹⁸ - Nech mu Pán dá, aby v onen deň našiel milosrdenstvo u Pána. - A aké služby preukázal v Efeze, ty vieš najlepšie.

2Tim2

II. Posilňuj sa milosťou a trp ako dobrý vojak Ježiša Krista - ¹ Ty sa teda, syn môj, upevňuj v milosti, ktorá je v Kristovi Ježišovi. ² A čo si počul odo mňa pred mnohými svedkami, zveruj spoľahlivým ľuďom, ktorí budú schopní učiť aj iných.

³ Trp spolu so mnou ako dobrý vojak Krista Ježiša. ⁴ Nik z vojakov sa nemieša do záležitostí všedného života, ak sa chce páčiť tomu, kto ho najal. ⁵ A kto závodí, nedostane veniec, ak nezávodí podľa pravidiel. ⁶ Roľník, ktorý sa namáha, má prvý dostať podiel na úrode. ⁷ Uvažuj o tom, čo hovorím. Pán ti dá porozumieť všetkému.

⁸ Pamätaj na to, že Ježiš Kristus, z Dávidovho rodu, bol vzkriesený z mŕtvych podľa môjho evanjelia, ⁹ pre ktoré znášam útrapy až po okovy ako nejaký zločinec. Ale Božie slovo nie je spútané! ¹⁰ Preto všetko znášam pre vyvolených, aby aj oni dosiahli spásu, ktorá je v Kristovi Ježišovi, a večnú slávu. ¹¹ Spoľahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť. ¹² Ak vytrváme, s ním budeme aj kraľovať. Ak ho zaprieme, aj on zaprie nás. ¹³ Ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže.

Boj proti bludným náukám 2,14 - 3,9

Súveké bludy - ¹⁴ Toto pripomínaj a zaprisahávaj ich pred Bohom, aby sa nepreli o slová. Nie je to na nič užitočné, len na skazu poslucháčov. ¹⁵ Usiluj sa ukázať Bohu ako osvedčený, ako robotník, ktorý sa nemusí hanbiť a správne podáva slovo pravdy. ¹⁶ Svetáckym prázdny rečiam sa vyhýbaj; lebo ešte viac budú postupovať v bezbožnosti ¹⁷ a ich reč sa bude šíriť ako rakovina. Takí sú aj Hymeneus a Filetus, ¹⁸ ktorí zblúdili od pravdy a hovoria, že vzkriesenie už bolo, a tak rozvracajú vieru niektorých. ¹⁹ Ale pevný Boží základ stojí a má túto pečať: *Pán pozná svojich a: Nech sa odvráti od neprávosti každý, kto vyznáva meno Pánovo.* ²⁰ Vo veľkom dome nie sú len zlaté a strieborné nádoby, ale aj drevené a hlinené; jedny na vznešené ciele, iné na všedné. ²¹ Kto sa od tohto očistí, bude nádobou na vznešené ciele, posvätenou, užitočnou Pánovi, pripravenou na každé dobré dielo.

Ako bojovať proti bludu - ²² Chráň sa mladíckych žiadostí a usiluj sa o spravodlivosť, vieru, lásku a pokoj s tými, čo z čistého srdca vzývajú Pána. ²³ Hlúpym a neviazaným otázkam sa vyhýbaj, veď vieš, že vyvolávajú len zvady. ²⁴ A Pánov služobník sa nemá vadiť, ale má byť ku každému prívetivý, schopný učiť a byť trpezlivý. ²⁵ Tých, čo odporujú, má mierne karhať; možno im raz Boh dá kajúcnosť, aby poznali pravdu ²⁶ a vymanili sa z osídel diabla, ktorý ich drží v zajatí svojej vôle.

2Tim3

III. Budúce bludy - ¹ Vedz, že v posledných dňoch nastanú nebezpečné časy. ² Ľudia budú totiž sebeckí, chamtiví, chvastaví, pyšní, rúhaví, neposlušní voči rodičom, nevďační, bezbožní, bezcitní, nezmierliví, ohovárační, nezdržanliví, suroví, bez lásky k dobru, ⁴ zradní, bezhlaví, nadutí, milujúci viac rozkoše ako Boha; ⁵ budú mať výzor nábožnosti, ale jej silu budú popierať. A týchto sa chráň! ⁶ Lebo z nich sú tí, čo sa vkrádajú do domov a podmaňujú si ľahké ženy, obťažované hriechmi a hnané rozličnými žiadostivosťami, ⁷ ktoré sa stále učia, a nikdy nie sú schopné spoznať pravdu. ⁸ Ako sa Jannes a Jambres postavili proti Mojžišovi, tak aj oni odporujú pravde. Sú to ľudia so zvrátenou myslou, nespoľahliví vo viere. ⁹ Ale d'aleko sa nedostanú, lebo všetkým bude zjavná ich nerozumnosť, ako bola aj tamtych.

Horlivosť v apoštolskej práci 3,10 - 4,5

Vytrvaj v tom, čo ti je zverené - ¹ Ty si však nasledoval moje učenie, spôsob života, plány, vieru, zhovievavosť, lásku, trpezlivosť, ¹¹ prenasledovania a utrpenia, ktoré ma stihli v Antiochii, Ikóniu a v Lystre. A aké prenasledovania som podstúpil! Ale Pán ma vyslobodil zo

všetkých. ¹² Ved' všetci, čo chcú žiť nábožne v Kristovi Ježišovi, budú prenasledovaní. ¹³ Ale zlí ľudia a zvodcovia budú spieť k horšiemu, budú strhávať do bludu a sami budú blúdiť.

¹⁴ Ale ty vytrvaj v tom, čo si sa naučil a čo ti je zverené. Ved' vieš, od koho si sa to naučil. ¹⁵ Od útleho detstva poznáš Sväté písma, ktoré ti môžu dať poučenie na spásu skrze vieru, ktorá je v Kristovi Ježišovi. ¹⁶ Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na poučanie, na usvedčovanie, na nápravu a na výchovu v spravodlivosti, ¹⁷ aby bol Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo.

2Tim4

IV. Hlásaj slovo - ¹ Zaprisahávam ťa pred Bohom a Kristom Ježišom, ktorý bude súdiť živých i mŕtvych, pre jeho príchod a jeho kráľovstvo: ² Hlásaj slovo, naliehaj vhod i nevhod, usvedčuj, karhaj a povzbudzuj so všetkou trpezlivosťou a múdrosťou. ³ Lebo príde čas, keď neznesú zdravé učenie, ale nazhánajú si učiteľov podľa svojich chútok, aby im šteklili uši. ⁴ Odvrátia sluch od pravdy a obrátia sa k bájkam. ⁵ Ty však buď vo všetkom triezvy, znášaj útrapy, konaj dielo evanjelistu, plň svoju službu.

Záver 4,6-22

Dobry boj som bojoval - ⁶ Lebo ja mám vyliť svoju krv na obeť, nastáva čas môjho odchodu. ⁷ Dobry boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. ⁸ Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod.

Osobné správy - ⁹ Poponáhľaj sa a príd' ku mne čo najskôr. ¹⁰ Démas ma opustil, lebo miluje tento svet, a odišiel do Solúna, Krescent do Galácie, Títus do Dalmácie. ¹¹ Jediný Lukáš je so mnou. Vezmi Marka a prived' ho so sebou, lebo je mi užitočný v službe. ¹² Tychika som poslal do Efezu. ¹³ Keď prídeš, prines plášť, čo som si nechal v Troade u Karpa, aj knihy a najmä pergameny. ¹⁴ Kováč Alexander mi spôsobil veľa zlého. Pán mu odplatí podľa jeho skutkov. ¹⁵ Aj ty sa ho chráň, lebo veľmi odporoval našim slovám.

¹⁶ Keď som sa prvý raz bránil, nebol pri mne nik; všetci ma opustili. Nech sa im to nepočíta. ¹⁷ Ale Pán stál pri mne a posilňoval ma, aby sa cezo mňa naplnilo ohlasovanie a aby ho počuli všetky národy; a bol som vyslobodený z tlamy leva. ¹⁸ Pán ma vyslobodí zo všetkého zla a zachráni ma pre svoje nebeské kráľovstvo. Jemu sláva na veky vekov. Amen.

Pozdravy - ¹⁹ Pozdrav Prisku a Akvilu aj Oneziforov dom. zo Erastus zostal v Korinte. Trofima som nechal chorého v Miléte. ²¹ Ponáhľaj sa a príd' ešte pred zimou.

Pozdravuje ťa Eubulus, Pudens, Línus, Klaudia a všetci bratia.

²² Pán nech je s tvojím duchom. Milosť s vami.

LIST TÍTOVI

Tit1

I. Pozdrav - ¹ Pavol, služobník Boha a apoštol Ježiša Krista pre vieru Božích vyvolených a pre poznanie pravdy, ktorá na základe nábožnosti vedie ² k nádeji na večný život, ktorý pred večnými vekmi prisľúbil pravdovravný Boh, ³ ale v určenom čase zjavil svoje slovo

v kázaní, ktoré mi bolo zverené na rozkaz Boha, nášho spasiteľa, ⁴ - Títovi, pravému synovi podľa spoločnej viery: Milosť a pokoj od Boha Otca i od Krista Ježiša, nášho Spasiteľa.

Stav cirkvi na Kréte 1,5-16

Cirkevní predstavení - ⁵ Na to som ťa nechal na Kréte, aby si usporiadal, čo ešte treba, a po mestách ustanovil starších, ako som ti prikázal; ⁶ nech je každý z nich bez úhony, muž jednej ženy, má mať veriace deti, ktoré nemožno obvinieť z neviazanosti a neposlušnosti. ⁷ Lebo biskup ako Boží správca musí byť bez úhony, nie pyšný, hnevливý, pijan, bitkár, ani žiadostivý mrzkého zisku, ⁸ ale pohostinný, láskavý, triezvy, spravodlivý, nábožný, zdržanlivý, ⁹ taký, ktorý sa drží spoľahlivého slova podľa učenia, aby bol schopný aj povzbudzovať v zdravom učení, aj usvedčovať tých, čo protirečia.

Boj proti falošným učiteľom - ¹⁰ Lebo je mnoho nepoddajných, zbytočne hovoriacich a zvodcov, najmä takých, čo sú z obriezky. ¹¹ Tých treba umlčať, lebo rozvracajú celé rodiny a pre mrzký zisk učia, čo sa nemá. ¹² Veď ktosi z nich, ich vlastný prorok, povedal: „Kréťania sú veční luhári, zlá zver, bruchá lenivé.“ ¹³ Toto svedectvo je pravdivé. Preto ich tvrdo karhaj, aby boli zdraví vo viere ¹⁴ a nedbali na židovské bájky a príkazy ľudí, ktorí sa odvracajú od pravdy.

¹⁵ Čistým je všetko čisté, ale poškvrneným a neveriacim nie je nič čisté; ešte aj ich myseľ a svedomie sú poškvrnené. ¹⁶ Vyznávajú, že poznajú Boha, ale skutkami ho popierajú; sú odporní, neposlušní a neschopní nijakého dobrého skutku.

Pastierske pokyny 2,1 - 3,11

Tit2

II. Stavovské povinnosti - ¹ Ty však hovor, čo zodpovedá zdravému učeniu.

² Starci nech sú triezvi, cudní, rozvážni, zdraví vo viere, v láske a v trpezlivosti.

³ Podobne aj staršie ženy nech sú sväte v správaní, nech neklebetia, nech nie sú oddané vínu, nech dobre učia, ⁴ mladé ženy nech priučajú múdrosti, aby mali rady svojich mužov, milovali deti, ⁵ aby boli rozumné, cudné, starostlivé o dom, dobrotivé, podriadené svojim mužom, aby sa nehanobilo Božie slovo.

⁶ Podobne povzbudzuj mladíkov, aby boli triezvi; ⁷ vo všetkom im buď ty sám príkladom dobrých skutkov. V učení preukáž neporušenosť a vážnosť, ⁸ v zdravom slove bezúhonnosť, aby sa protivník zahanbil, keď nebude mať čo zlé o nás povedať.

⁹ Otroci nech sa vo všetkom podriaďujú svojim pánom, nech sú úslužní, nech neprotirečia, neokrádajú, ale nech vo všetkom preukážu skutočnú vernosť; aby vo všetkom robili česť učeniu nášho Spasiteľa, Boha.

Dogmatický základ týchto požiadaviek - milosť vykúpenia - ¹¹ Veď zjavila sa Božia milosť na spásu všetkým ľuďom ¹² a vychováva nás, aby sme sa zriekli bezbožnosti a svetských žiadostí a žili v tomto veku triezvo, spravodlivo a nábožne, ¹³ a tak očakávali blahoslavenú nádej a príchod slávy veľkého Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista, ¹⁴ ktorý vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej neprávosti a očistil si vlastný ľud, horlivý v dobrých skutkoch.

¹⁵ Toto hovor, tak povzbudzuj a usvedčuj so všetkou rozhodnosťou. Nech nik tebou nepohŕda.

Tit3

III. Všeobecné povinnosti veriacich - ¹ Pripomínaj im, aby sa podriaďovali panovníkom a vrchnostiam, aby ich poslúchali a boli pripravení na každý dobrý skutok. ² Nech

nikoho nepotupujú a nech nie sú hašteriví, nech sú mierni a prejavujú všemožnú vľúdnosť všetkým ľuďom.

³ Aj my sme kedysi boli nerozumní a neposlušní. Blúdili sme, slúžili všelijakým žiadostiam a rozkošiam, žili sme v zlobe a závisti. Boli sme hodní opovrhnutia a vzájomne sme sa nenávideli. ⁴ Ale keď sa zjavila dobrota Boha, nášho Spasiteľa, a jeho láska k ľuďom, ⁵ spasil nás nie pre spravodlivé skutky, ktoré sme my konali, ale zo svojho milosrdenstva; kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom, ⁶ ktorého na nás hojne vylial skrze Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, ⁷ aby sme, ospravedlnení jeho milosťou, boli podľa nádeje dedičmi večného života.

Osobitné rady pre Títa - ⁸ Toto slovo je spoľahlivé a chcem, aby si to zdôrazňoval, žeby tí, čo uverili Bohu, usilovali sa vynikať v dobrých skutkoch. Toto je ľuďom dobré a užitočné. ⁹ Vyhýbaj sa hlúpych otázkam, rodokmeňom, svárom a hádkam o zákon, lebo sú neužitočné a márne. ¹⁰ Bludárovi sa po prvom a druhom napomenutí vyhýbaj. ¹¹ Veď vieš, že takýto je prevrátený, hreší a odsudzuje sám seba.

Záver 3,12-15

¹² Keď pošlem k tebe Artemasa alebo Tychika, ponáhľaj sa ku mne do Nikopolu. Rozhodol som sa totiž, že tam prezimujem. ¹³ Zenasa, znalca zákona, a Apolla starostlivo vystroj na cestu, aby im nič nechýbalo. ¹⁴ Nech sa aj naši učia vynikať v dobrých skutkoch pre naliehavé potreby, aby neboli neužitoční.

¹⁵ Pozdravuj ťa všetci, čo sú so mnou. Pozdravuj tých, čo nás milujú vo viere.

Milosť nech je s vami všetkými.

LIST FILEMONOVI

Flm

Pozdrav - ¹ Pavol, väzeň Krista Ježiša, a brat Timotej milovanému Filemonovi, nášmu spolupracovníkovi, sestre Apii, nášmu spolubojovníkovi Archippovi a cirkvi, ktorá je v tvojom dome: ³ Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca, a Pána Ježiša Krista.

Apoštol vzdáva vd'aky - ⁴ Ustavične vzdávam vd'aky svojmu Bohu, keď si na teba spomínam vo svojich modlitbách, ⁵ keď počujem o tvojej láske a viere, akú máš k Pánu Ježišovi a k všetkým svätým, ⁶ aby sa tvoja účasť na viere stala zjavnou v poznávaní každého dobra, ktoré je v nás pre Krista. ⁷ Mal som totiž veľkú radosť a útechu z tvojej lásky, brat môj, pretože si osviežil srdcia svätých.

Prosba za Onezima - ⁸ Preto hoci by som ti mohol v Kristovi smelo rozkázať, čo máš urobiť, ⁹ radšej prosím pre lásku ja, Pavol, už starec a teraz aj väzeň Krista Ježiša: ¹⁰ prosím ťa za svojho syna Onezima, ktorého som splodil v okovách. ¹¹ Kedysi ti bol neužitočný, ale teraz je užitočný aj tebe aj mne. ¹² Poslal som ti ho na späť, jeho, to jest moje srdce. ¹³ Chcel som si ho ponechať pri sebe, aby mi v okovách pre evanjelium slúžil namiesto teba.

¹⁴ Ale nechcel som nič urobiť bez tvojho súhlasu, aby tvoj dobrý skutok nebol akoby vynútený, ale dobrovoľný. ¹⁵ Veď azda preto odišiel na čas, aby si ho dostal navždy. ¹⁶ Už nie ako otroka, ale oveľa viac ako otroka: ako milovaného brata, milého najmä mne - a o čo viac tebe - i podľa tela aj v Pánovi.

¹⁷ Ak ma teda pokladáš za druha, prijmi ho ako mňa samého. ¹⁸ A ak ťa v niečom poškodil alebo ak ti je niečo dlžen, mne to pripočítaj. ¹⁹ Ja, Pavol - píšem vlastnou rukou -, ja to zaplatím; aby som ti nemusel povedať, že ty mne dlhuješ aj seba samého. ²⁰ Veru, brat môj, kiež mám ja z teba úžitok v Pánovi. Osviež moje srdce v Kristovi.

Záver - ²¹ Píšem ti v dôvere v tvoju poslušnosť a viem, že urobíš viac, ako hovorím. ²² A zároveň mi priprav aj prístrešie, lebo dúfam, že pre vaše modlitby dostanete mňa ako dar. ²³ pozdravuje ťa Epafras, môj spoluväzeň v Kristovi Ježišovi, ²⁴ Marek, Aristarchus, Démas a Lukáš, moji spolupracovníci.

²⁵ Milosť Pána Ježiša Krista nech je s vaším duchom.

LIST HEBREJOM

Prológ 1,1-4

Hebr1

I. Vznešenosť vteleného Božieho Syna - ¹ Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom skrze prorokov. ² V týchto posledných dňoch prehovoril k nám v Synovi, ktorého ustanovil za dediča všetkého a skrze ktorého stvoril aj svet. ³ On je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a udržuje všetko svojím mocným slovom. Preto keď vykonal očistenie od hriechov, zasadol po pravici velebnosti na výsostiach; ⁴ a stal sa o toľko vyšším od anjelov, o koľko vznešenejšie meno zdedil než oni.

1. Kristus je väčší ako anjeli 1,5 - 2,18

Dôkazy z písma - ⁵ Ved' kedy komu z anjelov povedal:

*„Ty si môj syn,
ja som ťa dnes splodil“*

a opäť: „Ja budem jeho otcom a on bude mojím synom“?

⁶ A znova, keď uvádza prvorodeného na svet, hovorí:

“Nech sa mu klaňajú všetci Boží anjeli.”

⁷ Anjelom zasa hovorí:

*„On robí svojich anjelov vetrami
a svojich služobníkov ohnivými plameňmi.”*

⁸ Ale Synovi:

*„Tvoj trón, Bože, je na veky vekov
a žezlo tvojho kráľovstva je žezlo spravodlivosti.*

⁹ *Miloval si spravodlivosť a nenávidel si nepravosť;*

*preto ťa Boh, tvoj Boh, pomazal
olejom plesania viac ako tvojich druhov.”*

¹⁰ A:

*„Ty, Pane, si na počiatku stvoril zem
aj nebesia sú dielom tvojich rúk.*

¹¹ *Ony sa pominú, ale ty zostaneš
a všetci sŕa odev zostarnú,*

¹² *zvinieš ich ako plášť,*

ako odev a zmenia sa.

Ale ty si vždy ten istý a tvoje roky sa nepominú. “

¹³ A kedy ktorému z anjelov povedal:

*„Sed' po mojej pravici,
kým nepoložím tvojich nepriateľov
za podnožku tvojim nohám“?*

¹⁴ Či nie sú všetci služobnými duchmi, poslanými slúžiť tým, čo majú dostať do dedičstva spásu?

Hebr2

II. Povzbudenie - ¹ Preto musíme dávať tým väčší pozor na to, čo sme počuli, aby nás nestrhol prúd mimo. ² Lebo ak už slovo, ktoré vyslovili anjeli, bolo pevné a každý priestupok a neposlušnosť dostali spravodlivú odplatu, ³ ako unikneme my, ak zanedbáme takú spásu? Prvý ju začal ohlasovať Pán, potom nám ju potvrdili tí, čo ho počuli, ⁴ a Boh ju dosvedčoval znameniami, zázrakmi a rozličnými prejavmi moci a udeľovaním Ducha Svätého podľa svojej vôle.

Kristus nás vykúpil, nie anjeli - ⁵ Ved' nie anjelom podriadil budúci svet, o ktorom hovoríme. ⁶ Tak svedčí ktosi na ktoromsi mieste:

*„Čože je človek, že naň pamätáš,
a syn človeka, že sa ho ujímaš?*

⁷ *Urobil si ho len o niečo menšieho od anjelov,
slávou a cťou si ho ovenčil*

⁸ *a všetko si mu položil pod nohy. “*

Keď mu teda všetko podriadil, nenechal nič, čo by mu nebolo podriadené. Teraz ešte nevidíme, že mu je všetko podrobené, ⁹ ale vidíme, že ten, ktorý *bol stvorený len o niečo menší od anjelov*, Ježiš, bol *ovenčený slávou a cťou*, lebo pretrpel smrť, aby z Božej milosti okúsil smrť za všetkých.

¹⁰ Ved' sa patrilo, aby ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko, ktorý priviedol mnoho synov do slávy, zdokonalil pôvodcu ich spásy utrpením. ¹¹ Lebo aj ten, čo posväcuje, aj tí, čo sú posväcovaní, všetci pochádzajú z jedného. Preto sa nehanbí volať ich bratmi, ¹² keď hovorí:

*„Tvoje meno zvestujem svojim bratom
a uprostred zhromaždenia budem ťa velebiť. “*

¹³ Ďalej: *„Ja budem v neho dúfať. “*

A zasa: *„Hľa, ja i deti, ktoré mi dal Boh. “*

¹⁴ A pretože deti majú účasť na krvi a tele, aj on mal podobne spoluúčasť na nich, aby smrťou zničil toho, ktorý vládol smrťou, čiže diabla, ¹⁵ a vyslobodil tých, ktorých celý život zotročoval strach pred smrťou. ¹⁶ Ved' sa neujíma anjelov, ale *ujíma sa Abrahámovho potomstva*. ¹⁷ Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným veľkňazom pred Bohom a odčinil hriechy ľudu. ¹⁸ A pretože sám prešiel skúškou utrpenia, môže pomáhať tým, ktorí sú skúšaní.

2. Ježiš - verný a spolucítiaci veľkňaz 3,1 - 5,10

Hebr3

III. Kristus je väčší ako Mojžiš - ¹ Preto, svätí bratia, účastníci nebeského povolania, hľadajte na Ježiša, apoštola a veľkňaza nášho vyznania. ² On je verný tomu, ktorý ho ustanovil, ako bol aj Mojžiš v celom jeho dome. ³ Ale on je hoden o toľko väčšej slávy od Mojžiša, o

koľko väčšiu česť má stavitel' domu, ako dom. ⁴ Lebo každý dom musí niekto postaviť; a ten, kto postavil všetko, je Boh. ⁵ Aj Mojžiš bol verný v celom jeho dome ako služobník, aby dosvedčil to, čo sa malo neskôr povedať. ⁶ Ale Kristus ako Syn je nad jeho domom; a jeho domom sme my, ak si zachováme pevnú dôveru a slávnú nádej.

Ako vstúpiť do Božieho pokoja - ⁷ Preto, ako hovorí Duch Svätý:

„Dnes, keď počujete jeho hlas,

*⁸ nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri vzbure,
v deň pokúšania na púšti,*

*⁹ kde ma pokúšali vaši otcovia; skúšali ma,
hoci videli moje skutky ¹⁰ štyridsať rokov.*

*Preto som sa rozhneval na toto pokolenie
a povedal som: Ich srdce ustavične blúdi;
tí veru nepoznali moje cesty.*

¹¹ Ako som v svojom hneve prisahal:

Nevojdú do môjho pokoja!“

¹² Dávajte si pozor, bratia, aby nik z vás nemal zlé a neverné srdce a neodpadol od živého Boha, ¹³ ale deň čo deň sa vzájomne povzbudzujte, kým trvá to „dnes“, aby nikoho z vás nezatvrdilo mámenie hriechu. ¹⁴ Veď sme sa stali účastníkmi Krista, pravda, ak istotu, ktorú sme mali na počiatku, zachováme pevnú až do konca, ¹⁵ ako sa hovorí:

„Dnes, keď počujete jeho hlas,

nezatvrdzujte svoje srdcia ako pri onej vzbure.“

¹⁶ Kto sú to však tí, čo počuli a búrili sa? Vari nie všetci, čo vyšli pod Mojžišovým vedením z Egypta? ¹⁷ A na ktorých sa hneval štyridsať rokov? Nie na tých, čo zhrešili, a *ich telá popadali na púšti?* ¹⁸ A ktorýmže prisahal, že nevojdú do jeho pokoja, ak nie tým, čo neuverili? ¹⁹ A tak vidíme, že nemohli vojsť pre neveru.

Hebr4

IV. Posvätná bázeň - ¹ Bojme sa teda, aby azda o niekom z vás neplatilo, že zaostal, kým trvá prisľúbenie, že možno vojsť do jeho pokoja! ² Veď aj nám sa hlásalo evanjelium tak ako aj im. Ale im počuté slovo neosožilo, lebo sa nespojili vierou s tými, ktorí ho počuli. ³ A do pokoja vchádzame my, čo sme uverili, ako povedal:

„Ako som v svojom hneve prisahal:

Nevojdú do môjho pokoja!“,

hoci je dielo dokončené od stvorenia sveta. ⁴ Lebo kdesi povedal o siedmom dni takto: „*V siedmy deň si Boh odpočinul od všetkých svojich diel.*“ ⁵ A tu zasa: „*Nevojdú do môjho pokoja!*“ ⁶ Keďže teda ostáva možnosť, aby niektorí vošli doň, a tí, ktorým sa prvým ohlasovalo evanjelium; nevošli pre neposlušnosť, ⁷ znova určuje istý deň, „Dnes“, keď po toľkom čase hovorí v Dávidovi, ako sa už povedalo:

„Dnes, keď počujete jeho hlas,

nezatvrdzujte svoje srdcia.“

⁸ Lebo keby ich bol Jozue voviedol do pokoja, nehovorilo by sa po tomto o inom dni. ⁹ A tak ostáva sobotný odpočinok pre Boží ľud. ¹⁰ Lebo kto vošiel do jeho pokoja, aj on si odpočinul od svojich diel ako Boh od svojich.

¹¹ Usilujme sa teda vojsť do onoho pokoja, aby nik nepadol podľa toho istého príkladu neposlušnosti. ¹² Lebo živé je Božie slovo, účinné a ostrejšie ako každý dvojsečný meč; preniká až po oddelenie duše od ducha a kĺbov od špiku a rozsudzuje myšlienky a úmysly srdca. ¹³ A niet tvora, ktorý by bol preň neviditeľný. Všetko je obnažené a odkryté pred očami toho, ktorému sa budeme zodpovedať.

Ježiš - pravý veľkňaz - ¹⁴ Keďže teda máme vznešeného veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držíme sa svojho vyznania. ¹⁵ Ved' nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol cítiť s našimi slabosťami; ved' bol podobne skúšaný vo všetkom okrem hriechu. ¹⁶ Pristupujme teda s dôverou k trónu milosti, aby sme dosiahli milosrdenstvo a našli milosť a pomoc v pravom čase.

Hebr5

V5. ¹ Lebo každý veľkňaz, vybratý spomedzi ľudí, je ustanovený pre ľudí, aby ich zastupoval pred Bohom, aby prinášal dary a obety za hriechy z a mohol mať súcit s nevedomými a blúdiacimi, pretože aj sám podlieha slabosti. ³ A kvôli nej musí prinášať obety za hriechy, ako za ľud, tak aj za seba samého.

⁴ Ale túto hodnotu si nik nemôže prisvojiť sám, len ten, koho povoláva Boh tak ako Árona. ⁵ Tak ani Kristus sa neoslávil sám, keď sa stal veľkňazom, ale ten, ktorý mu povedal:

„Ty si môj syn,

ja som ťa dnes splodil,“

⁶ ako aj na inom mieste hovorí:

„Ty si kňaz naveky podľa radu Melchizedechovho.“

⁷ On v dňoch svojho pozemského života so silným výkrikom a so slzami prednášal prosby a modlitby tomu, ktorý ho mohol zachrániť od smrti; a bol vyslyšaný pre svoju bohabojnosť. ⁸ A hoci bol Synom, z toho, čo vytrpel, naučil sa poslušnosti; ⁹ a keď dosiahol dokonalosť, stal sa pôvodcom večnej spásy pre všetkých, ktorí ho poslúchajú, ¹⁰ keď ho Boh vyhlásil za veľkňaza *podľa radu Melchizedechovho*.

3. Autentické kňazstvo Ježiša Krista 5,11 - 10,18

Varovanie pred ochabnutím - ¹¹ O tom by sme mali veľa čo hovoriť, ale je to ťažké vysvetliť, pretože ste zleniveli počúvať. ¹² Lebo hoci by ste po toľkom čase sami mali byť učiteľmi, znova potrebujete, aby vás niekto učil začiatočným prvkom Božích slov. Stali ste sa takými, čo potrebujú mlieko, a nie pevný pokrm. ¹³ A nik, kto dostáva mlieko, nechápe slovo spravodlivosti, lebo je ešte dieťa. ¹⁴ Pevný pokrm je pre dokonalých, pre tých, čo návykom majú vycvičené zmysly na rozlišovanie dobra od zla.

Hebr6

VI. ¹ Preto nechajme bokom začiatočné učenie o Kristovi a povznesme sa k dokonalosti. Nekladme znova základy: o pokání z mŕtvych skutkov a viere v Boha, ² učenie o krstoch, o vkladaní rúk, o vzkriesení z mŕtvych a večnom súde. ³ A to urobíme, ak to Boh dovolí.

⁴ Ved' nie je možné, aby tí, čo už raz boli osvietení a okúsili nebeský dar, tí, čo sa stali účastníkmi Ducha Svätého, ⁵ zakúsili dobré Božie slovo a sily budúceho veku, ⁶ a potom odpadli, aby sa znova obnovili pokáním, pretože v sebe znova križujú Božieho Syna a vystavujú ho na posmech. ⁷ Aj zem, ktorá pije dážď, čo na ňu často padá, a rodí užitočnú bylinu tým, pre koho ju obrábajú, dostáva požehnanie od Boha. ⁸ Ak však rodí *trnie a bodľáč*, je zavrhnutá a blízka *kliatbe*; jej koniec je spálenie.

⁹ Milovaní, aj keď takto hovoríme, sme presvedčení, že vy ste na tom lepšie a bližšie k spáse. ¹⁰ Ved' Boh nie je nespravodlivý, že by zabudol na vaše skutky a na lásku, ktorú ste prejavili jeho menu, keď ste posluhovali - a ešte posluhujete - svätým. ¹¹ Ale túžime, aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, ¹² aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo vierou a vytrvalosťou sú dedičmi prisľúbení.

¹³ Lebo keď Boh dával prisľúbenie Abrahámovi a nemal nikoho väčšieho, na koho by prisahal, prisahal na seba samého ¹⁴ slovami: „*Veru, hojne ťa požehnám a veľmi ťa rozmnožím.*“ ¹⁵ A tak Abrahám trpezlivo čakal a dosiahol prisľúbenie. ¹⁶ Ľudia totiž prisahajú na niekoho väčšieho od seba a prísaha je pre nich potvrdením ukončenia každého ich sporu. ¹⁷ A pretože Boh chcel dedičom prisľúbenia presvedčivejšie dokázať nezmeniteľnosť svojho rozhodnutia, zaručil sa prísahou, ¹⁸ aby sme týchto dvoch nezmeniteľných veciach, v ktorých Boh nemôže klamať, mali silné povzbudenie my, čo sme našli útočisko v tom, že dosiahneme ponúknutú nádej. ¹⁹ Máme ju ako istú a pevnú kotvu duše, ktorá preniká až do vnútra za oponu, ²⁰ kam za nás vošiel ako predchodca Ježiš, keď sa stal naveky veľkňazom podľa radu Melchizedechovho.

A. Kristova prednosť pred levitskými kňazmi 7,1-28

Hebr7

VII. Melchizedech - predobraz Krista - ¹ Tento Melchizedech, kráľ Salema, kňaz najvyššieho Boha, vyšiel totiž v ústrety Abrahámovi, ktorý sa vracal z porážky kráľov, a požehnal ho. ² A Abrahám mu odovzdal desiatok zo všetkého. Jeho meno sa prekladá najprv ako kráľ spravodlivosti, ale potom aj kráľ Salema, čo znamená kráľ Pokoja. ³ Je bez otca, bez matky, bez rodokmeňa, ani jeho dni nemajú začiatku, ani jeho život nemá konca. A tak pripodobnený Božiemu Synovi zostáva kňazom naveky.

⁴ Pozrite sa len, aký je veľký, keď mu aj patriarcha Abrahám dal desiatok z najlepšieho! ⁵ A iste aj tí, čo z Léviho synov dostávajú kňazský úrad, majú príkaz brať podľa zákona desiatky od ľudu, to jest od vlastných bratov, hoci aj oni vyšli z Abrahámových bedier. ⁶ Ale ten, čo k nim nepatrí podľa rodu, vzal desiatok od Abraháma a požehnal toho, ktorý mal prisľúbenia. ⁷ A je nesporné, že väčší požehnáva menšieho.

⁸ A potom: tu berú desiatky smrteľní ľudia, tam však ten, o ktorom sa vydáva svedectvo, že žije. ⁹ Ba dalo by sa povedať, že skrze Abraháma odovzdal desiatky aj Lévi, ktorý prijíma desiatky; ¹⁰ veď bol ešte v bedrách otca, keď mu vyšiel v ústrety Melchizedech.

Zrušenie levitského kňazstva - ¹¹ Keby sa teda dokonalosť bola dosiahla prostredníctvom levitského kňazstva, lebo pod ním ľud dostal zákon, načo by bol musel povstať ešte iný kňaz podľa radu Melchizedechovho, a nenazvať ho podľa radu Áronovho? ¹² Lebo keď sa zmení kňazstvo, musí sa zmeniť aj zákon. ¹³ A ten, o ktorom sa toto hovorí, je z iného kmeňa, z ktorého nik nekonal službu pri oltári. ¹⁴ Veď je známe, že náš Pán vzišiel z Júdu a vzhľadom na tento kmeň Mojžiš nič nepovedal o kňazoch.

¹⁵ A toto je ešte zrejmejšie, keď povstáva iný kňaz podobný Melchizedechovi, ¹⁶ ktorý sa ním nestal podľa predpisu zákona o telesnom pôvode, ale mocou nezničiteľného života. ¹⁷ Veď o ňom znie svedectvo:

„Ty si kňaz naveky podľa radu Melchizedechovho.“

¹⁸ Tým sa ruší predchádzajúce prikázanie, lebo je slabé a neužitočné, - veď zákon nič nepriviedol k dokonalosti - a zavádza sa lepšia nádej, vďaka ktorej sa blížime k Bohu.

²⁰ A pretože sa to nestalo bez prísahy, - tamtí sa totiž stali kňazmi bez prísahy, ²¹ tento však s prísahou toho, ktorý mu povedal:

„Pán prisahal a nebude ľutovať:

Ty si kňaz naveky,“

²² Ježiš sa stal ručiteľom o toľko lepšej zmluvy.

²³ A tamtí sa mnohí stali kňazmi, lebo im smrť bránila zostať, ²⁴ no tento, pretože zostáva naveky, má kňazstvo, ktoré neprechádza na iného. ²⁵ Preto môže naveky spasiť tých, ktorí skrze neho prichádzajú k Bohu, lebo žije stále, aby sa za nich prihovárал.

Trvácnosť Kristovho kňazstva - ²⁶ Ved' bolo aj vhodné, aby sme mali takého veľkňaza: svätého, nevinného, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov, povýšeného nad nebesia, ²⁷ ktorý nepotrebuje ako veľkňazi deň čo deň prinášať obety najprv za svoje hriechy a potom za hriechy ľudu. On to urobil raz navždy, keď obetoval seba samého. ²⁸ Zákon totiž ustanovuje za veľkňazov ľudí podrobených slabosti, ale slovo prísahy, ktoré odznelo po zákone, ustanovuje Syna, dokonalého naveky.

B. Prvenstvo kultu svätyne a prostredníctva Krista kňaza 8,1 - 9,28

Hebr8

VIII. Nové kňazstvo a nová svätyňa - ¹ Hlavné z toho, čo hovoríme, je: Máme takého veľkňazu; ktorý si zasadol po pravici trónu Velebnosti v nebesiach ² ako služobník svätyne a pravého stánku; ktorý postavil Pán, a nie človek.

³ Lebo každý veľkňaz je ustanovený na to, aby prinášal dary a obety. Preto aj on musel mať niečo, čo by obetoval. ⁴ Keby bol teda na zemi, ani by nebol kňazom, pretože sú tu takí, čo prinášajú dary podľa zákona. ⁵ No oni slúžia obrazu a tieňu nebeskej skutočnosti, ako bolo nariadené Mojžišovi, keď mal zhotoviť stánok: „*Hľaď*“, povedal mu, „*aby si všetko urobil podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu*.“ ⁶ Teraz však dostal o toľko vznešenejšiu službu, o koľko je lepšia zmluva, ktorej je prostredníkom, lebo sa zakladá na lepších prisľúbeniach. ⁷ Ved' keby tá prvá bola bývala bez chyby, nebolo by sa hľadálo miesto pre druhú. ⁸ Lebo keď ich karhá, hovorí: „*Hľa, prichádzajú dni, hovorí Pán, a uzavriem s domom Izraela a s domom Júdu novú zmluvu; ⁹ nie takú zmluvu akú som uzavrel s ich otcami v ten deň, keď som ich vzal za ruku, aby som ich vyviedol z egyptskej krajiny. Lebo oni nezotrvali v mojej zmluve a ja som ich opustil, hovorí Pán. ¹⁰ Lebo toto je zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po tých dňoch, hovorí Pán: Svoje zákony vložím do ich mysle a vpišem im ich do srdca; a budem ich Bohom a oni budú mojim ľuďom. ¹¹ A nik už nebude poučat' svojho druhu ani brat svojho brata slovami: „Poznaj Pána,“ lebo ma budú poznať všetci, od najmenšieho až po najväčšieho z nich, pretože sa zľutujem nad ich nepravosťami a na ich hriechy si už nespomeniem*.“ ¹³ Keď povedal „*novú*“, vyhlásil prvú za starú; čo však je prežitá a zostarilo, je blízko zániku.

Hebr9

IX. Kristus vstupuje do nebeskej svätyne - ¹ Teda aj prvá zmluva mala bohoslužobné predpisy a pozemskú Svätyňu. ² Bol zhotovený prvý stánok, v ktorom bol svietnik, stôl a obetné chleby a nazýva sa Svätyňa. ³ Za druhou oponou bol stánok, ktorý sa volá Svätyňa svätých. ⁴ Tam bol zlatý kadidlový oltár a archa zmluvy, obložená zo všetkých strán zlatom, a v nej zlatá nádoba s mannou a Áronova palica, ktorá sa kedysi zazelenala, a tabule zmluvy. ⁵ Nad ňou boli cherubíni slávy, ktorí zatienovali zľutovnicu. O tom teraz netreba podrobne hovoriť.

⁶ Odkedy je toto tak zariadené, do prvého stánku stále vchádzajú kňazi, ktorí konajú bohoslužbu, ⁷ ale do druhého iba veľkňaz raz do roka; a to nie bez krvi, ktorú prináša za svoje priestupky i za priestupky ľudu. ⁸ Tým Duch Svätý naznačuje, že kým stojí prvý stánok, cesta do svätyne ešte nie je zjavná. ⁹ Toto je podobenstvo pre terajší čas, podľa ktorého sa prinášajú dary a obety, ktoré nemôžu vo svedomí urobiť dokonalým toho, kto prináša obetu; ¹⁰ lebo spočívajú iba v pokrmoch a nápojoch a v rozličných umývaniach, čo sú vonkajšie predpisy, ktoré platia až do času nápravy.

Účinnosť Kristovho kňazstva - ¹¹ Ale keď prišiel Kristus, veľkňaz budúcich darov, cez väčší a dokonalejší stánok, nie urobený rukou, to jest nie z tohto stvoreného sveta, ¹² raz navždy vošiel do Svätyne, a to nie s krvou capov a teliat, ale so svojou vlastnou krvou, a tak získal

večné vykúpenie. ¹³ Lebo ak už krv capov a býkov a popol z jalovice pokropením poškvnených posväčuje, aby boli telesne čistí, ¹⁴ o čo viac krv Krista, ktorý skrze večného Ducha sám seba priniesol Bohu na obeť bez poškvny; očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu.

Kristus spečat'uje novú zmluvu svojou krvou - ¹⁵ A preto je prostredníkom novej zmluvy, aby smrťou podstúpenou na vykúpenie z previnení spáchaných za prvej zmluvy dostali tí, čo sú povolani, prisľúbenie večného dedičstva. ¹⁶ Lebo kde je závet, musí sa dokázať smrť závetcu. ¹⁷ Veď závet nadobúda účinnosť smrťou, neplatí, kým žije ten, kto závet urobil. ¹⁸ Preto ani prvá zmluva nebola uzavretá bez krvi. ¹⁹ Keď totiž Mojžiš oznámil všetkému ľudu všetky prikázania podľa zákona, vzal krv teliat a capov s vodou, so šarlátovou vlnou a yzopom a pokropil samu knihu aj všetok ľud, ²⁰ hovoriac: „*Toto je krv zmluvy, ktorú pre vás nariadil Boh.*“ ²¹ Podobne pokropil krvou aj stánok a všetko bohoslužobné náčinie. ²² A podľa zákona sa skoro všetko očisťuje krvou a bez vylitia krvi niet odpustenia.

²³ Podoby nebeských vecí bolo treba takto očisťovať, no nebeské veci samy lepšími obetami, ako sú tamtie. ²⁴ Kristus totiž nevošiel do Svätyne zhotovenej rukou, ktorá je len predobrazom pravej, ale do samého neba, aby sa teraz za nás ukázal pred Božou tvárou. ²⁵ Ani nie preto, aby seba samého viackrát obetoval ako veľkňaz, ktorý rok čo rok vchádza do Svätyne s cudzou krvou. ²⁶ Inak by bol musel trpieť už mnohokrát od stvorenia sveta. On sa však teraz na konci vekov zjavil raz navždy, aby obetovaním seba zničil hriech: ²⁷ A ako je ustanovené, že ľudia raz zomrú a potom bude súd, ²⁸ tak aj Kristus: raz sa obetoval, aby sňal hriechy mnohých, a druhý raz sa zjaví - bez hriechu - na spásu tým, čo ho očakávajú.

C. Rekapitulácia: Kristova obeť prevyšuje starozákonné obety 10,1-18

Hebr10

X. Neúčinnosť starozákonných obiet - ¹ Keďže zákon je len tieň budúcich dobier, a nie vlastný obraz vecí, nikdy nemôže tými istými obetami, prinášanými bez prestania každý rok, urobiť dokonalými tých, čo prichádzajú. ² Veď či by ich neboli prestali prinášať, keby tí, čo konajú bohoslužbu, boli bývali raz navždy očistení a nemali by už vedomie, že sú hriešni? ³ Ale práve nimi sa z roka na rok koná pripomienka na hriechy, ⁴ lebo je nemožné, aby krv býkov a capov odstránila hriechy. ⁵ Preto keď prichádza na svet, hovorí:

„*Nechcel si obeť ani dar,
ale dal si mi telo.*“

⁶ *Nepáčili sa ti
zápalné obety ani obety za hriech.*

⁷ *Vtedy som povedal: Hľa, prichádzam -
vo zvitku knihy je napísané o mne -,
aby som plnil tvoju vôľu, Bože.*“

⁸ Najprv hovorí: „*Obety ani dary, ani obety zápalné ani obety za hriech si nechcel, ani sa ti nepáčili*“ - a ony sa prinášajú podľa zákona. ⁹ Potom povedal: „*Hľa, prichádzam, aby som plnil tvoju vôľu.*“ Ruší prvé, aby ustanovil druhé, ¹⁰ V tejto vôli sme posvätení obetou tela Krista Ježiša raz navždy.

Trvalá účinnosť Kristovej obety - ¹¹ Každý kňaz koná denne bohoslužbu a vera ráz prináša tie isté obety, ktoré nikdy nemôžu odstrániť hriechy. ¹² No tento priniesol jedinou obeť za hriechy a navždy zasadol po pravici Boha. ¹³ A teraz už čaká, *kým mu nebudú jeho nepriatelia položení ako podnožka pod nohy.* ¹⁴ Lebo jedinou obetou navždy zdokonalil tých, čo sa posväcujú. ¹⁵ Dosvedčuje nám to i Duch Svätý, keď povedal: ¹⁶ „*Toto je zmluva, ktorú s nimi uzavriem po tých dňoch, hovorí Pán: svoje zákony vložím do ich srdiec a vpišem im ich do mysle;*

¹⁷ a na ich hriechy a neprávosti si už viac nespomeniem. “ ¹⁸ A kde sú ony odpustené, tam už niet obety za hriech.

4. Vytrvalosť vo viere 10,19 - 12,29

Pridržajme sa nádeje - ¹⁹ A keď máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, ²⁰ tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo, ²¹ a keď máme veľkňaza nad Božím domom, ²² pristupujme s úprimným srdcom v plnosti viery, so srdcom očisteným od zlého svedomia a s telom obmytým čistou vodou. ²³ Neochvejne sa držme nádeje, ktorú vyznávame, lebo verný je ten, ktorý dal prisľúbenie. ²⁴ Všímajme si jeden druhého, a tak sa pobádajme k láske a k dobrým skutkom. ²⁵ Neopúšťajme naše zhromaždenia, ako to majú niektorí vo zvyku, ale sa povzbudzujme, a to tým viac, čím viac badáte, že sa blíži ten deň.

Apostatom hrozí strašný súd - ²⁶ Lebo ak dobrovoľne hrešíme po prijatí poznania pravdy, potom už niet obety za hriechy, ²⁷ ale iba hrozné očakávanie súdu a žiara ohňa, ktorý strávi protivníkov. ²⁸ Ak niekto poruší Mojžišov zákon, *zomrie bez milosrdenstva na základe dvoch alebo troch svedkov*; ²⁹ uvážte, o čo hroznejší trest si zaslúži ten, kto šliape po Božom Synovi, znevažuje krv zmluvy, v ktorej bol posvätený, a tupí Ducha milosti? ³⁰ Veď poznáme toho, ktorý povedal: „*Mne patrí pomsta, ja sa odplatím.*“ A zasa: „*Pán bude súdiť svoj ľud.*“ ³¹ Je hrozné padnúť do rúk živého Boha.

Potrebuje vytrvalosť - ³² Len sa rozpomeňte na prvé dni, keď ste po osvetení prestáli veľký boj v utrpení. ³³ Raz vás verejne hanobili a sužovali, inokedy ste boli spoločníkmi tých, ktorých stihlo to isté. ³⁴ Veď ste spolutrpeli s väzňami a s radosťou ste znášali, keď vás olúpili o majetok; lebo ste vedeli, že máte lepší a trvalý majetok. ³⁵ Preto netraťte dôveru, lebo ju čaká veľká odmena. ³⁶ Potrebujete vytrvalosť, aby ste plnením Božej vôle získali prisľúbenie.

³⁷ Lebo ešte *chvilku*, celkom *krátku*,
a ten, *ktorý má prísť, príde, nebude meškať.*

³⁸ *Môj spravodlivý bude žiť z viery,*
ale keby cúvol,
moja duša nebude mať v ňom zalúbenie.

³⁹ My však nepatríme k tým, čo cúvajú na záhubu, ale k tým, čo veria, aby získali život.

Hebr11

XI. Príklady viery v Starom zákone - ¹ Viera je základom toho, v čo dúfame, dôkazom toho, čo nevidíme. ² Ňou si predkovia získali dobré svedectvo.

³ Vierou chápeme, že Božie slovo stvárnilo svety tak, že z neviditeľného povstalo viditeľné.

⁴ Vierou priniesol Ábel Bohu lepšiu obetu ako Kain a ňou si získal svedectvo, že je spravodlivý, lebo Boh vydal svedectvo o jeho daroch; a ňou ešte aj ako mŕtvy hovorí.

⁵ Vierou bol Henoch prenesený, aby neuzrel smrť; *nenašli ho, lebo Boh ho preniesol*. Ešte pred prenesením si získal svedectvo, že sa páči Bohu. ⁶ Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu. Lebo kto prichádza k Bohu, musí veriť, že je a že odmieňa tých, čo ho hľadajú.

⁷ S vierou prijal Noe pokyn o tom, čo ešte nebolo vidieť, a s bážňou postavil koráb na záchranu svojej rodiny; ňou odsúdil svet a stal sa dedičom spravodlivosti, ktorá je z viery.

⁸ S vierou poslúchol Abrahám, keď bol povolaný, aby šiel na miesto, ktoré mal dostať ako dedičstvo; išiel a ani nevedel, kam ide.

⁹ S vierou sa usadil v zaslúbenej zemi ako v cudzej býval v stanoch s Izákom a Jakubom, spoludedičmi toho istého prisľúbenia. ¹⁰ Lebo čakal na mesto s pevnými základmi ktorého staviteľom a tvorcom je Boh.

¹¹ Vierou aj neplodná Sára dostala napriek pokročilému veku silu počať potomka, lebo verila, že je verný ten, ktorý dal prisľúbenie. ¹² Preto aj z jedného, a to odumretého, vzišlo ich také množstvo, *ako je hviezd na nebi a piesku na brehu mora, a ten sa nedá spočítať*.

¹³ Všetci títo umierali vo viere, aj keď nedosiahli to, čo bolo prisľúbené, ale zďiaľky to videli a pozdravovali; a vyznávali, že sú na zemi iba cudzincami a pútnikmi. ¹⁴ A keď takto hovoria, naznačujú, že hľadajú vlast'. ¹⁵ Veď keby boli mali na mysli tú, z ktorej vyšli, mali dosť času vrátiť sa. ¹⁶ Ale oni túžia po lepšej, to jest po nebeskej. Preto sa ani Boh nehanbí volať sa ich Bohom, veď im pripravil miesto.

¹⁷ S vierou obetoval Abrahám Izáka, keď bol skúšaný, a jednorodeného obetoval ten, ktorý dostal prisľúbenia ¹⁸ a ktorému bolo povedané: „*Po Izákovi sa bude volať tvoje potomstvo.*“ ¹⁹ Usudzoval totiž, že Boh má moc aj z mŕtvych vzkriesiť. Preto ho dostal naspäť aj ako predobraz.

²⁰ S vierou požehnal Izák Jakuba a Ezaua vzhľadom na budúcnosť.

²¹ S vierou požehnal umierajúci Jakub jednotlivo Jozefových synov a *poklonil sa opretý o vrchol svojej palice.*

²² S vierou hovoril umierajúci Jozef o odchode synov Izraela a dal pokyny ohľadne svojich kostí.

²³ S vierou ukrývali rodičia Mojžiša tri mesiace po jeho narodení, lebo videli, že dieťa je pôvabné, a nebáli sa kráľovho rozkazu.

²⁴ Keď Mojžiš dospel, s vierou odoprel volať sa synom faraónovej dcéry. ²⁵ Volil radšej trpieť s Božím ľudom, než mať chvíľkový pôžitok z hriechu ²⁶ a za väčšie bohatstvo pokladal Kristovo pohanenie ako poklady Egypta; hľadel totiž na odmenu.

²⁷ S vierou opustil Egypt a nezľakol sa kráľovho hnevu; vydržal, akoby videl neviditeľného.

²⁸ S vierou slávil Veľkú noc a kropenie krvou, aby sa zhubca nedotkol prvorodených.

²⁹ S vierou prešli Červeným morom ako po suchej zemi, kým Egyptania, čo sa o to pokúsili, boli pohltení.

³⁰ Pre vieru padli múry Jericha, keď ich obchádzali sedem dní.

³¹ Pre vieru nezahynula neviestka Rachab s neveriacimi, lebo v pokoji prijala vyzvedačov.

³² A čo mám ešte povedať? Veď by mi nestačil čas, keby som mal rozprávať o Gedeonovi, Barakovi, Samsonovi, Jeftem, Dávidovi, Samuelovi a o prorokoch, ³³ ktorí vierou dobývali kráľovstvá, vykonávali spravodlivosť, získali prisľúbenia, levom zapchávali tlamy, ³⁴ uhašali silu ohňa, unikali ostriu meča, z nevládných sa stávali mocnými, mužneli v boji, na útek zaháňali cudzie šíky; ³⁵ ženy dostali svojich mŕtvych vzkriesených. Iní boli mučení, ale neprijali oslobodenie, aby dosiahli lepšie, vzkriesenie. ³⁶ Iní zasa zakúsili výsmech a bičovanie, ba aj okovy a väzenie; ³⁷ kameňovali ich, rozpiľovali ich, umierali pod mečom; túlili sa v ovčích a kozích kožiach, núdzni; utláčani a sužovaní. ³⁰ Oni, ktorých svet nebol hoden, blúdili po púšti a po horách, po jaskyniach a zemských roklinách.

³⁹ A títo všetci, hoci sa vo viere osvedčili, nedosiahli prisľúbenie, ⁴⁰ lebo Boh prichystal pre nás niečo lepšie, aby nedosiahli dokonalosť bez nás.

Hebr12

XII. Podľa Kristovho príkladu vytrvajte v duchovnom boji - ¹ Preto aj my, obklopení takým oblakom svedkov, zhodme všetku príťaž a hriech, ktorý nás opantáva, a vytrvalo bežme v závode, ktorý máme pred sebou, z s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a zavŕšiteľa viery. On namiesto radosti, ktorá sa mu núkala, vzal na seba kríž, pohrdol potupou a sedí po pravici Božieho trónu. ³ Myslite na toho, ktorý zniesol také protirečenie hriešnikov, aby ste neochabovali a neklesali na duchu.

Boh nás súžením vychováva - ⁴ V boji proti hriechu ste ešte neodporovali až do krvi. ⁵ A zabudli ste na povzbudenie, ktoré sa vám prihovára ako synom:

*„Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou,
ani neklesaj, keď ťa on karhá.*

⁶ *Lebo koho Pán miluje, toho tresce,
a šľahá každého, koho prijíma za syna.“*

⁷ Je na vašu nápravu, čo znášate. Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna by otec nekarhal? ⁸ Ak ste mimo výchovy, na ktorej dostali účasť všetci, potom ste nemanželské deti, a nie synovia! ⁹ A potom aj naši telesní otcovia nás vychovávali a vážili sme si ich. Nepodriadiť sa tým viac Otcovi duchov a budeme žiť?! ¹⁰ A oni nás karhali na krátky čas a tak, ako sa im videlo, on však kvôli tomu, čo je užitočné, aby sme mali účasť na jeho svätosti. ¹¹ Pravda, každá výchova v prítomnosti sa nezdá radostná, ale krušná; neskôr však prináša upokojujúce ovocie spravodlivosti tým, ktorých ona vycvičila.

¹² Preto *vzpružte ochabnuté ruky a podlomené kolená!* ¹³ A vaše *nohy nech kráčajú rovno*, aby sa to, čo je chromé, nevyklánilo, ale skôr aby sa uzdravilo.

Služme Bohu s úctou a bážňou - ¹⁴ Usilujte sa o pokoj so všetkými a o svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána. ¹⁵ Dbajte na to, aby nik nepremeškal Božiu milosť; aby nevyrazil nejaký koreň horkosti a nevyvolal zmätok a nenakazil mnohých. ¹⁶ Nech nik nie je smilník alebo sveták ako Ezau, ktorý za jediný pokrm predal svoje prvorodenstvo. ¹⁷ Ved' viete, že aj keď neskôr túžil zdediť požehnanie, bol odvrhnutý a nenašiel možnosť nápravy, hoci ju so slzami hľadal.

¹⁸ Nepriblížili ste sa k hmatateľnému a plápolajúcemu ohňu ani k čierňave, temnote a búrke ¹⁹ ani k zvuku poľnice a hrmotu slov: Tí, čo ho počuli, prosili, aby sa im už tak nehovorilo; zo nemohli totiž uniesť príkaz: *„Ak sa čo i len zviera dotkne vrchu, bude ukameňované.“* ²¹ A také strašné bolo to, čo videli, že Mojžiš povedal: *„Zľakol som sa a trasiem sa.“* ²² No vy ste sa priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu, k myriádám anjelov, k slávnostnému zhromaždeniu ²³ a k spoločenstvu prvorodených, ktorí sú zapísaní v nebi, k Bohu, sudcovi všetkých, k duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť ²⁴ k Ježišovi, prostredníkovi novej zmluvy, a k pokropeniu krvou, ktorá volá hlasnejšie ako Ábelova.

²⁵ Dajte si pozor, aby ste neodmietli toho, ktorý hovorí. Lebo ak neunikli tamtí, čo odmietali toho, ktorý hovoril na zemi, o čo menej my, keď sa odvrátíme od toho, ktorý hovorí z neba. ²⁶ Jeho hlas vtedy otriasol zemou, teraz však sľubuje: *„Ešte raz zatrasiem nielen zemou, ale aj nebom.“* ²⁷ A to „ešte raz“ naznačuje premenu toho, čo je otrasiteľné ako stvorené, aby ostalo to, čo je neotrasiteľné.

²⁸ A tak keďže prijímame neotrasiteľné kráľovstvo, zachovajme si milosť a pomocou nej služme Bohu tak, aby sme sa mu páčili, s úctou a bážňou. ²⁹ Ved' náš Boh je stravujúci oheň.

Záverečné napomenutia 13,1-19

Hebr13

XIII. Bratská láska a čistota - ¹ Bratská láska nech trvá. ² Nezabúdajte na pohostinnosť, lebo niektorí takto prijali ako hostí anjelov, a ani o tom nevedeli. ³ Pamätajte na väzňov, akoby ste boli s nimi uväznení, a na tých, čo trpia, ved' aj vy sami ste v tele. ⁴ Manželstvo nech majú všetci v úcte a manželské lôžko nepoškvrnené, lebo smilníkov a cudzoložníkov bude súdiť Boh.

⁵ Vaše správanie nech je bez lakomstva; buďte spokojní s tým, čo máte. Ved' on sám povedal: *„Nezanechám ťa, ani neopustím.“* ⁶ Preto smelo môžeme povedať:

*„Pán mi pomáha, nebudem sa báť;
čože mi urobí človek?“*

Vernosť Kristovi - ⁷ Pamätajte na svojich predstavených, ktorí vám hlásali Božie slovo. Dobre si všimnite, aký bol koniec ich života, a napodobňujte ich vieru. ⁸ Ježiš Kristus je ten istý včera i dnes a naveky! ⁹ Nedajte sa zviest' všelijakými a cudzími náukami, lebo najlepšie je posilňovať srdce milosťou, a nie pokrmami, ktoré neosožili tým, čo z nich žili. ¹⁰ Máme oltár, z ktorého nemajú právo jesť tí, čo slúžia stánku. ¹¹ Veď telá tých zvierat, ktorých krv veľkňaz vnáša do Svätyne za hriech, sa spaľujú mimo tábora. ¹² Preto aj Ježiš, aby posvätil ľud svojou krvou, trpel za bránou. ¹³ Vyjdime teda k nemu von z tábora a znášajme jeho pohanenie. ¹⁴ Lebo tu nemáme trvalé mesto, ale hľadáme budúce. ¹⁵ Skrže neho teda ustavične prinášajme Bohu obeť chvály, totiž ovocie úst, ktoré vyznávajú jeho meno.

¹⁶ Ale nezabúdajte na dobročinnosť a vzájomnú pomoc, lebo v takých obetách má Boh záľubu.

Poslušnosť duchovným vodcom - ¹⁷ Poslúchajte svojich predstavených a podriad'ujte sa im, lebo oni bdejú nad vašimi dušami a budú sa za ne zodpovedať; aby to robili s radosťou, a nie so vzdychaním, lebo to by vám neosožilo.

¹⁸ Modlite sa za nás; sme totiž presvedčení, že máme dobré svedomie, veď si chceme vo všetkom dobre počínať. ¹⁹ Ale predsa veľmi vás prosím, robte to, aby som sa zasa čím skôr vrátil k vám.

Záver 13,20-25

Modlitba požehnania - ²⁰ A Boh pokoja, ktorý pre krv večnej zmluvy vzkriesil z mŕtvych veľkého pastiera oviec, nášho Pána Ježiša, ²¹ nech vás utvrdí v každom dobre, aby ste plnili jeho vôľu; a nech v nás vykoná, čo sa jemu páči, skrže Ježiša Krista. Jemu nech je sláva na veky vekov. Amen.

Zakončenie, správy a pozdravy - ²² Prosím vás, bratia, zneste slová povzbudení; veď som vám napísal iba krátko. ²³ Vedzte, že náš brat Timotej bol prepustený na slobodu. Ak skoro príde, navštívím vás spolu s ním. ²⁴ Pozdravte všetkých svojich predstavených a všetkých svätých. Pozdravujú vás tí, čo sú z Itálie. ²⁵ Milosť nech je s vami všetkými.

JAKUBOV LIST

Jak1

I. Pozdrav - ¹ Jakub, služobník Boha a Pána Ježiša Krista, posíla pozdrav dvanástim kmeňom v diaspore.

Nebeská múdrosť 1,2 - 3,12

Trpieť s radosťou - ² Bratia moji, pokladajte to len za radosť, keď podstúpíte všelijaké skúšky, ³ veď viete, že skúška vašej viery prináša vytrvalosť. ⁴ A vytrvalosť sa má ukázať v dokonalých skutkoch, aby ste boli dokonalí a neporušení a v ničom nezaostávali.

Prosiť s vierou - ⁵ Ak niekomu z vás chýba múdrosť, nech si prosí od Boha, ktorý dáva všetkým štedro a bez výčitky, a dostane ju. ⁶ Ale nech prosí s vierou, bez pochybovania. Lebo kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom. ⁷ Taký človek nech sa nenazdáva, že dostane niečo od Pána; ⁸ - muž s rozpoltenou myslou, nestály vo všetkom svojom počínaní.

Prijat' z Božích rúk všetko - ⁹ Brat v nízkom postavení nech sa chváli svojím povýšením, ¹⁰ bohatý zasa svojou úbohosťou, lebo sa pominie ako kvet trávy: ¹¹ vyjde slnko so svojou páľavou a vysuší trávu, jej kvet odpadne a krása jej zjavu zanikne. Tak zvädne aj boháč na svojich cestách. ¹² Blahoslavený muž, ktorý vydrží skúšku, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života, ktorý Boh prisľúbil tým, čo ho milujú.

Boh, darca dobrého, nikoho nepokúša - ¹³ Nech nik v pokušení nehovorí: „Boh ma pokúša.“ Ved' Boha nemožno pokúšať na zlé a ani on sám nikoho nepokúša. ¹⁴ Ale každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zachvacuje a zvádza. ¹⁵ Žiadostivosť potom, keď počne, porodí hriech a keď je hriech dokonaný, splodí smrť.

¹⁶ Nemýľte sa, bratia moji milovaní! ¹⁷ Každý dobrý údel, každý dokonalý dar je zhora, zostupuje od Otca svetiel, u ktorého niet premeny ani zatmenia z obratu. ¹⁸ On nás zo svojej vôle zrodil slovom pravdy, aby sme boli ako prvotiny jeho stvorenia.

Počúvať a uskutočňovať slovo - ¹⁹ Vedzte, bratia moji milovaní: každý človek má byť rýchly, keď treba počúvať, ale pomalý do reči a pomalý do hnevu, ²⁰ lebo človek v hneve nekoná, čo je spravodlivé pred Bohom. ²¹ Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše. ²² A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba. ²³ Lebo kto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, čo si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár. ²⁴ Pozrie sa na seba, odíde a hneď zabudne, aký je. ²⁵ Ale kto sa zahľadí do dokonalého zákona slobody a vytrvá, kto nie je zábudlivý poslucháč, ale uskutočňovateľ diela, ten bude blahoslavený pre svoje skutky.

²⁶ Ak si niekto myslí, že je nábožný, a nedrží si jazyk na uzde, ale klame sám seba, toho nábožnosť je márna. ²⁷ Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať siroty a vdovy v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta.

Jak2

II. Nenadŕžať nikomu - ¹ Bratia moji, nespájajte vieru v nášho Pána slávy, Ježiša Krista, s nadŕžaním osobám. ² Lebo ak príde na vaše zhromaždenie muž so zlatým prsteňom a v skvostnom rúchu a príde aj chudobný v chatnom odeve ³ a vy si všimnete toho, ktorý je oblečený do nádherného rúcha, a poviete: „Ty sa posad' pekne tu!“, ale chudobnému poviete: „Ty si staň tam, alebo si sadni k mojej podnožke!“, ⁴ vari nerobíte rozdiely medzi sebou a nestali ste sa zlomyseľnými sudcami?! ⁵ Počúvajte, moji milovaní bratia! Nevyvolil Boh tých, čo sú vo svete chudobní, aby boli bohatí vo viere a dedičia kráľovstva, ktoré prisľúbil tým, čo ho milujú? ⁶ A vy ste chudobného znevážili! Neutláčajú vás práve bohatí a nevláčia vás práve oni po súdoch? ⁷ A nerúhajú sa práve oni vznešenému menu, ktoré sa vzývalo nad vami? ⁸ Ak však uskutočňujete kráľovský zákon podľa Písma: „*Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!*“, dobre robíte. ⁹ Ale ak nadŕžate osobám, páchate hriech a zákon vás usvedčuje z priestupku. ¹⁰ Kto by totiž zachoval celý zákon, ale prestúpil by ho v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým. ¹¹ Lebo ten, ktorý povedal: „*Nescudzoložíš,*“ povedal aj: „*Nezabiješ.*“ A keď aj nescudzoložíš, ale zabíjaš, prestupuješ zákon. ¹² Hovorte a konaťte ako tí, čo majú byť súdení podľa zákona slobody! ¹³ Súd bez milosrdenstva čaká totiž toho, kto nepreukázal milosrdenstvo. Ale milosrdenstvo sa vyvyšuje nad súdom.

Viera bez skutkov je mŕtva - ¹⁴ Bratia moji, čo osoží, keď niekto hovorí, že má vieru, ale nemá skutky? Môže ho taká viera spasit'? ¹⁵ Ak je brat alebo sestra bez šiat a chýba im každodenná obživa ¹⁶ a niekto z vás by im povedal: „Choďte v pokoji! Zohrejte sa a najedzte sa!“, ale nedali by ste im, čo potrebujú pre telo, čo to osoží?! ¹⁷ Tak aj viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva. ¹⁸ Ale niekto povie: „Ty máš vieru a ja mám skutky.“ Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru. ¹⁹ Veríš, že Boh je jeden? Dobre robíš. Ale aj diabli veria, a trasú sa! ²⁰ Chceš vedieť, márnivý človeče, že viera bez skutkov je neúčinná? ²¹ Nebol náš otec Abrahám ospravedlnený zo skutkov, keď obetoval na oltári

svojho syna Izáka? ²² Vidíš, že viera spolupôsobila s jeho skutkami a že skutkami dosiahla viera dokonalosť. ²³ Tak sa splnilo Písmo, ktoré hovorí: „*Abrahám uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť.*“ A bol nazvaný Božím priateľom. ²⁴ Vidíte, že človek je ospravedlnený zo skutkov, a nie iba z viery. ²⁵ A nebola podobne ospravedlnená zo skutkov aj neviestka Rachab, keď prijala poslov a poslala ich inou cestou? ²⁶ Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov.

Jak3

III. Ovládať si jazyk - ¹ Bratia moji, nechcete byť mnohí učiteľmi, veď viete, že nás čaká prísnejší súd. ² Veď všetci sa prehrešujeme v mnohom. Kto sa neprehrešuje slovom, je dokonalý muž, schopný udržať na uzde aj celé telo. ³ Keď dávame koňom do úst zubadlo, aby nás poslúchali, ovládame celé ich telo. ⁴ Hľa, aj lode: hoci sú také veľké a ženú ich prudké vetry, maličké kormidlo ich riadi ta, kam chce kormidelník. ⁵ Tak aj jazyk: je to síce malý úd, ale honosí sa veľkými vecami. Pozrite, aký malý oheň akú veľkú horu zapáli! ⁶ Aj jazyk je oheň, svet neprávosti; jazyk je medzi našimi údmi ten, ktorý poškvŕňuje celé telo, rozpaľuje kolobeh života a sám je peklom rozpálený. ⁷ Človek krotí a aj skrotil všetky druhy zveri, vtákov, plazov i morských živočíchov, s no jazyk nik z ľudí skrotiť nemôže. Je to nepokojné zlo, je plný smrtiaceho jedu. ⁹ Ním dobrorečíme Pánovi a Otcovi, a ním aj zlorečíme ľuďom, stvoreným na Božiu podobu. ¹⁰ Z tých istých úst vychádza dobrorečenie i zlorečenie. A nemá to tak byť, bratia moji. ¹¹ Vari prameň chrlí tým istým otvorom vodu sladkú aj horkú. ¹² Vari môže, bratia moji, figovník rodiť olivy alebo vinič figy? Ani slaný prameň nemôže dávať sladkú vodu.

Pozemská múdrosť 3,13 - 5,6

Pravá a falošná múdrosť - ¹³ Kto je medzi vami múdry a rozumný? Nech dobrým životom ukáže svoje skutky v múdrej skromnosti. ¹⁴ Ale ak máte v srdci trpkú žiarlivosť a sváry, potom sa nevychvaľujte a neluhajte proti pravde. ¹⁵ To nie je múdrosť, ktorá zostupuje zhora, ale pozemská, telesná, diabolská. ¹⁶ Lebo kde je žiarlivosť a sváry, tam je nepokoj a každé možné zlo. ¹⁷ Múdrosť, ktorá je zhora, je predovšetkým cudná, potom upokojujúca, skromná, zmierlivá, plná milosrdenstva a dobrého ovocia, nepochybujúca a bez pretvácky. ¹⁸ A ovocie spravodlivosti sa zasieva v pokoji pre tých, čo šíria pokoj.

Jak4

IV. Proti nesvornosti - ¹ Odkiaľ sú medzi vami boje a odkiaľ rozbroje? Či nie odtiaľ - z vašich žiadostivostí, ktoré broja vo vašich údoch? ² Žiadostiví ste, a nemáte. Vraždíte a závidíte, a nemôžete nič dosiahnuť. Hádate sa a bojujete. Nič nemáte, lebo neprosíte. ³ Prosíte, a nedostávate, lebo zle prosíte; chcete to využiť na svoje náruživosti. ⁴ Cudzoložníci, neviete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?!

Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha. ⁵ Alebo si myslíte, že Písmo nadarmo hovorí: „Takmer žiarlivo túži po nás Duch, ktorý v nás prebýva?“ ⁶ Dáva však väčšiu milosť; preto hovorí:

*„Boh pyšným odporuje,
ale pokorným dáva milosť.“*

⁷ Podriadte sa teda Bohu; diablove sa vzoprite a ujde od vás. ⁸ Priblížte sa k Bohu a on sa priblíži k vám. Obmyte si ruky, hriešnici, a očistite si srdcia, vy, čo máte rozpoltenú myseľ.

⁹ Precíťte svoju úbohosť, žiaľte a plačte. Váš smiech nech sa obráti na nárek a radosť na žiaľ.

¹⁰ Pokorte sa pred Pánom a on vás povýši.

Proti osočovaniu - ¹¹ Bratia, neosočujte jeden druhého. Kto osočuje brata alebo svojho brata posudzuje, osočuje zákon a odsudzuje zákon. Ale ak odsudzuješ zákon, nie si plniteľ zákona, ale sudca. ¹² Jeden je zákonodarca a sudca, ktorý môže spasť i zahubiť. Ale kto si ty, že súdiš blížneho?

Proti pozemskému zmýšľaniu - ¹³ A teraz vy, čo hovoríte: „Dnes alebo zajtra pôjdeme do toho a toho mesta, pobudneme tam rok a budeme kupčiť a zarábať,“ ¹⁴ - vy predsa neviete, čo bude zajtra s vaším životom! Veď ste ako para, ktorá sa na chvíľku ukáže a potom zmizne. ¹⁵ Namiesto toho by ste mali hovoriť: „Ak Pán bude chcieť, budeme žiť a urobíme toto alebo ono.“ ¹⁶ Ale vy sa teraz chváľte vo svojej pýche; a každá takáto chvála je zlá. ¹⁷ Kto teda vie dobre robiť a nerobiť, má hriech.

Jak5

V5. Proti boháčom - ¹ A vy, boháči, plačte a kvíľte nad biedami, ktoré prichádzajú na vás! z Vaše bohatstvo zhnilo a vaše šatstvo rozožrali mole. ³ Vaše zlato a striebro zhrdzavelo a ich hrdza bude svedčiť proti vám a zožerie vám telo ako oheň. Nahromadili ste si poklady v posledných dňoch. ⁴ Hľa, mzda, ktorú ste zadržali robotníkom, čo vám žali polia, kričí. A krik žencov došiel k sluchu Pána Zástupov. ⁵ Tu na zemi ste hodovali a hýrili. Vykfmili ste si srdcia na deň zakáľacky. ⁶ Odsúdili ste a zabili spravodlivého; a on vám neodporuje.

Záverečné napomenutia 5,7-20

Buďte trpezliví, Pán je blízko - ⁷ Buďte teda, bratia, trpezliví až do Pánovho príchodu. Pozrite: aj roľník čaká na vzácnu úrodu zeme a trpezlivo čaká, kým nedostane včasný i neskorý dážď. ⁸ Buďte aj vy trpezliví a posilnite si srdcia, lebo Pánov príchod sa približuje. ⁹ Nesťážujte sa, bratia, jeden na druhého, aby ste neboli odsúdení. Hľa, sudca stojí pred dvermi. ¹⁰ Za príklad, ako trpieť a byť trpezlivým, berte si, bratia; prorokov, ktorí hovorili v mene Pánovom. ¹¹ Hľa, blahoslavíme tých, ktorí vytrvali. Počuli ste o Jóbovej vytrvalosti a videli ste, ako to Pán ukončil. Lebo Pán je milosrdný a milostivý.

Neprisahajte - ¹² Ale predovšetkým, bratia moji, neprisahajte ani na nebo ani na zem ani nijakou inou prísahou. Vaše „áno“ nech je „áno“ a „nie“ nech je „nie“, aby ste neprepadli súdu.

O pomazaní chorých a o modlitbe - ¹³ Trpí niekto z vás? Nech sa modlí. Je niekto veselý? Nech spieva žalmy. ¹⁴ Je niekto z vás chorý? Nech si zavolá starších Cirkvi; a nech sa nad ním modlia a mažú ho olejom v Pánovom mene. ¹⁵ Modlitba s vierou uzdraví chorého a Pán mu uľaví; a ak sa dopustil hriechov, odpustia sa mu. ¹⁶ Vyznávajte si teda navzájom hriechy a modlite sa jeden za druhého, aby ste ozdraveli. Lebo veľa zmôže naliehavá modlitba spravodlivého. ¹⁷ Eliáš bol krehký človek ako my a keď sa naliehavo modlil, aby nepršalo, nepršalo na zemi tri roky a šesť mesiacov. ¹⁸ A znova sa modlil a nebo dalo dážď a zem vydala svoj plod. ¹⁹ Bratia moji, keby niekto z vás zblúdil od pravdy a iný ho obráti, Zo nech vie, že ten, kto vráti hriešnika z jeho bludnej cesty, zachráni jeho dušu od smrti a zakryje množstvo hriechov.

PRVÝ PETROV LIST

I. Pozdrav - ¹ Peter, apoštol Ježiša Krista, vyvoleným, čo sú ako cudzinci v diaspore v Ponte, Galácii, Kappadóci, Ázii a Bitýnii, ² ktorých Boh Otec vopred poznal a Duchom posvätil, aby boli poslušní a pokropení krvou Ježiša Krista: Milosť vám a pokoj v hojnosti.

Vzdávanie vďaky za milosť spásy - ³ Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás vo svojom veľkom milosrdenstve vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej, ⁴ pre neporušiteľné, nepoškvrnené a nevädnuce dedičstvo. Ono sa uchováva pre vás v nebi. ⁵ Vás Božia moc vierou chráni pre spásu, ktorá je pripravená zjaviť sa v poslednom čase. ⁶ Preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmútite pre rozličné skúšky, ⁷ aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pominuteľné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus. ⁸ Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, ⁹ že dosahujete cieľ svojej viery - spásu duší.

¹⁰ Túto spásu hľadali a skúmali proroci, ktorí prorokovali o milosti, pripravenej pre vás. ¹¹ Skúmali, na ktorý čas a na aké okolnosti ukazuje Kristov Duch, ktorý bol v nich, keď vopred svedčil o Kristových utrpeniach a o sláve, ktorá po nich nasledovala. ¹² A bolo im zjavené, že nie sebe, ale vám poslúžili tým, čo vám teraz zvestujú hlásatelia evanjelia v Duchu Svätom, zoslanom z neba, na čo túžia hľadiť aj anjeli.

Zásady kresťanského života 1,13 - 3,12

Povolanie k svätosti - ¹³ Preto si prepášte bedrá mysle, buďte triezvi a celú svoju nádej uprite na milosť, ktorú dostanete, keď sa zjaví Ježiš Kristus. ¹⁴ Ako poslušné deti neprispôsobujte sa takým žiadostiam, ako keď ste boli v nevedomosti, ¹⁵ ale ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; ¹⁶ veď je napísané: „*Buďte svätí, lebo ja som svätý.*“ ¹⁷ A keď ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadšania osobám, každého podľa jeho skutkov, žite v bázni v čase svojho pobytu na zemi. ¹⁸ Veď viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ⁹ ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného Baránka. ²⁰ On bol vopred vyhladený, ešte pred stvorením sveta, zjavil sa však až v posledných časoch kvôli vám, ²¹ čo skrze neho veríte v Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych a dal mu slávu; aby sa vaša viera a nádej upínali na Boha.

Bratská láska znovuzrodených - ²² Poslušnosťou pravde ste si očistili duše, aby ste mali bratskú lásku bez pokrytectva. Preto sa zo srdca navzájom vrúčne milujte! ²³ Veď ste sa znovuzrodili nie z porušiteľného semena, ale z neporušiteľného: Božím slovom, živým a večným. ²⁴ Lebo

každé telo je ako tráva

a všetka jeho sláva ako kvet trávy.

Tráva uschne, kvet odpadne,

²⁵ *ale Pánovo slovo trvá naveky.*

A to je to slovo, ktoré sa vám zvestovalo.

II. Kristus - základ Cirkvi - ¹ Odložte teda všetku zlobu a každú lešť, pokrytectvo, závisť a každé ohováranie ² a ako novonarodené deti túžte po nefalšovanom duchovnom mlieku, aby ste od neho rástli na spásu, ³ keď ste okúsili, aký dobrý je Pán. ⁴ Prichádzajte k nemu, k živému kameňu, ktorý ľudia síce zavrhlí, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny, ⁵ a dajte sa vbudovať aj vy ako živé kamene do duchovného domu, do svätého kňazstva, aby ste prinášali duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista. ⁶ Preto je v Písme:

„Hľa, kladiem na Sione kameň uholný, vyvolený a vzácny;
kto v neho verí, nebude zahanbený.“

⁷ Vám teda, ktorí veríte, je na česť; pre tých však, čo neveria:

„Kameň, čo staviteľia zavrhli,
sa stal kameňom uholným“

⁸ „kameňom úrazu a skalou pohoršenia“. Oni naň narážajú, lebo neveria slovu. A na to sú aj určeni.

Kráľovské kňazstvo - ⁹ Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla. ¹⁰ Kedysi ste ani ľuďom neboli, a teraz ste Boží ľud; vy, čo ste nedosiahli milosrdenstvo, teraz ste milosrdenstvo dosiahli.

Kresťan medzi pohanmi - ¹¹ Milovaní, prosím vás ako cudzincov a pútnikov: zdŕžajte sa telesných žiadostí, ktoré bojujú proti duši. ¹² Vaše správanie medzi pohanmi nech je vzorné, aby videli vaše dobré skutky a v deň navštívenia oslavovali Boha práve za to, z čoho vás osočujú ako zločincov.

Postoj voči vrchnosti - ¹³ Kvôli Pánovi sa podriaďujte každej ľudskej ustanovizni: či už kráľovi ako najvyššiemu, ¹⁴ alebo miestodržiteľom ako tým, ktorých on posielal trestať zločincov a chváliť dobrých. ¹⁵ Lebo to je Božia vôľa, aby ste robili dobre, a tak umlčali nevedomosť nerozumných ľudí, ¹⁶ ako slobodní, ale nie takí, čo slobodu majú za prikrývku zloby, ale ako Boží služobníci.

¹⁷ Všetkých si ctíte, bratov milujte, Boha sa bojte, kráľa si vážte.

Povinnosti sluhov - ¹⁸ Sluhovia, podriaďujte sa so všetkou bážňou pánom a nielen dobrým a miernym, ale aj zlým. ¹⁹ Veď je to milosť, keď niekto pre svoje svedomie pred Bohom znáša bolesti a nespravodlivo trpí. ²⁰ Lebo aká je to sláva, keď znášate údery po tvári za to, že hrešíte? Ale ak dobre robíte, a predsa znášate utrpenia, je to milosť pred Bohom. ²¹ Veď na to ste povolaní; lebo

aj Kristus trpel za vás
a zanechal vám príklad,
aby ste kráčali v jeho šľapajach.

²² On sa nedopustil hriechu,
ani lešť nebola v jeho ústach.

²³ Keď mu zlorečili on nezllorečil,
keď trpel, nevyhrážal sa,
to postúpil tomu, ktorý súdi spravodlivo.

²⁴ Sám vyniesol naše hriechy
na svojom tele na drevo,
aby sme zomreli hriechu a žili pre spravodlivosť.
Jeho rany vás uzdravili.

²⁵ Veď ste boli ako blúdiace ovce, ale teraz ste sa vrátili k pastierovi a biskupovi svojich duší.

III. Kresťanské svedectvo v manželskom živote - ¹ Podobne ženy, nech sa podriaďujú svojim mužom, aby aj tých, čo neveria slovu, bez slova získal život ich žien, ² keď uvidia váš čistý život v bázni. ³ Vaša ozdoba nech nie je vonkajšia: zapletené vlasy, navešané zlato, preobliekanie šiat, ⁴ ale človek skrytý v srdci a čo je neporušiteľné: tichý a pokojný duch; to je vzácné pred Bohom. ⁵ Tak sa kedysi ozdobovali aj sväté ženy, ktoré dúfali v Boha a podriaďovali sa svojim mužom; ⁶ ako Sára poslúchala Abraháma a volala ho pánom. Vy ste jej dcérami, ak robíte dobré a nebojíte sa nijakého zastrašovania.

⁷ Rovnako aj vy, muži, žite s nimi vo vedomí, že sú slabšou ženskou nádobou a preukazujte im úctu ako spoludedičkám milosti života, aby vám nič neprekážalo v modlitbách.

Výzva k trpezlivosti - ⁸ Napokon buďte všetci jednomyselní, súcitní, bratsky sa milujte! Buďte milosrdní a pokorní! ⁹ Neodplácajte sa zlým za zlé alebo zlorečením za zlorečenie, ale naopak, žehnajte, lebo ste povolaní, aby ste dostali dedičstvo požehnania.

¹⁰ „*Ved' kto chce milovať život*

a vidieť dobré dni,

nech zdržiava svoj jazyk od zlého

a svoje pery od reči úlisnej.

¹¹ *Nech sa vyhýba zlu a robí dobre,*

nech hľadá pokoj a usiluje sa oň.

¹² *Lebo Pánove oči hľadajú na spravodlivých*

a k ich prosbám sa nakláňa jeho sluch;

ale Pánova tvár je proti tým, čo robia zlo.“

Pohnútky kresťanského života 3,13 - 5,11

Príklad trpiaceho Krista - ¹³ Ktože vám uškodí, ak budete horliví v dobrom?! ¹⁴ Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Neľakajte sa ich hrozieb a neplaťte sa, ¹⁵ ale uctieajte sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás. ¹⁶ Robte to však skromne, s bážňou a s dobrým svedomím, aby sa tí, čo tupia váš dobrý život v Kristovi, zahanbili práve v tom, z čoho vás osočujú. ¹⁷ Lebo je lepšie trpieť za dobré skutky, ak je to Božia vôľa, ako za zlé. ¹⁸ Ved' aj Kristus raz navždy trpel za hriechy, spravodlivý za nespravodlivých, aby vás priviedol k Bohu. Bol usmrtený v tele, ale Duchom oživený. ¹⁹ V ňom prišiel a kázal aj duchom, čo boli vo väzení. ²⁰ Oni kedysi veriť nechceli keď Božia trpezlivosť za Noemových dní vyčkávala, kým sa staval koráb, v ktorom sa zachránili z vody len niekoľkí, celkom osem ľudí. ²¹ To je predobraz krstu, ktorý teraz vás zachraňuje. Nie tým, že odstraňuje telesnú špinu, ale vyprosuje u Boha čisté svedomie pre zmŕtvychvstanie Ježiša Krista ²² ktorý vystúpil do neba, je po Božej pravici a podriadení sú mu anjeli, mocnosti a sily.

1Pt4

IV. Pretrhnutie väzkov s hriechom - ¹ Keď teda Kristus trpel v tele, aj vy sa vyzbrojte tým istým zmýšľaním. Lebo ten, kto trpel v tele, skoncoval s hriechom, ² aby zostávajúci čas v tele nežil ľudským žiadostivostiam, ale Božej vôli. ³ Dost' bolo času, čo ste predtým strávili podľa žiadostí pohanov: žili ste vo výstrednostiach, v náruživostiach, v opilstve, v obžerstve, v pijatikách a v hanebnom modlárstve. ⁴ Čudujú sa, že sa už s nimi nevrháte do toho istého prúdu výstredností, a rúhajú sa. ⁵ Avšak vydajú počet tomu, ktorý je pripravený súdiť živých i mŕtvych. ⁶ Ved' preto sa evanjelium zvestovalo aj mŕtvym, aby boli odsúdení podľa ľudí v tele, a žili podľa Boha v Duchu.

Príprava na posledné veci - ⁷ Priblížil sa koniec všetkého. Preto buďte rozumní a bdejte na modlitbách. ⁸ A predovšetkým majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska zakrýva množstvo hriechov. ⁹ Buďte vospolne pohostinní bez šomrania. ¹⁰ Podľa toho, kto aký dar dostal, slúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti. ¹¹ Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista. Jemu sláva a vláda na veky vekov. Amen.

Cez utrpenia k radosti - ¹² Milovaní, nečudujte sa, keď ste v ohni skúšok, ktoré na vás prišli, akoby sa vám prihodilo niečo nezvyčajné! ¹³ Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva. ¹⁴ Keď vás hanobia

pre Kristovo meno, ste blahoslavení; lebo Duch slávy, a Boží na vás spočíva. ¹⁵ Len nech nik z vás netrpí ako vrah alebo zloděj alebo zločinec alebo sľedič. ¹⁶ Kto však trpí ako kresťan; nech sa nehanbí, ale nech oslavuje Boha týmto menom.

¹⁷ Lebo je čas, aby sa začal súd od Božieho domu. Ale ak sa začne od nás, aký bude koniec tých, čo neveria Božiemu evanjeliu?!

¹⁸ „A ak sa spravodlivý ťažko zachráni,
kde sa podeje bezbožný a hriešnik?“

¹⁹ Preto aj tí, čo trpia podľa Božej vôle; nech dobrými skutkami odporúčajú svoje duše vernému Stvoriteľovi.

1Pt5

V5. Povinnosti starších - ¹ Starších, čo sú medzi vami, prosím ako spolustarší a svedok Kristových utrpení, ale aj účastník jeho slávy, ktorá sa má v budúcnosti zjaviť: ² Paste Božie stádo, ktoré je u vás; starajte sa oň nie z prinútenia, ale dobrovoľne, podľa Božej vôle, nie pre mrzký zisk, ale ochotne; ³ nie ako páni nad dedičným podielom, ale ako vzor stáda. ⁴ A keď sa zjaví Najvyšší astier, dostanete nevädnucci veniec slávy.

Pokora a sila vo viere - ⁵ Podobne vy, mladší, podriadujte sa starším. Všetci sa navzájom zaodejte pokorou, lebo

*Boh pyšným odporuje,
ale pokorným dáva milosť.*

⁶ Pokorte sa teda pod, mocnou Božou rukou, aby vás povýšil v určenom čase. ⁷ Na neho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará. ⁸ Buďte triezvi a bďte! Váš protivník, diabol obchádza ako revúci lev a hľadá, koho by zožral. ⁹ Vzoprite sa mu, pevní vo viere, a vedzte, že také isté utrpenie dolieha na vašich bratov po celom svete.

¹⁰ A Boh všetkej milosti, ktorý vás v Kristovi Ježišovi, povolal do svojej večnej slávy; on sám vás po krátkom utrpení zdokonalí, posilní, utvrdí a upevní. ¹¹ Jemu vládá na veky vekov. Amen.

Záver a pozdravy 5,12-14

¹² Prostredníctvom Silvána, ktorého pokladám za vám verného brata, som vám krátko napísal, aby som vás povzbudil a dosvedčil, že toto je tá pravá Božia milosť; v nej vytrvajte! ¹³ Pozdravuje vás cirkev, vyvolená ako vy, ktorá je v Babylone, aj môj syn Marek. ¹⁴ Pozdravte sa navzájom bozkom lásky. Pokoj vám všetkým, čo ste v Kristovi.

DRUHÝ PETROV LIST

2Pt1

I. Pozdrav - ¹ Šimon Peter, služobník a apoštol Ježiša Krista, tým, čo dostali tú istú vzácnu vieru ako my v spravodlivosti nášho Boha a Spasiteľa Ježiša Krista: ² Milosť vám a pokoj v hojnosti v poznaní Boha a Ježiša, nášho Pána.

Kresťanské povolanie - ³ Jeho božská moc nám darovala všetko, čo treba pre život, a nábožnosť poznaním toho, ktorý nás povolal vlastnou slávou a mocou. ⁴ Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prisľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastníkmi na božskej prirodzenosti

a unikli porušeniu, ktoré je vo svete pre žiadostivosť. ⁵ A práve preto vynaložte všetko úsilie na to, aby ste k svojej viere pripojili čnosť, k čnosti poznanie, ⁶ k poznaniu zdržanlivosť, k zdržanlivosti trpezlivosť, k trpezlivosti nábožnosť, ⁷ k nábožnosti bratskú náklonnosť a k bratskej náklonnosti lásku. ⁸ Ak toto všetko máte a ak sa to rozhojňuje, nebudete nečinnými a neplodnými v poznávaní nášho Pána Ježiša Krista. ⁹ Kto však toto nemá, je slepý, krátkozraký: zabudol, že bol očistený od svojich starých hriechov. ¹⁰ Preto sa, bratia, tým viac usilujte upevňovať svoje povolanie a vyvolenie. Veď ak budete to robiť, nikdy nepadnete. ¹¹ Tak sa vám na široko otvorí vstup do večného kráľovstva nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista.

Vernosť apoštolskej a prorockej náuke - ¹² Preto vám to budem stále pripomínať, hoci to viete a ste utvrdení v pravde, ktorú teraz máte. ¹³ Ale považujem za správne prebúdzat' vás napomínaním, kým som v tomto stánku. ¹⁴ Viem, že čoskoro zložím svoj stánok, ako mi to aj zjavil náš Pán Ježiš Kristus. ¹⁵ No postarám sa, aby ste si aj po mojom odchode často pripomínali tieto veci.

¹⁶ Veď sme nesledovali vymyslené bájky, keď sme vás oboznámili s mocou a príchodom nášho Pána Ježiša Krista, ale sami sme boli očitými svedkami jeho veleby. ¹⁷ On dostal od Boha Otca česť a slávu, keď mu z velebnej slávy zaznel hlas: „Toto je môj Syn, môj milovaný, v ktorom mám zaľúbenie.“ ¹⁸ A tento hlas sme my počuli; zaznel z neba, keď sme boli s ním na svätom vrchu. ¹⁹ Tým je aj prorocké slovo pre nás pevnejšie. A vy dobre robíte, že hradíte naň ako na lampu, ktorá svieti v temnom mieste, kým nesvitne deň a nevziđe vo vašich srdciach zornica. ²⁰ Predovšetkým však vedzte, že nijaké proroctvo v Písme nepripúšťa súkromný výklad. ²¹ Lebo proroctvo nikdy nevzišlo z ľudskej vôle; ale pod vedením Ducha Svätého prehovorili ľudia poslaní od Boha.

2Pt2

II. Výstraha pred falošnými učiteľmi - ¹ V ľude však boli aj falošní proroci; tak budú medzi vami falošní učitelia, ktorí budú vnášať zhubné rozkoly; budú zapierať Pána, ktorý ich vykúpil, a tým privedú na seba náhlu záhubu. ² Mnohí budú nasledovať ich výstrednosti a pre nich budú potupovať cestu pravdy. ³ Vo svojom lakomstve budú vás vykorisťovať falošnými rečami. Ich odsúdenie sa pripravuje už oddávna a ich záhuba nedrieme.

Tri poučenia z minulosti - ⁴ Veď Boh neušetril ani anjelov, keď zhrešili, ale zvrhol ich do tmavých priepastí podsvetia a dal ich strážiť až do súdu. ⁵ Ani starý svet neušetril, ale zachránil Noema, hlásateľa spravodlivosti, ako ôsmeho, keď priviedol potopu na svet bezbožných. ⁶ Aj mestá Sodomu a Gomoru odsúdil na zánik a obrátil ich na popol, a tak dal príklad, čo čaká bezbožných. ⁷ Vyslobodil však spravodlivého Lota, ktorého trápil výstredný život nemravníkov. ⁸ Kým tento spravodlivý býval medzi nimi, trápilo jeho spravodlivú dušu, že musel deň čo deň počuť a vidieť ich nemravné skutky. ⁹ Pán však vie vytrhnúť nábožných zo skúšky a nespravodlivých ponechať na deň súdu na potrestanie; ¹⁰ a to predovšetkým tých, ktorí sa ženú za nečistými žiadostami tela a pohrdajú Pánom.

Bezočiví opovážlivci, neboja sa rúhať duchovným bytostiam, ¹¹ kým ani anjeli, hoci sú väčší čo do sily a moci, nevynášajú proti nim rúhavý výrok pred Pánom. ¹² Títo však ako nerozumné zvieratá, od prírody určené na to, aby ich lovili a ničili, rúhajú sa tomu, čo nepoznajú. Zahynú vo svojej skazenosti ¹³ a proti svojej vôli dostanú odplatu za svoju nepravosť tí, čo za rozkoš pokladajú denné hýrenie; sú samá špina a škvrna a hýria roztopašne, keď v rozkošiach s vami hodujú. ¹⁴ Oči majú plné cudzoložstva a sú nenásytní po hriechu; zvádžajú nepevné duše a srdce majú vycvičené v lakomstve; sú to synovia kliatby. ¹⁵ Opustili priamu cestu a zabľúdili, nasledovali cestu Balaama z Bosoru, ktorý si obľúbil odplatu za nepravosť. ¹⁶ Bol však pokarhaný za svoj priestupok. Nemé ťažné zviera sa ozvalo ľudským hlasom a zabránilo prorokovmu šialenstvu. ¹⁷ Tí ľudia sú pramene bez vody a mračná hnané víchricou; je im pripravená pošmúrna temnota. ¹⁸ Lebo reči majú pyšné a prázdne a zvádžajú žiadostami

tela a výstrednosťami tých, čo sotva unikli tým, čo žijú v blude. ¹⁹ Sľubujú im slobodu, ale sami sú otrokmi skazy; veď každý je otrokom toho, kto sa ho zmocnil.

²⁰ Ak sa teda tí, čo poznaním nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista unikli poškvrnám sveta, znova do nich zapletú a dajú sa premôcť, ich koniec je horší, ako bol začiatok. ²¹ Bolo by pre nich lepšie, keby neboli vôbec poznali cestu spravodlivosti, ako ju poznať a odvrátiť sa od svätého prikázania, ktoré sa im zverilo. ²² Prihodilo sa im to, čo hovorí pravdivé príslovie:

„*Pes sa k tomu vrátil, čo vyvrátil
a umyté prasa váľa sa v blate zasa.*“

2Pt3

III. Pánov deň príde, aj keď sa zdá, že mešká - ¹ Milovaní, toto je už druhý list, ktorý vám píšem, a v obidvoch vás napomínam, lebo chcem prebudiť vašu čistú myseľ, ² aby ste pamätali na to, čo predpovedali svätí proroci, i na to, čo prikázal Pán a Spasiteľ a čo vám odovzdali apoštoli. ³ Predovšetkým vedzte, že v posledných dňoch prídu s posmechom posmievači, žijúci podľa svojich žiadostí, ⁴ a budú hovoriť: „Kde je ten jeho prisľúbený príchod?“ Veď odvtedy, ako zosnuli otcovia, všetko ostáva tak, ako to bolo od počiatku stvorenia. ⁵ Skryté je im totiž - a oni to chcú -, že nebo je oddávna a že zem povstala Božím slovom z vody a skrze vodu ⁶ a že skrze ne zahynul aj vtedajší svet, zatopený vodou. ⁷ A to isté slovo udržiava terajšie nebo i zem a zachováva pre oheň, keď príde deň súdu a záhuby bezbožných ľudí.

⁸ Toto jedno nech vám je, milovaní, zjavné: že u Pána je jeden deň ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň. ⁹ Pán nemešká s prisľúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká; on je len trpezlivý s vami a nechce, aby niekto zahynul, ale aby sa všetci dali na pokánie. ¹⁰ Pánov deň príde ako zlodej. A vtedy sa nebesia s rachotom pominú, živly sa páľavou rozplynú aj zem i diela, ktoré sú na nej.

¹¹ A keď sa toto všetko má tak rozplynúť, ako sväto a nábožne musíte žiť vy, ¹² čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa, pre ktorý sa nebesia páľavou rozplynú a živly sa v ohni roztopia! ¹³ Podľa jeho prisľubu očakávame *nové nebo a novú zem*, na ktorých prebýva spravodlivosť.

Povzbudenie k bdelosti - ¹⁴ Preto, milovaní, keď toto očakávate, usilujte sa, aby vás našiel nepoškvrných a bez úhony, v pokoji. ¹⁵ A zhovieavosť nášho Pána pokladajte za spásu, ako vám napísal aj náš milovaný brat Pavol podľa múdrosti, ktorá mu bola daná, ¹⁶ tak ako vo všetkých listoch, keď v nich o tomto hovorí. Niektoré miesta v nich sú ťažko zrozumiteľné a neučení a neutvrdení ľudia ich prekrúcajú, ako aj ostatné Písma, na svoju vlastnú záhubu.

Záver - ¹⁷ Ale vy, milovaní bratia, ktorí to už viete, chráňte sa, aby ste sa nedali zviest' bludom ničomníkov a aby ste neodpadli od svojho pevného základu. ¹⁸ Vzrastajte v milosti a poznaní nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. Jemu sláva i teraz a až do dňa večnosti. Amen.

PRVÝ JÁNOV LIST

Úvod 1,1-5

I. ¹ Čo bolo od počiatku, čo sme počuli, čo sme na vlastné oči videli, na čo sme hľadeli a čoho sa naše ruky dotýkali, to zvestujeme: Slovo života. ² - Lebo zjavil sa život a my sme videli, dosvedčujeme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám. ³ Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. Ved' my máme spoločenstvo s Otcom a s jeho Synom Ježišom Kristom. ⁴ A toto píšeme, aby naša radosť bola úplná. ⁵ A toto je zvesť, ktorú sme od neho počuli a vám zvestujeme: Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy.

1. Kráčať vo svetle 1,6 - 2,29

⁶ Ak hovoríme, že máme s ním spoločenstvo, ale chodíme vo tme, luháme a nekonáme pravdu. ⁷ Ale ak chodíme vo svetle ako je on vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou a krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu.

Skončiť s hriechom - ⁸ Ak hovoríme, že nemáme hriech, klameme sami seba a nie je v nás pravda. ⁹ Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: odpustí nám hriechy a očistí nás od každej nepravosti. ¹⁰ Ak hovoríme, že sme nezhrešili, jeho robíme luhárom a nie je v nás jeho slovo.

1Jn2

II. ¹ Deti moje, toto vám píšem, aby ste nehrešili. A keby niekto zhrešil, máme u Otca zástancu: Ježiša Krista, spravodlivého. ² On je zmiernou obetou za naše hriechy; a nielen za naše, ale aj za hriechy celého sveta.

Zachovávať prikázania - ³ Podľa toho vieme, že sme ho poznali, ak zachovávame jeho prikázania. ⁴ Kto hovorí: „Poznám ho,“ a nezachováva jeho prikázania, je luhár a niet v ňom pravdy. ⁵ Kto však zachováva jeho slovo, v tom je Božia láska naozaj dokonalá. A podľa toho vieme, že sme v ňom. ⁶ Kto hovorí, že ostáva v ňom, má aj sám žiť, ako žil on.

⁷ Milovaní, nepíšem vám nové prikázanie, ale staré prikázanie, ktoré ste mali od začiatku: staré prikázanie je slovo, ktoré ste počuli. s A predsa vám píšem nové prikázanie, ktoré je pravdivé v ňom aj vo vás, lebo tma odchádza a už svieti pravé svetlo. ⁹ Kto hovorí, že je vo svetle, a nenávidí svojho brata, je ešte stále vo tme. ¹⁰ Kto miluje svojho brata, ostáva vo svetle a nie je preň pohoršením. ¹¹ Ale kto nenávidí svojho brata, je vo tme a chodí vo tme a nevie, kam ide, lebo tma mu zaslepila oči.

¹² Píšem vám, deti: Pre jeho meno máte odpustené hriechy. ¹³ Otcovia, vám píšem: Poznali ste toho, ktorý je od počiatku. Mládenci, vám píšem: Premohli ste Zlého. ¹⁴ Napísal som vám, deti: Poznali ste Otca. Napísal som vám, otcovia: Poznali ste toho, ktorý je od počiatku. Napísal som vám, mládenci: Ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého.

Chrániť sa hriešneho sveta - ¹⁵ Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. ¹⁶ Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela ani žiadostivosť očí ani honosenie sa bohatstvom nie je z Otca, ale zo sveta. ¹⁷ A svet sa pomínie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky.

Chrániť sa antikrista - ¹⁸ Deti moje, je posledná hodina. A ako ste počuli, že príde antikrist, tak teraz vystúpilo mnoho antikristov. Z toho poznávame, že je tu posledná hodina. ¹⁹ Spomedzi nás vyšli, ale neboli z nás. Lebo keby boli z nás boli by zostali s nami. No malo sa ukázať že tí všetci nie sú z nás. ²⁰ Ale vy máte pomazanie od Svätého a viete to všetci. ²¹ Nenapísal som vám, akoby ste nepoznali pravdu, ale že ju poznáte a preto, že nijaká lož nie je z pravdy. ²² Kto je luhár, ak nie ten, kto popiera, že Ježiš je Kristus!? To je antikrist, kto popiera Otca i Syna. ²³ Kto popiera Syna, nemá ani Otca. Kto vyznáva Syna, má aj Otca.

²⁴ Nech zostáva vo vás, čo ste počuli od začiatku. Ak vo vás zostane to, čo ste počuli od začiatku, aj vy ostanete v Synovi aj v Otcovi. ²⁵ A prisľúbenie, ktoré nám dal on, je večný život.

²⁶ Toto som vám napísal o tých, čo vás zvädzajú. ²⁷ A pomazanie, ktoré ste od neho dostali, ostáva vo vás a nepotrebuje, aby vás niekto poučal. Ale ako jeho pomazanie vás poučá o všetkom - a je pravdivé, nie je lžou - teda ako vás poučilo, ostávate v ňom.

²⁸ A teraz, deti moje, ostávajte v ňom, aby sme mali dôveru, keď sa zjaví, a aby sme pri jeho príchode neboli ním zahanbení. ²⁹ Ak viete, že je spravodlivý, vedzte, že každý, kto koná spravodlivo, z neho sa narodil.

2. Žiť ako Božie deti 3,1 - 4,6

1Jn3

III. ¹ Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. Preto nás svet nepozná, že nepoznal jeho. ² Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je.

Skončiť s hriechom - ³ Každý, kto má túto nádej v neho usiluje sa byť čistý, ako je on čistý.

⁴ Každý, kto pácha hriech, pácha aj bezprávie, lebo hriech je bezprávie. ⁵ A viete, že on sa zjavil, aby sňal hriechy, a v ňom hriechu niet. ⁶ Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal.

⁷ Deti moje, nech vás nik nezvedie. Kto koná spravodlivo, je spravodlivý, ako je on spravodlivý. ⁸ Kto pácha hriech, je z diabla, pretože diabol hreší od počiatku. A Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove skutky. ⁹ Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha.

¹⁰ Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata.

Zachovávať prikázania - ¹¹ Lebo toto je zvesť, ktorú ste počuli od začiatku: aby sme jeden druhého milovali. ¹² Nie ako Kain; on bol zo Zlého a zabil svojho brata. A prečo ho zabil? Preto, že jeho skutky boli zlé a bratove spravodlivé.

¹³ Bratia, nedivte sa, ak vás svet nenávidí. ¹⁴ My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ¹⁵ Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah. A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život.

¹⁶ Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. ¹⁷ Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska? ¹⁸ Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. ¹⁹ Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce. ²⁰ Lebo keby nám srdce niečo vyčítalo, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko. ²¹ Milovaní, ak nám srdce nič nevyčíta, máme dôveru k Bohu ²² a dostaneme od neho všetko, o čo len budeme prosiť, lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči.

²³ A toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal. ²⁴ Kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal.

1Jn4

IV. Chrániť sa antikrista a zlého sveta - ¹ Milovaní, neverte každému duchu, ale skúmajte duchov, či sú z Boha, lebo do sveta vyšlo mnoho falošných prorokov. ² Božieho Ducha poznáte podľa tohoto: Každý duch, ktorý vyznáva, že Ježiš Kristus prišiel v tele, je z Boha. ³ Duch, ktorý nevyznáva Ježiša, nie je z Boha. To je duch antikrista, o ktorom ste počuli, že príde, a už teraz je na svete. ⁴ Vy, deti moje, ste z Boha a zvíťazili ste nad nimi, lebo ten,

ktorý je vo vás, je väčší než ten, čo je vo svete. ⁵ Oni sú zo sveta, preto hovoria podľa sveta a svet ich počúva. ⁶ My sme z Boha. Kto pozná Boha, počúva nás. Kto nie je z Boha, ten nás nepočúva. Podľa toho poznávame Ducha pravdy a ducha bludu.

3. Z prameňov lásky a viery 4,7 - 5,12

Prameň lásky - ⁷ Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. ⁸ Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska. ⁹ A Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodeného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život. ¹⁰ Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy.

¹¹ Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého. ¹² Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. ¹³ A že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha. ¹⁴ A my sme videli a svedčíme, že Otec poslal Syna za Spasiteľa sveta. ¹⁵ Kto vyzná: „Ježiš je Boží Syn,“ ostáva v ňom Boh a on v Bohu. ¹⁶ A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom.

¹⁷ Láska v nás je dokonalá v tom, že máme dôveru v deň súdu, lebo ako je on, tak sme aj my na tomto svete. ¹⁸ V láske niet strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske.

¹⁹ My milujeme, pretože on prvý miloval nás. ²⁰ Ak niekto povie: „Milujem Boha,“ a nenávidí svojho brata, je luhár. Veď kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí. ²¹ A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.

1Jn5

V5. ¹ Každý, kto verí, že Ježiš je Kristus, narodil sa z Boha. A každý, kto miluje Boha ako Otca, miluje aj toho, kto sa z neho narodil. ² Podľa toho poznáme, že milujeme Božie deti, keď milujeme Boha a plníme jeho prikázania. ³ Lebo láska k Bohu spočíva v tom, že zachováme jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. ⁴ Veď všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera.

Prameň viery - ⁵ Veď kto iný premáha svet, ak nie ten, kto verí, že Ježiš je, Boží Syn? ⁶ On je ten, ktorý prišiel skrze vodu a krv, Ježiš Kristus. Nielen skrze vodu, ale skrze vodu a krv. A Duch to dosvedčuje, pretože Duch je pravda. ⁷ Lebo traja sú, čo svedčia: ⁸ Duch, voda a krv; a títo traja sú zajedno. ⁹ Ak prijímame svedectvo ľudí, Božie svedectvo je väčšie; pretože Božie svedectvo je to, že svedčil o svojom Synovi. ¹⁰ Kto verí v Božieho Syna, má svedectvo v sebe. Kto neverí Bohu, robí ho luhárom, pretože neuveril svedectvu, ktoré vydal Boh o svojom Synovi. ¹¹ A toto svedectvo je, že Boh nám dal večný život a tento život je v jeho Synovi. ¹² Kto má Syna, má život; kto nemá Syna, nemá Boží život.

Záver 5,13-21

¹³ Toto som vám napísal, aby ste vedeli, že máte večný život vy, čo veríte v meno Božieho Syna.

Modlitba s dôverou - ¹⁴ A toto je dôvera, ktorú máme k nemu, že nás počuje, keď o niečo prosíme podľa jeho vôle. ¹⁵ A ak vieme, že nás počuje, nech o čokoľvek prosíme, vieme aj to, že dostaneme, o čo sme ho žiadali.

Modlitba za hriešnikov - ¹⁶ Keď niekto vidí, že jeho brat pácha hriech, ktorý nevedie k smrti, nech prosí a Boh mu dá život, totiž tým, čo páchajú hriech, ktorý nevedie k smrti. Je aj hriech, ktorý vedie k smrti; o takom nehovorím, že sa treba zaň modliť. ¹⁷ Každá nepravosť je hriechom, ale je aj hriech, ktorý nevedie k smrti.

Zhrnutie listu - ¹⁸ Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. ¹⁹ Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého. ²⁰ A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život. ²¹ Deti moje, chráňte sa modiel!

DRUHÝ JÁNOV LIST

2Jn

Pozdrav - ¹ Ja, starší, vyvolenej panej a jej deťom, ktoré v pravde milujem - a nielen ja sám, ale aj všetci, čo poznali pravdu -, ² kvôli pravde, ktorá v nás zostáva a bude s nami naveky. ³ Bude s nami milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca i od Ježiša Krista, Otcovho Syna, v pravde a láske.

Prikázanie lásky - ⁴ Veľmi som sa zaradoval, keď som našiel medzi tvojimi deťmi také, čo žijú v pravde, ako sme dostali prikázanie od Otca. ⁵ A teraz ťa, pani, prosím - ale nie akoby som ti písal nové prikázanie, len to, ktoré sme mali od začiatku -, aby sme jeden druhého milovali. ⁶ A to je láska: žiť podľa jeho prikázaní. To je to prikázanie, ktoré ste počuli od začiatku, aby ste podľa neho žili.

Varovanie pred bludármi - ⁷ Lebo vyšlo do sveta mnoho zvodcov, ktorí nevyznávajú, že Ježiš Kristus prišiel v tele. To je zvodca a antikrist. ⁸ Dávajte si pozor, aby ste neprišli o to, na čom ste pracovali, ale aby ste dostali plnú odmenu. ⁹ Ktokoľvek zachádza ďalej a neostáva v Kristovom učení, nemá Boha. Kto ostáva v jeho učení, ten má aj Otca aj Syna.

¹⁰ Ak niekto prichádza k vám a neprináša toto učenie, neprijímajte ho do domu, ani ho nepozdravujte. ¹¹ Lebo kto ho pozdraví, má účasť na jeho zlých skutkoch.

Záver - ¹² Mnoho by som vám mal písať; nechcel som to urobiť a papiermi a atramentom, lebo dúfam, že sa dostanem k vám a povieme si to ústne, aby naša radosť bola úplná.

¹³ Pozdravujú ťa deti tvojej vyvolenej sestry.

TRETÍ JÁNOV LIST

3Jn

Pozdrav - ¹ Ja, starší, milovanému Gájovi, ktorého milujem v pravde. ² Milovaný, prajem ti, aby sa ti vo všetkom darilo a aby si bol zdravý - tak ako sa darí tvojej duši. ³ Lebo veľmi som sa zaradoval, keď prišli bratia a vydávali svedectvo o tvojej pravde, ako ty žiješ v pravde. ⁴ Nemám väčšej radosti, ako keď počujem, že moje deti žijú v pravde.

Chvála na Gája - ⁵ Milovaný, verne konáš všetko, čo robíš pre bratov, a to pre cudzích. ⁶ Oni vydali pred cirkvou svedectvo o tvojej láske. A dobre urobíš, keď ich vystrojíš na cestu, ako sa patrí vzhľadom na Boha. ⁷ Veď oni sa pre jeho meno vydali na cestu a od pohanov nič neprijímajú. ⁸ Preto sme my povinní podporovať takýchto, aby sme boli spolupracovníkmi pravdy.

Odbojný Diotrefes - ⁹ Niečo som už cirkvi písal; ale Diotrefes, ktorý si rád ako prvý medzi nimi počína, nás neprijíma. ¹⁰ Preto až prídem, upozorním na jeho skutky, ktoré robí, keď o nás tára zlomyseľné reči; a akoby mu to nestačilo, ani sám neprijíma bratov a tým, ktorí by ich chceli prijať, bráni a vylučuje ich z cirkvi.

¹¹ Milovaný, nenasleduj zlé, ale dobré. Kto robí dobre, je z Boha; kto robí zle, Boha nevidel.

Svedectvo o Demetriovi - ¹² O Demetriovi vydávajú všetci dobré svedectvo, aj sama pravda. Aj my o ňom vydávame svedectvo a ty vieš, že naše svedectvo je pravdivé.

Záver - ¹³ Mnoho by som ti mal písať, no nechcem ti písať atramentom a perom. ¹⁴ Dúfam totiž, že ťa čoskoro uvidím a povieme si to ústne.

¹⁵ Pokoj tebe. Pozdravujú ťa priatelia. Pozdrav priateľov, každého osve.

JÚDOV LIST

Júd1

Úvod - ¹ Júda, služobník Ježiša Krista, brat Jakuba, tým, čo sú povolání, v Bohu Otcovi milovaní a zachovaní pre Ježiša Krista: ² Milosrdenstvo vám a pokoj i láska v hojnosti.

Varovanie pred bludármi - ³ Milovaní, veľmi som sa usiloval napísať vám o našej spoločnej spásy; a pokladám za nevyhnutné písať vám a napomenúť vás, aby ste zápasili za vieru, raz navždy odovzdanú svätým. ⁴ Vkradli sa totiž medzi vás niektorí ľudia, už dávno zapísaní na odsúdenie, bezbožní, čo zamieňajú milosť nášho Boha za výstrednosti a zapierajú jediného Vládcu a nášho Pána Ježiša Krista.

⁵ Preto vám chcem pripomenúť, hoci to vy všetko viete, že Pán najprv zachránil ľud z egyptskej krajiny, no potom tých, čo neuverili, zahubil. ⁶ Anjelov zasa, ktorí si nezachovali svoju dôstojnosť a opustili svoj príbytok, drží vo večných putách v temnote pre súd veľkého dňa. ⁷ Tak aj Sodoma a Gomora a susedné mestá, ktoré takisto smilnili a chodili za iným telom, stali sa výstrahou a znášajú trest večného ohňa.

⁸ Podobne aj títo blúznivci poškvŕňujú telo, pohŕdajú Pánom a rúhajú sa duchovným bytostiam. ⁹ Keď sa archanjel Michal v rozhovore s diablom prel o Mojžišovo telo, neodvážil sa vyniesť rúhavý výrok, ale povedal: „*Nech ťa Pán potrestá.*“ ¹⁰ No títo sa rúhajú tomu, čo nepoznajú. A čo podľa prírody poznajú ako nemé zvieratá, to je im na záhubu. ¹¹ Beda im, lebo sa dali na Kainovu cestu a za odmenu sa vrhli do Balaamovho bludu a v Koreho vzbure zahynuli. ¹² Sú to škvrny na vašich hodoch lásky, keď s vami bez hanby hodujú a pasú sami seba, sú oblakmi bez vody, ktoré vietor sem-tam preháňa, jesenné stromy bez ovocia, dvakrát mŕtve a vykorenené, ¹³ divoké morské vlny, peniace sa vlastnou hanebnosťou, bludné hviezdy, pre ktoré sú pripravené mrákoty tmy naveky.

¹⁴ Aj o nich prorokoval Henoch; siedmy po Adamovi, keď povedal: „Hľa, prichádza Pán s desaťtisícami svojich svätých, ¹⁵ aby vykonal súd nad všetkými a usvedčil všetkých zo všetkých skutkov ich bezbožnosti; ktoré konali bezbožne, a zo všetkých urážlivých rečí, ktoré

vyslovili proti nemu bezbožní hriešnici.“¹⁶ Sú to šomravci, nespokojenci, ktorí žijú podľa svojich žiadostí, a ich ústa hovoria naduto a ľuďom lichotia kvôli zisku.

Povzbudenie veriacich - ¹⁷ Ale vy, milovaní, pamätajte na slová, ktoré vám vopred povedali apoštoli nášho Pána Ježiša Krista. ¹⁸ Lebo vám hovorili: „V poslednom čase prídu posmievači, čo žijú podľa svojich bezbožných žiadostí.“¹⁹ To sú tí, čo vyvolávajú roztržky, ľudia telesní, čo nemajú Ducha.

²⁰ Ale vy, milovaní, budujte sami seba na svojej presvätej viere a modlite sa v Duchu Svätom. ²¹ Zachovajte sa v Božej láske a očakávajte milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista pre večný život. ²² A s tými, čo pochybujú, majte zľutovanie; ²³ zachráňte ich, vyrvite ich z ohňa. Nad inými sa zľutúvajte s bážňou; nenávidíte aj ten odev poškvrnený telom.

Záverečná doxológia - ²⁴ Tomu však, ktorý má moc uchrániť vás od hriechu a nepoškvrnených postaviť v plesaní pred svoju slávu, ²⁵ jedinému Bohu, nášmu Spasiteľovi, skrze Ježiša Krista, nášho Pána, sláva a veleba, vláda a moc pred všetkými vekmi i teraz i po všetky veky. Amen.

ZJAVENIE APOŠTOLA JÁNA

Zjv1

I. Prológ - ¹ Zjavenie Ježiša Krista, ktoré mu dal Boh, aby ukázal svojim služobníkom čo sa má onedlho stať, a po svojom anjelovi ho poslal a naznačil svojmu služobníkovi Jánovi. ² A tento dosvedčil Božie slovo a svedectvo Ježiša Krista; všetko, čo videl. ³ Blahoslavený, kto číta, aj tí, čo počúvajú slová proroctva a zachovávajú, čo je v ňom napísané, lebo čas je blízko.

1. Listy ázijským cirkvám 1,4 - 3,22

Pozdrav - ⁴ Ján siedmim ázijským cirkvám: Milosť vám a pokoj od toho, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde, aj od siedmich duchov, čo sú pred jeho trónom, ⁵ a od Ježiša Krista, verného svedka, prvorodeného z mŕtvych a vládca nad kráľmi zeme.

Jemu, ktorý nás miluje a svojou krvou nás oslobodil od hriechov ⁶ a urobil nás kráľovstvom, kňazmi Bohu a svojmu Otcovi, jemu sláva a vláda na veky vekov. Amen.

⁷ *Hľa, prichádza s oblakmi a uvidí ho každé oko, aj tí, čo ho prebodli, a budú nad nim nariekať všetky kmene zeme.* Tak je. Amen.

⁸ Ja som Alfa a Omega, hovorí Pán Boh, ktorý je, ktorý bol a ktorý príde, Všemohúci.

Videnie Syna človeka - ⁹ Ja, Ján, váš brat a spoločník v súžení, v kráľovstve i vo vytrvalosti v Ježišovi, bol som pre Božie slovo a Ježišovo svedectvo na ostrove, ktorý sa volá Patmos. ¹⁰ V Pánov deň som bol vo vytržení a počul som za sebou hlas mohutný ako zvuk poľnice hovoriť: ¹¹ „Čo vidíš, napíš do knihy a pošli siedmim cirkvám: do Efezu, Smyrny, Pergama, Tyatiry, Sárd, Filadelfie a do Laodicey!“ ¹² Obrátil som sa, aby som pozoroval hlas, čo so mnou hovoril. A keď som sa obrátil, videl som sedem zlatých svietnikov ¹³ a uprostred svietnikov kohosi, *ako Syna človeka, oblečeného do dlhého rúcha a cez prsia prepásaného zlatým pásom.* ¹⁴ *Jeho hlava a vlasy boli biele ako biela vlna, ako sneh, a jeho oči ako plameň ohňa.* ¹⁵ *Jeho nohy boli podobné kovu rozžeravenému v peci a jeho hlas bol ako hukot veľkých vôd.* ¹⁶ V pravej ruke mal sedem hviezd a z jeho úst vychádzal ostrý dvojsečný meč a jeho tvár bola sťa slnko, keď svieti v plnej sile.

¹⁷ Keď som ho uvidel, padol som mu k nohám ako mŕtvy. On položil na mňa svoju pravicu a povedal: „Neboj sa! Ja som Prvý a Posledný ¹⁸ a Živý. Bol som mŕtvy, a hľa, žijem na veky vekov a mám kľúče od smrti a podsvetia. ¹⁹ Napíš teda, čo si videl: čo je a čo sa má stať potom. ²⁰ Tajomstvo siedmich hviezd, ktoré si videl v mojej pravici, a siedmich zlatých svietnikov je toto: sedem hviezd sú anjeli siedmich cirkví a sedem svietnikov je sedem cirkví.

Zjv2

II. List efezskej cirkvi - ¹ Anjelovi efezskej cirkvi napíš: Toto hovorí ten, čo drží sedem hviezd vo svojej pravici, ktorý prechádza medzi siedmimi zlatými svietníkmi: ² Poznám tvoje skutky aj tvoju námahu a vytrvalosť a viem, že nemôžeš zniesť zlých. Skúšal si tých, čo hovoria, že sú apoštolmi, a nie sú, a zistil si, že sú to luhári. ³ Si vytrvalý, veľa si zniesol pre moje meno a neochabol si. ⁴ Mám však proti tebe to, že si zanechal svoju prvotnú lásku. ⁵ Preto si spomeň, odkiaľ si padol, rob pokánie a konaj ako prv. Ak nie, prídem na teba a pohnem tvoj svietnik z jeho miesta - ak nebudeš robiť pokánie. ⁶ To máš však k dobru, že nenávidíš skutky nikolaitov, ktoré aj ja nenávidím.

⁷ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám. Tomu, kto zvíťazí, dám jesť zo stromu života, ktorý je v Božom raji.

List smyrnianskej cirkvi - ⁸ Anjelovi smyrnianskej cirkvi napíš: Toto hovorí Prvý a Posledný, ten, čo bol mŕtvy a ožil: ⁹ Poznám tvoje súženie aj tvoju chudobu - ale si bohatý -, i rúhanie tých, ktorí hovoria o sebe, že sú židmi, a nie sú, ale sú synagógou satana. ¹⁰ Neboj sa toho, čo máš trpieť. Hľa, diabol niektorých z vás má uvrhnúť do väzenia, aby ste boli skúšaní; a budete desať dní v súžení. Buď verný až do smrti a dám ti veniec života.

¹¹ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám. Kto zvíťazí, tomu druhá smrť neublíži.

List pergamskej cirkvi - ¹² Anjelovi pergamskej cirkvi napíš: Toto hovorí ten, čo má ostrý dvojsečný meč: ¹³ Viem, kde bývaš; tam, kde je trón satana. No pridŕžaš sa môjho mena a nezaprel si vieru vo mňa ani v dňoch Antipasa, môjho verného svedka; ktorého zabili u vás, kde býva satan. ¹⁴ Mám však niečo proti tebe: že máš tam takých, čo sa pridŕžajú Balaamovho učenia, ktorý učil Balaka dávať pohoršenie synom Izraela, jesť mäso obetované modlám a smilniť. ¹⁵ Tak aj ty máš takých, čo sa pridŕžajú učenia nikolaitov. ¹⁶ Preto rob pokánie. Ak nie, prídem na teba čoskoro a budem s nimi bojovať mečom svojich úst.

¹⁷ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám: Tomu, kto zvíťazí, dám zo skrytej manny a dám mu biely kamienok a na kamienku napísané nové meno, ktoré nepozná nik, iba ten, kto ho dostane.

List tyatirskej cirkvi - ¹⁸ Anjelovi tyatirskej cirkvi napíš: Toto hovorí Boží Syn, ktorý má oči ako plameň ohňa a jeho nohy sú podobné kovu: ¹⁹ Poznám tvoje skutky, tvoju lásku, vieru, službu a vytrvalosť aj tvoje posledné skutky hojnejšie než prvé. ²⁰ Ale mám proti tebe, že trpíš ženu Jezabel, ktorá hovorí, že je prorokyňa, a učí a zvádza mojich služobníkov, aby smilnili a jedli mäso obetované modlám. ²¹ A dal som jej čas, aby robila pokánie; ale nechce sa kajať zo svojho smilstva. ²² Hľa, vrhnem ju na lôžko bolesti a tých, čo s ňou cudzoložia, do veľkého súženia, ak nebudú robiť pokánie z jej skutkov. ²³ Jej deti pobijem smrťou a všetky cirkvi spoznajú, že ja skúmam vnútro i srdce, a každému z vás odplatím podľa vašich skutkov. ²⁴ Vám ostatným v Tyatire, všetkým, čo sa nepridŕžajú tohoto učenia, ktorí nepoznali - ako hovoria - satanove hlbiny, hovorím: Nekladím na vás iné bremeno. ²⁵ Len sa držte toho, čo máte, kým neprídem. ²⁶ Kto zvíťazí a až do konca zachová moje skutky,

dám mu moc nad národmi

²⁷ a bude nad nimi panovať žezlom železným

a rozbijú sa ako hrnce hlinené,

²⁸ ako som ju aj ja dostal od svojho Otca, a dám mu rannú hviezdu.

²⁹ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

Zjv3

III. List sardskej cirkvi - ¹ Anjelovi sardskej cirkvi napíš: Toto hovorí Ten, čo má sedem Božích duchov a sedem hviezd: Poznám tvoje skutky; že máš meno, akoby si žil, ale si mŕtvy. ² Bdej a posilňuj, čo ešte ostalo, a už malo zomrieť. Lebo tvoje skutky nenachádzam dokonalé pred mojím Bohom. ³ Preto si spomeň, ako si prijal a počul, zachovávaj to a rob pokánie. Lebo ak nebudeš bdieť, prídem ako zlodej, a ani nezvieš v ktorú hodinu prídem na teba. ⁴ Ale máš v Sardách zopár ľudí ktorí si nepoškvrnili odev. Tí budú so mnou chodiť v bielom, lebo sú toho hodni. ⁵ Kto zvíťazí, ten takto bude oblečený do bieleho rúcha a jeho meno nevymažem z knihy života, ale vyznám jeho meno pred svojím Otcom a pred jeho anjelmi.

⁶ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

List filadelfskej cirkvi - ⁷ Anjelovi filadelfskej cirkvi napíš: Toto hovorí Svätý, Pravdivý, ktorý má *Dávidov kľúč*; *keď on otvára, nik nezavrie, a keď zatvára, nik neotvorí*: ⁸ Poznám tvoje skutky - hľa, nechal som pred tebou otvorené dvere, ktoré nik nemôže zavrieť -, že máš málo sily, no zachoval si moje slovo a nezaprel si moje meno. ⁹ Hľa, dám ti zo satanovej synagógy tých, čo hovoria, že sú židia, a nie sú, ale luhajú. Hľa, spôsobím, že prídu a poklonia sa pred tvojimi nohami a poznajú, že ťa milujem. ¹⁰ Preto, že si zachoval moje slovo a vytrval si, aj ja ťa ochránim pred hodinou skúšky, ktorá príde na celý svet a preskúša obyvateľov zeme. ¹¹ Prídem čoskoro. Drž sa toho, čo máš, aby ti nik nevzal veniec. ¹² Toho, kto zvíťazí, urobím stĺpom v chráme svojho Boha a už viac nevyjde von. A napíšem naň meno svojho Boha a meno mesta svojho Boha, nového Jeruzalema, ktorý zostupuje z neba od môjho Otca, aj svoje nové meno.

¹³ Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.

List laodicejskej cirkvi - ¹⁴ A anjelovi laodicejskej cirkvi napíš: Toto hovorí Amen, verný a pravdivý Svedok, Počiatok Božieho stvorenia: ¹⁵ Poznám tvoje skutky, že nie si ani studený ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! ¹⁶ Takto, že si vlažný, ani horúci ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst. ¹⁷ Lebo hovoríš: „Som bohatý, zbohatol som, nepotrebujem nič“ - a nevieš, že si biedny, poľutovaniahodný, chudobný, slepý a nahý. ¹⁸ Radím ti: odo mňa si kúp zlato vyskúšané ohňom, aby si zbohatol, a biele rúcho, aby si sa zaodel a aby nebolo vidieť hanbu tvojej nahoty, i masť, ktorou si potrieš oči, aby si videl. ¹⁹ Ja karhám a trescem tých, ktorých milujem. Bud' teda horlivý a rob pokánie. ²⁰ Hľa, stojím pri dverách a klopem. Kto počúvne môj hlas a otvorí dvere, k tomu vojdem a budem s ním večerať a on so mnou. ²¹ Toho, kto zvíťazí, posadím vedľa seba na mojom tróne, ako som aj ja zvíťazil a zasadol som s mojím Otcom na jeho tróne.

²² Kto má uši, nech počúva, čo Duch hovorí cirkvám.“

2. Prorocké videnie 4,1 - 22,5

A. Veľký Boží deň 4,1 - 16,21

Zjv4

IV. Videnie štyroch bytostí - ¹ Potom som videl: Hľa, otvorené dvere na nebi a ten prvý hlas, ktorý som už počul ako zvuk poľnice, keď so mnou hovoril, povedal: „Vystúp sem a ukážem ti, čo sa má stať potom!“ ² Hneď som bol vo vytržení: A hľa, na nebi stál trón a na tróne On, Sediaci. ³ Ten, čo sedel, vyzeral ako jaspisový a sardionový kameň. Okolo trónu bola dúha, na pohľad ako smaragd. ⁴ Okolo trónu bolo dvadsaťštyri trónov a na trónoch sedelo dvadsaťštyri starcov odetých do bieleho rúcha a na hlavách mali zlaté vence. ⁵ Z trónu vychádzali blesky, hukot a hrmenie; pred trónom horelo sedem lúčov, čo je sedem Božích

duchov, ⁶ a pred trónom bolo čosi ako sklené more podobné krištáľu. A v strede pred trónom i okolo trónu boli štyri živé bytosti, plné očí spredu i zozadu. ⁷ Prvá bytosť sa podobala *levovi*, druhá bytosť sa podobala *býkovi*, tretia bytosť mala *tvár ako človek* a štvrtá bytosť sa podobala letiacemu *orlovi*. ⁸ A každá z týchto štyroch bytostí mala *šesť krídel*, dookola i znútra boli plné očí a vo dne v noci bez prestania volali: „*Svätý, svätý, svätý Pán Boh všemohúci*, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde!“

⁹ A vždy, keď tie bytosti vzdali slávu, česť a vďaku Sediacemu na tróne, Žijúcemu na veky vekov, ¹⁰ padli dvadsiati štyria starci pred Sediacom na tróne, klaňali sa Žijúcemu na veky vekov, hádzali svoje vence pred trón a volali:

¹¹ „Hoden si, Pane a Bože náš,
prijat' slávu, česť a moc,
lebo ty si stvoril všetky veci:
z tvojej vôle boli a sú stvorené.“

Zjv5

V5. Baránok a zapečatená kniha - ¹ I videl som v pravici Sediaceho na tróne knihu popísanú znútra i zvonka a zapečatenú siedmimi pečaťami. ² A videl som mocného anjela, ktorý ohlasoval mohutným hlasom: „Kto je hoden otvoriť knihu a rozlomiť jej pečate?“ ³ Ale nik na nebi ani na zemi ani pod zemou nemohol otvoriť knihu a nazrieť do nej. ⁴ Ja som veľmi plakal, že sa nenašiel nik, kto by bol hoden otvoriť knihu a nazrieť do nej. ⁵ A jeden zo starcov mi povedal: „Neplač, lebo zvíťazil Lev z Júdovho kmeňa, Koreň Dávidov; on otvorí knihu a jej sedem pečatí.“

⁶ I videl som v strede medzi trónom a štyrmi bytosťami uprostred starcov stáť Baránka, ktorý bol ako zabitý. Mal sedem rohov a sedem očí, čo je sedem Božích duchov, poslaných na celú zem. ⁷ On pristúpil a vzal knihu z pravice Sediaceho na tróne. ⁸ A keď ju vzal, štyri bytosti a dvadsiati štyria starci padli pred Baránkom. Každý mal gitaru a zlatú čašu plnú kadidla, čo sú modlitby svätých, ⁹ a spievali novú pieseň:

„Hoden si vziať knihu
a otvoriť jej pečate,
lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil
ľuď z každého kmeňa, jazyka, ľudu a národa
¹⁰ a urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu;
a budú kraľovať na zemi.“

¹¹ Videl som a počul som hlas mnohých anjelov okolo trónu, bytostí a starcov. Boli ich myriady myriád a tisíce tisícov ¹² a volali mohutným hlasom:

„Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý,
prijat' moc, bohatstvo a múdrosť,
silu, česť, slávu a dobrorečenie.“

¹³ A všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod zemou i na mori a všetko, čo je v nich, počul som volať: „Sediacemu na tróne a Baránkovi dobrorečenie a česť, sláva a moc na veky vekov.“

¹⁴ A štyri bytosti volali: „Amen.“ A starci padli a klaňali sa.

Zjv6

VI. Roztvorenie prvých šiestich pečatí - ¹ A videl som, ako Baránok otvoril jednu zo siedmich pečatí, a počul som jednu zo štyroch bytostí volať akoby hromovým hlasom: „Pod!“

² A videl som: Hľa, biely kôň; a ten, čo sedel na ňom, mal luk a dostal veniec a vyšiel ako víťaz, a aby víťazil.

³ Keď otvoril druhú pečať, počul som druhú bytosť volať: „Pod!“ ⁴ A vyšiel iný ohnivočervený kôň a ten, čo sedel na ňom, dostal moc vziať pokoj zo zeme, aby sa ľudia navzájom zabíjali, a dostal veľký meč.

⁵ Keď otvoril tretiu pečať, počul som tretiu bytosť volať: „Pod!“ A videl som: Hľa, čierny kôň a ten, čo sedel na ňom, mal v ruke váhy. ⁶ A počul som, akoby spomedzi štyroch bytostí hlas volal: „Miera pšenice za denár a tri miery jačmeňa za denár; ale olej a víno nepoškodí!“

⁷ Keď otvoril štvrtú pečať; počul som hlas štvrtej bytosti, ako volala: „Pod!“ ⁸ A videl som: Hľa, plavý kôň a ten, čo sedel na ňom, volal sa Smrť a za ním šlo Podsvetie. A dostali moc nad štvrtinou zeme biť mečom, hladom, smrťou a divou zemskou zverou.

⁹ Keď otvoril piatu pečať, videl som pod oltárom duše zabitých pre Božie slovo a pre svedectvo, ktoré vydali. ¹⁰ A zvolali mohutným hlasom: „Dokedy, Pane, svätý a pravdivý, nebudeš súdiť a pomstiť našu krv na tých čo obývajú zem?“

¹¹ Každý z nich dostal biele rúcho a povedali im, aby ešte krátky čas odpočívali, kým sa nenaplní počet aj ich spoluslužobníkov a ich bratov, ktorí majú byť zabití ako oni.

¹² A keď otvoril šiestu pečať, videl som, že nastalo veľké zemetrasenie; slnko sčernelo ako srsténé vrece a mesiac bol celý ako krv; ¹³ nebeské hviezdy padali na zem, ako keď figovník zhadzuje svoje nezrelé plody, keď ním lomcuje silný vietor; ¹⁴ nebo sa stiahlo, ako keď sa zvinie kniha, a všetky vrchy a ostrovy sa pohli zo svojho miesta. ¹⁵ Králi zeme i veľmoži a vojvodcovia, boháči a mocní, všetci otroci aj slobodní ukryli sa v jaskyniach a horských bralách ¹⁶ a volali vrchom a bralám: „Padnite na nás a skryte nás pred tvárou Sediaceho na tróne a pred Baránkovým hnevom, ¹⁷ lebo prišiel veľký deň ich hnevu; a kto bude môcť obstáť?“

Zjv7

VII. Cirkev ako Boží ľud - ¹ Potom som videl štyroch anjelov, ako stoja na štyroch uhloch zeme a držia štvoro zemských vetrov, aby neviaľ vietor ani na zem ani na mora ani na nijaký strom. ² A videl som vystupovať od východu slnka iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha a mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³ „Neškodte zemi ani moru ani stromom, kým neoznačíme na čele služobníkov nášho Boha!“ ⁴ A počul som počet označených: stoštyridsaťštyritisíc označených zo všetkých kmeňov synov Izraela: ⁵ z Júdovho kmeňa dvanásťtisíc označených, z Rubenovho kmeňa dvanásťtisíc, z Gádovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁶ z Aserovho kmeňa dvanásťtisíc, z Neftaliho kmeňa dvanásťtisíc, z Manassesovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁷ zo Simeonovho kmeňa dvanásťtisíc, z Léviho kmeňa dvanásťtisíc, z Issacharovho kmeňa dvanásťtisíc, ⁸ zo Zabulonovho kmeňa dvanásťtisíc, z Jozefovho kmeňa dvanásťtisíc, z Benjamínovho kmeňa dvanásťtisíc označených.

Cirkev ako množstvo vyvolených - ⁹ Potom som videl; a hľa, veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy ¹⁰ a mohutným hlasom volali: „Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi!“

¹¹ Všetci anjeli stáli okolo trónu, starcov a štyroch bytostí, padli na tvár pred trónom, klaňali sa Bohu ¹² a volali: „Amen! Dobrorečenie a sláva, múdrosť a vďaka, česť a moc i sila nášmu Bohu na veky vekov. Amen.“

¹³ I prehovoril jeden zo starcov a povedal mi: „Kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli?“ ¹⁴ Povedal som mu: „Pán môj; ty to vieš.“ A on mi povedal: „To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi. ¹⁵ Preto sú pred Božím trónom a dňom i nocou mu slúžia v jeho chráme. A ten, čo sedí na tróne, bude prebývať nad nimi. ¹⁶ Už nebudú hladovať ani žízniť; nebude na nich dorážať ani slnko ani iná horúčosť,

¹⁷ lebo Baránok, čo je v strede pred trónom, *bude ich pásť a privedie ich k prameňom vôd života. A Boh im zotrie z očí každú slzu.*“

Zjv8

VIII. Otvára sa siedma pečať - ¹ A keď Baránok otvoril siedmu pečať, nastalo v nebi asi pol hodiny ticho. ² A videl som sedem anjelov, čo stoja pred Bohom a dostali sedem poľníc. ³ Prišiel aj iný anjel a zastal pred oltárom so zlatou kadidelnicou. Dostal veľa kadidla, aby ho pridala k modlitbám všetkých svätých na zlatý oltár, čo je pred trónom. ⁴ A dym kadidla s modlitbami svätých vystúpil z ruky anjela pred Boha. ⁵ Potom vzal anjel kadidelnicu, naplnil ju ohňom z oltára a vrhol na zem. A nastalo hrmenie, burácanie, blesky a zemetrasenie.

Prvé štyri poľnice - ⁶ A sedem anjelov, čo malo sedem poľníc, sa pripravilo trúbiť.

⁷ Zatrúbil prvý. A nastalo krupobitie a oheň zmiešaný s krvou a padalo to na zem. Tretina zeme zhorela, tretina stromov zhorela a zhorela všetka zelená tráva.

⁸ Zatrúbil druhý anjel. A akoby veľký horiaci vrch bol vrhnutý do mora. Tretina mora sa zmenila na krv ⁹ a zahynula tretina tvorov žijúcich v mori a tretina lodí utonula.

¹⁰ Zatrúbil tretí anjel. A z neba spadla veľká hviezda, horiaca ako fakľa, a padla na tretinu riek a na pramene vôd. ¹¹ Tá hviezda sa volá Palina. Tretina vôd sa zmenila na palinu a mnoho ľudí zomrelo od tých vôd, lebo zhorkli.

¹² Zatrúbil štvrtý anjel. A bola zasiahnutá tretina slnka, tretina mesiaca a tretina hviezd, aby sa ich tretina zatmela a tretina dňa nemala svetla a noc podobne.

Orol s tromi „beda“ - ¹³ Potom som videl a počul som orla letieť stredom neba a volať mohutným hlasom: „Beda, beda, beda obyvateľom zeme pre ostatné zvuky poľníc troch anjelov, ktorí ešte majú trúbiť!“

Zjv9

IX. Piata poľnica - ¹ Zatrúbil piaty anjel. A videl som, že hviezda spadla z neba na zem. A dostala kľúč od studne priepasti. ² Otvorila studňu priepasti a zo studne vystúpil dym ako dym veľkej pece a zatemnilo sa slnko a aj vzduch od dymu studne. ³ A z dymu vyšli na zem kobyľky a dostali moc, akú majú pozemské škorpióny. ⁴ Povedalo sa im, aby neškodili tráve na zemi, ani nijakej byline ani nijakému stromu, ale iba ľuďom, ktorí nemajú na čele Božiu pečať. ⁵ Dostali rozkaz, aby ich nezabíjali, ale trápili päť mesiacov; a ich trápenie bolo ako trápenie od škorpióna, keď uštipne človeka. ⁶ V tých dňoch ľudia budú hľadať smrť, a nenájdu ju, budú si žiadať zomrieť, a smrť od nich utečie.

⁷ Tieto kobyľky sa podobali koňom pripraveným do boja; na hlavách mali akoby vence podobné zlatu a ich tváre boli ako tváre ľudí. ⁸ Vlasy mali ako ženské vlasy a ich zuby boli ako levie. ⁹ Panciere mali ako panciere zo železa a zvuk ich krídel bol ako hrmot mnohých konských vozov rútiacich sa do boja. ¹⁰ Chvosty mali podobné škorpiónom aj žihadlá a v chvostoch mali moc škodiť ľuďom päť mesiacov. ¹¹ Nad sebou mali kráľa anjela priepasti, ktorý sa po hebrejsky volá Abaddon a po grécky má meno Apollyon.

¹² Prvé beda prešlo a hľa; po ňom prichádzajú ešte dve beda.

Šiesta poľnica - ¹³ Zatrúbil šiesty anjel. A počul som hlas od rohov zlatého oltára, ktorý je pred Bohom; ¹⁴ hovoril šiestemu anjelovi, čo mal poľnicu: „Odviaž štyroch anjelov spútaných pri veľkej rieke Eufrat.“ ¹⁵ Tu boli odviazaní štyria anjeli, čo boli pripravení na hodinu, deň, mesiac a rok, aby pobili tretinu ľudí. ¹⁶ A počet jazdeckého vojska bol dvadsaťtisíckrát desaťtisíc; počul som ich počet. ¹⁷ A vo videní som takto videl kone a tých, čo sedeli na nich: mali ohnivé, hyacintové a sírové panciere a hlavy koní boli ako hlavy levov a z ich tlám vychádzal oheň, dym a síra. ¹⁸ Od týchto troch rán zahynula tretina ľudí; od ohňa,

dymu a síry, čo vychádzali z ich tlám. ¹⁹ Moc koní bola totiž v ich tlamách a v ich chvostoch; lebo ich chvosty sa podobali hadom: mali hlavy a nimi škodili.

²⁰ A ostatní ľudia, ktorých nezahubili tieto rany, ani pokánenie nerobili za skutky svojich rúk a neprestali sa klaňať zlým duchom a zlatým, strieborným, medeným, kamenným a dreveným modlám, ktoré nemôžu ani vidieť, ani počuť, ani chodiť. ²¹ A nerobili pokánenie ani za svoje vraždy, ani za svoje čary, ani za svoje smilstvo, ani za svoje krádeže.

Zjv10

X. Anjel s otvorenou knihou - ¹ I videl som zostupovať z neba iného mocného anjela, zahaleného do oblaku a s dúhou na hlave. Jeho tvár bola ako slnko, jeho nohy ako ohnivé stĺpy ² a v ruke mal otvorenú knižku. Pravou nohou si stal na more, ľavou na zem ³ a zvolal mohutným hlasom, ako keď reve lev. A keď zvolal, sedem hromov prehovorilo svojím hlasom. ⁴ A keď dohovorilo sedem hromov, chcel som písať, ale počul som hlas z neba, ktorý hovoril: „Zapečať, čo hovorilo sedem hromov, a nepíš to!“

⁵ Tu anjel, ktorého som videl stáť na mori i na zemi, *zdvihol k nebu svoju pravú ruku* ⁶ a zaprisahal sa na *Žijúceho na veky vekov*, ktorý stvoril nebo a čo je v ňom, zem a čo je na nej, i more a čo je v ňom: „Času už nebude!“ ⁷ Ale v dňoch hlasu siedmeho anjela, keď začne trubiť poľnica, zavŕši sa Božie tajomstvo, ako zvestoval svojim služobníkom prorokom.

Ján prehltne knižku - ⁸ A hlas, ktorý som počul z neba, znova ku mne prehovoril: „Chod', vezmi otvorenú knihu z ruky anjela, ktorý stojí na mori i na zemi.“ ⁹ Šiel som k anjelovi a povedal som mu, aby mi dal knižku. On mi odpovedal: „Vezmi si ju a zjedz ju! V žalúdku ti zhorkne, ale v ústach ti bude sladká ako med.“ ¹⁰ Vzal som teda z anjelovej ruky knižku a zjedol som ju. V ústach mi bola sladká ako med, no len čo som ju prehltol, žalúdok sa mi naplnil horkosťou. ¹¹ Tu mi povedali: „Musíš znova prorokovať o ľudoch, národoch, jazykoch a o mnohých kráľoch.“

Zjv11

XI. Meranie chrámu a dvaja svedkovia - ¹ Potom som dostal trstinu podobnú prútu so slovami: „Vstaň a zmeraj Boží chrám i oltár a tých, čo sa v ňom klaňajú. ² Ale vonkajšie chrámové nádvorie vynechaj a nemeraj ho, lebo je vydané pohanom; budú šliapať po svätom meste štyridsaťdva mesiacov. ³ Ale pošlem svojich dvoch svedkov, a oblečení do vrecoviny budú prorokovať tisícdvestošesťdesiat dní.“ ⁴ *Oni sú dve olivy a dva svietniky, čo stoja pred Pánom zeme.* ⁵ A keby im chcel niekto ublížiť, z úst im vyšľahne oheň a strávi ich nepriateľov. Takto musí zahynúť každý, kto by im chcel ublížiť. ⁶ Oni majú moc zatvoriť nebo, aby nepršalo v dňoch, keď budú prorokovať, a majú moc premeniť vody na krv a biť zem všetkými ranami, kedykoľvek budú chcieť. ⁷ Keď dokončia svoje svedectvo, šelma, čo z priepasti vystúpi, bude viesť proti nim vojnu, zvíťazí nad nimi a zabije ich. ⁸ Ich telá budú ležať na námestí veľkého mesta, ktoré sa obrazne volá Sodoma a Egypt, kde bol ukrižovaný aj ich Pán. ⁹ Mnohí z ľudí, kmeňov, jazykov a národov budú pozerieť na ich telá tri a pol dňa a nedovolia ich telá uložiť do hrobu. ¹⁰ Obyvatelia zeme sa budú nad nimi radovať a plesieť a budú si navzájom posielat' dary, lebo títo dvaja proroci trápili obyvateľov na zemi.

¹¹ Ale o tri a pol dňa vstúpil do nich duch života od Boha, postavili sa na nohy a na tých, čo ich videli, doľahol veľký strach. ¹² A oni počuli mohutný hlas z neba, ktorý im hovoril: „Vystúpte sem!“ I vystúpili v oblaku do neba a ich nepriatelia ich videli. ¹³ V tú hodinu nastalo veľké zemetrasenie: desatina mesta sa zrútila a pri zemetrasení zahynulo sedemtisíc ľudí. Ostatných sa zmocnil strach a vzdali slávu Bohu na nebi.

¹⁴ Druhé beda pominulo; hľa, čoskoro príde tretie beda.

Siedma poľnica - ¹⁵ Zatrúbil siedmy anjel. A v nebi zazneli mohutné hlasy a volali: „Kráľovstvo tohoto sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného a bude kraľovať na veky vekov.“

¹⁶ Vtedy dvadsiati štyria starci, čo sedia na svojich trónoch pred Bohom, padli na tvár, klaňali sa Bohu ¹⁷ a volali:

„Vzdávame ti vďaky,
Pane, Bože všemohúci,
ktorý si a ktorý si bol,
že si sa ujal svojej veľkej moci a začal si kraľovať.“

¹⁸ Národy sa rozhnevali,
ale prišiel tvoj hnev a čas súdiť mŕtvych
a odmeniť tvojich služobníkov, prorokov a svätých
a tých, čo sa boja tvojho mena, malých i veľkých,
a zničiť tých, čo kazia zem.“

¹⁹ A v nebi sa otvoril Boží chrám a v chráme bolo vidieť archu jeho zmluvy. A nastali blesky, burácanie, zemetrasenie a veľké krupobitie.

Zjv12

XII. Žena a drak - ¹ Potom sa na nebi ukázalo veľké znamenie: Žena odetá slnkom, pod jej nohami mesiac a na jej hlave veniec z dvanástich hviezd. ² Bola ťarchavá a kričala v bolestiach, lebo mala rodiť. ³ A bolo vidieť aj iné znamenie na nebi: Veľký ohnivý drak; mal sedem hláv a desať rohov a na hlavách sedem diadémov; ⁴ jeho chvost zmietol tretinu nebeských hviezd a vrhol ich na zem. A drak sa postavil pred ženu, ktorá mala rodiť, aby zhltol jej dieťa, len čo ho porodí. ⁵ I porodila syna, chlapca, ktorý *má železným žezlom panovať* nad všetkými *národmi* . A jej dieťa bolo uchvátené k Bohu a k jeho trónu. ⁶ Žena potom utiekla na púšť, kde jej Boh pripravil miesto, aby ju tam živil tisícdvestošesťdesiat dní.

Boj draka na nebi - ⁷ Na nebi sa strhol boj: Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi. Bojoval drak i jeho anjeli, ⁸ ale neobstáli a už nebolo pre nich miesto v nebi. ⁹ A veľký drak, ten starý had, ktorý sa volá diabol a satan, čo zvädzal celý svet, bol zvrhnutý; zvrhnutý bol na zem a s ním boli zvrhnutí jeho anjeli. ¹⁰ A počul som mohutný hlas volať v nebi:

„Teraz nastala spása, moc a kráľovstvo nášho Boha
a vláda jeho Pomazaného,
lebo bol zvrhnutý žalobca našich bratov,
ktorý na nich dňom i nocou žaloval pred našim Bohom.“

¹¹ Ale oni nad ním zvíťazili pre Baránkovu krv
a pre slovo svojho svedectva;
a nemilovali svoj život
až na smrť.

¹² Preto radujte sa, nebesia,
aj vy, čo v nich bývate.
Beda však zemi i moru, lebo zostúpil k vám diabol, plný zlosti, lebo vie, že má málo času.“

Boj draka na zemi - ¹³ Keď drak videl, že je zvrhnutý na zem, prenasledoval ženu, čo porodila chlapca. ¹⁴ Ale žena dostala dve krídla veľkého orla, aby mohla odletieť na púšť na svoje miesto, kde ju budú živiť čas a časy a pol času ďaleko od hada. ¹⁵ Had vychrlil za ženou zo svojej papule vodu ako riekú, aby ju rieka strhla. ¹⁶ Ale zem pomohla žene: zem otvorila ústa a pohltila riekú, čo vychrlil drak zo svojej papule.

¹⁷ Drak sa na ženu nahneval a odišiel bojovať s ostatnými z jej potomstva, ktorí zachovávajú Božie prikázania a majú Ježišovo svedectvo.

¹⁸ I zastavil sa na morskem piesku.

Zjv13

XIII. Morská šelma - ¹ Videl som vystupovať z mora šelmu, ktorá mala desať rohov a sedem hláv; na rohoch desať diadémov a na hlavách rúhavé mená. ² Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i veľkú moc. ³ Jedna z jej hláv bola akoby smrteľne ranená, ale jej smrteľná rana sa zahojila.

Celá zem obdivovala šelmu; ⁴ klaňali sa drakovi, že dal moc šelme, a klaňali sa aj šelme a volali: „Kto je podobný šelme a kto môže s ňou bojovať?“

⁵ A dostala tlamu, aby hovorila veľké veci, aby sa rúhala, a dostala moc pôsobiť na štyridsaťdva mesiacov. ⁶ A aj otvorila tlamu, aby sa rúhala Bohu, aby sa rúhala jeho menu a jeho stánku i tým, čo bývajú v nebi. ⁷ A bolo jej dovolené viesť vojnu proti svätým a zvíťaziť nad nimi. Dostala moc nad každým kmeňom, ľuďom, jazykom a národom. ⁸ Budú sa jej klaňať všetci, čo obývajú zem, ktorých mená nie sú zapísané od počiatku sveta v knihe života Baránka, ktorý bol zabitý. ⁹ Kto má uši, nech počúva:

¹⁰ *Kto má ísť do zajatia,*

pôjde do zajatia.

Kto má byť zabitý mečom,

musí byť mečom, zabitý.

V tomto je trpezlivosť a viera svätých.

Zemská šelma - ¹¹ Potom som videl inú šelmu vystupovať zo zeme. Mala dva rohy podobné baránkovým, ale hovorila ako drak. ¹² Vykonáva všetku moc prvej šelmy pred jej očami a pôsobí, že sa zem a jej obyvatelia klaňajú prvej šelme, ktorej sa zahojila smrteľná rana. ¹³ A robí veľké znamenia, ba spôsobuje, že aj oheň z neba pred zrakmi ľudí zostupuje na zem. ¹⁴ A zvádza obyvateľov zeme znameniami, ktoré môže konať pred očami šelmy, nahovára obyvateľov zeme, aby urobili obraz šelme, čo má ranu od meča a ožila. ¹⁵ A bolo jej dané, aby do obrazu šelmy vložila ducha, aby obraz šelmy aj hovoril a pôsobil, že každý, kto sa nebude klaňať obrazu šelmy, bude usmrtený. ¹⁶ A pôsobí, že všetci, malí i veľkí, bohatí i chudobní, slobodní aj otroci, prijímajú na pravú ruku alebo na čelo znak, ¹⁷ a že nik nemôže kupovať alebo predávať, iba ten, kto má znak: meno šelmy alebo číslo jej mena. ¹⁸ V tomto je múdrosť: Kto má rozum, nech spočíta číslo šelmy; je to číslo človeka a jeho číslo je šesťstošesťdesiatšesť.

Zjv14

XIV. Baránok a jeho vykúpenie - ¹ Potom som videl, a hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštridsaťštyritisíc tých, čo mali na čele napísane jeho meno a meno jeho Otca. ² A počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vôd a rachot mocného hromobitia. Hlas ktorý som počul, znel, ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. ³ A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. ⁴ To sú tí, čo sa nepoškvrnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi. ⁵ V ich ústach sa nenašla lož: sú bez škvrny.

Anjeli ohlasujú hodinu súdu - ⁶ Potom som videl iného anjela letieť stredom neba. A mal večné evanjelium, aby ho zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. ⁷ Volal mohutným hlasom: „Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu, a klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“

⁸ Za ním šiel iný anjel a volal: „Padol, padol ten veľký Babylon, ktorý opájal všetky národy vínom vášne svojho smilstva!“

⁹ Po nich nasledoval iný, tretí anjel a volal mohutným hlasom: „Ak sa niekto bude klaňať šelme a jej obrazu a prijme znak na svoje čelo alebo na svoju ruku, ¹⁰ aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného, naliateho do čaše jeho hnevu, a bude mučený ohňom a sírou pred svätými anjelmi a pred Baránkom. ¹¹ A dym ich múk bude stúpať na veky vekov a nebudú mať oddychu vo dne v noci tí, čo sa klaňajú šelme a jej obrazu, ani ten, kto by prijal znak jej mena.“

¹² V tomto je trpezlivosť svätých, ktorí zachovávajú Božie prikázania a vieru v Ježiša. ¹³ A počul som hlas z neba; hovoril: „Napíš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi, už odteraz. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah; veď ich skutky idú s nimi.“ ¹⁴ Potom som videl, a hľa, biely oblak a na oblaku sedel ktosi ako Syn človeka. Na hlave mal zlatý veniec a v ruke ostrý kosák. ¹⁵ A z chrámu vyšiel iný anjel, ktorý volal mohutným hlasom na toho, čo sedel na oblaku: „Hod' svoj kosák a žni, lebo prišla hodina žatvy; žatva na zemi dozrela.“ ¹⁶ A ten, čo sedel na oblaku, hodil na zem svoj kosák a zem bola zožatá.

¹⁷ Potom z chrámu, čo je v nebi, vyšiel iný anjel; aj on mal ostrý kosák. ¹⁸ Od oltára zasa vyšiel anjel, ktorý má moc nad ohňom, a zvolal mohutným hlasom na toho, čo mal ostrý kosák: „Hod' svoj ostrý kosák a ober strapce vinice zeme, lebo jej hrozná už dozrela!“ ¹⁹ A anjel hodil svoj kosák na zem, obral vinicu zeme a vhodil do veľkého lisu Božieho hnevu. ²⁰ Lis šliapali vonku za mestom a z lisu vyšla krv až po uzdy koní na tisícšesťsto stadií.

Zjv15

XV. Pieseň Mojžiša a Baránka - ¹ Videl som na nebi iné znamenie, veľké a obdivuhodné: sedem anjelov, ktorí mali sedem posledných rán, lebo nimi sa dovŕšil Boží hnev. ² Videl som čosi ako sklené more, zmiešané s ohňom, i tých, čo zvíťazili nad šelmou, nad jej obrazom a nad číslom jej mena, stáť na sklenom mori; mali Božie citary ³ a spievali pieseň Mojžiša, Božieho služobníka, a Baránkovu pieseň:

„Veľké a obdivuhodné sú tvoje skutky,
Pane Bože všemohúci;
spravodlivé a správne sú tvoje cesty,
Kráľ národov.

⁴ Kto by sa nebál, Pane,
a neoslavoval tvoje meno?!
Veď ty jediný si Svätý;
prídu všetky národy
a budú sa ti klaňať,
lebo sa zjavili tvoje spravodlivé sudy.“

Sedem anjelov s čašami Božieho hnevu - ⁵ Potom som videl: V nebi sa otvoril chrám stánku svedectva ⁶ a z chrámu vyšli siedmi anjeli, čo mali sedem rán. Boli oblečení do čistého skvúceho ľanového rúcha a cez prsia boli prepásaní zlatým pásom. ⁷ Jedna zo štyroch bytostí podala siedmim anjelom sedem zlatých čiaš, plných hnevu Boha, žijúceho na veky vekov. ⁸ A chrám sa naplnil dymom Božej slávy a jeho moci a nik nemohol vojsť do chrámu, kým sa nedovŕši sedem rán siedmich anjelov.

Zjv16

XVI. Hrôzy siedmich čiaš - ¹ Potom som počul mocný hlas z chrámu, ako hovorí siedmim anjelom: „Choďte a vylejte na zem sedem čiaš Božieho hnevu!“

² Odišiel prvý a vylial svoju čašu na zem: a povyhadzovali sa zhubné a zlé vredy na ľudoch, čo mali znak šelmy, aj na tých, čo sa klaňali jej obrazu.

³ Druhý vylial svoju čašu na more: a zmenilo sa na krv ako z mŕtveho a zahynulo všetko živé, čo bolo v mori.

⁴ Tretí vylial svoju čašu na rieky a pramene vôd: a zmenili sa na krv. ⁵ Potom som počul anjela vôd volať: „Spravodlivý si ty, ktorý si a ktorý si bol, Svätý, že si vyniesol takýto rozsudok. ⁶ Keďže preliali krv svätých a prorokov, dal si im piť krv; zaslúžili si to!“ ⁷ A od oltára som počul volať: „Áno, Pane, Bože všemohúci, správne a spravodlivé sú tvoje súdy!“

⁸ Štvrtý anjel vylial svoju čašu na slnko: a bolo mu dané páliť ľudí ohňom. ⁹ Veľká horúčava spaľovala ľudí a tí sa rúhali menu Boha, ktorý má moc nad týmito ranami; ale nerobili pokánie, aby mu vzdali slávu.

¹⁰ Piaty anjel vylial svoju čašu na trón šelmy: a jej kráľovstvo stemnelo. Od bolesti si hrýzli jazyky ¹¹ a rúhali sa nebeskému Bohu pre svoje bolesti a vredy a nerobili pokánie za svoje skutky.

¹² Šiesty vylial svoju čašu na veľkú rieku Eufrat: a jej voda vyschla, aby sa pripravila cesta kráľom od východu slnka. ¹³ I videl som troch nečistých duchov ako žaby vychádzať z tlamy draka, z tlamy šelmy a z úst falošného proroka. ¹⁴ To sú duchovia démonov, ktorí konajú znamenia: vychádzajú ku kráľom celého sveta, aby ich zhromaždili na boj vo veľký deň všemohúceho Boha.

¹⁵ Hľa, prichádzam ako zlodej. Blahoslavený, kto bdie a chráni si odev, aby nechodil nahý a aby nevideli jeho hanbu.

¹⁶ I zhromaždil ich na miesto, ktoré sa po hebrejsky volá Harmagedon.

¹⁷ Siedmy anjel vylial svoju čašu do vzduchu a z chrámu od trónu vyšiel mocný hlas; hovoril: „Stalo sa!“ ¹⁸ A nastali blesky, burácanie, hrmenie aj veľké zemetrasenie, akého nebolo odvtedy, čo je človek na zemi - také veľké bolo zemetrasenie. ¹⁹ Veľké mesto sa rozpadlo na tri časti a mestá národov padli. Boh si spomenul na veľký Babylon a dal mu kalich vína svojho rozhorčeného hnevu. ²⁰ Všetky ostrovy zmizli a ani vrchov viac nebolo. ²¹ Z neba padali na ľudí krúpy ťažké ako talenty a ľudia sa rúhali Bohu pre ranu krupobitia, lebo táto jeho rana bola veľmi veľká.

B. Pád Babylonu 17,1 - 19,10

Zjv17

XVII. Súd nad hroznou neviestkou - ¹ Potom prišiel jeden zo siedmich anjelov, čo mali sedem čiaš, a prihovoril sa mi: „Pod', ukážem ti odsúdenie veľkej neviestky, ktorá sedí na mnohých vodách, ² s ktorou smilnili králi zeme a vínom jej smilstva sa opíjali obyvatelia zeme.“ ³ V duchu ma preniesol na púšť. I videl som ženu sedieť na šarlátovej šelme so siedmimi hlavami a s desiatimi rohami, plnej rúhavých mien. ⁴ Tá žena bola oblečená do purpuru a šarlátu, vyzdobená zlatom, drahými kameňmi a perlami a v rukách mala zlatý pohár, plný ohavností a nečistoty svojho smilstva. ⁵ Na čele mala napísané meno, tajomstvo: „Veľký Babylon, matka smilstva a ohavností zeme.“

⁶ I videl som ženu spitú krvou svätých a krvou Ježišových mučeníkov. Keď som ju uvidel, veľmi som sa zadivil. ⁷ Ale anjel mi povedal: „Prečo sa divíš? Ja ti poviem tajomstvo ženy a šelmy so siedmimi hlavami a s desiatimi rohami, ktorá ju nosí. ⁸ Šelma, ktorú si videl, bola a nie je; má vystúpiť z priepasti a pôjde do záhuby. A obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú zapísané v knihe života od ustanovenia sveta, budú sa diviť, keď uvidia šelmu, že bola a nie je, a zasa bude. ⁹ Kto je múdry, tu má vysvetlenie: Sedem hláv je sedem vrchov, na ktorých žena sedí; aj kráľov je sedem: ¹⁰ piati padli, jeden je, iný ešte neprišiel; a keď príde, bude smieť ostať len na krátky čas. ¹¹ Šelma, ktorá bola a nie je, ona je ôsmy kráľ, je z tých siedmich a ide do záhuby. ¹² Desať rohov, ktoré si videl, je desať kráľov, ktorí ešte nedostali kráľovstvo, ale na jednu hodinu dostanú kráľovskú moc spolu so šelmou. ¹³ Majú rovnaké zmýšľanie a svoju silu a moc dajú tej šelme. ¹⁴ Budú bojovať proti Baránkovi a Baránok nad nimi zvíťazí, lebo on je Pán pánov a Kráľ kráľov; aj tí, čo sú s ním, povolání, vyvolení a verní.“

¹⁵ A povedal mi: „Vody, ktoré si videl tam, kde sedí neviestka, to sú ľudia, zástupy, národy a jazyky. ¹⁶ A desať rohov, ktoré si videl, aj šelma znenávidia smilnicu spustošia ju a obnažia; budú jesť jej telo a spália ju ohňom. ¹⁷ Lebo Boh im vložil do srdca, aby uskutočnili jeho zámer, aby mali rovnaké zmýšľanie a odovzdali šelme svoje kráľovstvo, kým sa nezavršia Božie slová. ¹⁸ A žena, ktorú si videl, je veľké mesto, ktoré kraľuje nad kráľmi zeme.“

Zjv18

XVIII. Pád Babylonu - ¹ Potom som videl z neba zostupovať iného anjela, ktorý má veľkú moc, a jeho sláva ožiarila zem. ² Zvolal mohutným hlasom: „Padol, padol veľký Babylon a stal sa príbytkom démonov, skrýšou všetkých nečistých duchov a skrýšou nečistej a odpornej zveri. ³ Lebo všetky národy pili z vína vášne jeho smilstva a králi zeme s ním smilnili a kupci zeme zbohatli z jeho obrovského rozkošníctva!“

⁴ A počul som iný hlas volať z neba: „Vyjdite z neho, môj ľud, aby ste nemali účasť na jeho hriechoch a aby sa vám nedostalo z jeho rán, s lebo jeho hriechy siahajú až po nebo a Boh sa rozpomáľal na jeho nepravosti. ⁶ Odplaťte mu, ako aj on odplatil. Odplaťte mu dvojnásobne za jeho skutky. Do pohára, do ktorého nalieval, nalejte mu dvojnásobne! ⁷ Koľko sa on oslavoval a hýril, toľko mu dajte útrap a smútku. Lebo si v srdci hovorí: „Sedím ako kráľovná, vdova nie som a smútok neuzriem.“ ⁸ Preto jedného dňa prídu jeho rany, smrť i smútok a hlad a ohňom bude spálený. Lebo mocný je Pán Boh, ktorý ho odsúdil.“

⁹ I budú nad ním plakať a nariekať králi zeme, ktorí s ním smilnili a hýrili, keď uzrú dym z jeho požiaru. ¹⁰ Zastanú si obďaleč od hrôzy nad jeho útrapami a budú volať: „Beda, beda, ty veľké mesto Babylon, mesto také mocné, lebo v jedinu hodinu prišiel na teba súd!“

¹¹ Kupci zeme budú nad ním plakať a žialiť, lebo už nik nekúpi ich tovar: ¹² Náklad zlata a striebra, drahých kameňov a perál, kmentu a purpuru, hodvábu a šarlátu, všelijaké tujové drevo, všelijaké predmety zo slonoviny, rozličné predmety z najvzácnejšieho dreva, medi, železa a mramoru; ¹³ škoricu a balzam, voňavky a masti, kadidlo, víno a olej, múku a pšenicu, dobytok a ovce, kone a vozy, otrokov a ľudské duše. ¹⁴ A ovocie, túžba tvojej duše, odišlo od teba, všetko cenné a skvostné sa ti stratilo a už ich viac nenájdu.

¹⁵ Kupci týchto vecí, ktorí z neho zbohatli, zastanú si obďaleč od hrôzy nad jeho útrapami a budú plakať a žialiť, ¹⁶ budú volať: „Beda, beda, ty veľké mesto, ktoré sa obliekalo do kmentu, purpuru a šarlátu a zdobilo sa zlatom, drahými kameňmi a perlami, ¹⁷ lebo v jedinu hodinu bolo spustošené toľké bohatstvo!“

Všetci kormidelníci a všetci, čo sa tadial' plavili, námorníci a všetci, čo pracujú na mori, zastali obďaleč ¹⁸ a keď videli dym jeho požiaru, volali: „Ktoré mesto sa podobá tomuto veľkému mestu?“ ¹⁹ Sypali si prach na hlavu a s plačom a žiaľom volali: „Beda, beda, ty veľké mesto, v ktorom zbohatli z jeho hojnosti všetci, čo majú lode na mori, lebo v jedinu hodinu bolo spustošené. ²⁰ Plesaj nad ním, nebo a svätí, apoštoli i proroci, lebo Boh rozsúdil váš súd na ňom!“

²¹ Potom jeden silný anjel vzal kameň veľký ako žarnov, hodil ho do mora a zvolal: „Takto prudko bude zvrhnutý Babylon, to veľké mesto, a viac ho nebude. ²² Už v tebe nebude počuť hlas citaristov, hudobníkov flautistov ani poľnicu; už v tebe nebude majster v nijakom remesle ani zvuk mlyna v tebe už viac počuť nebude, svetlo lampy ti už nezasvieti a neozve sa v tebe hlas ženícha a nevesty, lebo tvoji kupci boli veľmoži na zemi a tvoje čary zvieli všetky národy. ²⁴ Našla sa v ňom krv prorokov a svätých a všetkých zavraždených na zemi!“

Zjv19

XIX. Spev víťazstva - ¹ Potom som počul akoby mohutný hlas veľkého zástupu v nebi: „Aleluja!“

Spása, sláva a moc nášmu Bohu,

² lebo sú správne a spravodlivé jeho súdy.

Ved' odsúdil veľkú neviestku, ktorá svojím smilstvom kazila zem; a z jej rúk vymáhal krv svojich služobníkov.“

³ A znova volali: „Aleluja A dym z nej bude vystupovať na veky vekov!“

⁴ Nato padli dvadsiati štyria starci a štyri bytosti a klaňali sa Bohu, ktorý sedí na tróne, a volali: „Amen. Aleluja!“

⁵ A od trónu zaznel hlas:

„Chváľte nášho Boha, všetci jeho služobníci,
aj vy, čo sa ho bojíte, malí i veľkí!“

Pozvanie na Baránkovu svadbu - ⁶ Potom som počul akoby hlas veľkého zástupu a ako hukot mnohých vôd a ako rachot mocného hromobitia, ktorý volal:

„Aleluja!

Lebo začal kraľovať Pán, náš všemohúci Boh.

⁷ Radujme sa a plesajme, vzdávajme mu slávu,
lebo nadišla Baránkova svadba
a jeho nevesta sa pripravila.

⁸ A smela sa obliecť do čistého, skvúceho kmentu; ten kment sú spravodlivé skutky svätých.“

⁹ Potom mi povedal: „Napíš: Blahoslavení sú tí, čo sú pozvaní na Baránkovu svadobnú hostinu!“ A povedal mi: „Tieto Božie slová sú pravdivé.“ ¹⁰ I padol som mu k nohám, aby som sa mu klaňal. Ale on mi povedal: „Pozor, nerob to! Som spoluslužobník tvoj a tvojich bratov, ktorí majú Ježišovo svedectvo. Bohu sa klaňaj! A Ježišovo svedectvo je duch prorockta.“

C. Zničenie pohanských národov 19,11 - 20,15

Víťaz na bielom koni - ¹¹ Potom som videl otvorené nebo a hľa, biely kôň - a ten, čo sedel na ňom, sa volal Verný a Pravdivý; spravodlivo súdi i bojuje.

¹² Oči mal ako plameň ohňa a na hlave mnoho diadémov. Napísané mal meno, ktoré nik nepozná, iba on sám. ¹³ Oblečený bol v odeve skropenom krvou a jeho meno je: Božie Slovo.

¹⁴ Za ním išli nebeské vojská na bielych koňoch, oblečené do čistého bieleho kmentu. ¹⁵ Z jeho úst vychádzal ostrý meč, aby ním bil národy; a on bude *nad nimi panovať žezlom železným*; sám bude šliapať lis vína rozhorčeného hnevu všemohúceho Boha. ¹⁶ Na plášti a na bedrách má napísané meno: Kráľ kráľov a Pán pánov.

Víťazstvo Kráľa nad šelmou a antikristom - ¹⁷ Potom som videl jedného anjela stáť v slnku. Mohutným hlasom volal na všetky vtáky letiace stredom neba: „Podťe, zhromaždite sa na veľkú Božiu hostinu. ¹⁸ Budete jest' telá kráľov, telá vojvodcov, telá mocnárov, telá koní a tých, čo sedia na nich, a telá všetkých, slobodných i otrokov, malých i veľkých.“

¹⁹ A videl som šelmu a kráľov zeme aj ich vojská zhromaždené do boja s tým, čo sedel na koni, a s jeho vojskom. ²⁰ Ale šelmu zajali a s ňou aj falošného proroka, ktorý pred ňou robil znamenia a zvedol nimi tých, čo prijali znak šelmy a klaňali sa jej obrazu. Oboch hodili za živa do ohnivého jazera, horiaceho sírou. ²¹ Ostatní boli pobití mečom vychádzajúcim z úst toho, čo sedel na koni. A všetky vtáky sa nasýtili ich telami.

XX. Tisícročné kráľovstvo - ¹ Potom som videl z neba zostupovať anjela, čo mal kľúč od priepasti a v ruke veľkú reťaz. ² Chytil draka, toho starého hada, ktorým je diabol a satan, a sputnal ho na tisíc rokov. ³ Hodil ho do priepasti, zavrel ju a zapečatil nad ním, aby už nezvádzal národy, kým sa nedovŕši tisíc rokov; potom musí byť na krátky čas uvoľnený. ⁴ Ďalej som videl

tróny; sadli si na ne tí, čo dostali moc súdiť. Videl som aj duše tých, čo boli s'atí pre Ježišovo svedectvo a pre Božie slovo, aj tých, čo sa neklaňali šelme ani jej obrazu a neprijali jej znak na čelo a na ruky. Tí ožili a kraľovali s Kristom tisíc rokov. ⁵ Ostatní mŕtvi neožili, kým sa nedovŕšilo tisíc rokov. To je prvé vzkriesenie. ⁶ Blahoslavený a svätý, kto má podiel na prvom vzkriesení! Nad tými druhá smrť nemá moci, ale budú kňazmi Boha a Krista a budú s ním kraľovať tisíc rokov.

Konečné víťazstvo - ⁷ Až sa dovŕši tisíc rokov, bude satan uvoľnený zo svojho väzenia ⁸ a vyjde, aby zvädzal národy, ktoré sú na štyroch uhloch zeme, Goga a Magoga, aby ich zhromaždil do boja; a bude ich ako piesku v mori. ⁹ Vyšli na širu zem a obkľúčili tábor svätých a Bohom milované mesto. Ale zostúpil oheň z neba a strávil ich. ¹⁰ A diabol, ktorý ich zvädzal, bol zvrhnutý do ohnivého a sírového jazera, kde je aj šelma i falošný prorok; a budú mučení dňom i nocou na veky vekov.

Definitívny súd - ¹¹ Potom som videl veľký biely trón a toho, čo na ňom sedel. Pred jeho pohľadom utiekla zem i nebo a už pre ne nebolo miesta. ¹² Videl som mŕtvych, veľkých i malých; stáli pred trónom a otvorili sa knihy. Otvorila sa aj iná kniha, kniha života. A mŕtvi boli súdení z toho; čo bolo zapísané v knihách podľa ich skutkov. ¹³ More vydalo mŕtvych, čo boli v ňom, aj smrť aj podsvetie vydali mŕtvych, čo boli v nich, a každý bol súdený podľa svojich skutkov. ¹⁴ Potom boli smrť a podsvetie zvrhnuté do ohnivého jazera. Toto je druhá smrť: ohnivé jazero. ¹⁵ A koho nenašli zapísaného v knihe života, bol zvrhnutý do ohnivého jazera.

D. Nebeský Jeruzalem 21,1 - 22,5

Zjv21

XXI. Nové nebo a nová zem - ¹ Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. ² A videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem, vystrojené ako nevesta, ozdobená pre svojho ženicha. ³ A počul som mohutný hlas od trónu hovoriť: „*Hľa, Boží stánok je medzi ľuďmi! A bude medzi nimi prebývať; oni budú jeho ľuďom a sám Boh - ich Boh - bude s nimi.*“ ⁴ *Zotrie im z očí každú slzu a už nebude smrti ani žiaľu; ani náreku ani bolesti viac nebude, lebo prvé sa pominulo.*“

⁸ A ten, čo sedel na tróne, povedal: „Hľa, všetko robím nové.“ A hovoril: „Píš: Tieto slová sú verné a pravdivé.“ ⁶ A povedal mi: „Stalo sa! Ja som *Alfa a Omega*, Počiatok i Koniec. Smädnému dám zadarmo z prameňa živej vody. ⁷ Kto zvíťazí, zdedí toto; a *ja budem jeho Bohom a on bude mojim synom.*“ ⁸ Ale zbabelci, neveriaci, poškrvnení, vrahovia, smilníci, traviči, modloslužobníci a všetci luhári budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť.“

Nový Jeruzalem - ⁹ A prišiel jeden zo siedmich anjelov, čo mali sedem čiaš naplnených poslednými siedmi ranami, a povedal mi: „Pod' ukážem ti nevestu Baránkovu manželku!“ ¹⁰ A v duchu ma preniesol na veľký a vysoký vrch a ukázal mi sväté mesto Jeruzalem, ako zostupuje z neba od Boha ¹¹ ožiarené Božou slávou. Jeho jas bol podobný najdrahšiemu kameňu, akoby krištáľovo čistému kameňu jaspisu. ¹² Malo veľké a vysoké hradby. Malo *dvanásť brán* a na bránach dvanásť anjelov a napísané *mená dvanástich kmeňov synov Izraela.* ¹³ *Tri brány boli od východu, tri brány od severu, tri brány od juhu a tri brány od západu.* ¹⁴ Hradby mesta mali dvanásť základných kameňov a na nich dvanásť mien dvanástich Baránkových apoštolov.

¹⁵ Ten, čo so mnou hovoril, mal mieru zo zlatej trstinu na premeranie mesta, jeho brán a jeho hradieb. ¹⁶ Mesto je postavené do štvorca: jeho dĺžka je taká istá ako šírka. Trstinou odmeral mesto a malo dvanásťtisíc stadií. Jeho dĺžka, šírka i výška sú rovnaké. ¹⁷ Zmeral aj jeho hradby; mali stoštyridsaťštyri lakt'ov podľa ľudskej miery, ktorú anjel mal. ¹⁸ Jeho hradby boli postavené z jaspisu a mesto samo bolo z rýdzeho zlata podobného čistému sklu. ¹⁹ Základné

kamene hradieb mesta boli ozdobené všelijakými drahými kameňmi: prvý základný kameň jaspis, druhý zafír, tretí chalcedón, štvrtý smaragd, ²⁰ piaty sardonix, šiesty sardon, siedmy chryzolit, ôsmy beryl, deviaty topás, desiaty chryzopras, jedenásty hyacint, dvanásty ametyst. ²¹ Dvanásť brán je dvanásť perál; každá brána bola z jednej perly. A námestie mesta bolo z rýdneho zlata, takého ako priehľadné sklo.

²² Ale chrám som v ňom nevidel, lebo jeho chrámom je Pán, všemohúci Boh, a Baránok.

²³ A mesto nepotrebuje ani slnko ani mesiac, aby mu svietili, lebo ho ožiaruje Božia sláva a jeho lampou je Baránok. ²⁴ V jeho svetle budú kráčať národy a králi zeme doň prinesú svoju slávu. ²⁵ Jeho brány sa cez deň nezavru a noci tam nebude. ²⁶ A budú doň prinášať slávu a bohatstvo národov. ²⁷ Ale nič poškvrnené, nik, kto sa dopúšťa ohavnosti a lži, doň nevojde, iba tí, čo sú zapísaní v Baránkovej knihe života.

Zjv22

XXII. Blaženosť nebeského Jeruzalema - ¹ Potom mi ukázal rieku vody života, čistú ako krištál, vytekajúcu od Božieho a Baránkovho trónu. ² Uprostred jeho námestia, z oboch strán rieky, je strom života ktorý prináša dvanásť ráz ovocie: každý mesiac dáva svoje ovocie a lístie stromu je na uzdravenie národov. ³ Už nikdy nebude nič prekliate. V ňom bude trón Boha a Baránka a jeho služobníci mu budú slúžiť; ⁴ budú hľadiť na jeho tvár a na čele budú mať jeho meno. ⁵ Noci už nebude a nebudú potrebovať svetlo lampy ani svetlo slnka, lebo im bude žiariť Pán, Boh, a budú kralovať na veky vekov.

Záver zjavenia 22,6-16

Anjelovo svedectvo - ⁶ Potom mi anjel povedal: „Tieto slova sú verné a pravdivé. Pán, Boh prorockých duchov, poslal svojho anjela, aby ukázal svojim služobníkom, čo sa má zanedlho stať. ⁷ Áno, prídem čoskoro. Blahoslavený, kto zachováva prorocké slová tejto knihy.“

⁸ Ja, Ján, som to počul a videl: A keď som to počul a videl, padol som k nohám anjela, ktorý mi toto ukázal a chcel som sa mu klaňať. ⁹ Ale on mi povedal: „Pozor, nerob to! Som spoluslužobník tvoj a tvojich bratov prorokov a tých, čo zachovávajú slová tejto knihy. Bohu sa klaňaj!“

¹⁰ Potom mi povedal: „Nezapečatuj prorocké slová tejto knihy, lebo čas je blízko! ¹¹ Kto škodí, nech škodí ďalej, kto je špinavý, nech sa špiní ďalej, spravodlivý nech ďalej koná spravodlivo a svätý nech sa ďalej posväcuje.“

Ježišovo svedectvo - ¹² Hľa, prídem čoskoro a moja odplata so mnou; odmením každého podľa jeho skutkov. ¹³ Ja som *Alfa a Omega*, Prvý a Posledný, Počiatok a Koniec. ¹⁴ Blahoslavení sú tí, čo si vypierajú rúcha: budú mať moc nad stromom života a budú môcť vstúpiť bránami mesta. ¹⁵ Vonku zostanú psi, traviči, nemravníci, vrahovia, modloslužobníci a každý, kto miluje lož a dopúšťa sa jej.

¹⁶ Ja, Ježiš, poslal som svojho anjela, aby vám toto dosvedčil o cirkvách. Ja som Koreň a Rod Dávidov, Žiarivá ranná hviezda.“

Epilóg 22,17-21

¹⁷ A Duch i nevesta volajú: „Príď!“ Aj ten, čo počúva, nech volá: „Príď!“ Kto je smädny, nech príde, a kto chce, nech si naberie zadarmo vody života.

¹⁸ Ja dosvedčujem každému, kto počúva prorocké slová tejto knihy, Keby niekto k tomu niečo pridal, tomu Boh pridá rany opísané v tejto knihe. ¹⁹ A keby niekto ubral zo slov tejto

prorockej knihy, tomu Boh odníme podiel zo stromu života i zo svätého mesta, z toho, o čom sa píše v tejto knihe.

²⁰ Ten, čo to dosvedčuje, hovorí: „Áno, prídem čoskoro.“ „Amen. Príď, Pane Ježišu!“

²¹ Milosť Pána Ježiša nech je so všetkými.